

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България
за месец **януари** 2020 г.

След Коледните празниците през декември, още в края на годината се забелязва намаляване на търговската активност. През първия месец на 2020 г. пазарът на едро на храни в известна степен е по-вял и се наблюдават възходящи тенденции при движението на цените на едро.

На **месечна база** на пазара на храни е регистрирано леко поскъпване на основните хранителни стоки, на част от млечните произведения и на някои меса и месни произведения. След няколко месечното покачване на цената на свинското месо, през януари се наблюдава стабилизиране на стойностите

На **годишна база** цените на повечето основни хранителни стоки бележат ръст, който е в широк диапазон от 5% до 13%. Поскъпване спрямо миналата година има и при млечните произведения. Значително покачване на цената на годишна база има при свинското месо и малко по-умерено поскъпване при повечето месни произведения. Поевтиняване спрямо миналата година има при част от варивата и някои риби.

През месец януари цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база преобладават възходящите тенденции. Наблюденията при изменението на цените на плодовете и зеленчуците на годишна база показват разнопосочни тенденции.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец януари в **периода 2015 – 2020 г.** показва, че през тази година цените на повечето хранителни продукти и на млечните произведения са около нивата спрямо същия месец на предходните две - три години. Най-високи стойности през м. януари тази година в сравнение със същия месец на предходния пет годишен период са отчетени при брашното, фасула, кравето сирене, свинското месо, пилешкото месо и каймата.

Тенденциите при движението на цените на зеленчуците показват стабилни стойности с леки колебания в двете посоки. През м. януари тази година са отчетени най-високи стойности за периода при българските оранжерийни краставици и при

доматите и краставиците от внос. Цените на повечето плодове през м. януари тази година са около нивата от 2018 г., като цената на мандарините през тази година е най-висока.

През м. януари 2020 г. кривата на **Индекса на тържищните цени** тръгва от нивата на 2014 г. и 2018 г., но в резултат на бързото покачване на стойностите през месеца, кривата минава много над нивата от същия период на предходните осем години.

През месеца на **международния пазар** се наблюдава ръст на цените на растителните масла и захарта и леко покачване на цените на зърнените храни и млечните произведения. При цените на месата се наблюдава лек спад.

Хранителни стоки

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹. (фиг.1)

Фиг. 1

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

В края на 2019 г. се наблюдаваше известно успокояване на пазара на хранителните стоки и индексът имаше низходящ тренд. Още от първата седмица на януари трендът се обръща и кривата тръгва нагоре. В края на месеца стойностите стъпват на ниво от 1.567 пункта и повишението на този индекс спрямо началото на годината е 3.2%, а нивото спрямо същия период на предходната година е със 7.6% по-високо. (фиг.1)

Най-високите стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше през лятото на 2008 г., когато се наблюдаваше скок на цените на повечето основни хранителни стоки. (фиг.2)

Фиг. 2

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. януари, спрямо предходния месец са преобладаващо възходящи.

Поскъпването при стоките от тази група е в диапазона 2-5%, като най-голямо поскъпване има при лещата – 5%. Цената на брашното е без промяна спрямо предходния месец, а яйцата поевтиняват на месечна база с 5%. (табл. 1, фиг.7)

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура². (фиг.3)

И при този индекс се наблюдава възходящ тренд през първия месец на годината. През първата седмица на януари кривата все още запазва движението си надолу, но през следващите месеци стойността се покачва и стъпват на ниво от 1.906 пункта, което е с 2% по-високо спрямо началото на месеца и с 6.5% по-високо в сравнение със същия период на миналата година.

Пикови стойности на ИТЦ на млечните произведения бяха регистрирани в края на 2017 г., когато стоките от тази група поскъпнаха рязко и това беше най-силно изразително при кравето масло. (фиг.4)

Фиг. 3

² Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

Фиг. 4

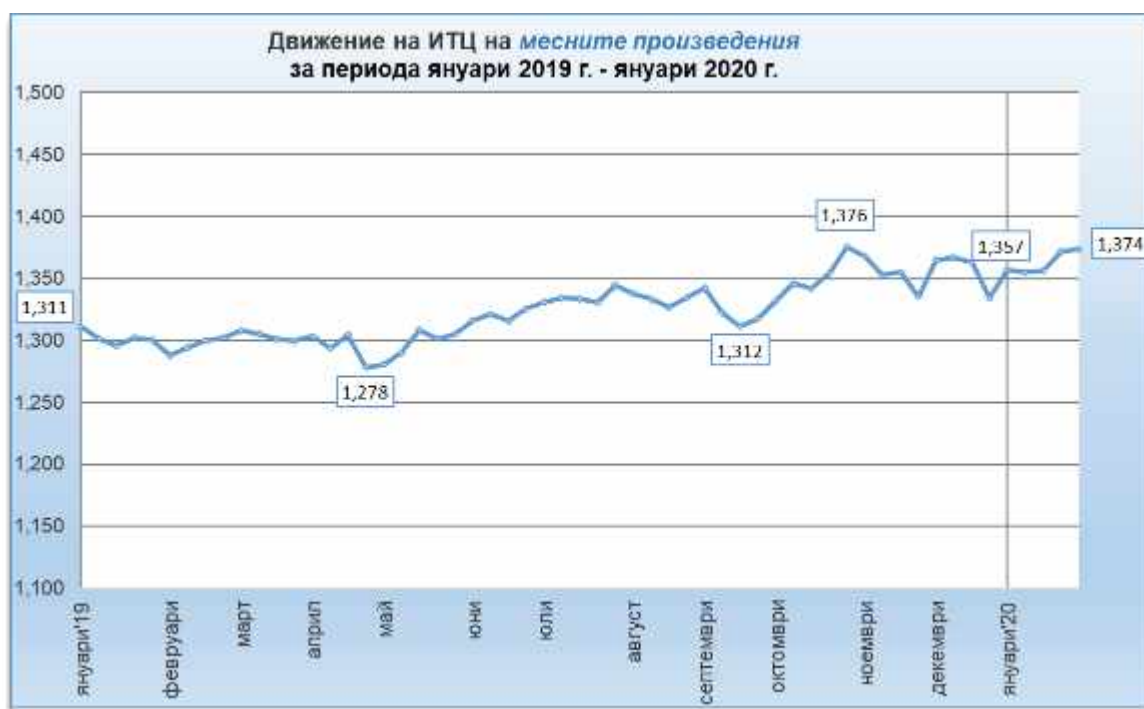
През месеца се наблюдава леко покачване на цените на **млечните произведения**, като посъпването на месечна база при сиренето, кашкавала и прясното мляко е в интервала 1-5%. Понижение с 1% е отчетено при цената на кравето масло, а цената на киселото мляко е без промяна. (фиг.7, 27-32)

ИТЦ на **месото, месните произведения и рибата**³ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо. (фиг. 5)

В началото на годината кривата стартира от ниво 1.357 пункта. През месеца индексът има сравнително стабилен характер и през последната седмица на януари се стабилизира на ниво от 1.374 пункта. В сравнение със същия месец на предходната година, стойностите са с 4.8% по-високи.

Максимални стойности през последните години ИТЦ на месата и месните произведения са отчетети през 2013 г – 1.442 пункта. (фиг. 6)

³ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

Фиг. 5

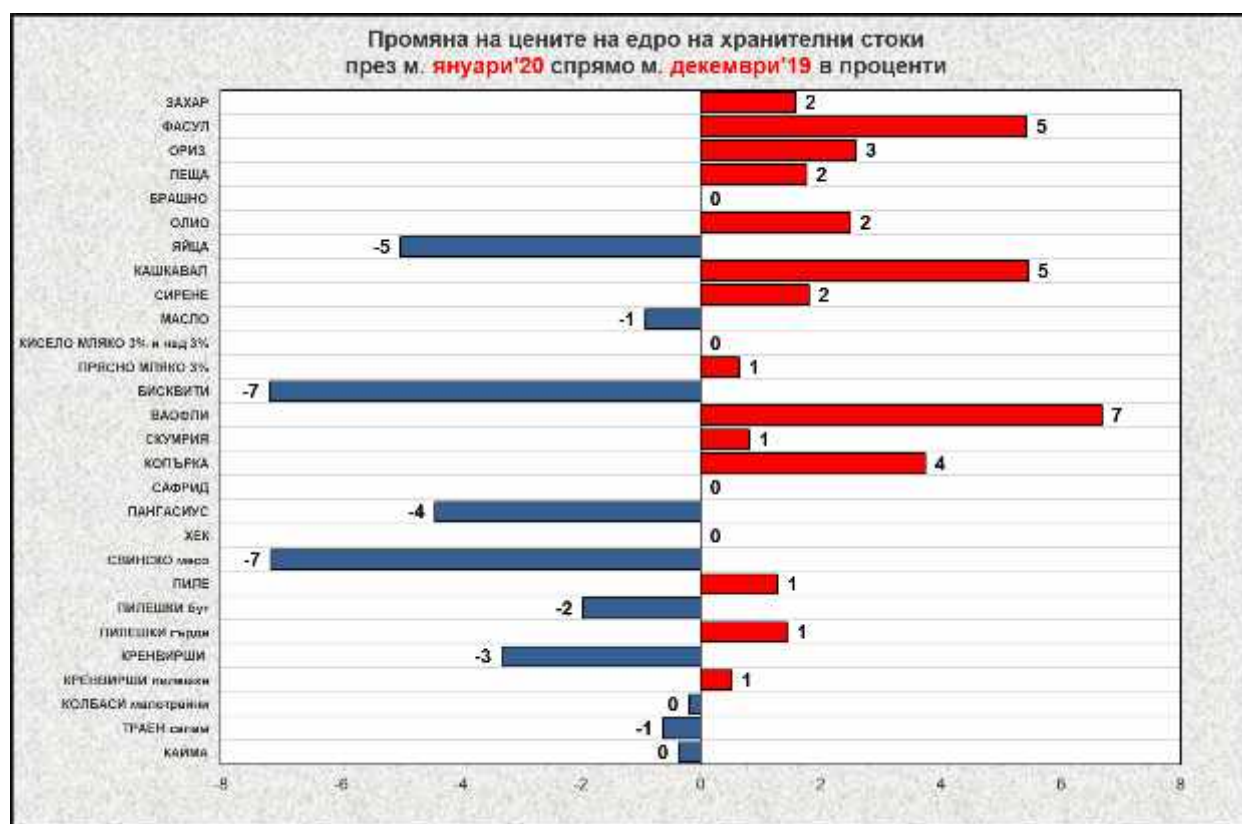
Фиг. 6

Стойностните колебания на цените на месото и месните произведения през м. януари са с разнопосочни тенденции. Повишение с около 1% е отчетено при пилешкото месо и пилешките разфасовки и продукти. След устойчивото поскъпване на месото в продължение на няколко поредни месеца, през м. януари се наблюдава спад на цената със 7%. Цените на повечето месни произведения

остават на стабилни нива. Цените на рибата и захарните изделия се колебаят в интервала ± 4 -7%.(табл. 1, фиг. 7)

Таблица 1

СТОКА	декември'19	януари'20	промяна в %	промяна в лв.	януари'19	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЗАХАР	1,26	1,28	1,6	0,02	1,13	13,3	0,15
ФАСУЛ	3,31	3,49	5,4	0,18	3,24	7,7	0,25
ОРИЗ	1,93	1,98	2,6	0,05	1,87	5,9	0,11
ЛЕЩА	2,26	2,30	1,8	0,04	2,46	-6,5	-0,16
БРАШНО	0,90	0,90	0,0	0,00	0,84	7,1	0,06
ОЛИО	2,00	2,05	2,5	0,05	1,95	5,1	0,10
ЯЙЦА	0,20	0,19	-5,0	-0,01	0,19	0,0	0,00
КАШКАВАЛ	10,08	10,63	5,5	0,55	10,03	6,0	0,60
СИРЕНЕ	6,08	6,19	1,8	0,11	5,81	6,5	0,38
МАСЛО	2,19	2,17	-0,9	-0,02	2,21	-1,8	-0,04
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,86	0,86	0,0	0,00	0,82	4,9	0,04
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,56	1,57	0,6	0,01	1,52	3,3	0,05
БИСКВИТИ	1,39	1,29	-7,2	-0,10	1,46	-11,6	-0,17
ВАОФЛИ	2,84	3,03	6,7	0,19	2,57	17,9	0,46
СКУМРИЯ	3,68	3,71	0,8	0,03	3,80	-2,4	-0,09
КОПЪРКА	1,87	1,94	3,7	0,07	1,99	-2,5	-0,05
САФРИД	3,20	3,20	0,0	0,00	3,20	0,0	0,00
ПАНГАСИУС	3,84	3,67	-4,4	-0,17	3,70	-0,8	-0,03
ХЕК	5,00	5,00	0,0	0,00	5,18	-3,5	-0,18
СВИНСКО месо	10,05	9,33	-7,2	-0,72	7,00	33,3	2,33
ПИЛЕ	3,91	3,96	1,3	0,05	3,77	5,0	0,19
ПИЛЕШКИ бут	3,05	2,99	-2,0	-0,06	2,71	10,3	0,28
ПИЛЕШКИ гърди	7,65	7,76	1,4	0,11	7,16	8,4	0,60
КРЕНВИРШИ	5,43	5,25	-3,3	-0,18	4,45	18,0	0,80
КРЕНВИРШИ пилешки	3,85	3,87	0,5	0,02	3,19	21,3	0,68
КОЛБАСИ малотрайни	4,95	4,94	-0,2	-0,01	4,36	13,3	0,58
ТРАЕН салам	7,96	7,91	-0,6	-0,05	8,19	-3,4	-0,28
КАЙМА	5,38	5,36	-0,4	-0,02	4,39	22,1	0,97

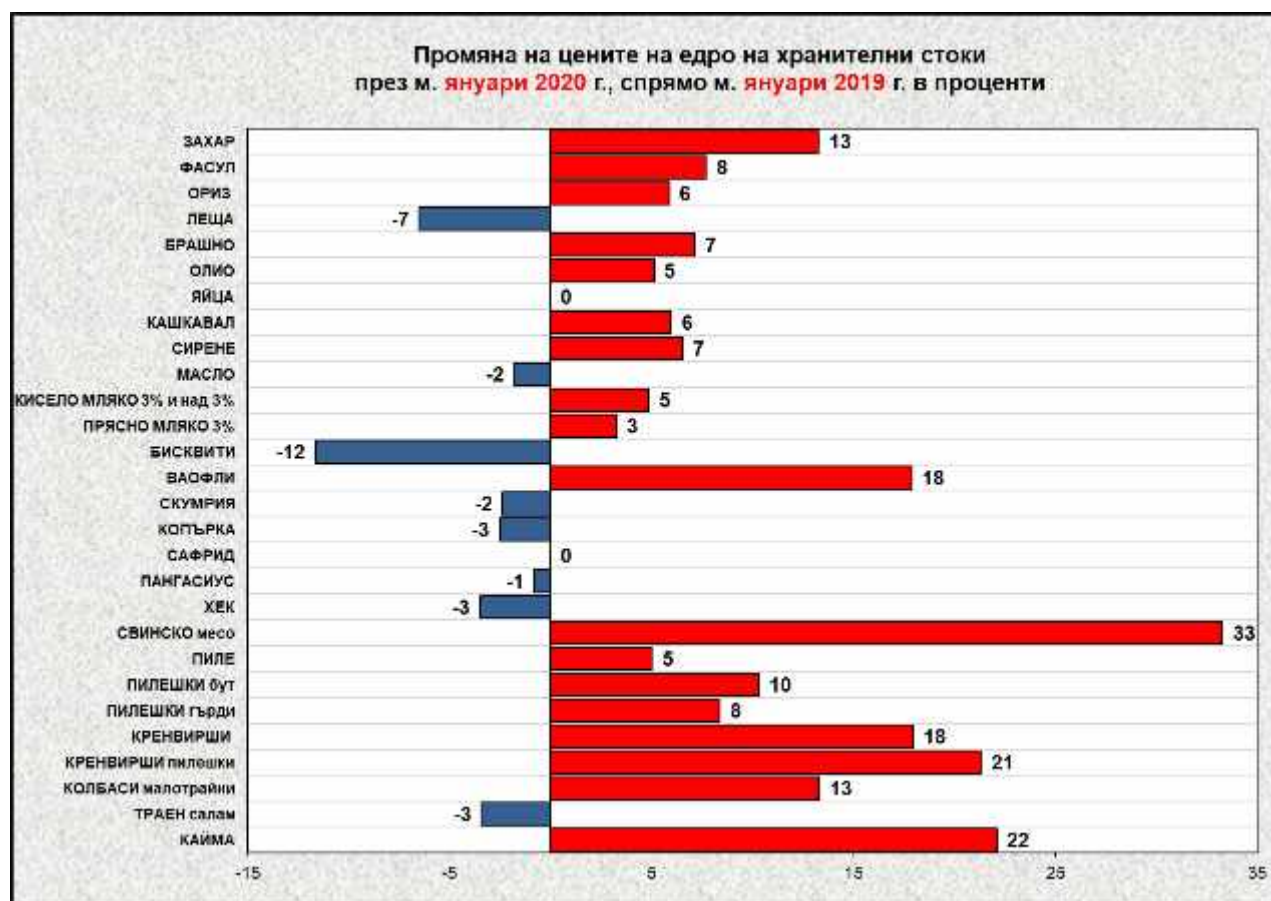

Фиг. 7

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават преобладаващо възходящи тенденции. (табл. 1, фиг. 8)

Спад на годишна база има при цената на лещата (7%). Цените на яйцата се задържат около миналогодишните нива. Поскъпването на годишна база на останалите стоки от тази група е 5-13%. Цените на млечните произведения се покачват на годишна база с 3-7%, а цената на кравето масло бележи лек спад от 2% спрямо същия месец на миналата година.

Поскъпване на годишна база с 33% е отчетено при свинското месо, а цените на повечето месни произведения се покачват в диапазона 10-20%. Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват низходящ тренд. При цените на захарните изделия има поскъпване на годишна база на вафлите от 18% и поевтиняване на бисквитите с 12%. (фиг. 8)

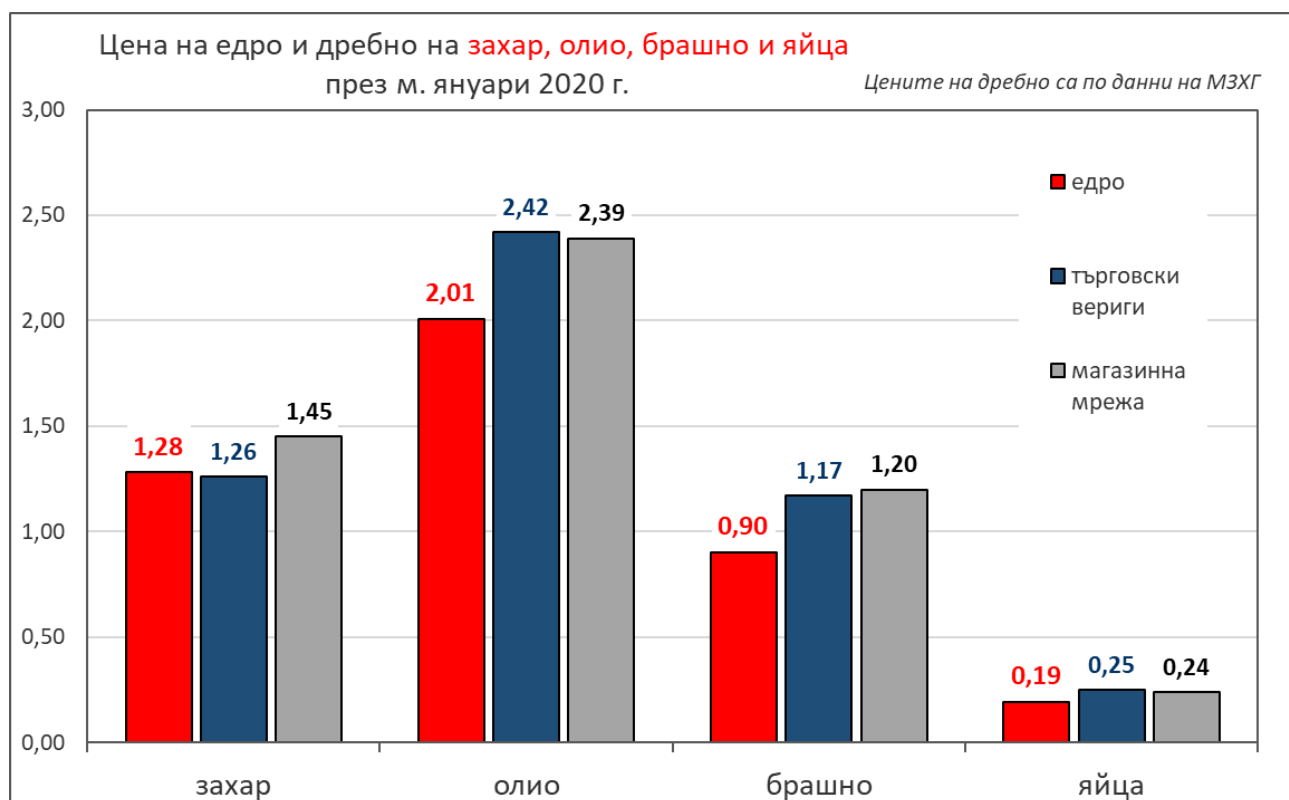

Фиг. 8

Наблюдението на цените на **дребно** на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. януари надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в широкия диапазон 2 – 32%, като най-голямата надценка е отчетена при яйцата, а при цената на дребно на захарта надценката е най-малка – 4%. В магазинната мрежа най-големите надценки от 33% са при брашното, а при захарта тя е 13%. (табл.2 и фиг.9)

Таблица 2

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,28	1,26	-2	-0,02	1,45	13	0,17
олио	2,01	2,42	20	0,41	2,39	19	0,38
брашно	0,90	1,17	30	0,27	1,20	33	0,30
яйца	0,19	0,25	32	0,06	0,24	26	0,05

Фиг. 9

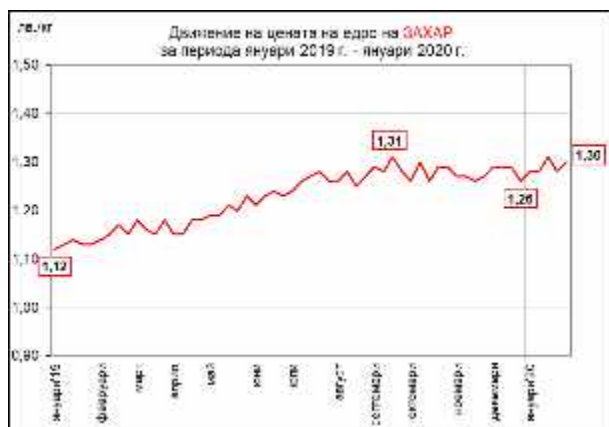
Таблица 3 Цени на едро на хранителни стоки през м. януари 2015/2020 г.

януари													
година	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО МЕСО	ПИЛЕ	КАЙМА
2015	1,18	4,02	2,05	0,82	1,91	0,18	10,36	5,60	1,41	3,97	7,32	3,86	4,72
2016	1,36	2,92	1,91	0,81	2,19	0,19	9,82	5,43	1,29	3,86	7,00	3,73	4,70
2017	1,56	3,23	1,90	0,80	2,13	0,20	9,83	5,62	1,44	3,78	4,39	3,67	4,58
2018	1,22	3,20	1,89	0,76	1,98	0,26	10,86	5,75	2,28	3,80	6,45	3,77	4,67
2019	1,13	3,24	1,87	0,84	1,95	0,19	10,03	5,81	2,21	3,80	7,00	3,77	4,39
2020	1,28	3,49	1,99	0,90	2,01	0,19	10,56	6,20	2,17	3,72	9,33	3,96	5,37

Анализът на цените на хранителните стоки през м. януари 2020 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2015 - 2020 г.) показва, че цените на основните хранителни стоки са около и малко над нивата от същия месец на периода 2016 – 2019 г. През м. януари тази година цената на брашното е най-висока. При млечните продукти се наблюдава ръст на цените спрямо периода 2015 – 2017 г., а цената на кравето сирене през януари 2002 г. е най-висока. Цената на маслото е много над стойностите от 2015 – 2017 г. и се доближава до нивото от 2018 – 2019 г. Цените на свинското месо, пилешкото месо и каймата са най-високи спрямо предходните пет години. (табл.3 и фиг.10)

Фиг. 10

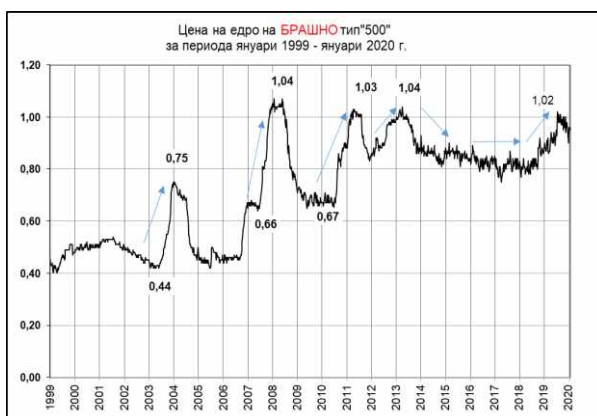
Фиг. 11

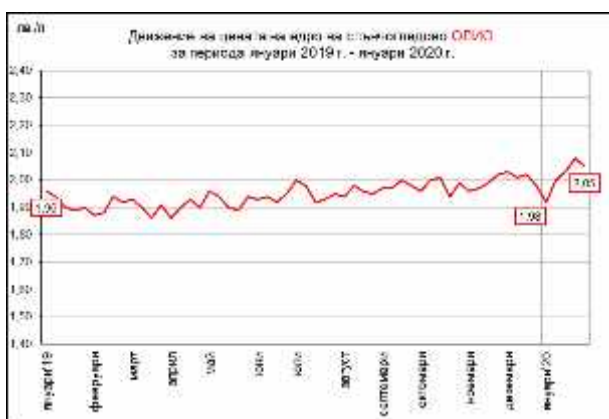
Фиг. 12

Фиг. 13

Фиг. 14

Фиг. 15

Фиг. 16

Фиг. 17

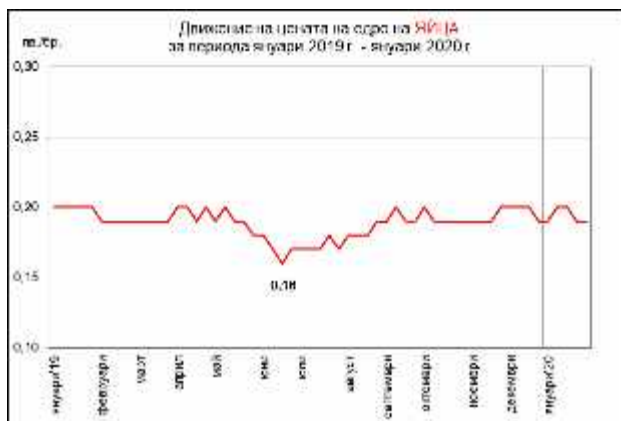
Фиг. 18

Фиг. 19

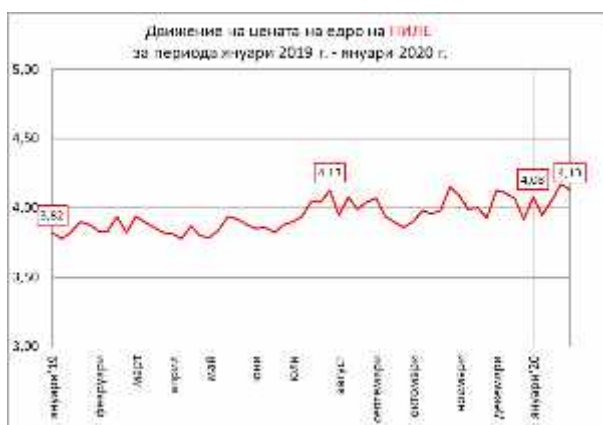
Фиг. 20

Фиг. 21

Фиг. 22

Фиг. 23

Фиг. 24

Фиг. 25

Фиг. 26

Фиг. 27

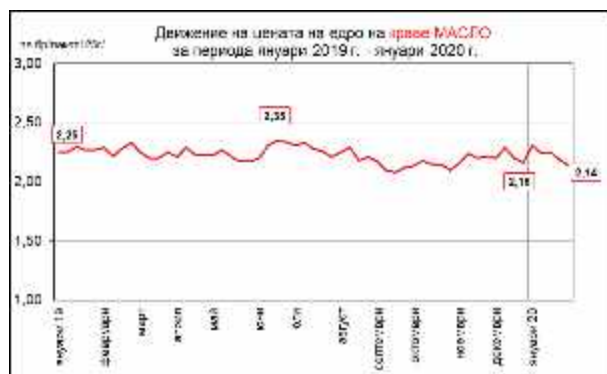
Фиг. 28

Фиг. 29

Фиг. 30

Фиг. 31

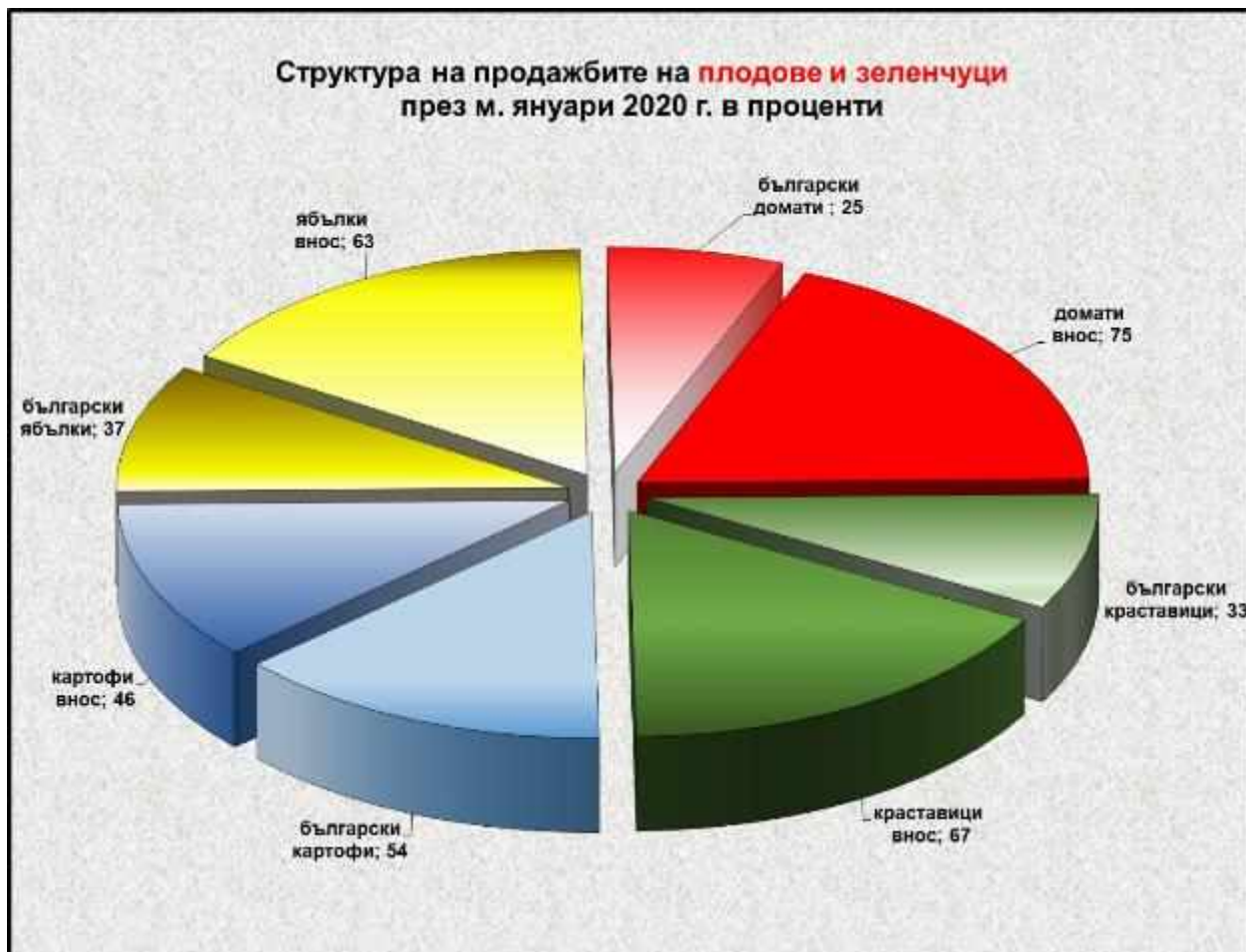
Фиг. 32

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават. Наблюденията върху пазара на плодовете и голяма част от зеленчуците през м. януари показват, че относителният дял на предлаганите количества българската продукция е по-малък в сравнение с дела на продажбите от внос. (фиг. 33)

Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос през месеца показва превес на вносните домати, като съотношението е 75% към

25%. Аналогични са наблюденията върху продажбите на краставиците, като при тях относителният дял на вносните краставици е 67%, а на българските съответно 33%. Малко по-голям е относителният дял на пазара на българските картофи, който е 54%. Количествата вносни ябълки преобладават на пазара, като съотношението е 63%:37%. (фиг. 33)

Фиг. 33

Движението на кривата на ИТЦ⁴ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през август. (фиг.34)

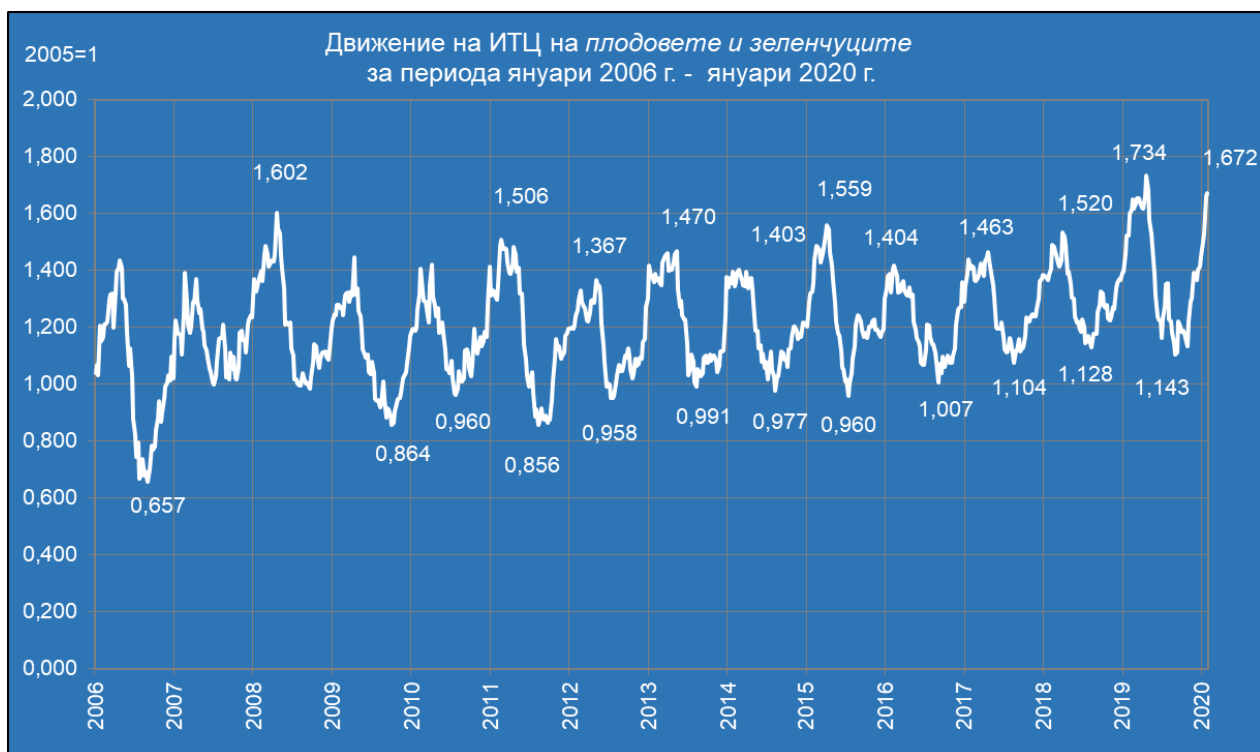
Възходящият тренд, наблюдаван през последните месеци на предходната година, се запазва и през първия месец на 2020 г. Стартирайки от ниво 1.412 пункта в началото на януари, през последната седмица кривата стъпва на

⁴ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

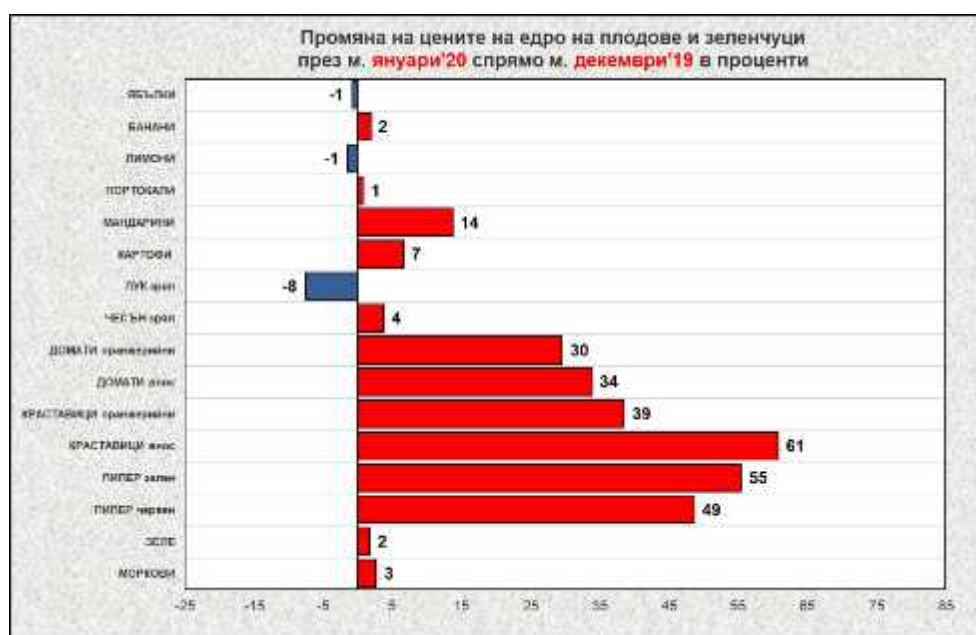
ниво от 1.672 пункта и повишението на стойностите за месеца е 18.4%. Нивото през тази година спрямо същия период на миналата година е с 10% по-високо, а пикови стойности този индекс стигна през месец април 2019 г. (фиг. 35)

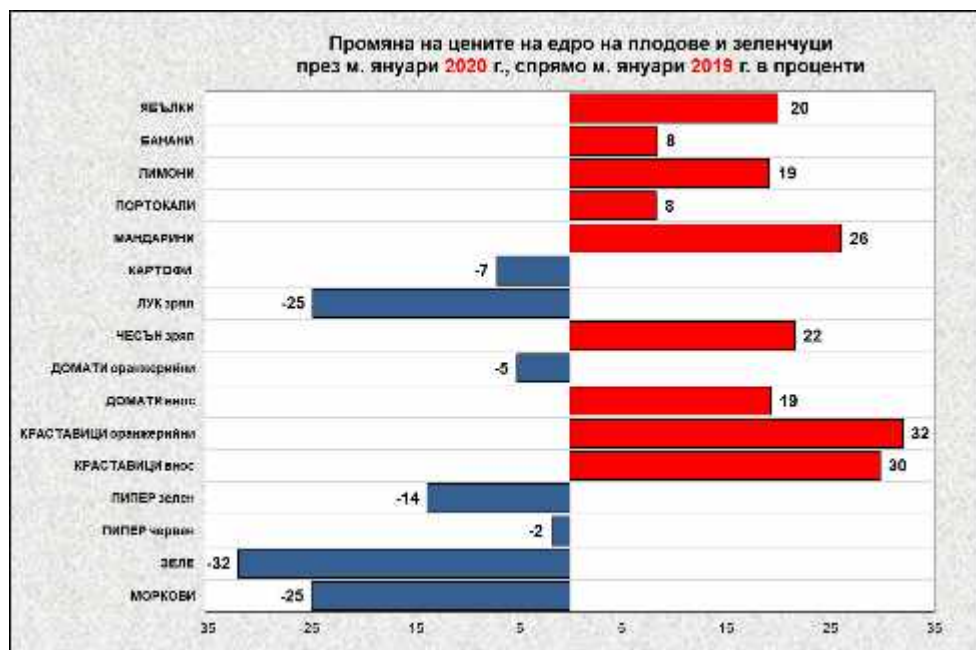
Фиг. 34

СТОКА	декември'19	януари'20	промяна в %	промяна в лв.	януари'19	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,27	1,26	-1	-0,01	1,05	20	0,21
БАНАНИ	2,14	2,18	2	0,04	2,01	8	0,17
ЛИМОНИ	2,08	2,05	-1	-0,03	1,72	19	0,33
ПОРТОКАЛИ	1,29	1,30	1	0,01	1,20	8	0,10
МАНДАРИНИ	1,53	1,74	14	0,21	1,38	26	0,36
КАРТОФИ	0,75	0,80	7	0,05	0,86	-7	-0,06
ЛУК зрял	1,06	0,98	-8	-0,08	1,30	-25	-0,32
ЧЕСЪН зрял	4,01	4,16	4	0,15	3,42	22	0,74
ДОМАТИ оранжерийни	2,03	2,63	30	0,60	2,77	-5	-0,14
ДОМАТИ внос	1,89	2,53	34	0,64	2,12	19	0,41
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	2,62	3,63	39	1,01	2,75	32	0,88
КРАСТАВИЦИ внос	1,76	2,83	61	1,07	2,18	30	0,65
ПИПЕР зелен	1,75	2,72	55	0,97	3,15	-14	-0,43
ПИПЕР червен	2,28	3,39	49	1,11	3,45	-2	-0,06
ЗЕЛЕ	0,57	0,58	2	0,01	0,85	-32	-0,27
МОРКОВИ	0,74	0,76	3	0,02	1,01	-25	-0,25

Фиг. 36

Фиг. 37

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. януари спрямо м. декември се наблюдават възходящи тенденции. (табл. 4 и фиг.36)

Цените на едро на българските домати бележат ръст от 30%, а вносните поскъпват на месечна база с 34%. Българските краставиците поскъпват спрямо предходния месец с 39%, а вносните краставици съответно с 61%. Цените на картофите се покачват със 7%. През месеца поскъпва и пиперът с 50-55%. Зрелият лук поевтинява с 8%, а цените на зелето и морковите се задържат около нивата от предходния месец. (фиг. 39-48)

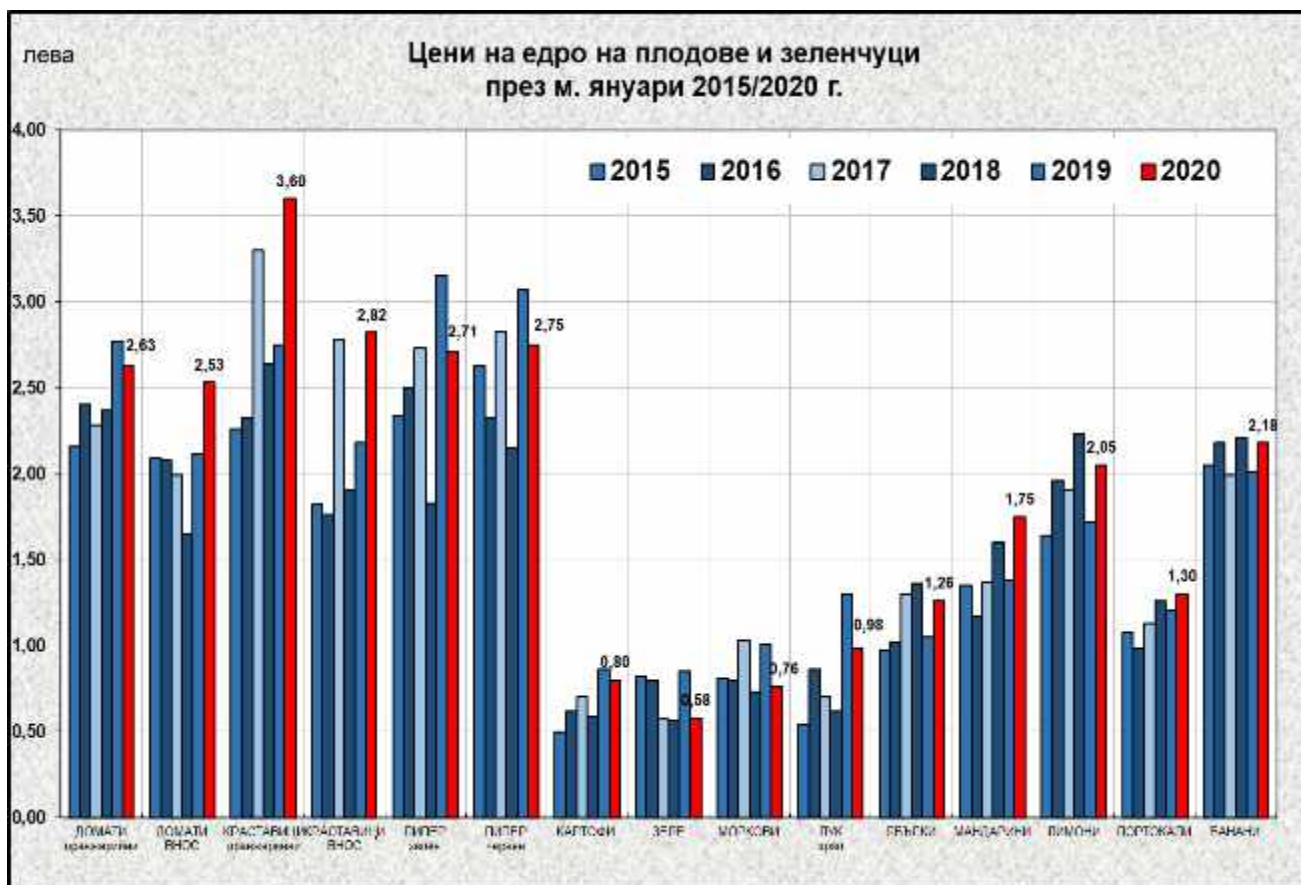
При цените на плодовете се наблюдават стабилни цени, без съществени месечни отклонения. Само при цената на мандарините се наблюдава поскъпване на месечна база с 14%. (фиг.49-52)

В сравнение със същия месец на миналата година при цените на зеленчуците наблюдаваните тенденции са разнопосочни, а при плодовете всички колебания са нагоре. Поскъпване на годишна база има при краставиците, домати от внос и зрелия чесън, като повишаването на цените е в диапазона 20-30%. По-ниски цени на годишна база са отчетени при българските домати, пипера, зелето и морковите.(фиг. 37).

При плодовете, предмет на този анализ се наблюдава поскъпване на годишна база с 8-26%. (табл.4 и фиг.37)

Таблица 5 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. януари 2015/2020г.

януари	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ ВНОС	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ ВНОС	ПИПЕР зелен	ПИПЕР червен	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЯБЪЛКИ	МАНДАРИНИ	ЛИМОНИ	ПОРТОКАЛИ	БАНАНИ
ГОДИНА															
2015	2,16	2,09	2,26	1,82	2,34	2,63	0,50	0,82	0,81	0,54	0,97	1,35	1,64	1,08	2,05
2016	2,40	2,08	2,33	1,76	2,50	2,32	0,62	0,80	0,80	0,86	1,02	1,17	1,96	0,98	2,18
2017	2,28	1,99	3,30	2,78	2,73	2,83	0,70	0,57	1,03	0,70	1,30	1,37	1,90	1,13	1,99
2018	2,37	1,65	2,64	1,90	1,83	2,15	0,59	0,56	0,73	0,62	1,36	1,60	2,23	1,26	2,21
2019	2,77	2,12	2,75	2,18	3,15	3,07	0,86	0,85	1,01	1,30	1,05	1,38	1,72	1,20	2,01
2020	2,63	2,53	3,60	2,82	2,71	2,75	0,80	0,58	0,76	0,98	1,26	1,75	2,05	1,30	2,18

Фиг. 38

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. януари 2020 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2015 – 2020 г.) показва следните тенденции: (табл. 5 и фиг. 38)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. януари на последните шест години е функция и от конкретните метеорологични условия.

- Цените на домати от внос и краставиците през м. януари 2020 г. са най-високи спрямо същия месец на петгодишния периода.

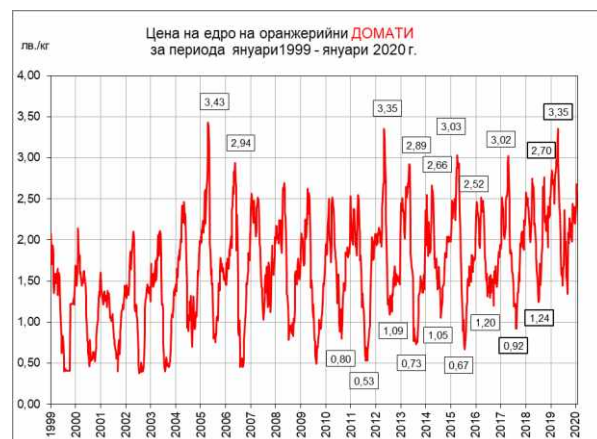
- Цените на картофите, зелето и морковите са по-ниски спрямо миналата година и се доближават до нивата от 206 – 2018 г., цената на зрелия лук остава

само под нивото от миналата година и е значително над стойностите от периода 2015 – 2018 г.

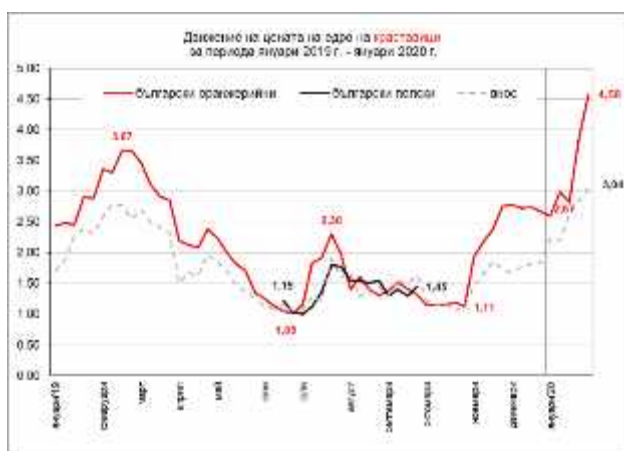
- Цените на едро на ябълките през януари 2020 г. са по-високи спрямо същия месец на предходната година и периода 2015 и 2016 г. Цените на citrusовите плодове и бананите с известни колебания в двете посоки се доближават до стойностите от миналите години, като само цената на мандарините през м. януари тази година е най-висока.

Фиг. 39

Фиг. 40

Фиг. 41

Фиг. 42

Фиг. 43

Фиг. 44

Фиг. 45

Фиг. 46

Фиг. 47

Фиг. 48

Фиг. 49

Фиг. 50

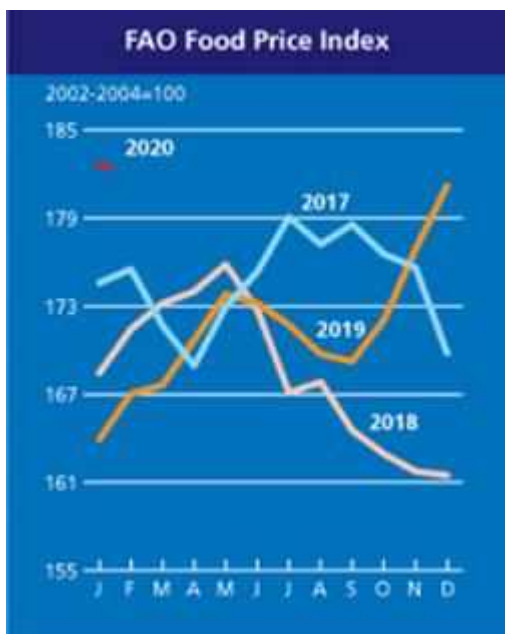
Фиг. 51

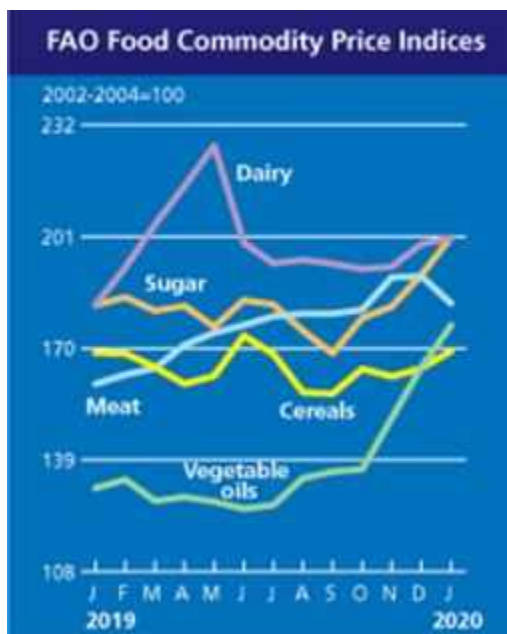
Фиг. 52

Международни цени

Индексът на цените на храните на FAO (Организацията по прехрана и земеделие (FAO) към ООН; Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations) през януари продължава да расте за четвърти пореден месец.

Фиг. 53

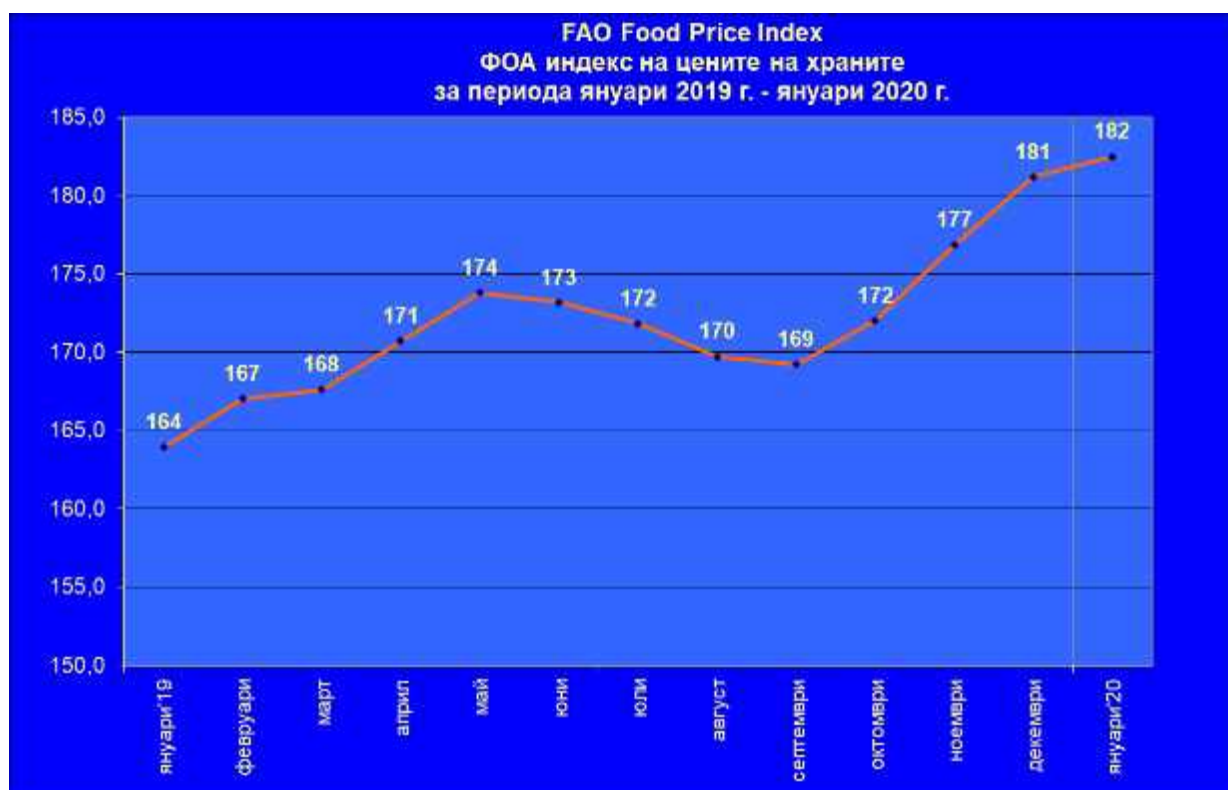

Фиг. 54

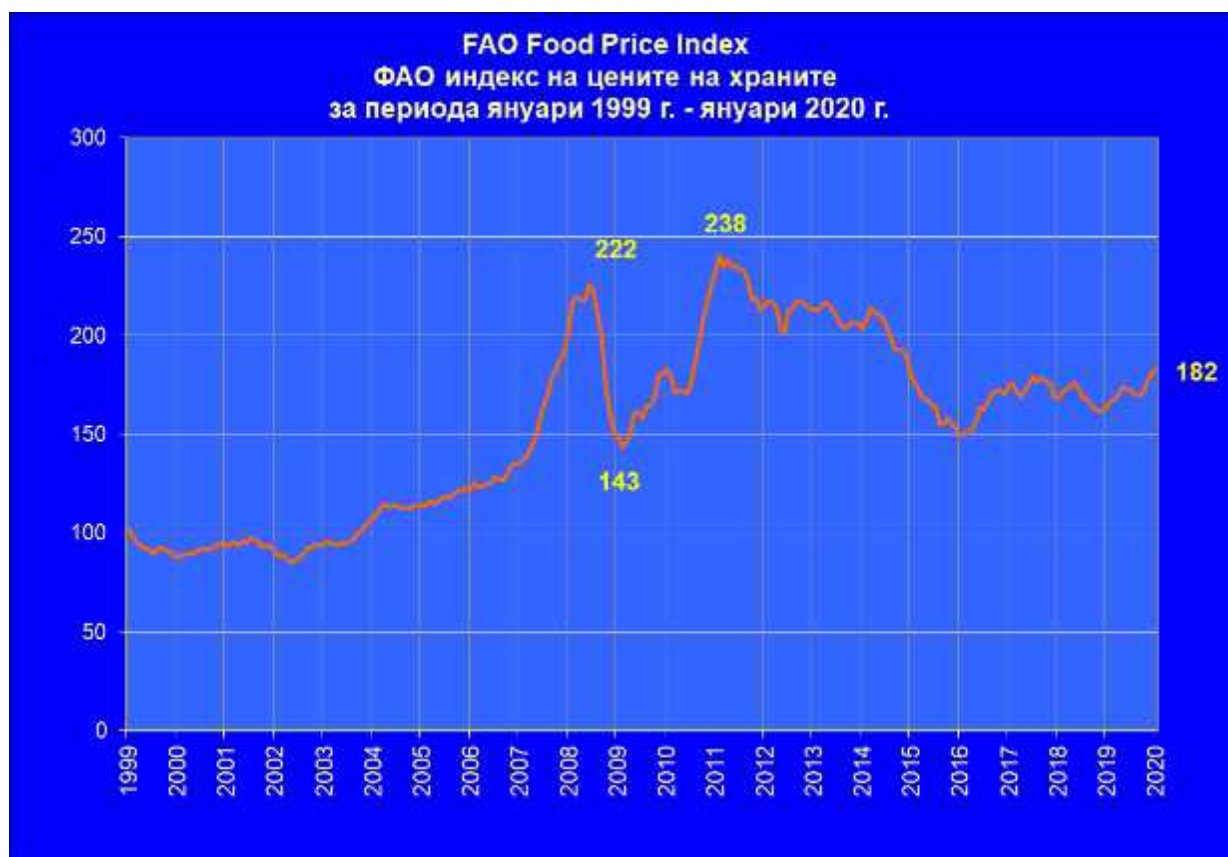
През януари 2020 г. индексът на цените на храните на FAO⁵ възлиза на 182,5 пункта, което е с почти 1,3 пункта (0,7%) по-високо от декември и 11,3% по-високо в сравнение със същия месец на миналата година. Така, според резултатите от януари, тенденцията за повишаване на стойността на индекса продължава вече четвърти пореден месец. Основната причина за растежа е продължаващия ръст на цените за растителните масла, захарта и отчасти на зърното и млечните продукти. През месеца се наблюдава значителен спад на цените на различни видове меса. (фиг.53,54,55)

Най-високите стойности на този индекс (238 пункта) са регистрирани в началото на 2011 г. (фиг.56)

⁵В състава на FAO индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и меса.

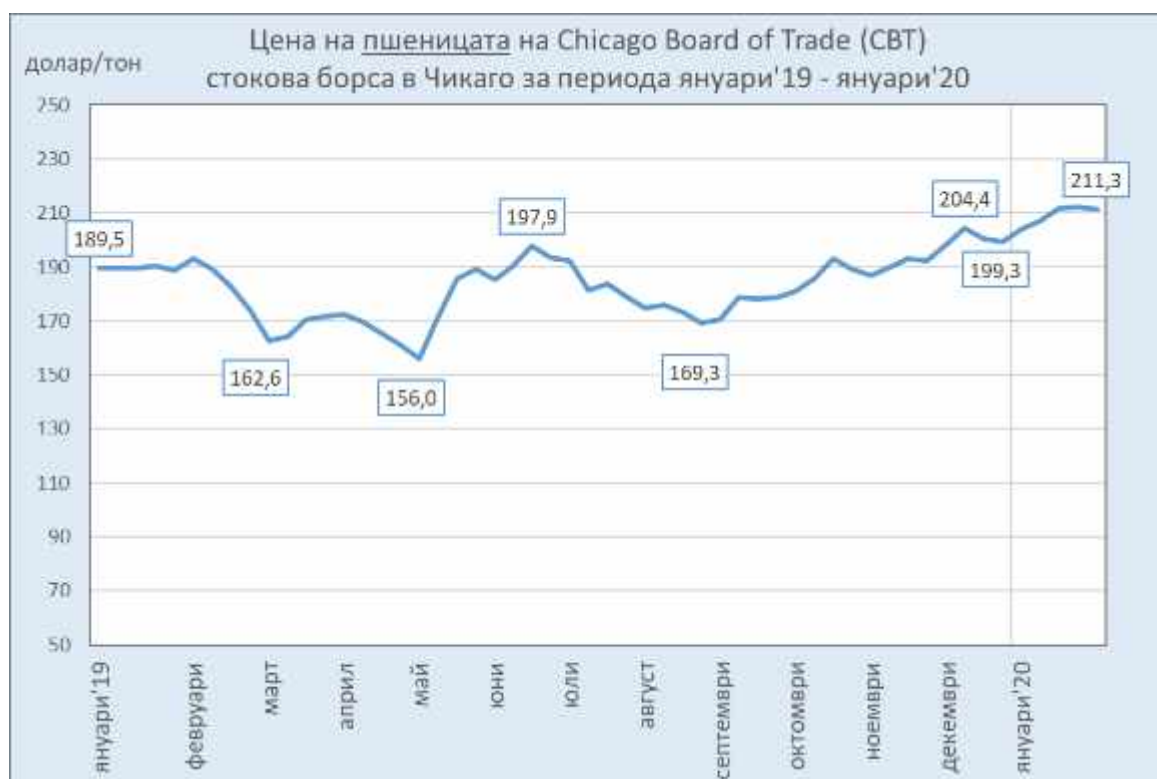
Фиг. 55

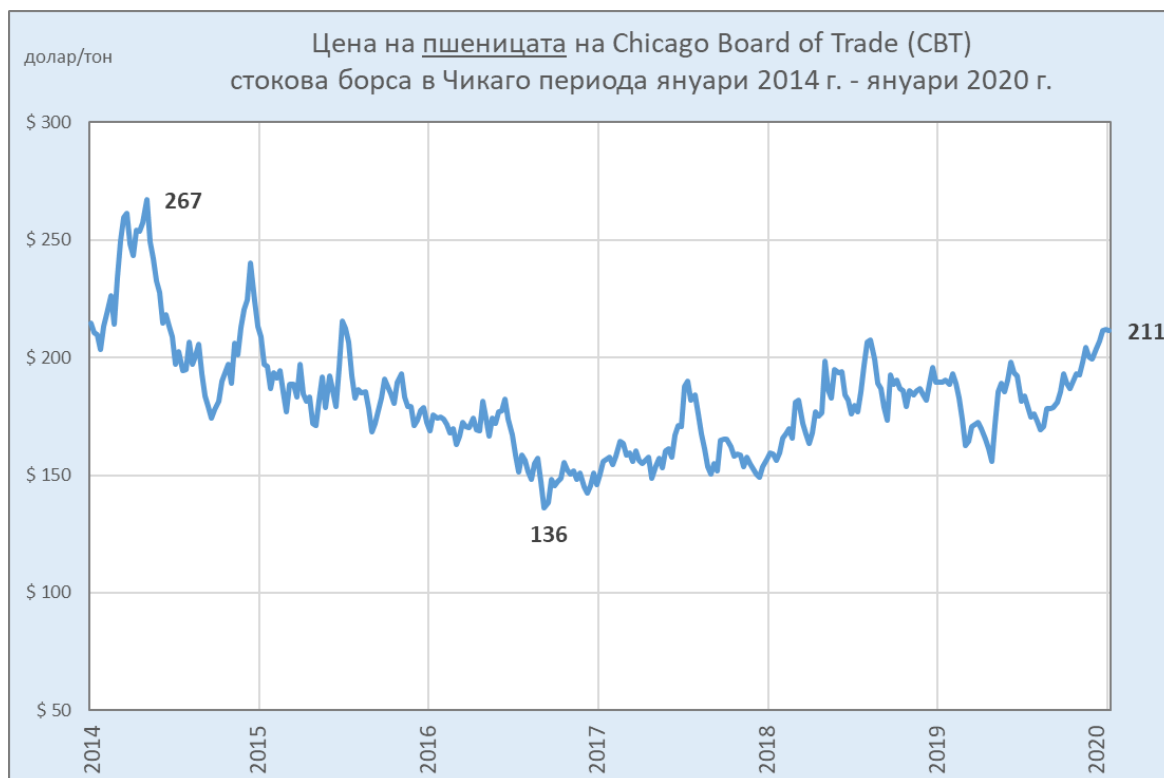
Фиг. 56

Средната стойност на индекса на цените на зърнените храни на ФАО през януари възлиза на 169,2 пункта, което е с 4,8 пункта (2,9%) по-високо от стойността му през декември, достигайки най-високото ниво от май 2018 г. През януари се наблюдава увеличение на международните цени за всички основни култури. Цените на пшеницата показват най-висок ръст, който се дължи на увеличеното търсене от редица страни, успоредно с намаленото предлагане от Франция, както и информацията, която се появи за възможно въвеждане на ограничения за износ в Руската федерация за периода до 30 юни 2020 г. в резултат на увеличение цени на вътрешния пазар. Експортните цени на царевичата през януари също се покачват значително поради активните поръчки и сезонното намаляване на предлагането в страните износители на Южното полукълбо. Международните цени на ориза леко се повишават на фона на данните за добра реколта и намаляването на въздействието на неблагоприятните климатични условия върху износа. (фиг.54)

Цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго през м. януари стартира от ниво 199.3 долар/тон и през последната седмица стъпва на ниво от 211.3 долар/тон, което е с 6% по-високо спрямо началото на месеца. В сравнение със същия периода на миналата година цената е с 11% по-висока. Най-високите стойности за последните години са достигнати през 2014 г., а на най-ниските нива цената на пшеницата е била през лятото на 2016 г. (фиг.57,58)

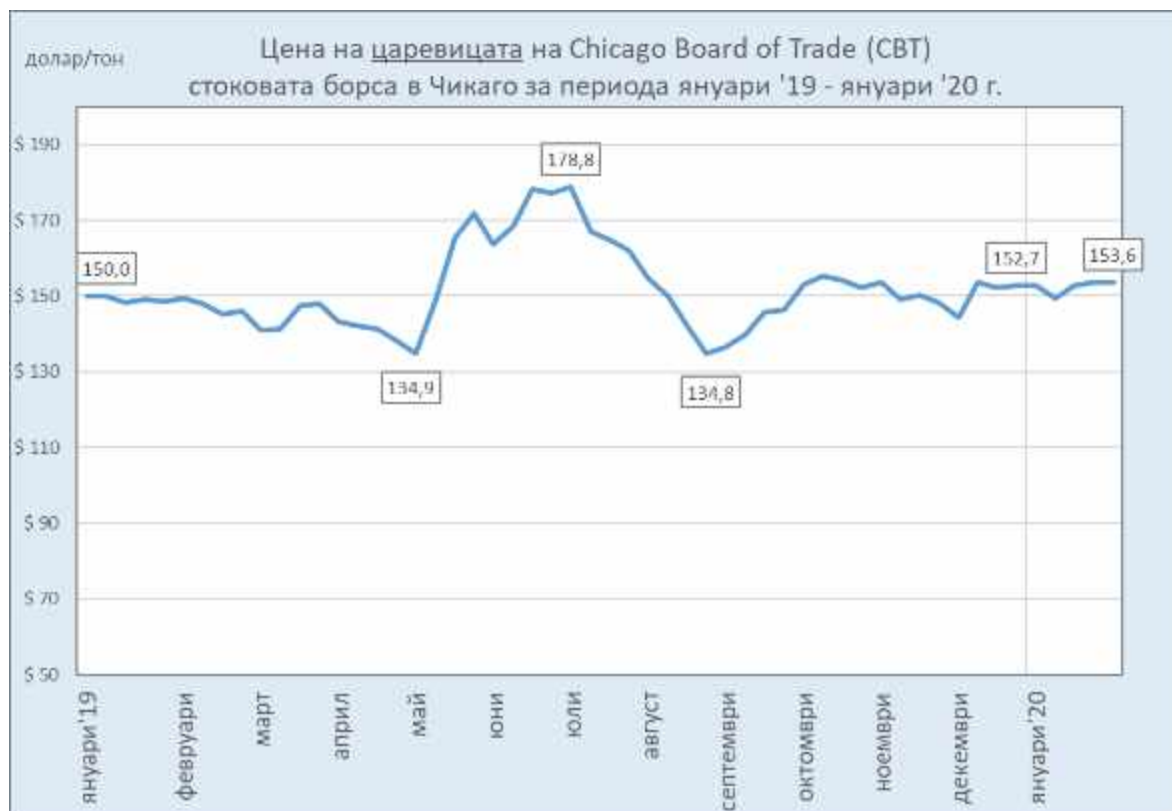

Фиг. 57

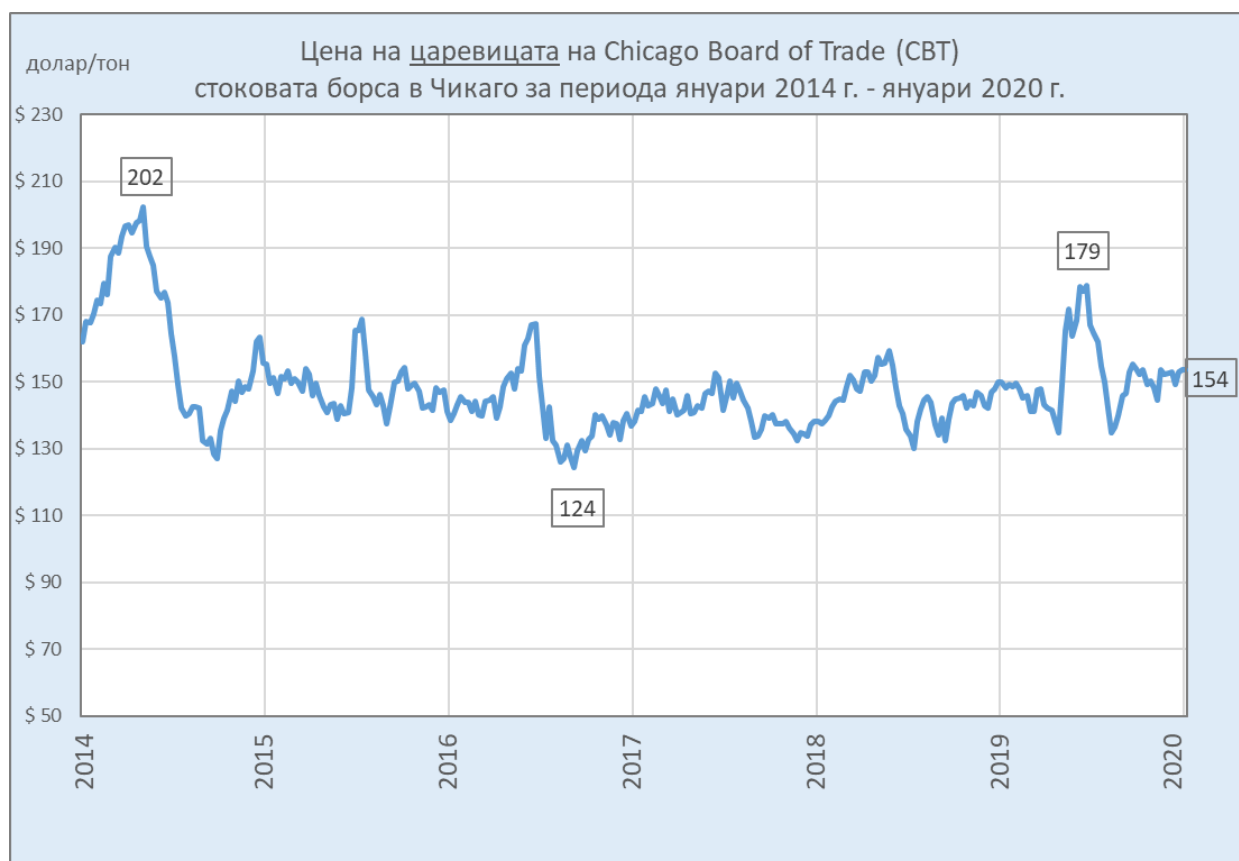

Фиг. 58

Цената на царевицата на стоковата борса в Чикаго през януари тръгва от ниво 152.7 доллар/тон и достига в края на месеца до 153.6 доллар/тон. Аналогично на цената на пшеницата и при царевицата се наблюдава пик през 2014 г. и най-ниски нива през 2016 г.(фиг.59,60)

Фиг. 59

Фиг. 60

Индексът на цените на растителните масла на ФАО⁶ през януари е 176.3 пункта, което е с 11.6 пункта (или 7.0%) по-висок от декември и е най-високият показател за последните три години. Повишаването на международните цени на палмово масло продължава шести месец подред поради очакваното намаляване на предлагането на световните пазари и силното търсене от сектора на биодизела. Цените на соята и слънчогледовото масло също продължават да нарастват под влияние на голямото търсене на внос на фона на намалените експортните запаси. Недостигът на доставки на световните пазари доведе до пиковите стойности на рапичното масло от май 2014 г. От средата на януари обаче темпът на растеж на цените за целия спектър растителни масла се забави, главно поради несигурността, възникнала след сключването на търговско споразумение между САЩ и Китай, както и от опасенията относно възможните последици от избухването на коронавирус и обявените в тази връзка мерки. Напрежението в търговията между Индия и Малайзия има ограничаващ ефект върху повишаването на цените на палмовото масло. (фиг.54)

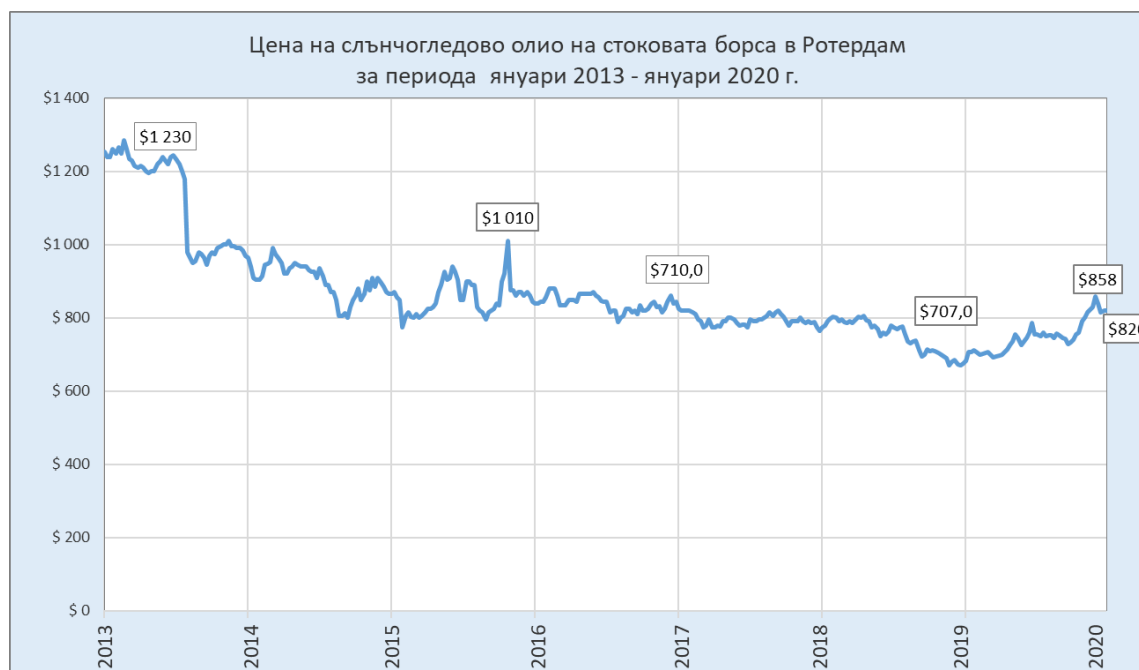
⁶ В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

Цената на слънчогледовото олиото на борсата в Ротердам има устойчив възходящ тренд от средата на октомври 2019 г. През първата седмица на януари цената достига до 857.5 долар/тон. През следващите седмици на месеца се наблюдава успокояване и спад на цената на нерафинираното слънчогледово олио. (фиг.61,62)

Пикови стойности цената на олиото има през 2013 г. – 1230 долар/тон.

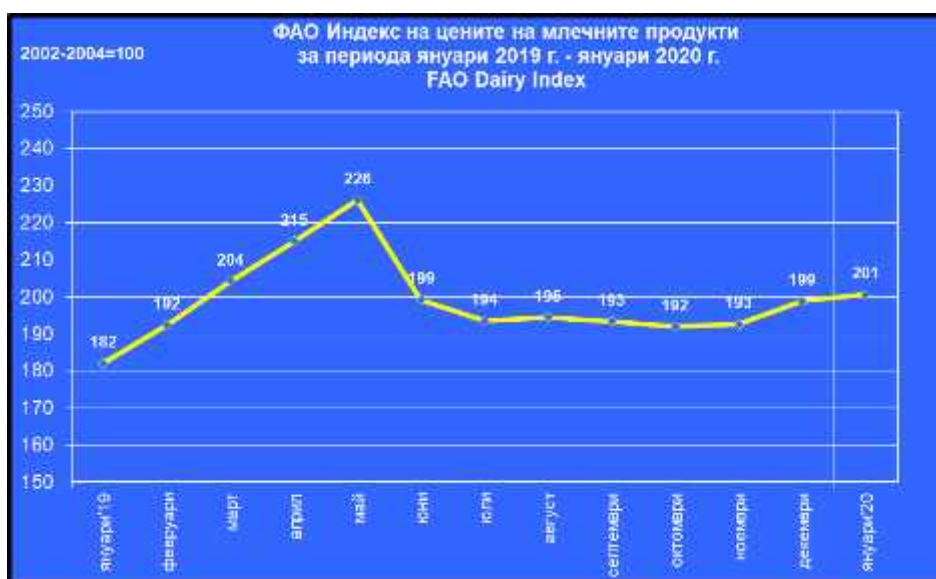

Фиг. 61

Фиг. 62

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО⁷ през януари е 200,6 пункта, което е с 1,8 пункта (0,9%) по-ниско в сравнение с декември. Това ниво на индекса е с 18.5 пункта (10.2%) по-високо от нивото от същия месец на миналата година. През януари котировките за маслото, сиренето и обезмаслено мляко на прах се увеличават, което е свързано с активно търсене на внос и ограничено предлагане на спот пазарите в Европа и Океания. Сезонният спад в производството на мляко също стимулира по-високите цени. В същото време котировките за пълномаслено мляко на прах намаляват поради ограниченото търсене на международните пазари през първата половина на месеца. (фиг.63,64)

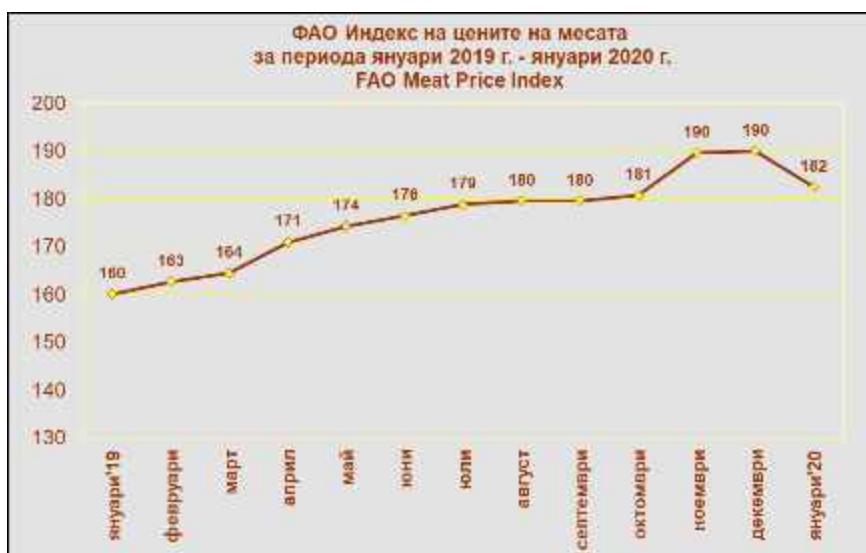
Фиг. 63

⁷ В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

Фиг. 64

Стойността на Индекса на цените на месото FAO⁸ през януари е 182,5 пункта, което е със 7,5 пункта (4,0%) по-ниско от стойността му за декември и спадът му продължава единадесет последователни месеца. В същото време на сегашното ниво индексът се оказва с 22.4 пункта (14.0%) по-висок от нивото на съответния месец на миналата година. През януари котировките на всички категории месо бяха намалени: цените на овнешкото месо намаляват най-значително, последвано от говеждото, свинското и пилешкото. Това се дължи на намаляването на обществените поръчки, предимно от Китай и други страни от Далечния Изток, които активно увеличават вноса в края на 2019 г. В допълнение, наличието на значителни експортни запаси, основно свинско и говеждо месо, допълнително понижават цените през последните няколко седмици. (фиг.65,66)

Фиг. 65

⁸ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

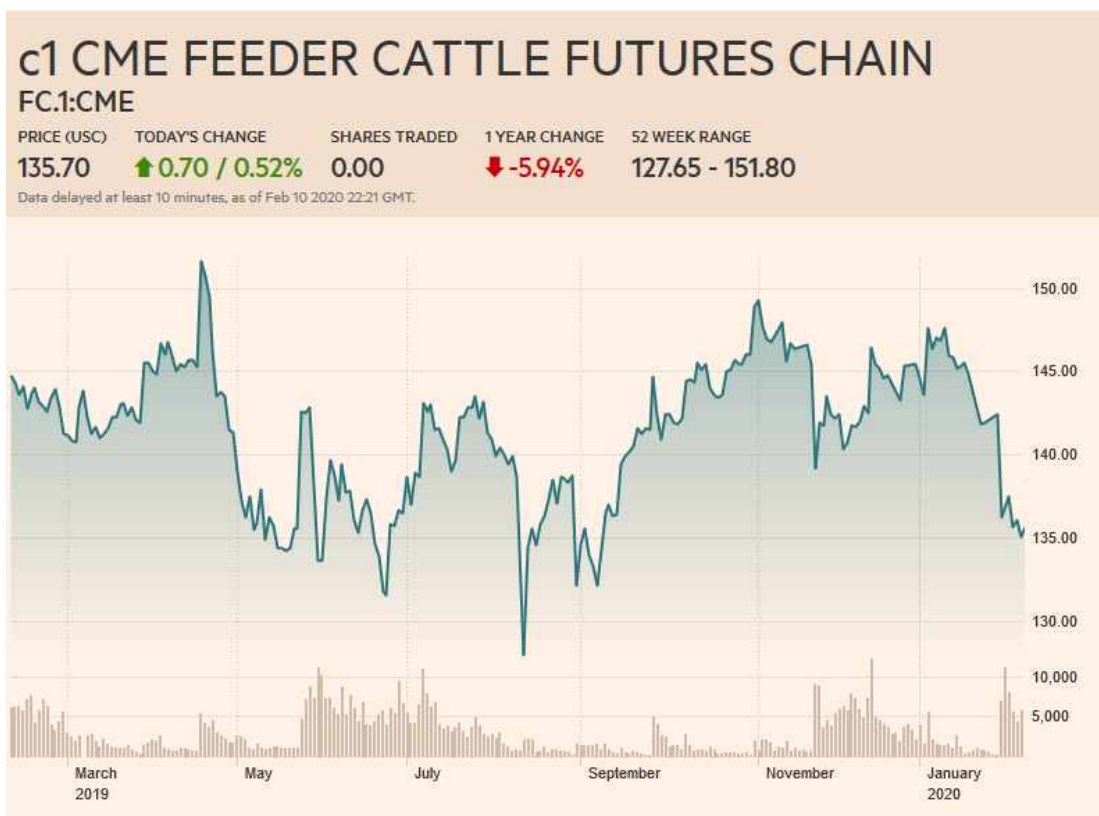

Фиг. 66

Наблюденията на цените на свинското и говеждото месо на стоковата борса в Чикаго показват също стабилизиране на пазара на месо. (фиг. 67,68)

Фиг. 67

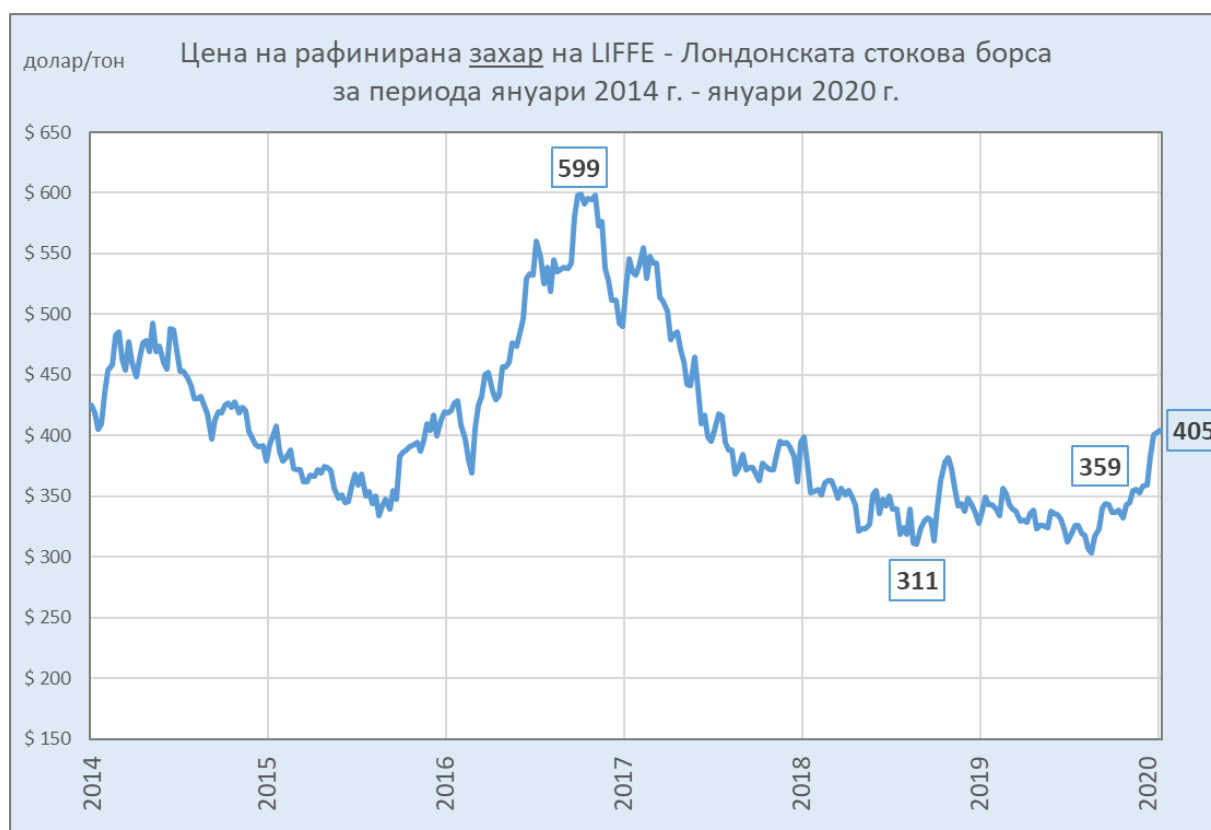
Фиг. 68

Индексът на цените на захарта FAO през януари е 200,7 пункта, което е с 10,4 пункта (5,5%) по-високо от стойността му за декември. След четири последователни месеца на устойчив растеж, цените на захарта достигнаха най-високите си нива от декември 2017 г. до сега. Този скок на цените се дължи на очаквания спад от 17% в производството на захар в Индия, 66% спад в производството на най-големия производител на захар в Бразилия (централен южен регион) и 25% спад в реколтата в Мексико. Въпреки това, спадът в цените на суровия петрол и продължаващото отслабване на бразилската национална валута (реална) спрямо щатския долар имат ограничаващ ефект върху растежа на международните котировки на захар. (фиг.54)

Цената на рафинирана захар на Лондонската стокова борса в края на януари стъпва на ниво от 405 долар/тон. След голямото покачване на стойностите през 2016 г., кривата има устойчив низходящ тренд, който се обръща в средата на 2019 г.(фиг.69,70)

Фиг. 69

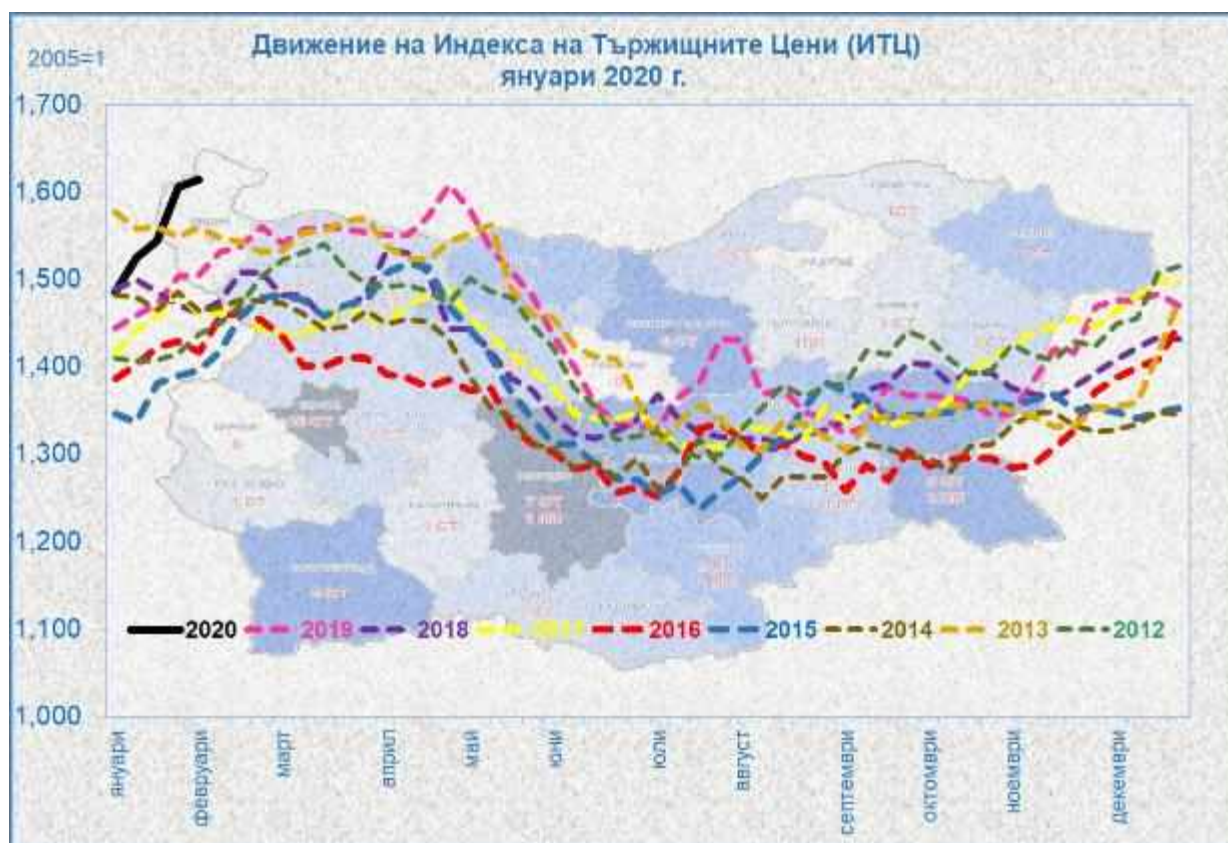
Фиг. 70

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

От началото на годината кривата на индекса има възходящ тренд, който се задържа до края на м. януари. През първата седмица на месеца стойностите тръгват от 1.486 пункта и достигат до ниво от 1.614 пункта. Покачването на индекса за месеца е 8.6%. (фиг. 72)

През м. януари 2020 г. кривата на Индекса на тържищните цени тръгва от нивата на 2014 г. и 2018 г., но в резултат на бързото покачване на стойностите през месеца, кривата минава много над нивата от същия период на предходните осем години. (фиг. 71)

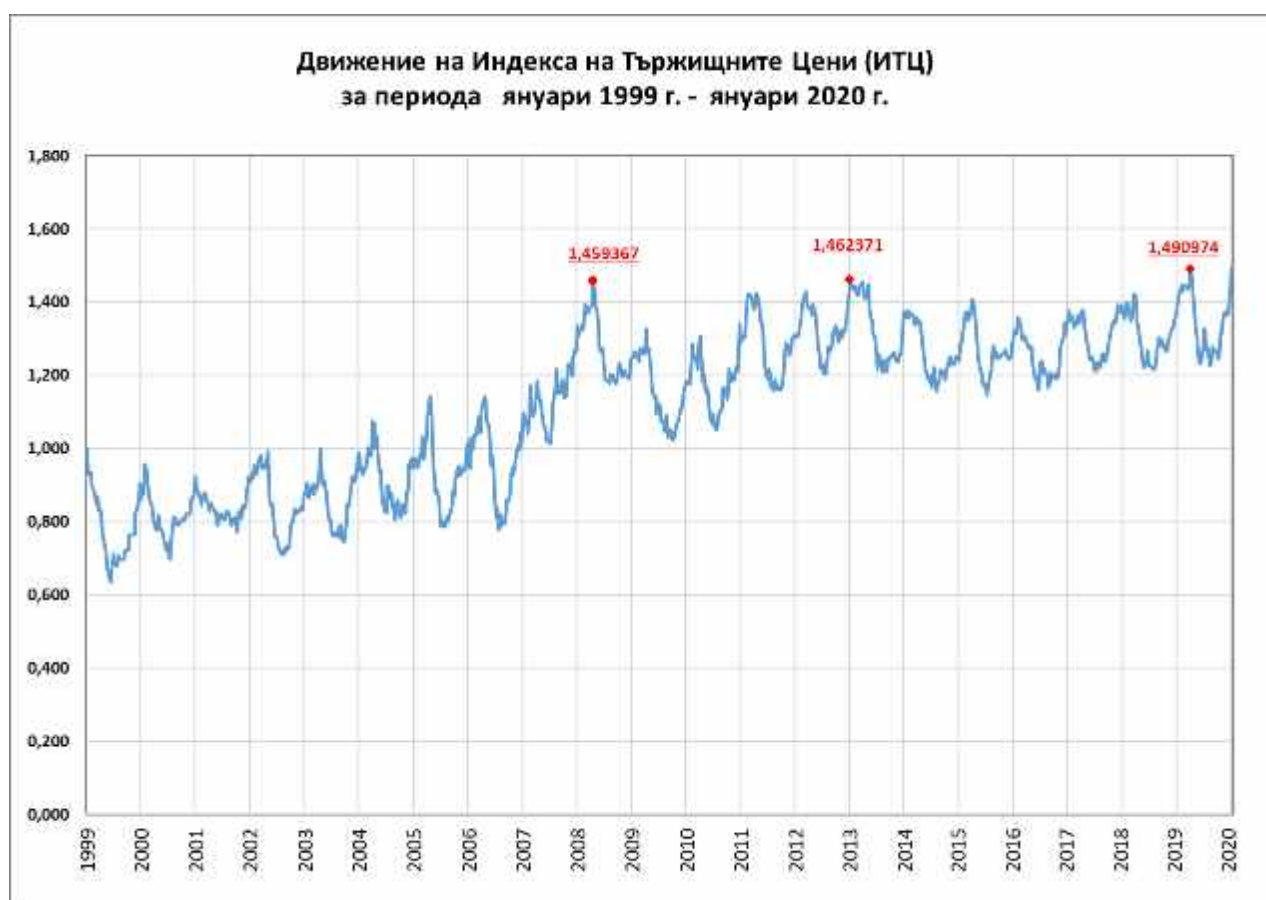
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – януари 2020 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през зимата на 2019 г. Пикови стойности, но на малко по-ниска нива са достигнати и през зимата на 2008 и 2013 г. (фиг. 73)

Фиг. 71

Фиг. 72

Фиг. 73

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България
за месец **февруари** 2020 г.

През месец февруари се наблюдава известно активиране на пазара на храни, но наблюдаваните тенденции при движението на цените са преобладаващо възходящи.

На **месечна база** на пазара на храни е регистрирано поскъпване на основните хранителни стоки, на част от млечните произведения и на някои месни произведения. След няколко месечното покачване на цената на свинското месо, през последните два месеца се наблюдава стабилизиране на стойностите и леко намаление на цените.

На **годишна база** цените на повечето основни хранителни стоки бележат ръст, който е в диапазон от 6% до 14%. Поскъпване спрямо миналата година има и при млечните произведения. Значително покачване на цената на годишна база има при свинското месо и малко по-умерено поскъпване при повечето месни произведения. Поевтиняване спрямо миналата година има при част от варивата, маслото и някои риби.

През месец февруари цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база преобладават възходящите тенденции, а на годишна база изменението на цените на плодовете и зеленчуците показват разнопосочни тенденции.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец февруари в **периода 2015 – 2020** г. показва, че през тази година цените на повечето хранителни продукти и на млечните произведения са по-високи спрямо същия месец на предходните две - три години. Най-високи стойности през м. февруари тази година в сравнение със същия месец на предходния пет годишен период са отчетени при брашното, кравето сирене, свинското месо и каймата.

Тенденциите при движението на цените на плодовете и зеленчуците през шестгодишния период показват покачване на стойностите. През м. февруари тази

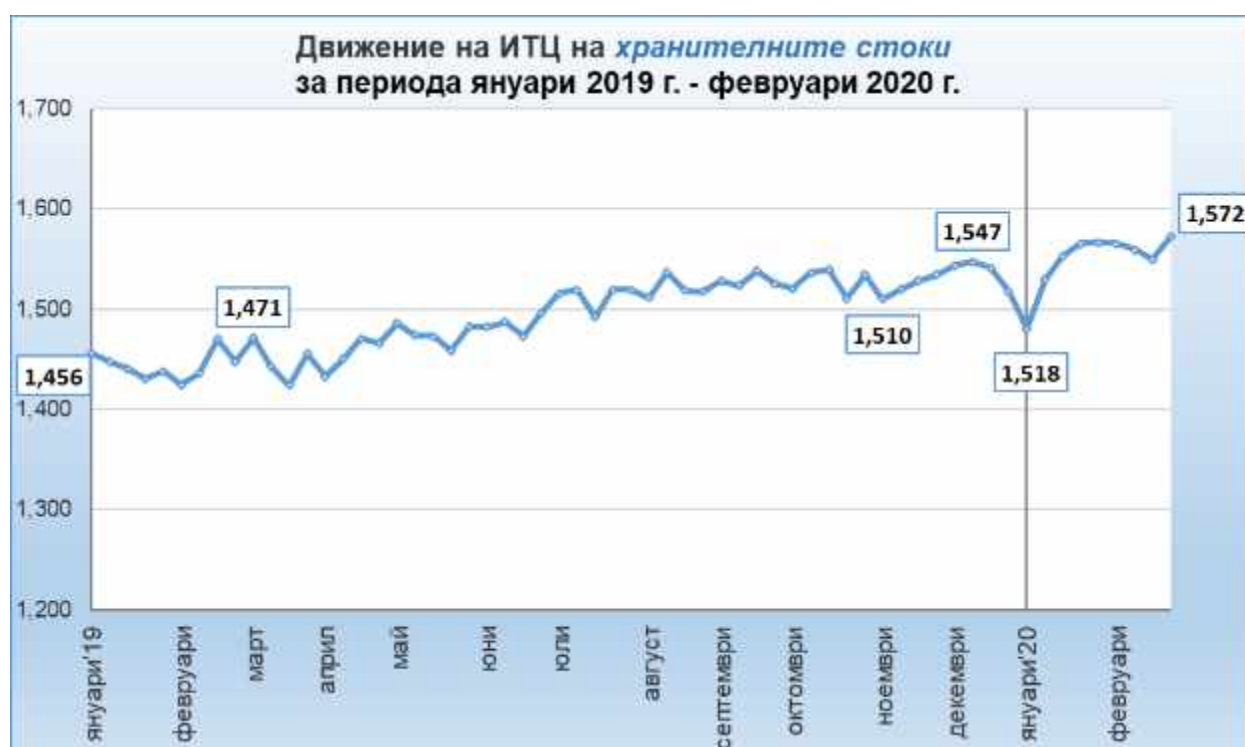
година са отчетени най-високи стойности за периода при българските оранжерийни краставици и домати. Цените на повечето плодове през м. февруари тази година са по-високи спрямо същия месец на предходните две-три години.

През м. февруари 2020 г. кривата на **Индекса на тържищните цени** минава много над нивата от същия период на предходните осем години.

През месеца на **международния пазар** се наблюдава ръст на цените на млечните продукти и захарта и лек спад на цените на зърнените храни, растителните масла и месата.

Хранителни стоки

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹. (фиг.1)

Фиг. 1

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

В края на 2019 г. се наблюдаваше известно успокояване на пазара на хранителните стоки и индексът имаше низходящ тренд. Още от първата седмица на януари трендът се обръща и кривата тръгва нагоре. В края на месеца стойностите стъпват на ниво от 1.567 пункта и повишението на този индекс спрямо началото на годината е 3.2%, а нивото спрямо същия период на предходната година е със 7.6% по-високо. През първите седмици на февруари кривата на този индекс придобива лек низходящ тренд, но в края на месеца кривата отново тръгва нагоре и стъпва на ниво от 1.572 пункта. Това е най-високото от ниво от началото на годината и е с около 7% по-високо в сравнение с края на февруари миналата годна.(фиг.1)

Най-високите стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше през лятото на 2008 г., когато се наблюдаваше скок на цените на повечето основни хранителни стоки и през 2011 и 2012 г.(фиг.2)

Фиг. 2

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. февруари, спрямо предходния месец са преобладаващо възходящи.

Поскъпването при стоките от тази група е в диапазона 2-8%, като най-голямо поскъпване има при брашното – 8%. Цените на захарта, ориза, лещата, яйцата и олиото остава около нивата на предходния месец. (табл. 1, фиг.7)

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура². (фиг.3)

И при този индекс се наблюдава възходящ тренд от началото на годината. През първата седмица на януари кривата все още запазва движението си надолу, но през следващите месеци стойността се покачва и стъпва на ниво от 1.906 пункта, което е с 2% по-високо спрямо началото на месеца и с 6.5% по-високо в сравнение със същия период на миналата година. През февруари възходящият тренд се запазва и в края на месеца той стъпва на ниво от 1.956 пункта.

Пикови стойности на ИТЦ на млечните произведения бяха регистрирани в края на 2017 г., когато стоките от тази група поскъпнаха рязко и това беше най-силно изразено при кравето масло. В края на февруари тази година стойностите на индекса минават леко над нивото от 2017 г.(фиг.4)

Фиг. 3

² Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

Фиг. 4

През месеца се наблюдава покачване на цените на **млечните произведения**, като поскъпването на месечна база при сиренето и кашкавала е 2-3% и на прясното мляко е 6%. Понижение с 8% е отчетено при цената на кравето масло, а цената на киселото мляко се доближава до нивото от предходния месец. (фиг.7, 27-32)

ИТЦ на **месото, месните произведения и рибата**³ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо. (фиг. 5)

В началото на годината кривата стартира от ниво 1.357 пункта. През месеца индексът има сравнително стабилен характер и през последната седмица на януари се стабилизира на ниво от 1.374 пункта. В сравнение със същия месец на предходната година, стойностите са с 4.8% по-високи. През м. Февруари кривата има плавен възходящ тренд и през последната седмица стъпва на ниво от 1.397 пункта.

Максимални стойности през последните години ИТЦ на месата и месните произведения са отчетети през 2013 г – 1.442 пункта. (фиг. 6)

³ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

Фиг. 5

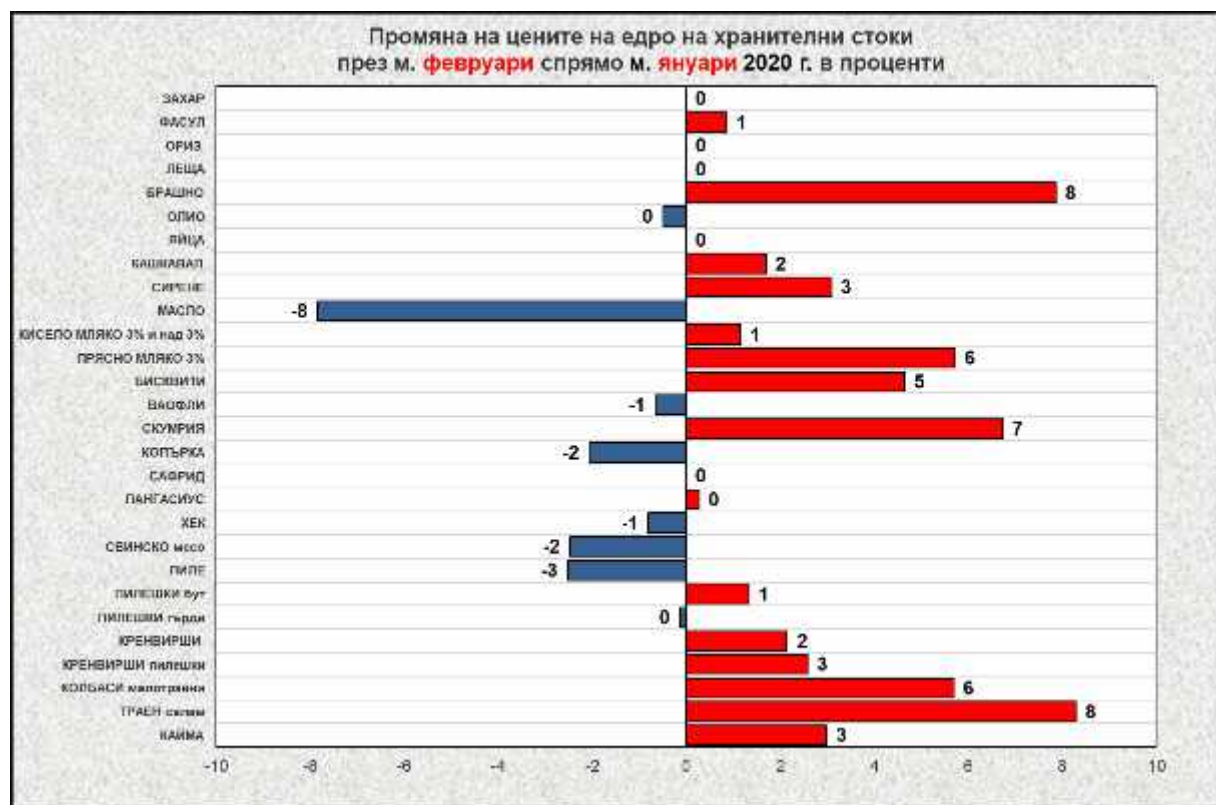

Фиг. 6

Стойностните колебания на цените на месото и месните произведения през м. февруари са с разнопосочни тенденции. Повишение с около 6-8% е отчетено при колбасите, с 2-3% при кренвиршите и каймата, а цените на пилешкото и свинското месо имат поевтиняване с 2-3%. Цените на рибата и захарните изделия се колебаят в интервала $\pm 3-7\%$. (табл. 1, фиг. 7)

Таблица 1

СТОКА	януари'20	февруари'20	промяна в %	промяна в лв.	февруари'19	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЗАХАР	1,27	1,27	0,0	0,00	1,15	10,4	0,12
ФАСУЛ	3,48	3,51	0,9	0,03	3,27	7,3	0,24
ОРИЗ	1,98	1,98	0,0	0,00	1,87	5,9	0,11
ЛЕЩА	2,28	2,28	0,0	0,00	2,47	-7,7	-0,19
БРАШНО	0,89	0,96	7,9	0,07	0,84	14,3	0,12
ОЛИО	2,05	2,04	-0,5	-0,01	1,90	7,4	0,14
ЯЙЦА	0,19	0,19	0,0	0,00	0,19	0,0	0,00
КАШКАВАЛ	10,60	10,78	1,7	0,18	9,95	8,3	0,83
СИРЕНЕ	6,16	6,35	3,1	0,19	5,74	10,6	0,61
МАСЛО	2,17	2,00	-7,8	-0,17	2,21	-9,5	-0,21
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,86	0,87	1,2	0,01	0,82	6,1	0,05
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,57	1,66	5,7	0,09	1,54	7,8	0,12
БИСКВИТИ	1,29	1,35	4,7	0,06	1,46	-7,5	-0,11
ВАОФЛИ	3,03	3,01	-0,7	-0,02	2,72	10,7	0,29
СКУМРИЯ	3,71	3,96	6,7	0,25	3,60	10,0	0,36
КОПЪРКА	1,94	1,90	-2,1	-0,04	1,98	-4,0	-0,08
САФРИД	3,20	3,20	0,0	0,00	3,20	0,0	0,00
ПАНГАСИУС	3,67	3,68	0,3	0,01	3,69	-0,3	-0,01
ХЕК	5,00	4,96	-0,8	-0,04	5,05	-1,8	-0,09
СВИНСКО месо	9,33	9,10	-2,5	-0,23	6,61	37,7	2,49
ПИЛЕ	3,96	3,86	-2,5	-0,10	3,76	2,7	0,10
ПИЛЕШКИ бут	2,99	3,03	1,3	0,04	2,73	11,0	0,30
ПИЛЕШКИ гърди	7,76	7,75	-0,1	-0,01	7,17	8,1	0,58
КРЕНВИРШИ	4,65	4,75	2,2	0,10	4,09	16,1	0,66
КРЕНВИРШИ пилешки	3,88	3,98	2,6	0,10	3,21	24,0	0,77
КОЛБАСИ малотрайни	4,92	5,20	5,7	0,28	4,40	18,2	0,80
ТРАЕН салам	7,84	8,49	8,3	0,65	8,38	1,3	0,11
КАЙМА	5,36	5,52	3,0	0,16	4,46	23,8	1,06

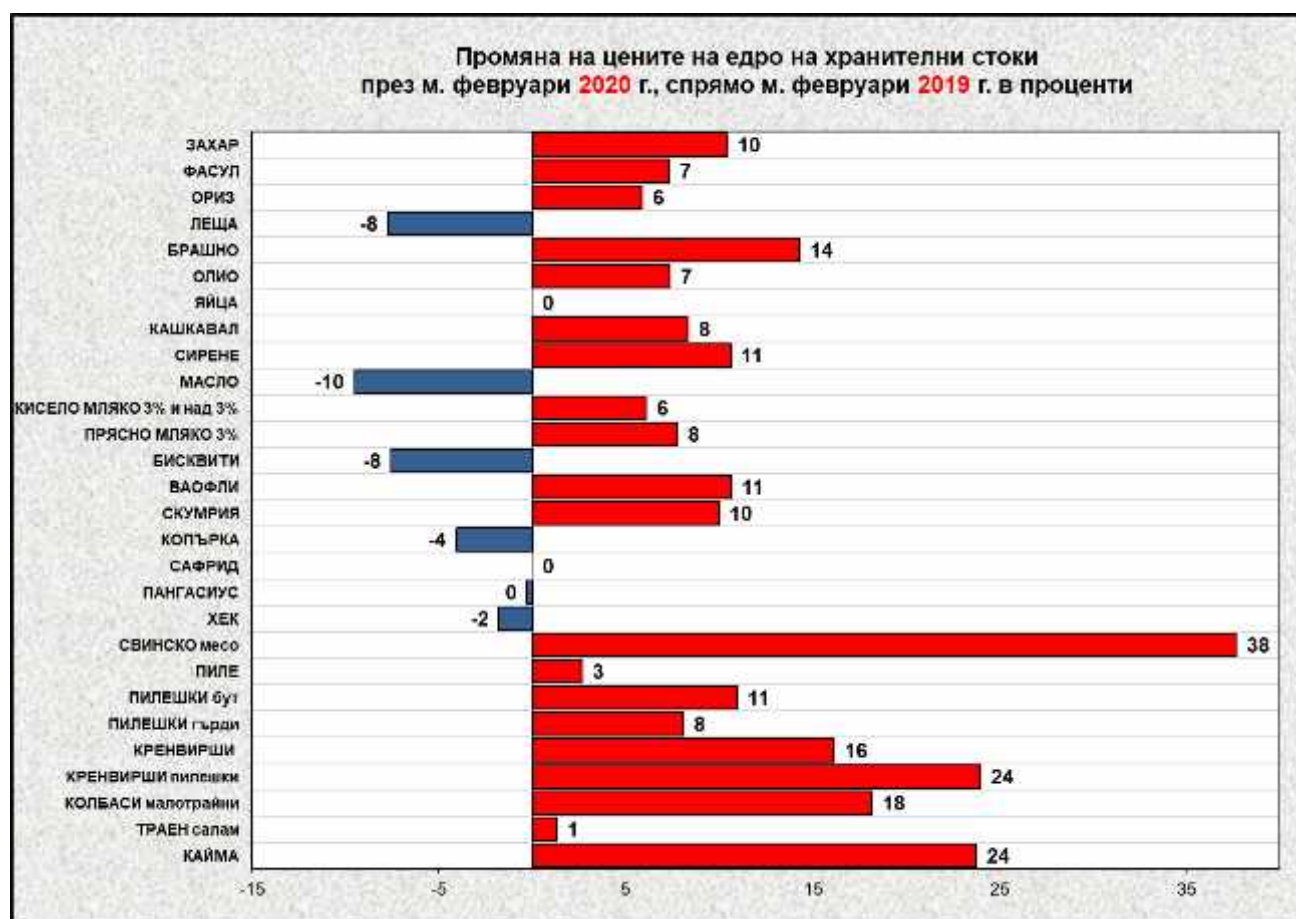

Фиг. 7

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават преобладаващо възходящи тенденции. (табл. 1, фиг. 8)

Спад на годишна база има при цената на лещата (8%). Цените на яйцата се задържат около миналогодишните нива. Поскъпването на годишна база на останалите стоки от тази група е 6-14%. Цените на млечните произведения се покачват на годишна база с 6-11%, а цената на кравето масло бележи спад от 10% спрямо същия месец на миналата година.

Поскъпване на годишна база с 38% е отчетено при свинското месо, а цените на повечето месни произведения се покачват в диапазона 10-20%. Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват низходящ тренд, като поскъпване има само при скумрията. При цените на захарните изделия има поскъпване на годишна база на вафлите от 11% и поевтиняване на бисквитите с 8%. (фиг. 8)

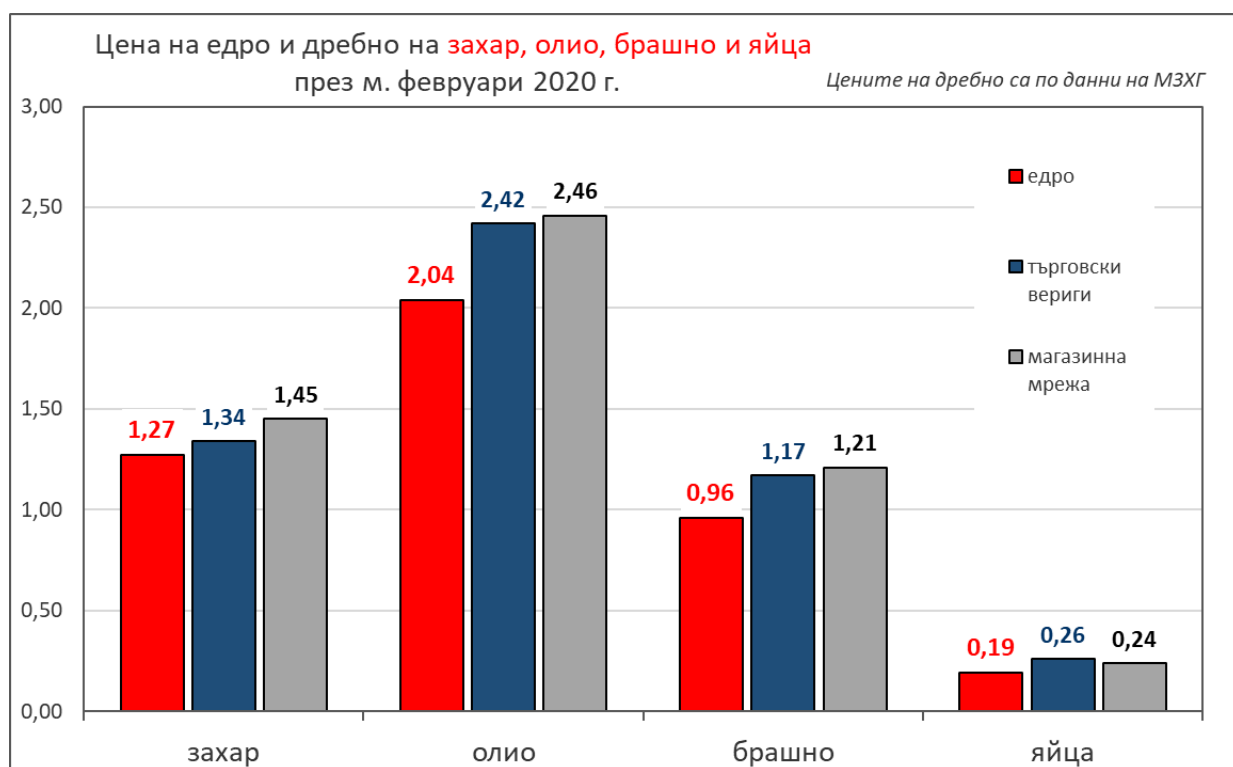

Фиг. 8

Наблюдението на цените на **дребно** на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. февруари надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в широкия диапазон 6 – 37%, като най-голямата надценка е отчетена при яйцата, а при цената на дребно на захарта надценката е най-малка – 6%. В магазинната мрежа най-големите надценки от 26% са при брашното и яйцата, а при захарта тя е 14%. (табл.2 и фиг.9)

Таблица 2

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,27	1,34	6	0,07	1,45	14	0,18
олио	2,04	2,42	19	0,38	2,46	21	0,42
брашно	0,96	1,17	22	0,21	1,21	26	0,25
яйца	0,19	0,26	37	0,07	0,24	26	0,05

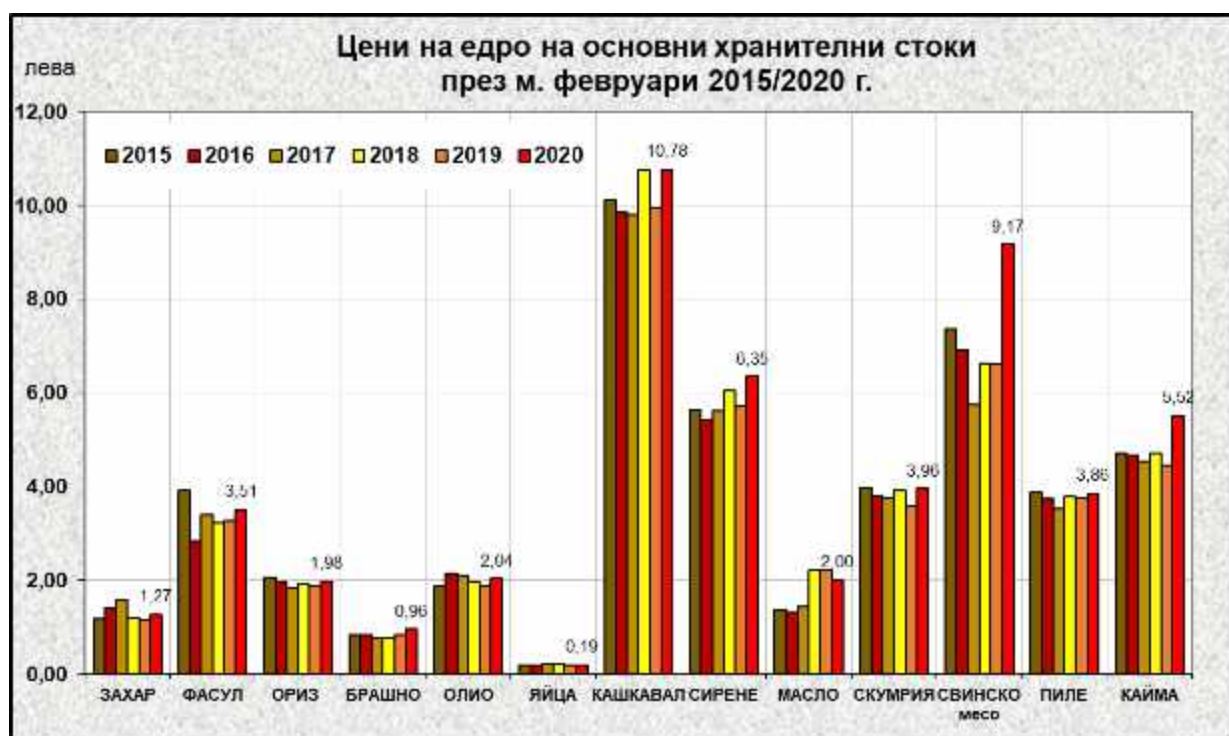

Фиг. 9

Таблица 3 Цени на едро на хранителни стоки през м. февруари 2015/2020 г.

февруари	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2015	1,19	3,91	2,07	0,83	1,88	0,19	10,12	5,64	1,37	3,99	7,36	3,88	4,72
2016	1,41	2,85	1,95	0,84	2,15	0,19	9,87	5,43	1,31	3,81	6,92	3,74	4,67
2017	1,58	3,40	1,85	0,77	2,11	0,20	9,81	5,62	1,44	3,76	5,76	3,54	4,54
2018	1,20	3,23	1,93	0,77	1,95	0,21	10,75	6,05	2,21	3,92	6,64	3,79	4,72
2019	1,15	3,27	1,87	0,84	1,90	0,19	9,95	5,74	2,21	3,60	6,61	3,76	4,46
2020	1,27	3,51	1,98	0,96	2,04	0,19	10,78	6,35	2,00	3,96	9,17	3,86	5,52

Анализът на цените на хранителните стоки през м. февруари 2020 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2015 - 2020 г.) показва, че цените на повечето основни хранителни стоки са над нивата от същия месец на периода 2016 – 2019 г. През м. февруари тази година цената на брашното е най-висока. При млечните продукти се наблюдава ръст на цените спрямо периода 2015 – 2017 г., а цената на кравето сирене през февруари 2020 г. е най-висока. Цената на маслото е много над стойностите от 2015 – 2017 г. и се доближава до нивото от 2018 – 2019 г. Цените на свинското месо и каймата са най-високи спрямо предходните пет години. (табл.3 и фиг.10)

Фиг. 10

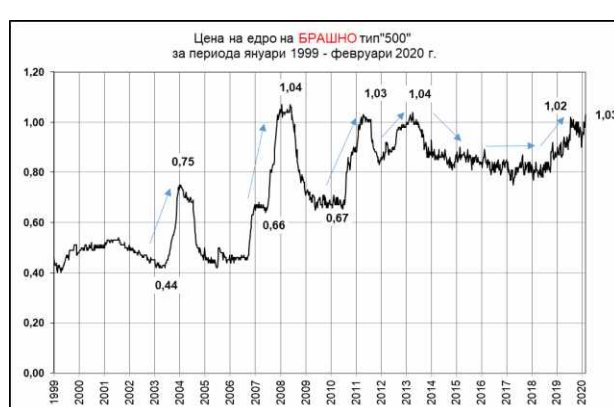
Фиг. 11

Фиг. 12

Фиг. 13

Фиг. 14

Фиг. 15

Фиг. 16

Фиг. 17

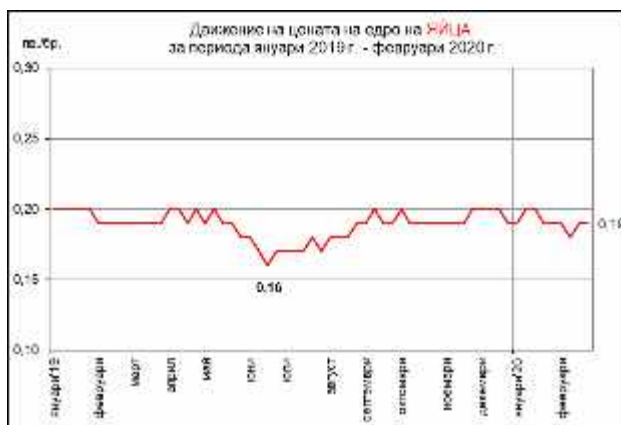
Фиг. 18

Фиг. 19

Фиг. 20

Фиг. 21

Фиг. 22

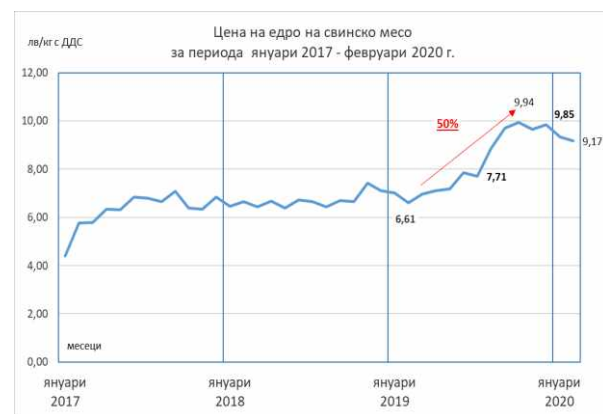
Фиг. 23

Фиг. 24

Фиг. 25

Фиг. 26

Фиг. 27

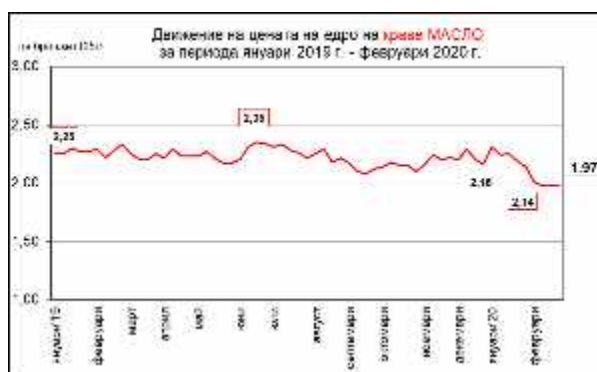
Фиг. 28

Фиг. 29

Фиг. 30

Фиг. 31

Фиг. 32

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават. Наблюденията върху пазара на плодовете и голяма част от зеленчуците през м. февруари показват, че относителният дял на предлаганите количества българската продукция е по-малък в сравнение с дела на продажбите от внос. (фиг. 33)

Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос през месеца показва превес на вносните домати, като съотношението е 81% към 19%. Аналогични са наблюденията върху продажбите на краставиците, като при тях относителният дял на вносните краставици е 72%, а на българските съответно 28%. Относителният дял на пазара на българските картофи също е по-малък и е 31%. Количествата вносни ябълки преобладават на пазара, като съотношението е 74%:26%. (фиг. 33)

Фиг. 33

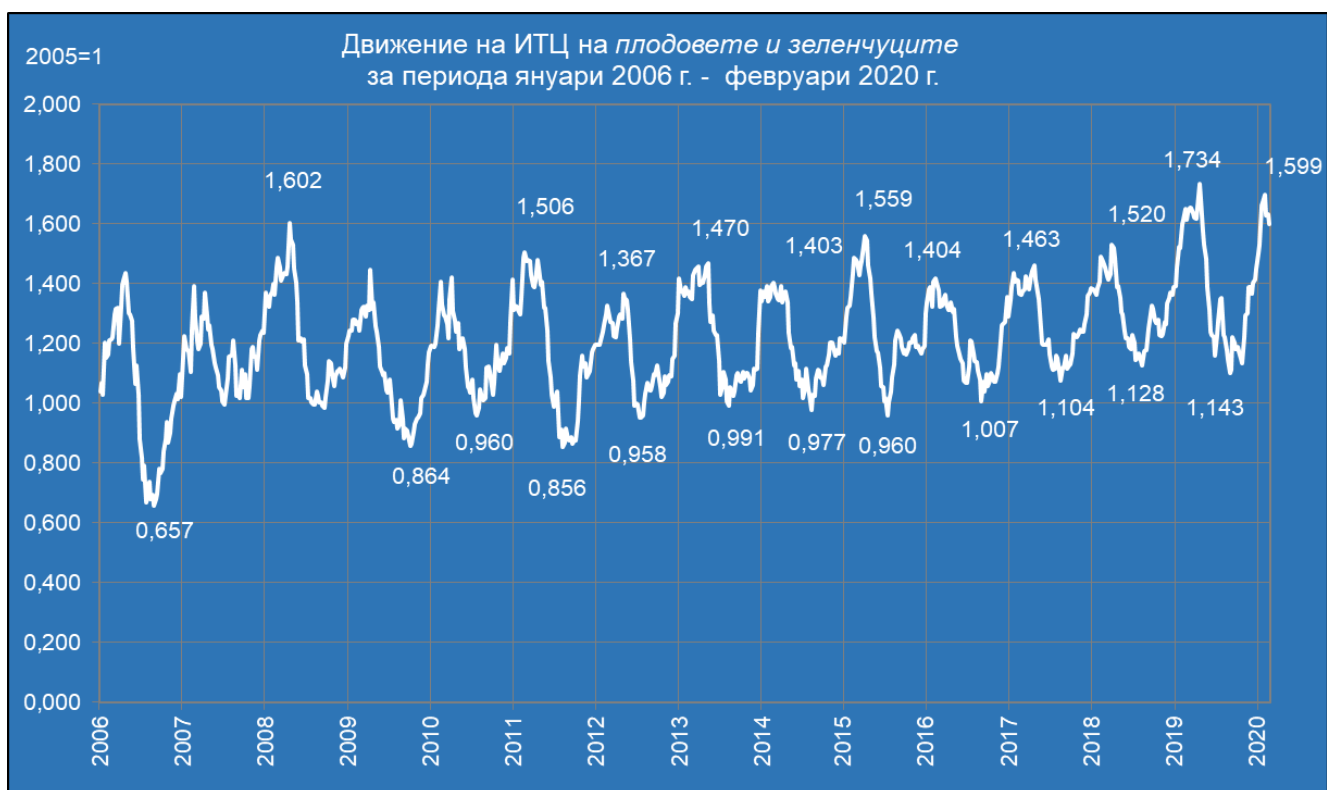
Движението на кривата на ИТЦ⁴ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през август. (фиг.34)

Възходящият тренд, наблюдаван през последните месеци на предходната година, се запазва и през първия месец на 2020 г. Стартирайки от ниво 1.412 пункта в началото на януари, през последната седмица кривата стъпва на ниво от 1.672 пункта и повишението на стойностите за месеца е 18.4%. Нивото през тази година спрямо същия период на миналата година е с 10% по-високо, а пикови стойности този индекс стигна през месец април 2019 г. През м. февруари се наблюдава известно стабилизиране на пазара на плодовете и зеленчуците и кривата на индекса слиза до ниво от 1.599 пункта.(фиг. 35)

⁴ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

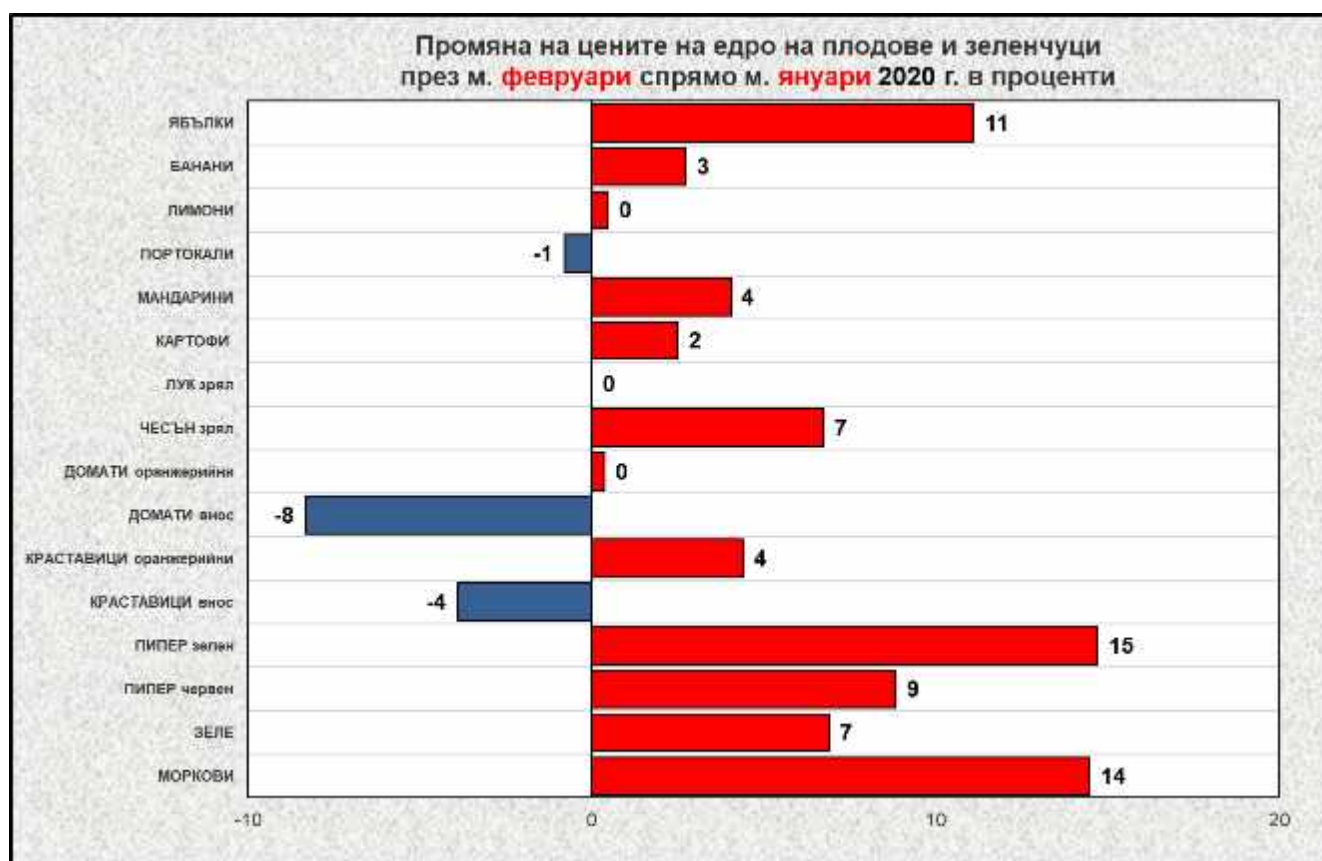
Фиг. 34

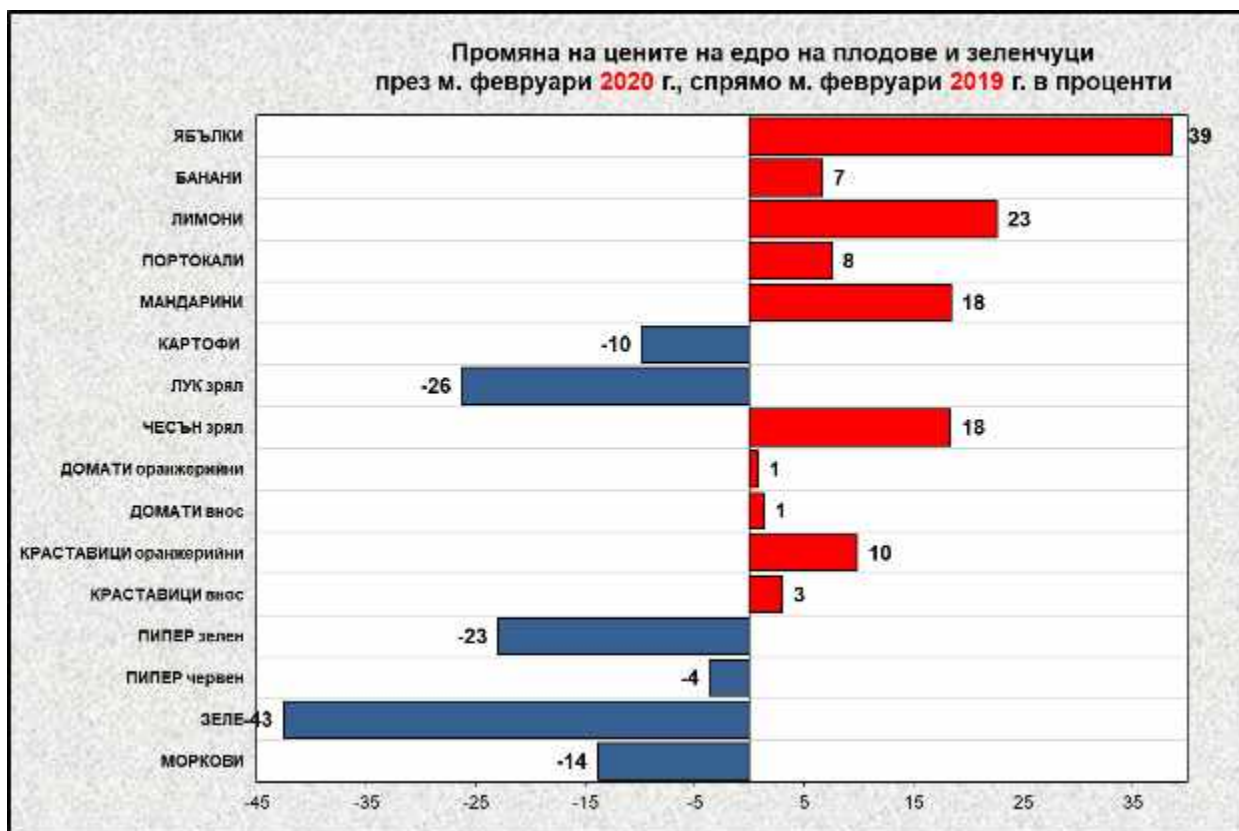
Фиг. 35

Таблица 4

СТОКА	януари'20	февруари'20	промяна в %	промяна в лв.	февруари'19	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,26	1,40	11	0,14	1,01	39	0,39
БАНАНИ	2,18	2,24	3	0,06	2,10	7	0,14
ЛИМОНИ	2,05	2,06	0	0,01	1,68	23	0,38
ПОРТОКАЛИ	1,29	1,28	-1	-0,01	1,19	8	0,09
МАНДАРИНИ	1,73	1,80	4	0,07	1,52	18	0,28
КАРТОФИ	0,80	0,82	2	0,02	0,91	-10	-0,09
ЛУК зрял	0,98	0,98	0	0,00	1,33	-26	-0,35
ЧЕСЪН зрял	4,16	4,44	7	0,28	3,75	18	0,69
ДОМАТИ оранжевийни	2,63	2,64	0	0,01	2,62	1	0,02
ДОМАТИ внос	2,53	2,32	-8	-0,21	2,29	1	0,03
КРАСТАВИЦИ оранжевийни	3,63	3,79	4	0,16	3,45	10	0,34
КРАСТАВИЦИ внос	2,83	2,72	-4	-0,11	2,64	3	0,08
ПИПЕР зелен	2,72	3,12	15	0,40	4,05	-23	-0,93
ПИПЕР червен	3,39	3,69	9	0,30	3,83	-4	-0,14
ЗЕЛЕ	0,58	0,62	7	0,04	1,08	-43	-0,46
МОРКОВИ	0,76	0,87	14	0,11	1,01	-14	-0,14

Фиг. 36

Фиг. 37

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. февруари спрямо м. януари се наблюдават преобладаващо възходящи тенденции. (табл. 4 и фиг.36)

Цените на едро на българските домати се доближават до нивата от предходния месец, а вносните поевтиняват на месечна база с 8%. Българските краставиците поскъпват спрямо предходния месец с 4%, а вносните краставици поевтиняват с 4%. Цените на картофите, пипера, зелето, морковите и чесъна се повишават на месечна база със 7-15, картофите – с 2%, а цената на зрелият лук се задържа около нивата от предходния месец.

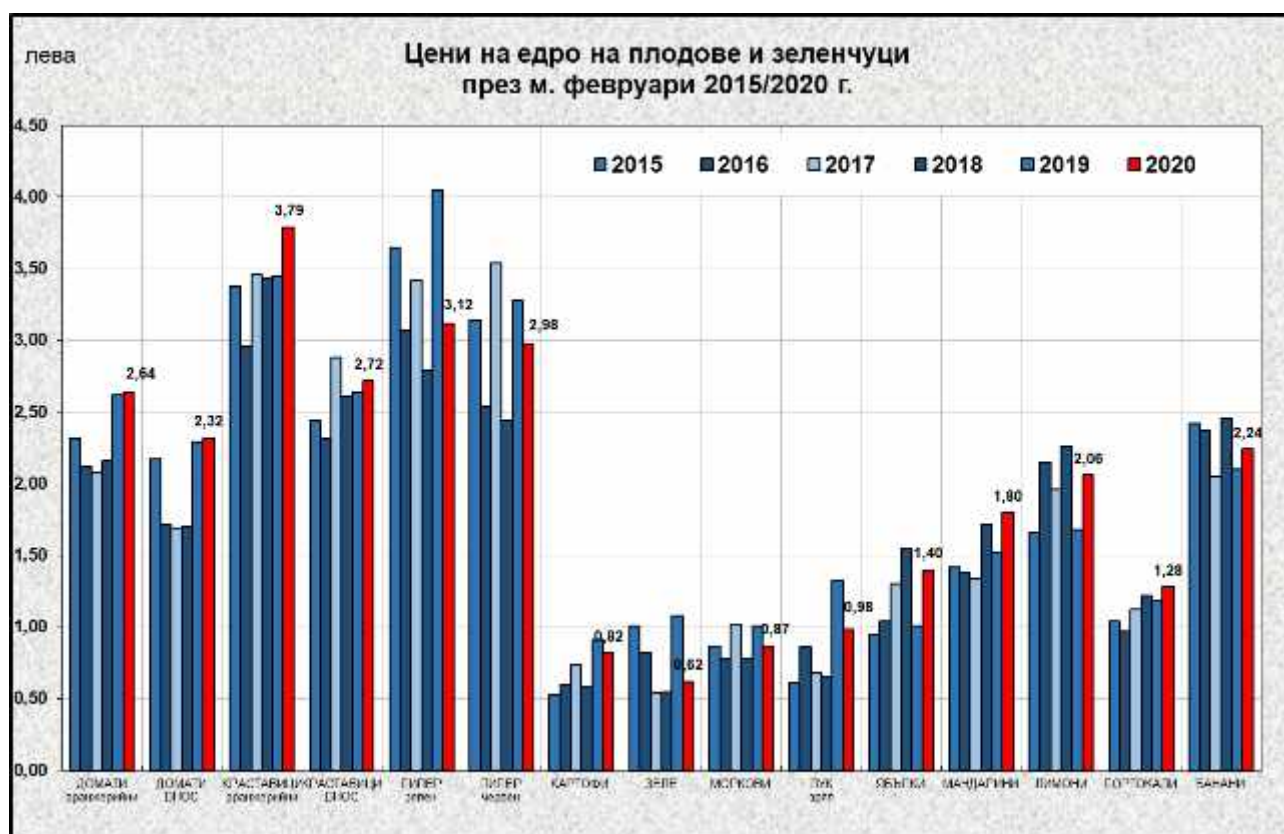
При цените на плодовете се наблюдават стабилни цени при лимоните и портокалите, бананите и мандарините поскъпват с 3-4%, а ябълките съответно с 11%.

В сравнение със същия месец на миналата година при цените на зеленчуците наблюдаваните тенденции са разнопосочни, а при плодовете всички колебания са нагоре. Поскъпване на годишна база има при краставиците, домати и зрелия чесън. По-ниски цени на годишна база са отчетени при картофите, лука, пипера, зелето и морковите.(фиг. 37).

При плодовете, предмет на този анализ се наблюдава поскъпване на годишна база с 7-33%. (табл.4 и фиг.37)

Таблица 5 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. февруари 2015/2020г.

февруари	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ ВНОС	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ ВНОС	ПИПЕР зелен	ПИПЕР червен	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЯБЪЛКИ	МАНДАРИНИ	ЛИМОНИ	ПОРТОКАЛИ	БАНАНИ
ГОДИНА															
2015	2,32	2,17	3,38	2,44	3,65	3,14	0,53	1,01	0,87	0,61	0,95	1,42	1,66	1,04	2,42
2016	2,12	1,72	2,96	2,32	3,07	2,54	0,60	0,82	0,78	0,86	1,04	1,38	2,15	0,97	2,37
2017	2,08	1,69	3,46	2,88	3,42	3,54	0,74	0,54	1,02	0,68	1,30	1,34	1,96	1,12	2,05
2018	2,16	1,70	3,43	2,61	2,79	2,44	0,58	0,55	0,78	0,65	1,55	1,72	2,26	1,22	2,45
2019	2,62	2,29	3,45	2,64	4,05	3,28	0,91	1,08	1,01	1,33	1,01	1,52	1,68	1,19	2,10
2020	2,64	2,32	3,79	2,72	3,12	2,98	0,82	0,62	0,87	0,98	1,40	1,80	2,06	1,28	2,24

Фиг. 38

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. февруари 2020 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2015 – 2020 г.) показва следните тенденции: (табл. 5 и фиг. 38)

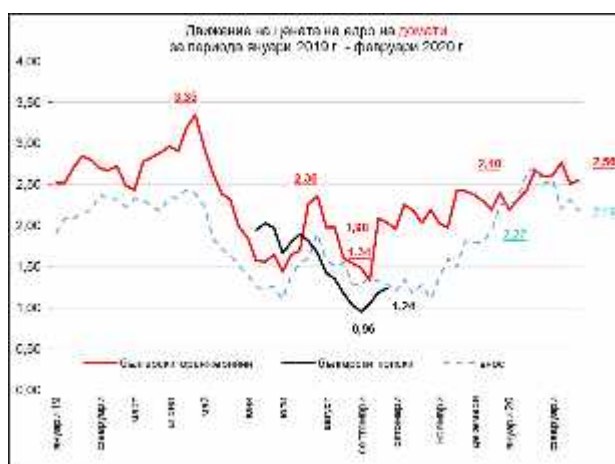
- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. февруари на последните шест години е функция и от конкретните метеорологични условия.

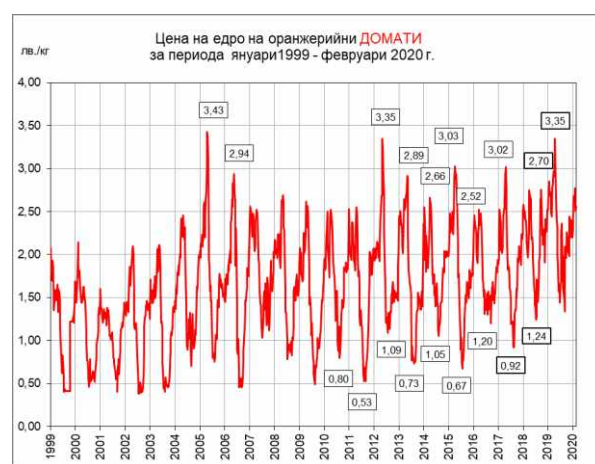
- Цените на домати и българските краставици през м. февруари 2020 г. са най-високи спрямо същия месец на петгодишния период.

- Цените на картофите, зелето и морковите са по-ниски спрямо миналата година и се доближават до нивата от 2016 – 2018 г., цената на зрелия лук остава само под нивото от миналата година и е значително над стойностите от периода 2015 – 2018 г.

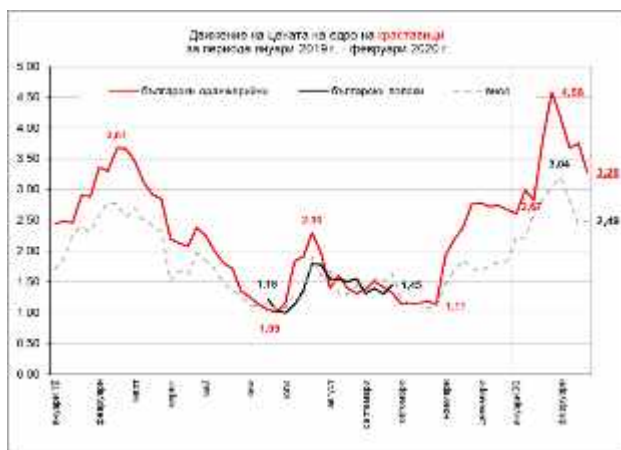
- Цените на едро на ябълките през февруари 2020 г. са по-високи спрямо същия месец на предходната година и периода 2015 и 2016 г. Цените на цитрусовите плодове и бананите с известни колебания в двете посоки се доближават до стойностите от миналите години, като само цената на мандарините през м. февруари тази година е най-висока.

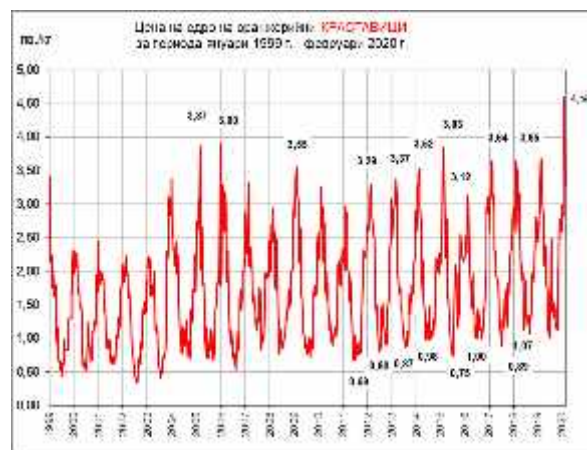
Фиг. 39

Фиг. 40

Фиг. 41

Фиг. 42

Фиг. 43

Фиг. 44

Фиг. 45

Фиг. 46

Фиг. 47

Фиг. 48

Фиг. 49

Фиг. 50

Фиг. 51

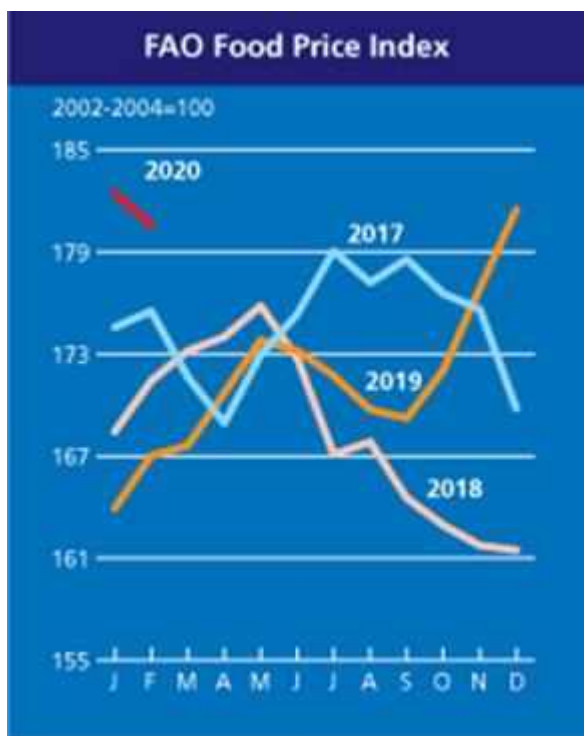
Фиг. 52

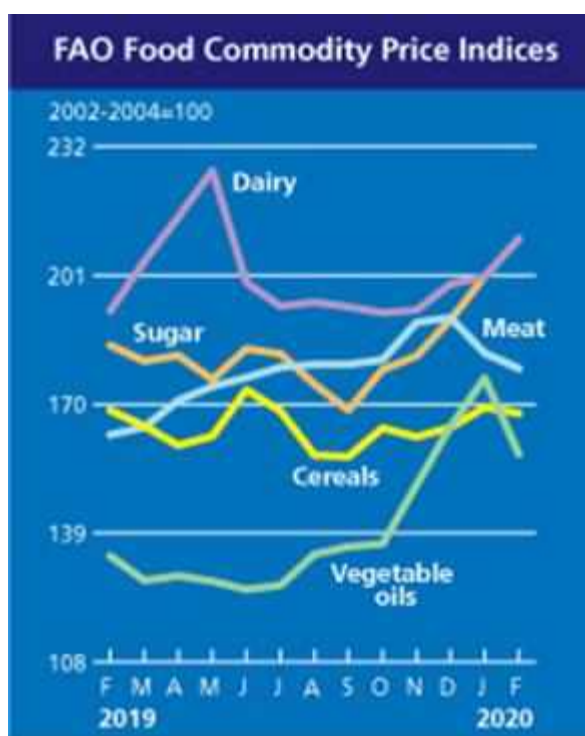
Фиг. 53

Международни цени

Индексът на цените на храните на FAO (Организацията по прехрана и земеделие (FAO) към ООН; Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations) през февруари 2020 г. бележи спад.

Фиг. 54

Фиг. 55

През януари 2020 г. индексът на цените на храните на FAO⁵ възлиза на 182,5 пункта, което е с почти 1,3 пункта (0,7%) по-високо от декември и 11,3% по-високо в сравнение със същия месец на миналата година. Така, според резултатите от януари, тенденцията за повишаване на стойността на индекса продължава вече четвърти пореден месец. Основната причина за растежа е продължаващия ръст на цените за растителните масла, захарта и отчасти на зърното и млечните продукти. През месеца се наблюдава значителен спад на цените на различни видове меса.

Индексът на цените на храните на FAO⁶ през февруари 2020 г. е 180,5 пункта, като е с 1.9 пункта (1%) по-нисък спрямо м. януари, но спрямо същия месец на миналата година е с 13.5 пункта (8.1%) по-висок.

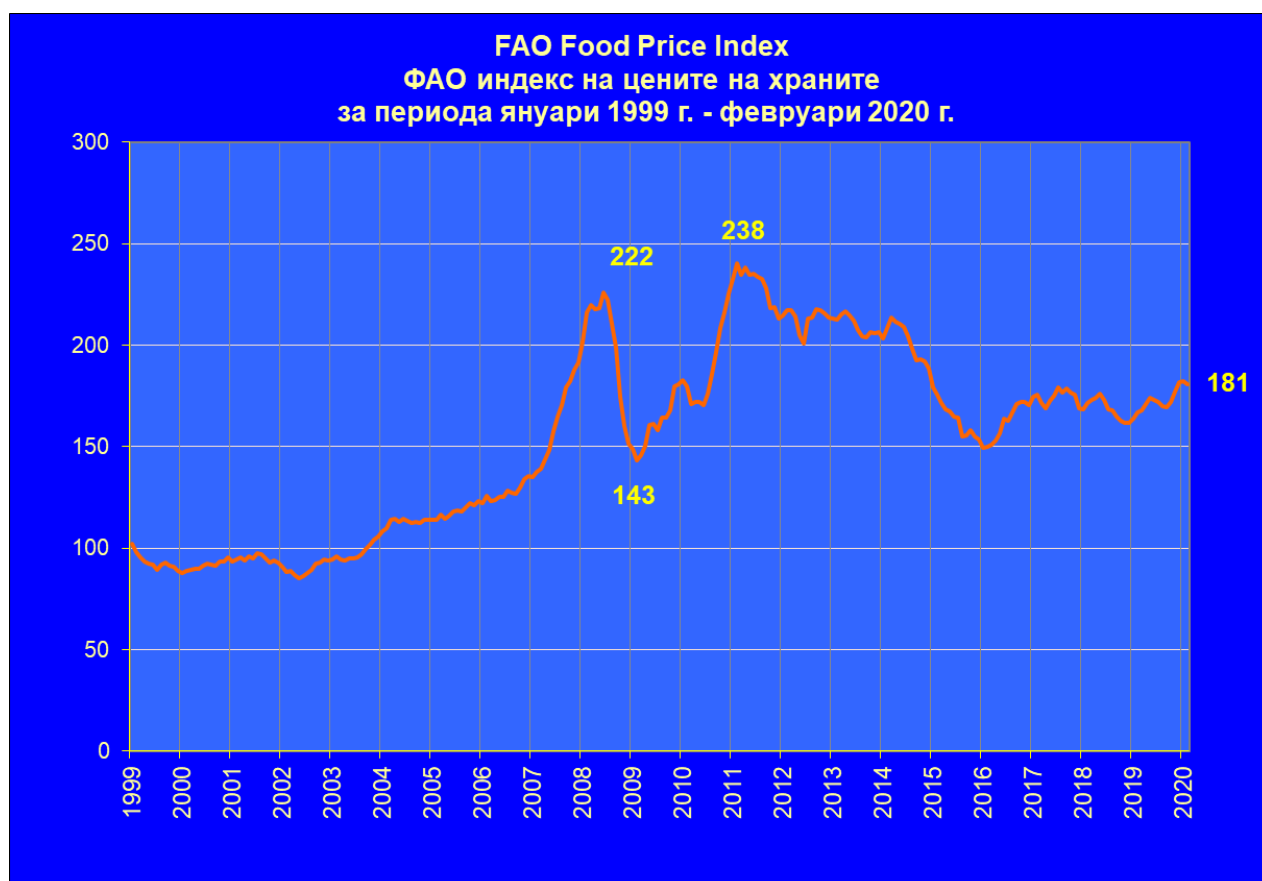
След четири последователни месеца на устойчив възходящ тренд, м. февруари е първият месец, през който се наблюдава спад на стойностите.

Този спад е обусловен от понижението на експортните цени на растителните масла и в по-малка степен на месото и зърнените култури. През месеца се запазва тенденцията на покачване на цените на захарта и млечните продукти. (фиг.54,55,56)

Най-високите стойности на този индекс (238 пункта) са регистрирани в началото на 2011 г. (фиг.57)

⁵В състава на FAO индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и меса.

⁶В състава на FAO индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и меса.

Фиг. 56

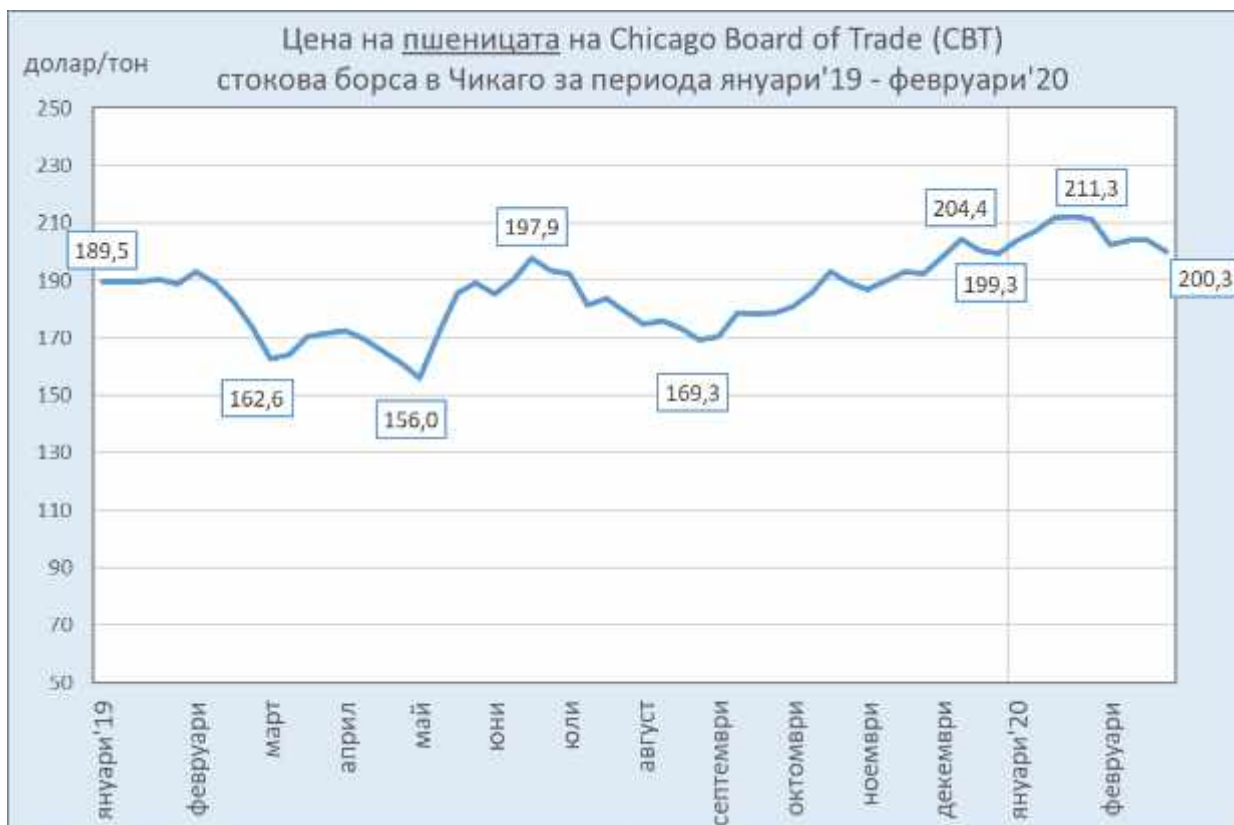
Фиг. 57

Средната стойност на индекса на цените на зърнените храни на ФАО през януари възлиза на 169,2 пункта, което е с 4,8 пункта (2,9%) по-високо от стойността му през декември, достигайки най-високото ниво от май 2018 г. През януари се наблюдава увеличение на международните цени за всички основни култури. Цените на пшеницата показват най-висок ръст, който се дължи на увеличеното търсене от редица страни, успоредно с намаленото предлагане от Франция, както и информацията, която се появи за възможно въвеждане на ограничения за износ в Руската федерация за периода до 30 юни 2020 г. в резултат на увеличение цени на вътрешния пазар. Експортните цени на царевичата през януари също се покачват значително поради активните поръчки и сезонното намаляване на предлагането в страните износители на Южното полукълбо. Международните цени на ориза леко се повишават на фона на данните за добра реколта и намаляването на въздействието на неблагоприятните климатични условия върху износа.

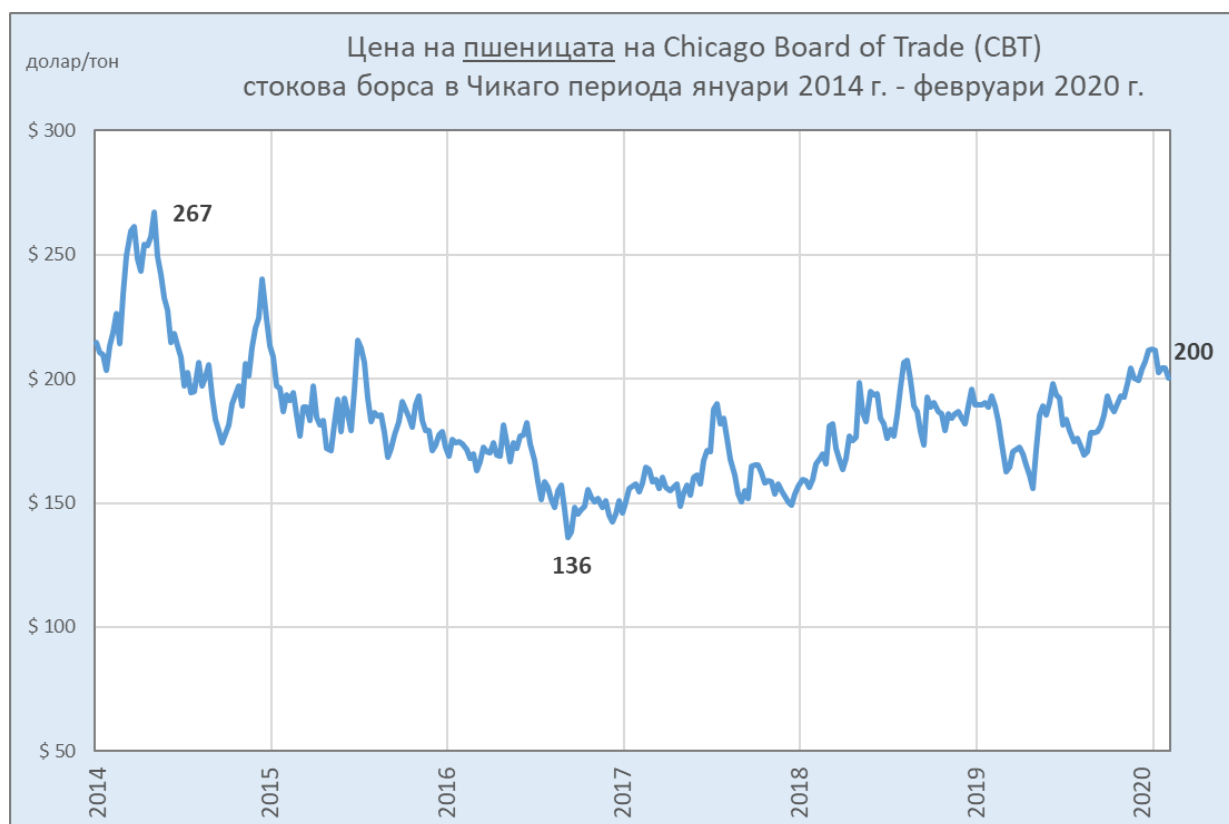
Индексът на цените на зърнените култури ФАО⁷ през февруари е 167,8 пункта, като е с 1,5 пункта (0,9%) по-нисък спрямо януари. През месеца международните цени на всички основни зърнени култури, с изключение на ориза, бележат спад. Отчетеният спад на цените на пшеницата и царевичата се дължи на доброто предлагане от една страна и намаленото търсене в резултат на разпространението на коронавирус (COVID-19). Международните цени на ориза се повишават за втори пореден месец, във връзка с намалените възможности за износ от Америка и Виетнам, съчетани със силно търсене от страна на купувачите от Далечния Изток и Източна Африка. (фиг.55)

Цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго през м. февруари стартира от ниво 202.37 долар/тон и през последната седмица стъпва на ниво от 200.3 долар/тон, което е с 1% по-ниско спрямо началото на месеца. В сравнение със същия период на миналата година цената е с 23% по-висока. Най-високите стойности за последните години са достигнати през 2014 г., а на най-ниските нива цената на пшеницата е била през лятото на 2016 г. (фиг.58,59)

⁷ В състава на този индекс влизат пшеницата, царевичата и ориза

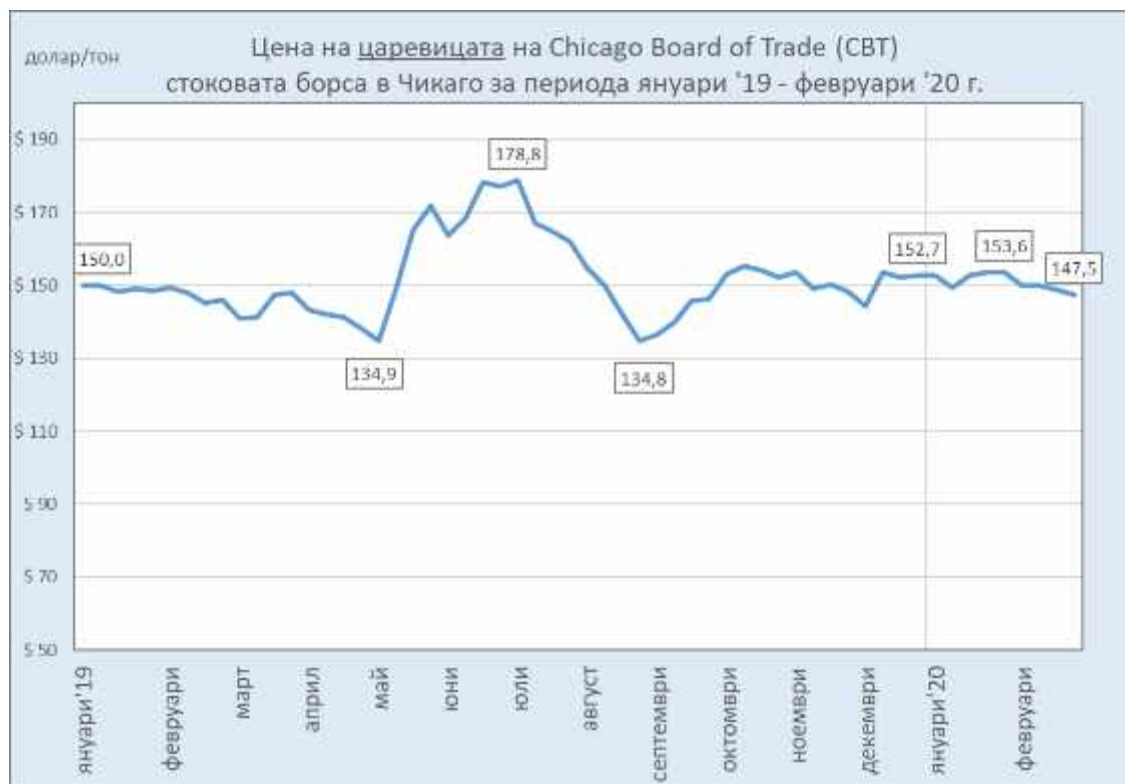

Фиг. 58

Фиг. 59

Цената на царевичата на стоковата борса в Чикаго през януари тръгва от ниво 150 долар/тон и достига в края на месеца до 147,5 долар/тон. Аналогично на цената на пшеницата и при царевичата се наблюдава пик през 2014 г. и най-ниски нива през 2016 г.(фиг.60,61)

Фиг. 60

Фиг. 61

Индексът на цените на растителните масла на ФАО⁸ през януари е 176.3 пункта, което е с 11.6 пункта (или 7.0%) по-висок от декември и е най-високият показател за последните три години. Повишаването на международните цени на палмово масло продължава шести месец подред поради очакваното намаляване на предлагането на световните пазари и силното търсене от сектора на биодизела. Цените на соята и слънчогледовото масло също продължават да нарастват под влияние на голямото търсене на внос на фона на намалените експортните запаси. Недостигът на доставки на световните пазари доведе до пиковите стойности на рапичното масло от май 2014 г. От средата на януари обаче темпът на растеж на цените за целия спектър растителни масла се забави, главно поради несигурността, възникнала след сключването на търговско споразумение между САЩ и Китай, както и от опасенията относно възможните последици от избухването на коронавирус и обявените в тази връзка мерки. Напрежението в търговията между Индия и Малайзия има ограничаващ ефект върху повишаването на цените на палмовото масло.

Индексът на цените на растителните масла на ФАО⁹ през февруари е 158,1 пункта и е с 18,2 пункта (или 10,3%) по-нисък спрямо януари и прекъсва възходящата тенденция, регистрирана от юли 2019 г. Резкият спад се дължи на силното понижение на цената на палмово масло с 12%, а то е доминиращият компонент на индекса. Цените на соята, слънчогледа и рапицата също имат низходящ тренд. (фиг.55)

Цената на слънчогледовото олиото на борсата в Ротердам има устойчив възходящ тренд от средата на октомври 2019 г. През първата седмица на януари цената достига до 857.5 долар/тон. През следващите седмици на месеца се наблюдава успокояване и спад на цената на нерафинираното слънчогледово олио. През м. февруари се запазва низходящият тренд и в края на месеца кривата стъпва на ниво от 757 долар/тон. (фиг.62,63)

Пикови стойности цената на олиото има през 2013 г. – 1230 долар/тон.

⁸ В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

⁹ В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

Фиг. 62

Фиг. 63

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО¹⁰ през януари е 200,6 пункта, което е с 1,8 пункта (0,9%) по-ниско в сравнение с декември. Това ниво на индекса е с 18.5 пункта (10.2%) по-високо от нивото от същия месец на миналата година. През януари котировките за маслото, сиренето и обезмаслено мляко на прах се увеличават, което е свързано с активно търсене на внос и ограничено предлагане на спот пазарите в Европа и Океания. Сезонният спад в производството на мляко също стимулира по-високите цени. В същото време котировките за пълномаслено мляко на прах намаляват поради ограниченото търсене на международните пазари през първата половина на месеца.

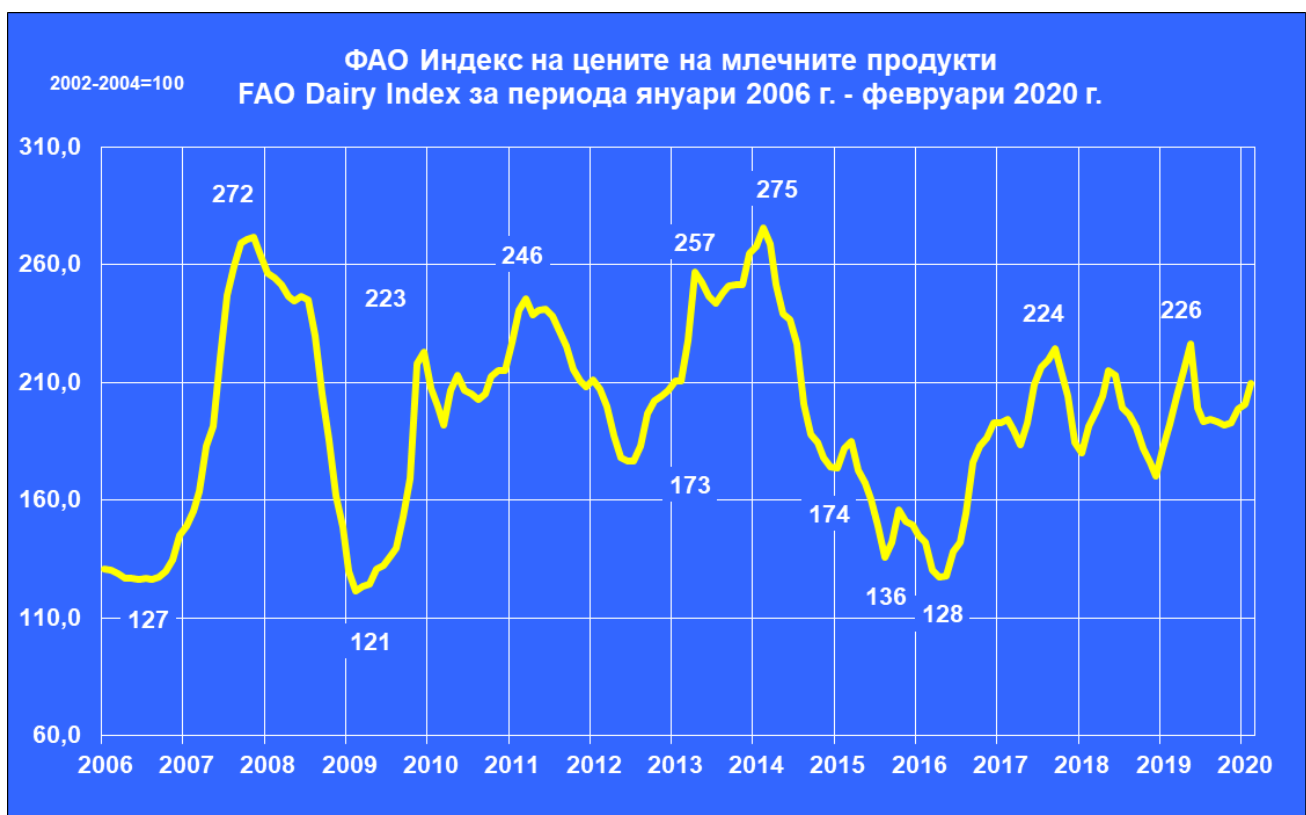
Индексът на цените на млечните продукти на ФАО¹¹ през февруари е 209,8 пункта, като е с 9,2 пункта (4,6%) по-висок спрямо януари. В резултата от устойчивият възходящ тренд, наблюдаван през последните четири месеца, стойностите през февруари тази година са с 17,4 пункта (9,0%) над нивото от същия месец на миналата година. През февруари ценовите котировки на сиренето се покачват с 20 пункта (10.6%), поради намалените експортните доставки от Нова Зеландия, свързани със спада при сезонното производство на мляко и от намалените възможности за износ от Австралия, поради по-слабата продукция през сезон 2019/2020. За разлика от тях, котировките на обезмасленото мляко и пълномаслено мляко на прах намаляват поради по-бавната обработка на товарите в Китай, който е най-големият вносител на мляко на прах. (фиг.64,65)

¹⁰ В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

¹¹ В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

Фиг. 64

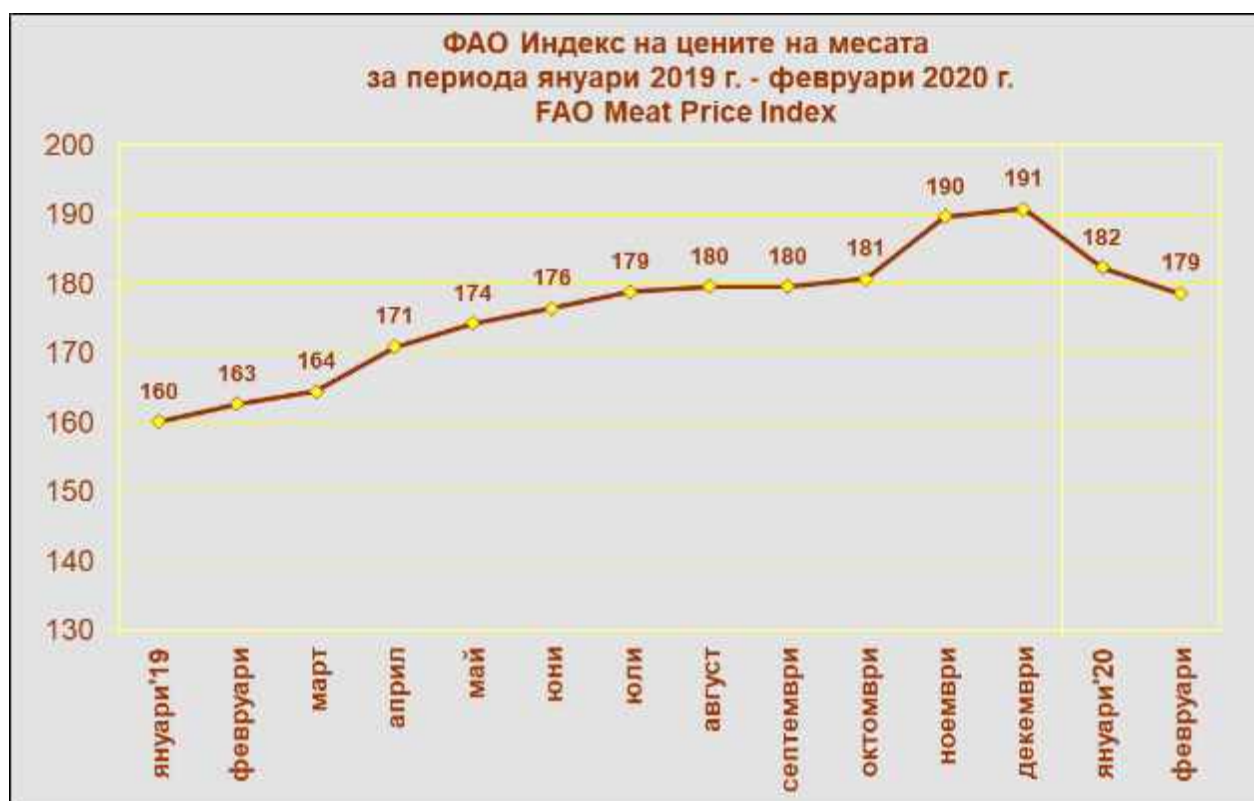
Фиг. 65

Стойността на Индекса на цените на месото FAO¹² през януари е 182,5 пункта, което е със 7,5 пункта (4,0%) по-ниско от стойността му за декември и спадът му продължава единадесет последователни месеца. В същото време на сегашното ниво индексът се оказа с 22.4 пункта (14.0%) по-висок от нивото на съответния месец на миналата година. През януари котировките на всички категории месо бяха намалени: цените на овнешкото месо намаляват най-значително, последвано от говеждото, свинското и пилешкото. Това се дължи на намаляването на обществените поръчки, предимно от Китай и други страни от Далечния Изток, които активно увеличават вноса в края на 2019 г. В допълнение, наличието на значителни експортни запаси, основно свинско и говеждо месо, допълнително понижават цените през последните няколко седмици.

Стойностите на Индекса на цените на месото FAO¹³ през февруари е 178,6 пункта, което е с 3,7 пункта (2%) по-ниско спрямо януари, отбелязвайки втори пореден месец на спад, след 11-месечен устойчив възходящ тренд. В сравнение със същия месец на предходната година стойността на индекса е с 15,9 пункта (9,8%) по-висок. През февруари най-много намаляват международните цени на овчето месо, следвано от говеждото месо, отново във връзка намаления внос от Китай, което от своя страна води до натрупване на запаси в големите страни износители. Цените на свинското месо леко се повишават, а цените на пилешкото месо бележат слаб спад. (фиг.66,67)

¹² В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

¹³ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

Фиг. 66

Фиг. 67

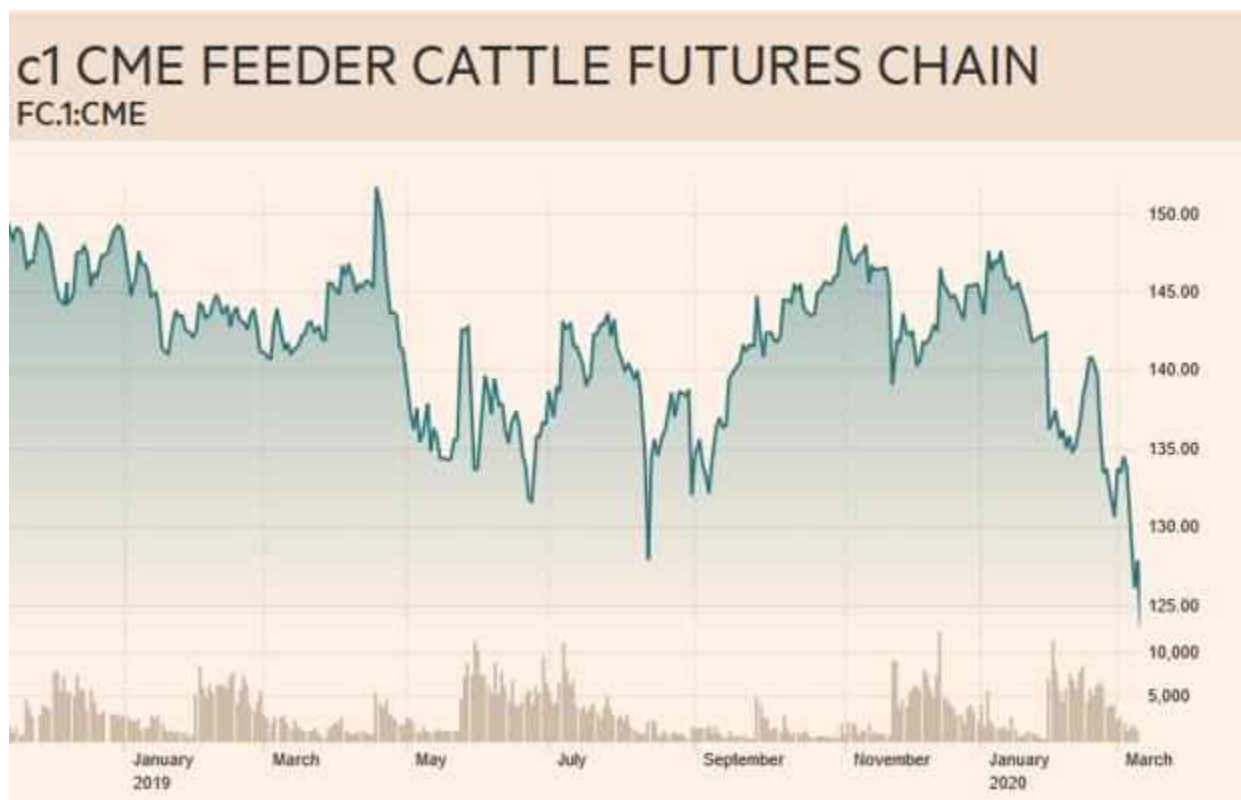
Наблюденията на цените на свинското и говеждото месо на стоковата борса в Чикаго показват също стабилизиране на международния пазар на месо. (фиг. 68,69,70,71)

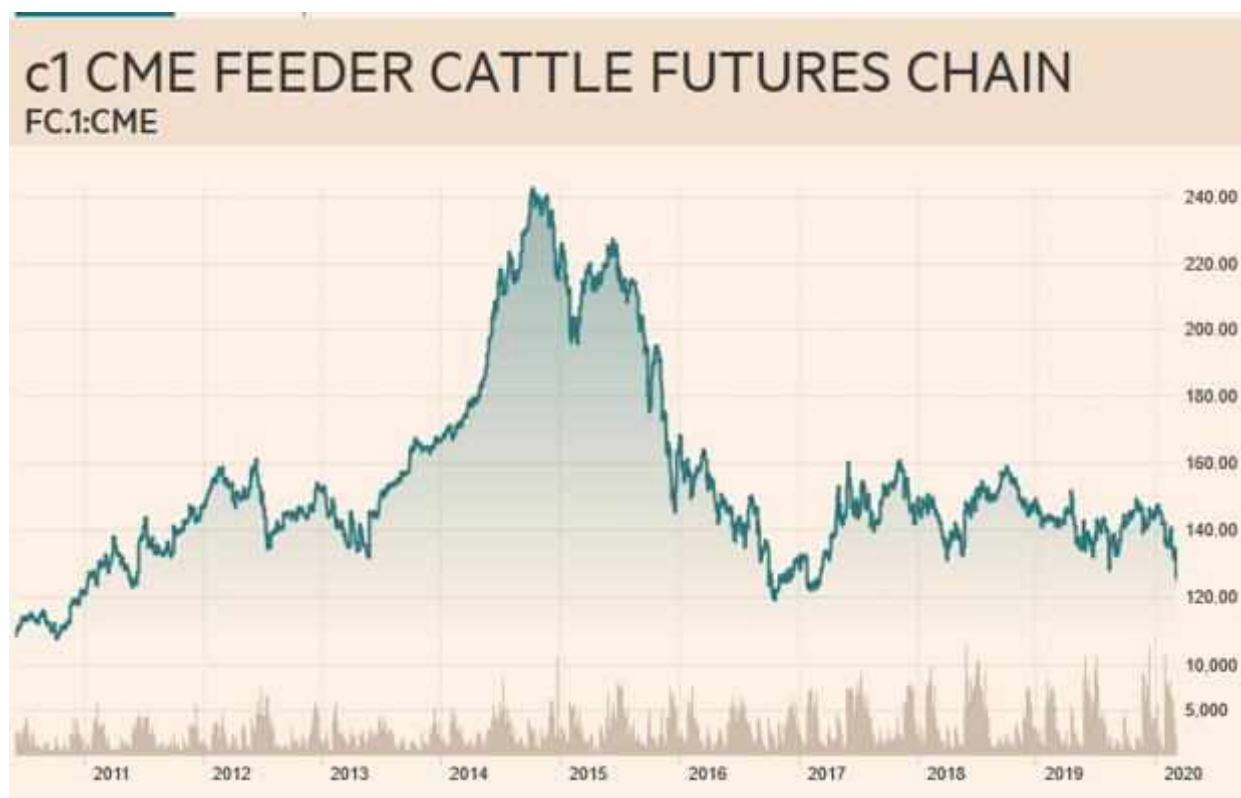
Фиг. 68

Фиг. 69

Фиг. 70

Фиг. 71

Индексът на цените на захарта FAO през януари е 200,7 пункта, което е с 10,4 пункта (5,5%) по-високо от стойността му за декември. След четири последователни месеца на устойчив растеж, цените на захарта достигнаха най-високите си нива от декември 2017 г. до сега. Този скок на цените се дължи на очаквания спад от 17% в производството на захар в Индия, 66% спад в производството на най-големия производител на захар в Бразилия (централен южен регион) и 25% спад в реколтата в Мексико. Въпреки това, спадът в цените на суровия петрол и продължаващото отслабване на бразилската национална валута (реална) спрямо щатския долар имат ограничаващ ефект върху растежа на международните котировки на захар.

Индексът на цените на захарта FAO през февруари е 209,7 пункта, като е с 9,0 пункта (4,5%) по-висок спрямо януари, отбелязвайки петото поредно месечно увеличение и стъпва на най-високото ниво от май 2017 г. Последното увеличение на захарта отразява най-вече перспективите за по-ниско производство в Индия и Тайланд, поради продължителната суша, в съчетание с голямото търсене, особено от Индонезия. Въпреки това, постоянната слабост на бразилската валута (Real) спрямо долара на САЩ ограничава степента на покачване на световните цени на захарта. (фиг.54)

Цената на рафинирана захар на Лондонската стокова борса в края на февруари стъпва на ниво от 418 долар/тон. След голямото покачване на стойностите през 2016 г., кривата има устойчив низходящ тренд, който се обръща в средата на 2019 г.(фиг.72,73)

Фиг. 72

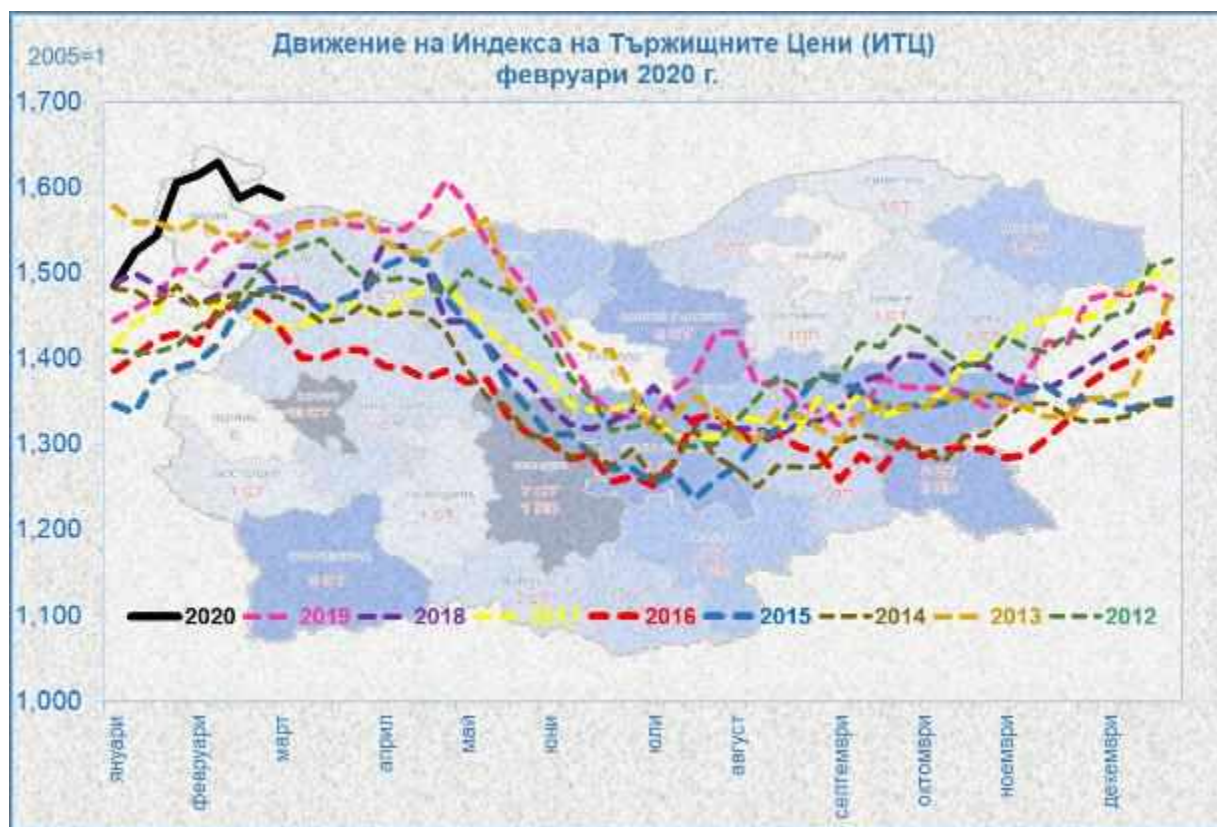
Фиг. 73

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

От началото на годината кривата на индекса има възходящ тренд, който се задържа до края на м. януари. През първата седмица на месеца стойностите тръгват от 1.486 пункта и достигат до ниво от 1.614 пункта. Покачването на индекса за месеца е 8.6%. През февруари трендът е устойчиво низходящ и през последната седмица на месеца стъпва на ниво от 1,588 (фиг. 75)

През м. януари 2020 г. кривата на Индекса на тържищните цени тръгва от нивата на 2014 г. и 2018 г., но в резултат на бързото покачване на стойностите през месеца, кривата минава много над нивата от същия период на предходните осем години. През м. февруари 2020 г. кривата на Индекса на тържищните цени остава над нивата от същия периода 2012 – 2019 г. (фиг. 74)

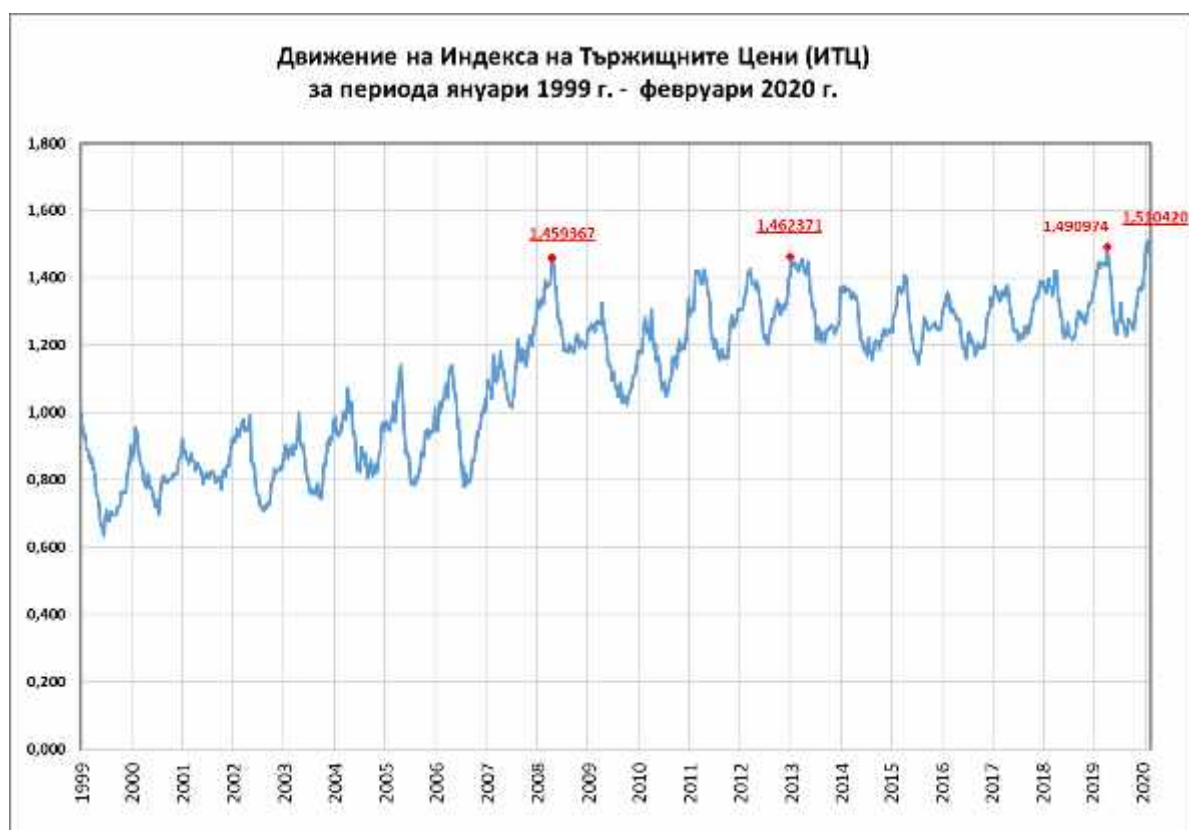
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – февруари 2020 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през февруари 2020 г. Пикови стойности, но на малко по-ниска нива са достигнати и през зимата на 2008, 2013 и 2019 г.(фиг. 76)

Фиг. 74

Фиг. 75

Фиг. 76

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България
за месец **март** 2020 г.

През месец март наблюдаваните тенденции при движението на цените на храните са преобладаващо възходящи и са по-силно изразени през втората половина на месеца.

На **месечна база** на пазара на храни е регистрирано поскъпване на основните хранителни стоки в диапазона 4 – 6%, на млечните произведения с около 2-3% и на повечето меса и месни произведения, като най-голямо поскъпване през месеца се наблюдава при каймата – 7%.

На **годишна база** цените на повечето основни хранителни стоки бележат ръст, който е в диапазон от 6% до 19%. Поскъпване спрямо миналата година има и при млечните произведения. Значително покачване на цената на годишна база има при свинското месо и каймата и малко по-умерено поскъпване при повечето месни произведения. Поевтиняване спрямо миналата година има при лещата, маслото и някои риби.

През месец март цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база преобладават възходящите тенденции, а на годишна база изменението на цените на плодовете и зеленчуците показват разнопосочни тенденции.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец март в **периода 2015 – 2020 г.** показва, че през тази година цените на повечето хранителни продукти и на млечните произведения са по-високи спрямо същия месец на предходните две - три години. Най-високи стойности през м. март тази година в сравнение със същия месец на предходния петгодишен период са отчетени при брашното, кравето сирене и кашкавала, свинското месо и каймата.

Тенденциите при движението на цените на плодовете и зеленчуците през шестгодишния период показват покачване на стойностите. През м. март тази година са отчетени най-високи стойности за периода при българските оранжерийни

краставици. Цените на повечето плодове през м. март тази година са по-високи спрямо същия месец на предходните две-три години. През втората половина на месеца се наблюдаваше силен ръст на цената на лимоните и стойностите им през тази година са на значително по-високо ниво спрямо същия месец на предходния петгодишен период.

След известно стабилизиране на стойностите на ИТЦ и слабата низходяща тенденция, наблюдавана през февруари, през март трендът рязко се обръща и достига до нивата от края на януари.

През м. март 2020 г. кривата на **Индекса на тържищните цени** минава много над нивата от същия период на предходните осем години.

През месеца на **международния пазар** се наблюдава рязък спад на стойностите, който се дължи главно на намаленото търсене поради пандемията COVID-19. Понижението на цените е най-силно изразено при растителните масла и захарта.

Хранителни стоки

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹. (фиг.1)

Фиг. 1

В края на 2019 г. се наблюдаваше известно успокояване на пазара на хранителните стоки и индексът имаше низходящ тренд. Още от първата седмица на януари трендът се обръща и кривата тръгва нагоре. В края на месеца стойностите стъпват на ниво от 1.567 пункта и повишението на този индекс спрямо началото на годината е 3.2%, а нивото спрямо същия период на предходната година е със 7.6% по-високо. През първите седмици на февруари кривата на този индекс придобива лек низходящ тренд, но в края на месеца кривата отново тръгва нагоре и стъпва на ниво от 1.572 пункта. Това е най-високото ниво от началото на годината и е с около 7% по-високо в сравнение с края на февруари миналата годна.

През първата половина на м. март плавната възходяща тенденция се запазва, а през последните две седмици на месеца кривата придобива стръмен

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

характер. В този период се наблюдава покачване на цените на олиото, фасула и яйцата. В края на март кривата стъпва на ниво от 1.613.пункта. Спрямо края на февруари повишението на стойностите 2.5%, а спрямо същия период на миналата година то е 11%. (фиг.1)

Най-високите стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше през лятото на 2008 г., когато се наблюдаваше скок на цените на повечето основни хранителни стоки и през 2011 и 2012 г.(фиг.2)

Фиг. 2

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. март, спрямо предходния месец са преобладаващо възходящи.

Поскъпването при стоките от тази група е в диапазона 1-6%, като най-голямо поскъпване има при яйцата – 6%, при брашното и захарта то е 4%. Цените на ориза, фасула и олиото се повишават на месечна база с 1-2%, а лещата поевтинява с 3%. (табл. 1, фиг.7)

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура² . (фиг.3)

² Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

И при този индекс се наблюдава възходящ тренд от началото на годината. През първата седмица на януари кривата все още запазва движението си надолу, но през следващите месеци стойността се покачва и стъпва на ниво от 1.906 пункта, което е с 2% по-високо спрямо началото на месеца и с 6.5% по-високо в сравнение със същия период на миналата година. През февруари възходящият тренд се запазва и в края на месеца той стъпва на ниво от 1.956 пункта. През м. март кривата се стабилизира, но на високото ниво от предходния месец.

Пикови стойности на ИТЦ на млечните произведения бяха регистрирани в края на 2017 г., когато стоките от тази група поскъпнаха рязко и това беше най-силно изразено при кравето масло. В края на февруари и през март тази година стойностите на индекса минават над нивото от 2017 г. (фиг.4)

Фиг. 3

Фиг. 4

През месеца се наблюдава покачване на цените на **млечните произведения**, като поскъпването на месечна база при сиренето и кашкавала е 2-3% и при прясното мляко 5%. Цените на маслото и киселото мляко се доближават до нивата от предходния месец. (фиг.7)

ИТЦ на **месото, месните произведения и рибата**³ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо. (фиг. 5)

В началото на годината кривата стартира от ниво 1.357 пункта. През месеца индексът има сравнително стабилен характер и през последната седмица на януари се стабилизира на ниво от 1.374 пункта. В сравнение със същия месец на предходната година, стойностите са с 4.8% по-високи. През м. февруари кривата има плавен възходящ тренд и през последната седмица стъпва на ниво от 1.397 пункта. През март възходящият тренд се засилва и през втората седмица на месеца кривата стъпва на ниво от 1.417 пункта, което е най-високото за тази година.

Максимални стойности през последните години ИТЦ на месата и месните произведения са отчетети през 2013 г – 1.442 пункта. (фиг. 6)

³ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

Фиг. 5

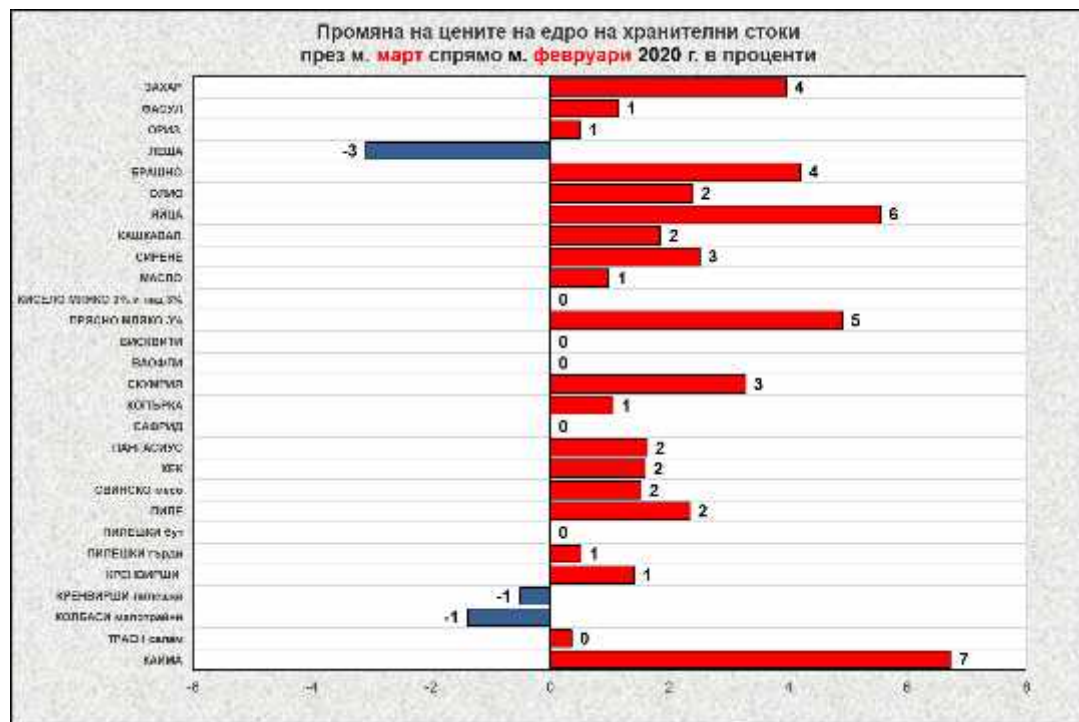

Фиг. 6

Стойностните колебания на цените на месото и повечето месни произведения през м. март са с положителни стойности. Повишение със 7% е отчетено при каймата. Месата, пилешките разфасовки и саламите поскъпват с около 2%, а при кренвиршите и малотрайните колбаси е отчетен лек спад от 1%. Цените на рибата и захарните изделия се колебаят в интервала +1-3%.(табл. 1, фиг. 7)

Таблица 1

СТОКА	февруари'20	март'20	промяна в %	промяна в лв.	март'19	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЗАХАР	1,26	1,31	4,0	0,05	1,17	12,0	0,14
ФАСУЛ	3,48	3,52	1,1	0,04	3,32	6,0	0,20
ОРИЗ	1,97	1,98	0,5	0,01	1,87	5,9	0,11
ЛЕЩА	2,27	2,20	-3,1	-0,07	2,53	-13,0	-0,33
БРАШНО	0,95	0,99	4,2	0,04	0,83	19,3	0,16
ОЛИО	2,08	2,13	2,4	0,05	1,92	10,9	0,21
ЯЙЦА	0,18	0,19	5,6	0,01	0,19	0,0	0,00
КАШКАВАЛ	10,77	10,97	1,9	0,20	9,90	10,8	1,07
СИРЕНЕ	6,36	6,52	2,5	0,16	5,70	14,4	0,82
МАСЛО	2,03	2,05	1,0	0,02	2,17	-5,5	-0,12
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,87	0,87	0,0	0,00	0,82	6,1	0,05
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,63	1,71	4,9	0,08	1,51	13,2	0,20
БИСКВИТИ	1,46	1,46	0,0	0,00	1,43	2,1	0,03
ВАОФЛИ	3,08	3,08	0,0	0,00	2,56	20,3	0,52
СКУМРИЯ	3,96	4,09	3,3	0,13	3,75	9,1	0,34
КОПЪРКА	1,89	1,91	1,1	0,02	1,95	-2,1	-0,04
САФРИД	3,20	3,20	0,0	0,00	3,20	0,0	0,00
ПАНГАСИУС	3,68	3,74	1,6	0,06	4,09	-8,6	-0,35
ХЕК	4,99	5,07	1,6	0,08	5,19	-2,3	-0,12
СВИНСКО месо	9,17	9,31	1,5	0,14	6,96	33,8	2,35
ПИЛЕ	3,84	3,93	2,3	0,09	3,75	4,8	0,18
ПИЛЕШКИ бут	3,05	3,05	0,0	0,00	2,84	7,4	0,21
ПИЛЕШКИ гърди	7,73	7,77	0,5	0,04	7,17	8,4	0,60
КРЕНВИРШИ	5,67	5,75	1,4	0,08	5,03	14,3	0,72
КРЕНВИРШИ пилешки	3,98	3,96	-0,5	-0,02	3,60	10,0	0,36
КОЛБАСИ малотрайни	5,08	5,01	-1,4	-0,07	4,40	13,9	0,61
ТРАЕН салам	8,42	8,45	0,4	0,03	8,14	3,8	0,31
КАЙМА	5,50	5,87	6,7	0,37	4,53	29,6	1,34

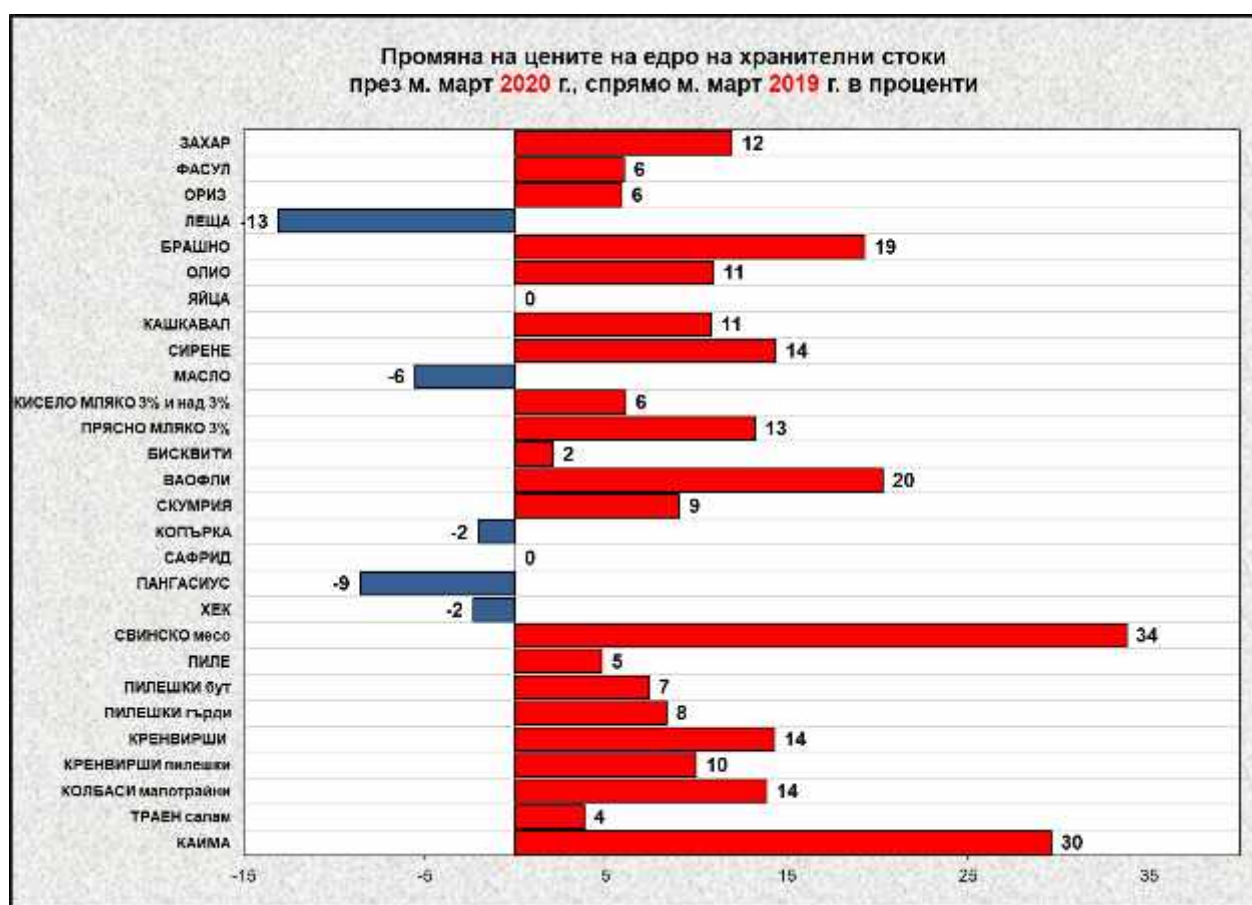

Фиг. 7

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават преобладаващо възходящи тенденции. (табл. 1, фиг. 8)

Спад на годишна база има при цената на лещата (13%). Цените на яйцата се задържат около миналогодишните нива. Поскъпването на годишна база на останалите стоки от тази група е 6-19%. Цените на млечните произведения се покачват на годишна база с 6-14%, а цената на кравето масло бележи спад от 6% спрямо същия месец на миналата година.

Поскъпване на годишна база е отчетено при свинското месо с 34% и с 30% при каймата., а цените на повечето месни произведения се покачват в диапазона 10-25%. Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват низходящ тренд, като поскъпване има само при скумрията. При цените на захарните изделия има поскъпване на годишна база на вафлите с 20% и на бисквитите с 2%. (фиг. 8)

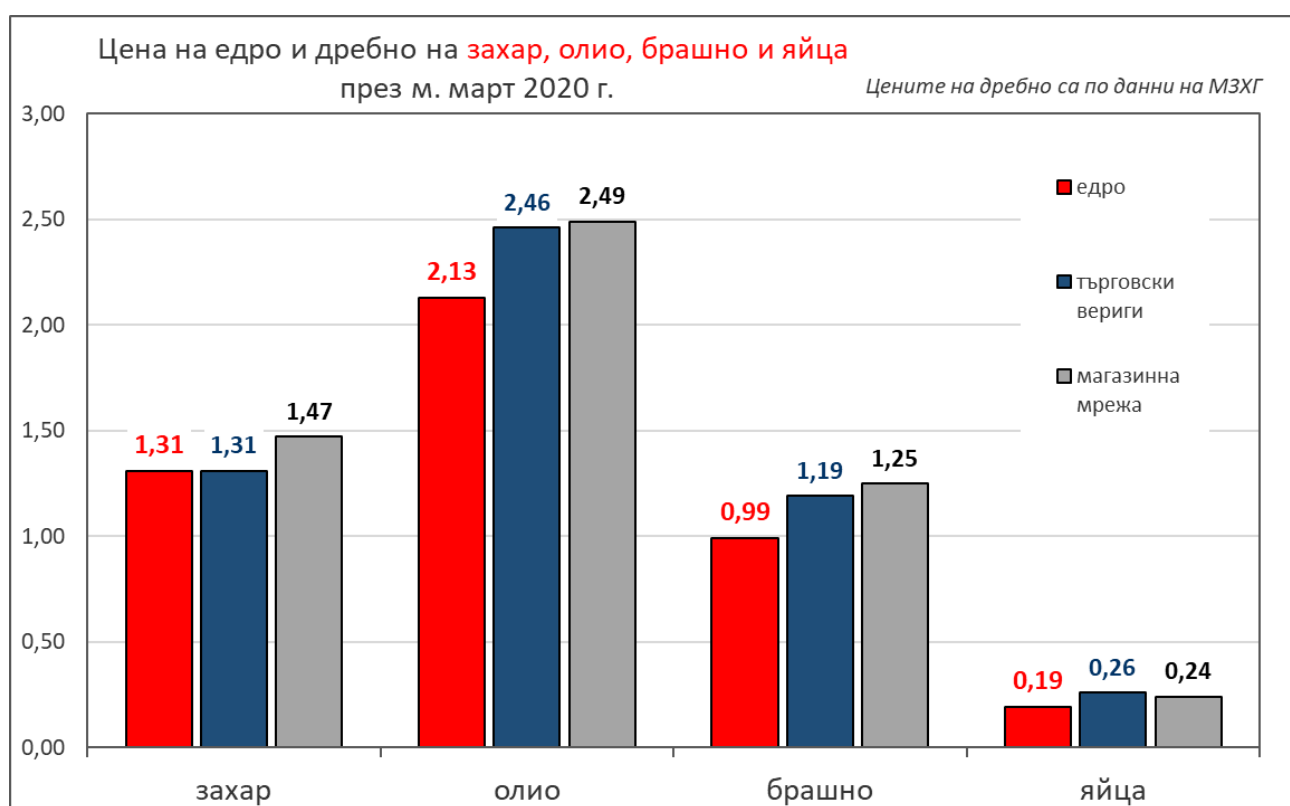
Фиг. 8

Наблюдението на цените на **дребно** на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. март надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в диапазона 15 –

37%, като най-голямата надценка е отчетена при яйцата, а при цената на дребно на захарта няма надценка. В магазинната мрежа най-големите надценки от 26% са при брашното и яйцата, а при захарта тя е 12%. (табл.2 и фиг.9)

Таблица 2

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,31	1,31	0	0,00	1,47	12	0,16
олио	2,13	2,46	15	0,33	2,49	17	0,36
брашно	0,99	1,19	20	0,20	1,25	26	0,26
яйца	0,19	0,26	37	0,07	0,24	26	0,05

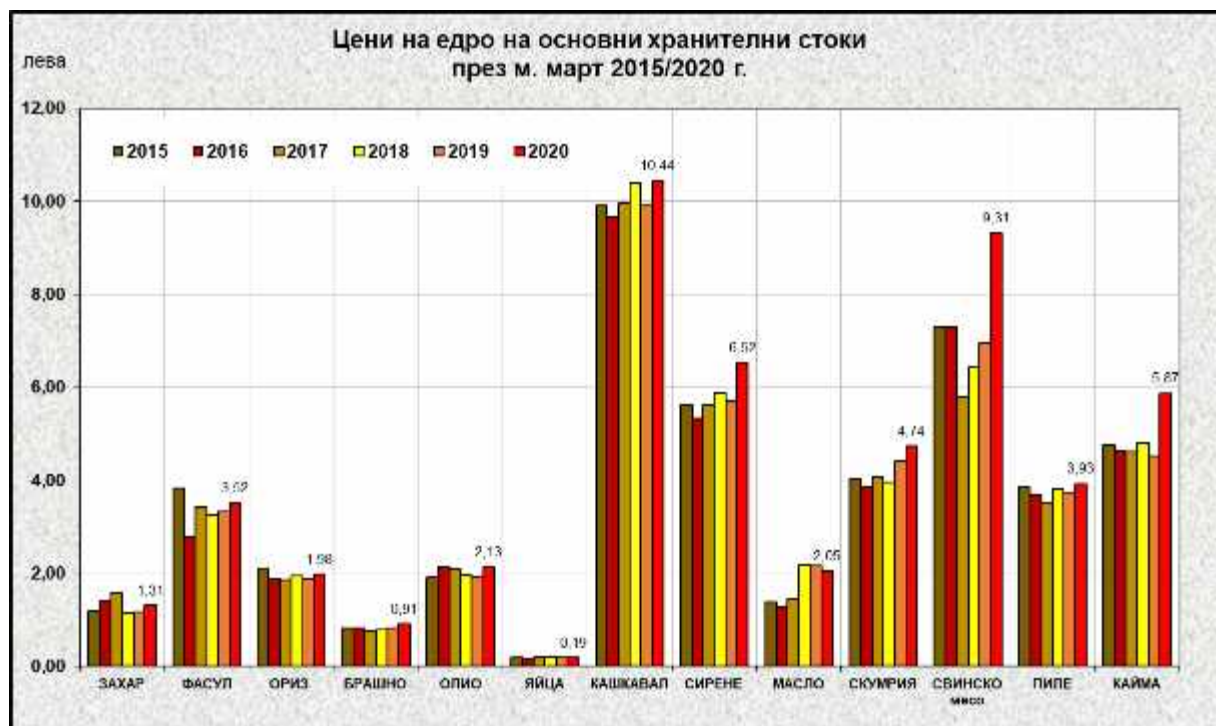

Фиг. 9

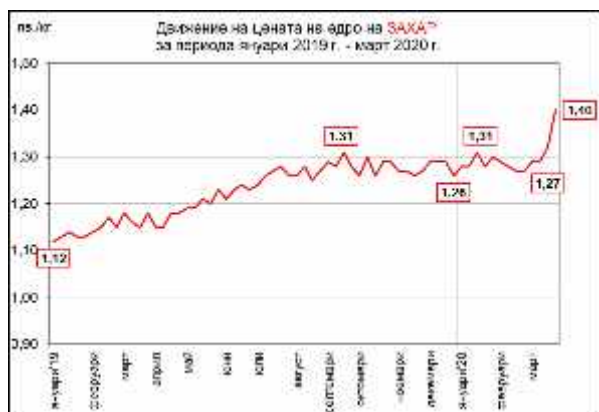
Таблица 3 Цени на едро на хранителни стоки през м. март 2015/2020 г.

март	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО МЕСО	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2015	1,19	3,84	2,11	0,83	1,92	0,19	9,90	5,63	1,38	4,04	7,29	3,87	4,75
2016	1,42	2,78	1,88	0,82	2,14	0,18	9,67	5,34	1,28	3,85	7,29	3,68	4,64
2017	1,58	3,43	1,85	0,76	2,10	0,20	9,97	5,62	1,44	4,07	5,79	3,53	4,62
2018	1,15	3,26	1,95	0,78	1,96	0,21	10,40	5,89	2,18	3,97	6,43	3,82	4,82
2019	1,17	3,32	1,87	0,83	1,92	0,19	9,90	5,70	2,17	4,41	6,96	3,75	4,53
2020	1,31	3,52	1,98	0,91	2,13	0,19	10,44	6,52	2,05	4,74	9,31	3,93	5,87

Анализът на цените на хранителните стоки през м. март 2020 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2015 - 2020 г.) показва, че цените на повечето основни хранителни стоки са над нивата от същия месец на периода 2016 – 2019 г. През м. март тази година цената на брашното е най-висока. При млечните продукти се наблюдава ръст на цените спрямо периода 2015 – 2017 г., а цената на кравето сирене и кашкавала през март 2020 г. са най-високи. Цената на маслото е много над стойностите от 2015 – 2017 г. и се доближава до нивото от 2018 – 2019 г. Цените на свинското месо и каймата са най-високи спрямо предходните пет години. (табл.3 и фиг.10)

Фиг. 10

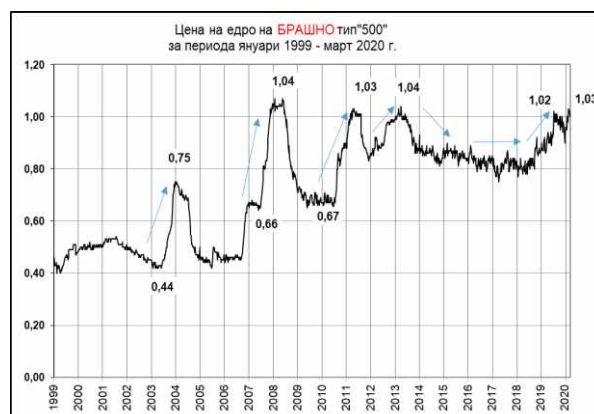
Фиг. 11

Фиг. 12

Фиг. 13

Фиг. 14

Фиг. 15

Фиг. 16

Фиг. 17

Фиг. 18

Фиг. 19

Фиг. 20

Фиг. 21

Фиг. 22

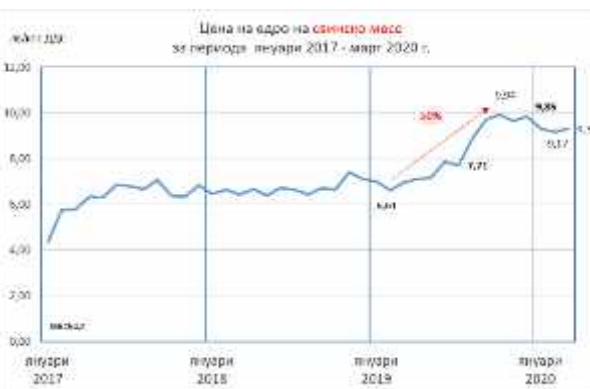
Фиг. 23

Фиг. 24

Фиг. 25

Фиг. 26

Фиг. 27

Фиг. 28

Фиг. 29

Фиг. 30

Фиг. 31

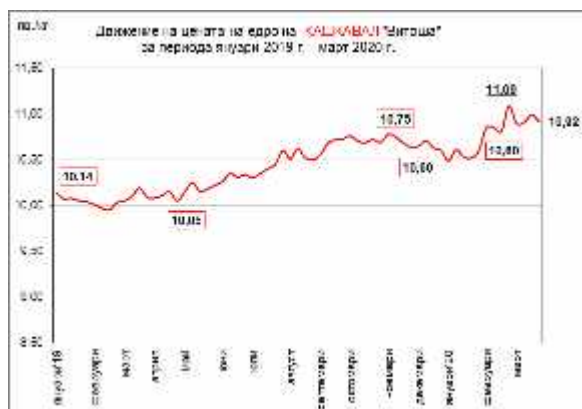
Фиг. 32

Фиг. 33

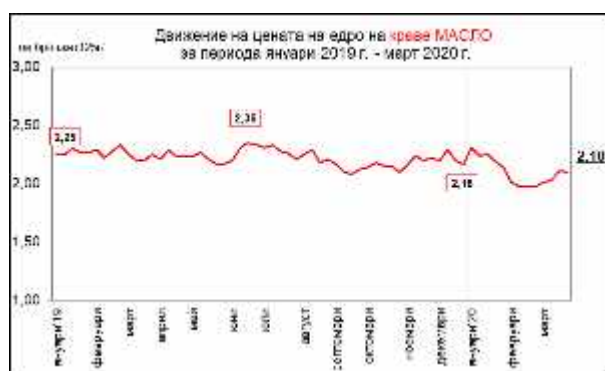
Фиг. 34

Фиг. 35

Фиг. 36

Фиг. 37

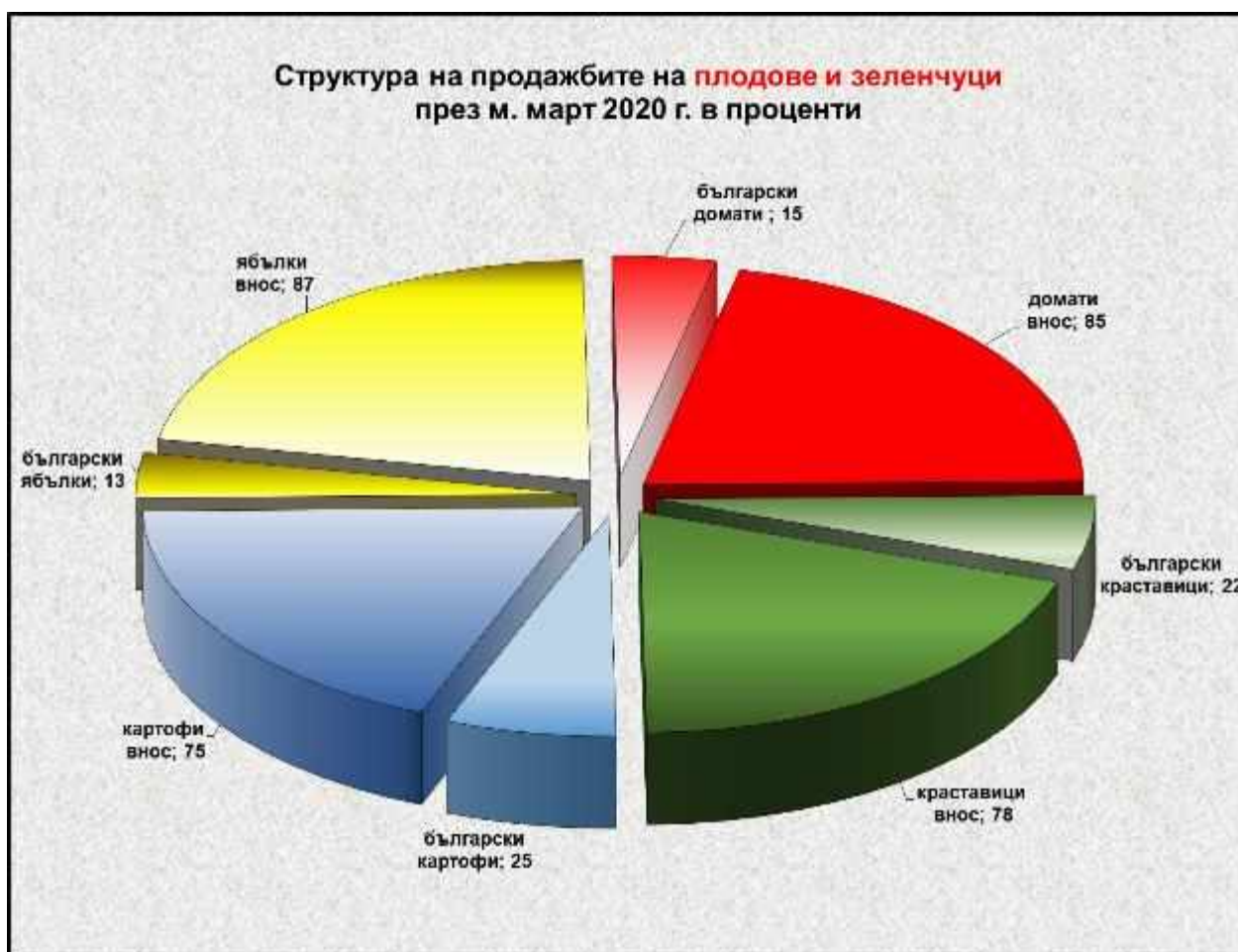

Фиг. 38

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават. Наблюденията върху пазара на плодовете и зеленчуците през м. март показват, че относителният дял на предлаганите количества българската продукция е по-малък в сравнение с дела на продажбите от внос. (фиг. 39)

Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос през месеца показва превес на вносните домати, като съотношението е 85% към 15%. Аналогични са наблюденията върху продажбите на краставиците, като при тях относителният дял на вносните краставици е 78%, а на българските съответно 22%. Относителният дял на пазара на българските картофи също е по-малък и е 25%. Количествата вносни ябълки преобладават на пазара, като съотношението е 87%:13%. (фиг. 33)

Фиг. 39

Движението на кривата на ИТЦ⁴ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през август. (фиг.41)

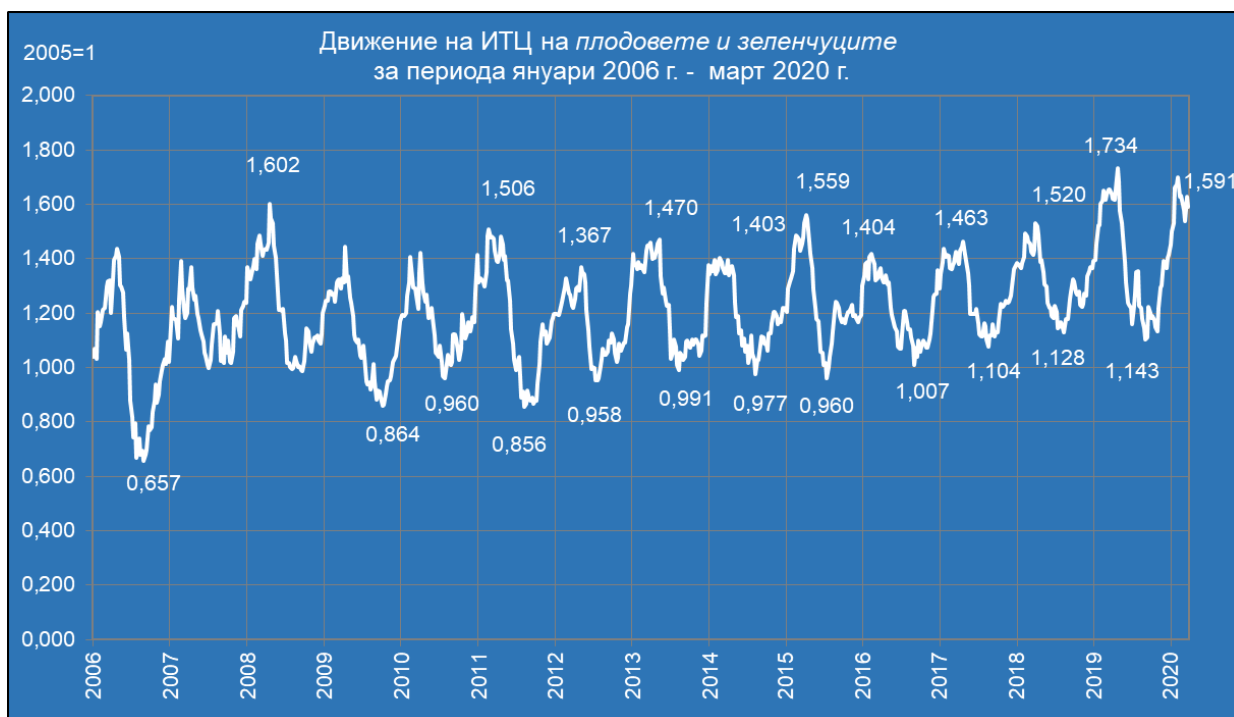
Възходящият тренд, наблюдаван през последните месеци на предходната година, се запазва и през първия месец на 2020 г. Стартирайки от ниво 1.412 пункта в началото на януари, през последната седмица кривата стъпва на ниво от 1.672 пункта и повишението на стойностите за месеца е 18.4%. Нивото през тази година спрямо същия период на миналата година е с 10% по-високо, а пикови стойности този индекс стигна през месец април 2019 г. През м. февруари се наблюдава известно стабилизиране на пазара на плодовете и зеленчуците и

⁴ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

кривата на индекса слиза до ниво от 1.599 пункта. В средата на март цените на голяма част от плодовете и зеленчуците, които се предлагат на пазара се покачват и кривата на индекса придобива възходящ тренд. В края на месеца кривата стъпва на ниво от 1.591 пункта. (фиг. 40)

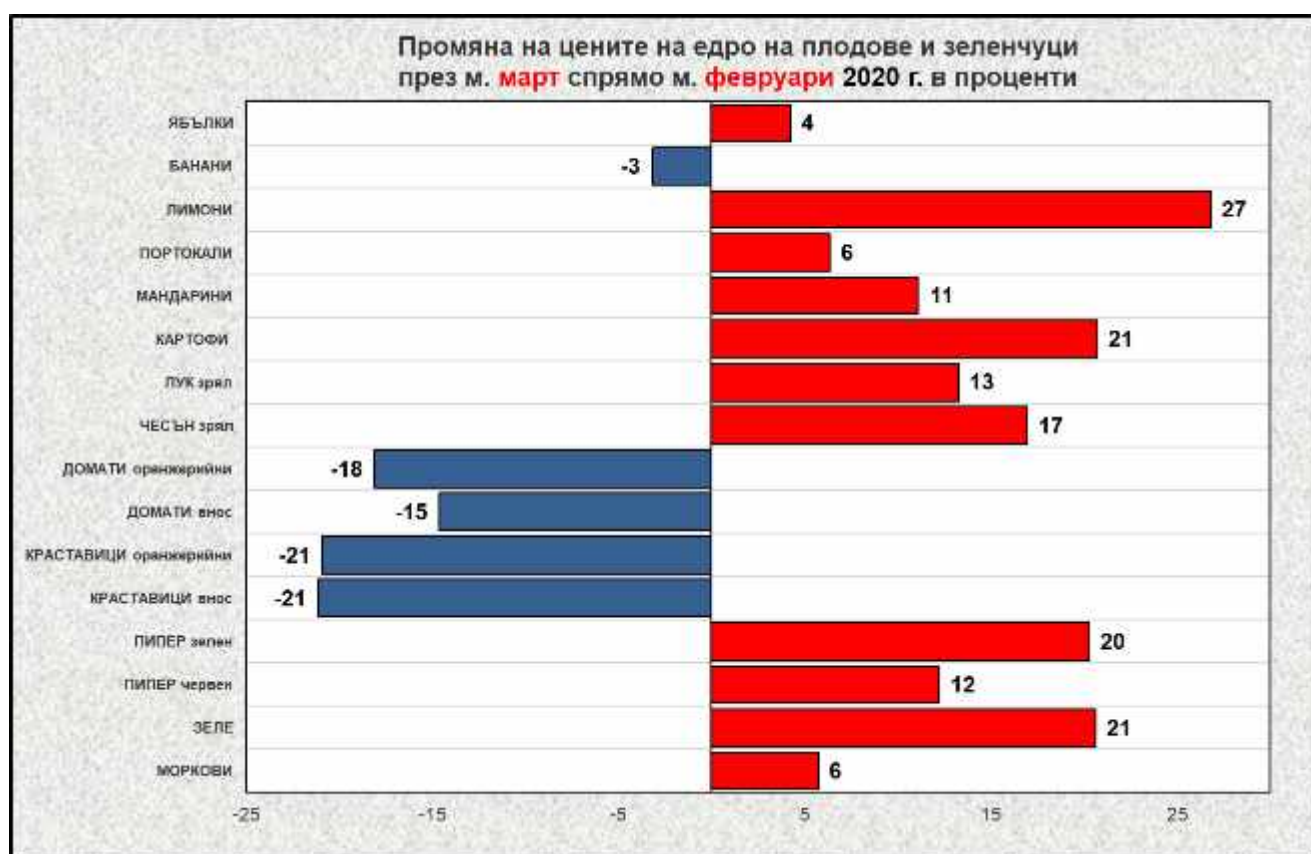
Фиг. 40

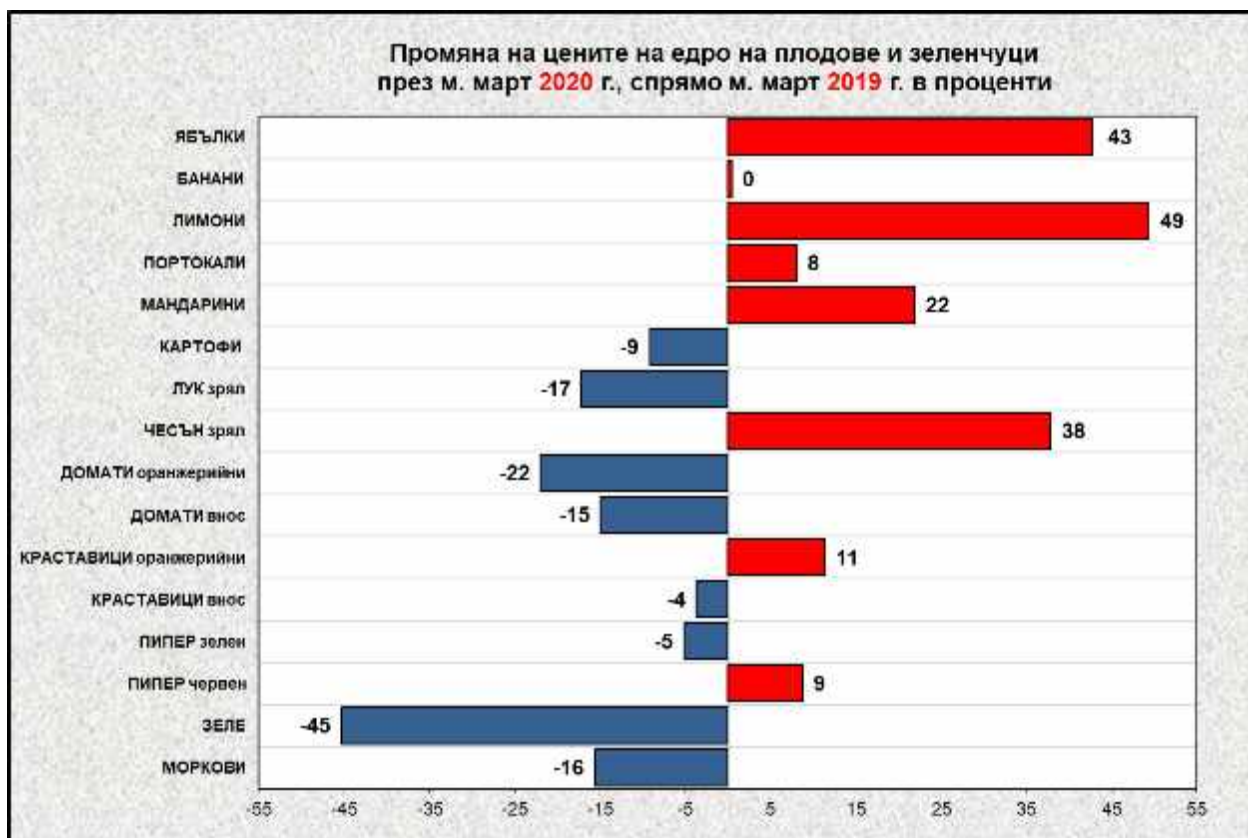
Фиг. 41

Таблица 4

СТОКА	февруари '20	март '20	промяна в%	промяна в лв.	март '19	промяна в%	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,41	1,47	4	0,06	1,03	43	0,44
БАНАНИ	2,22	2,15	-3	-0,07	2,14	0	0,01
ЛИМОНИ	2,05	2,60	27	0,55	1,74	49	0,86
ПОРТОКАЛИ	1,26	1,34	6	0,08	1,24	8	0,10
МАНДАРИНИ	1,80	2,00	11	0,20	1,64	22	0,36
КАРТОФИ	0,82	0,99	21	0,17	1,09	-9	-0,10
ЛУК зрял	0,98	1,11	13	0,13	1,34	-17	-0,23
ЧЕСЪН зрял	4,42	5,17	17	0,75	3,75	38	1,42
ДОМАТИ оранжевийни	2,60	2,13	-18	-0,47	2,73	-22	-0,60
ДОМАТИ внос	2,26	1,93	-15	-0,33	2,27	-15	-0,34
КРАСТАВИЦИ оранжевийни	3,69	2,92	-21	-0,77	2,62	11	0,30
КРАСТАВИЦИ внос	2,65	2,09	-21	-0,56	2,17	-4	-0,08
ПИПЕР зелен	3,20	3,85	20	0,65	4,06	-5	-0,21
ПИПЕР червен	3,75	4,21	12	0,46	3,87	9	0,34
ЗЕЛЕ	0,63	0,76	21	0,13	1,39	-45	-0,63
МОРКОВИ	0,87	0,92	6	0,05	1,09	-16	-0,17

Фиг. 42

Фиг. 43

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. март спрямо м. февруари се наблюдават преобладаващо възходящи тенденции. (табл. 4 и фиг.42)

На месечна база е регистриран спад на цените на домати и краставиците, както на българските, така и на тези от внос. Поевтиняването е в диапазона 15-21%. Цените на картофите, пипера, зелето, морковите и чесъна се повишават на месечна база с 6-20%

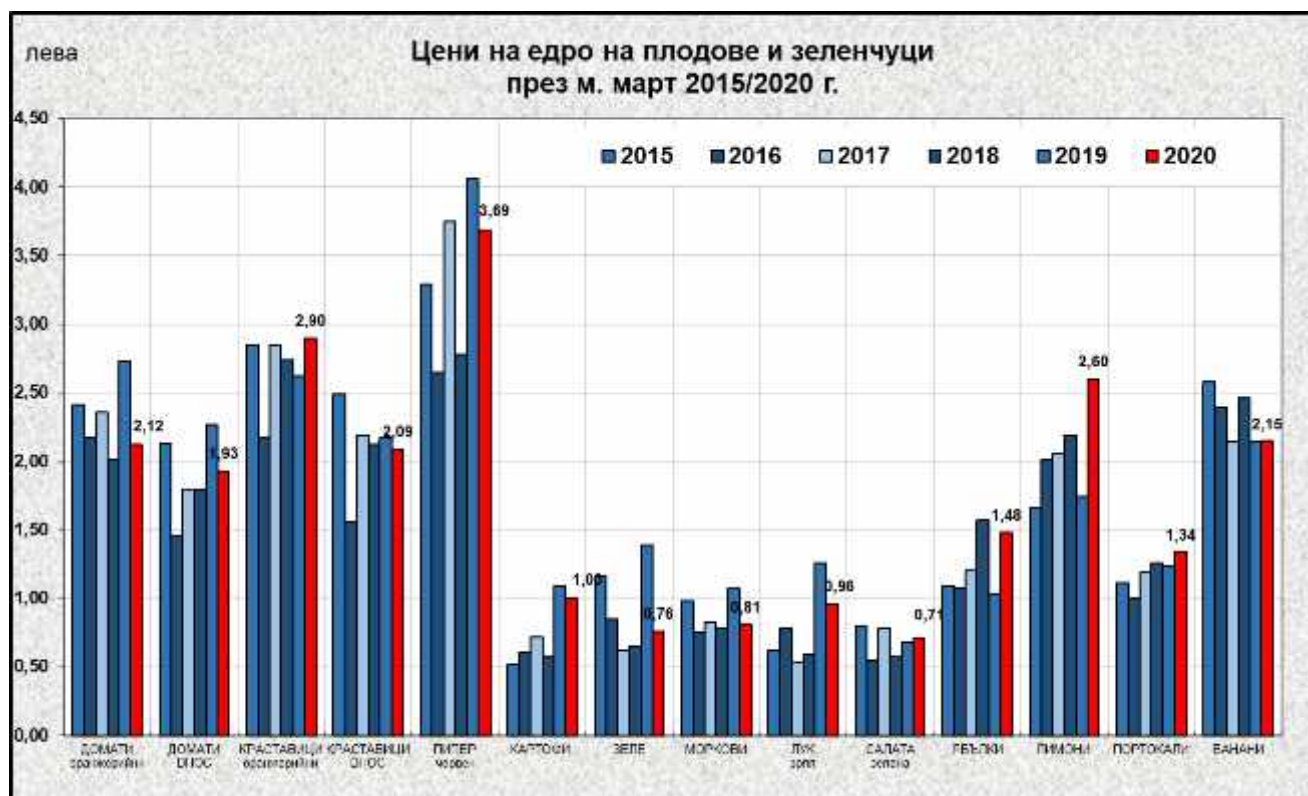
При цените на плодовете се наблюдава покачване на цените, което е най-силно изразено при лимоните, които поскъпват през втората половина на месеца рязко, а на месечна база е отчетен ръст от 27%. Портокалите и ябълките поскъпват спрямо предходния месец с 4-6%, а при бананите е отчетен лек спад на цените от 3%.

В сравнение със същия месец на миналата година при цените на зеленчуците наблюдаваните тенденции са разнопосочни, а при плодовете всички колебания са нагоре. Поскъпване на годишна база има при краставиците, чесъна и червения пипер. По-ниски цени на годишна база са отчетени при домати, картофите, лука, зеления пипер, зелето и морковите.(фиг. 43).

Приплодовете, предмет на този анализ се наблюдава поскъпване на годишна база с 8-49%. (табл.4 и фиг.43)

Таблица 5 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. март 2015/2020г.

март	ДОМАТИ сравнителни	ДОМАТИ ВНОС	КРАСТАВИЦИ сравнителни	КРАСТАВИЦИ ВНОС	ПИПЕР червен	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	САЛАТА зелена	ЯБЪЛКИ	ЛИМОНИ	ПОРТОКАЛИ	БАНАНИ
ГОДИНА														
2015	2,41	2,13	2,85	2,49	3,29	0,52	1,16	0,98	0,62	0,80	1,09	1,66	1,11	2,58
2016	2,18	1,46	2,18	1,56	2,65	0,61	0,85	0,75	0,78	0,55	1,08	2,01	1,00	2,39
2017	2,36	1,80	2,85	2,19	3,75	0,72	0,62	0,83	0,54	0,78	1,20	2,05	1,19	2,14
2018	2,01	1,80	2,74	2,12	2,78	0,57	0,65	0,78	0,59	0,57	1,57	2,19	1,26	2,46
2019	2,73	2,27	2,62	2,17	4,06	1,09	1,39	1,07	1,26	0,68	1,03	1,74	1,24	2,14
2020	2,12	1,93	2,90	2,09	3,69	1,00	0,76	0,81	0,96	0,71	1,48	2,60	1,34	2,15

Фиг. 44

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. март 2020 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2015 – 2020 г.) показва следните тенденции: (табл. 5 и фиг. 44)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. март на последните шест години е функция и от конкретните метеорологични условия.

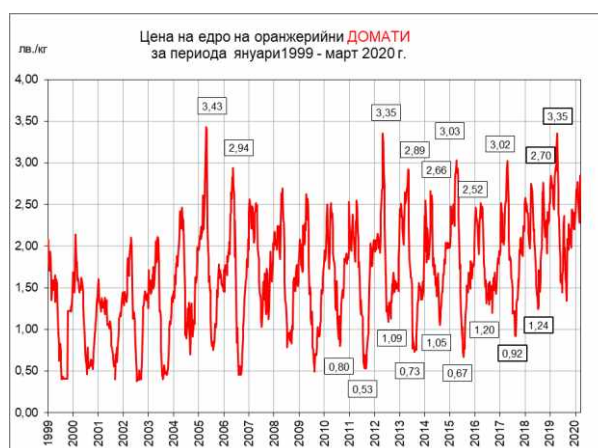
- Цените на домати и краставиците от внос през м. март 2020 г. са по-ниски спрямо миналата година и се доближават до нивата от 2018 г. Цената на българските краставици през тази година е най-висока спрямо същия месец на петгодишния период.

- Цените на картофите, зелето, морковите и зелената салата са по-ниски спрямо миналата година и се доближават до нивата от 2016 – 2018 г., цената на зрелия лук остава само под нивото от миналата година и е значително над стойностите от периода 2015 – 2018 г.

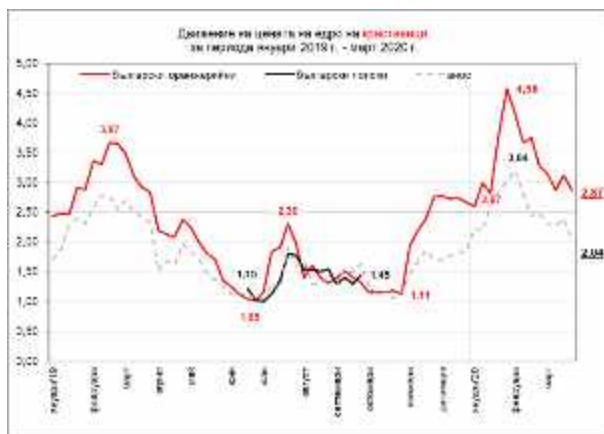
- Цените на едро на ябълките през март 2020 г. са по-високи спрямо същия месец на предходната година и периода 2015 и 2016 г. Цените на цитрусовите плодове, особено на лимоните са значително над нивата от предходните години , а цената на бананите е около нивата от предходната година и 2017 г

Фиг. 45

Фиг. 46

Фиг. 47

Фиг. 48

Фиг. 49

Фиг. 50

Фиг. 51

Фиг. 52

Фиг. 53

Фиг. 54

Фиг. 55

Фиг. 56

Фиг. 57

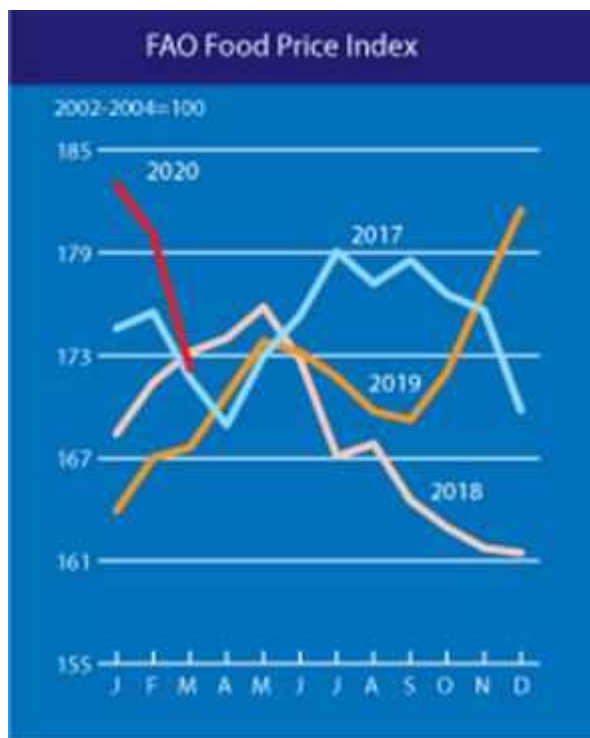
Фиг. 58

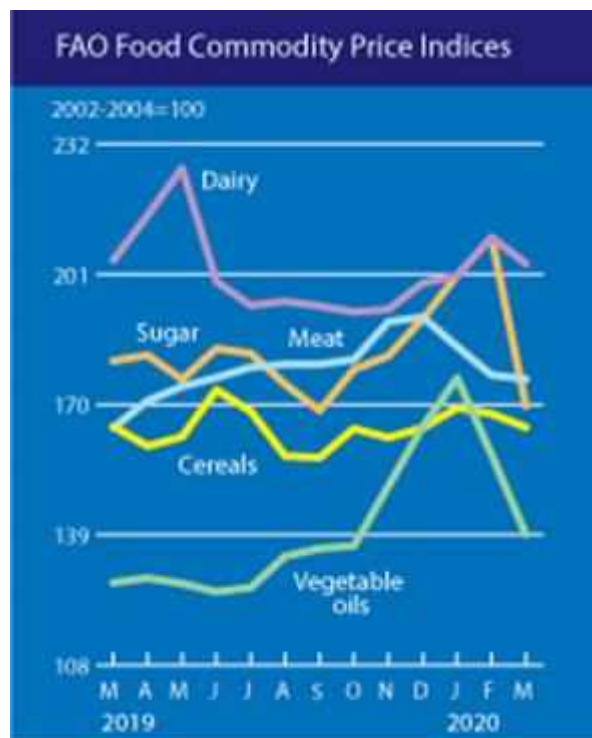
Фиг. 59

Международни цени

Индексът на цените на храните на FAO (Организацията по прехрана и земеделие (FAO) към ООН; Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations) през февруари 2020 г. бележи спад.

Фиг. 60

Фиг. 61

През януари 2020 г. индексът на цените на храните на FAO⁵ възлиза на 182,5 пункта, което е с почти 1,3 пункта (0,7%) по-високо от декември и 11,3% по-високо в сравнение със същия месец на миналата година. Така, според резултатите от януари, тенденцията за повишаване на стойността на индекса продължава вече четвърти пореден месец. Основната причина за растежа е продължаващия ръст на цените за растителните масла, захарта и отчасти на зърното и млечните продукти. През месеца се наблюдава значителен спад на цените на различни видове меса.

Индексът на цените на храните на FAO⁶ през февруари 2020 г. е 180,5 пункта, като е с 1.9 пункта (1%) по-нисък спрямо м. януари, но спрямо същия месец на миналата година е с 13.5 пункта (8.1%) по-висок.

След четири последователни месеца на устойчив възходящ тренд, м. февруари е първият месец, през който се наблюдава спад на стойностите.

Този спад е обусловен от понижението на експортните цени на растителните масла и в по-малка степен на месото и зърнените култури. През месеца се запазва тенденцията на покачване на цените на захарта и млечните продукти.

Низходящият тренд на Индекса на цените на храните на FAO през март 2020 г. се засилва. Индексът на цените на храните на FAO⁷ през март е 172,2 пункта, като е със 7,8 пункта (4,3%) по-нисък спрямо февруари, но в сравнение с март 2019 г. е с 4,6 пункта (2,7%) по-висок.

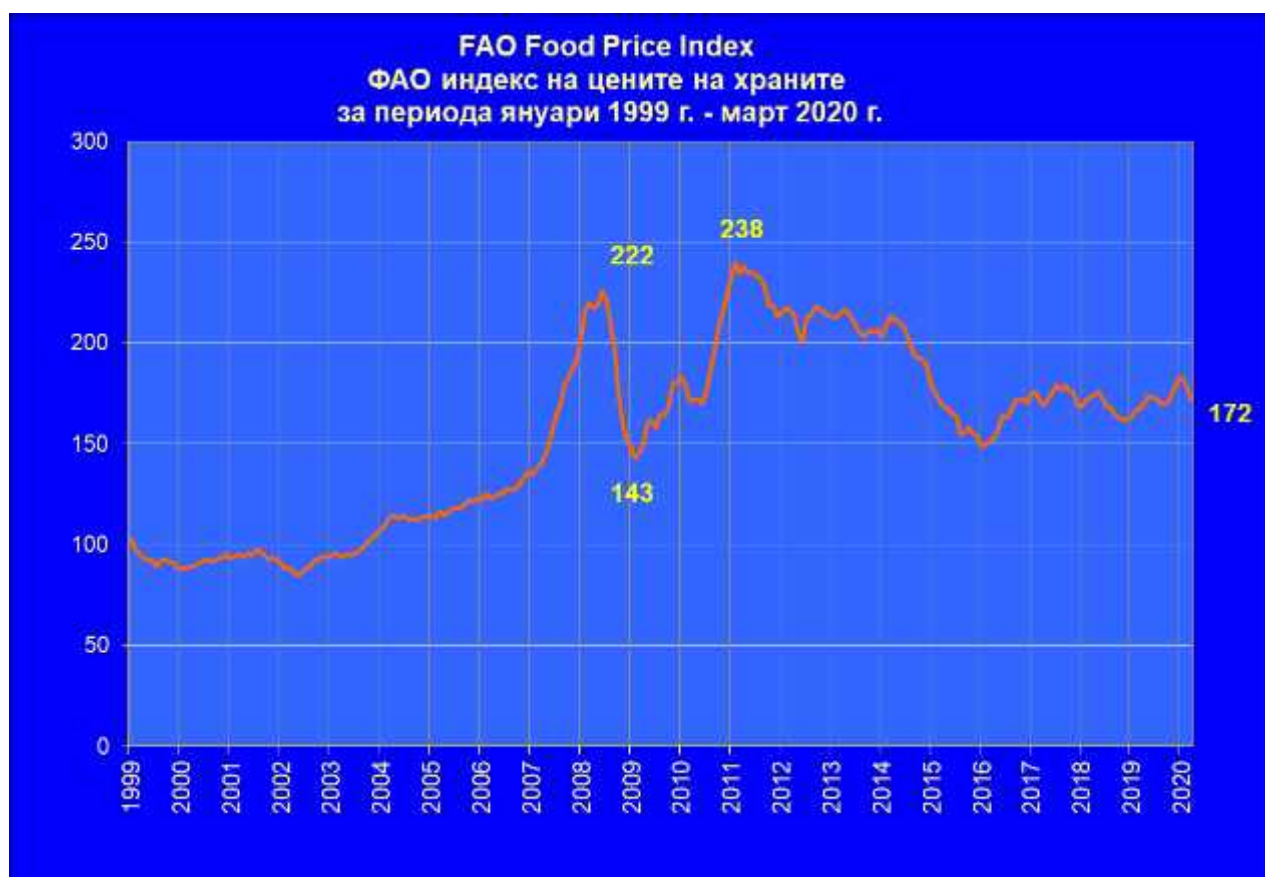
Резкият спад на стойностите на FAO индекса през март се дължи на главно намаленото търсенето поради пандемията COVID-19. През месеца понижението на цените е най-силно изразено при растителните масла и захарта. (фиг.60,61,62)

Най-високите стойности на този индекс (238 пункта) са регистрирани в началото на 2011 г. (фиг.63)

⁵В състава на FAO индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и меса.

⁶В състава на FAO индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и меса.

⁷В състава на FAO индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и меса.

Фиг. 62

Фиг. 63

Средната стойност на индекса на цените на зърнените храни на ФАО през януари възлиза на 169,2 пункта, което е с 4,8 пункта (2,9%) по-високо от стойността му през декември, достигайки най-високото ниво от май 2018 г. През януари се наблюдава увеличение на международните цени за всички основни култури. Цените на пшеницата показват най-висок ръст, който се дължи на увеличеното търсене от редица страни, успоредно с намаленото предлагане от Франция, както и информацията, която се появи за възможно въвеждане на ограничения за износ в Руската федерация за периода до 30 юни 2020 г. в резултат на увеличение цени на вътрешния пазар. Експортните цени на царевичата през януари също се покачват значително поради активните поръчки и сезонното намаляване на предлагането в страните износители на Южното полукълбо. Международните цени на ориза леко се повишават на фона на данните за добра реколта и намаляването на въздействието на неблагоприятните климатични условия върху износа.

Индексът на цените на зърнените култури ФАО⁸ през февруари е 167,8 пункта, като е с 1,5 пункта (0,9%) по-нисък спрямо януари. През месеца международните цени на всички основни зърнени култури, с изключение на ориза, бележат спад. Отчетеният спад на цените на пшеницата и царевичата се дължи на доброто предлагане от една страна и намаленото търсене в резултат на разпространението на коронавирус (COVID-19). Международните цени на ориза се повишават за втори пореден месец, във връзка с намалените възможности за износ от Америка и Виетнам, съчетани със силно търсене от страна на купувачите от Далечния Изток и Източна Африка. (фиг.55)

Индексът на цените на зърнените култури ФАО⁹ през март е 164,6 пункта и е с 3,2 пункта (1,9%) по-нисък спрямо февруари, като се доближава до нивото от същия месец на миналата година.

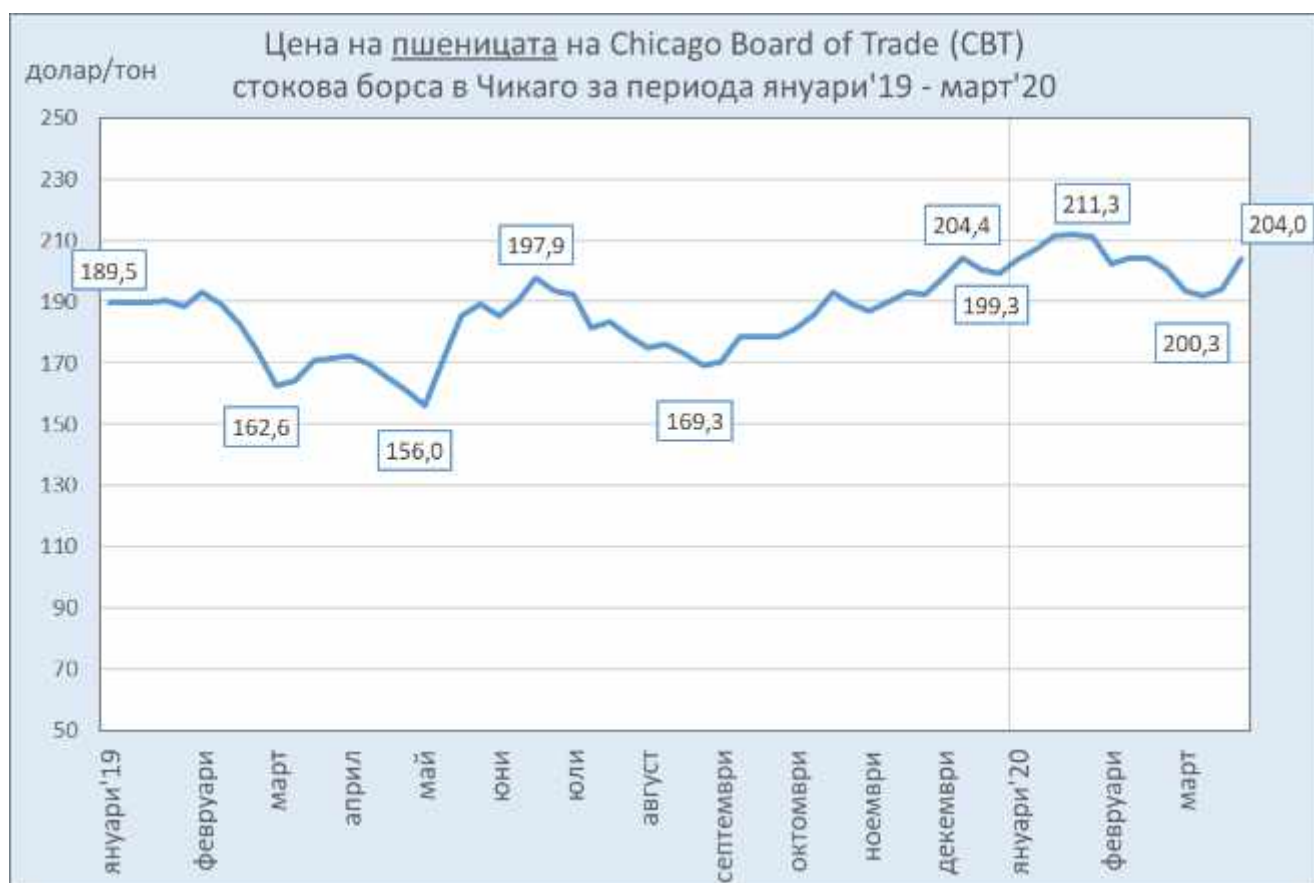
Цените на пшеницата са по-ниски през март в сравнение с февруари, въпреки притесненията, свързани с COVID-19, което пък стимулира търговската активност, особено от страните в Северна Африка и налагането на някои ограничения за износ, макар и малки, от Руската федерация. Големите световни доставки, съчетани с общо благоприятните перспективи за реколтата, поддържат международните цени на пшеницата под натиск надолу. По подобен начин, на пазарите на едро на зърно, международните цени на царевичата регистрираха по-нататъшен спад през март, притиснат не само от големите доставки, но и от много

⁸ В състава на този индекс влизат пшеницата, царевичата и ориза

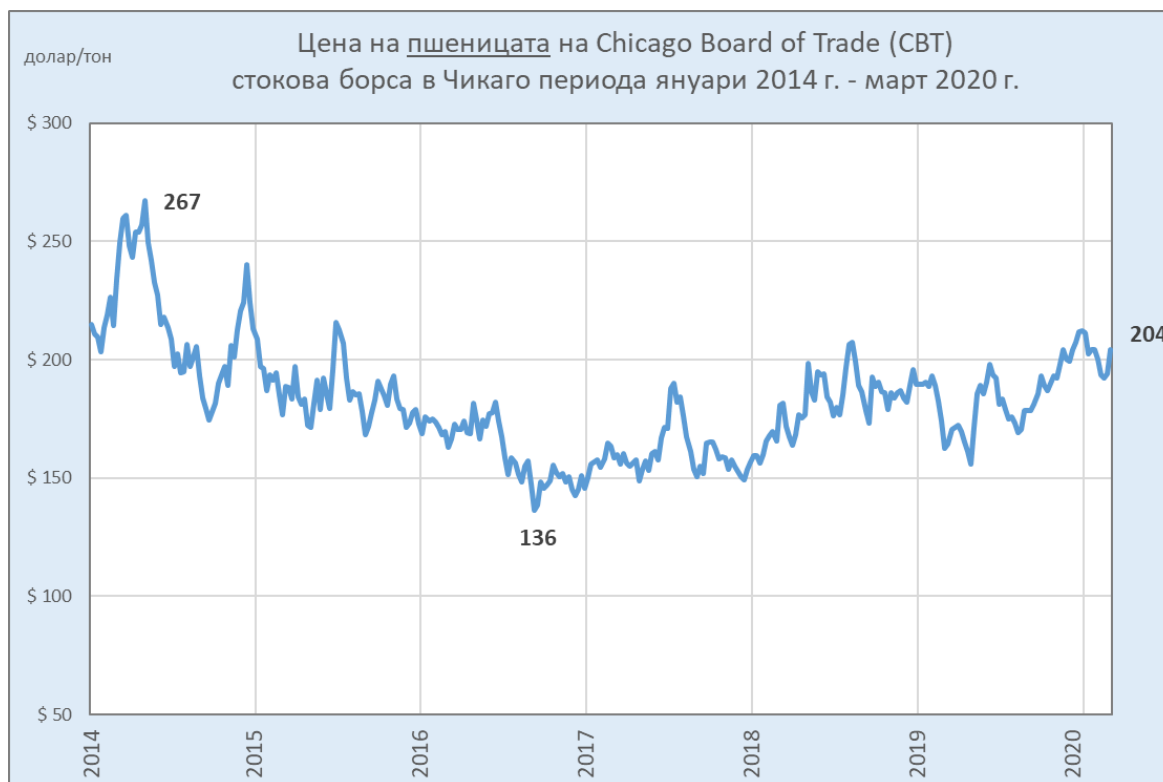
⁹ В състава на този индекс влизат пшеницата, царевичата и ориза

по-слабото търсене, особено от сектора на биогоривата, произтичащ от спада в цените на суровия петрол. Единствено международните цени на ориза запазват трети пореден месец възходяща тенденция, достигайки най-високото си ниво от юни 2018 г.

Цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго през м. март стартира от ниво 193,51 долар/тон и през последната седмица стъпва на ниво от 204,02 долар/тон, Най-високите стойности за последните години са достигнати през 2014 г., а на най-ниските нива цената на пшеницата е била през лятото на 2016 г. (фиг.64,65)

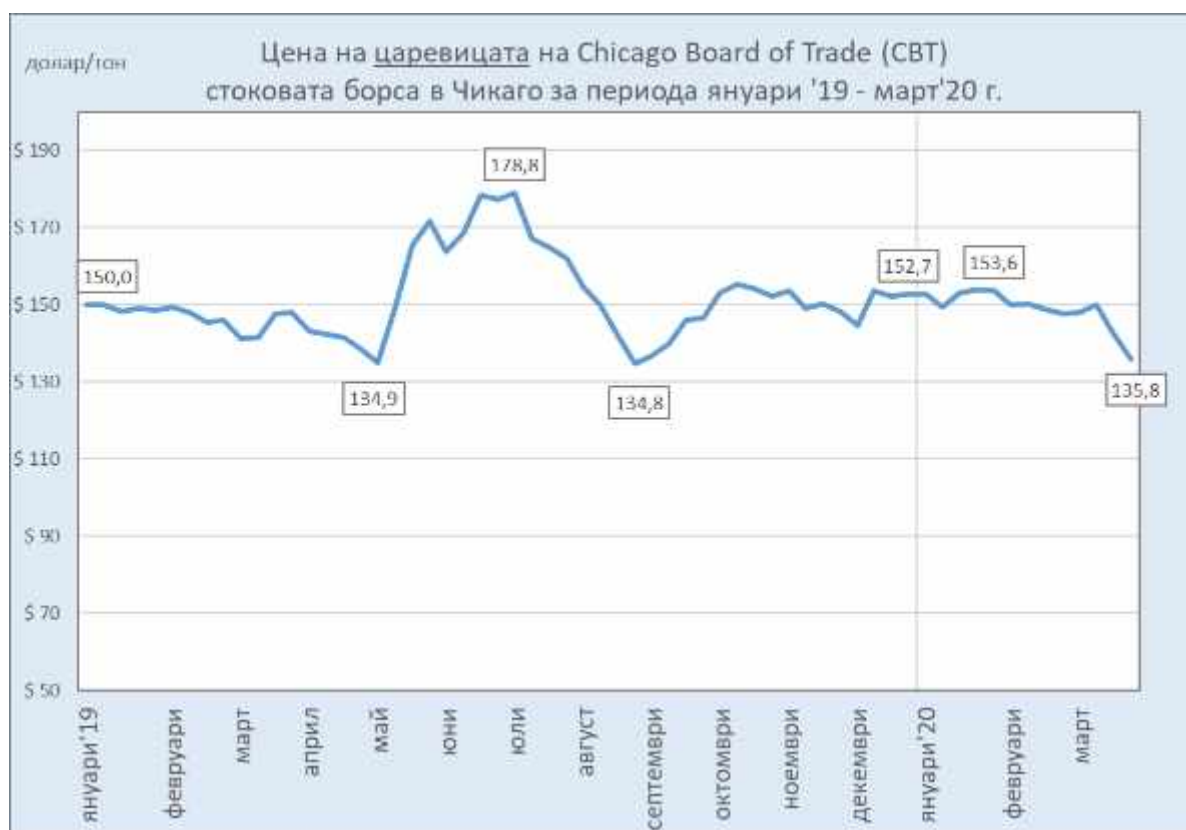

Фиг. 64

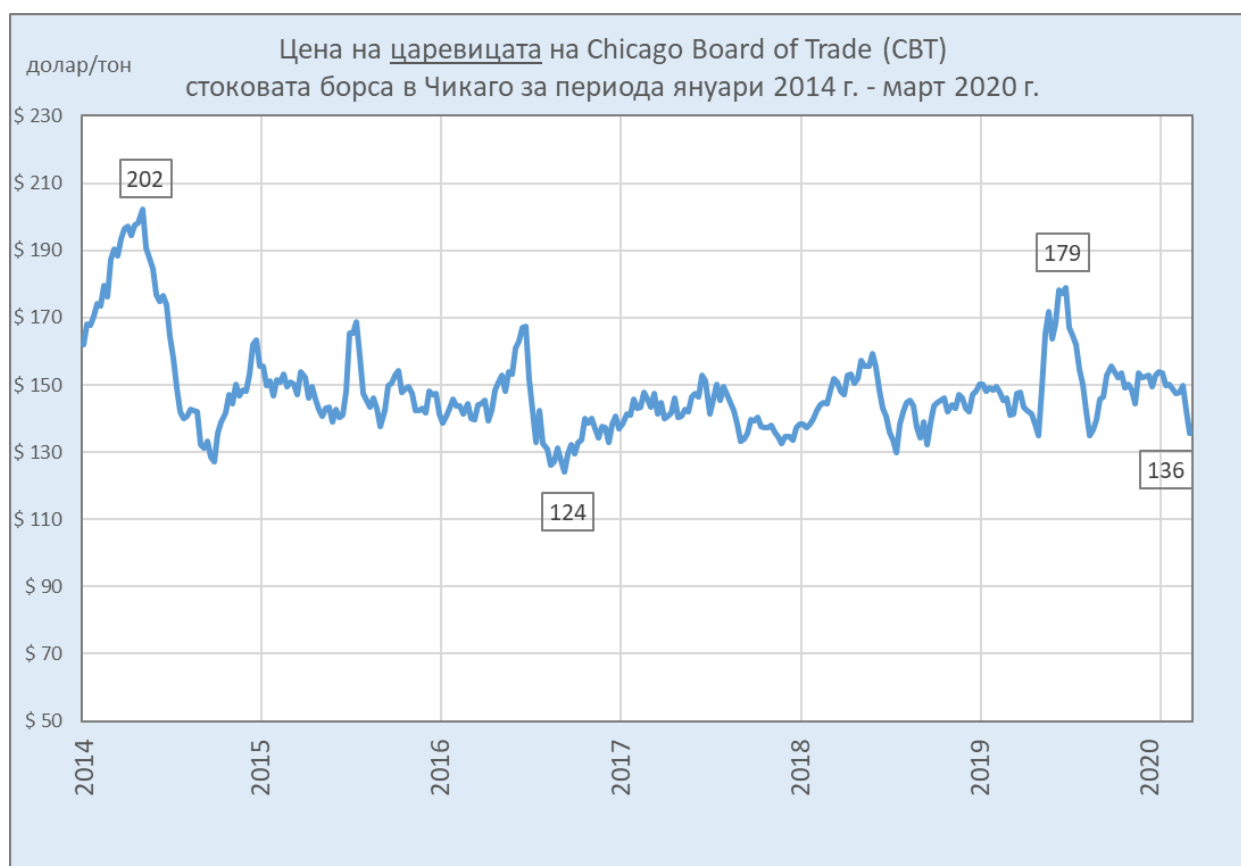
Фиг. 65

Цената на царевичата на стоковата борса в Чикаго през март тръгва от ниво 147,83 долар/тон и достига в края на месеца до 135,78 долар/тон. Аналогично на цената на пшеницата и при царевичата се наблюдава пик през 2014 г. и най-ниски нива през 2016 г.(фиг.66,67)

Фиг.

66

Фиг. 67

Индексът на цените на растителните масла на ФАО¹⁰ през януари е 176.3 пункта, което е с 11.6 пункта (или 7.0%) по-висок от декември и е най-високият показател за последните три години. Повишаването на международните цени на палмово масло продължава шести месец подред поради очакваното намаляване на предлагането на световните пазари и силното търсене от сектора на биодизела. Цените на соята и слънчогледовото масло също продължават да нарастват под влияние на голямото търсене на внос на фона на намалените експортните запаси. Недостигът на доставки на световните пазари доведе до пиковите стойности на рапичното масло от май 2014 г. От средата на януари обаче темпът на растеж на цените за целия спектър растителни масла се забави, главно поради несигурността, възникнала след сключването на търговско споразумение между САЩ и Китай, както и от опасенията относно възможните последици от избухването на коронавирус и обявените в тази връзка мерки. Напрежението в търговията между Индия и Малайзия има ограничаващ ефект върху повишаването на цените на палмовото масло.

Индексът на цените на растителните масла на ФАО¹¹ през февруари е 158,1 пункта и е с 18,2 пункта (или 10,3%) по-нисък спрямо януари и прекъсва възходящата тенденция, регистрирана от юли 2019 г. Резкият спад се дължи на силното понижение на цената на палмово масло с 12%, а то е доминиращият компонент на индекса. Цените на соята, слънчогледа и рапицата също имат низходящ тренд.

Индексът на цените на растителните масла на ФАО¹² през март е 139,1 пункта, като намалява с 19,0 пункта (12%) спрямо февруари и достига най-ниското си ниво от октомври 2019 г. Продължаващият спад през март се дължи главно на поредния спад на цените на палмовото масло, които намаляват вече втори пореден месец, поради по-ниските котировки на суров петрол и нарастващите опасения относно ефектите на пандемията COVID-19 върху глобалното търсене. Намалението се отрази и на цените на соевото и рапичното масло на фона на очакваното рекордно производство в САЩ и намаленото търсенето на биодизел в ЕС.

¹⁰ В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

¹¹ В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

¹² В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

Цената на слънчогледовото олиото на борсата в Ротердам има устойчив възходящ тренд от средата на октомври 2019 г. През първата седмица на януари цената достига до 857.5 долар/тон. През следващите седмици на месеца се наблюдава успокояване и спад на цената на нерафинираното слънчогледово олио. През м. февруари и март се запазва низходящият тренд и в края на месец март кривата стъпва на ниво от 682,5 долар/тон. (фиг.68,69)

Пикови стойности цената на олиото има през 2013 г. – 1230 долар/тон.

Фиг. 68

Фиг. 69

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО¹³ през януари е 200,6 пункта, което е с 1,8 пункта (0,9%) по-ниско в сравнение с декември. Това ниво на индекса е с 18.5 пункта (10.2%) по-високо от нивото от същия месец на миналата година. През януари котировките за маслото, сиренето и обезмаслено мляко на прах се увеличават, което е свързано с активно търсене на внос и ограничено предлагане на спот пазарите в Европа и Океания. Сезонният спад в производството на мляко също стимулира по-високите цени. В същото време котировките за пълномаслено мляко на прах намаляват поради ограниченото търсене на международните пазари през първата половина на месеца.

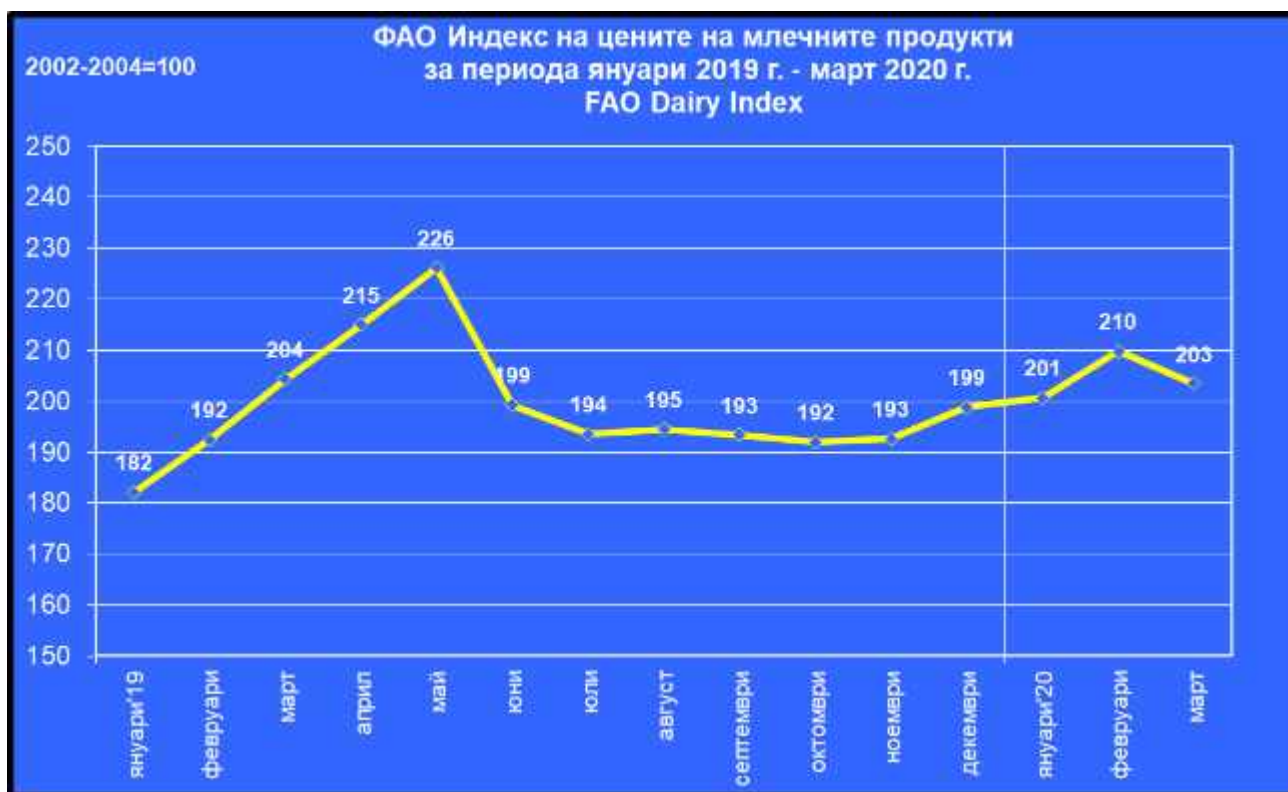
Индексът на цените на млечните продукти на ФАО¹⁴ през февруари е 209,8 пункта, като е с 9,2 пункта (4,6%) по-висок спрямо януари. В резултата от устойчивият възходящ тренд, наблюдаван през последните четири месеца, стойностите през февруари тази година са с 17,4 пункта (9,0%) над нивото от същия месец на миналата година. През февруари ценовите котировки на сиренето се покачват с 20 пункта (10.6%), поради намалените експортните доставки от Нова Зеландия, свързани със спада при сезонното производство на мляко и от

¹³ В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

¹⁴ В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

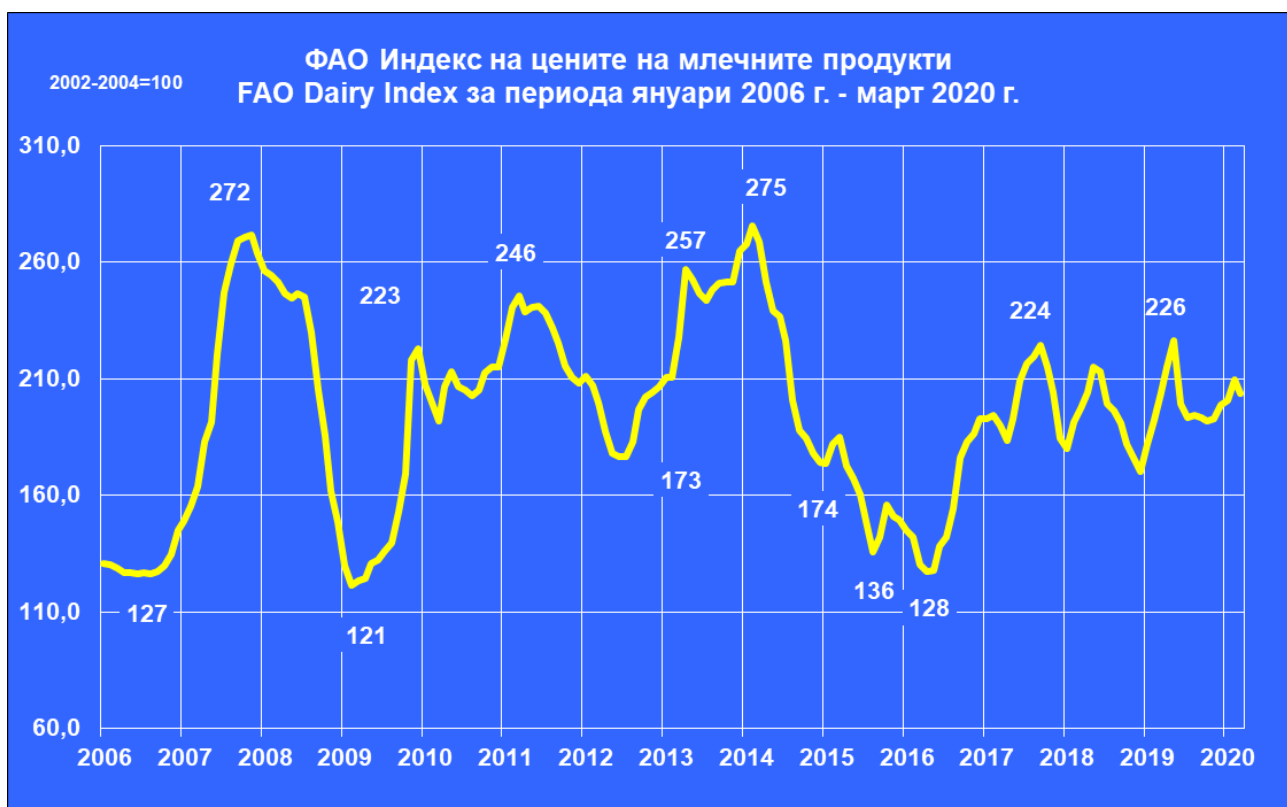
намалените възможности за износ от Австралия, поради по-слабата продукция през сезон 2019/2020. За разлика от тях, котировките на обезмасленото мляко и пълномаслено мляко на прах намаляват поради по-бавната обработка на товарите в Китай, който е най-големият вносител на мляко на прах.

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО¹⁵ през март е 203,5 пункта, като е 6,4 пункта (3,0%) под стойността му от февруари. Това е първият спад на този индекс след четири месеца на устойчив възходящ тренд.. На това ниво стойността на индекса е малко по-ниска в сравнение с нивото от същия период на миналата година. През март намаление на цените се наблюдава на пазара на млякото на прах, сиренето и маслото. Наблюдава се значително намаление на глобалното търсене на внос на обезмаслено и пълномаслено мляко на прах, което е свързано с прекъсването във веригата на доставки на млечни продукти поради ограничителни мерки, въведени за ограничаване на разпространението на Covid-19. (фиг.70,71)

Фиг. 70

¹⁵ В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

Фиг. 71

Стойността на Индекса на цените на месото FAO¹⁶ през януари е 182,5 пункта, което е със 7,5 пункта (4,0%) по-ниско от стойността му за декември и спадът му продължава единадесет последователни месеца. В същото време на сегашното ниво индексът се оказа с 22.4 пункта (14.0%) по-висок от нивото на съответния месец на миналата година. През януари котировките на всички категории месо бяха намалени: цените на овнешкото месо намаляват най-значително, последвано от говеждото, свинското и пилешкото. Това се дължи на намаляването на обществените поръчки, предимно от Китай и други страни от Далечния Изток, които активно увеличават вноса в края на 2019 г. В допълнение, наличието на значителни експортни запаси, основно свинско и говеждо месо, допълнително понижават цените през последните няколко седмици.

Стойностите на Индекса на цените на месото FAO ¹⁷ през февруари е 178,6 пункта, което е с 3,7 пункта (2%) по-ниско спрямо януари, отбелязвайки втори

¹⁶ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

¹⁷ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

пореден месец на спад, след 11- месечен устойчив възходящ тренд. В сравнение със същия месец на предходната година стойността на индекса е с 15,9 пункта (9,8%) по-висок. През февруари най-много намаляват международните цени на овчето месо, следвано от говеждото месо, отново във връзка намаления внос от Китай, което от своя страна води до натрупване на запаси в големите страни износители. Цените на свинското месо леко се повишават, а цените на пилешкото месо бележат слаб спад.

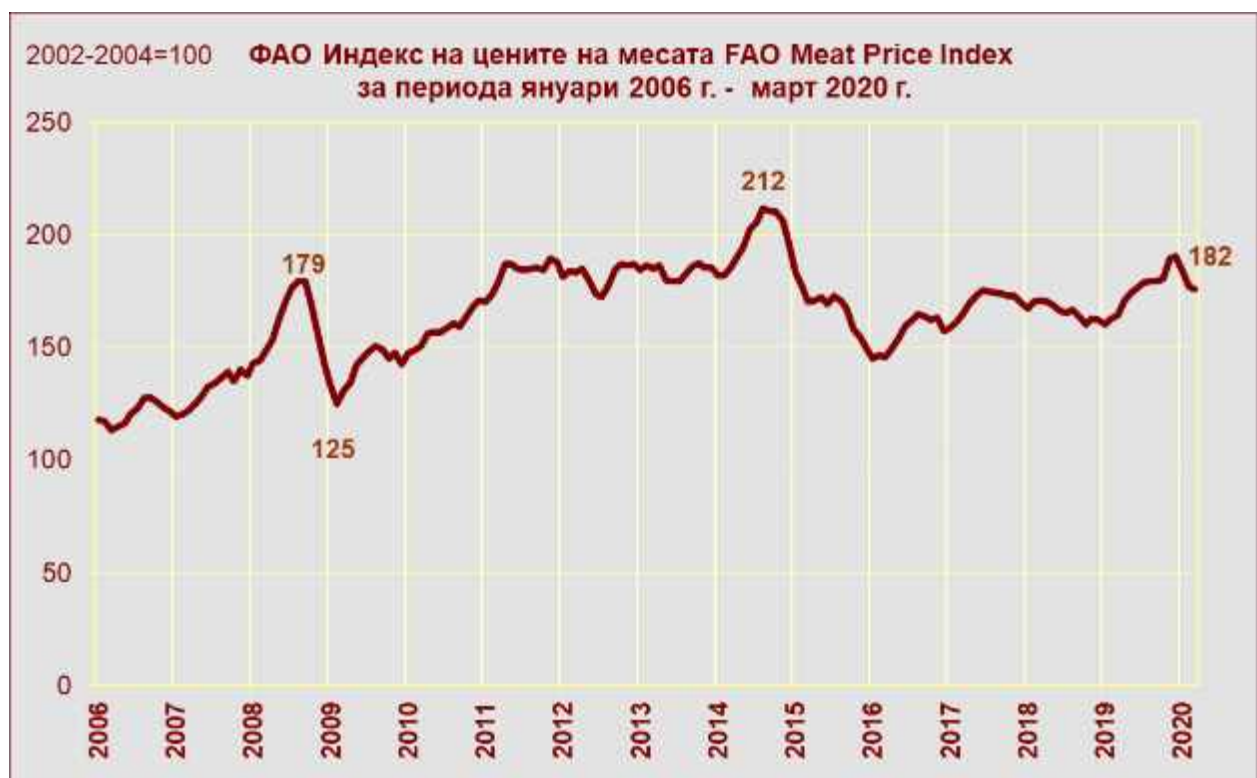
Стойностите на Индекса на цените на месото FAO ¹⁸ през март са 176.0 пункта, което е с 1.0 пункта (0.6%) под нивото от февруари. Спадът на този индекс продължава вече трети пореден месец, въпреки че стойността му все още е с 11.6 пункта (7%) по-висока в сравнение със същия период на миналата година.

През март международните котировки за агнешко и говеждо месо продължават рязко да намаляват под влиянието на значително експортно предлагане, предимно в Океания. В същото време котировките за свинско месо се увеличават под влияние на ограниченото предлагане на пазара като цяло, както и на засиленото търсене на вътрешния и външния пазар на фона на намаляващите обеми на производство и преработка поради логистичните проблеми и ограничения на движението на работниците. Котировките на птичето месо остават стабилни, тъй като предлагането на износ е достатъчно, за да се задоволи търсенето на внос. (фиг.72,73)

¹⁸ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

Фиг. 72

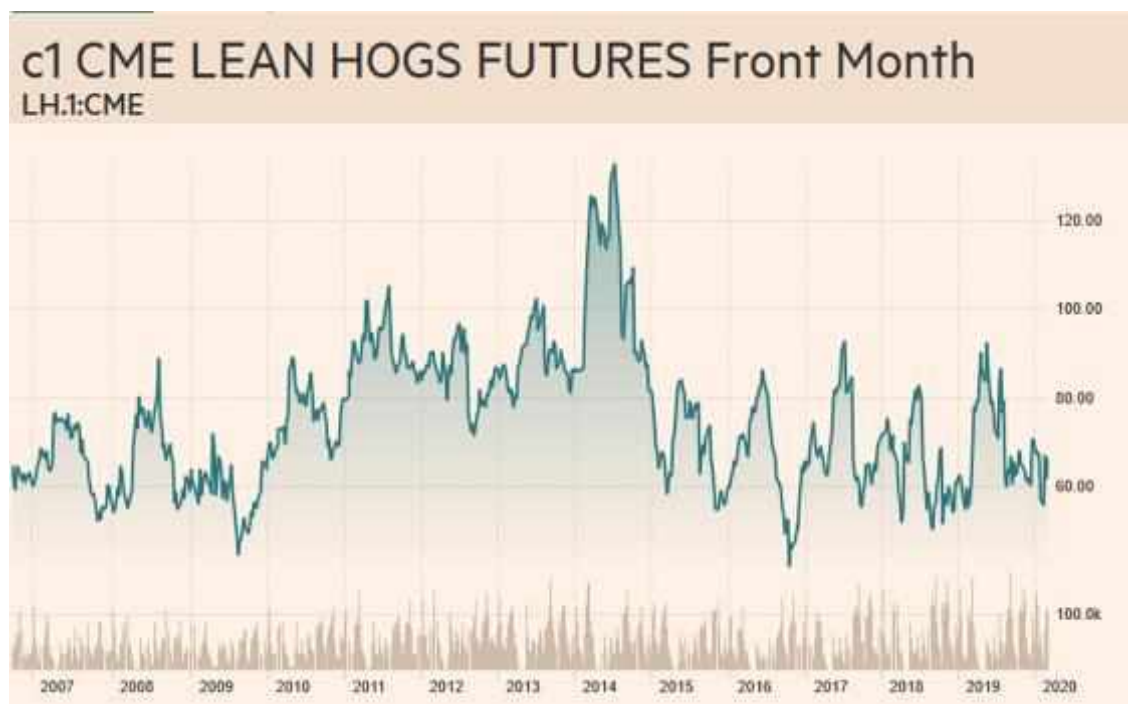

Фиг. 73

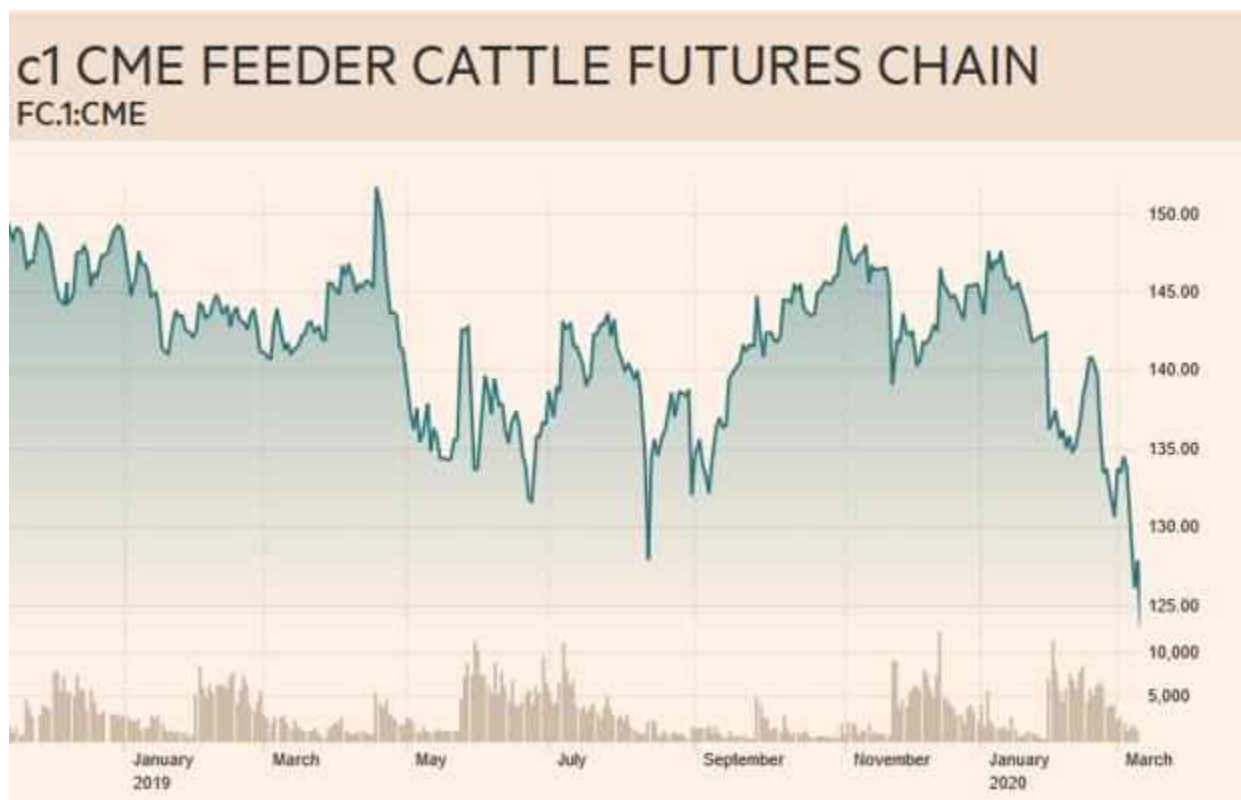
Наблюденията на цените на свинското и говеждото месо на стоковата борса в Чикаго показват също стабилизиране на международния пазар на месо. (фиг. 74,75,76,77)

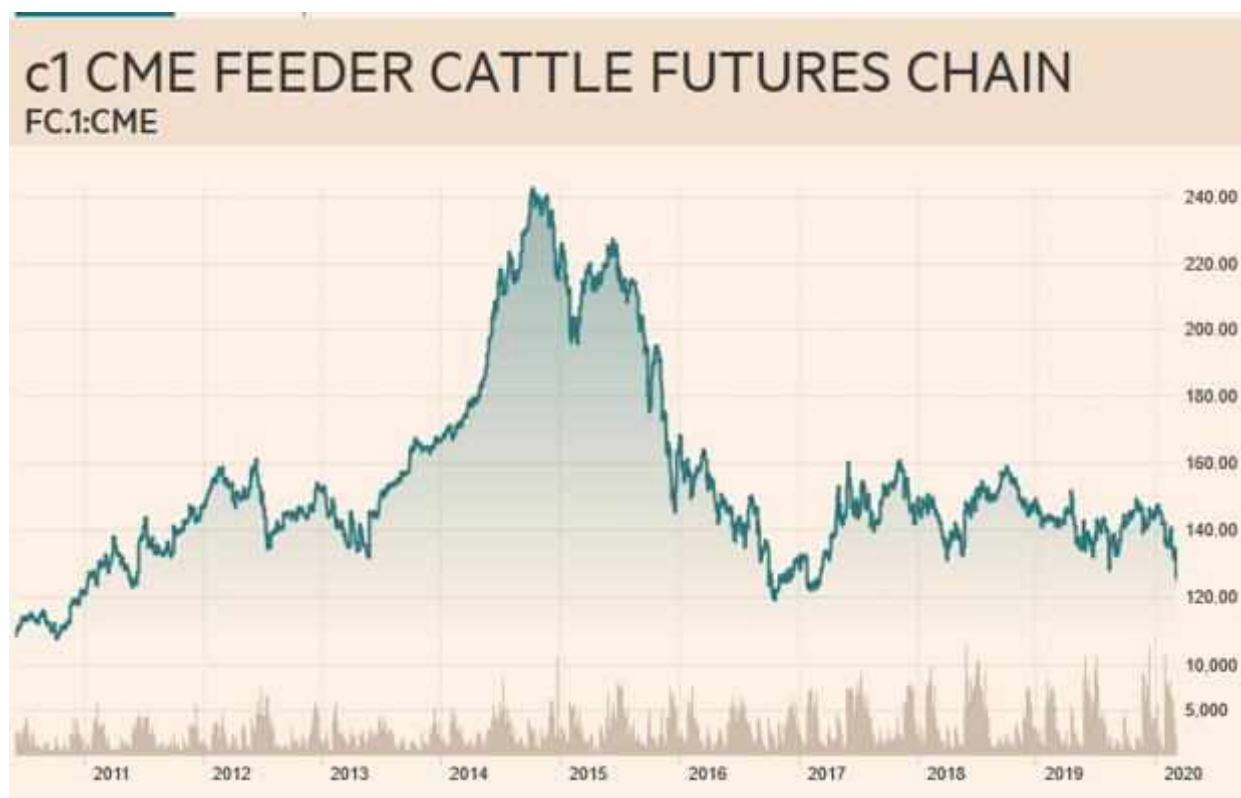
Фиг. 74

Фиг. 75

Фиг. 76

Фиг. 77

Индексът на цените на захарта FAO през януари е 200,7 пункта, което е с 10,4 пункта (5,5%) по-високо от стойността му за декември. След четири последователни месеца на устойчив растеж, цените на захарта достигнаха най-високите си нива от декември 2017 г. до сега. Този скок на цените се дължи на очаквания спад от 17% в производството на захар в Индия, 66% спад в производството на най-големия производител на захар в Бразилия (централен южен регион) и 25% спад в реколтата в Мексико. Въпреки това, спадът в цените на суровия петрол и продължаващото отслабване на бразилската национална валута (реална) спрямо щатския долар имат ограничаващ ефект върху растежа на международните котировки на захар.

Индексът на цените на захарта FAO през февруари е 209,7 пункта, като е с 9,0 пункта (4,5%) по-висок спрямо януари, отбелязвайки петото поредно месечно увеличение и стъпва на най-високото ниво от май 2017 г. Последното увеличение на захарта отразява най-вече перспективите за по-ниско производство в Индия и Тайланд, поради продължителната суша, в съчетание с голямото търсене, особено от Индонезия. Въпреки това, постоянната слабост на бразилската валута (Real) спрямо долара на САЩ ограничава степента на покачване на световните цени на захарта.

Индексът на цените на захарта FAO през март е 169,6 пункта, което е с 40,1 пункта (19,1%) по-ниско от нивото през февруари. Този значителен месечен спад на международните цени на захарта се обяснява с последиците от пандемията COVID-19, тъй като въведените ограничителни мерки в редица страни доведоха до значително намаляване на потреблението извън дома. Освен това резкият спад на цените на петрола оказва допълнително отрицателно въздействие върху пазарите на захар. (фиг.54)

Цената на рафинирана захар на Лондонската стокова борса в края на март стъпва на ниво от 348 долар/тон. След голямото покачване на стойностите през 2016 г., кривата има устойчив низходящ тренд, който се обръща в средата на 2019 г.(фиг.78,79)

Фиг. 78

Фиг. 79

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

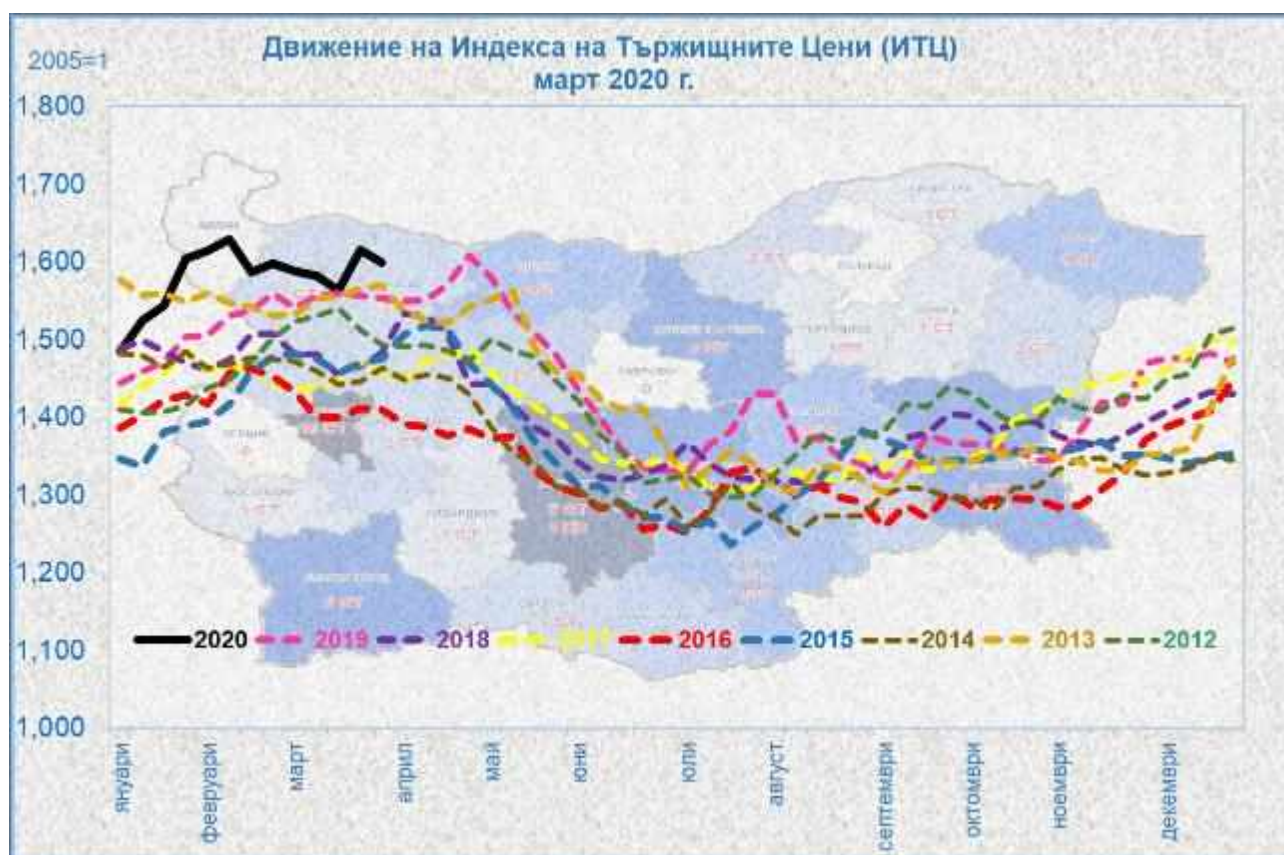
От началото на годината кривата на индекса има възходящ тренд, който се задържа до края на м. януари. През първата седмица на месеца стойностите тръгват от 1.486 пункта и достигат до ниво от 1.614 пункта. Покачването на индекса за месеца е 8.6%. През февруари трендът е устойчиво низходящ и през последната седмица на месеца стъпва на ниво от 1,588.

През м. януари 2020 г. кривата на Индекса на тържищните цени тръгва от нивата на 2014 г. и 2018 г., но в резултат на бързото покачване на стойностите през месеца, кривата минава много над нивата от същия период на предходните осем години. През м. февруари 2020 г. кривата на Индекса на тържищните цени остава над нивата от същия периода 2012 – 2019 г.

След известно стабилизиране на стойностите на ИТЦ и слабата низходяща тенденция, наблюдавана през февруари, през март трендът рязко се обръща и достига до нивата от края на януари. (фиг. 81)

През м. март 2020 г. кривата на Индекса на тържищните цени минава много над нивата от същия период на предходните осем години. (фиг. 80)

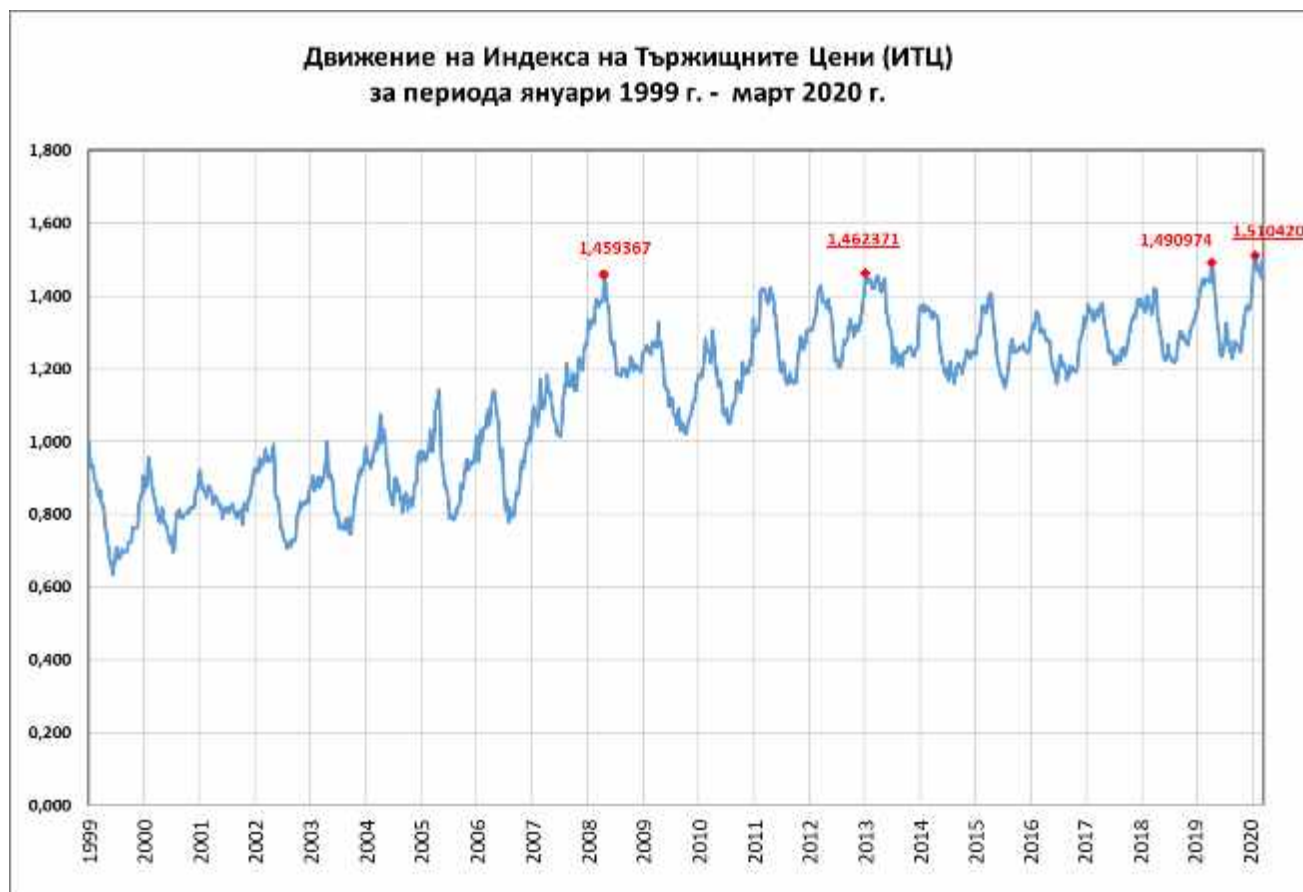
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – март 2020 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през февруари 2020 г. Пикови стойности, но на малко по-ниска нива са достигнати и през зимата на 2008, 2013 и 2019 г.(фиг. 82)

Фиг. 80

Фиг. 81

Фиг. 82

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

През месец април наблюдаваните тенденции при движението на цените на храните са преобладаващо възходящи.

На **месечна база** на пазара на храни е регистрирано поскъпване на основните хранителни стоки в диапазона 5–6%. Цените на млечните произведения леко се понижават, при месата и месните произведения тенденциите са разнопосочни.

На **годишна база** цените на повечето основни хранителни стоки бележат ръст, който е в диапазон от 5% до 20%. Поскъпване спрямо миналата година има и при млечните произведения, с изключение на кравето масло, което поевтинява спрямо същия месец на миналата година. Значително покачване на цената на годишна база има при свинското месо и каймата и малко по-умерено поскъпване при повечето месни произведения. Поевтиняване спрямо миналата година има при лещата, маслото и някои риби.

През месец април цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база преобладават възходящите тенденции, а на годишна база изменението на цените на плодовете и зеленчуците показват разнопосочни тенденции.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец април в **периода 2015 – 2020 г.** показва, че през тази година цените на повечето хранителни продукти и на млечните произведения са по-високи спрямо същия месец на предходните две - три години. Най-високи стойности през м. април тази година в сравнение със същия месец на предходния петгодишен период са отчетени при брашното, фасула, кравето сирене и кашкавала, свинското месо и каймата.

Тенденциите при движението на цените на плодовете и зеленчуците през шестгодишния период показват известно стабилизиране на стойностите на

зеленчуците около нивата от 2018 г. и са по-ниски спрямо същия период на 2019 г. При цените на плодовете се наблюдава ръст спрямо предходните години, който е най-силно изразен при лимоните.

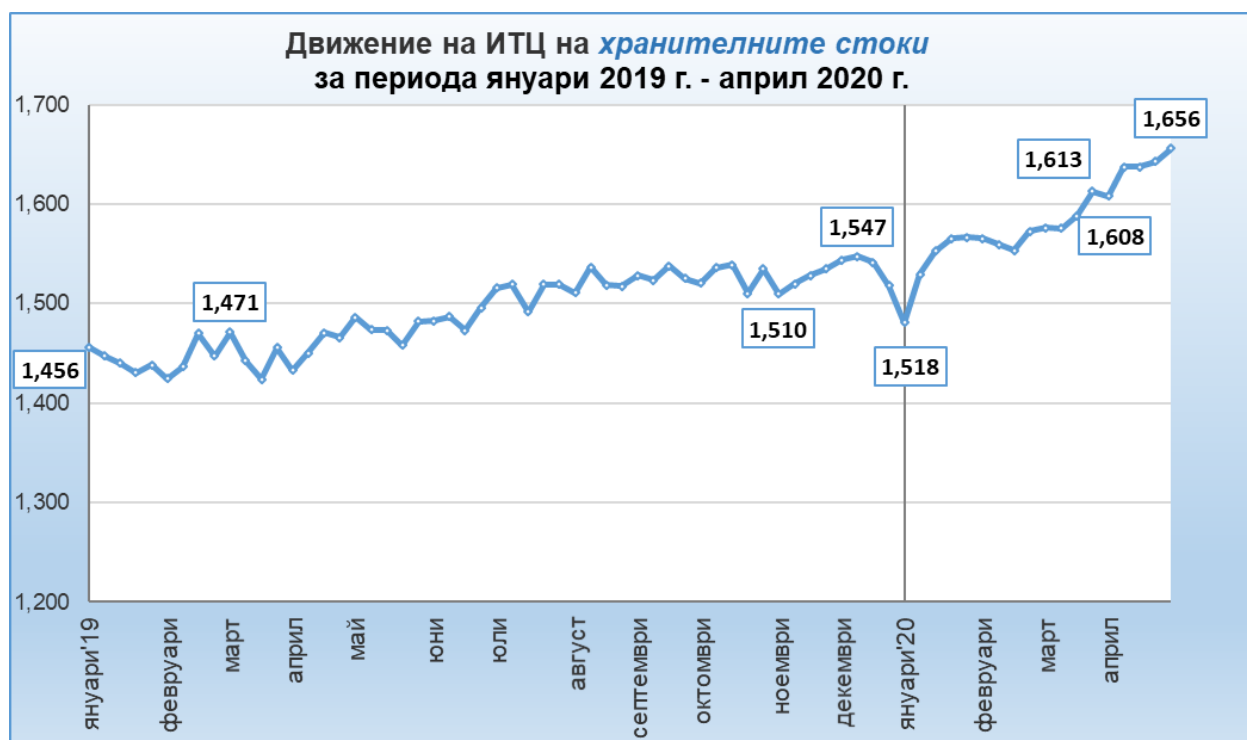
През месец април кривата на ИТЦ запазва възходящият си тренд от предходния месец.

През месеца кривата на **Индекса на тържищните цени** минава много над нивата от същия период на предходните осем години.

През април на **международния пазар** се запазва низходящият тренд, който продължава трети пореден месец. Понижението на цените е най-силно изразено при растителните масла, захарта и млечните произведения.

Хранителни стоки

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹. (фиг.1)

Фиг. 1

В края на 2019 г. се наблюдаваше известно успокояване на пазара на хранителните стоки и индексът имаше низходящ тренд. Още от първата седмица на януари трендът се обръща и кривата тръгва нагоре. В края на месеца стойностите стъпват на ниво от 1.567 пункта и повишението на този индекс спрямо началото на годината е 3.2%, а нивото спрямо същия период на предходната година е със 7.6% по-високо. През първите седмици на февруари кривата на този индекс придобива лек низходящ тренд, но в края на месеца кривата отново тръгва нагоре и стъпва на ниво от 1.572 пункта. Това е най-високото ниво от началото на годината и е с около 7% по-високо в сравнение с края на февруари миналата годна.

През първата половина на м. март плавната възходяща тенденция се запазва, а през последните две седмици на месеца кривата придобива стръмен характер. В този период се наблюдава покачване на цените на олиото, фасула и

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

яйцата. В края на март кривата стъпва на ниво от 1.613.пункта. Спрямо края на февруари повишението на стойностите 2.5%, а спрямо същия период на миналата година то е 11%. И през април стойностите продължават да се покачват и през последната седмица на месеца стъпват на ниво от 1.656 пункта, което е най-високото ниво за последните пет години.(фиг.1)

Най-високите стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше през лятото на 2008 г., когато се наблюдаваше скок на цените на повечето основни хранителни стоки и през 2011 и 2012 г.(фиг.2)

Фиг. 2

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. април, спрямо предходния месец са преобладаващо възходящи.

Поскъпването при стоките от тази група е около 6%. Поевтиняване на месечна база има при брашното (4%) и олиото (1%) (табл. 1, фиг.7)

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура² . (фиг.3)

² Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

И при този индекс се наблюдава възходящ тренд от началото на годината. През първата седмица на януари кривата все още запазва движението си надолу, но през следващите месеци стойностите се покачват и стъпват на ниво от 1.906 пункта, което е с 2% по-високо спрямо началото на месеца и с 6.5% по-високо в сравнение със същия период на миналата година. През февруари възходящият тренд се запазва и в края на месеца той стъпва на ниво от 1.956 пункта. През м. март кривата се стабилизира, но на високото ниво от предходния месец. През месец април кривата отново започва да пълзи нагоре и през последната седмица стъпва на ниво от 2.000 пункта, като повишението на стойностите спрямо началото на годината е 7%.

Пикови стойности на ИТЦ на млечните произведения бяха регистрирани в края на 2017 г., когато стоките от тази група поскъпнаха рязко и това беше най-силно изразетно при кравето масло. В периода март–април тази година стойностите на индекса минават над нивото от 2017 г.(фиг.4)

Фиг. 3

Фиг. 4

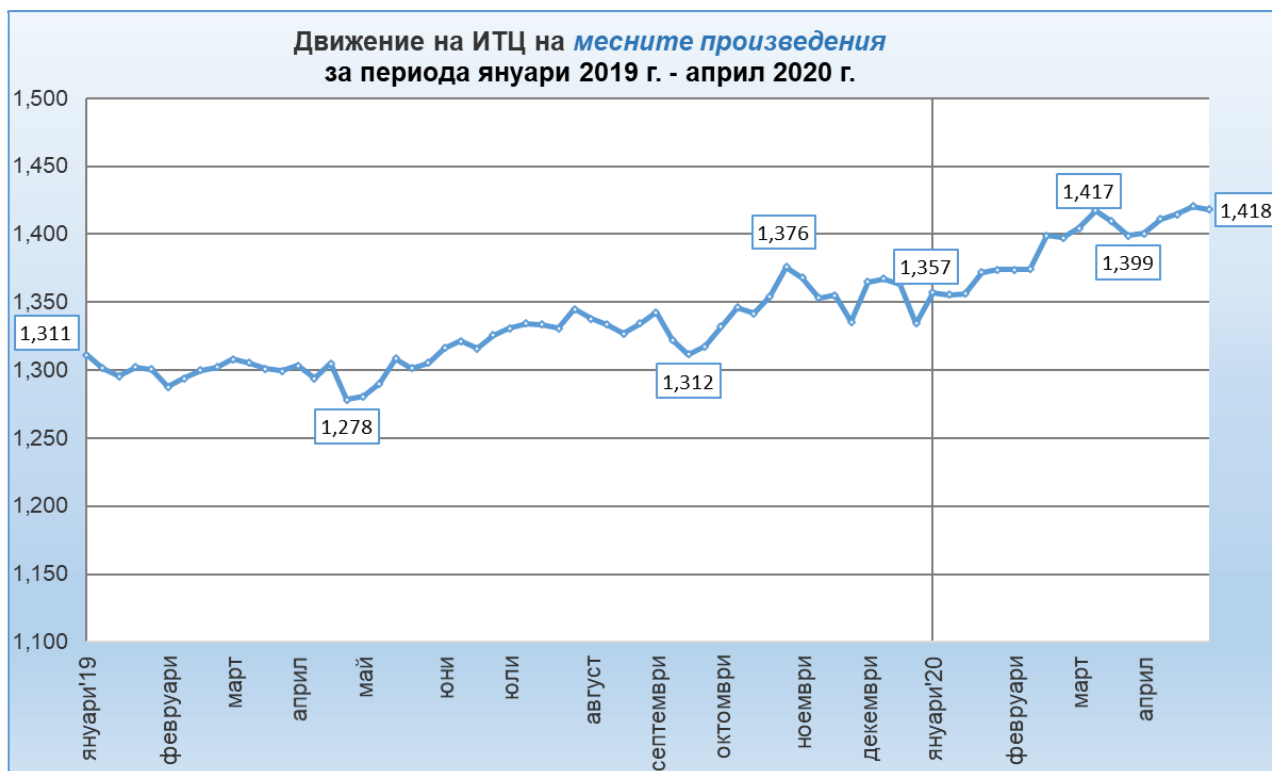
През втората половина на месеца се наблюдава покачване на цените на **млечните произведения**, но средно месечните им цени се задържат около и малко под нивата от предходния месец. (фиг.7)

ИТЦ на **месото, месните произведения и рибата**³ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо. (фиг. 5)

В началото на годината кривата стартира от ниво 1.357 пункта. През месеца индексът има сравнително стабилен характер и през последната седмица на януари се стабилизира на ниво от 1.374 пункта. В сравнение със същия месец на предходната година, стойностите са с 4.8% по-високи. През м. февруари кривата има плавен възходящ тренд и през последната седмица стъпва на ниво от 1.397 пункта. През март възходящият тренд се засилва и през втората седмица на месеца кривата стъпва на ниво от 1.417 пункта, което е най-високото за тази година. През месец април кривата на този индекс се стабилизира около нивото от предходния месец.

Максимални стойности през последните години ИТЦ на месата и месните произведения са отчетети през 2013 г – 1.442 пункта. (фиг. 6)

³ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

Фиг. 5

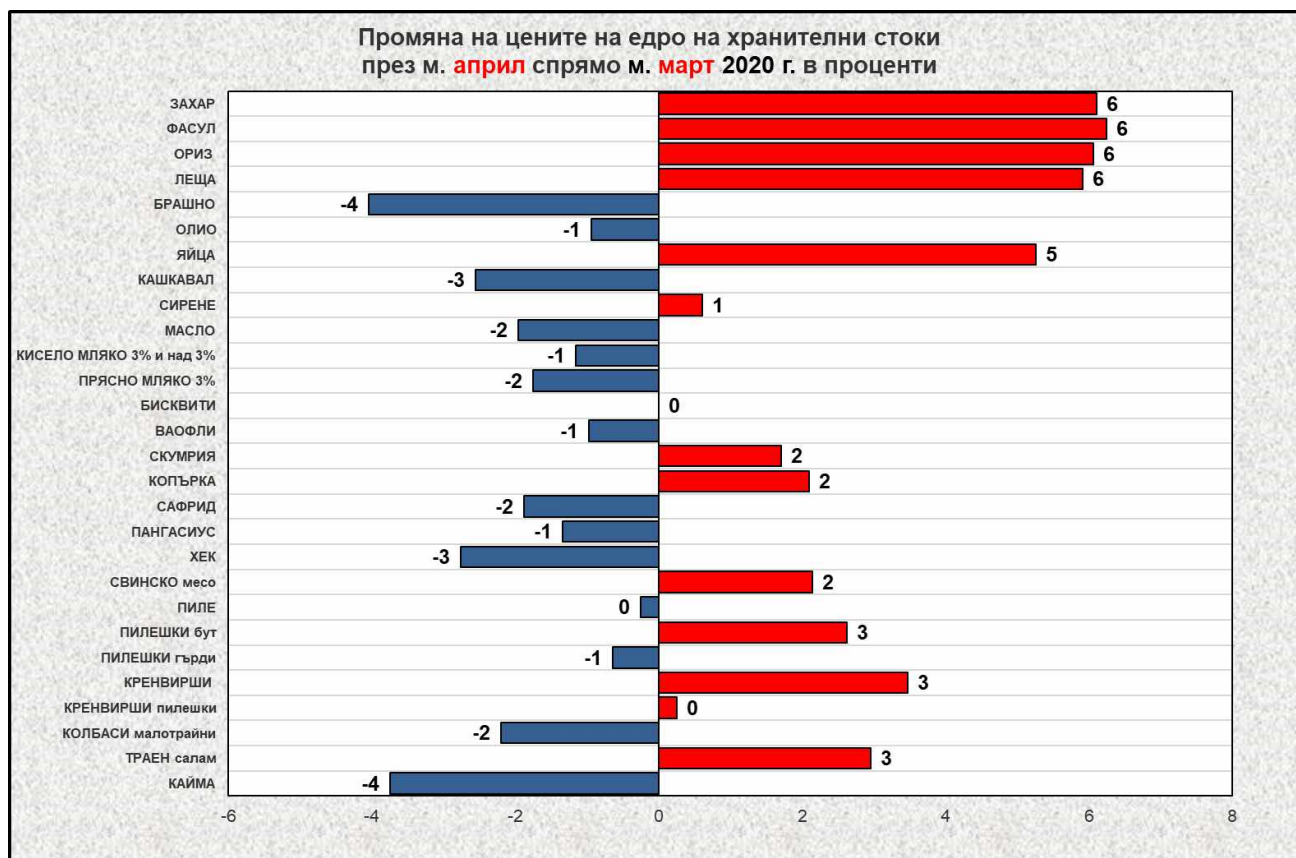

Фиг. 6

Стойностните колебания на цените на месото и месните произведения през м. април са с разнопосочни тенденции. Повишение с 2-3% е отчетено при свинското месо, пилешкия бут, кренвиршите и трайния салам. При каймата и малотрайните колбаси е отчетен спад на месечна база от 2-4%. Цените на рибата и захарните изделия се колебаят в интервала +1-3%.(табл. 1, фиг. 7)

Таблица 1

СТОКА	<i>март '20</i>	<i>април'20</i>	промяна в %	промяна в лв.	<i>април'19</i>	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЗАХАР	1,31	1,39	6,1	0,08	1,16	19,8	0,23
ФАСУЛ	3,52	3,74	6,3	0,22	3,32	12,7	0,42
ОРИЗ	1,98	2,10	6,1	0,12	1,84	14,1	0,26
ЛЕЩА	2,20	2,33	5,9	0,13	2,40	-2,9	-0,07
БРАШНО	0,99	0,95	-4,0	-0,04	0,84	13,1	0,11
ОЛИО	2,13	2,11	-0,9	-0,02	1,89	11,6	0,22
ЯЙЦА	0,19	0,20	5,3	0,01	0,19	5,3	0,01
КАШКАВАЛ	10,97	10,69	-2,6	-0,28	9,92	7,8	0,77
СИРЕНЕ	6,52	6,56	0,6	0,04	5,74	14,3	0,82
МАСЛО	2,05	2,01	-2,0	-0,04	2,19	-8,2	-0,18
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,87	0,86	-1,1	-0,01	0,82	4,9	0,04
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,71	1,68	-1,8	-0,03	1,49	12,8	0,19
БИСКВИТИ	1,46	1,46	0,0	0,00	1,40	4,3	0,06
ВАОФЛИ	3,08	3,05	-1,0	-0,03	2,57	18,7	0,48
СКУМРИЯ	4,09	4,16	1,7	0,07	3,57	16,5	0,59
КОПЪРКА	1,91	1,95	2,1	0,04	1,95	0,0	0,00
САФРИД	3,20	3,14	-1,9	-0,06	3,20	-1,9	-0,06
ПАНГАСИУС	3,74	3,69	-1,3	-0,05	3,67	0,5	0,02
ХЕК	5,07	4,93	-2,8	-0,14	5,21	-5,4	-0,28
СВИНСКО месо	9,31	9,51	2,1	0,20	7,11	33,8	2,40
ПИЛЕ	3,93	3,92	-0,3	-0,01	3,70	5,9	0,22
ПИЛЕШКИ бут	3,05	3,13	2,6	0,08	2,81	11,4	0,32
ПИЛЕШКИ гърди	7,77	7,72	-0,6	-0,05	7,21	7,1	0,51
КРЕНВИРШИ	5,75	5,95	3,5	0,20	4,83	23,2	1,12
КРЕНВИРШИ пилешки	3,96	3,97	0,3	0,01	3,19	24,5	0,78
КОЛБАСИ малотрайни	5,01	4,90	-2,2	-0,11	4,42	10,9	0,48
ТРАЕН салам	8,45	8,70	3,0	0,25	8,28	5,1	0,42
КАЙМА	5,87	5,65	-3,7	-0,22	4,55	24,2	1,10

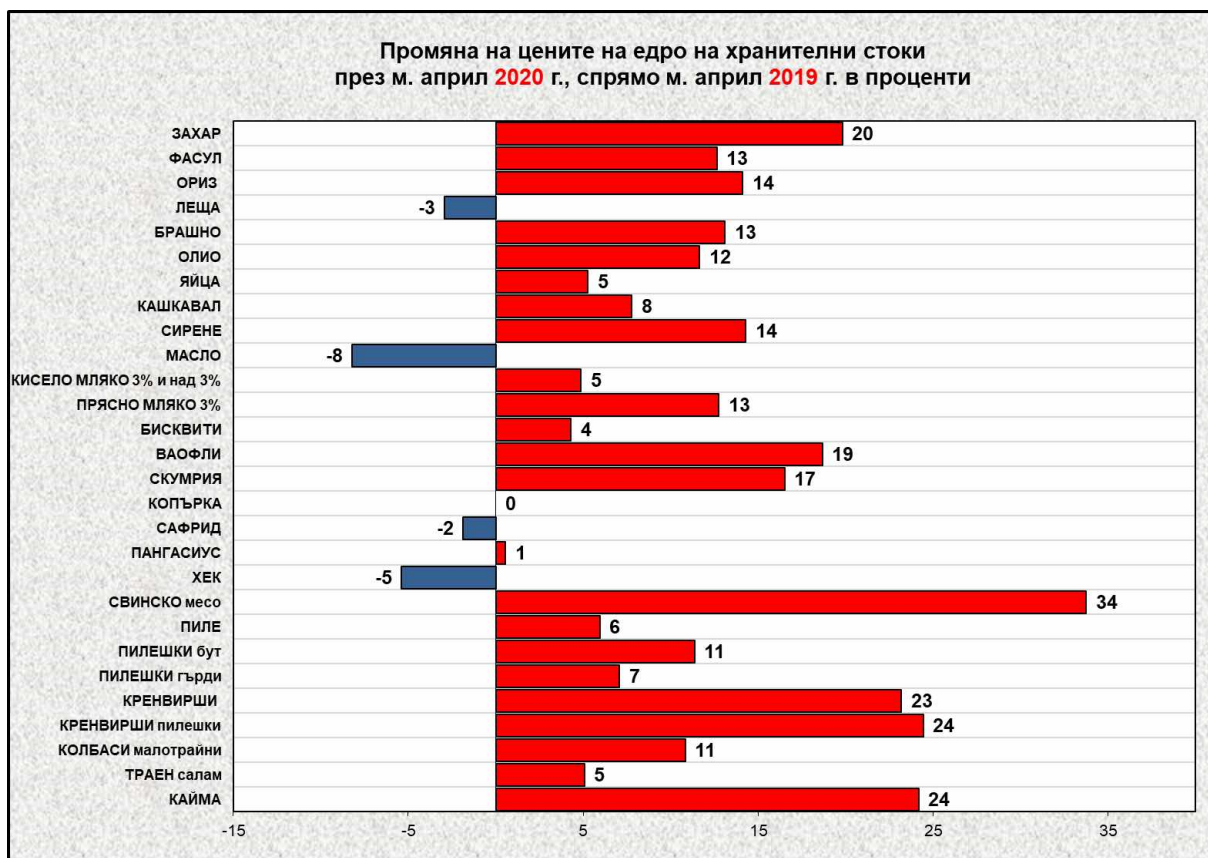

Фиг. 7

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават преобладаващо възходящи тенденции. (табл. 1, фиг. 8)

Спад на годишна база има при цената на лещата (3%). Поскъпването на годишна база на останалите стоки от тази група е 5-20%. Цените на млечните произведения се покачват на годишна база с 4-14%, а цената на кравето масло бележи спад от 8% спрямо същия месец на миналата година.

Поскъпване на годишна база е отчетено при свинското месо с 34% и с 24% при каймата и кренвиршите. Цените на останалите месни произведения се покачват в диапазона 5-11%. Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват поскъпване на скумрията и лек спад на цените на сафрида и хека. При цените на захарните изделия има поскъпване на годишна база с 4-19%. (фиг. 8)

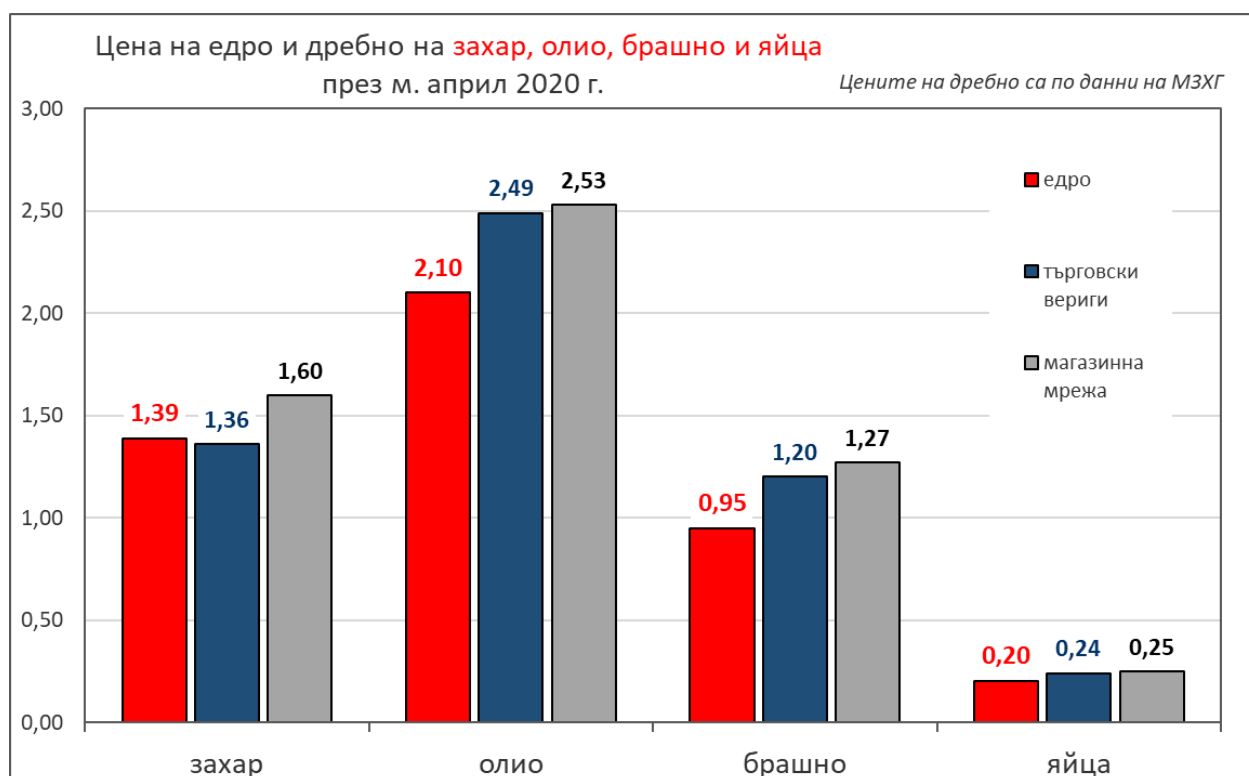

Фиг. 8

Наблюдението на цените на **дребно** на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. април надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в диапазона 19 – 26%, като най-голямата надценка е отчетена при брашното, а при цената на дребно на захарта се наблюдават по-ниски цени. В магазинната мрежа най-големите надценки от 34% са при брашното, следвани от яйцата, а при захарта тя е 15%. (табл.2 и фиг.9)

Таблица 2

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,39	1,36	-2	-0,03	1,60	15	0,21
олио	2,10	2,49	19	0,39	2,53	20	0,43
брашно	0,95	1,20	26	0,25	1,27	34	0,32
яйца	0,20	0,24	20	0,04	0,25	25	0,05

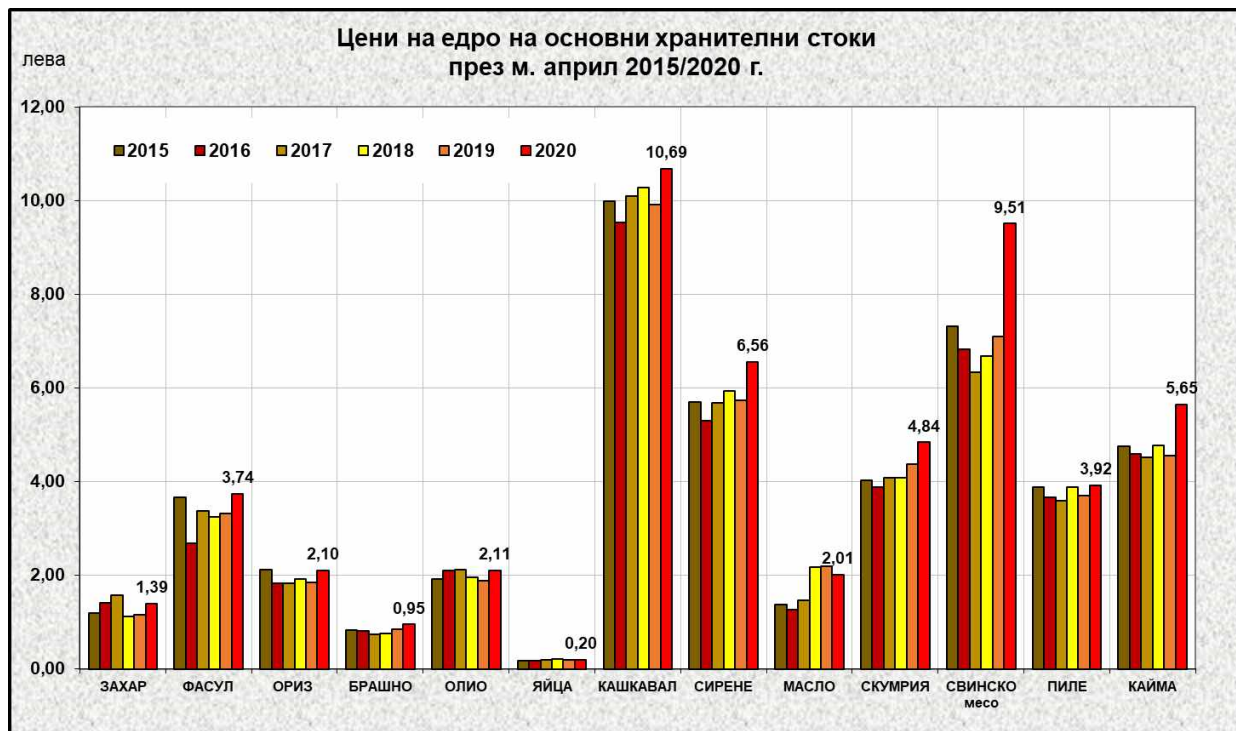
Фиг. 9

Таблица 3 Цени на едро на хранителни стоки през м. април 2015/2020 г.

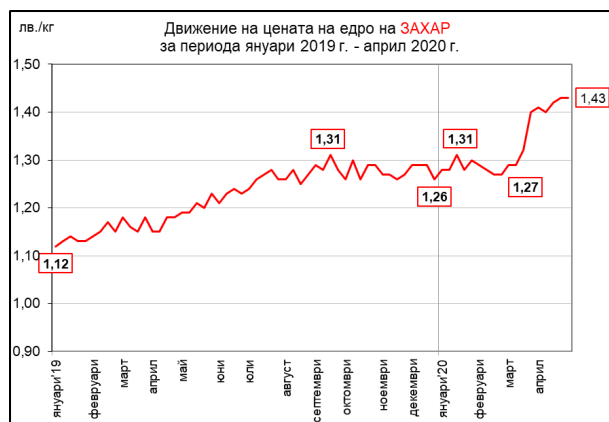
април	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2015	1,20	3,66	2,12	0,83	1,93	0,18	9,99	5,70	1,37	4,03	7,32	3,89	4,75
2016	1,42	2,69	1,83	0,81	2,10	0,17	9,53	5,30	1,26	3,88	6,83	3,67	4,59
2017	1,57	3,38	1,83	0,74	2,12	0,20	10,10	5,68	1,46	4,09	6,34	3,59	4,52
2018	1,13	3,24	1,93	0,76	1,96	0,22	10,28	5,94	2,17	4,09	6,68	3,88	4,78
2019	1,16	3,32	1,84	0,84	1,89	0,19	9,92	5,74	2,19	4,38	7,11	3,70	4,55
2020	1,39	3,74	2,10	0,95	2,11	0,20	10,69	6,56	2,01	4,84	9,51	3,92	5,65

Анализът на цените на хранителните стоки през м. април 2020 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2015 - 2020 г.) показва, че цените на повечето основни хранителни стоки са над нивата от същия месец на периода 2016 – 2019 г. През м. април тази година цените на брашното и фасула са най-високи. При млечните продукти се наблюдава ръст на цените спрямо периода 2015 – 2017 г., а цената на кравето сирене и кашкавала през април 2020

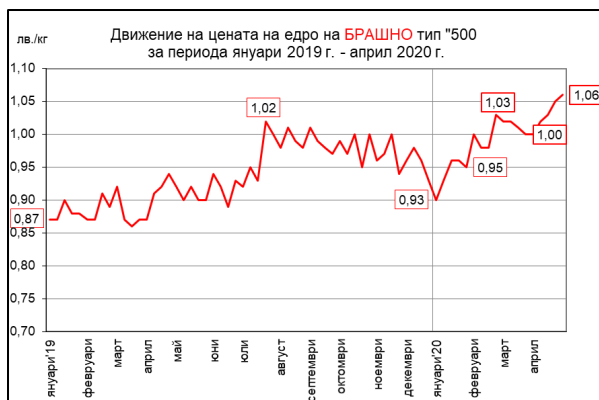
г. са най-високи. Цената на маслото е много над стойностите от 2015 – 2017 г. и се доближава до нивото от 2018 – 2019 г. Цените на свинското месо и каймата са най-високи спрямо предходните пет години. (табл.3 и фиг.10)

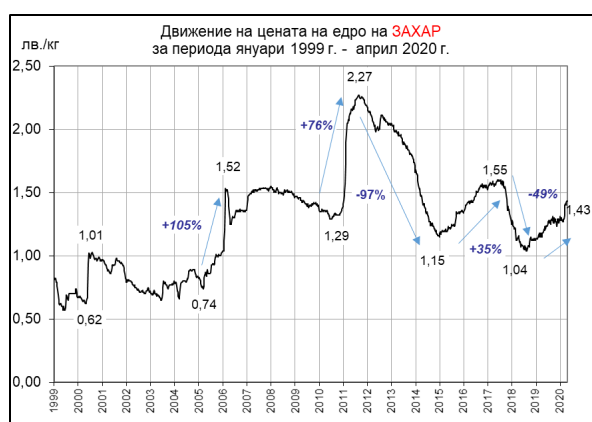
Фиг. 10

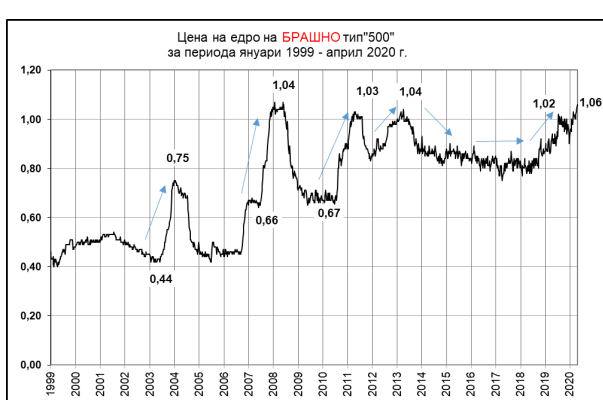
Фиг. 11

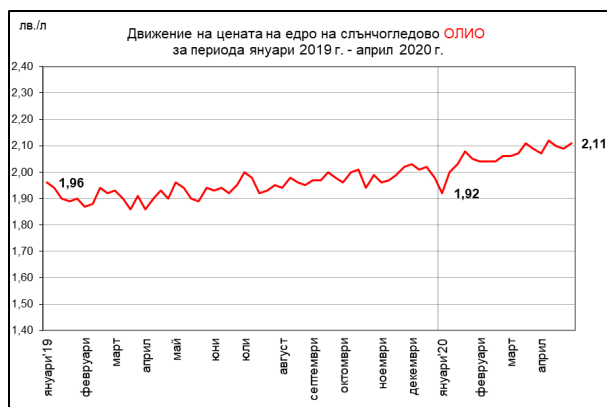
Фиг. 13

Фиг. 12

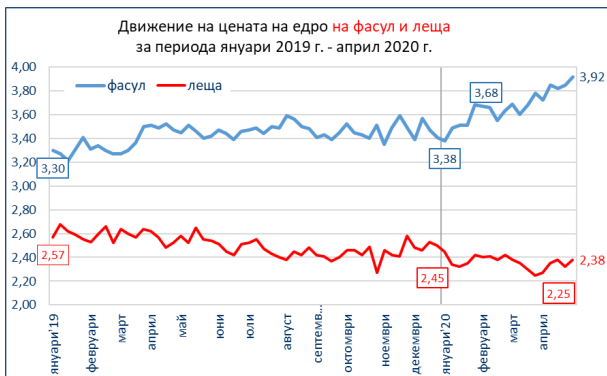
Фиг. 14

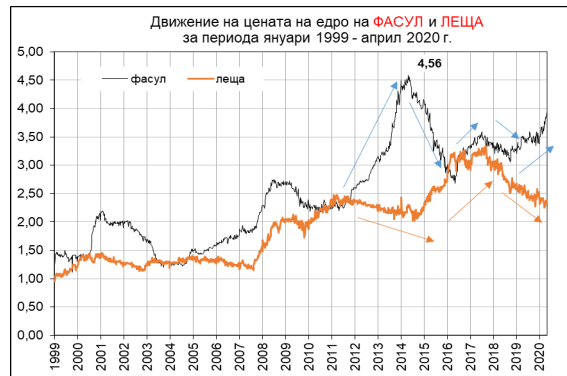
Фиг. 15

Фиг. 16

Фиг. 17

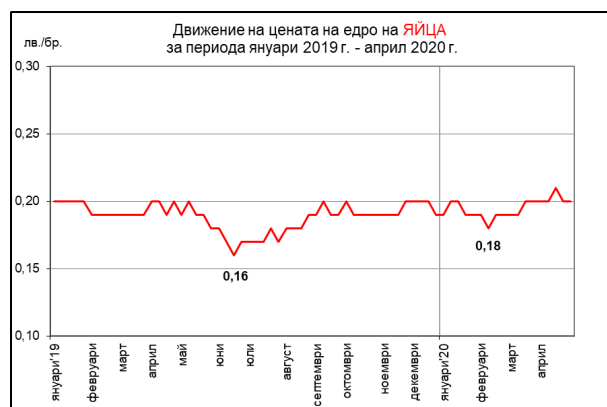
Фиг. 18

Фиг. 19

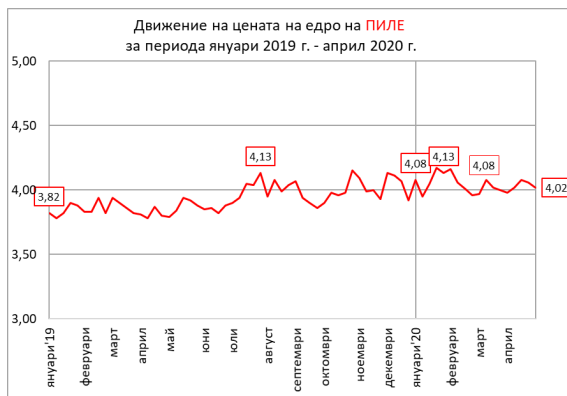
Фиг. 20

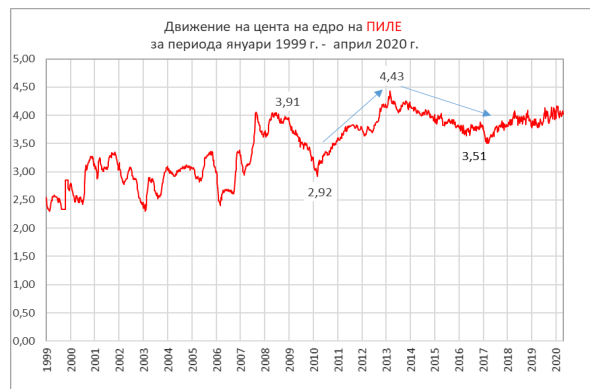
Фиг. 21

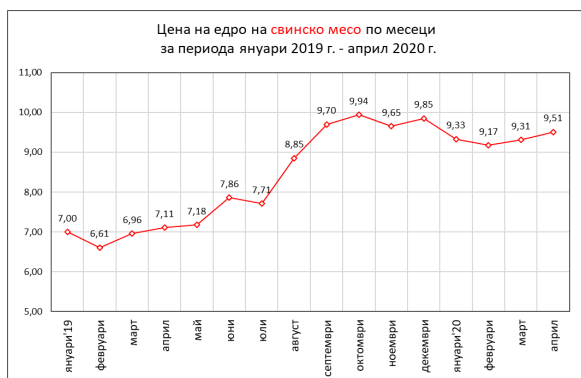
Фиг. 22

Фиг. 23

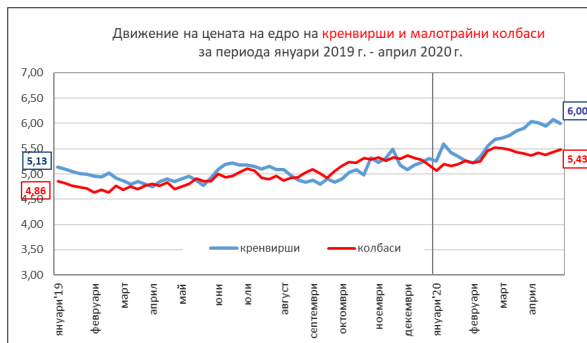
Фиг. 24

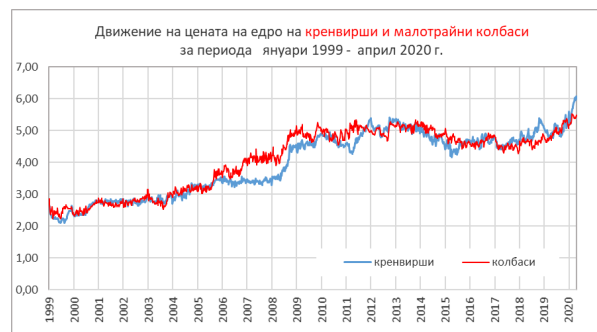
Фиг. 25

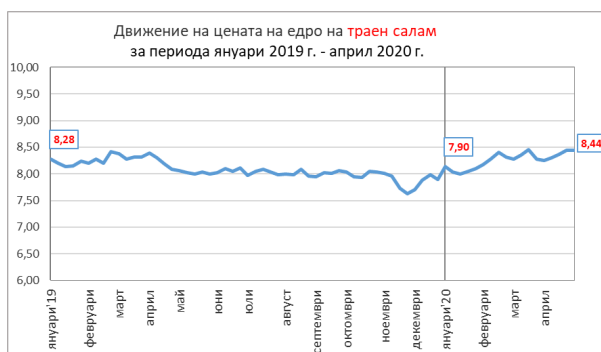
Фиг. 26

Фиг. 27

Фиг. 28

Фиг. 29

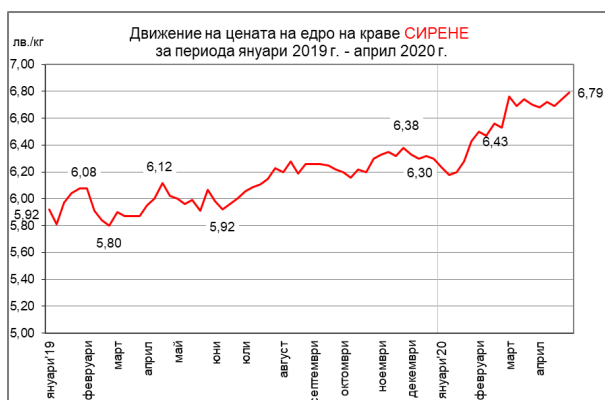
Фиг. 30

Фиг. 31

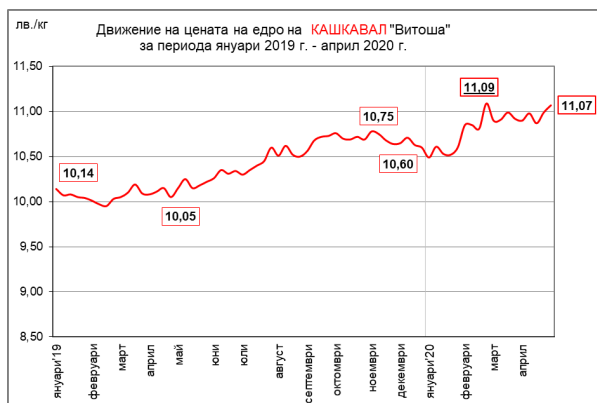
Фиг. 32

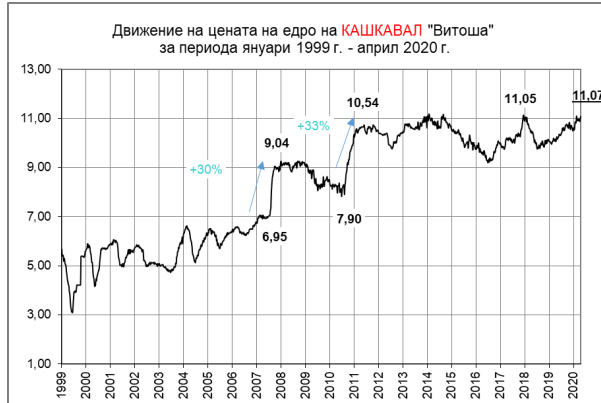
Фиг. 33

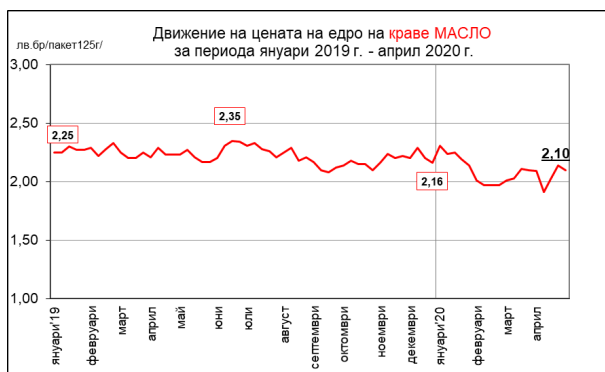
Фиг. 34

Фиг. 35

Фиг. 36

Фиг. 37

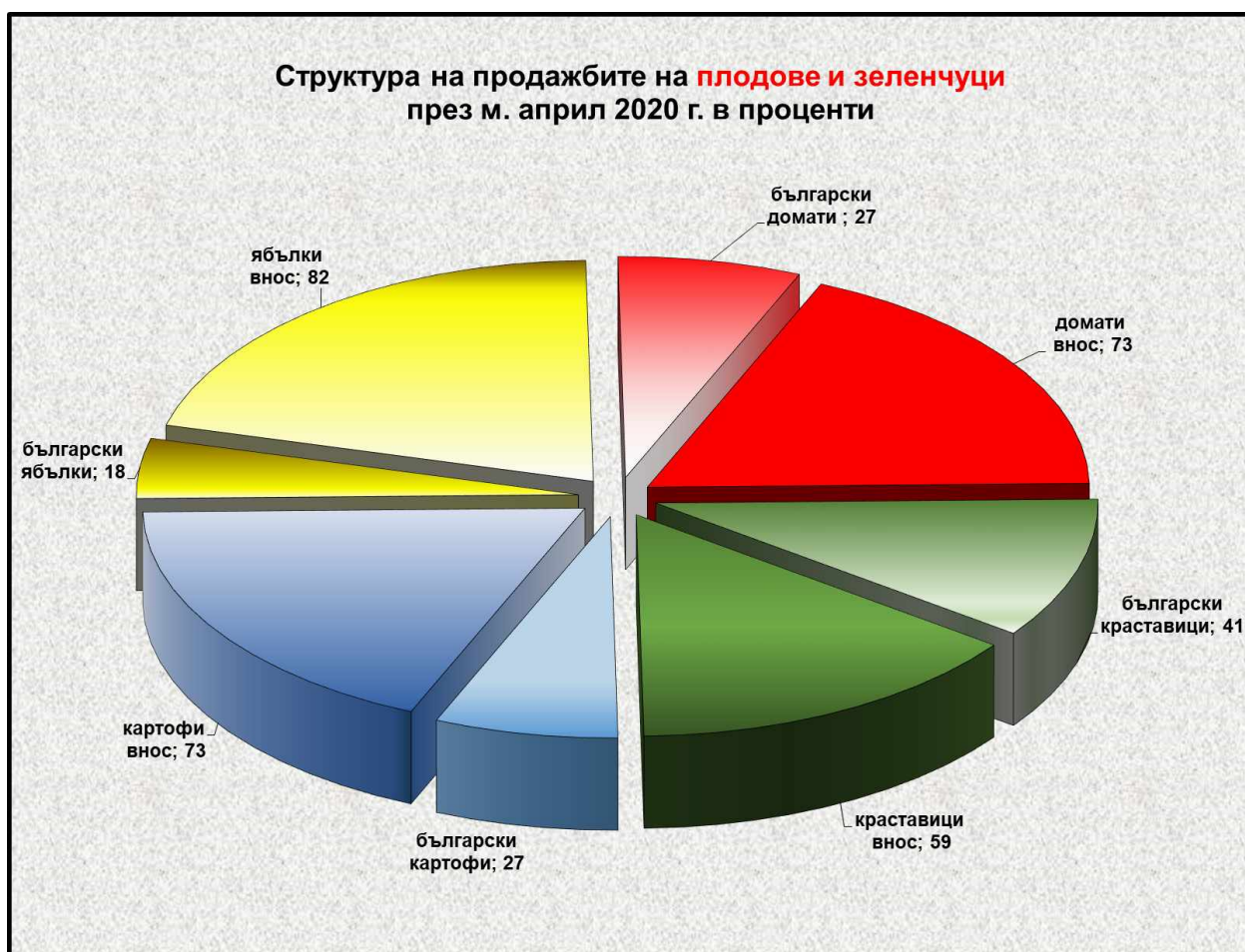

Фиг. 38

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават. Наблюденията върху пазара на плодовете и зеленчуците през м. април показват, че относителният дял на предлаганите количества българската продукция е по-малък в сравнение с дела на продажбите от внос. (фиг. 39)

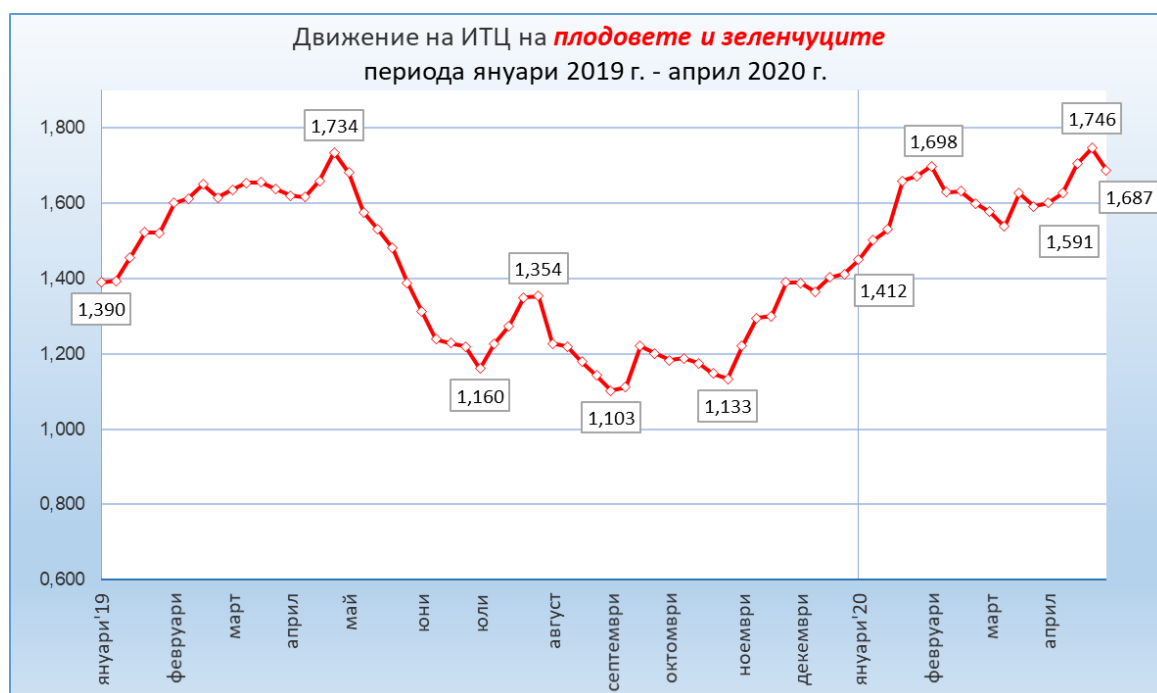
Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос през месеца показва превес на вносните домати, като съотношението е 73% към 27%. Аналогични са наблюденията върху продажбите на краставиците, като при тях относителният дял на вносните краставици е 59%, а на българските съответно 41%. Относителният дял на пазара на българските картофи също е по-малък и е 27%. Количествата вносни ябълки преобладават на пазара, като съотношението е 82%:18%. (фиг. 33)

Фиг. 39

Движението на кривата на ИТЦ⁴ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през август. (фиг.41)

Възходящият тренд, наблюдаван през последните месеци на предходната година, се запазва и през първия месец на 2020 г. Стартирайки от ниво 1.412 пункта в началото на януари, през последната седмица кривата стъпва на ниво от 1.672 пункта и повишението на стойностите за месеца е 18.4%. Нивото през тази година спрямо същия период на миналата година е с 10% по-високо, а пикови стойности този индекс стигна през месец април 2019 г. През м. февруари се наблюдава известно стабилизиране на пазара на плодовете и зеленчуците и кривата на индекса слиза до ниво от 1.599 пункта. В средата на март цените на голяма част от плодовете и зеленчуците, които се предлагат на пазара се покачват и кривата на индекса придобива възходящ тренд. В края на месеца кривата стъпва на ниво от 1.591 пункта. До средата на април кривата запазва възходящия си тренд, но през последната седмица на месеца пазарът се успокоява и стойностите леко се понижават и стъпват на ниво от 1.687 пункта. (фиг. 40)

Фиг. 40

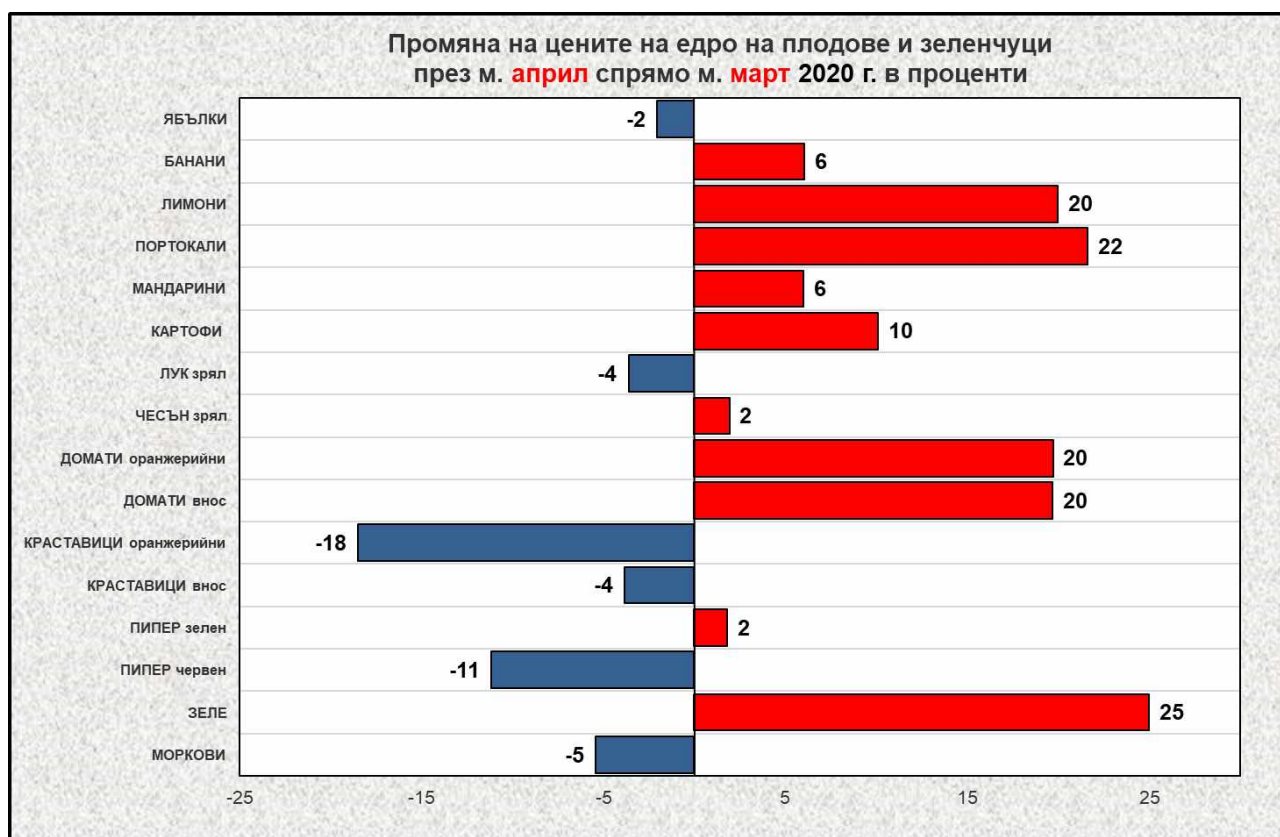
⁴ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

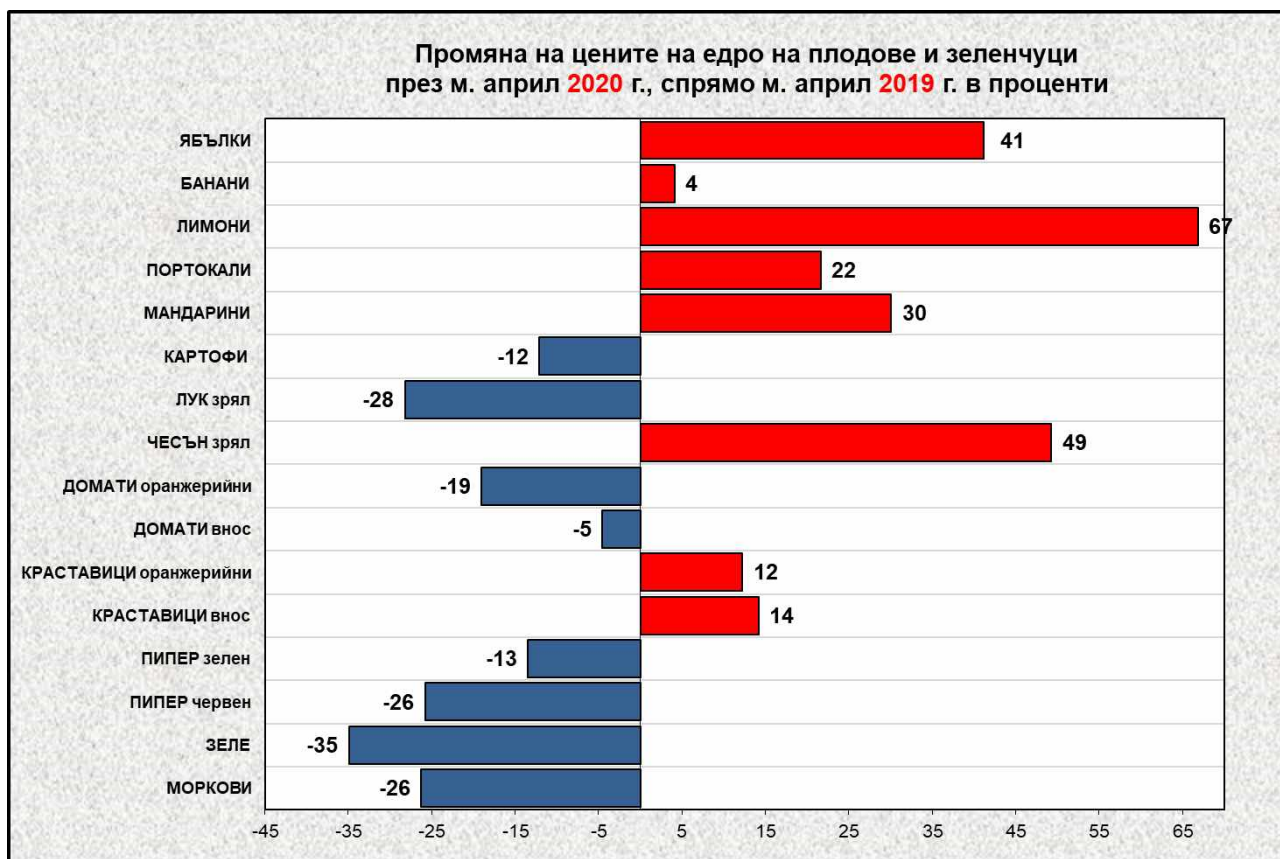
Фиг. 41

Таблица 4

СТОКА	март '20	април '20	промяна в %	промяна в лв.	април '19	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,47	1,44	-2	-0,03	1,02	41	0,42
БАНАНИ	2,15	2,28	6	0,13	2,19	4	0,09
ЛИМОНИ	2,60	3,12	20	0,52	1,87	67	1,25
ПОРТОКАЛИ	1,34	1,63	22	0,29	1,34	22	0,29
МАНДАРИНИ	2,00	2,12	6	0,12	1,63	30	0,49
КАРТОФИ	0,99	1,09	10	0,10	1,24	-12	-0,15
ЛУК зрял	1,11	1,07	-4	-0,04	1,49	-28	-0,42
ЧЕСЪН зрял	5,17	5,27	2	0,10	3,53	49	1,74
ДОМАТИ оранжевийни	2,13	2,55	20	0,42	3,15	-19	-0,60
ДОМАТИ внос	1,93	2,31	20	0,38	2,42	-5	-0,11
КРАСТАВИЦИ оранжевийни	2,92	2,38	-18	-0,54	2,12	12	0,26
КРАСТАВИЦИ внос	2,09	2,01	-4	-0,08	1,76	14	0,25
ПИПЕР зелен	3,85	3,92	2	0,07	4,53	-13	-0,61
ПИПЕР червен	4,21	3,74	-11	-0,47	5,04	-26	-1,30
ЗЕЛЕ	0,76	0,95	25	0,19	1,46	-35	-0,51
МОРКОВИ	0,92	0,87	-5	-0,05	1,18	-26	-0,31

Фиг. 42

Фиг. 43

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. април спрямо м. март се наблюдават преобладаващо възходящи тенденции. (табл. 4 и фиг.42)

На месечна база е регистриран спад на цените на краставиците, както на българските, така и на тези от внос и на червения пипер, морковите и зрелия лук.. Цените на домати и зелето се покачват на месечна база с 20-25%, картофите с 10%, а зеленият пипер и зрелият чесън поскъпват с 2%.

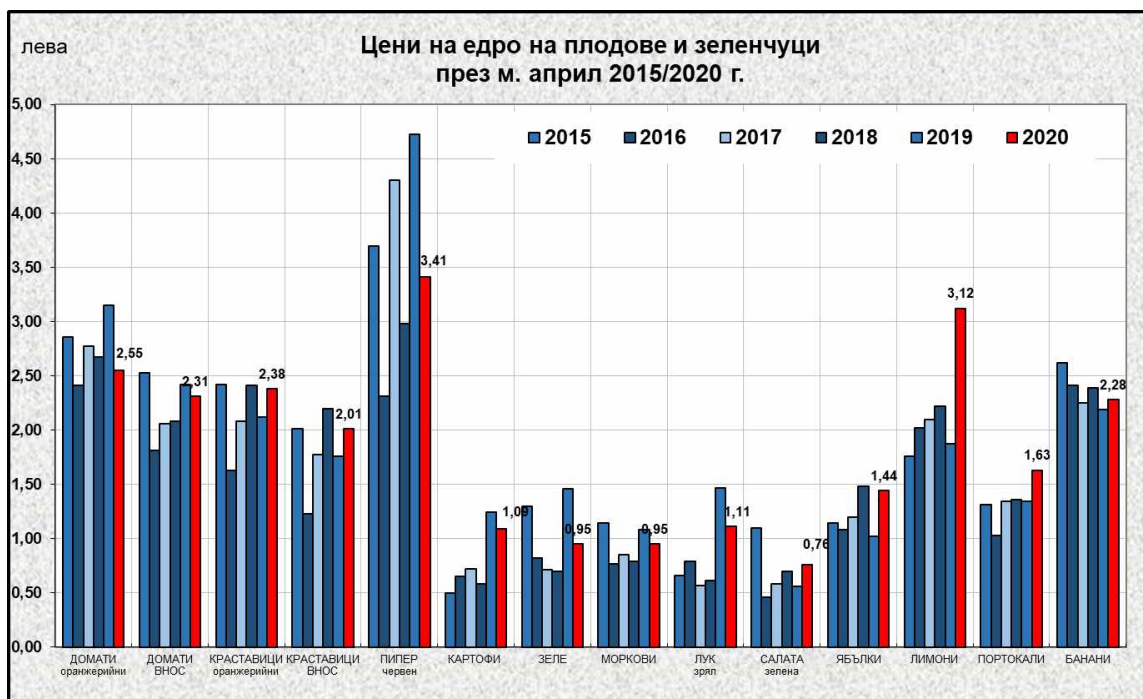
През април на пазара започва предлагането на ранните картофи. В началото на месеца цената има стартира от ниво 2.90 лв./кг През следващите седмици стойностите бързо намаляват и кривата се стабилизира на ниво от 1.30 лв./кг, като остава значително под нивото от същия период на миналата година.(фиг. 52)

При цените на плодовете се наблюдава покачване на цените, което е най-силно изразено при лимоните и портокалите, които поскъпват на месечна база с 20-22%. В края на сезона на предлагане на цитрусови плодове се наблюдава поскъпване и при мандарините и бананите с 6%. Лек спад от 2% е отчетен при ябълките.

В сравнение със същия месец на миналата година при цените на зеленчуците наблюдаваните тенденции са разнопосочни, а при плодовете всички колебания са нагоре. Поскъпване на годишна база има при краставиците и чесъна. По-ниски цени на годишна база са отчетени при домати, картофите, лука, зеления пипер, зелето и морковите.(фиг. 43). При плодовете, предмет на този анализ се наблюдава поскъпване на годишна база с 20-40%, а при лимоните то е 67%. (табл.4 и фиг.43)

Таблица 5 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. април 2015/2020г.

април	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ ВНОС	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ ВНОС	ПИПЕР червен	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	САЛАТА зелена	ЯБЪЛКИ	ЛИМОНИ	ПОРТОКАЛИ	БАНАНИ
ГОДИНА														
2015	2,86	2,53	2,42	2,01	3,70	0,50	1,30	1,14	0,66	1,10	1,14	1,76	1,31	2,62
2016	2,41	1,81	1,63	1,23	2,31	0,65	0,82	0,77	0,79	0,46	1,08	2,02	1,03	2,41
2017	2,77	2,06	2,08	1,77	4,30	0,72	0,71	0,85	0,57	0,58	1,20	2,10	1,34	2,25
2018	2,67	2,08	2,41	2,20	2,98	0,58	0,70	0,79	0,61	0,70	1,48	2,22	1,36	2,39
2019	3,15	2,42	2,12	1,76	4,73	1,24	1,46	1,08	1,47	0,56	1,02	1,87	1,34	2,19
2020	2,55	2,31	2,38	2,01	3,41	1,09	0,95	0,95	1,11	0,76	1,44	3,12	1,63	2,28

Фиг. 44

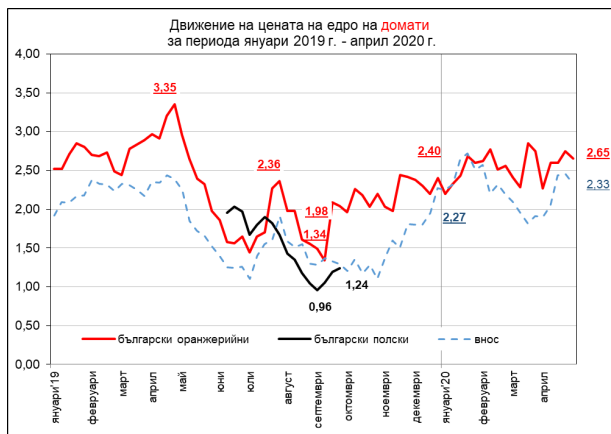
Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. април 2020 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2015 – 2020 г.) показва следните тенденции: (табл. 5 и фиг. 44)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

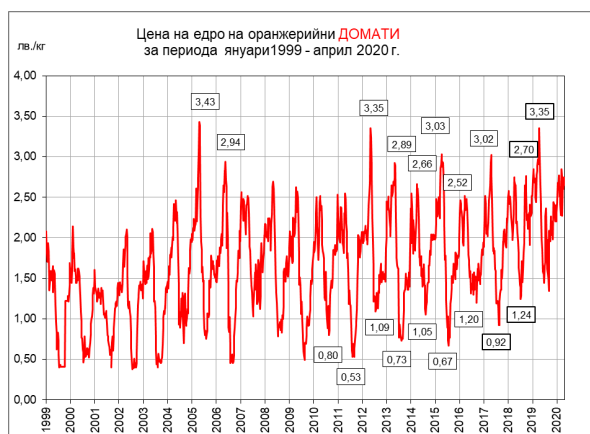
- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. март на последните шест години е функция и от конкретните метеорологични условия.

- Цените на домати и краставиците от внос през м. април 2020 г. са по-ниски спрямо предходните 1-2 години. Цената на българските краставици през тази година се доближава до нивата от 2018 и 2015 г. Цените на картофите, зелето, морковите и зелената салата са по-ниски спрямо миналата година и се доближават до нивата от 2016 – 2018 г., цената на зрелия лук остава само под нивото от миналата година и е значително над стойностите от периода 2015 – 2018 г.

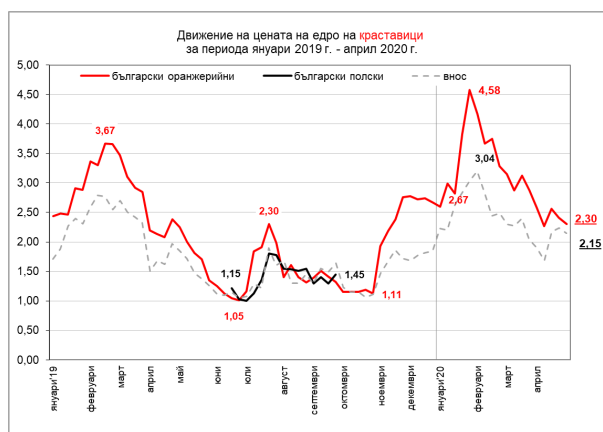
- Цените на едро на ябълките през април 2020 г. са по-високи спрямо същия месец на периода 2015 и 2017 г. Цените на цитрусовите плодове, особено на лимоните са значително над нивата от предходните години, а цената на бананите е около нивата от предходната година и 2017 г.

Фиг. 45

Фиг. 46

Фиг. 47

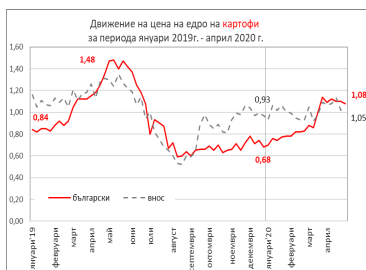
Фиг. 48

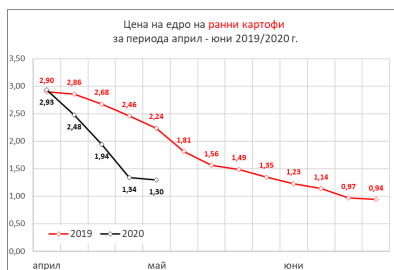
Фиг. 49

Фиг. 50

Фиг. 51

Фиг. 52

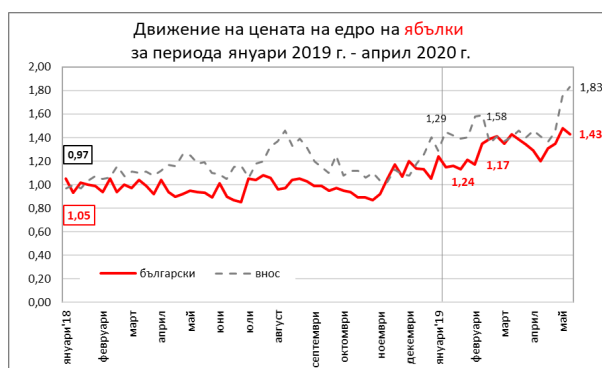
Фиг. 53

Фиг. 54

Фиг. 55

Фиг. 56

Фиг. 57

Фиг. 58

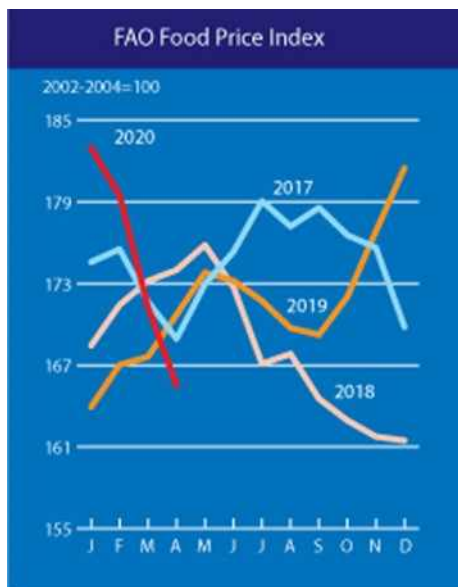
Фиг. 59

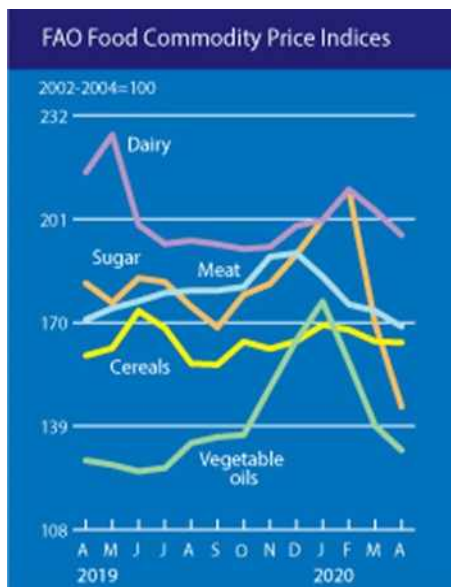
Фиг. 60

Международни цени

Месец април е третият пореден месец, през който Индексът на цените на храните на FAO (Организацията по прехрана и земеделие (FAO) към ООН; Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations) бележи спад.

Фиг. 61

Фиг. 62

През януари 2020 г. индексът на цените на храните на FAO⁵ възлиза на 182,5 пункта, което е с почти 1,3 пункта (0,7%) по-високо от декември и 11,3% по-високо в сравнение със същия месец на миналата година. Така, според резултатите от януари, тенденцията за повишаване на стойността на индекса продължава вече четвърти пореден месец. Основната причина за растежа е продължаващия ръст на цените за растителните масла, захарта и отчасти на зърното и млечните продукти. През месеца се наблюдава значителен спад на цените на различни видове меса.

Индексът на цените на храните на FAO през февруари 2020 г. е 180,5 пункта, като е с 1.9 пункта (1%) по-нисък спрямо м. януари, но спрямо същия месец на миналата година е с 13.5 пункта (8.1%) по-висок. След четири последователни месеца на устойчив възходящ тренд, м. февруари е първият месец, през който се наблюдава спад на стойностите.

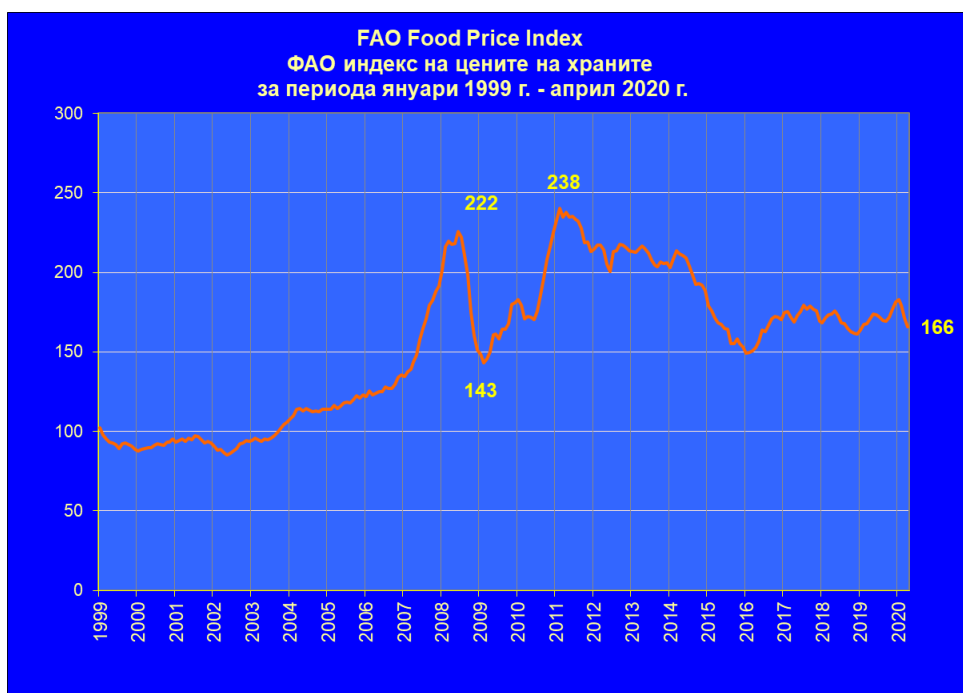
Този спад е обусловен от понижението на експортните цени на растителните масла и в по-малка степен на месото и зърнените култури. През месеца се

⁵В състава на FAO индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и месо.

запазва тенденцията на покачване на цените на захарта и млечните продукти. Низходящият тренд на Индекса на цените на храните на FAO през март 2020 г. се засилва. Индексът на цените на храните на FAO⁶ през март е 172,2 пункта, като е със 7,8 пункта (4,3%) по-нисък спрямо февруари, но в сравнение с март 2019 г. е с 4,6 пункта (2,7%) по-висок. Резкият спад на стойностите на FAO индекса през март се дължи на главно намаленото търсенето поради пандемията COVID-19. През месеца понижението на цените е най-силно изразено при растителните масла и захарта.

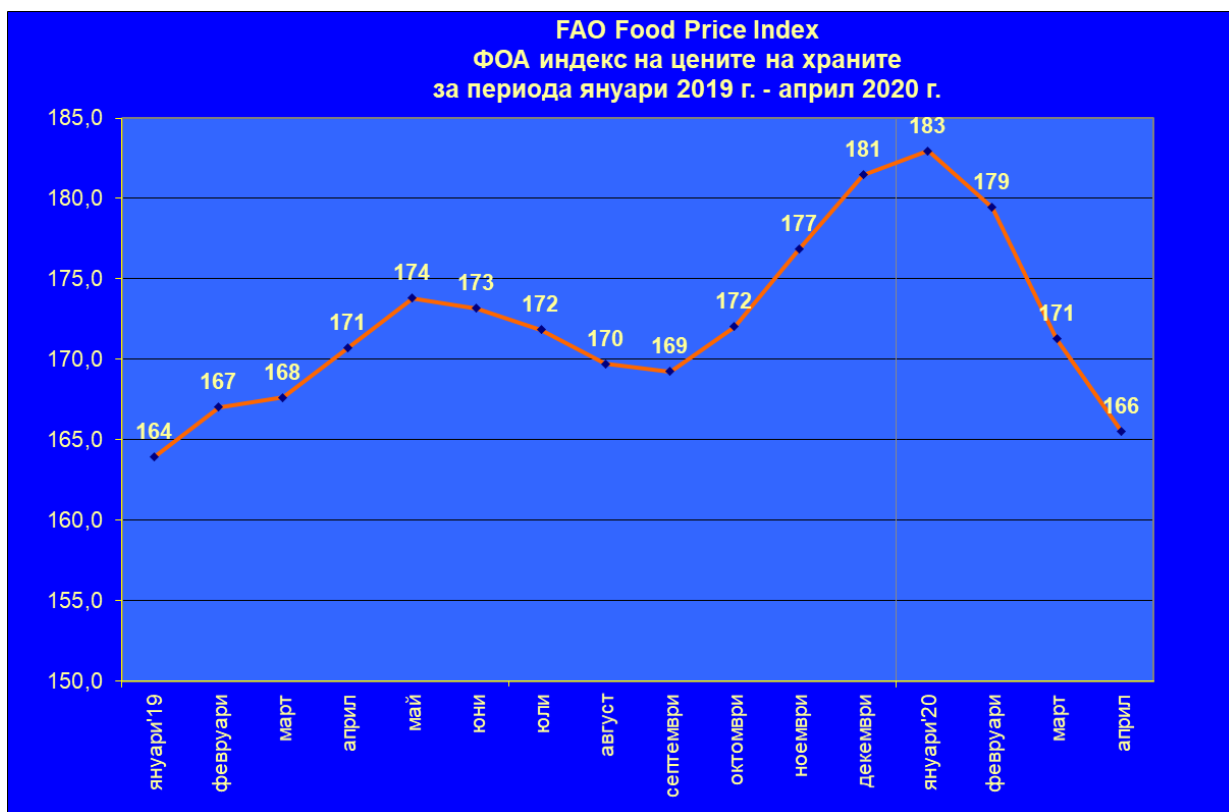
Индексът на цените на храните на FAO през април 2020 г. е 165,5 пункта, като е с 5,7 пункта (3,4 %) по-нисък от показателя за март и достига най-ниското си ниво от януари 2019 г. Понижението на стойностите отново се дължи на отрицателните ефекти на пандемията COVID-19 върху международните хранителни пазари. Особено рязко в сравнение с предния месец се понижават цените на захарта. (фиг.61,62,63)

Най-високите стойности на този индекс (238 пункта) са регистрирани в началото на 2011 г. (фиг.64)

Фиг. 63

⁶В състава на FAO индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и меса.

Фиг. 64

Средната стойност на индекса на цените на зърнените храни на ФАО през януари възлиза на 169,2 пункта, което е с 4,8 пункта (2,9%) по-високо от стойността му през декември, достигайки най-високото ниво от май 2018 г. През януари се наблюдава увеличение на международните цени за всички основни култури. Цените на пшеницата показват най-висок ръст, който се дължи на увеличеното търсене от редица страни, успоредно с намаленото предлагане от Франция, както и информацията, която се появи за възможно въвеждане на ограничения за износ в Руската федерация за периода до 30 юни 2020 г. в резултат на увеличение цени на вътрешния пазар. Експортните цени на царевичата през януари също се покачват значително поради активните поръчки и сезонното намаляване на предлагането в страните износители на Южното полукълбо. Международните цени на ориза леко се повишават на фона на данните за добра реколта и намаляването на въздействието на неблагоприятните климатични условия върху износа.

Индексът на цените на зърнените култури FAO⁷ през февруари е 167,8 пункта, като е с 1,5 пункта (0,9%) по-нисък спрямо януари. През месеца международните цени на всички основни зърнени култури, с изключение на ориза,

⁷ В състава на този индекс влизат пшеницата, царевичата и ориза

бележат спад. Отчетеният спад на цените на пшеницата и царевичата се дължи на доброто предлагане от една страна и намаленото търсене в резултат на разпространението на коронавирус (COVID-19). Международните цени на ориза се повишават за втори пореден месец, във връзка с намалените възможности за износ от Америка и Виетнам, съчетани със силно търсене от страна на купувачите от Далечния Изток и Източна Африка. (фиг.55)

Индексът на цените на зърнените култури FAO⁸ през март е 164,6 пункта и е с 3,2 пункта (1,9%) по-нисък спрямо февруари, като се доближава до нивото от същия месец на миналата година.

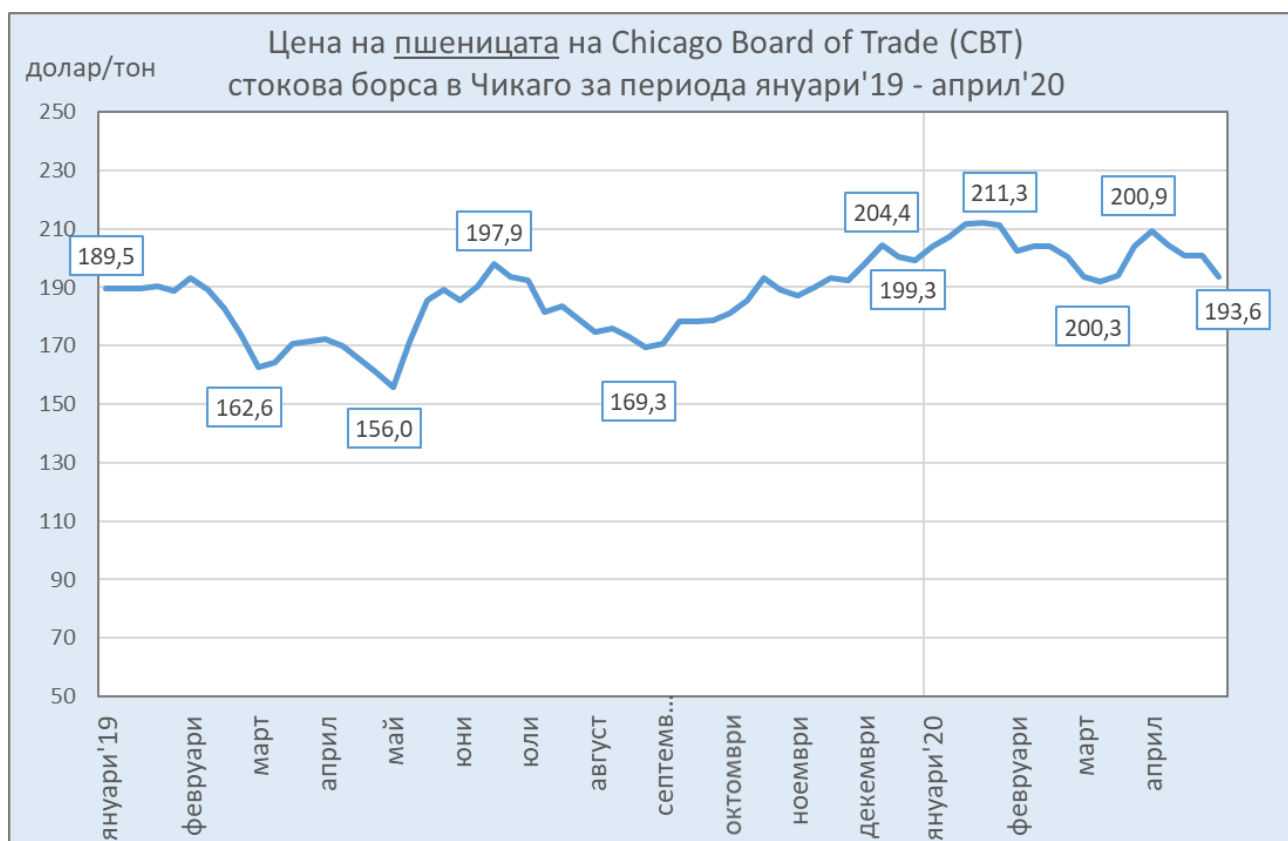
Индексът на цените на зърнените култури FAO през април е 164,0 пункта, като леко намалява в сравнение с март, но все още е с 4,0 пункта (2,4%) по-висок в сравнение с април 2019 г. През април има значително увеличение на международните цени на пшеницата и ориза и рязък спад на котировките на царевичата, в резултат на което стойността на индекса на цените на зърнените храни на FAO не се променя значително в сравнение с предходния месец. Средната цена на пшеницата нараства с 2,5%, поради силното международно търсене и информацията за бързо изчерпване на експортните квоти, наложени от Руската федерация в края на март, което се очаква да продължи и до края на настоящия сезон. т.е. до 30 юни. Въвеждането на временни ограничения за износ и логистичните трудности, с които се сблъскват някои доставчици, предизвикват увеличение на международните цени на ориза със 7,2% в сравнение с миналия месец, докато решенията взети до края на месеца за облекчаване и впоследствие премахване на ограниченията за износ, включително във Виетнам, оказва възпиращ ефект върху повишаването на цените. В същото време международните цени на царевичата продължават да намаляват за трети пореден месец, в резултат на което стойността на индекса на цените на фуражните зърна намаля с 10% в сравнение с миналия месец. Наличието на значителни експортни резерви на зърно от новата реколта в Южна Америка и слабото търсене от страна на производителите на фураж и етанолово гориво продължават да имат понижаващ ефект върху цените на царевичата.

Цените на пшеницата са по-ниски през март в сравнение с февруари, въпреки притесненията, свързани с COVID-19, което пък стимулира търговската активност, особено от страните в Северна Африка и налагането на някои

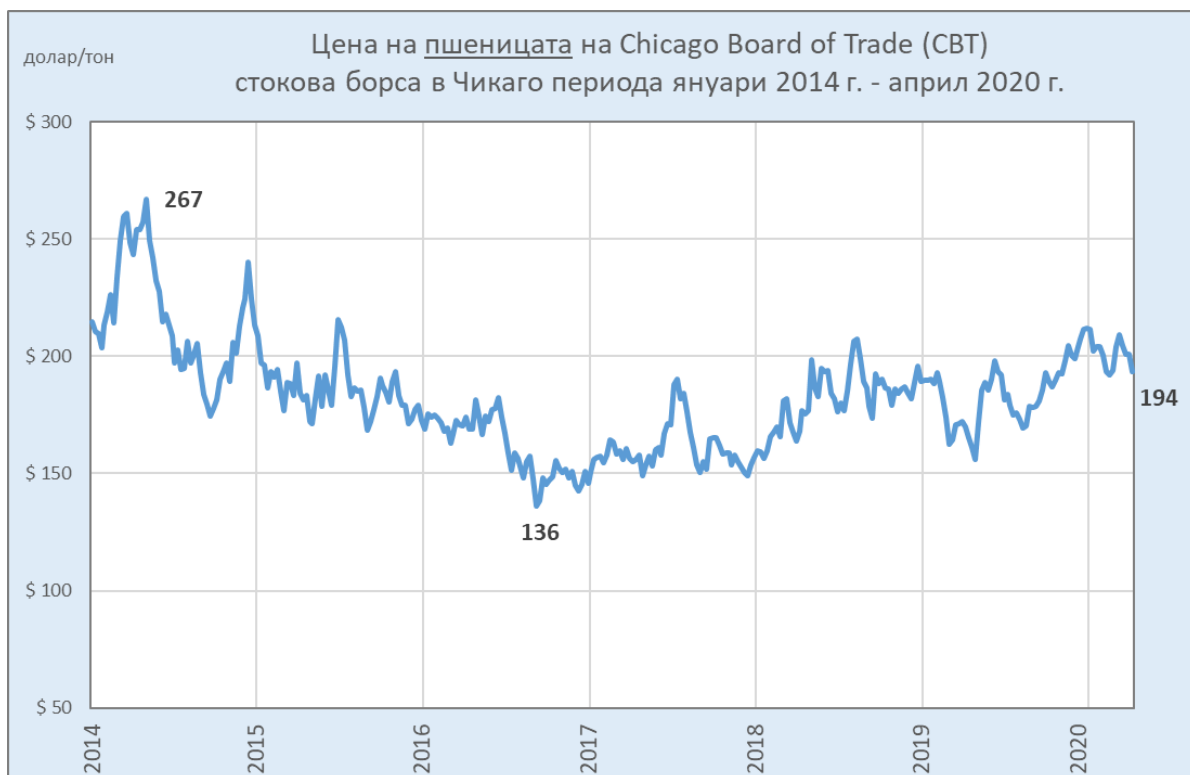
⁸ В състава на този индекс влизат пшеницата, царевичата и ориза

ограничения за износ, макар и малки, от Руската федерация. Големите световни доставки, съчетани с общо благоприятните перспективи за реколтата, поддържат международните цени на пшеницата под натиск надолу. По подобен начин, на пазарите на едро на зърно, международните цени на царевицата регистрираха по-нататъшен спад през март, притиснат не само от големите доставки, но и от много по-слабото търсене, особено от сектора на биогоривата, произтичащ от спада в цените на суровия петрол. Единствено международните цени на ориза запазват трети пореден месец възходяща тенденция, достигайки най-високото си ниво от юни 2018 г.

Цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго през м. април стартира от ниво 209,26 долар/тон и през последната седмица стъпва на ниво от 193,55 долар/тон. Най-високите стойности за последните години са достигнати през 2014 г., а на най-ниските нива цената на пшеницата е била през лятото на 2016 г. (фиг.65,66)

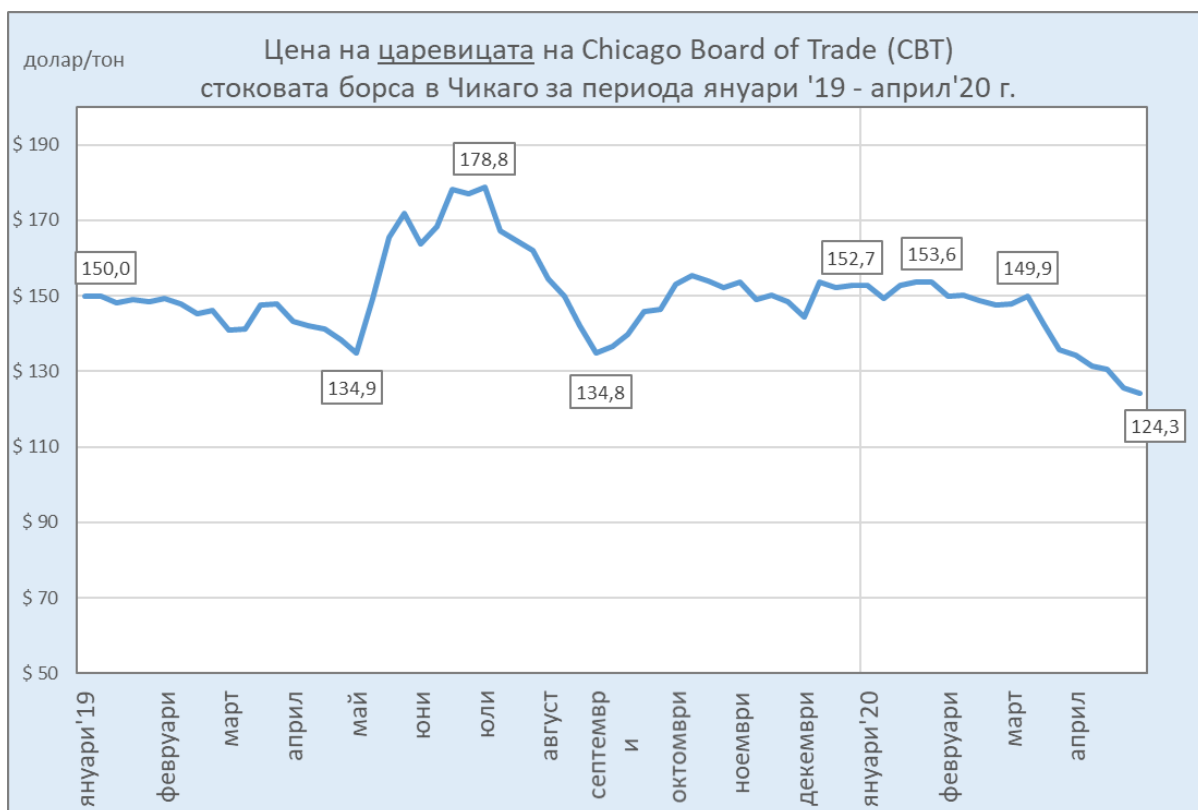

Фиг. 65

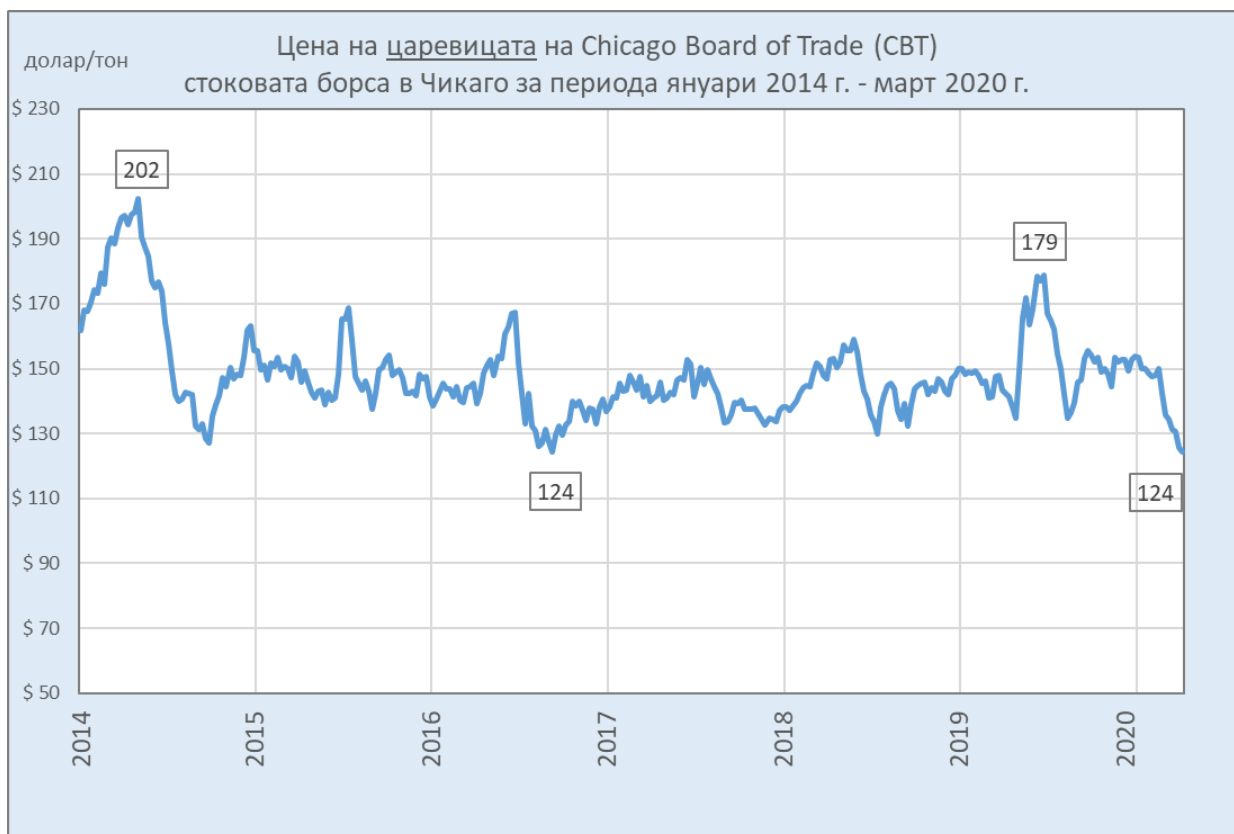

Фиг. 66

Цената на царевицата на стоковата борса в Чикаго през април тръгва от ниво 134,35 долар/тон и достига в края на месеца до 124,31 долар/тон. Аналогично на цената на пшеницата и при царевицата се наблюдава пик през 2014 г. и най-ниски нива през 2016 г.(фиг.67,68)

Фиг. 67

Фиг. 68

Индексът на цените на растителните масла на ФАО⁹ през януари е 176.3 пункта, което е с 11.6 пункта (или 7.0%) по-висок от декември и е най-високият показател за последните три години. Повишаването на международните цени на палмово масло продължава шести месец подред поради очакваното намаляване на предлагането на световните пазари и силното търсене от сектора на биодизела. Цените на соята и слънчогледовото масло също продължават да нарастват под влияние на голямото търсене на внос на фона на намалените експортните запаси. Недостигът на доставки на световните пазари доведе до пиковите стойности на рапичното масло от май 2014 г. От средата на януари обаче темпът на растеж на цените за целия спектър растителни масла се забави, главно поради несигурността, възникнала след сключването на търговско споразумение между САЩ и Китай, както и от опасенията относно възможните последици от избухването на коронавирус и обявените в тази връзка мерки. Напрежението в търговията между Индия и Малайзия има ограничаващ ефект върху повишаването на цените на палмовото масло.

⁹ В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

Индексът на цените на растителните масла на ФАО¹⁰ през февруари е 158,1 пункта и е с 18,2 пункта (или 10,3%) по-нисък спрямо януари и прекъсва възходящата тенденция, регистрирана от юли 2019 г. Резкият спад се дължи на силното понижение на цената на палмово масло с 12%, а то е доминиращият компонент на индекса. Цените на соята, слънчогледа и рапицата също имат низходящ тренд.

Индексът на цените на растителните масла на ФАО през март е 139,1 пункта, като намалява с 19,0 пункта (12%) спрямо февруари и достига най-ниското си ниво от октомври 2019 г. Продължаващият спад през март се дължи главно на поредния спад на цените на палмовото масло, които намаляват вече втори пореден месец, поради по-ниските котировки на суров петрол и нарастващите опасения относно ефектите на пандемията COVID-19 върху глобалното търсене. Намалението се отрази и на цените на соевото и рапичното масло на фона на очакваното рекордно производство в САЩ и намаленото търсенето на биодизел в ЕС.

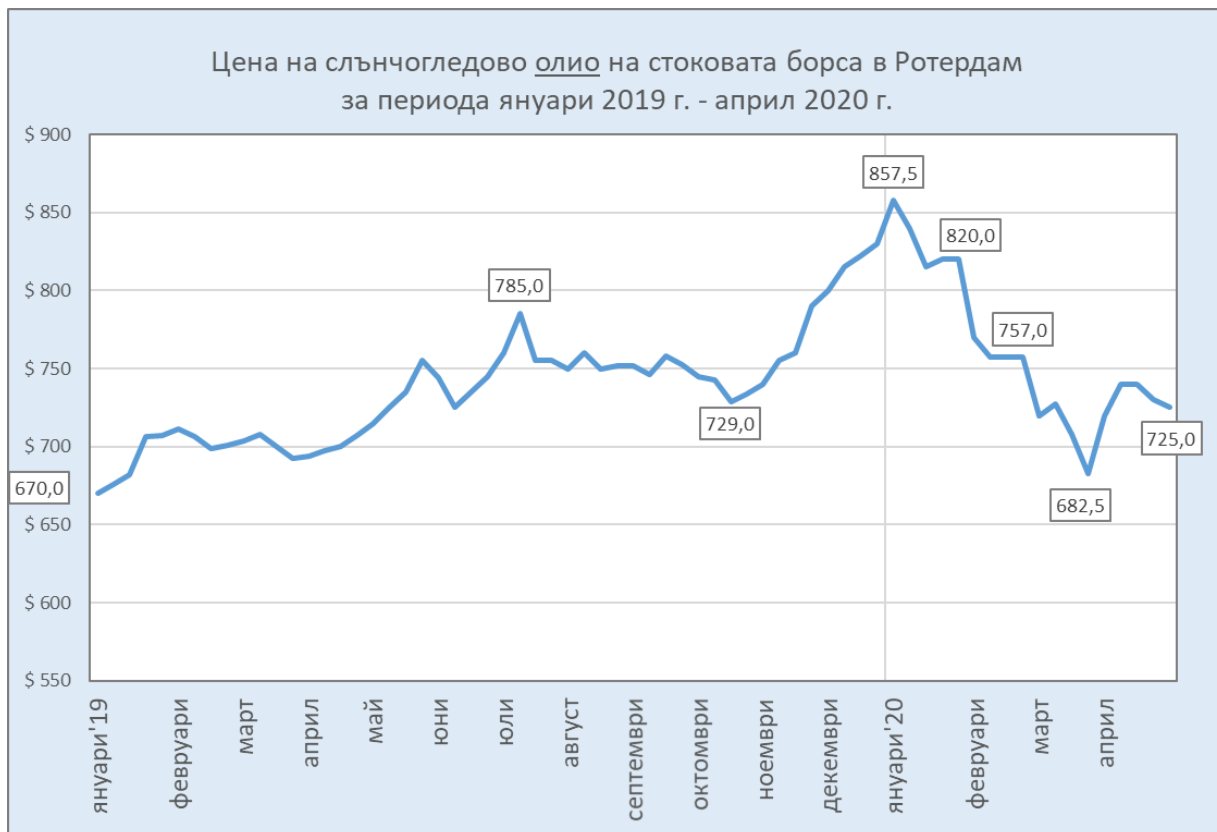
Индексът на цените на растителните масла на ФАО през април пада до 131,8 пункта, което е със 7,2 пункта (или 5,2 %) по-ниско от стойността му през март и достига най-ниското си ниво от август 2019 г. Спадът в стойността на този индекс, който продължава вече трети пореден месец, се дължи на спад в котировките на палмовото, соевото и рапичното масло на фона на повишаващата се цена на слънчогледовото масло. По-нататъшният спад на цените на палмовото масло е причинен от резкия спад на международните цени на петрола и слабото международно търсене на палмово масло, както от хранителния, така и от енергийния сектор поради пандемията COVID-19. Освен това в Малайзия производството на палмово масло надвишава първоначалните очаквания, което също оказва натиск върху цените. Намаленото търсене предизвиква спад в цените на рапичното и соевото масло. В същото време международните цени на слънчогледовото масло през април се увеличават, както поради повишеното търсене на внос, така и от очакванията за ограничено предлагане на износ.

Цената на слънчогледовото олиото на борсата в Ротердам има устойчив възходящ тренд от средата на октомври 2019 г. През първата седмица на януари цената достига до 857.5 долар/тон. През следващите седмици на месеца се наблюдава успокояване и спад на цената на нерафинираното слънчогледово

¹⁰ В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

олио. През м. февруари и март се запазва низходящият тренд и в края на месец март кривата стъпва на ниво от 682,5 долар/тон. През м. април международната цена на олиото се покачва до 740 долар/тон, но през последната седмица на месеца кривата леко тръгва надолу. (фиг.69,70)

Пикови стойности цената на олиото има през 2013 г. – 1230 долар/тон.

Фиг. 69

Фиг. 70

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО¹¹ през януари е 200,6 пункта, което е с 1,8 пункта (0,9%) по-ниско в сравнение с декември. Това ниво на индекса е с 18.5 пункта (10.2%) по-високо от нивото от същия месец на миналата година. През януари котировките за маслото, сиренето и обезмаслено мляко на прах се увеличават, което е свързано с активно търсене на внос и ограничено предлагане на спот пазарите в Европа и Океания. Сезонният спад в производството на мляко също стимулира по-високите цени. В същото време котировките за пълномаслено мляко на прах намаляват поради ограниченото търсене на международните пазари през първата половина на месеца.

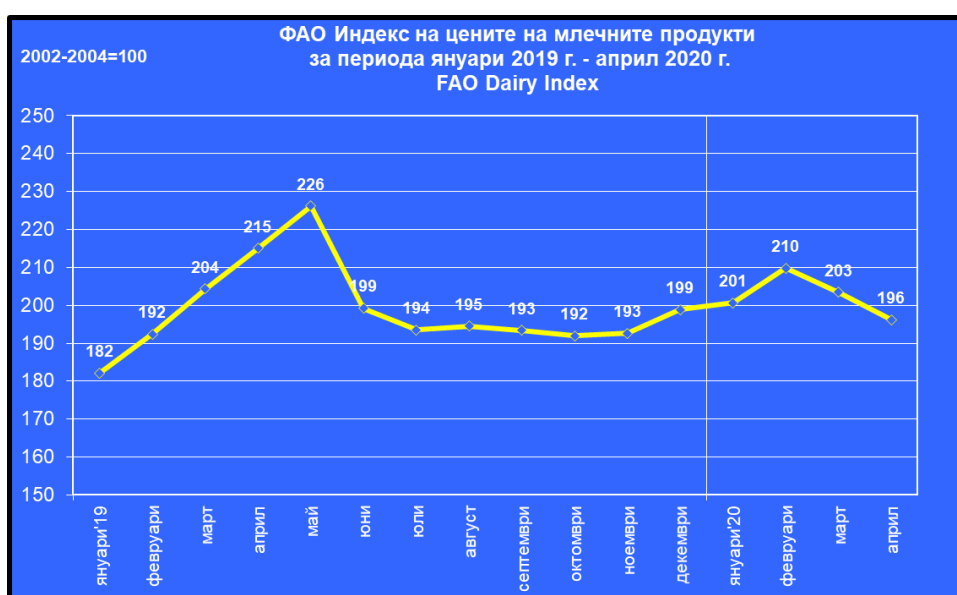
Индексът на цените на млечните продукти на ФАО през февруари е 209,8 пункта, като е с 9,2 пункта (4,6%) по-висок спрямо януари. В резултата от устойчивият възходящ тренд, наблюдаван през последните четири месеца, стойностите през февруари тази година са с 17,4 пункта (9,0%) над нивото от същия месец на миналата година. През февруари ценовите котировки на сиренето се покачват с 20 пункта (10.6%), поради намалените експортните доставки от Нова Зеландия, свързани със спада при сезонното производство на мляко и от намалените възможности за износ от Австралия, поради по-слабата продукция през сезон 2019/2020. За разлика от тях, котировките на обезмасленото мляко и пълномаслено мляко на прах намаляват поради по-бавната обработка на товарите в Китай, който е най-големият вносител на мляко на прах.

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО през март е 203,5 пункта, като е 6,4 пункта (3,0%) под стойността му от февруари. Това е първият спад на този индекс след четири месеца на устойчив възходящ тренд.. На това ниво стойността на индекса е малко по-ниска в сравнение с нивото от същия период на миналата година. През март намаление на цените се наблюдава на пазара на млякото на прах, сиренето и маслото. Наблюдава се значително намаление на глобалното търсене на внос на обезмаслено и пълномаслено мляко на прах, което е свързано с прекъсването във веригата на доставки на млечни продукти поради ограничителни мерки, въведени за ограничаване на разпространението на Covid-19.

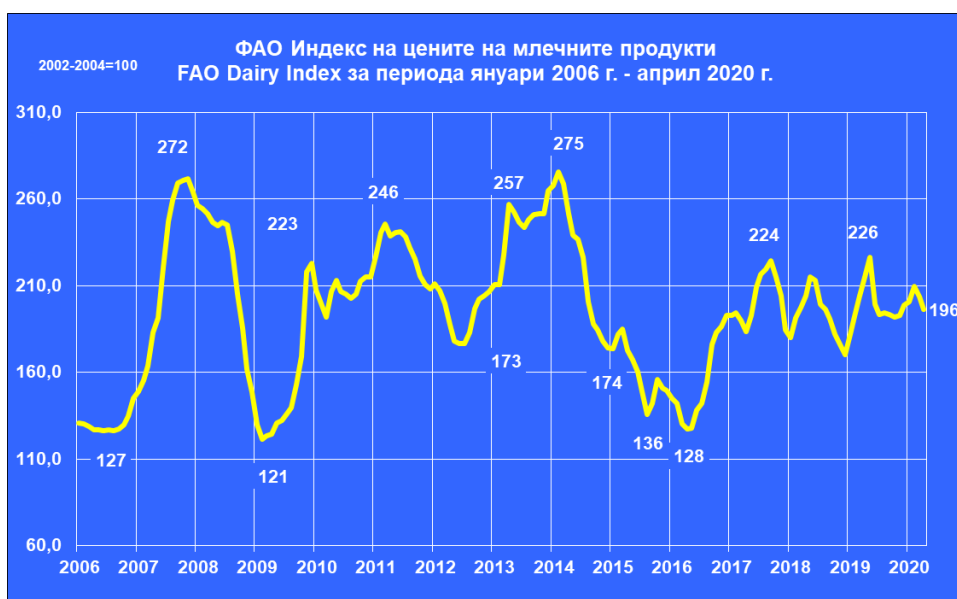
Индексът на цените на млечните продукти на ФАО през април възлиза на 196,2 пункта, което е със 7,3 пункта (3,6%) по-ниско от нивото през март и по този

¹¹ В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

начин спадът на този индекс продължава втори пореден месец. В резултат на това стойността му е с 18.8 пункта (8.8%) по-ниска в сравнение със същия период на миналата година. Котировките на маслото, обезмасленото и пълномасленото мляко на прах през април падат с над 10 % поради увеличеното експортно предлагане на фона на слабото търсене на внос. Освен това цените отразяват традиционното за това време на годината увеличение на производството в страните от Северното полукълбо и намаляването на покупките от предприятия за обществено хранене и производители на храни. В същото време котировките на сиренето леко се увеличават поради ограниченото предлагане на спот пазарите в Океания, свързано със сезонното намаляване на обемите на производство.

Фиг. 71

Фиг. 72

Стойността на Индекса на цените на месото FAO¹² през януари е 182,5 пункта, което е със 7,5 пункта (4,0%) по-ниско от стойността му за декември и спадът му продължава единадесет последователни месеца. В същото време на сегашното ниво индексът се оказва с 22,4 пункта (14,0%) по-висок от нивото на съответния месец на миналата година. През януари котировките на всички категории месо бяха намалени: цените на овнешкото месо намаляват най-значително, последвано от говеждото, свинското и пилешкото. Това се дължи на намаляването на обществените поръчки, предимно от Китай и други страни от Далечния Изток, които активно увеличават вноса в края на 2019 г. В допълнение, наличието на значителни експортни запаси, основно свинско и говеждо месо, допълнително понижават цените през последните няколко седмици.

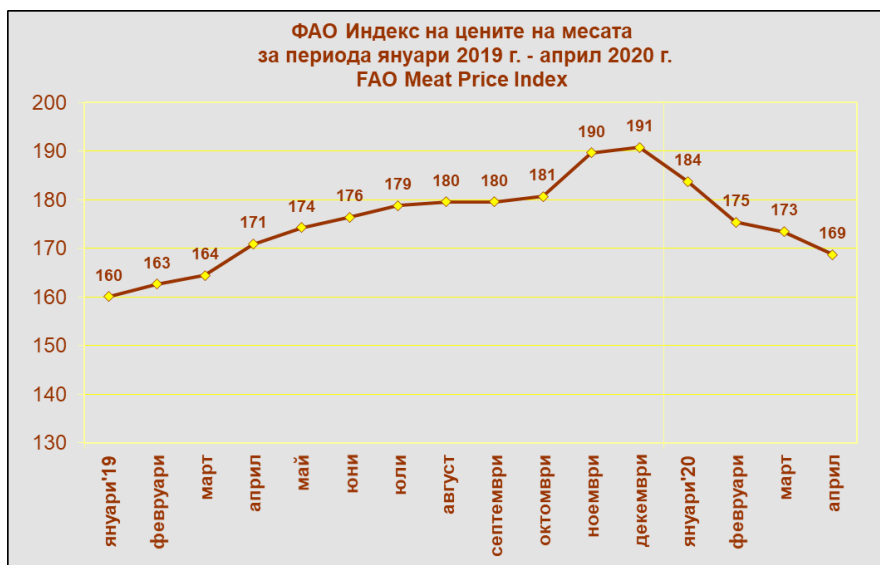
Стойностите на Индекса на цените на месото FAO през февруари е 178,6 пункта, което е с 3,7 пункта (2%) по-ниско спрямо януари, отбелязвайки втори пореден месец на спад, след 11-месечен устойчив възходящ тренд. В сравнение със същия месец на предходната година стойността на индекса е с 15,9 пункта (9,8%) по-висок. През февруари най-много намаляват международните цени на овчето месо, следвано от говеждото месо, отново във връзка с намаления внос от Китай, което от своя страна води до натрупване на запаси в големите страни износители. Цените на свинското месо леко се повишават, а цените на пилешкото месо бележат слаб спад.

Стойностите на Индекса на цените на месото FAO през март са 176,0 пункта, което е с 1,0 пункта (0,6%) под нивото от февруари. Спадът на този индекс продължава вече трети пореден месец, въпреки че стойността му все още е с 11,6 пункта (7%) по-висока в сравнение със същия период на миналата година.

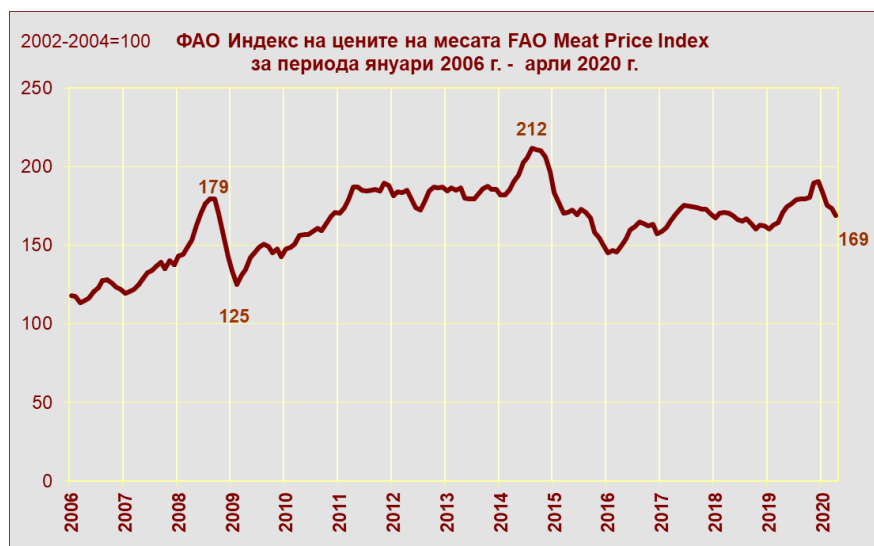
През март международните котировки за агнешко и говеждо месо продължават рязко да намаляват под влиянието на значително експортно предлагане, предимно в Океания. В същото време котировките за свинско месо се увеличават под влияние на ограниченото предлагане на пазара като цяло, както и на засиленото търсене на вътрешния и външния пазар на фона на намаляващите обеми на производство и преработка поради логистичните проблеми и ограничения на движението на работниците. Котировките на птичето месо остават стабилни, тъй като предлагането на износ е достатъчно, за да се задоволи търсенето на внос.

¹² В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

Стойностите на Индекса на цените на месото FAO ¹³ продължават да намаляват за четвърти пореден месец и през април стъпват на ниво от 168,8 пункта, което е с 4,7 пункта (2,7%) по-ниско от март. През април е регистрирано намаление на международните котировки на всички видове месо, включени в този индекс. Частичното възстановяване на търсенето на внос, предимно от Китай не е достатъчно да компенсиране спада на вноса в други страни, засегнати от икономически и логистични проблеми, предизвикани от пандемията COVID-19. (фиг.73,74)

Фиг. 73

Фиг. 74

Индексът на цените на захарта FAO през януари е 200,7 пункта, което е с 10,4 пункта (5,5%) по-високо от стойността му за декември. След четири последователни месеца на устойчив растеж, цените на захарта достигнаха най-

¹³ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

високите си нива от декември 2017 г. до сега. Този скок на цените се дължи на очаквания спад от 17% в производството на захар в Индия, 66% спад в производството на най-големия производител на захар в Бразилия (централен южен регион) и 25% спад в реколтата в Мексико. Въпреки това, спадът в цените на суровия петрол и продължаващото отслабване на бразилската национална валута (реална) спрямо щатския долар имат ограничаващ ефект върху растежа на международните котировки на захар.

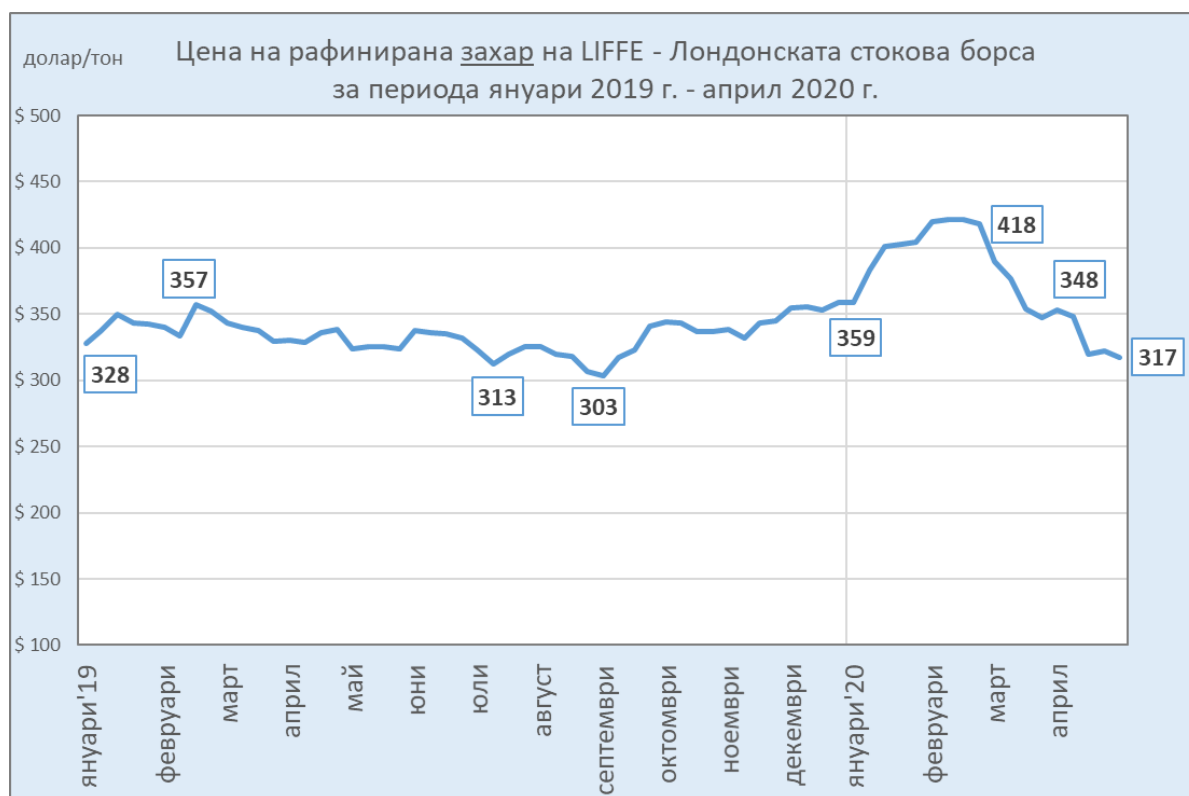
Индексът на цените на захарта FAO през февруари е 209,7 пункта, като е с 9,0 пункта (4,5%) по-висок спрямо януари, отбелязвайки петото поредно месечно увеличение и стъпва на най-високото ниво от май 2017 г. Последното увеличение на захарта отразява най-вече перспективите за по-ниско производство в Индия и Тайланд, поради продължителната суша, в съчетание с голямото търсене, особено от Индонезия. Въпреки това, постоянната слабост на бразилската валута (Real) спрямо долара на САЩ ограничава степента на покачване на световните цени на захарта.

Индексът на цените на захарта FAO през март е 169,6 пункта, което е с 40,1 пункта (19,1%) по-ниско от нивото през февруари. Този значителен месечен спад на международните цени на захарта се обяснява с последиците от пандемията COVID-19, тъй като въведените ограничителни мерки в редица страни доведоха до значително намаляване на потреблението извън дома. Освен това резкият спад на цените на петрола оказва допълнително отрицателно въздействие върху пазарите на захар.

Индексът на цените на захарта FAO през април възлиза на 144,9 пункта, като е с 24,7 пункта (14,6 %) под нивото от март и спадът му продължава втори пореден месец. Основната причина за намаляването на цените на захарта е резкият спад на международните цени на суровия петрол. По-ниските цени на горивата означават, че фабриките за захар са принудени да изпращат повече захарна тръстика, за да произвеждат захар, а не етанол, който се използва вместо традиционните горива, което води до увеличаване на експортните запаси. Мерките за социално разстояние, въведени в няколко държави за ограничаване на разпространението на COVID-19, имат допълнителен ефект върху намаляването на цените на захарта в международен план. (фиг.54)

Цената на рафинирана захар на Лондонската стокова борса в края на април стъпва на ниво от 317,4 долар/тон. След голямото покачване на

стойностите през 2016 г., кривата има устойчив низходящ тренд, който се обръща в средата на 2019 г.(фиг.75,76)

Фиг. 75

Фиг. 76

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

От началото на годината кривата на индекса има възходящ тренд, който се задържа до края на м. януари. През първата седмица на месеца стойностите тръгват от 1.486 пункта и достигат до ниво от 1.614 пункта. Покачването на индекса за месеца е 8.6%.

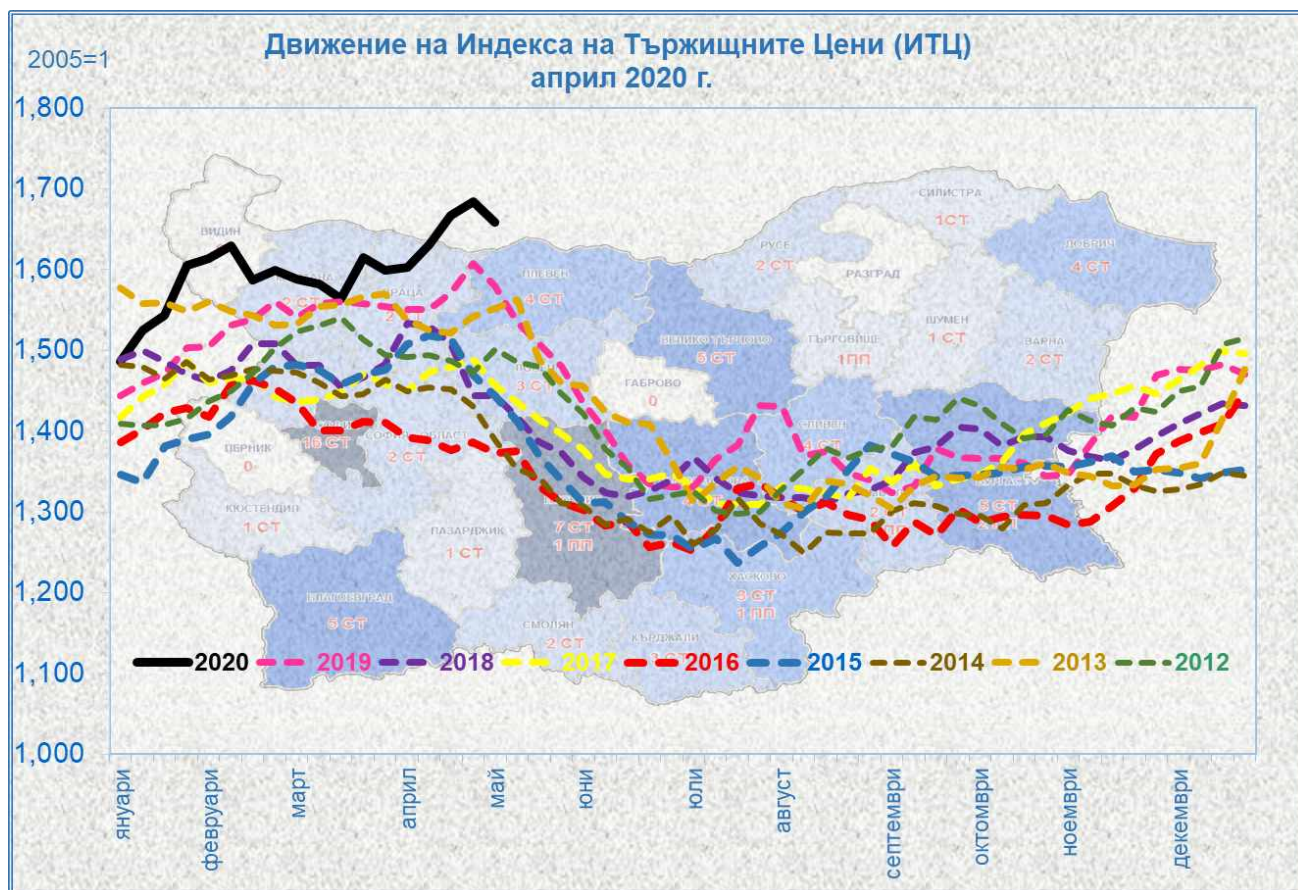
През февруари трендът е устойчиво низходящ и през последната седмица на месеца стъпва на ниво от 1,588.

След известно стабилизиране на стойностите на ИТЦ и слабата низходяща тенденция, наблюдавана през февруари, през март трендът рязко се обръща и достига до нивата от края на януари.

През месец април кривата на ИТЦ запазва възходящият си тренд от предходния месец, но през последната седмица на месеца кривата леко тръгва надолу и стъпва на ниво от 1.658 пункта. (фиг. 78)

През м. април 2020 г. кривата на Индекса на тържищните цени минава много над нивата от същия период на предходните осем години. (фиг. 77)

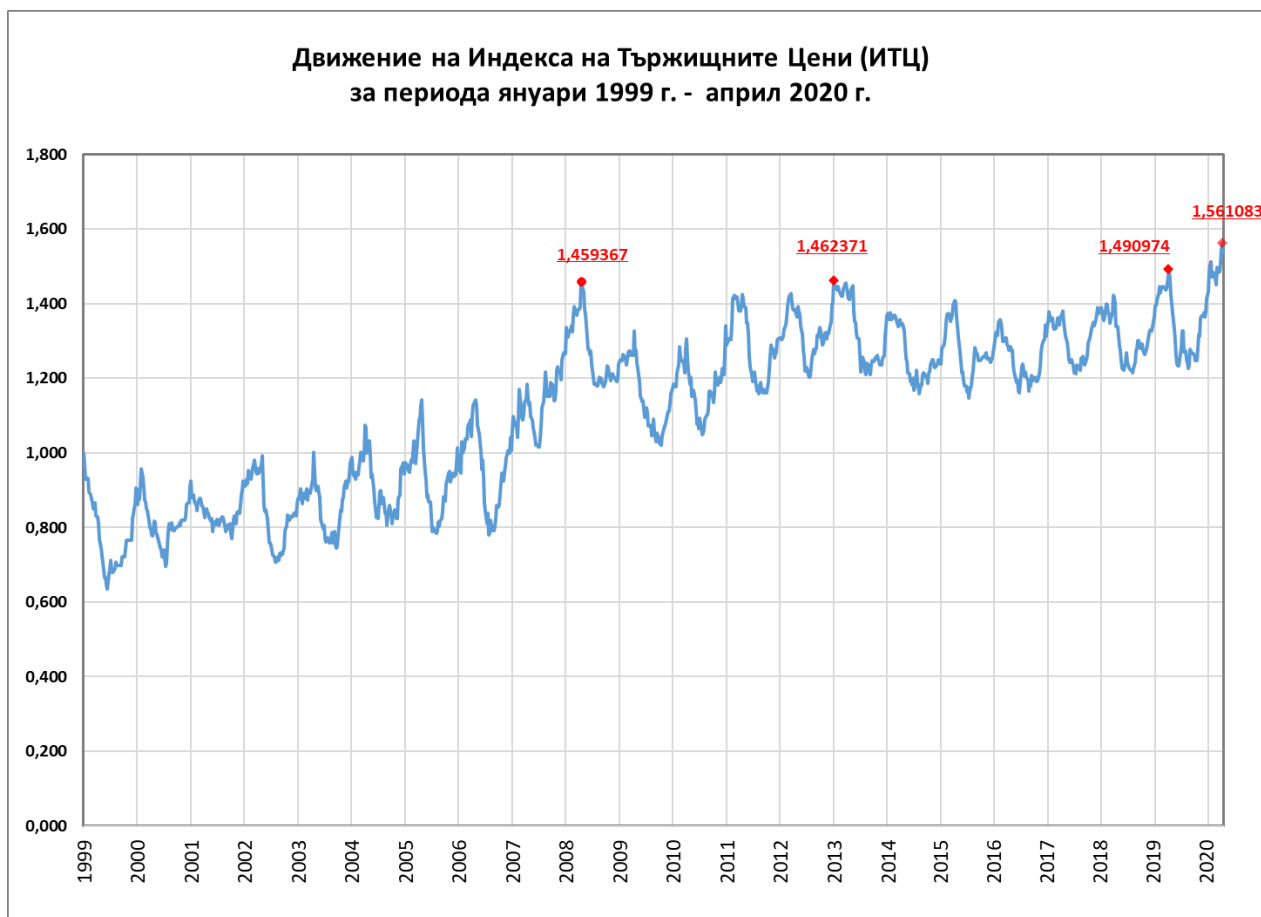
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – април 2020 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през април 2020 г. Пикови стойности, но на малко по-ниска нива са достигнати и през зимата на 2008, 2013 и 2019 г.(фиг. 79)

Фиг. 77

Фиг. 78

Фиг. 79

**С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ**

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България
за месец **май** 2020 г.

През месец май наблюдаваните тенденции при движението на цените на храните са разнопосочни.

На **месечна база** на пазара на храни е регистрирано леко поскъпване на фасул, ориз и брашно, а захарта, олиото и яйцата поевтиняват, което е по-силно изразено при яйцата. Цените на млечните произведения леко се повишават, като цената на маслото бележи спад. При месата и месните произведения тенденциите са разнопосочни.

На **годишна база** цените на повечето основни хранителни стоки бележат ръст, който е в диапазон от 7% до 18%. Поскъпване спрямо миналата година има и при млечните произведения, с изключение на кравето масло, което поевтинява спрямо същия месец на миналата година. Значително покачване на цената на годишна база има при свинското месо и малко по-умерено поскъпване при повечето месни произведения. Поевтиняване спрямо миналата година има при лещата, маслото, яйцата и повечето риби.

През месец май цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база преобладават низходящите тенденции, а на годишна база изменението на цените на плодовете и зеленчуците показват разнопосочни тенденции.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец май в **периода 2015 – 2020 г.** показва, че през тази година цените на повечето хранителни продукти и на млечните произведения са по-високи спрямо същия месец на предходните две - три години. Най-високи стойности през м. май тази година в сравнение със същия месец на предходния петгодишен период са отчетени при брашното, фасула, ориза, кравето сирене и кашкавала, свинското месо и каймата.

Тенденциите при движението на цените на плодовете и зеленчуците през шестгодишния период са около и над нивата от 2019 г. При цените на плодовете се наблюдава ръст спрямо предходните години, който е най-силно изразен при лимоните и ягодите.

През месец май кривата на ИТЦ обръща тренда си от предходния месеци и запазва устойчива низходяща тенденция.

През месеца кривата на **Индекса на тържищните цени** минава много над нивата от същия период на предходните осем години.

През май на **международния пазар** се запазва низходящият тренд, който продължава четвърти пореден месец. Понижение на цените има при всички групи храни с изключение на захарта

Хранителни стоки

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. май, спрямо предходния месец са разнопосочни.

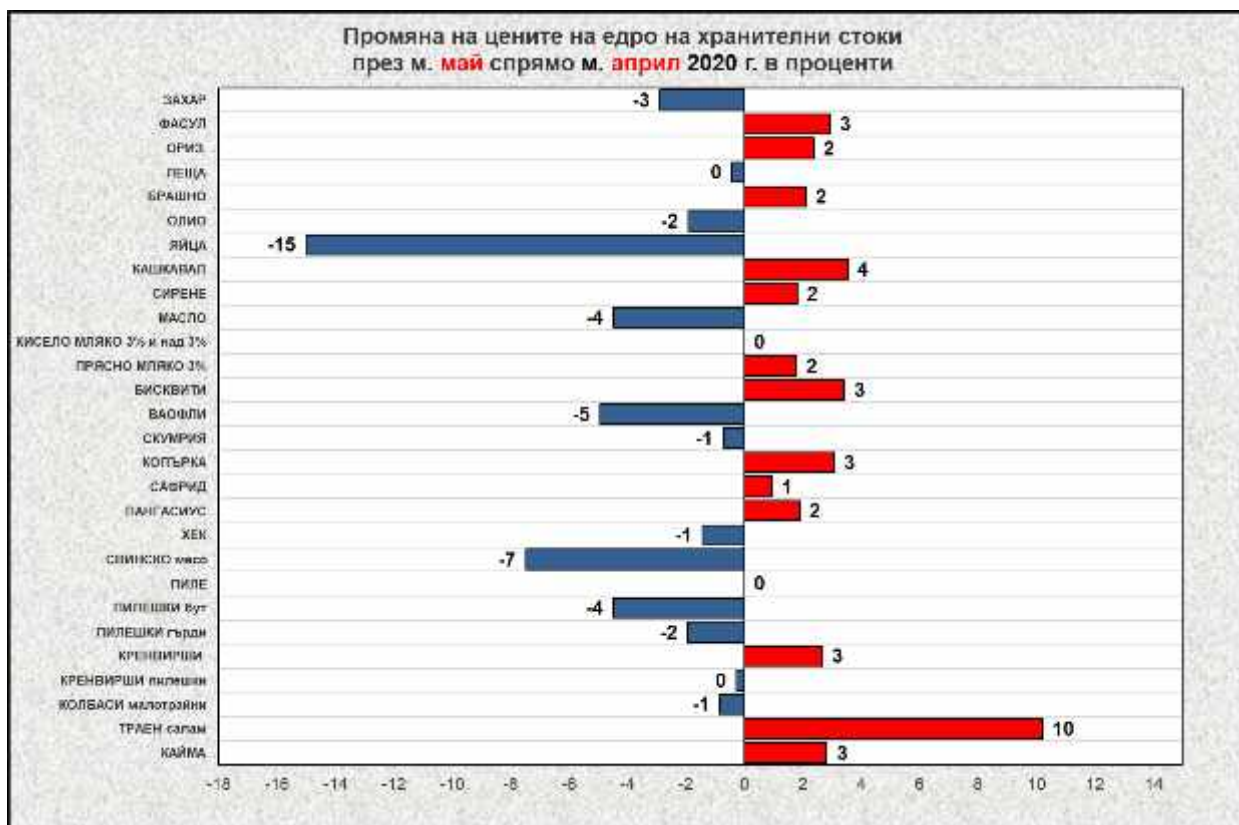
Поскъпването при стоките от тази група е около 2-3%. Поевтиняване на месечна база има при захарта (3%), олиото (2%) и яйцата 15%. (табл. 1, фиг.7)

През месеца се наблюдава покачване на цените на повечето **млечните произведения**, поевтиняване на маслото (4%), а цената на киселото мляко е без промяна. (фиг.7)

Стойностните колебания на цените на месото и месните произведения през м. май са с разнопосочни тенденции. Повишение с 2-10% е отчетено при кренвиршите, трйния салам и каймата, цената на свинското месо, пилешките разфасовки бележат спад, а цената на пилето остава без промяна. Цените на рибата и захарните изделия се колебаят в интервала +1-3%.(табл. 1, фиг. 7)

СТОКА	април'20	май'20	промяна в %	промяна в лв.	май'19	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЗАХАР	1,39	1,35	-2,9	-0,04	1,19	13,4	0,16
ФАСУЛ	3,74	3,85	2,9	0,11	3,27	17,7	0,58
ОРИЗ	2,10	2,15	2,4	0,05	1,88	14,4	0,27
ЛЕЩА	2,33	2,32	-0,4	-0,01	2,42	-4,1	-0,10
БРАШНО	0,95	0,97	2,1	0,02	0,85	14,1	0,12
ОЛИО	2,11	2,07	-1,9	-0,04	1,93	7,3	0,14
ЯЙЦА	0,20	0,17	-15,0	-0,03	0,18	-5,6	-0,01
КАШКАВАЛ	10,69	11,07	3,6	0,38	9,93	11,5	1,14
СИРЕНЕ	6,56	6,68	1,8	0,12	5,73	16,6	0,95
МАСЛО	2,01	1,92	-4,5	-0,09	2,14	-10,3	-0,22
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,86	0,86	0,0	0,00	0,85	1,2	0,01
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,68	1,71	1,8	0,03	1,53	11,8	0,18
БИСКВИТИ	1,46	1,51	3,4	0,05	1,39	8,6	0,12
ВАОФЛИ	3,05	2,90	-4,9	-0,15	2,89	0,3	0,01
СКУМРИЯ	4,16	4,13	-0,7	-0,03	3,65	13,2	0,48
КОПЪРКА	1,95	2,01	3,1	0,06	2,05	-2,0	-0,04
САФРИД	3,14	3,17	1,0	0,03	3,20	-0,9	-0,03
ПАНГАСИУС	3,69	3,76	1,9	0,07	3,95	-4,8	-0,19
ХЕК	4,93	4,86	-1,4	-0,07	5,02	-3,2	-0,16
СВИНСКО месо	9,51	8,80	-7,5	-0,71	7,18	22,6	1,62
ПИЛЕ	3,92	3,92	0,0	0,00	3,77	4,0	0,15
ПИЛЕШКИ бут	3,13	2,99	-4,5	-0,14	2,82	6,0	0,17
ПИЛЕШКИ гърди	7,72	7,57	-1,9	-0,15	7,29	3,8	0,28
КРЕНВИРШИ	5,95	6,11	2,7	0,16	5,19	17,7	0,92
КРЕНВИРШИ пилешки	3,97	3,96	-0,3	-0,01	3,35	18,2	0,61
КОЛБАСИ малотрайни	4,90	4,86	-0,8	-0,04	4,32	12,5	0,54
ТРАЕН салам	8,70	9,59	10,2	0,89	8,37	14,6	1,22
КАЙМА	5,65	5,81	2,8	0,16	4,85	19,8	0,96

Таблица 1

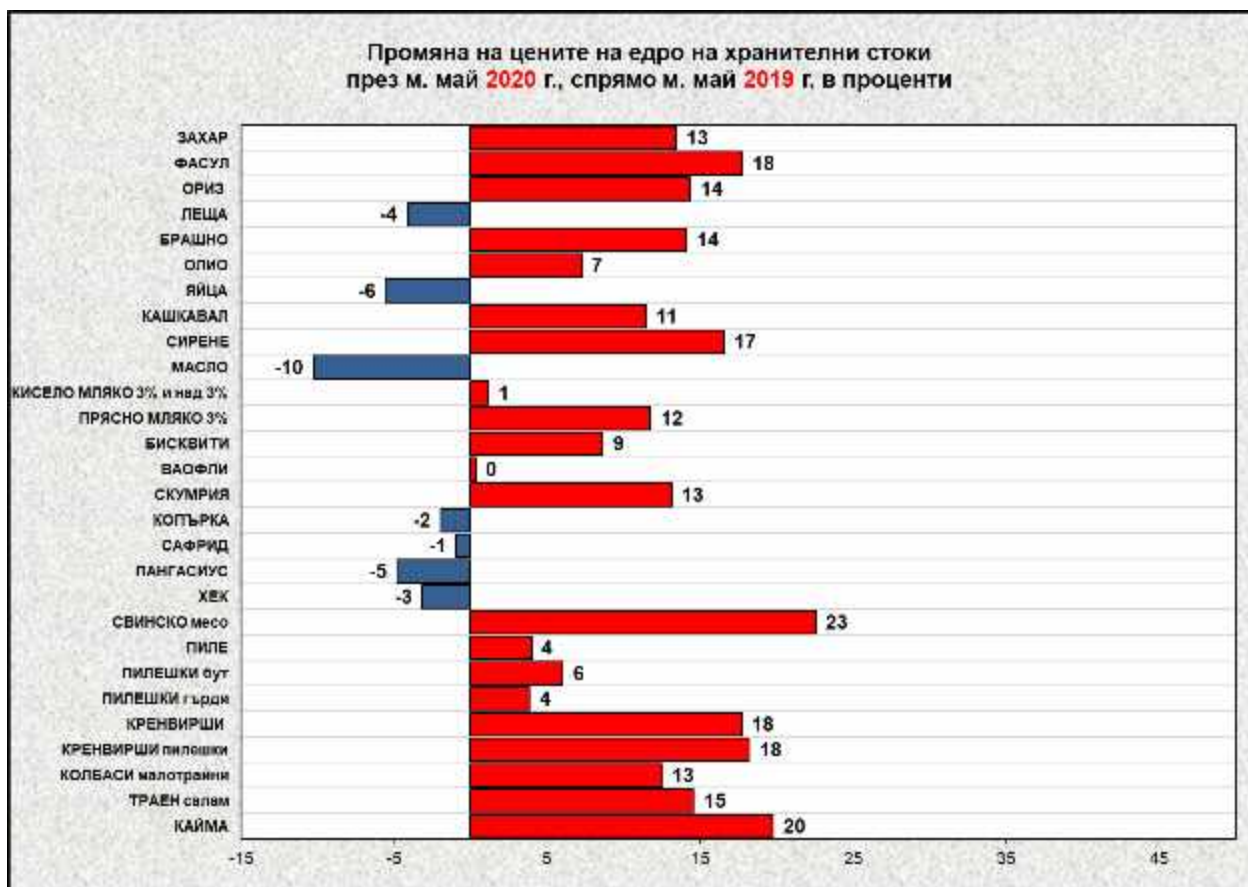

Фиг. 7

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават преобладаващо възходящи тенденции. (табл. 1, фиг. 8)

Спад на годишна база има при цената на лещата и яйцата с 4-6%. Поскъпването на годишна база на останалите стоки от тази група е 7-18%. Цените на млечните произведения се покачват на годишна база с 11-17%, а цената на кравето масло бележи спад от 10% спрямо същия месец на миналата година.

Поскъпване на годишна база е отчетено при свинското месо с 23% и с 20% при каймата. Цените на останалите месни произведения се покачват в диапазона 4-18%. Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват поскъпване на скумрията и лек спад на цените на останалите риби. При цените на захарните изделия има поскъпване на годишна база с 9% на бисквитите. (фиг. 8)

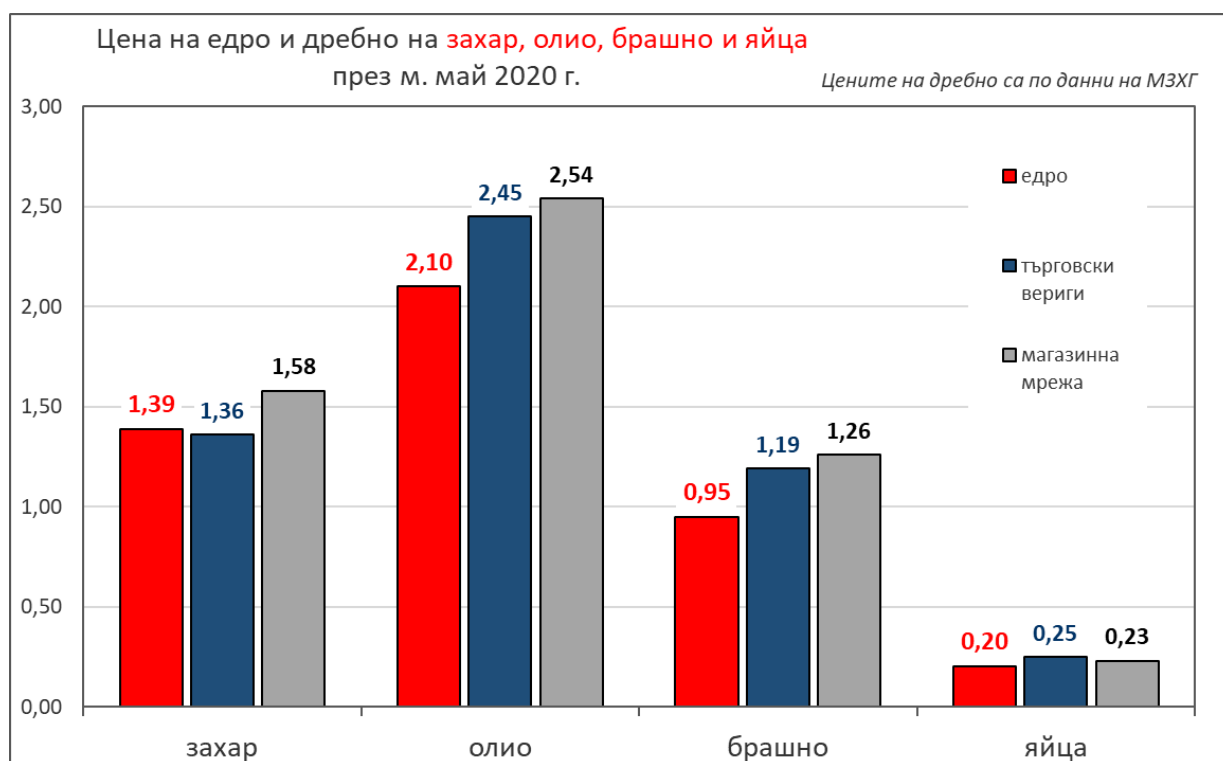

Фиг. 8

Наблюдението на цените на **дребно** на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. май надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в диапазона 17 – 25%, като най-голямата надценка е отчетена при брашното и яйцата, а при цената на дребно на захарта се наблюдават по-ниски цени. В магазинната мрежа най-големите надценки от 33% са при брашното, следвани от олиото, яйцата и при захарта тя е 14%. (табл.2 и фиг.9)

Таблица 2

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
захар	1,39	1,36	-2	-0,03	1,58	14	0,19
олио	2,10	2,45	17	0,35	2,54	21	0,44
брашно	0,95	1,19	25	0,24	1,26	33	0,31
яйца	0,20	0,25	25	0,05	0,23	15	0,03

Фиг. 9

Таблица 3 Цени на едро на хранителни стоки през м. май 2015/2020 г.

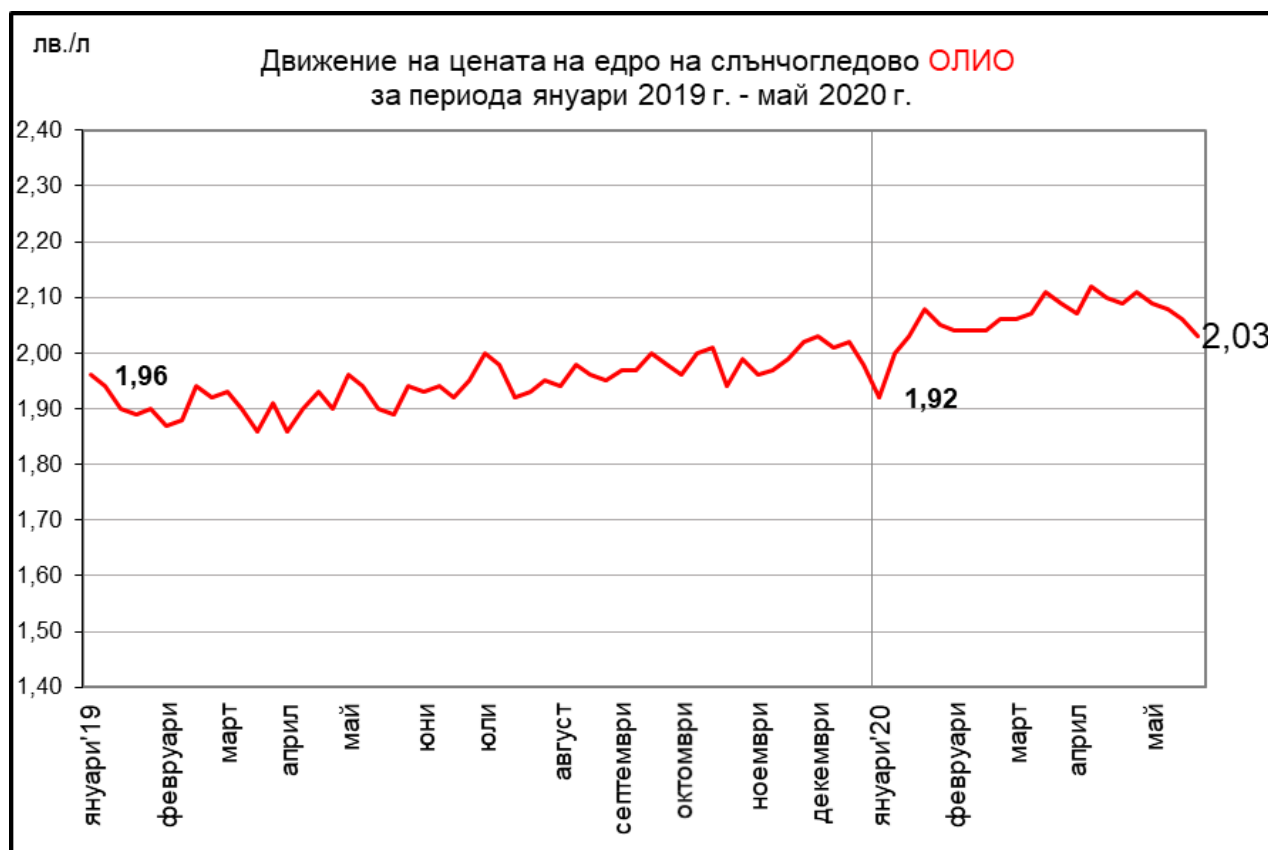
май	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2015	1,22	3,48	2,04	0,81	2,11	0,16	9,75	5,47	1,43	3,98	7,00	3,76	4,70
2016	1,43	2,74	1,80	0,78	2,08	0,16	9,41	5,32	1,28	3,76	6,29	3,71	4,50
2017	1,57	3,48	1,84	0,75	2,12	0,17	10,08	5,66	1,47	4,05	6,22	3,59	4,63
2018	1,07	3,11	1,87	0,72	2,01	0,17	9,95	5,81	2,23	4,17	5,71	3,72	4,48
2019	1,20	3,28	1,89	0,87	1,94	0,18	9,99	5,78	2,14	4,24	6,52	3,78	4,78
2020	1,38	3,99	2,15	1,03	2,06	0,18	11,27	6,92	2,00	4,81	9,73	4,03	6,12

Анализът на цените на хранителните стоки през м. май 2020 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2015 - 2020 г.) показва, че цените на повечето основни хранителни стоки са над нивата от същия месец на периода 2016 – 2019 г. През м. май тази година цените на брашното, фасула и ориза са най-високи. При млечните продукти се наблюдава ръст на цените спрямо периода 2015

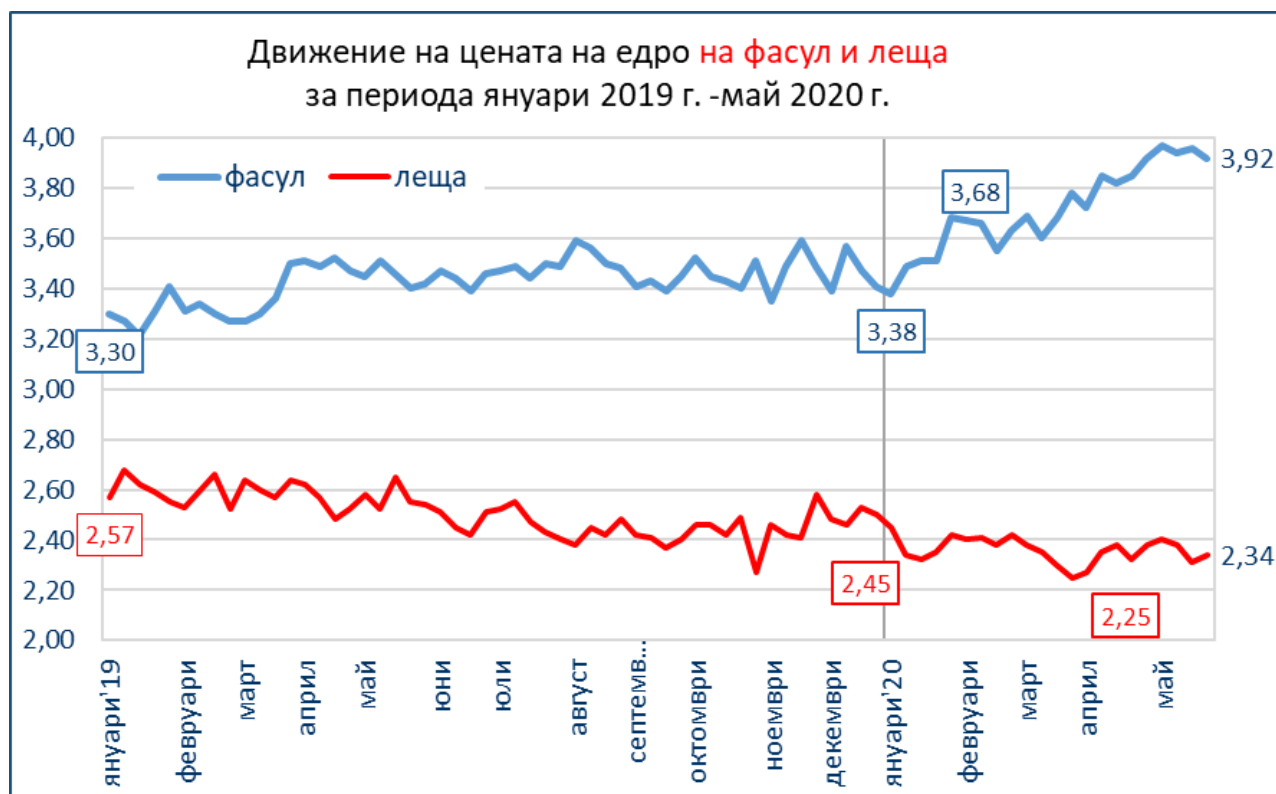
– 2019 г., а цената на кравето сирене и кашкавала през май 2020 г. са най-високи. Цената на маслото е много над стойностите от 2015 – 2017 г. и е под нивото от 2018 – 2019 г. Цените на свинското месо и каймата са най-високи спрямо предходните пет години. (табл.3 и фиг.10)

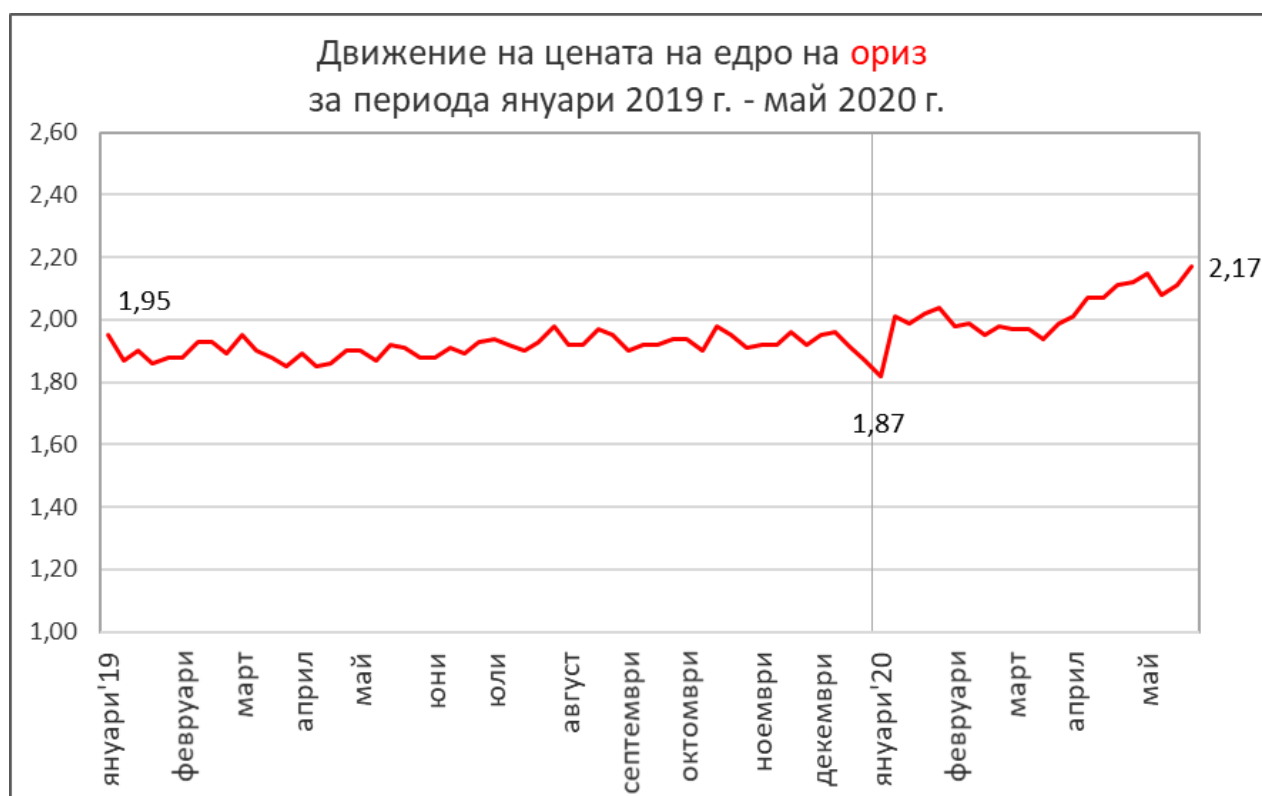
Фиг. 10

фиг. 11

Фиг. 12

Фиг. 13

Фиг. 14

Фиг. 15

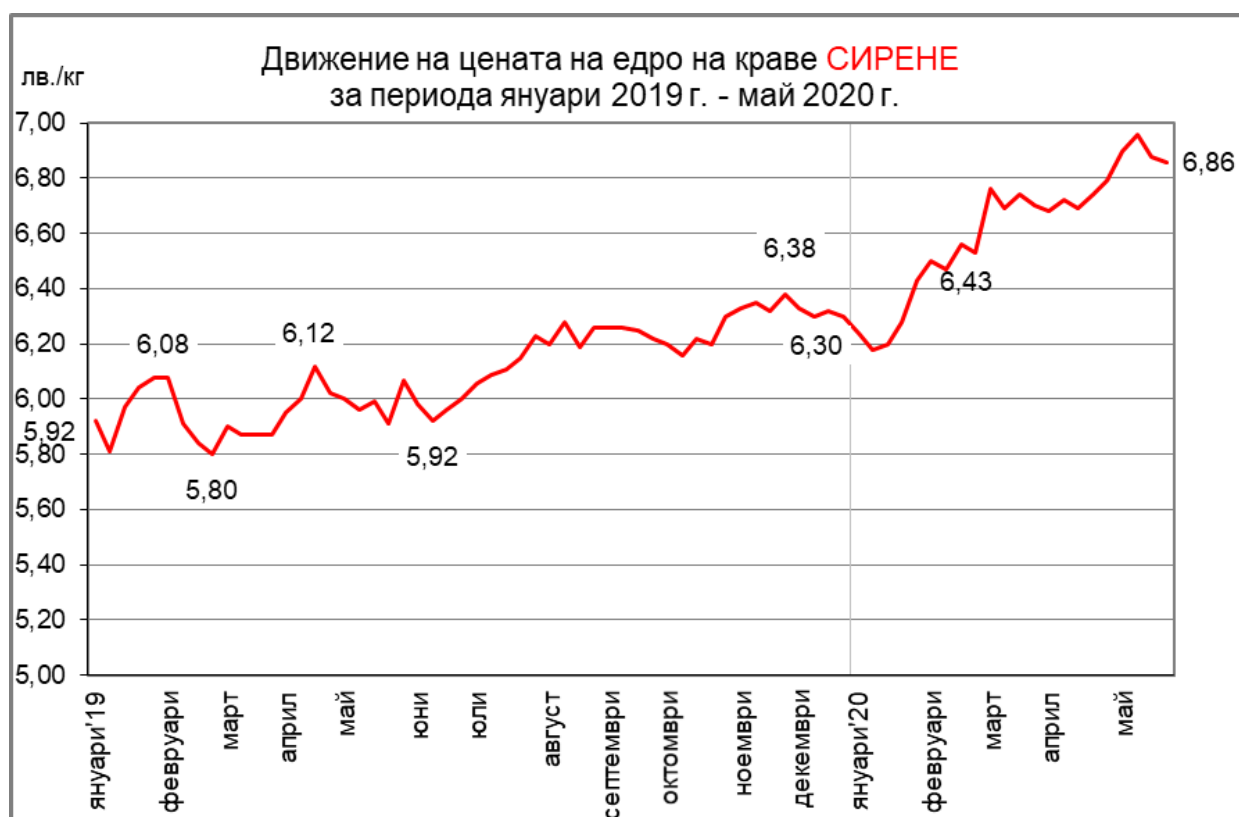
Фиг. 16

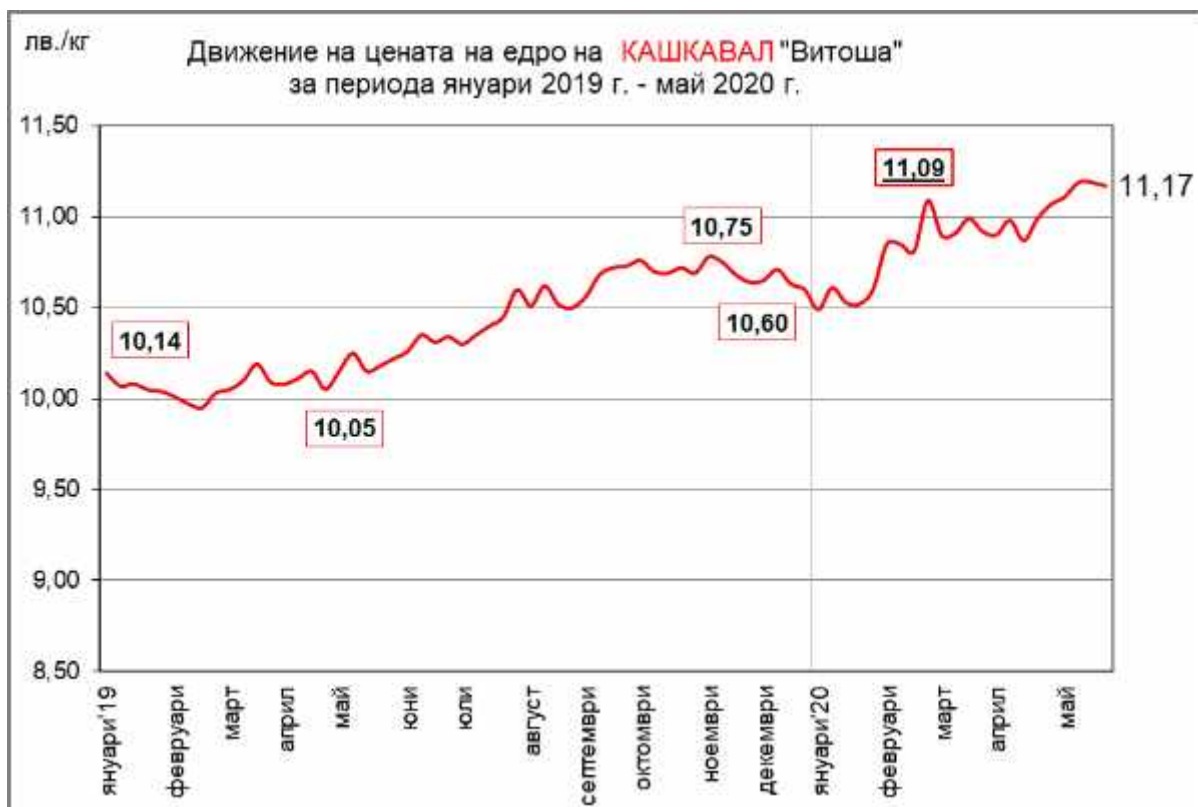
Фиг. 17

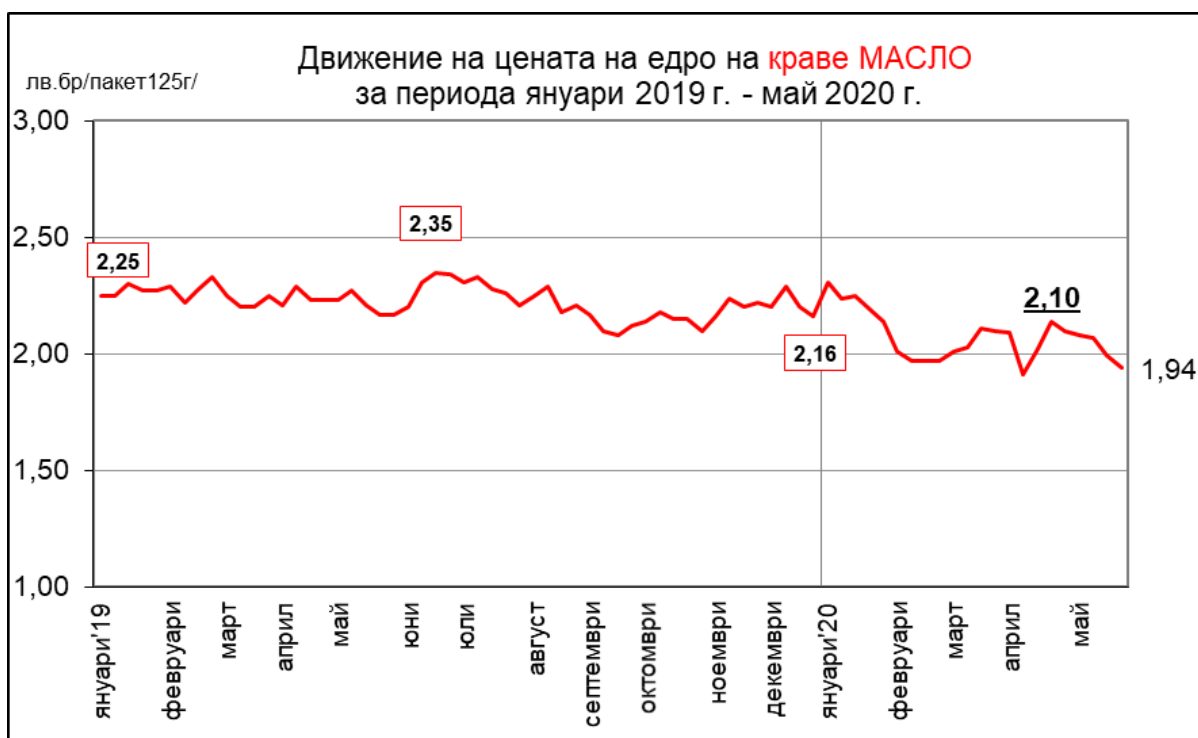
Фиг. 18

Фиг. 19

Фиг. 20

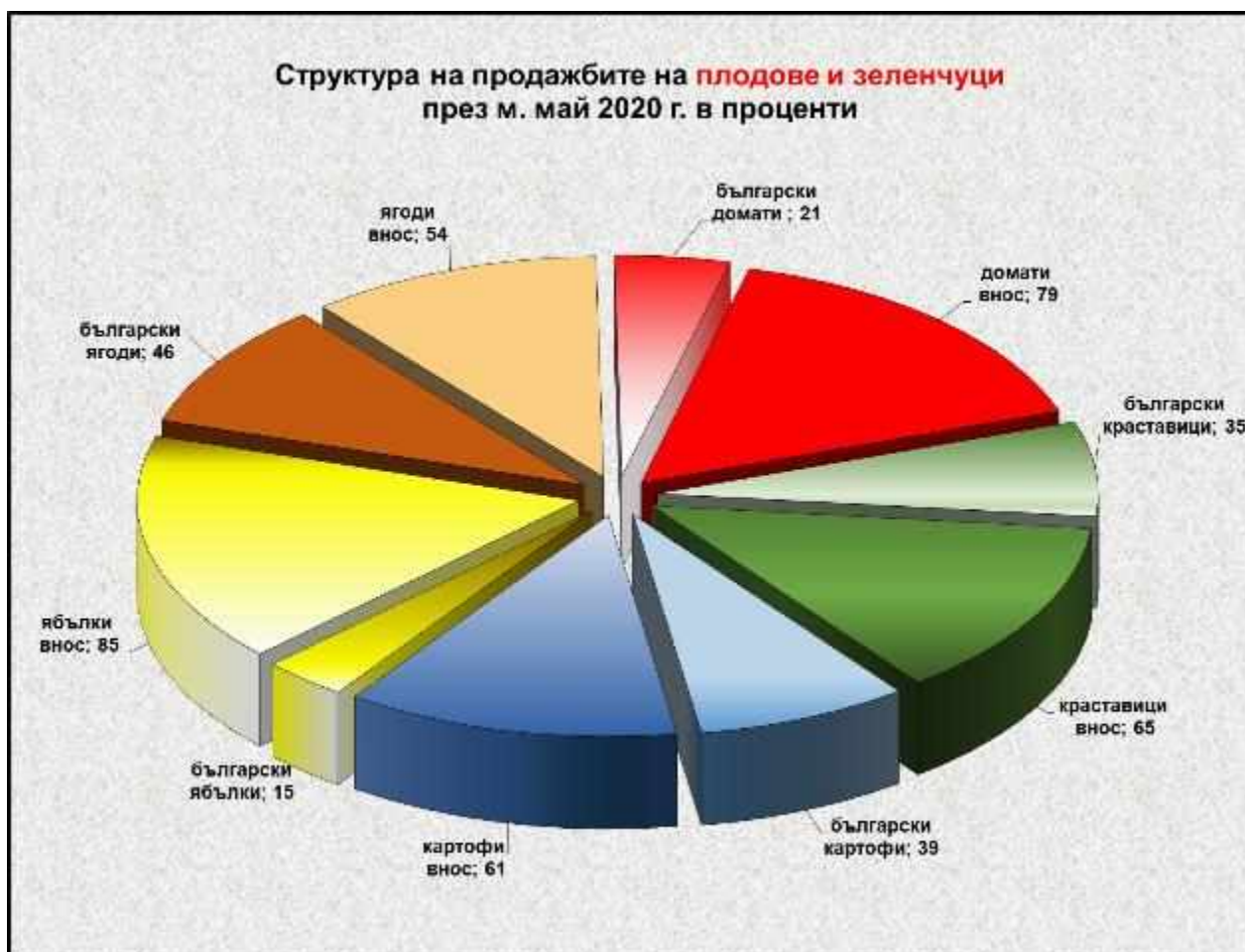

Фиг. 21

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават. Наблюденията върху пазара на плодовете и зеленчуците през м. май показват, че относителният дял на предлаганите количества българската продукция е по-малък в сравнение с дела на продажбите от внос. (фиг. 39)

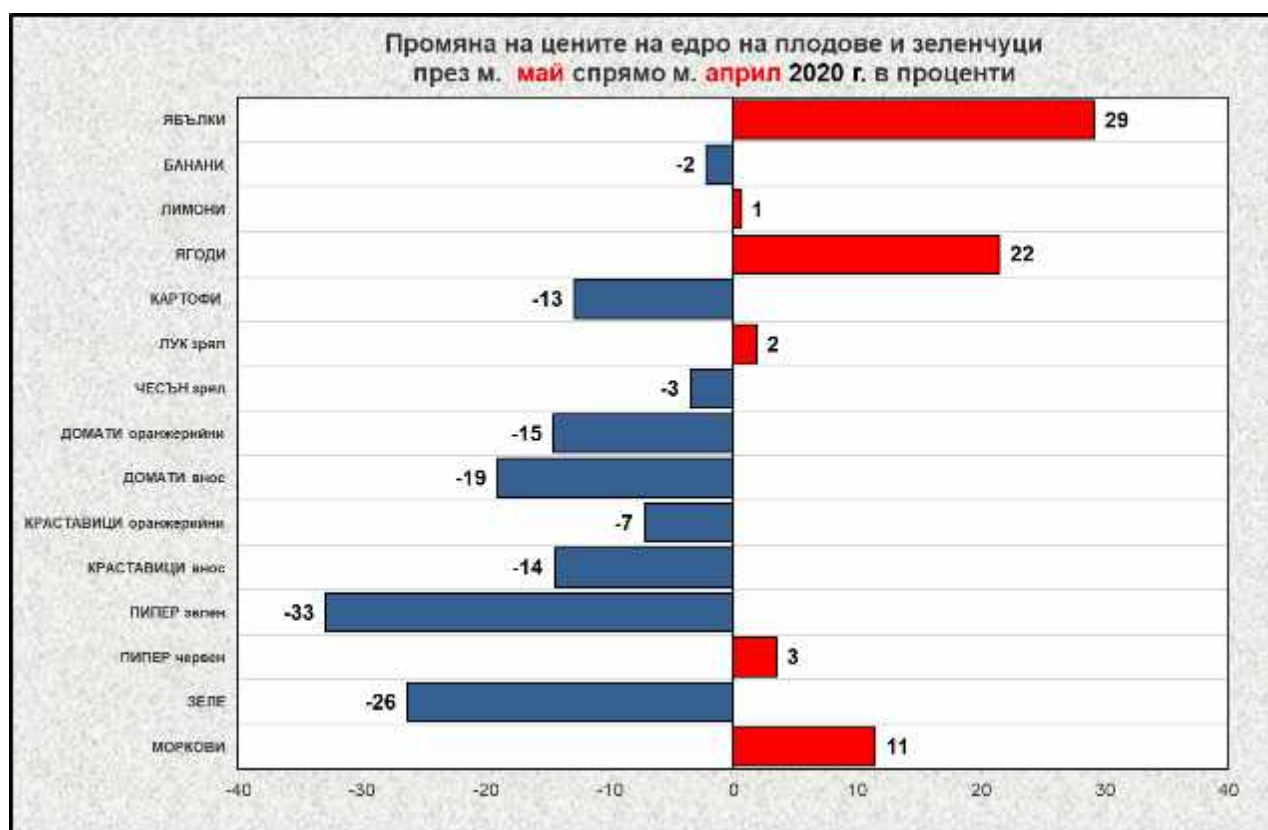
Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос през месеца показва превес на вносните домати, като съотношението е 79% към 21%. Аналогични са наблюденията върху продажбите на краставиците, като при тях относителният дял на вносните краставици е 65%, а на българските съответно 35%. Относителният дял на пазара на българските картофи също е по-малък и е 39%. Количествата вносни ябълки преобладават на пазара, като съотношението е 85%:15%. (фиг. 22)

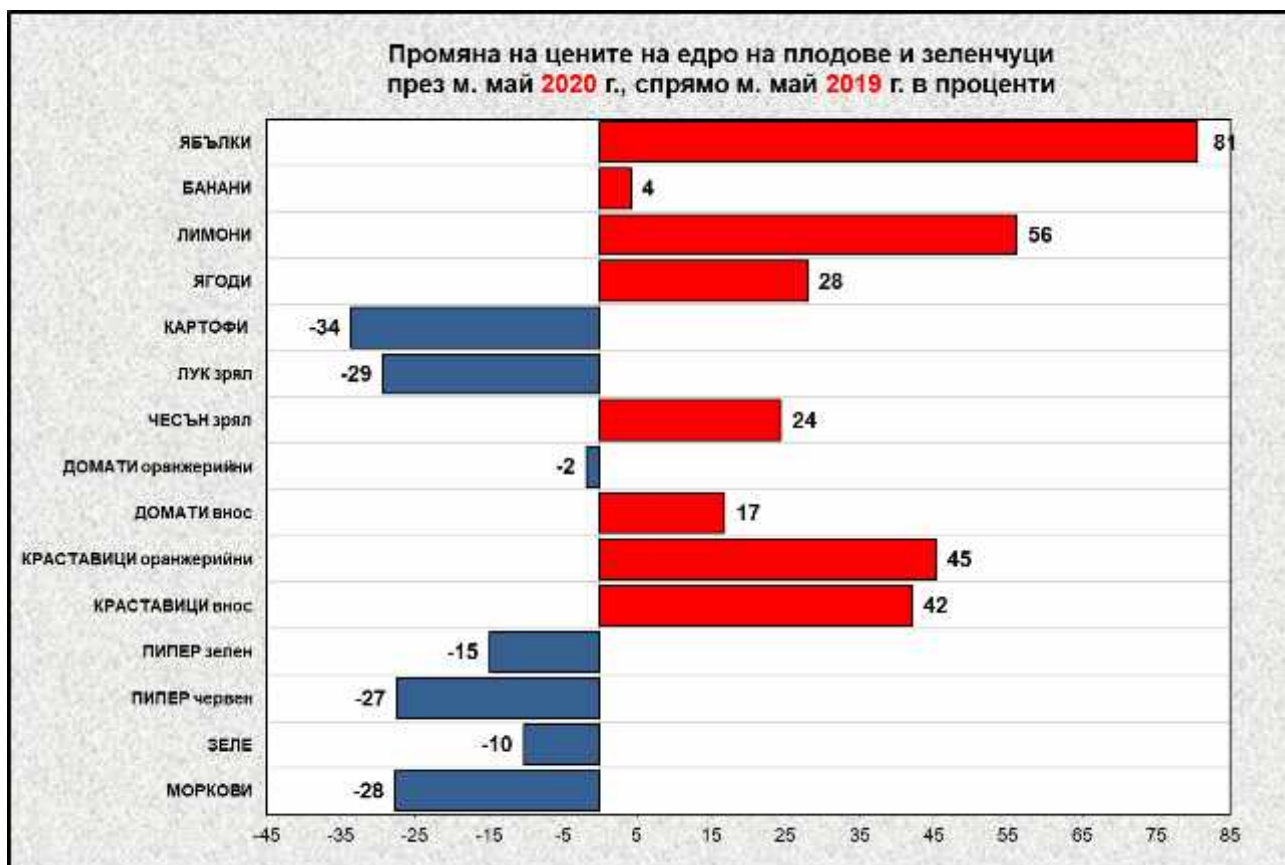
Фиг. 22

Таблица 4

СТОКА	април'20	май'20	промяна в %	промяна в лв.	май'19	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,44	1,86	29	0,42	1,03	81	0,83
БАНАНИ	2,28	2,23	-2	-0,05	2,14	4	0,09
ЛИМОНИ	3,12	3,14	1	0,02	2,01	56	1,13
ЯГОДИ	3,72	4,52	22	0,80	3,53	28	0,99
КАРТОФИ	1,09	0,95	-13	-0,14	1,43	-34	-0,48
ЛУК зрял	1,07	1,09	2	0,02	1,54	-29	-0,45
ЧЕСЪН зрял	5,27	5,09	-3	-0,18	4,09	24	1,00
ДОМАТИ оранжерийни	2,55	2,18	-15	-0,37	2,22	-2	-0,04
ДОМАТИ внос	2,31	1,87	-19	-0,44	1,60	17	0,27
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	2,38	2,21	-7	-0,17	1,52	45	0,69
КРАСТАВИЦИ внос	2,01	1,72	-14	-0,29	1,21	42	0,51
ПИПЕР зелен	3,92	2,63	-33	-1,29	3,09	-15	-0,46
ПИПЕР червен	3,74	3,87	3	0,13	5,33	-27	-1,46
ЗЕЛЕ	0,95	0,70	-26	-0,25	0,78	-10	-0,08
МОРКОВИ	0,87	0,97	11	0,10	1,34	-28	-0,37

Фиг. 23

Фиг. 24

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. май спрямо м. април се наблюдават преобладаващо низходящи тенденции. (табл. 4 и фиг.23)

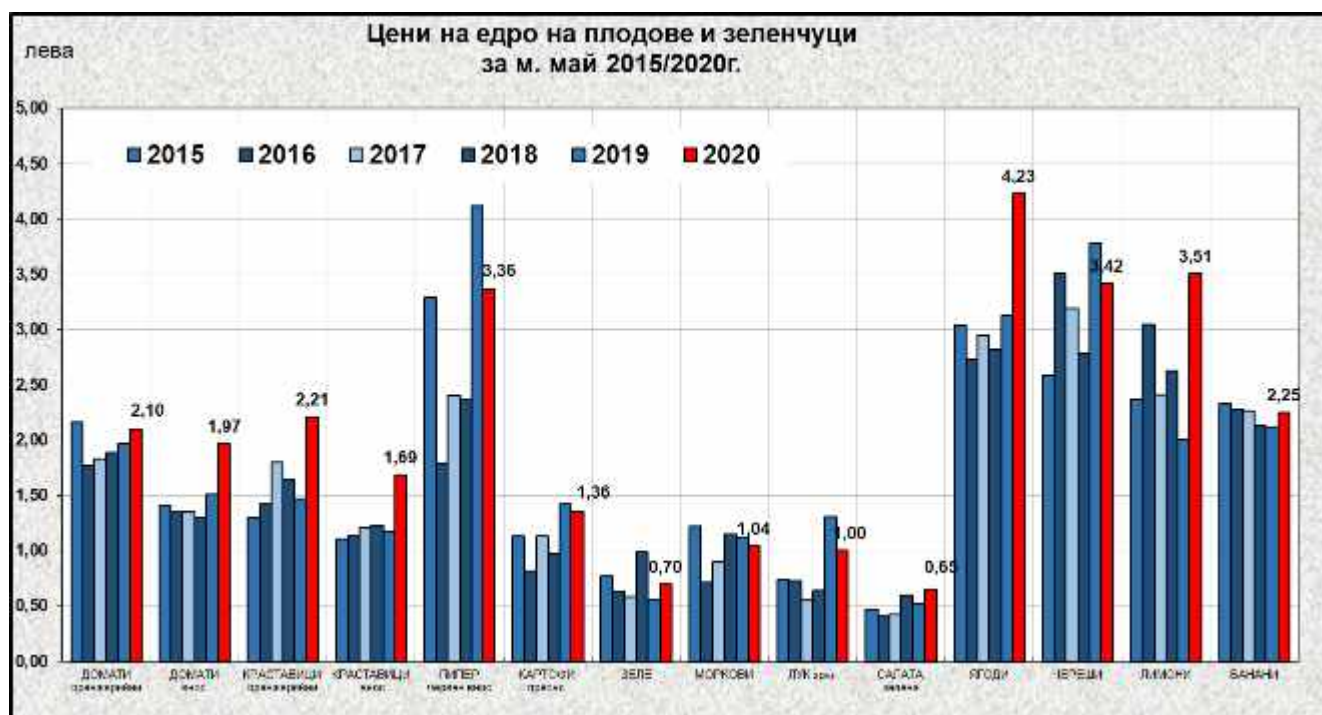
На месечна база е регистриран спад на цените на краставиците и доматиите, както на българските, така и на тези от внос и на червения пипер, морковите и зрелия лук, на картофите, чесъна, зеления пипер и зелето. Цените на лука, червения пипер и морковите поскъпват в диапазона 2 – 11%.

При цените на плодовете се наблюдава покачване на цените, което при ябълките и ягодите е 22-29%, а цените на лимоните и бананите се задържат около стойностите от предходния месец.

В сравнение със същия месец на миналата година при цените на зеленчуците наблюдаваните тенденции са разнопосочни, а при плодовете всички колебания са нагоре. Поскъпване на годишна база има при краставиците, чесъна и вносните домати. По-ниски цени на годишна база са отчетени при картофите, лука, зеления пипер, зелето и морковите.(фиг. 24). При плодовете, предмет на този анализ се наблюдава поскъпване на годишна база с 28-81%.

Таблица 5 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. май 2015/2020г.

май	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ внос	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ внос	ПИПЕР червен внос	КАРТОФИ пресни	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	САЛАТА зелена	ЯГОДИ	ЧЕРЕШИ	ЛИМОНИ	БАНАНИ
ГОДИНА														
2015	2,16	1,41	1,30	1,11	3,29	1,13	0,77	1,22	0,74	0,47	3,04	2,59	2,37	2,33
2016	1,77	1,35	1,42	1,13	1,79	0,82	0,63	0,71	0,73	0,41	2,73	3,51	3,05	2,28
2017	1,83	1,36	1,80	1,21	2,40	1,13	0,58	0,90	0,55	0,42	2,95	3,19	2,41	2,27
2018	1,89	1,30	1,65	1,23	2,36	0,97	0,99	1,15	0,64	0,60	2,82	2,78	2,63	2,13
2019	1,97	1,51	1,47	1,17	4,12	1,42	0,56	1,12	1,31	0,52	3,13	3,78	2,01	2,12
2020	2,10	1,97	2,21	1,69	3,36	1,36	0,70	1,04	1,00	0,65	4,23	3,42	3,51	2,25

Фиг. 25

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. май 2020 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2015 – 2020 г.) показва следните тенденции: (табл. 5 и фиг. 25)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

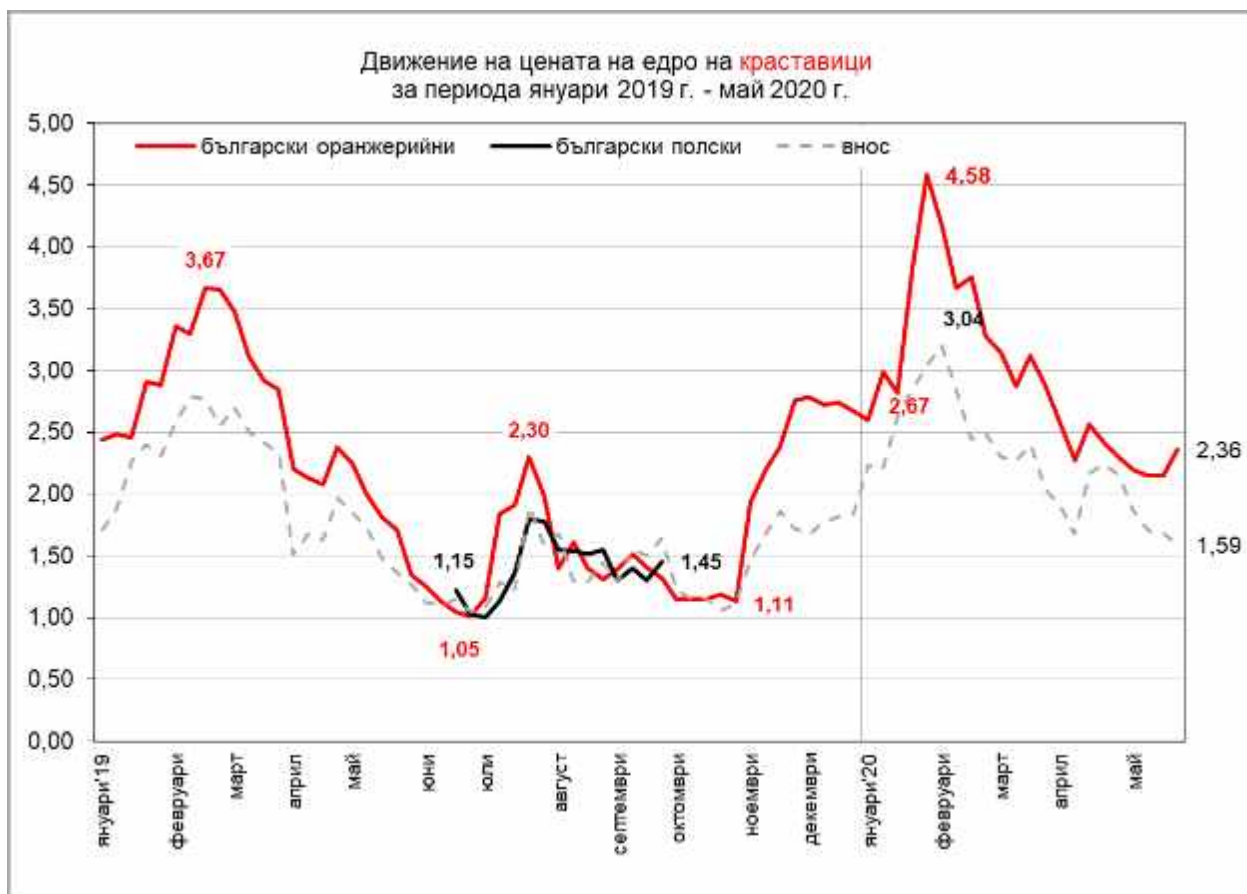
- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. май на последните шест години е функция и от конкретните метеорологични условия.

- Цените на домати и краставиците през м. май 2020 г. са най-високи спрямо предходните 5 години. Цените на картофите, зелето, морковите и зелената салата са по-ниски спрямо миналата година.

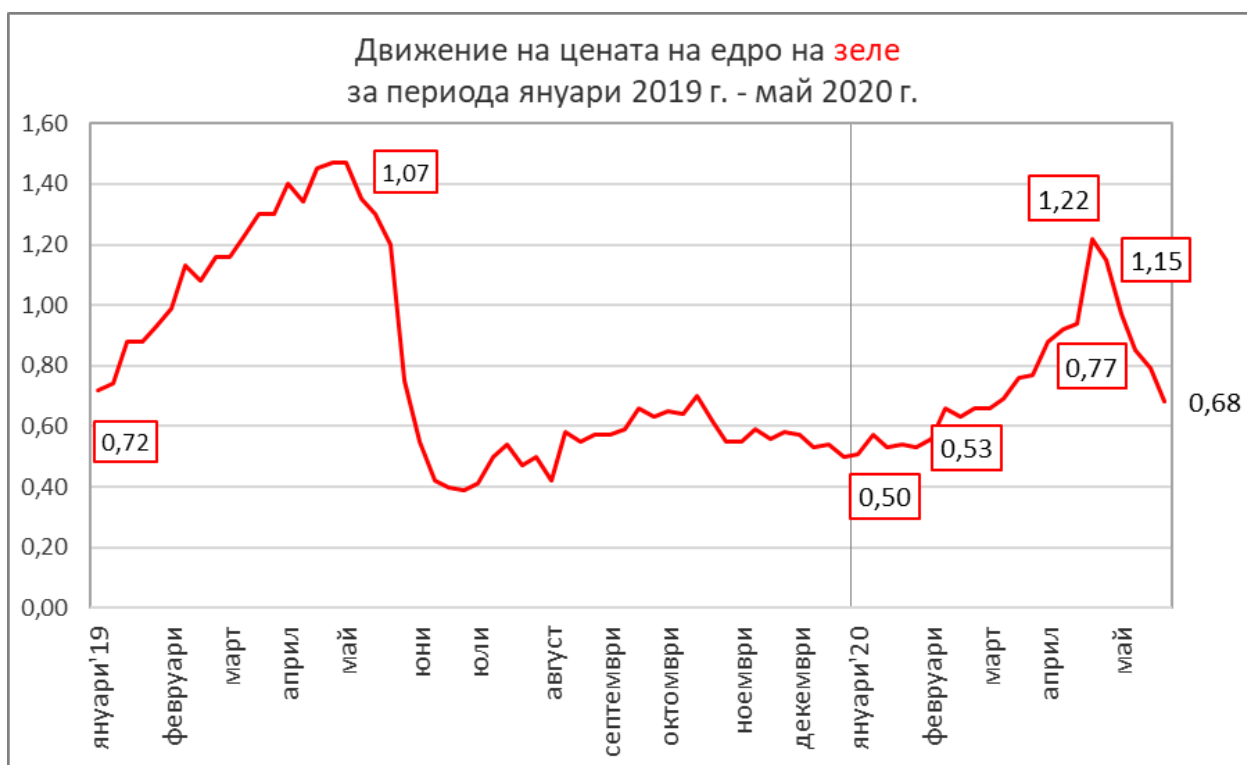
- Цените на едро на ягодите през май 2020 г. са най-високи спрямо анализирания период. Цените на лимоните са значително над нивата от предходните години, а цената на черешите е около нивата от 2016 и 2017 г. и над цената през 2015 и 2018 г. Цените на бананите през годините имат стабилен характер.

Фиг. 26

Фиг. 27

Фиг. 28

Фиг. 29

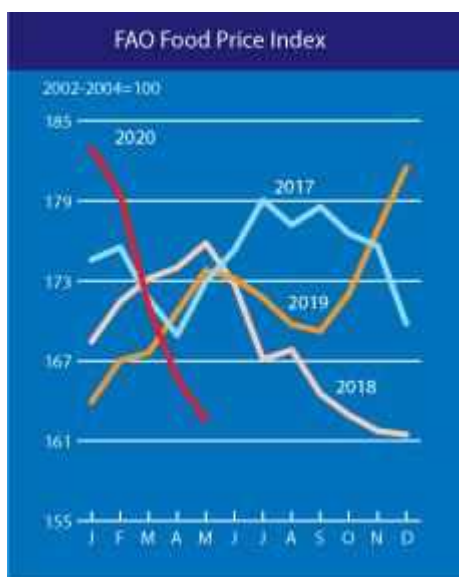
Фиг. 30

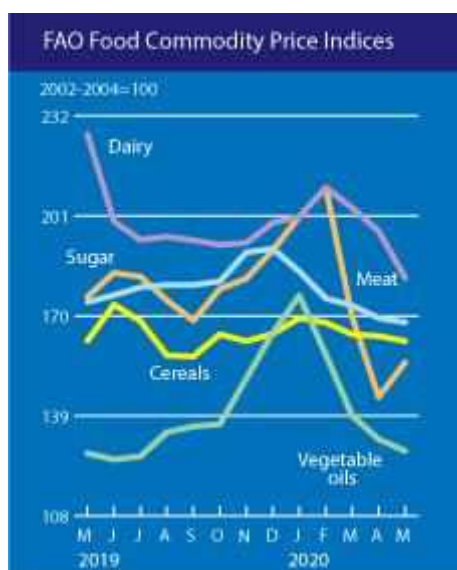
Фиг. 31

Международни цени

Индексът на цените на храните на **FAO** (Организацията по прехрана и земеделие (FAO) към ООН; Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations) през м. май достига до най-ниските си нива за последните 17 месеца.

Фиг. 32

Фиг. 33

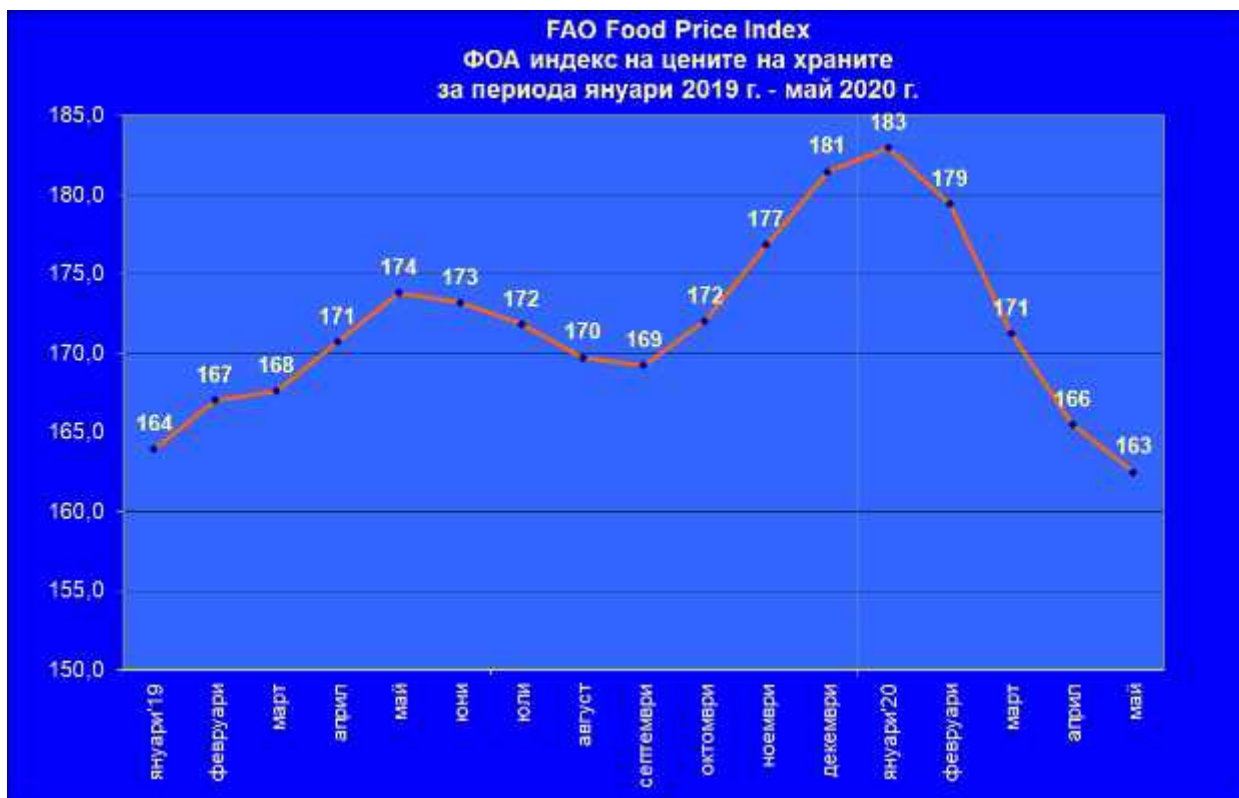
През януари 2020 г. индексът на цените на храните на FAO¹ възлиза на 182,5 пункта, което е с почти 1,3 пункта (0,7%) по-високо от декември и 11,3% по-високо в сравнение със същия месец на миналата година. Така, според резултатите от януари, тенденцията за повишаване на стойността на индекса продължава вече четвърти пореден месец. Основната причина за растежа е продължаващия ръст на цените за растителните масла, захарта и отчасти на зърното и млечните продукти. През месеца се наблюдава значителен спад на цените на различни видове меса.

Индексът на цените на храните на FAO през април 2020 г. е 165,5 пункта, като е с 5,7 пункта (3,4 %) по-нисък от показателя за март и достига най-ниското си ниво от януари 2019 г. Понижението на стойностите отново се дължи на отрицателните ефекти на пандемията COVID-19 върху международните хранителни пазари. Особено рязко в сравнение с предния месец се понижават цените на захарта.

Индексът на цените на храните на FAO * (FFPI) през май 2020 г., е средно 162,5 пункта по-нисък с 3,1 пункта (1,9 %) от април и достига най-ниската средна месечна стойност от декември 2018 г. С продължаващите отрицателни икономически ефекти от COVID-19, FAO е на най-ниското ниво за последните четири месеца. Последният спад през май се дължи намаляващите стойности на всички подиндекси с изключение на захарта, която се повишав за първи път от три месеца. (фиг.32,33,34)

Най-високите стойности на този индекс (238 пункта) са регистрирани в началото на 2011 г.

¹В състава на FAO индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и меса.

Фиг. 34

Средната стойност на индекса на цените на зърнените храни на ФАО през януари възлиза на 169,2 пункта, което е с 4,8 пункта (2,9%) по-високо от стойността му през декември, достигайки най-високото ниво от май 2018 г. През януари се наблюдава увеличение на международните цени за всички основни култури. Цените на пшеницата показват най-висок ръст, който се дължи на увеличеното търсене от редица страни, успоредно с намаленото предлагане от Франция, както и информацията, която се появи за възможно въвеждане на ограничения за износ в Руската федерация за периода до 30 юни 2020 г. в резултат на увеличение цени на вътрешния пазар. Експортните цени на царевичата през януари също се покачват значително поради активните поръчки и сезонното намаляване на предлагането в страните износители на Южното полукълбо. Международните цени на ориза леко се повишават на фона на данните за добра реколта и намаляването на въздействието на неблагоприятните климатични условия върху износа.

Индексът на цените на зърнените култури ФАО през април е 164,0 пункта, като леко намалява в сравнение с март, но все още е с 4,0 пункта (2,4%) по-висок в сравнение с април 2019 г. През април има значително увеличение на международните цени на пшеницата и ориза и рязък спад на котировките на царевичата, в резултат на което стойността на индекса на цените на зърнените

храни на ФАО не се променя значително в сравнение с предходния месец. Средната цена на пшеницата нараства с 2,5%, поради силното международно търсене и информацията за бързо изчерпване на експортните квоти, наложени от Руската федерация в края на март, което се очаква да продължи и до края на настоящия сезон. т.е. до 30 юни. Въвеждането на временни ограничения за износ и логистичните трудности, с които се сблъскват някои доставчици, предизвикват увеличение на международните цени на ориза със 7,2% в сравнение с миналия месец, докато решенията взети до края на месеца за облекчаване и впоследствие премахване на ограниченията за износ, включително във Виетнам, оказва възпиращ ефект върху повишаването на цените. В същото време международните цени на царевичата продължават да намаляват за трети пореден месец, в резултат на което стойността на индекса на цените на фуражните зърна намаля с 10% в сравнение с миналия месец. Наличието на значителни експортни резерви на зърно от новата реколта в Южна Америка и слабото търсене от страна на производителите на фураж и етанолово гориво продължават да имат понижаващ ефект върху цените на царевичата.

Индексът на цените на зърнените култури ФАО през май е средно 162,2 пункта, като с 1,6 пункта (1,0%) по-нисък спрямо април и се доближава до нивото на същия месец от миналата година. От зърнени култури се повишава само цената на ориза. Пшеницата и царевичата поевтиняват, поради по-слабо търсене и голямо предлагане.

Индексът на цените на растителните масла на ФАО² през януари е 176.3 пункта, което е с 11.6 пункта (или 7.0%) по-висок от декември и е най-високият показател за последните три години. Повишаването на международните цени на палмово масло продължава шести месец подред поради очакваното намаляване на предлагането на световните пазари и силното търсене от сектора на биодизела. Цените на соята и слънчогледовото масло също продължават да нарастват под влияние на голямото търсене на внос на фона на намалените експортните запаси. Недостигът на доставки на световните пазари доведе до пиковите стойности на рапичното масло от май 2014 г. От средата на януари обаче темпът на растеж на цените за целия спектър растителни масла се забави, главно поради несигурността, възникнала след сключването на търговско споразумение между САЩ и Китай, както и от опасенията относно възможните последици от избухването

² В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

на коронавирус и обявените в тази връзка мерки. Напрежението в търговията между Индия и Малайзия има ограничаващ ефект върху повишаването на цените на палмовото масло.

Индексът на цените на растителните масла на ФАО през април пада до 131,8 пункта, което е със 7,2 пункта (или 5,2 %) по-ниско от стойността му през март и достига най-ниското си ниво от август 2019 г. Спадът в стойността на този индекс, който продължава вече трети пореден месец, се дължи на спад в котировките на палмовото, соевото и рапичното масло на фона на повишаващата се цена на слънчогледовото масло. По-нататъшният спад на цените на палмовото масло е причинен от резкия спад на международните цени на петрола и слабото международно търсене на палмово масло, както от хранителния, така и от енергийния сектор поради пандемията COVID-19. Освен това в Малайзия производството на палмово масло надвишава първоначалните очаквания, което също оказва натиск върху цените. Намаленото търсене предизвиква спад в цените на рапичното и соевото масло. В същото време международните цени на слънчогледовото масло през април се увеличават, както поради повишеното търсене на внос, така и от очакванията за ограничено предлагане на износ.

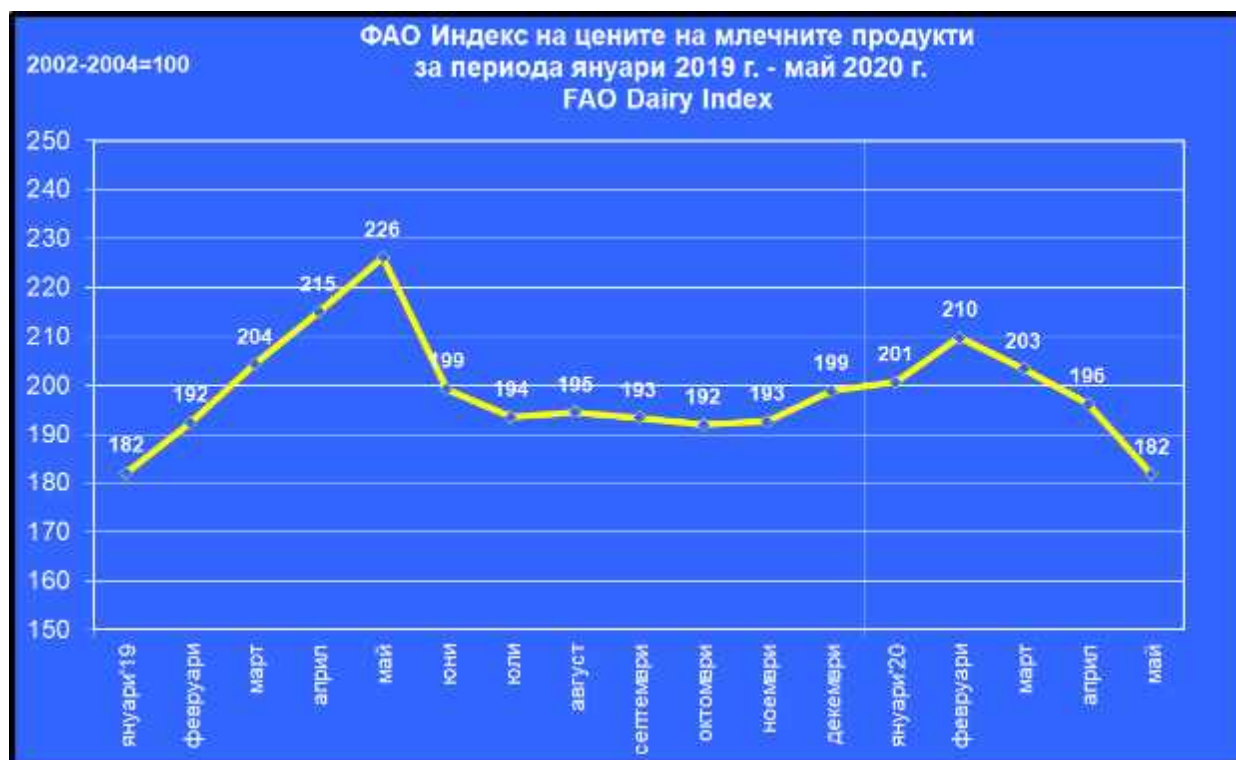
Индексът на цените на растителните масла на ФАО през май достигна средно 128,1 пункта, като се понижава с 3,7 пункта (или 2,8%) и отбелязва 10-месечен спад. Понижението на индекса отразява по-ниските цени на палмовото масло, докато цените на рапичното и слънчогледовото масло се увеличават.

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО³ през януари е 200,6 пункта, което е с 1,8 пункта (0,9%) по-ниско в сравнение с декември. Това ниво на индекса е с 18.5 пункта (10.2%) по-високо от нивото от същия месец на миналата година. През януари котировките за маслото, сиренето и обезмаслено мляко на прах се увеличават, което е свързано с активно търсене на внос и ограничено предлагане на спот пазарите в Европа и Океания. Сезонният спад в производството на мляко също стимулира по-високите цени. В същото време котировките за пълномаслено мляко на прах намаляват поради ограниченото търсене на международните пазари през първата половина на месеца.

³ В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО през април възлиза на 196,2 пункта, което е със 7,3 пункта (3,6%) по-ниско от нивото през март и по този начин спадът на този индекс продължава втори пореден месец. В резултат на това стойността му е с 18.8 пункта (8.8%) по-ниска в сравнение със същия период на миналата година. Котировките на маслото, обезмасленото и пълномасленото мляко на прах през април падат с над 10 % поради увеличеното експортно предлагане на фона на слабото търсене на внос. Освен това цените отразяват традиционното за това време на годината увеличение на производството в страните от Северното полукълбо и намаляването на покупките от предприятия за обществено хранене и производители на храни. В същото време котировките на сиренето леко се увеличават поради ограниченото предлагане на спот пазарите в Океания, свързано със сезонното намаляване на обемите на производство.

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО е 181,8 пункта през май, което е с 14,4 пункта (7,3%) по-нисък спрямо април. Регистриран трети пореден месец на спад на стойностите и е с 44,3 пункта (19,6%) под нивото от миналата година. Котировките за всички млечни продукти, представени в индекса, паднаха през май, като най-големият спад е регистриран при маслото и сиренето.

Фиг. 35

Фиг. 36

Стойността на Индекса на цените на месото FAO⁴ през януари е 182,5 пункта, което е със 7,5 пункта (4,0%) по-ниско от стойността му за декември и спадът му продължава единадесет последователни месеца. В същото време на сегашното ниво индексът се оказа с 22,4 пункта (14,0%) по-висок от нивото на съответния месец на миналата година. През януари котировките на всички категории месо бяха намалени: цените на овнешкото месо намаляват най-значително, последвано от говеждото, свинското и пилешкото. Това се дължи на намаляването на обществените поръчки, предимно от Китай и други страни от Далечния Изток, които активно увеличават вноса в края на 2019 г. В допълнение, наличието на значителни експортни запаси, основно свинско и говеждо месо, допълнително понижават цените през последните няколко седмици.

Стойностите на Индекса на цените на месото FAO⁵ продължават да намаляват за четвърти пореден месец и през април стъпват на ниво от 168,8 пункта, което е с 4,7 пункта (2,7%) по-ниско от март. През април е регистрирано намаление на международните котировки на всички видове месо, включени в този индекс. Частичното възстановяване на търсенето на внос, предимно от Китай не е

⁴ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

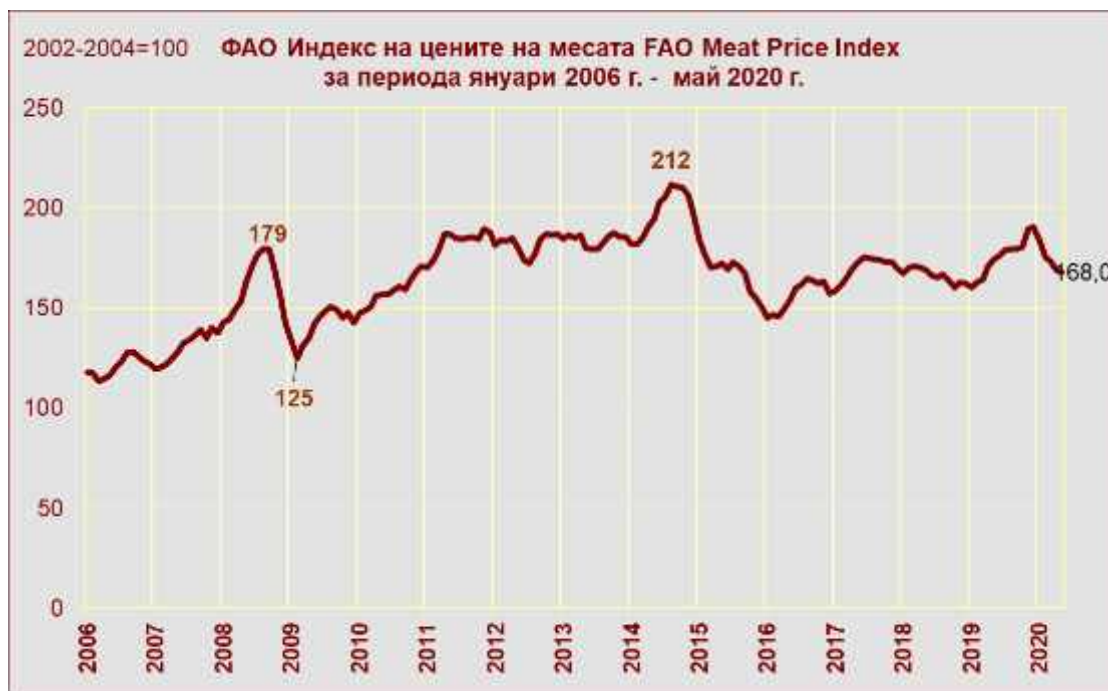
⁵ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

достатъчно да компенсиране спада на вноса в други страни, засегнати от икономически и логистични проблеми, предизвикани от пандемията COVID-19.

Индексът на цените на месото FAO * е средно 168,0 пункта през май, което е с 1,3 пункта (0,8%) по-нисък спрямо април, като отчита пети пореден месечен спад. На това ниво индексът е 6,3 пункта (3,6%) под стойността му през съответния месец миналата година и 44 пункта (20,8%) под пика, достигнат през август 2014 г.

Фиг. 37

Фиг. 38

Индексът на цените на захарта FAO през януари е 200,7 пункта, което е с 10,4 пункта (5,5%) по-високо от стойността му за декември. След четири последователни месеца на устойчив растеж, цените на захарта достигнаха най-високите си нива от декември 2017 г. до сега. Този скок на цените се дължи на очаквания спад от 17% в производството на захар в Индия, 66% спад в производството на най-големия производител на захар в Бразилия (централен южен регион) и 25% спад в реколтата в Мексико. Въпреки това, спадът в цените на суровия петрол и продължаващото отслабване на бразилската национална валута (реална) спрямо щатския долар имат ограничаващ ефект върху растежа на международните котировки на захар.

Индексът на цените на захарта FAO през април възлиза на 144,9 пункта, като е с 24,7 пункта (14,6 %) под нивото от март и спадът му продължава втори пореден месец. Основната причина за намаляването на цените на захарта е резкият спад на международните цени на суровия петрол. По-ниските цени на горивата означават, че фабриките за захар са принудени да изпращат повече захарна тръстика, за да произвеждат захар, а не етанол, който се използва вместо традиционните горива, което води до увеличаване на експортните запаси. Мерките за социално разстояние, въведени в няколко държави за ограничаване на разпространението на COVID-19, имат допълнителен ефект върху намаляването на цените на захарта в международен план.

Индексът на цените на захарта FAO е средно 155,6 пункта през май, което е с 10,7 пункта (7,4%) по-висок спрямо април. Месечното увеличение на международните цени на захарта до голяма степен се дължи на по-ниските от очакваните реколти в някои големи страни, особено Индия, вторият най-голям производител на захар в света и Тайланд, вторият най-голям износител на захар в света. Освен това по-високите международни цени на суровия петрол също допринесоха за увеличаването на котировките на захар, тъй като по-високите цени на енергията обикновено насърчават захарните мелници да използват повече доставки на захарна тръстика за производство на етанол, намалявайки наличието на захар на световния пазар. Това е особено в Бразилия, най-големият износител на захар в света.

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

От началото на годината кривата на индекса има възходящ тренд, който се задържа до края на м. януари. През първата седмица на месеца стойностите тръгват от 1.486 пункта и достигат до ниво от 1.614 пункта. Покачването на индекса за месеца е 8.6%.

През февруари трендът е устойчиво низходящ и през последната седмица на месеца стъпва на ниво от 1,588.

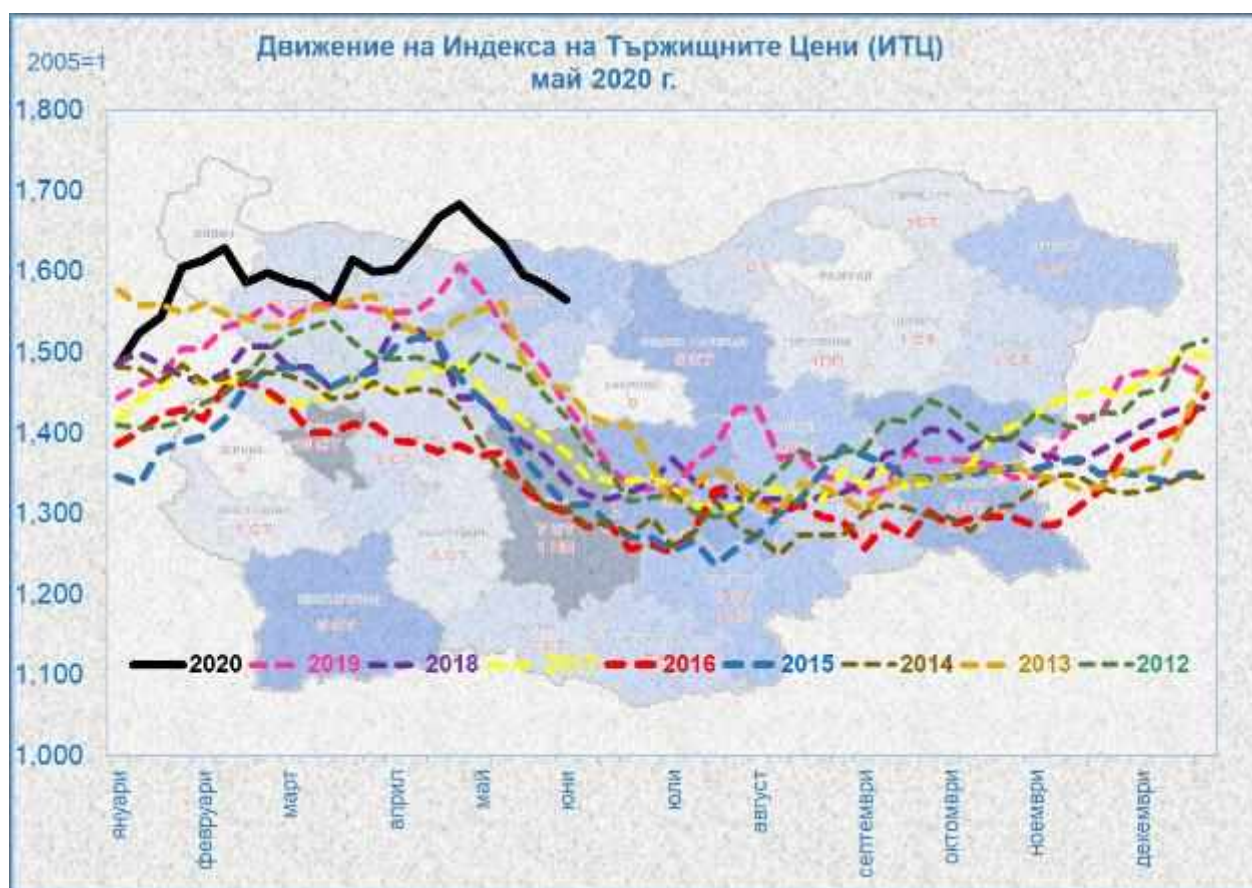
След известно стабилизиране на стойностите на ИТЦ и слабата низходяща тенденция, наблюдавана през февруари, през март трендът рязко се обръща и достига до нивата от края на януари.

През месец април кривата на ИТЦ запазва възходящият си тренд от предходния месец, но през последната седмица на месеца кривата леко тръгва надолу и стъпва на ниво от 1.658 пункта.

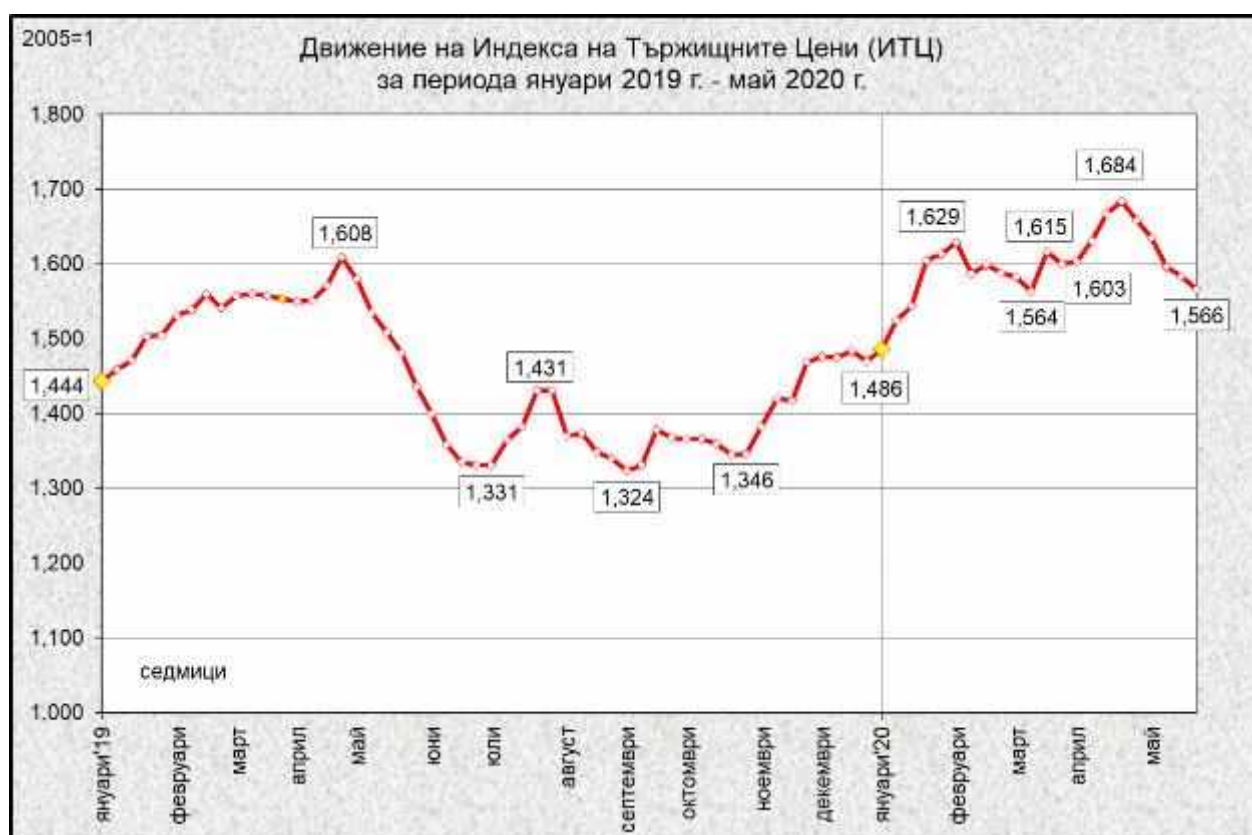
През месец май кривата на ИТЦ обръща тренда си от предходния месец и запазва устойчива низходяща тенденция. (фиг. 40)

През месеца кривата на **Индекса на тържищните цени** минава много над нивата от същия период на предходните осем години. (фиг. 39)

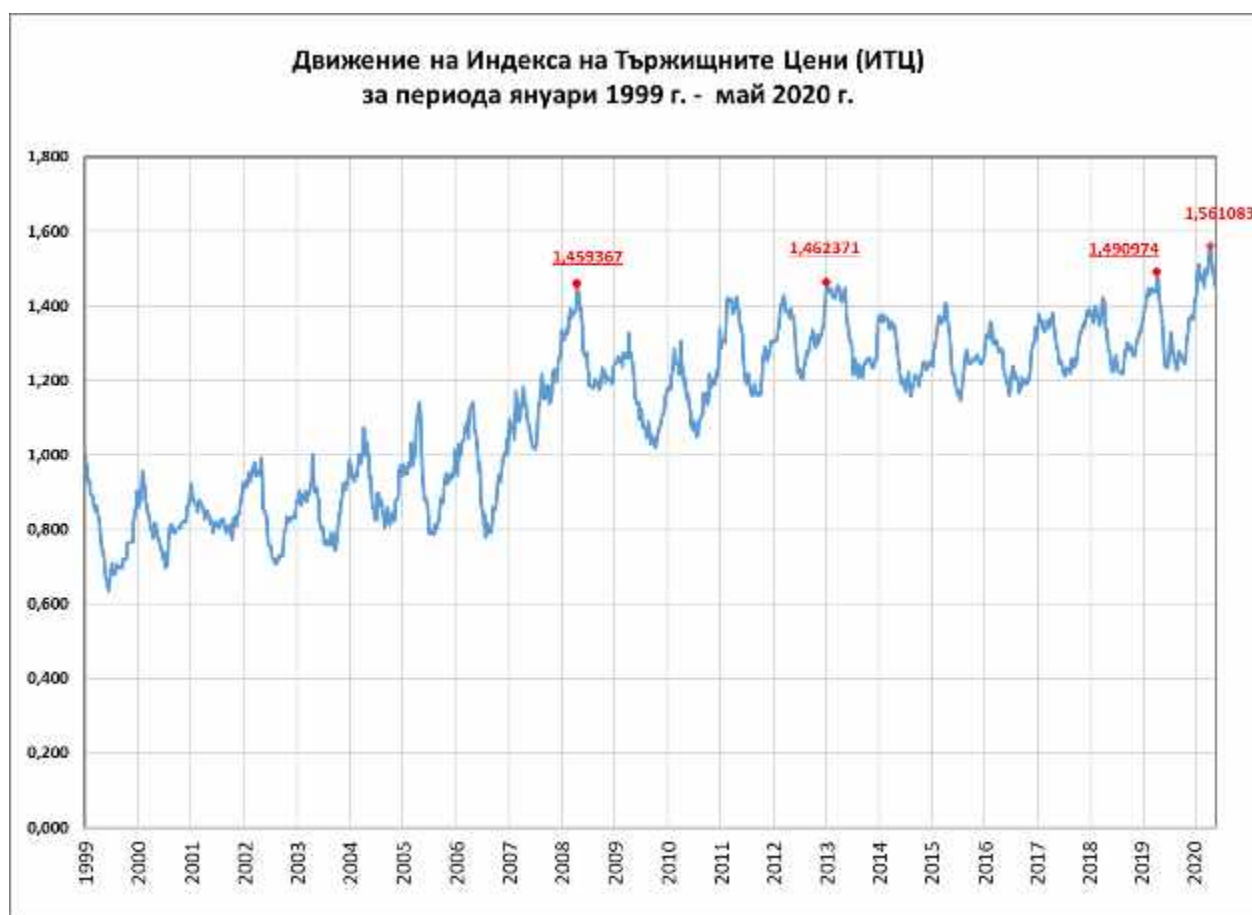
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – май 2020 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през април 2020 г. Пикови стойности, но на малко по-ниска нива са достигнати и през зимата на 2008, 2013 и 2019 г. (фиг. 41)

Фиг. 39

Фиг. 40

Фиг. 41

**С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ**

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България
за месец **юни** 2020 г.

През месец юни наблюдаваните тенденции при движението на цените на храните са разнопосочни.

На **месечна база** на пазара на храни е регистрирано леко поскъпване на повечето основни хранителни стоки, което е по-силно изразено при лещата. Поевтиняване се наблюдава при яйцата. Цените на млечните произведения остават сравнително стабилни и се движат около нивата от предходния месец. При месата и месните произведения тенденциите са разнопосочни.

На **годишна база** цените на всички основни хранителни стоки бележат ръст, който е в диапазон от 7% до 16%. Поскъпване спрямо миналата година има и при млечните произведения, с изключение на кравето масло, което поевтинява спрямо същия месец на миналата година. Значително покачване на цената на годишна база има при свинското месо и малко по-умерено поскъпване при повечето месни произведения.

През месец юни цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база преобладават низходящите тенденции, а на годишна база изменението на цените на плодовете и зеленчуците показват възходящи тенденции.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец юни в **периода 2013 – 2020 г.** показва, че през тази година цените на повечето хранителни продукти и на млечните произведения са по-високи спрямо същия месец на предходните две - три години. Най-високи стойности през м. юни тази година в сравнение със същия месец на предходния петгодишен период са отчетени при брашното, ориза, кравето сирене и кашкавала, свинското месо и каймата.

Тенденциите при движението на цените на плодовете и зеленчуците през осемгодишния период са около и над нивата от 2019 г. Цените на плодовете се движат около нивата от предходните години. При зеленчуците цените на домати са най-високи за наблюдавания период.

През месец юни кривата на ИТЦ обръща тренда си от предходния месеци и запазва устойчива низходяща тенденция.

През месеца кривата на **Индекса на тържищните цени** минава много над нивата от същия период на предходните осем години.

През юни на **международния пазар** трендът от предходните месеци се обръща и стойностите при захарта, млечните продукти и маслата и мазнините се повишават.

Хранителни стоки

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. юни, спрямо предходния месец са разнопосочни.

Поскъпването при стоките от тази група е около 2-4%. Поевтиняване на месечна база има при яйцата (6%) и фасула (1%). (табл. 1, фиг.7)

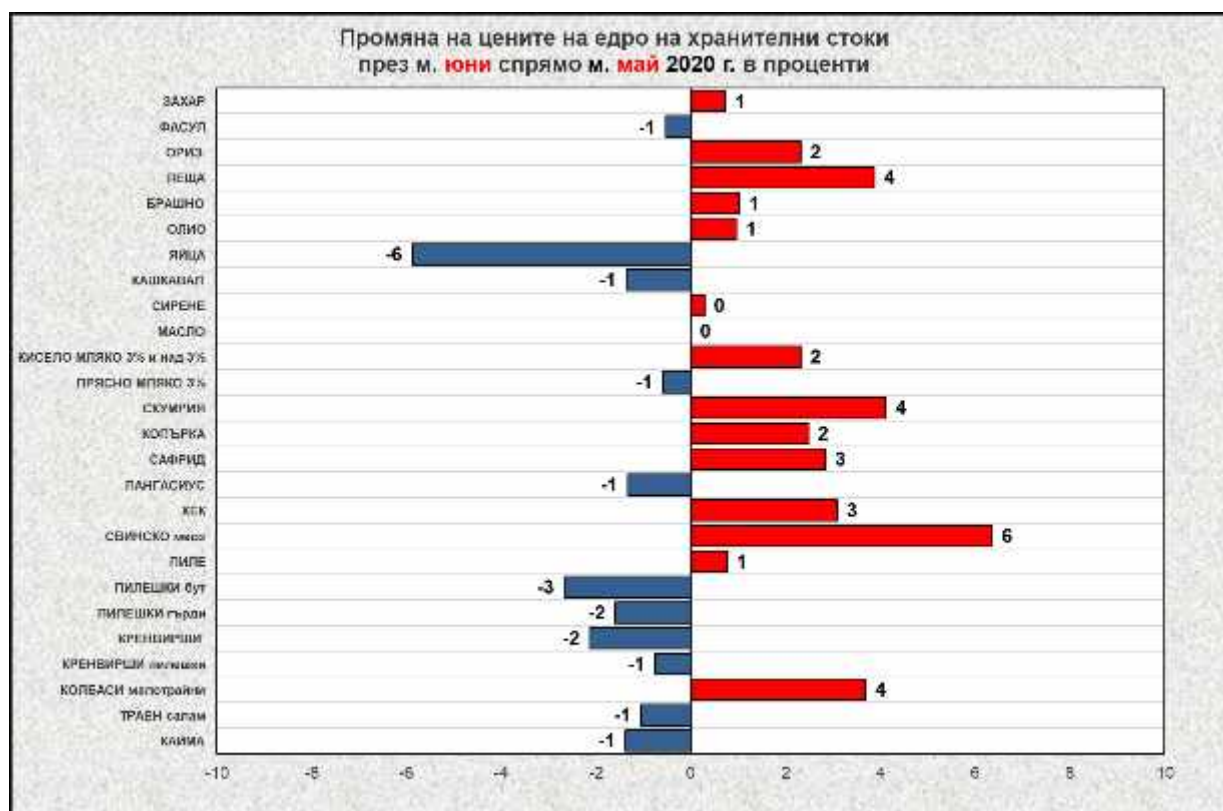
През месеца се наблюдава стабилизиране на цените на повечето млечните произведения, като лек ръст има при цената на киселото мляко. (фиг.7)

Стойностните колебания на цените на месото и месните произведения през м. юни са с разнопосочни тенденции. Повишение на стойностите с 4-6% е отчетено при кренвиршите и свинското месо, цените на пилешките разфасовки и месните продукти бележат спад. Цените на рибата се повишават в интервала 2-4%.

табл. 1, фиг. 7)

Таблица 1

СТОКА	май'20	юни'20	промяна в %	промяна в лв.	юни'19	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЗАХАР	1,35	1,36	0,7	0,01	1,20	13,3	0,16
ФАСУЛ	3,85	3,83	-0,5	-0,02	3,29	16,4	0,54
ОРИЗ	2,15	2,20	2,3	0,05	1,92	14,6	0,28
ЛЕЩА	2,32	2,41	3,9	0,09	2,19	10,0	0,22
БРАШНО	0,97	0,98	1,0	0,01	0,86	14,0	0,12
ОЛИО	2,07	2,09	1,0	0,02	1,95	7,2	0,14
ЯЙЦА	0,17	0,16	-5,9	-0,01	0,16	0,0	0,00
КАШКАВАЛ	11,07	10,92	-1,4	-0,15	9,95	9,7	0,97
СИРЕНЕ	6,68	6,70	0,3	0,02	5,72	17,1	0,98
МАСЛО	1,92	1,92	0,0	0,00	2,19	-12,3	-0,27
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,86	0,88	2,3	0,02	0,85	3,5	0,03
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,71	1,70	-0,6	-0,01	1,57	8,3	0,13
СКУМРИЯ	4,13	4,30	4,1	0,17	3,66	17,5	0,64
КОПЪРКА	2,01	2,06	2,5	0,05	2,04	1,0	0,02
САФРИД	3,17	3,26	2,8	0,09	3,20	1,9	0,06
ПАНГАСИУС	3,76	3,71	-1,3	-0,05	3,63	2,2	0,08
ХЕК	4,86	5,01	3,1	0,15	5,10	-1,8	-0,09
СВИНСКО месо	8,80	9,36	6,4	0,56	7,86	19,1	1,50
ПИЛЕ	3,92	3,95	0,8	0,03	3,72	6,2	0,23
ПИЛЕШКИ бут	2,99	2,91	-2,7	-0,08	2,95	-1,4	-0,04
ПИЛЕШКИ гърди	7,57	7,45	-1,6	-0,12	7,46	-0,1	-0,01
КРЕНВИРШИ	6,11	5,98	-2,1	-0,13	5,18	15,4	0,80
КРЕНВИРШИ пилешки	3,96	3,93	-0,8	-0,03	3,51	12,0	0,42
КОЛБАСИ малотрайни	4,86	5,04	3,7	0,18	4,44	13,5	0,60
ТРАЕН салам	9,59	9,49	-1,0	-0,10	8,77	8,2	0,72
КАЙМА	5,81	5,73	-1,4	-0,08	4,97	15,3	0,76

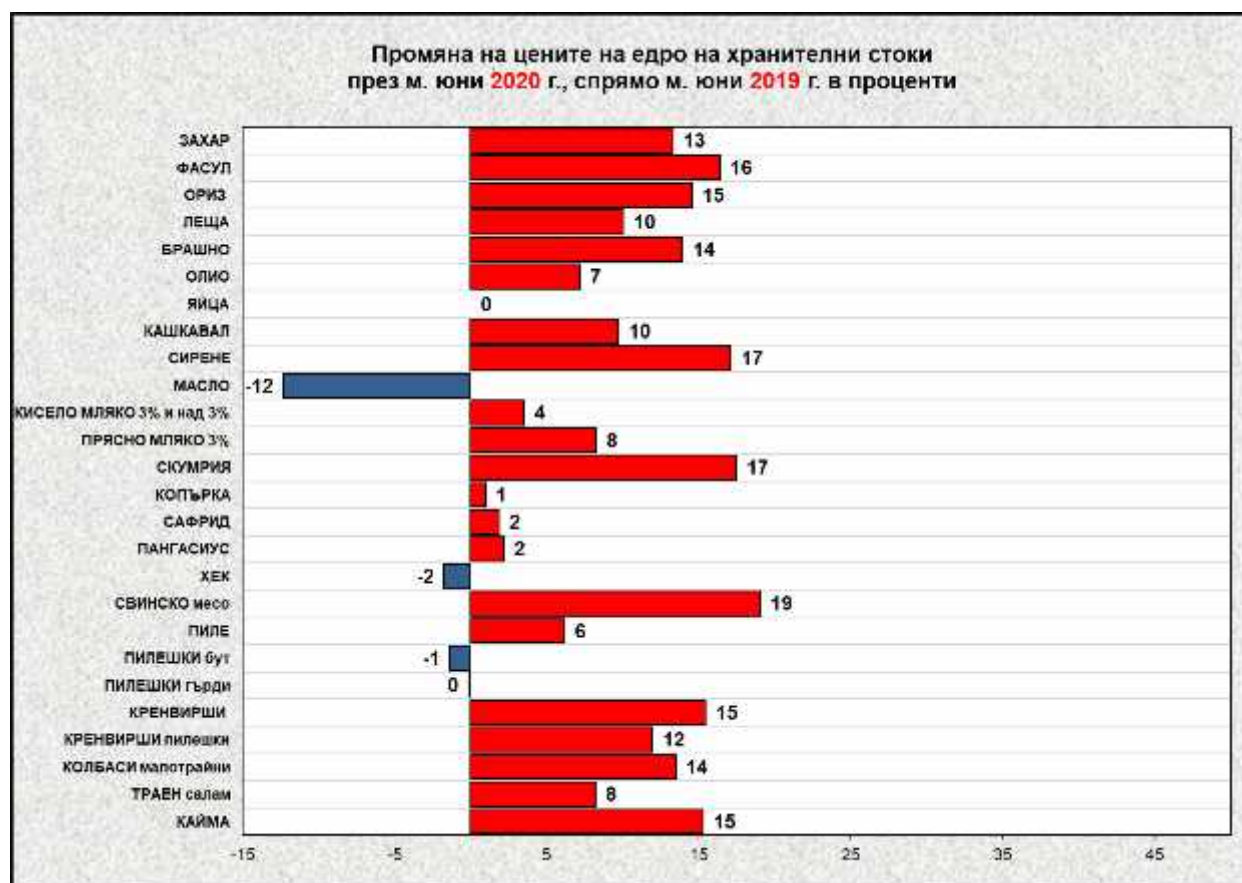

Фиг. 7

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават преобладаващо възходящи тенденции. (табл. 1, фиг. 8)

Поскъпването на годишна база на стоките от тази група е 7-16%. Цените на млечните произведения се покачват на годишна база с 4-17%, а цената на кравето масло бележи спад от 12% спрямо същия месец на миналата година.

Поскъпване на годишна база е отчетено при свинското месо с 19% и с 15% при каймата и кренвиршите. Цените на останалите месни произведения се покачват в диапазона 6-14%. Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват поскъпване на скумрията със 17% и с 1-2% при останалите риби. (фиг. 8)

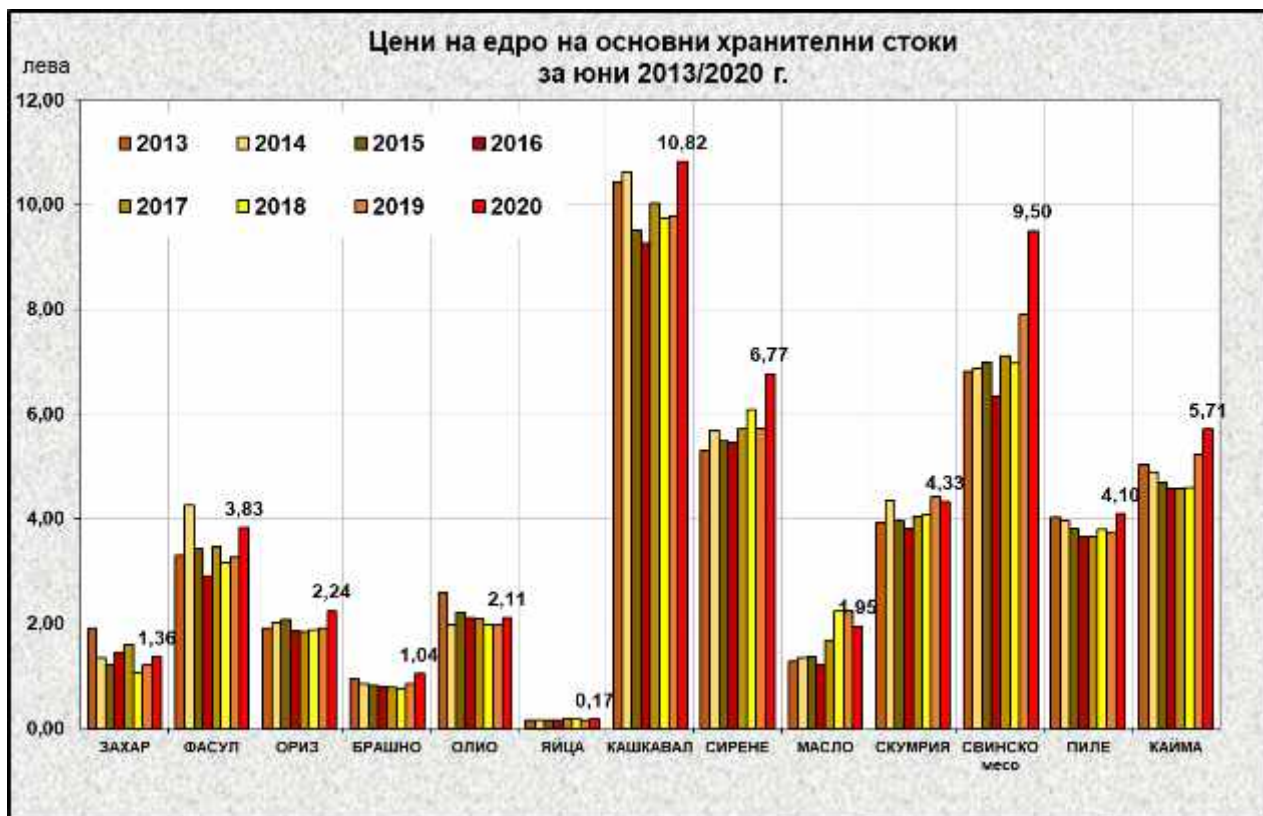

Фиг. 8

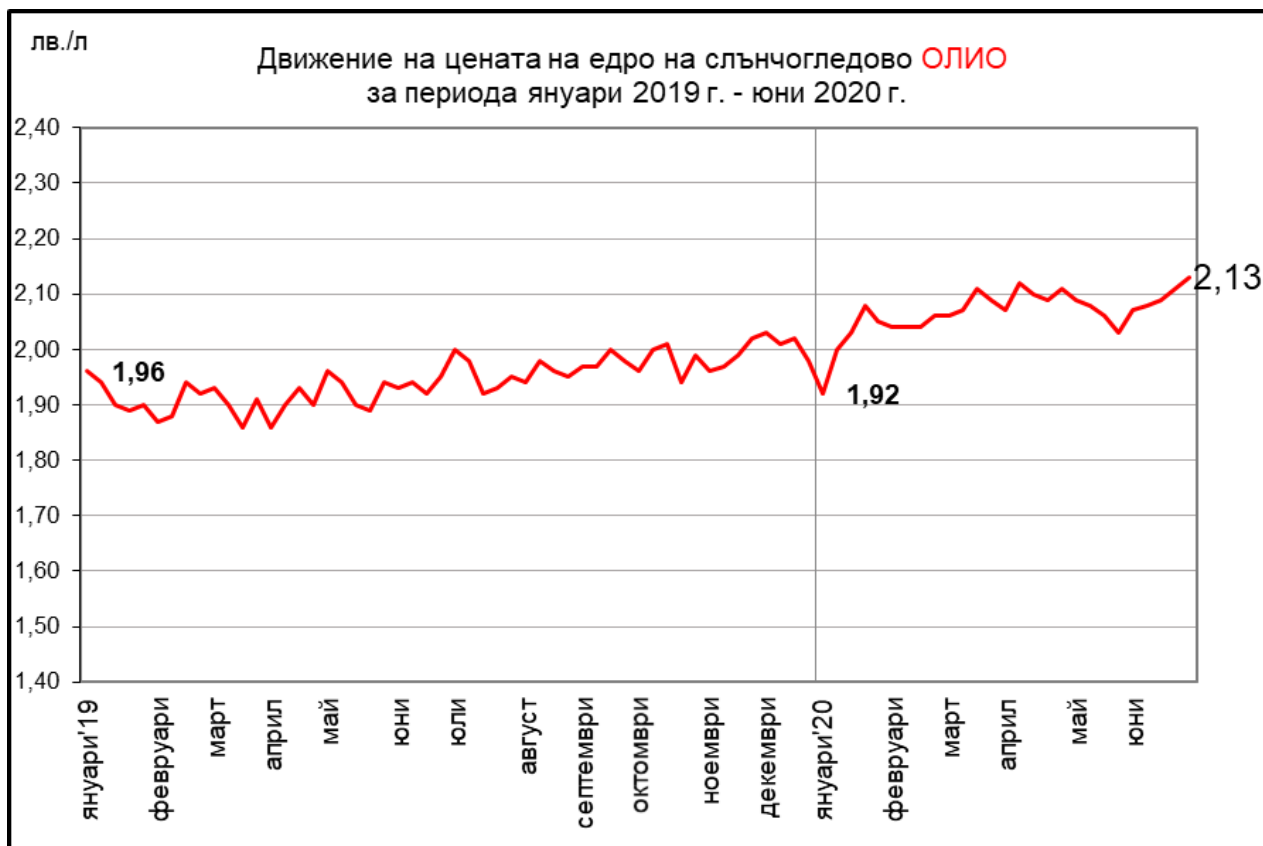
Таблица 3 Цени на едро на хранителни стоки през м. юни 2013/2020 г.

юни	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2013	1,91	3,30	1,91	0,96	2,58	0,15	10,43	5,30	1,27	3,92	6,82	4,03	5,04
2014	1,34	4,26	2,02	0,84	1,98	0,15	10,63	5,67	1,34	4,35	6,86	3,95	4,89
2015	1,22	3,44	2,08	0,82	2,21	0,16	9,52	5,49	1,37	3,95	7,00	3,82	4,68
2016	1,45	2,90	1,86	0,80	2,11	0,16	9,26	5,44	1,23	3,81	6,33	3,68	4,57
2017	1,59	3,47	1,84	0,77	2,10	0,17	10,03	5,71	1,68	4,04	7,11	3,66	4,57
2018	1,07	3,15	1,88	0,74	1,98	0,19	9,74	6,09	2,23	4,08	6,98	3,79	4,59
2019	1,21	3,27	1,91	0,84	1,96	0,16	9,78	5,73	2,25	4,41	7,90	3,72	5,24
2020	1,36	3,83	2,24	1,04	2,11	0,17	10,82	6,77	1,95	4,33	9,50	4,10	5,71

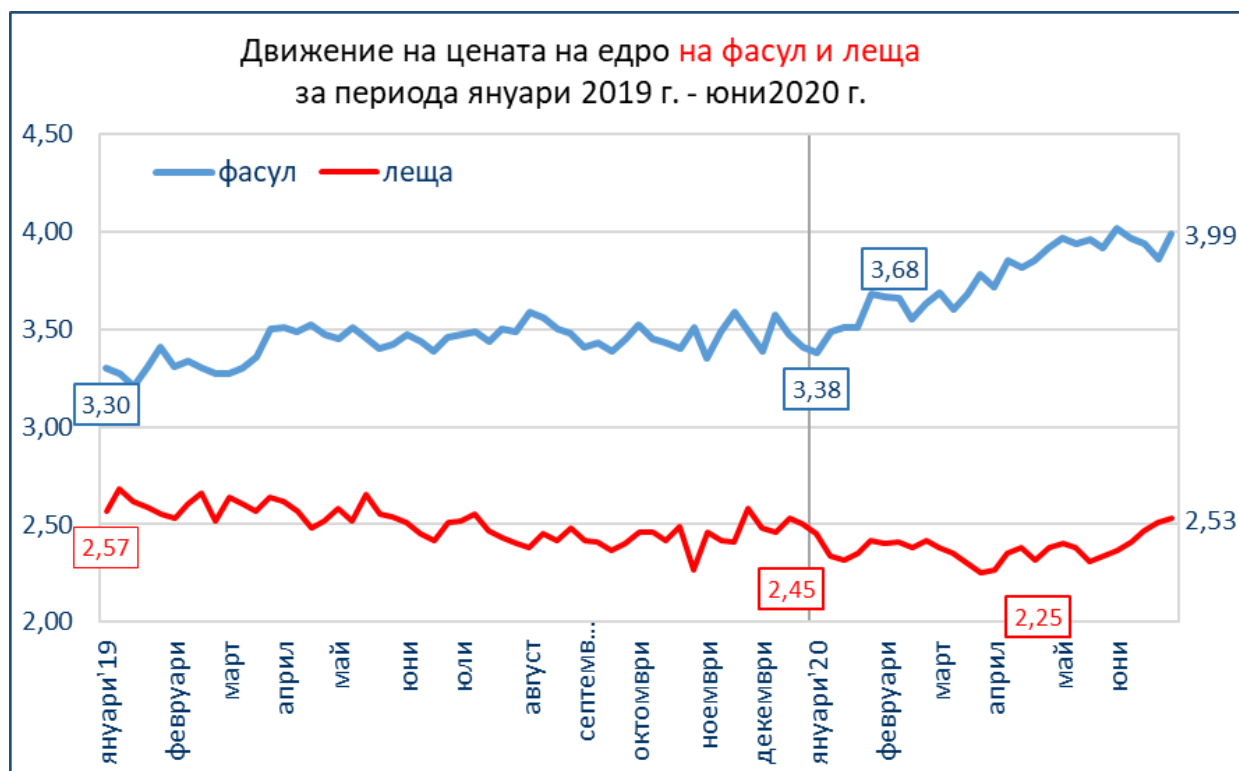
Анализът на цените на хранителните стоки през м. юни 2020 г. в сравнение със същия месец на осемгодишния период (2013 - 2020 г.) показва, че цените на повечето основни хранителни стоки са над нивата от същия месец на периода 2016 – 2019 г. През м. юни тази година цените на брашното, фасула и ориза са най-високи. При млечните продукти се наблюдава ръст на цените спрямо периода 2015 – 2019 г., а цената на кравето сирене и кашкавала през юни 2020 г. са най-високи. Цената на маслото е много над стойностите от 2015 – 2017 г. и е под нивото от 2018 – 2019 г. Цените на свинското месо и каймата са най-високи спрямо предходните пет години. (табл.3 и фиг.10)

Фиг. 10

фиг. 11

Фиг. 12

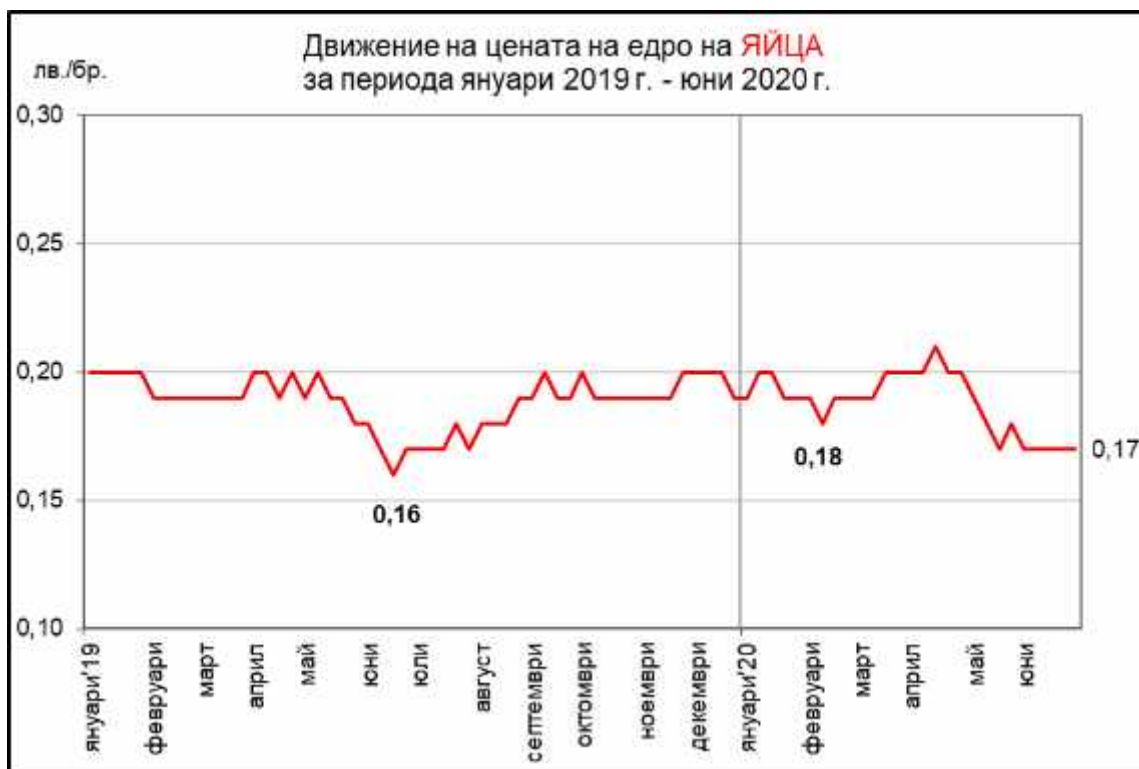
Фиг. 13

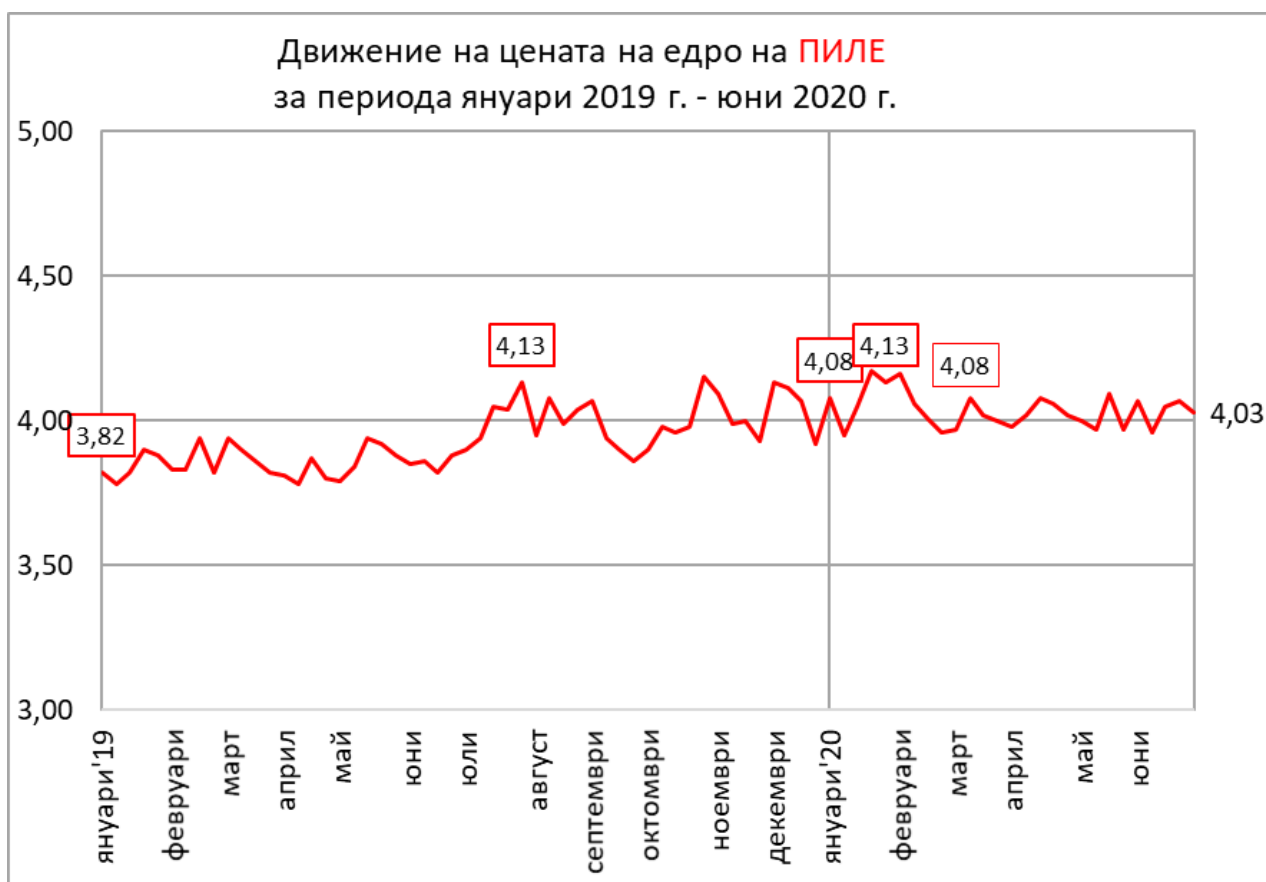
Фиг. 14

Фиг. 15

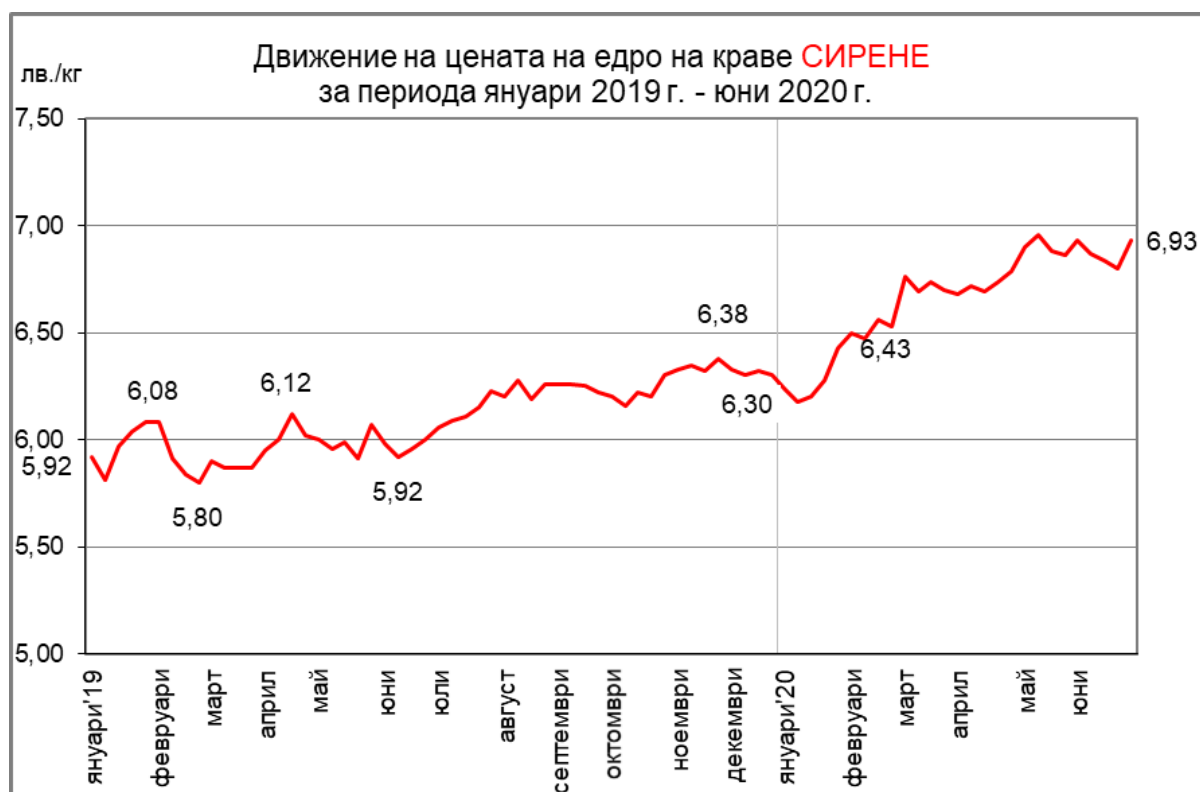
Фиг. 16

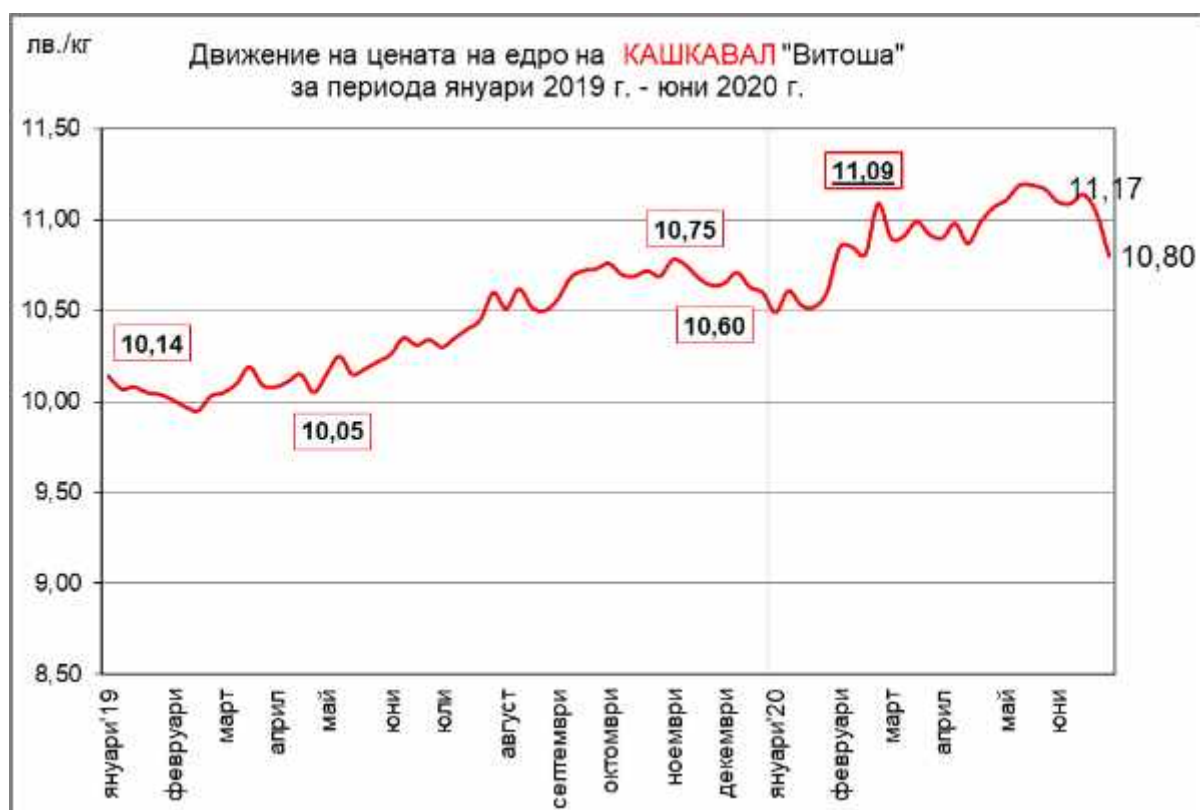
Фиг. 17

Фиг. 18

Фиг. 19

Фиг. 20

Фиг. 21

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават. Наблюденията върху пазара на плодовете и зеленчуците през м. юни показват, че относителният дял на предлаганите количества българската продукция е по-малък в сравнение с дела на продажбите от внос. (фиг. 39)

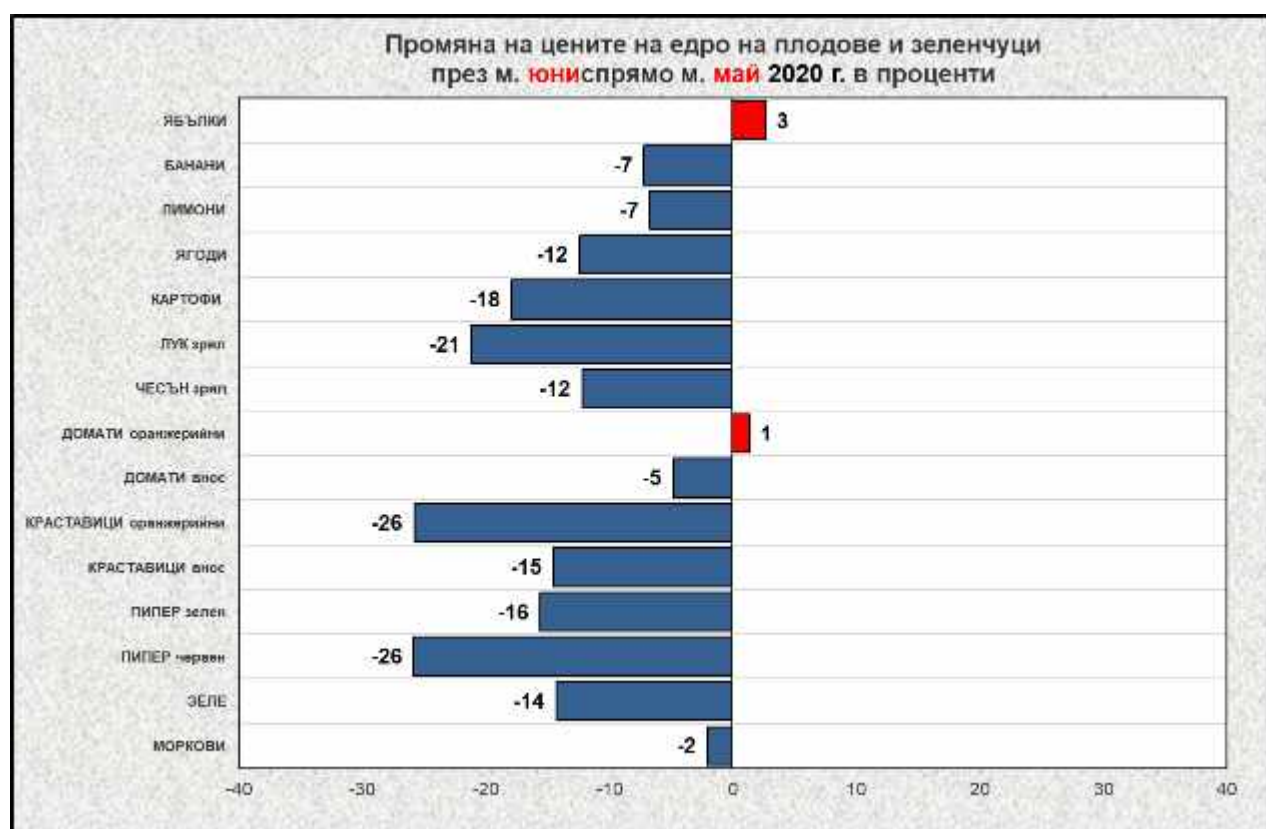
Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос през месеца показва превес на вносните домати, като съотношението е 65% към 35%. Наблюденията върху продажбите на краставиците, показват че относителният дял на вносните краставици е 41%, а на българските съответно 59%. Относителният дял на пазара на българските картофи е по-малък и е 44%, а на вносните съответно 56%. Количествата вносни ябълки преобладават на пазара, като съотношението е 89%:11%. (фиг. 22)

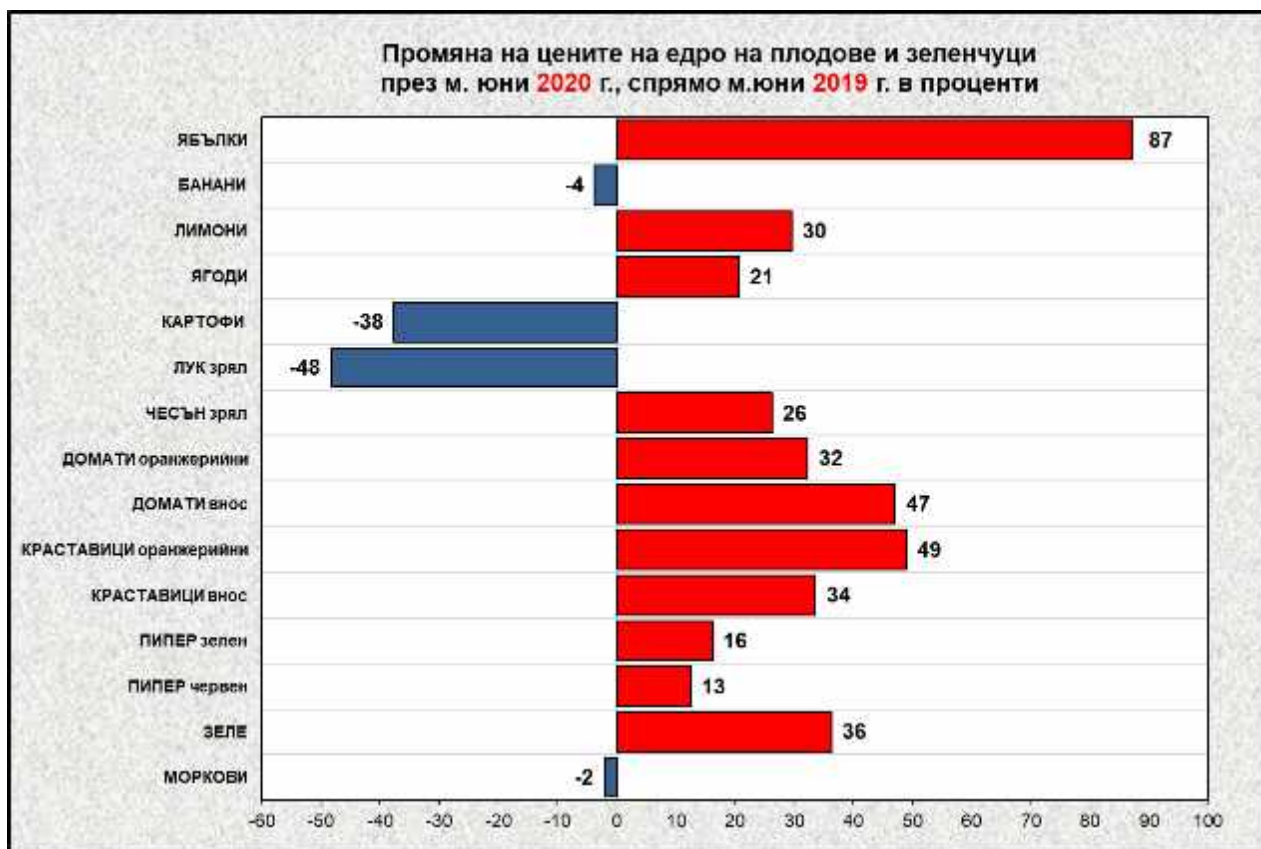
Фиг. 22

Таблица 4

СТОКА	май'20	юни'20	промяна в%	промяна в лв.	юни'19	промяна в%	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,86	1,91	3	0,05	1,02	87	0,89
БАНАНИ	2,23	2,07	-7	-0,16	2,15	-4	-0,08
ЛИМОНИ	3,14	2,93	-7	-0,21	2,26	30	0,67
ЯГОДИ	4,52	3,96	-12	-0,56	3,28	21	0,68
КАРТОФИ	0,95	0,78	-18	-0,17	1,25	-38	-0,47
ЛУК зрял	1,09	0,86	-21	-0,23	1,66	-48	-0,80
ЧЕСЪН зрял	5,09	4,47	-12	-0,62	3,54	26	0,93
ДОМАТИ оранжевийни	2,18	2,21	1	0,03	1,67	32	0,54
ДОМАТИ внос	1,87	1,78	-5	-0,09	1,21	47	0,57
КРАСТАВИЦИ оранжевийни	2,21	1,64	-26	-0,57	1,10	49	0,54
КРАСТАВИЦИ внос	1,72	1,47	-15	-0,25	1,10	34	0,37
ПИПЕР зелен	2,63	2,22	-16	-0,41	1,91	16	0,31
ПИПЕР червен	3,87	2,87	-26	-1,00	2,55	13	0,32
ЗЕЛЕ	0,70	0,60	-14	-0,10	0,44	36	0,16
МОРКОВИ	0,97	0,95	-2	-0,02	0,97	-2	-0,02

Фиг. 23

Фиг. 24

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. юни спрямо м. май се наблюдават преобладаващо низходящи тенденции. (табл. 4 и фиг.23)

На месечна база е регистриран спад на цените на краставиците и домати, както на българските, така и на тези от внос и на червения пипер, морковите и зрелия лук, на картофите, чесъна, зеления пипер и зелето. Цените на оранжерийните домати, поскъпват в диапазона 1%.

При цените на плодовете се наблюдава понижаване на цените, което при ягодите е-12%, при лимоните и бананите -7%.

В сравнение със същия месец на миналата година при цените на зеленчуците наблюдаваните тенденции са разнопосочни, а при плодовете всички колебания са нагоре, с изключение на бананите, като при тях има поевтиняване от 4%. Поскъпване на годишна база има при краставиците, чесъна и вносните домати, оранжерийните домати, както и при червения и зеления пипери зелето. По-ниски цени на годишна база са отчетени при картофите, лука и морковите.(фиг. 24). При плодовете, предмет на този анализ се наблюдава поскъпване на годишна база с 21-87%.

Таблица 5 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. юни 2013/2020г.

ЮНИ	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ внос	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ внос	ПИПЕР червен внос	КАРТОФИ пресни	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	САЛАТА зелена	ЯГОДИ	ЧЕРЕШИ	ЛИМОНИ	БАНАНИ
ГОДИНА														
2013	1,60	1,28	1,14	0,97	1,65	1,08	0,64	1,02	0,74	0,42	3,20	1,80	2,32	2,00
2014	1,50	1,34	1,18	0,97	1,76	0,69	0,41	0,79	0,65	0,42	2,86	2,08	2,52	2,04
2015	1,24	0,87	0,85	1,02	2,16	0,61	0,37	1,22	0,72	0,32	2,85	1,65	2,76	2,31
2016	1,46	1,18	1,07	1,01	1,60	0,79	0,56	0,84	0,73	0,42	2,75	2,55	3,34	2,34
2017	1,63	1,25	1,07	0,98	2,30	0,78	0,45	0,83	0,54	0,47	3,74	2,49	2,90	2,29
2018	1,58	1,23	1,27	1,10	2,27	0,80	1,00	1,26	0,68	0,61	4,69	2,08	2,75	2,11
2019	1,64	1,20	1,06	1,17	2,93	0,97	0,42	1,13	1,08	0,56	3,64	2,41	2,46	2,15
2020	2,10	1,82	1,23	1,22	2,48	0,75	0,57	0,94	0,90	0,53	3,79	2,42	2,70	2,07

Фиг. 25

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. юни 2020 г. в сравнение със същия месец на осемгодишния период (2013–2020 г.) показва следните тенденции: (табл. 5 и фиг. 25)

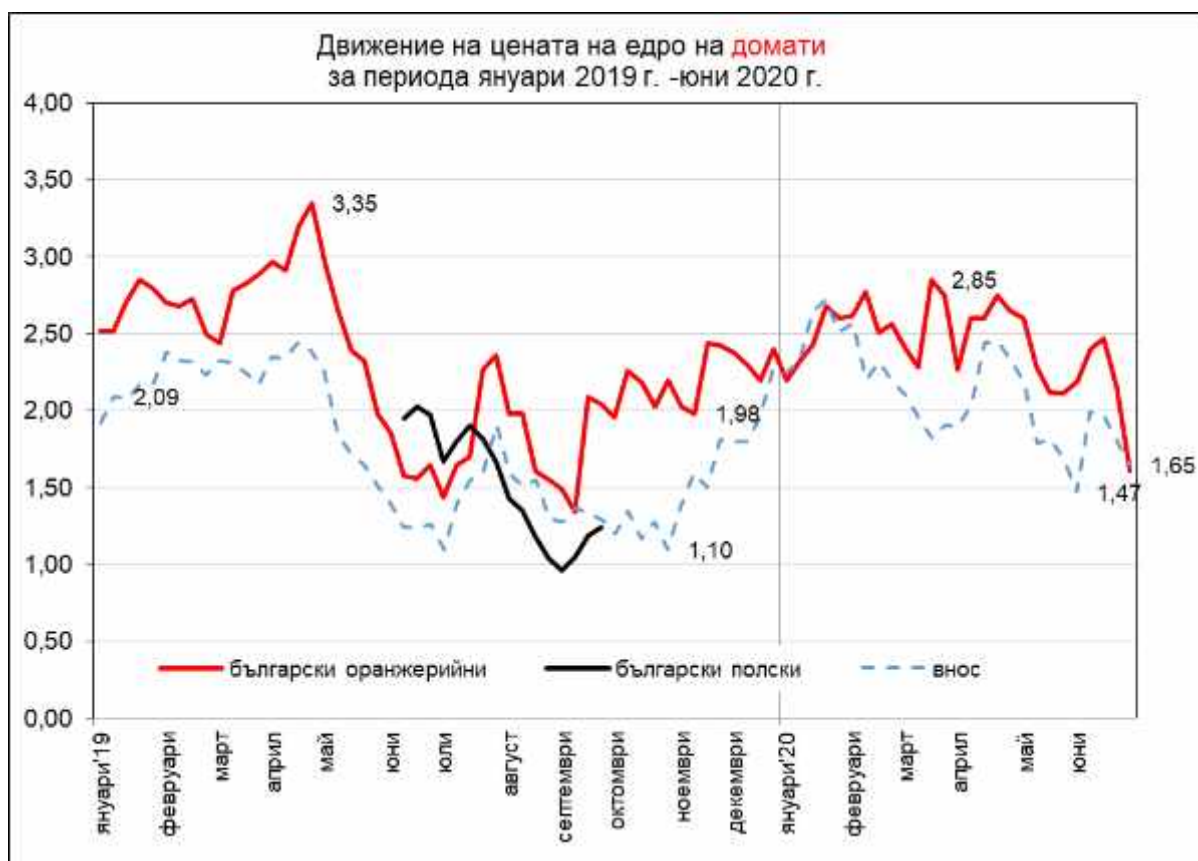
- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина

цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. юни на последните осем години е функция и от конкретните метеорологични условия.

- Цените на домати и краставиците през м. юни 2020 г. са най-високи спрямо предходните 8 години. Цените на картофите, зелето, морковите и зелената салата са по-ниски спрямо миналата година.

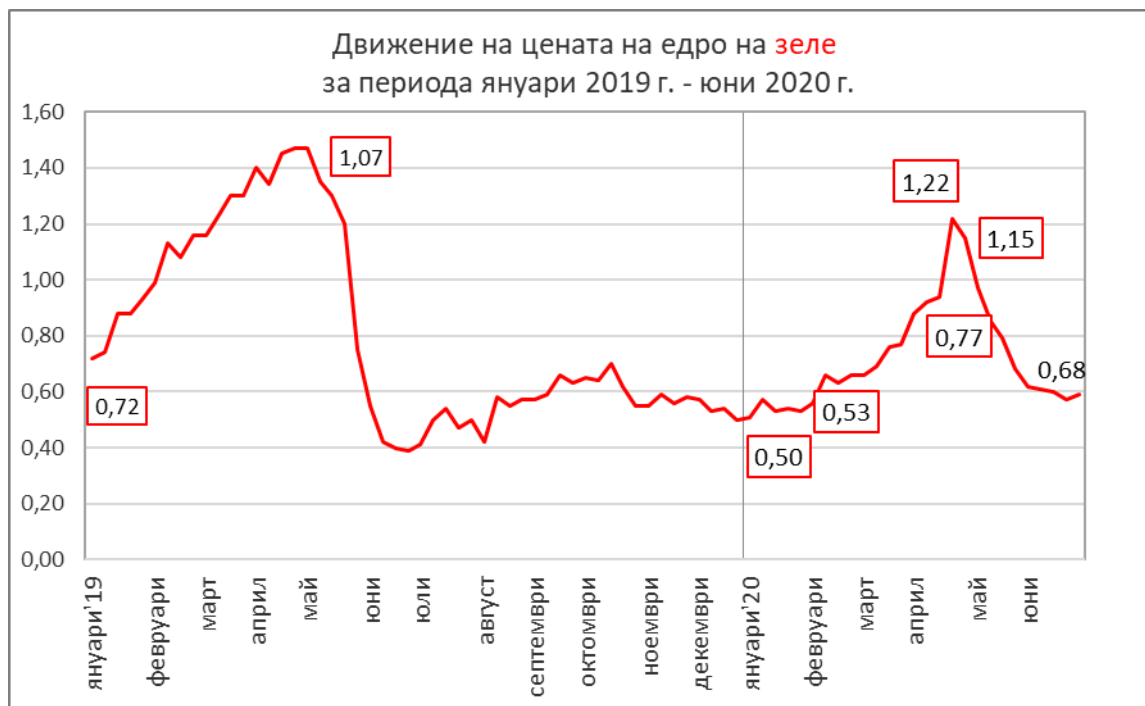
- Цените на едро на ягодите през юни 2020 г. са най-високи спрямо анализирания период, като са по-ниски спрямо 2018 година. Цените на лимоните са разнопосочни, а цената на черешите е около нивата от 2016 и 2017 г. и над цената през 2013, 2014 и 2018 г. Цените на бананите през годините имат стабилен характер.

Фиг. 26

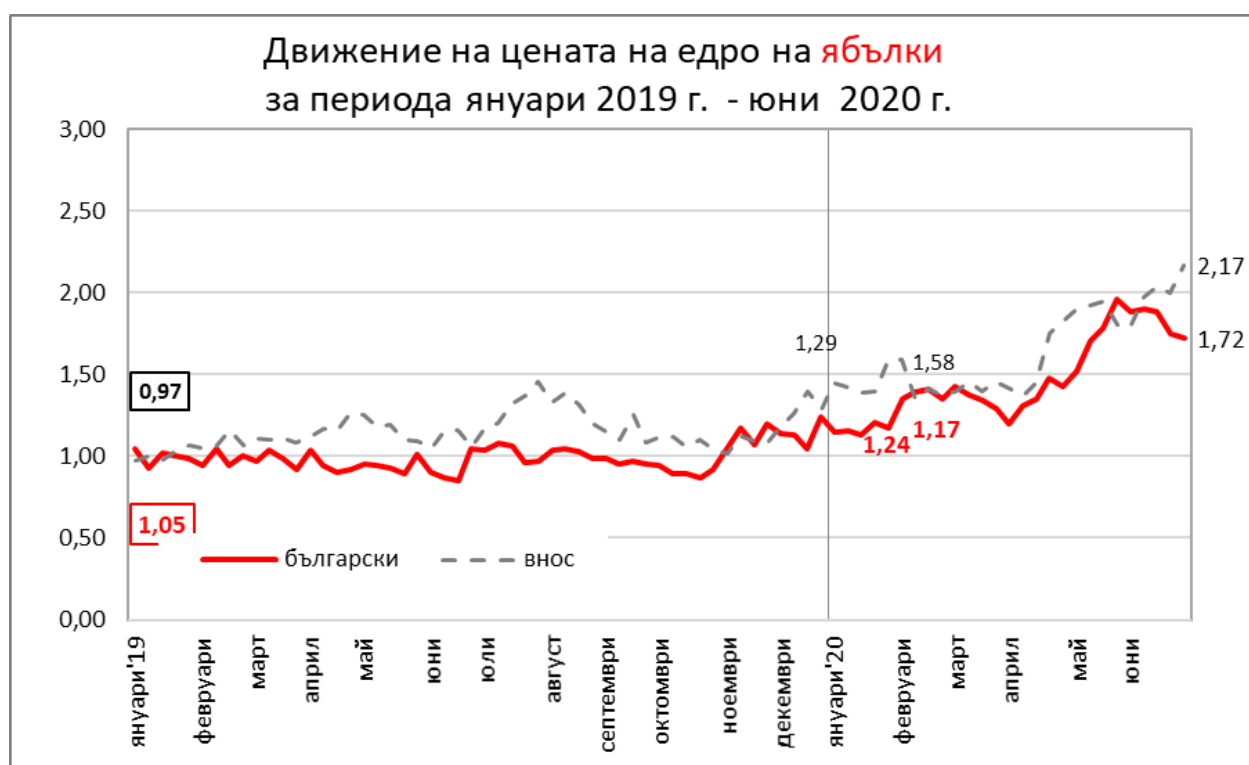
Фиг. 27

Фиг. 28

Фиг. 29

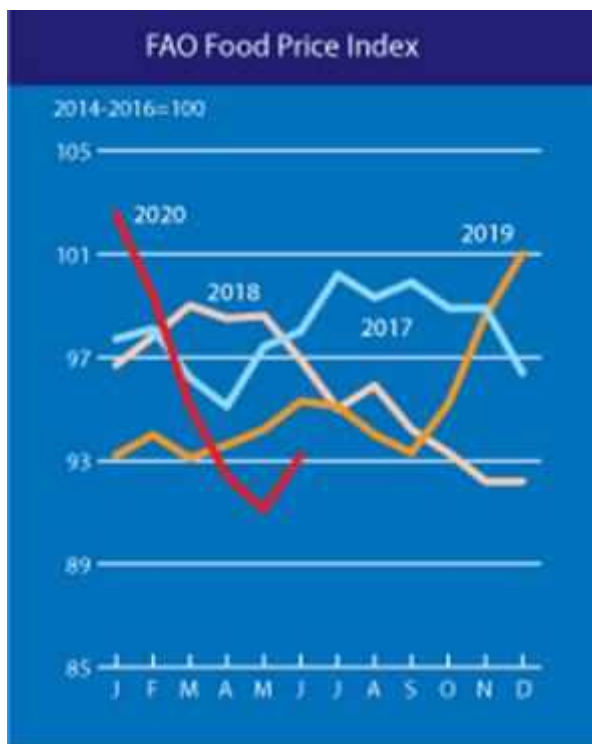
Фиг. 30

Фиг. 31

Международни цени

Индексът на цените на храните на FAO (Организацията по прехрана и земеделие (FAO) към ООН; Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations) през м. юни бележи ръст след няколко месечен пореден спад.

Фиг. 32

Фиг. 33

През януари 2020 г. индексът на цените на храните на FAO¹ възлиза на 182,5 пункта, което е с почти 1,3 пункта (0,7%) по-високо от декември и 11,3% по-високо в сравнение със същия месец на миналата година. Така, според резултатите от януари, тенденцията за повишаване на стойността на индекса продължава вече четвърти пореден месец. Основната причина за растежа е продължаващия ръст на цените за растителните масла, захарта и отчасти на зърното и млечните продукти. През месеца се наблюдава значителен спад на цените на различни видове меса.

Индексът на цените на храните на FAO през април 2020 г. е 165,5 пункта, като е с 5,7 пункта (3,4 %) по-нисък от показателя за март и достига най-ниското си ниво от януари 2019 г. Понижението на стойностите отново се дължи на отрицателните ефекти на пандемията COVID-19 върху международните хранителни пазари. Особено рязко в сравнение с предния месец се понижават цените на захарта.

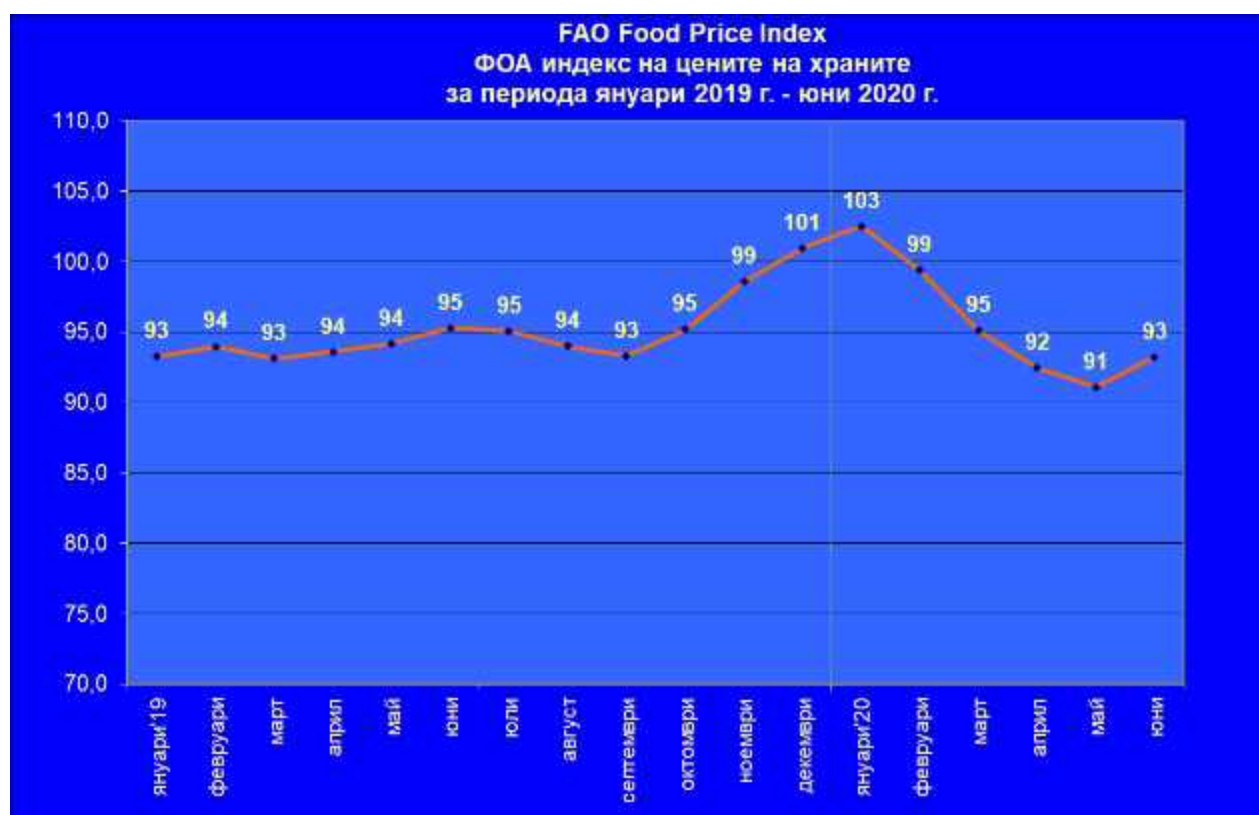
Индексът на цените на храните на FAO * (FFPI) през май 2020 г., е средно 162,5 пункта по-нисък с 3,1 пункта (1,9 %) от април и достига най-ниската средна месечна стойност от декември 2018 г. С продължаващите отрицателни икономически ефекти от COVID-19, FAO е на най-ниското ниво за последните четири месеца. Последният спад през май се дължи намаляващите стойности на всички

¹В състава на FAO индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и меса.

подиндекси с изключение на захарта, която се повишава за първи път от три месеца.

Индексът на цените на храните на FAO * (FFPI) е средно 93,2 пункта през юни 2020 г., и е с 2,2 пункта (2,4%) по-висок, отколкото през май, което представлява първото увеличение на индекса от началото на годината. На фона на несигурността на пазара, породена от COVID-19, цените на растителните масла, захарта и млечните продукти се възстановиха след резките спадове, регистрирани през май, докато на пазарите за зърнени храни и месо повечето цени останаха по-ниски. (фиг.32,33,34)

Най-високите стойности на този индекс (238 пункта) са регистрирани в началото на 2011 г.

Фиг. 34

Средната стойност на индекса на цените на зърнените храни на FAO през януари възлиза на 169,2 пункта, което е с 4,8 пункта (2,9%) по-високо от стойността му през декември, достигайки най-високото ниво от май 2018 г. През януари се наблюдава увеличение на международните цени за всички основни култури. Цените на пшеницата показват най-висок ръст, който се дължи на увеличеното търсене от редица страни, успоредно с намаленото предлагане от Франция, както и информацията, която се появи за възможно въвеждане на ограничения за износ

в Руската федерация за периода до 30 юни 2020 г. в резултат на увеличение цени на вътрешния пазар. Експортните цени на царевицата през януари също се покачват значително поради активните поръчки и сезонното намаляване на предлагането в страните износители на Южното полукълбо. Международните цени на ориза леко се повишават на фона на данните за добра реколта и намаляването на въздействието на неблагоприятните климатични условия върху износа.

Индексът на цените на зърнените култури FAO през април е 164,0 пункта, като леко намалява в сравнение с март, но все още е с 4,0 пункта (2,4%) по-висок в сравнение с април 2019 г. През април има значително увеличение на международните цени на пшеницата и ориза и рязък спад на котировките на царевицата, в резултат на което стойността на индекса на цените на зърнените храни на FAO не се променя значително в сравнение с предходния месец. Средната цена на пшеницата нараства с 2,5%, поради силното международно търсене и информацията за бързо изчерпване на експортните квоти, наложени от Руската федерация в края на март, което се очаква да продължи и до края на настоящия сезон. т.е. до 30 юни. Въвеждането на временни ограничения за износ и логистичните трудности, с които се сблъскват някои доставчици, предизвикват увеличение на международните цени на ориза със 7,2% в сравнение с миналия месец, докато решенията взети до края на месеца за облекчаване и впоследствие премахване на ограниченията за износ, включително във Виетнам, оказва възпиращ ефект върху повишаването на цените. В същото време международните цени на царевицата продължават да намаляват за трети пореден месец, в резултат на което стойността на индекса на цените на фуражните зърна намаля с 10% в сравнение с миналия месец. Наличието на значителни експортни резерви на зърно от новата реколта в Южна Америка и слабото търсене от страна на производителите на фураж и етанолово гориво продължават да имат понижаващ ефект върху цените на царевицата.

Индексът на цените на зърнените култури FAO през май е средно 162,2 пункта, като с 1,6 пункта (1,0%) по-нисък спрямо април и се доближава до нивото на същия месец от миналата година. От зърнени култури се повишава само цената на ориза. Пшеницата и царевицата поевтиняват, поради по-слабо търсене и голямо предлагане.

Индексът на цените на зърнените култури FAO е достигнал средно 96,9 пункта през юни, което е с (0,6%) по-ниско спрямо май и 1,9 пункта (1,9%) под съответния месец миналата година. Натискът върху цените на пшеницата се засили през юни,

отчасти поради новите реколти в северното полукълбо, но и поради подобрените перспективи за добив в редица големи страни износители, по-специално в Черноморския регион. Забавените търговски дейности предизвикаха международните цени на ориза да регистрират първия си, макар и лек спад от началото на годината. Експортните цени на ечемик също паднаха през юни, отразявайки като цяло добри перспективи за производство сред плахото глобално търсене. За разлика от това, след няколко месеца на спад, ценовите цени на царевичната бяха по-високи през юни, поради възстановяване на търсенето и неблагоприятни условия на отглеждане в САЩ.

Индексът на цените на растителните масла на ФАО² през януари е 176.3 пункта, което е с 11.6 пункта (или 7.0%) по-висок от декември и е най-високият показател за последните три години. Повишаването на международните цени на палмово масло продължава шести месец подред поради очакваното намаляване на предлагането на световните пазари и силното търсене от сектора на биодизела. Цените на соята и слънчогледовото масло също продължават да нарастват под влияние на голямото търсене на внос на фона на намалените експортните запаси. Недостигът на доставки на световните пазари доведе до пиковите стойности на рапичното масло от май 2014 г. От средата на януари обаче темпът на растеж на цените за целия спектър растителни масла се забави, главно поради несигурността, възникнала след сключването на търговско споразумение между САЩ и Китай, както и от опасенията относно възможните последици от избухването на коронавирус и обявените в тази връзка мерки. Напрежението в търговията между Индия и Малайзия има ограничаващ ефект върху повишаването на цените на палмовото масло.

Индексът на цените на растителните масла на ФАО през април пада до 131,8 пункта, което е със 7,2 пункта (или 5,2 %) по-ниско от стойността му през март и достига най-ниското си ниво от август 2019 г. Спадът в стойността на този индекс, който продължава вече трети пореден месец, се дължи на спад в котировките на палмовото, соевото и рапичното масло на фона на повишаващата се цена на слънчогледовото масло. По-нататъшният спад на цените на палмовото масло е причинен от резкия спад на международните цени на петрола и слабото международно търсене на палмово масло, както от хранителния, така и от енергийния сектор поради пандемията COVID-19. Освен това в Малайзия

² В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

производството на палмово масло надвишава първоначалните очаквания, което също оказва натиск върху цените. Намаленото търсене предизвика спад в цените на рапичното и соевото масло. В същото време международните цени на слънчогледовото масло през април се увеличават, както поради повишеното търсене на внос, така и от очакванията за ограничено предлагане на износ.

Индексът на цените на растителните масла на ФАО през май достигна средно 128,1 пункта, като се понижава с 3,7 пункта (или 2,8%) и отбелязва 10-месечен спад. Понижението на индекса отразява по-ниските цени на палмовото масло, докато цените на рапичното и слънчогледовото масло се увеличават.

Индексът на растителните масла на ФАО през юни е 86,6 пункта, след като беше 128,1 през месец май и намалява за четири последователни месеца. Международните цени на палмово масло рязко се повишиха през юни поради възстановяването на търсенето в световен мащаб след облекчаването на мерките, свързани с COVID-19 в много страни, и опасенията относно евентуални прекъсвания на производството при продължителен недостиг на мигрантска работна ръка.

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО³ през януари е 200,6 пункта, което е с 1,8 пункта (0,9%) по-ниско в сравнение с декември. Това ниво на индекса е с 18.5 пункта (10.2%) по-високо от нивото от същия месец на миналата година. През януари котировките за маслото, сиренето и обезмаслено мляко на прах се увеличават, което е свързано с активно търсене на внос и ограничено предлагане на спот пазарите в Европа и Океания. Сезонният спад в производството на мляко също стимулира по-високите цени. В същото време котировките за пълномаслено мляко на прах намаляват поради ограниченото търсене на международните пазари през първата половина на месеца.

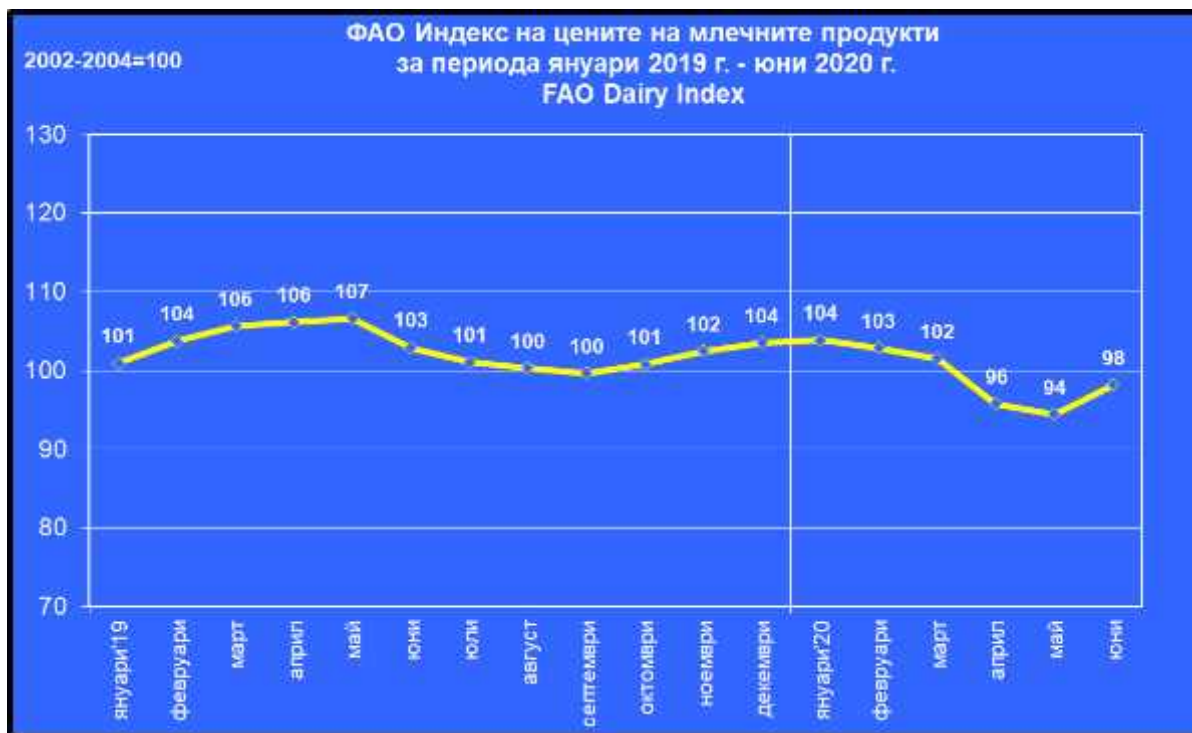
Индексът на цените на млечните продукти на ФАО през април възлиза на 196,2 пункта, което е със 7,3 пункта (3,6%) по-ниско от нивото през март и по този начин спадът на този индекс продължава втори пореден месец. В резултат на това стойността му е с 18.8 пункта (8.8%) по-ниска в сравнение със същия период на миналата година. Котировките на маслото, обезмасленото и пълномасленото мляко на прах през април падат с над 10 % поради увеличеното експортно предлагане на фона на слабото търсене на внос. Освен това цените отразяват

³ В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

традиционното за това време на годината увеличение на производството в страните от Северното полукълбо и намаляването на покупките от предприятия за обществено хранене и производители на храни. В същото време котировките на сиренето леко се увеличават поради ограниченото предлагане на спот пазарите в Океания, свързано със сезонното намаляване на обемите на производство.

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО е 181,8 пункта през май, което е с 14,4 пункта (7,3%) по-нисък спрямо април. Регистриран трети пореден месец на спад на стойностите и е с 44,3 пункта (19,6%) под нивото от миналата година. Котировките за всички млечни продукти, представени в индекса, паднаха през май, като най-големият спад е регистриран при маслото и сиренето.

Индексът на цените на млечните продукти ФАО е достигнал средно 98.2 пункта през юни, като е със (4.0%) по-висок спрямо май. Юни бележи първото увеличение на стойността на индекса след четири месеца последователни спадове, въпреки че индексът остана с 4.6 процента под нивото си през съответния месец на 2019 г. Котировките на цените за всички млечни продукти, представени в индекса, се повишиха, но не до пред-пандемичните нива. Подновеното търсене на внос за доставки на място, подкрепи неотдавнашните увеличения на цените.

Фиг. 35

Стойността на Индекса на цените на месото FAO⁴ през януари е 182,5 пункта, което е със 7,5 пункта (4,0%) по-ниско от стойността му за декември и спадът му продължава единадесет последователни месеца. В същото време на сегашното ниво индексът се оказа с 22.4 пункта (14.0%) по-висок от нивото на съответния месец на миналата година. През януари котировките на всички категории месо бяха намалени: цените на овнешкото месо намаляват най-значително, последвано от говеждото, свинското и пилешкото. Това се дължи на намаляването на обществените поръчки, предимно от Китай и други страни от Далечния Изток, които активно увеличават вноса в края на 2019 г. В допълнение, наличието на значителни експортни запаси, основно свинско и говеждо месо, допълнително понижават цените през последните няколко седмици.

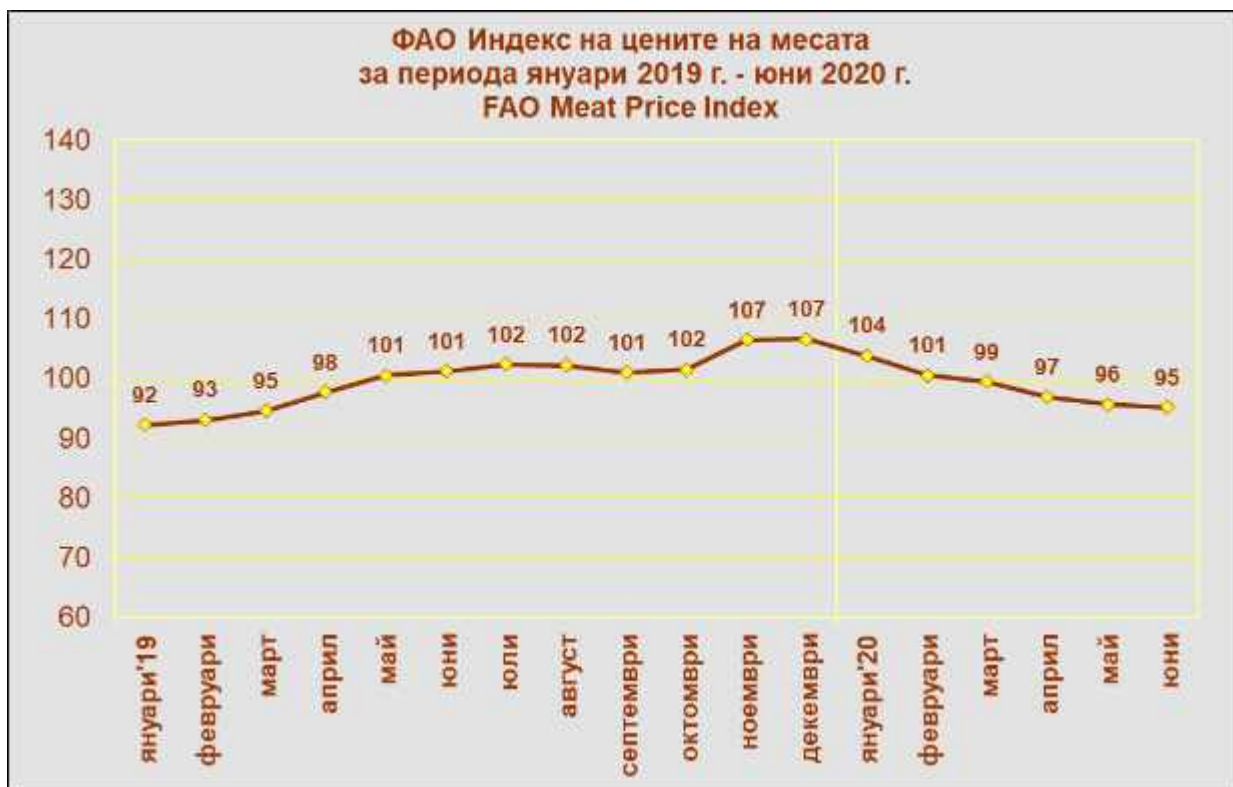
Стойностите на Индекса на цените на месото FAO⁵ продължават да намаляват за четвърти пореден месец и през април стъпват на ниво от 168,8 пункта, което е с 4,7 пункта (2,7%) по-ниско от март. През април е регистрирано намаление на международните котировки на всички видове месо, включени в този индекс. Частичното възстановяване на търсенето на внос, предимно от Китай не е достатъчно да компенсиране спада на вноса в други страни, засегнати от икономически и логистични проблеми, предизвикани от пандемията COVID-19.

Индексът на цените на месото FAO * е средно 168,0 пункта през май, което е с 1,3 пункта (0,8%) по-нисък спрямо април, като отчита пети пореден месечен спад. На това ниво индексът е 6,3 пункта (3,6%) под стойността му през съответния месец миналата година и 44 пункта (20,8%) под пика, достигнат през август 2014 г.

Индексът на цените на месото FAO ** е средно 95.2 пункта през юни, което е със понижение от (0.6%) спрямо май и 6.1 пункта (6.0%) под нивото му през юни 2019 г. Международните ценови котировки за птиче и говеждо месо паднаха, до голяма степен поради увеличената достъпност на износа в големите региони на производство, въпреки високите поръчки за внос от Китай и Близкия изток.

⁴ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

⁵ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

Фиг. 37

Индексът на цените на захарта ФАО през януари е 200,7 пункта, което е с 10,4 пункта (5,5%) по-високо от стойността му за декември. След четири последователни месеца на устойчив растеж, цените на захарта достигнаха най-високите си нива от декември 2017 г. до сега. Този скок на цените се дължи на очаквания спад от 17% в производството на захар в Индия, 66% спад в производството на най-големия производител на захар в Бразилия (централен южен регион) и 25% спад в реколтата в Мексико. Въпреки това, спадът в цените на суровия петрол и продължаващото отслабване на бразилската национална валута (реална) спрямо щатския долар имат ограничаващ ефект върху растежа на международните котировки на захар.

Индексът на цените на захарта ФАО през април възлиза на 144,9 пункта, като е с 24,7 пункта (14,6 %) под нивото от март и спадът му продължава втори пореден месец. Основната причина за намаляването на цените на захарта е резкият спад на международните цени на суровия петрол. По-ниските цени на горивата означават, че фабриките за захар са принудени да изпращат повече захарна тръстика, за да произвеждат захар, а не етанол, който се използва вместо традиционните горива, което води до увеличаване на експортните запаси. Мерките за социално разстояние, въведени в няколко държави за ограничаване на

разпространението на COVID-19, имат допълнителен ефект върху намаляването на цените на захарта в международен план.

Индексът на цените на захарта FAO е средно 155,6 пункта през май, което е с 10,7 пункта (7,4%) по-висок спрямо април. Месечното увеличение на международните цени на захарта до голяма степен се дължи на по-ниските от очакваните реколти в някои големи страни, особено Индия, вторият най-голям производител на захар в света и Тайланд, вторият най-голям износител на захар в света. Освен това по-високите международни цени на суровия петрол също допринесоха за увеличаването на котировките на захар, тъй като по-високите цени на енергията обикновено насърчават захарните мелници да използват повече доставки на захарна тръстика за производство на етанол, намалявайки наличието на захар на световния пазар. Това е особено в Бразилия, най-големият износител на захар в света.

Индексът на цените на захарта FAO е средно 75,0 пункта през юни, което е със (10,6%) по-висок спрямо май. Цените на суровия петрол оказва силно влияние на пазарите на захар; тя насърчи бразилските захарни мелници да използват повече запаси от захарна тръстика за производство на етанол вместо захар.

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

От началото на годината кривата на индекса има възходящ тренд, който се задържа до края на м. януари. През първата седмица на месеца стойностите тръгват от 1.486 пункта и достигат до ниво от 1.614 пункта. Покачването на индекса за месеца е 8.6%.

През февруари трендът е устойчиво низходящ и през последната седмица на месеца стъпва на ниво от 1,588.

След известно стабилизиране на стойностите на ИТЦ и слабата низходяща тенденция, наблюдавана през февруари, през март трендът рязко се обръща и достига до нивата от края на януари.

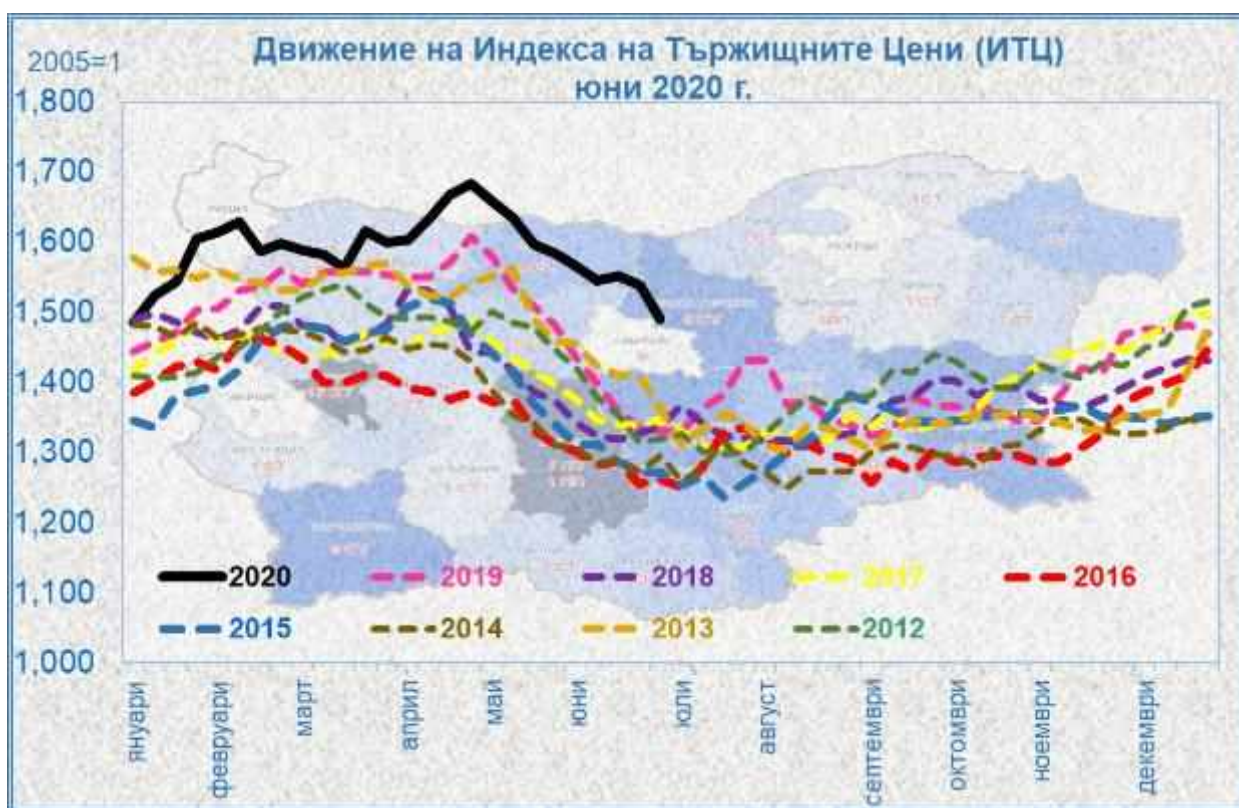
През месец април кривата на ИТЦ запазва възходящият си тренд от предходния месец, но през последната седмица на месеца кривата леко тръгва надолу и стъпва на ниво от 1.658 пункта.

През месец май кривата на ИТЦ обръща тренда си от предходния месеци и запазва устойчива низходяща тенденция.

Низходящият тренд се запазва и през м. юни. (фиг. 40)

През месеца кривата на **Индекса на тържищните цени** минава много над нивата от същия период на предходните осем години. (фиг. 39)

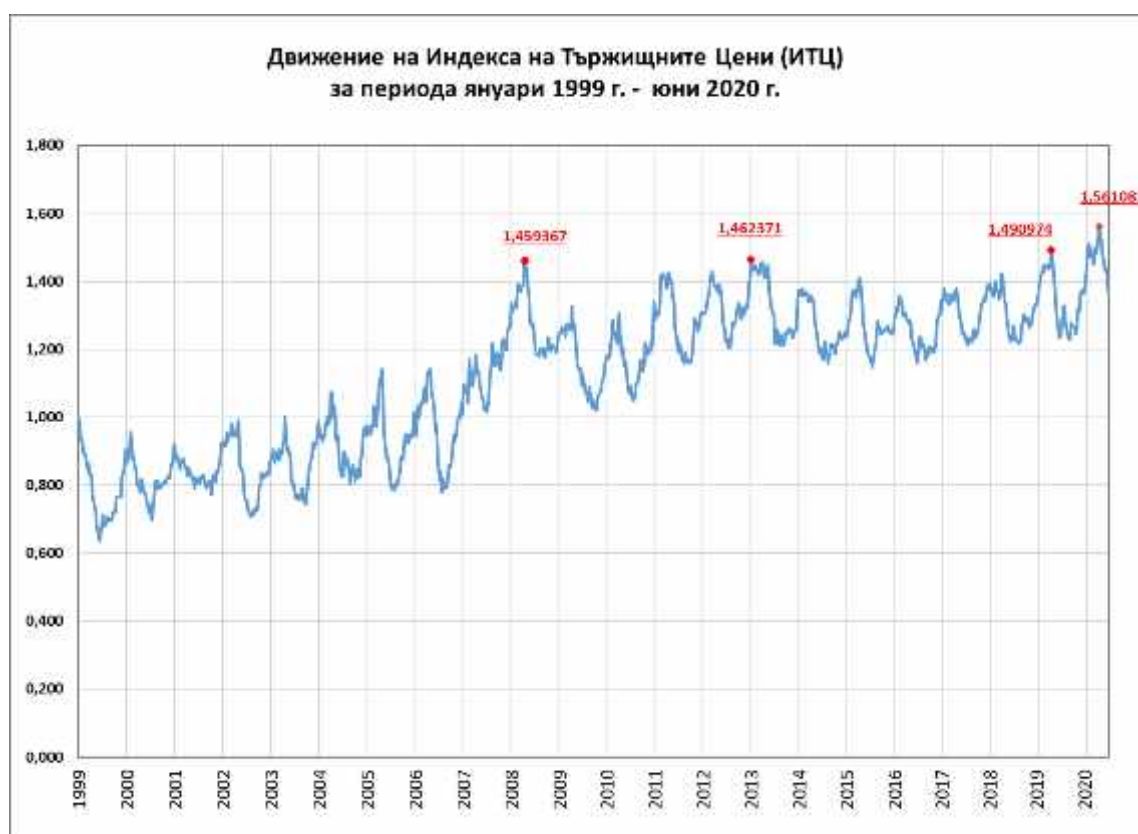
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – юни 2020 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през април 2020 г. Пикови стойности, но на малко по-ниска нива са достигнати и през зимата на 2008, 2013 и 2019 г. (фиг. 41)

Фиг. 39

Фиг. 40

Фиг. 41

С уважение,

ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България
за месец **юли** 2020 г.

През месец юли пазарът на храни остава спокоен, без драстични отклонения на стойностите, като наблюдаваните тенденции са разнопосочни.

На **месечна база** тенденциите при цените на основните хранителни стоки са разнопосочни и са в диапазона $\pm 1-6\%$. Цените на млечните произведения леко се понижават с изключение на кравето масло, а при месата и месните произведения наблюдаваните тенденции като цяло са низходящи.

На **годишна база** цените на всички основни хранителни стоки бележат ръст, който е в диапазон от 5% до 19%. Поскъпване спрямо миналата година има и при млечните произведения, с изключение на кравето масло, което поевтинява спрямо същия месец на миналата година. Значително покачване на цената на годишна база има при свинското месо и кренвиршите и малко по-умерено поскъпване при останалите месни произведения. Рибите и захарните изделия също поскъпват на годишна база.

През месец юли цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база тенденциите са устойчиво низходящи, а на годишна база изменението на цените на плодовете и зеленчуците показват разнопосочни тенденции.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец юли в **периода 2015 – 2020 г.** показва, че през тази година цените на повечето хранителни продукти и на млечните произведения са по-високи спрямо същия месец на предходните две - три години. Най-високи стойности през м. юли тази година в сравнение със същия месец на предходния петгодишен период са отчетени при брашното, фасула, ориза, кравето сирене и кашкавала, свинското месо и каймата.

Тенденциите при движението на цените на плодовете и зеленчуците през шестгодишния период показват известно стабилизиране на стойностите на

зеленчуците около нивата от периода 2016 – 2017 г. и са по-ниски спрямо същия период на 2018 и 2019 г. При цените на плодовете се наблюдава ръст спрямо предходните години при кайсиите, а при останалите плодове, предмет на този анализ, стойностите са около нивата от периода 2017 – 2019 г.

През първата половина на месец юли кривата на ИТЦ запазва низходящият си тренд от предходните месеци, а през последните седмици се наблюдава покачване на стойностите.

През месеца кривата на **Индекса на тържищните цени** се доближава до нивото от същия период на предходната година, но остава много над нивата от периода 2012 – 2018 г.

През юли на **международния пазар** се наблюдава покачване на цените на растителните масла и мазнини, млечните продукти и захарта, цените на месата бележат спад за пореден месец, а котировките на зърнените култури остават стабилни.

Хранителни стоки

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹. (фиг.1)

Фиг. 1

През месеците май и юни стойностите на този индекс се покачват до ниво от 1.671 пункта. В края на юни се наблюдава успокояване на пазара и кривата леко тръгва надолу. През м. юли стойностите се стабилизират около ниво от 1.640 пункта. Спрямо същия период на предходната година индексът на хранителните стоки е на много по-висок ниво, като се доближава до нивото от 2017 г. (фиг.1)

Най-високите стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше през лятото на 2008 г., когато се наблюдаваше скок на цените на повечето основни хранителни стоки и през 2011 и 2012 г. (фиг.2)

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

Фиг. 2

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. юли, спрямо предходния месец са разнопосочни.

Поскъпване на месечна база е отчетено при яйцата с 6%, при ориза с 3% и при лещата с 1%. Поевтиняване спрямо юни има при фасула и брашното с 3% и при олиото с 1%. Цената на захарта е на нивата от предходния месец. (табл. 1, фиг.7)

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура². (фиг.3)

И при този индекс се наблюдава плавно покачване на стойностите от средата на юли, в резултат на лекото поскъпването през последните седмици на кравето сирене и кашкавала. В края на месеца кривата се стабилизира на ниво от 1.982 пункта и остава значително над нивото от същия период на миналата година.

² Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

В резултат на плавния, но устойчив възходящ тренд на кривата, наблюдаван от началото на годината, стойностите, които достига индексът на млечните произведения през април са най-високи за последните години.

Пикови стойности на ИТЦ на млечните произведения бяха регистрирани също така в края на 2017 г., когато стоките от тази група поскъпнаха рязко и това беше най-силно изразетно при кравето масло. В периода март–април тази година стойностите на индекса минават над нивото от 2017 г.(фиг.4)

Фиг. 3

Фиг. 4

През втората половина на месеца се наблюдава покачване на цените на **млечните произведения**, но средно месечните им цени се задържат около и малко под нивата от предходния месец. (фиг.7)

ИТЦ на **месото, месните произведения и рибата**³ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо. (фиг. 5)

До средата на м. юни кривата на този индекс има плавен и устойчив възходящ тренд. Следва обръщане на тенденцията и през юли стойностите бележат лек спад. През последната седмица на м. юли индексът стъпва на ниво от 1.419 пункта и отново е много над нивото от същия период на предходната година.

Максимални стойности през последните години ИТЦ на месата и месните произведения са отчетети през юни 2020 г. – 1.448 пункта и през 2013 г – 1.442 пункта (фиг. 6)

Фиг. 5

³ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

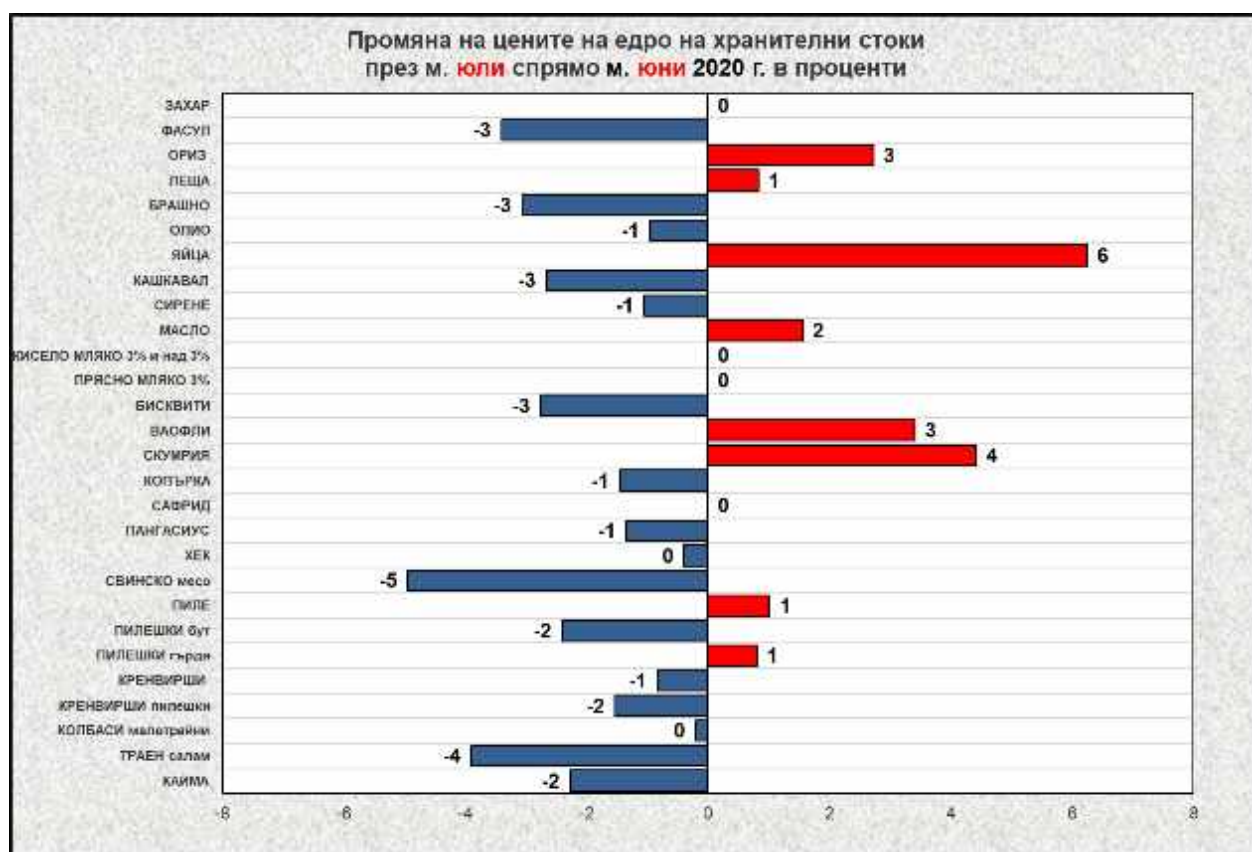
Фиг. 6

Стойностните колебания на цените на месото и месните произведения през м. юли като цяло са низходящи.

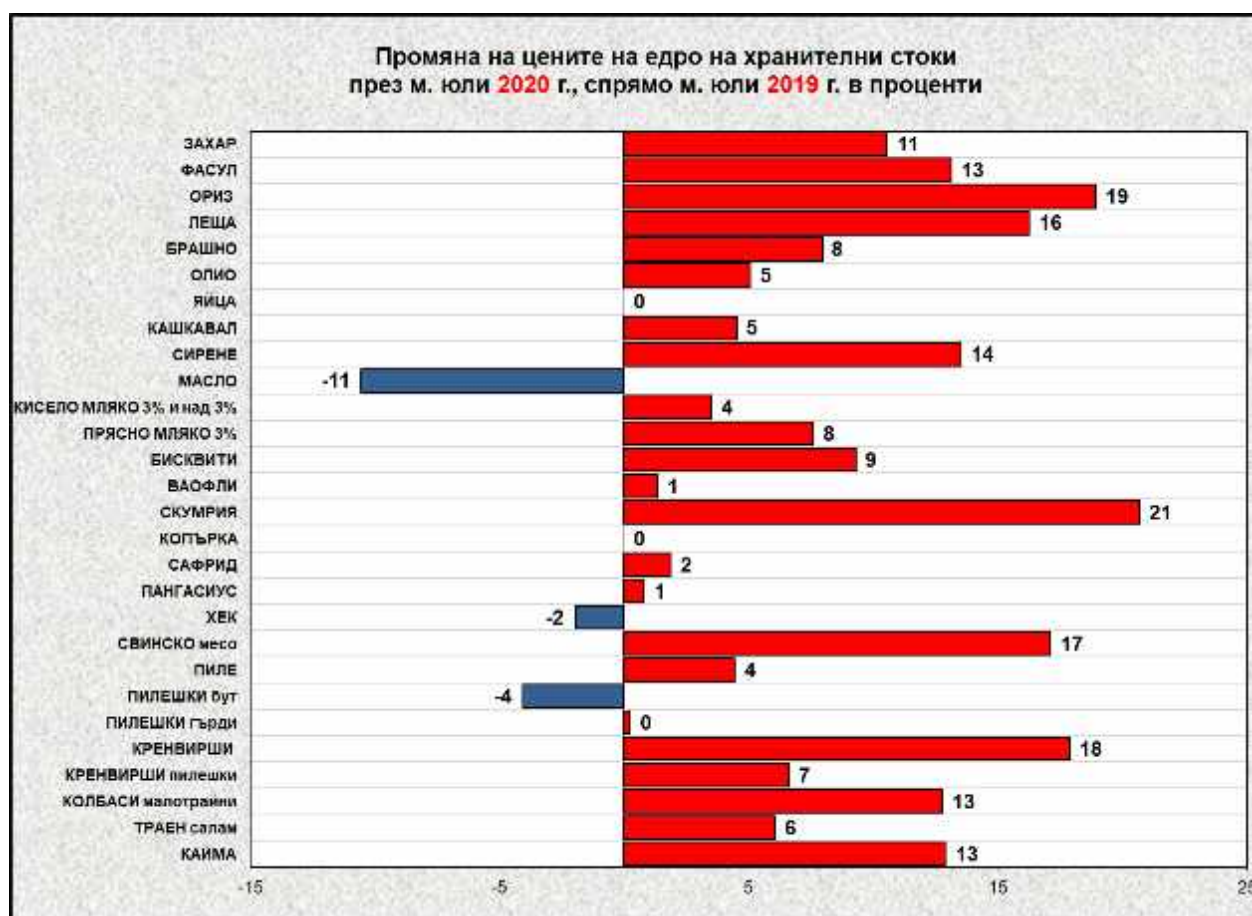
Повишение с 1% е отчетено при пилето и пилешките гърди, свинското месо поевтинява с 5%. Поевтиняването на месечна база на останалите месни продукти е в диапазона 1-4%. При рибите е отчетен ръст от 4% при скумрията, а от захарните изделия си наблюдава покачване на цената на вафлите с 4% и поевтиняване на бисквитите с 3%. (табл. 1, фиг. 7)

Таблица 1

СТОКА	юни'20	юли'20			юли'19		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.	цена	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	1,36	1,36	0,0	0,00	1,23	10,6	0,13
ФАСУП	3,83	3,70	-3,4	-0,13	3,27	13,1	0,43
ОРИЗ	2,20	2,26	2,7	0,06	1,90	18,9	0,36
ЛЕЩА	2,41	2,43	0,8	0,02	2,09	16,3	0,34
БРАШНО	0,98	0,95	-3,1	-0,03	0,88	8,0	0,07
ОЛИО	2,09	2,07	-1,0	-0,02	1,97	5,1	0,10
ЯЙЦА	0,16	0,17	6,3	0,01	0,17	0,0	0,00
КАШКАВАЛ	10,92	10,63	-2,7	-0,29	10,17	4,5	0,46
СИРЕНЕ	6,70	6,63	-1,0	-0,07	5,84	13,5	0,79
МАСЛО	1,92	1,95	1,6	0,03	2,18	-10,6	-0,23
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,88	0,88	0,0	0,00	0,85	3,5	0,03
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,70	1,70	0,0	0,00	1,58	7,6	0,12
БИСКВИТИ	1,45	1,41	-2,8	-0,04	1,29	9,3	0,12
ВАОФЛИ	2,93	3,03	3,4	0,10	2,99	1,3	0,04
СКУМРИЯ	4,30	4,49	4,4	0,19	3,72	20,7	0,77
КОПЪРКА	2,06	2,03	-1,5	-0,03	2,03	0,0	0,00
САФРИД	3,26	3,26	0,0	0,00	3,20	1,9	0,06
ПАНГАСИУС	3,71	3,66	-1,3	-0,05	3,63	0,8	0,03
ХЕК	5,01	4,99	-0,4	-0,02	5,09	-2,0	-0,10
СВИНСКО месо	9,50	9,03	-4,9	-0,47	7,71	17,1	1,32
ПИЛЕ	3,95	3,99	1,0	0,04	3,82	4,5	0,17
ПИЛЕШКИ бут	2,91	2,84	-2,4	-0,07	2,96	-4,1	-0,12
ПИЛЕШКИ гърди	7,45	7,51	0,8	0,06	7,49	0,3	0,02
КРЕНВИРШИ	5,98	5,93	-0,8	-0,05	5,03	17,9	0,90
КРЕНВИРШИ пилешки	3,93	3,87	-1,5	-0,06	3,63	6,6	0,24
КОЛБАСИ малотрайни	5,04	5,03	-0,2	-0,01	4,46	12,8	0,57
ТРАЕН салам	9,49	9,12	-3,9	-0,37	8,60	6,0	0,52
КАЙМА	5,73	5,60	-2,3	-0,13	4,96	12,9	0,64

Фиг. 7

Фиг. 8

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават преобладаващо възходящи тенденции. (табл. 1, фиг. 8) Поскъпването на годишна база на стоките от тази група е 5-19%. Цените на млечните произведения се покачват на годишна база с 4-14%, а цената на кравето масло бележи спад от 11% спрямо същия месец на миналата година. Поскъпване на годишна база е отчетено при свинското месо със 17% и с 18% при кренвиршите. Цените на останалите месни произведения се покачват в диапазона 4-13%. Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват поскъпване на скумрията и лек спад на цената на хека. При цените на захарните изделия има поскъпване на годишна база с 1-9%. (фиг. 8)

Таблица 3 Цени на едро на хранителни стоки през м. юли 2015/2020 г.

юли	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2015	1,24	3,40	2,12	0,83	2,23	0,19	9,73	5,58	1,40	4,03	7,00	3,84	4,64
2016	1,49	3,09	1,86	0,79	2,10	0,15	9,11	5,45	1,25	3,88	6,60	3,75	4,54
2017	1,58	3,47	1,90	0,79	2,13	0,17	9,94	5,83	1,76	4,08	6,80	3,72	4,70
2018	1,04	3,19	1,91	0,80	2,00	0,20	9,70	5,93	2,27	4,05	7,64	3,90	4,45
2019	1,23	3,27	1,90	0,88	1,97	0,17	10,17	5,84	2,18	4,31	7,71	3,82	4,96
2020	1,35	3,69	2,25	0,94	2,07	0,17	10,63	6,63	1,95	4,63	9,03	4,00	5,60

Анализът на цените на хранителните стоки през м. юли 2020 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2015 - 2020 г.) показва, че цените на повечето основни хранителни стоки са над нивата от същия месец на периода 2016 – 2019 г.

- През м. юли тази година цените на брашното, фасула и ориза са най-високи.
- При млечните продукти се наблюдава ръст на цените спрямо периода 2015 – 2019 г., като цените на кравето сирене и кашкавала през юли 2020 г. са най-високи. Цената на маслото е много над стойностите от 2015 - 2016 г. и се доближава до нивото от 2017 г.

- Цените на свинското месо, каймата и скумрията са най-високи спрямо предходните пет години. Цената на пилешкото месо през анализирания период се задържа на близки по стойности нива. (табл.3 и фиг.9)

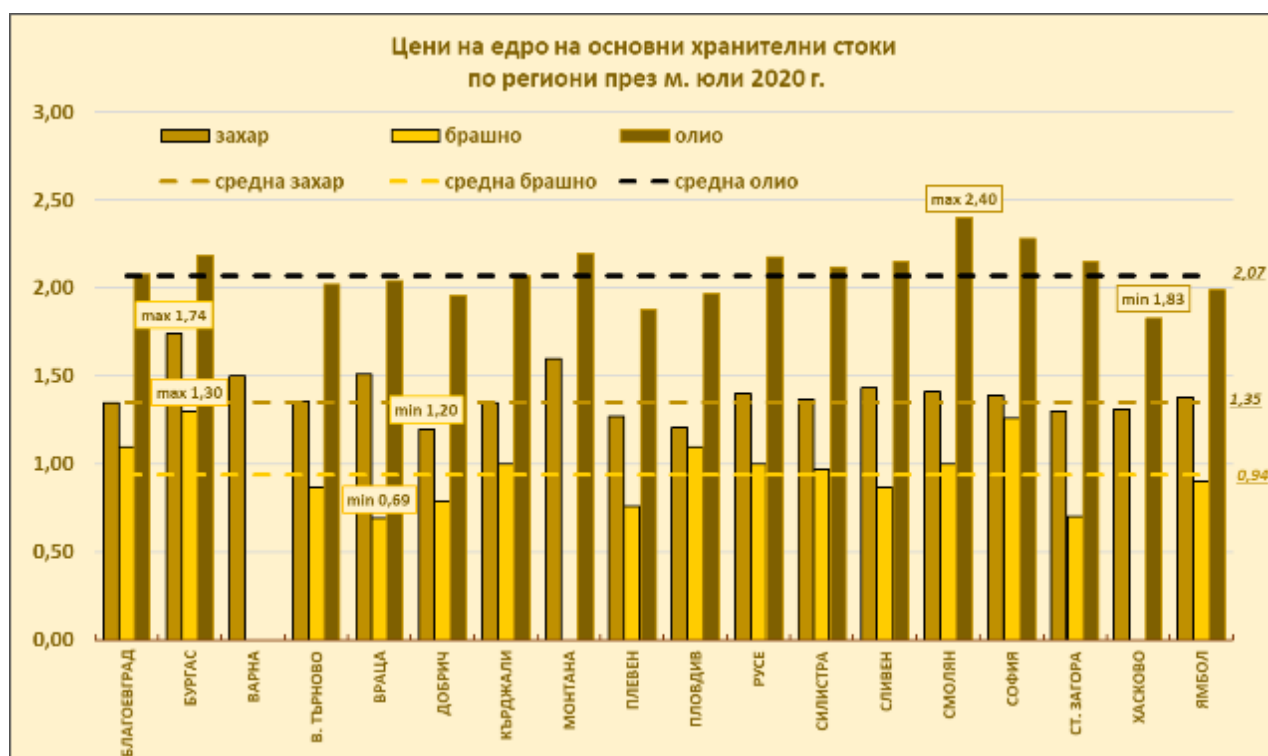
Фиг. 9

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони показва, че отклоненията в цените в различните региони от средната за страната цена са в диапазона $\pm 15 - 40\%$.

При средна цена за страната през м. юли на брашното 0.94 лв./кг, средната цена на тържищата в област Бургас е 1.30 лв./кг, а в област Враца цената е 0.69 лв./кг.

Най-високи цени на едро на захарта през юли са отчетени отново в област Бургас - 1,74 лв./кг, а най-ниски в област Добрич – 1,20 лв./кг, при средна цена на едро за страната 1.35 лв./кг.

Най-скъпо се е търгуvalo през месеца олиото на тържищата в област Смолян - 2.40 лв./л, най-евтино е било то в Хасковска област – 1.83 лв./л, а средната за страната цена на олиото през месеца е 2,07 лв./л. (фиг.10)

Фиг. 10

Фиг. 11

Фиг. 12

Фиг. 13

Фиг. 14

Фиг. 15

Фиг. 16

Фиг. 17

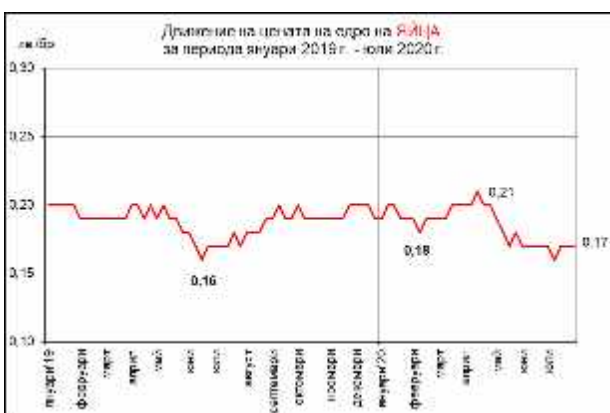
Фиг. 18

Фиг. 19

Фиг. 20

Фиг. 21

Фиг. 22

Фиг. 23

Фиг. 24

Фиг. 25

Фиг. 26

Фиг. 27

Фиг. 28

Фиг. 29

Фиг. 30

Фиг. 31

Фиг. 32

Фиг. 33

Фиг. 34

Фиг. 35

Фиг. 36

Фиг. 37

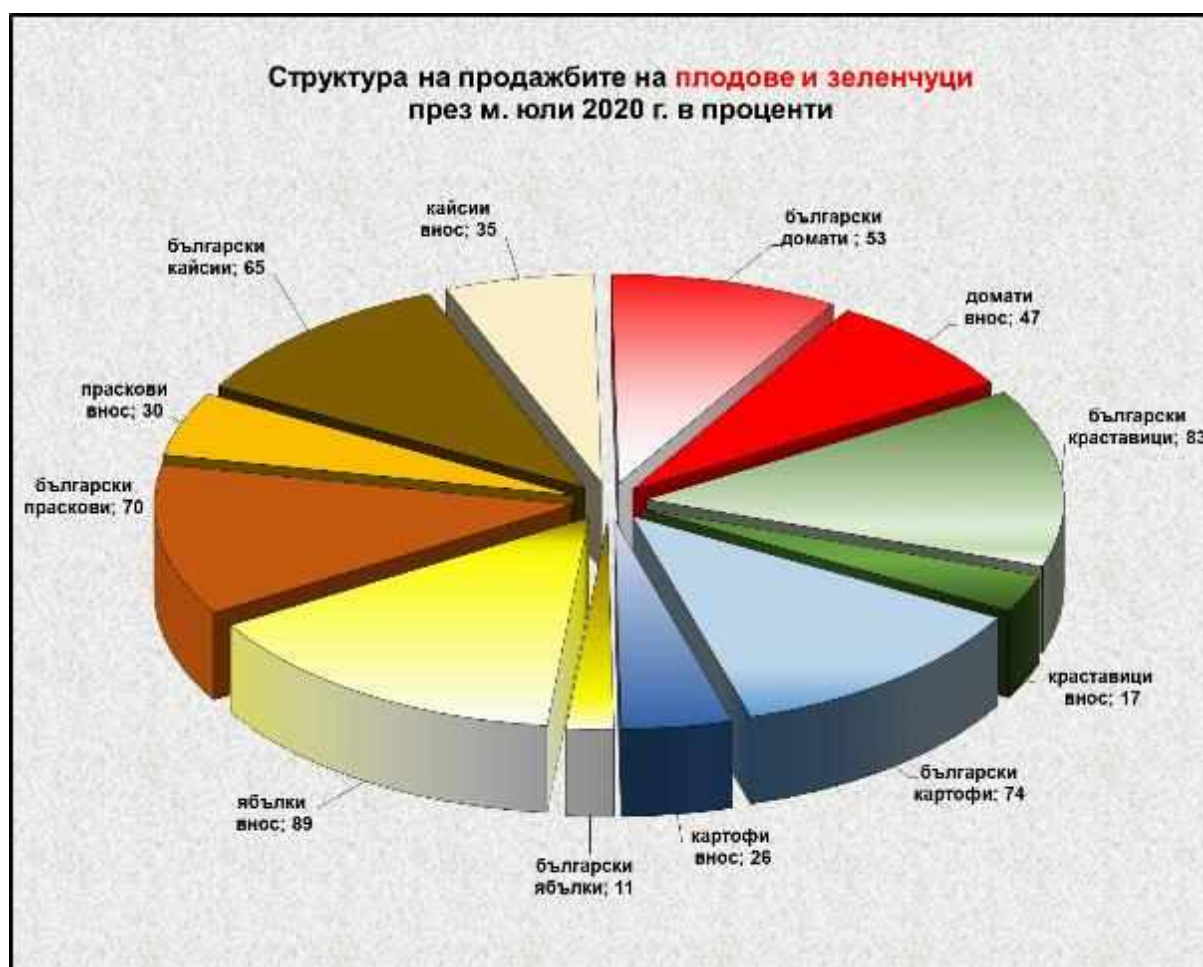

Фиг. 38

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават. Наблюденията върху пазара на плодовете и зеленчуците през м. юли показват, че относителният дял на предлаганите количества на българската продукция е по-голям в сравнение с дела на продажбите от внос. (фиг. 39)

Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос през месеца показва лек превес на българските домати, като съотношението е 53% към 47%. При продажбите на краставиците относителният дял на българските краставици е 83%, а на вносните съответно 17%. Относителният дял на пазара на българските картофи също е по-голям и е 74%. Количествата вносни ябълки преобладават на пазара, като съотношението е 89%:11%. През м. юли около 65-70% от предлаганите на пазара кайсии и праскови са български. (фиг. 39)

Фиг. 39

Движението на кривата на ИТЦ⁴ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – април, а минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през август или септември. (фиг.41)

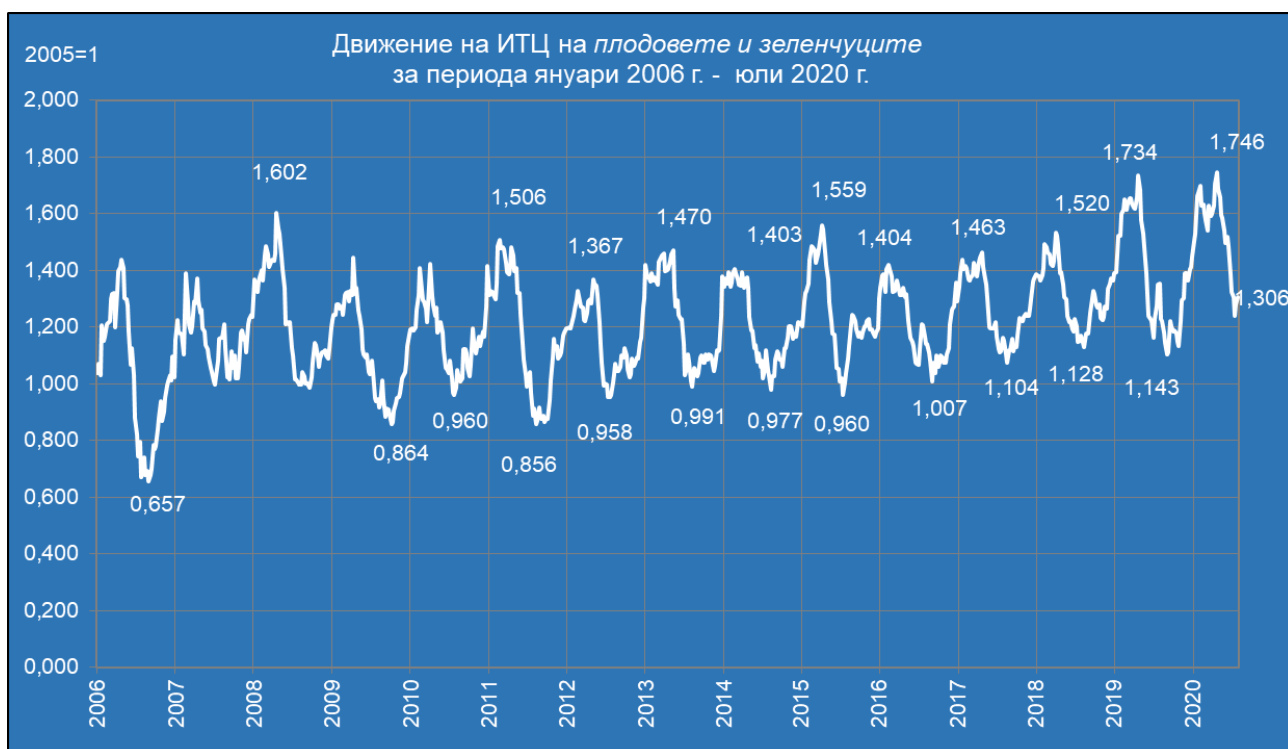
От средата на април кривата на този индекс придобива устойчив низходящ тренд, който се задържа до третата седмица на м. юли. Следва обръщане на тенденцията и през последните седмици на месеца кривата тръгва нагоре. В края на юли индексът стъпва на ниво от 1.306 пункта, като остава значително под нивото от същия месец на миналата година. Тогава се наблюдаваше силно покачване на стойностите, свързано с рязкото поскъпване на основни зеленчуци. (фиг. 40)

Наблюденията от предходните години показват, че най-високи стойности индексът на плодовете и зеленчуците достига в периода февруари – април. През тази година в средата на м. април се отчетоха пикови за последните години стойности от 1.746 пункта

Фиг. 40

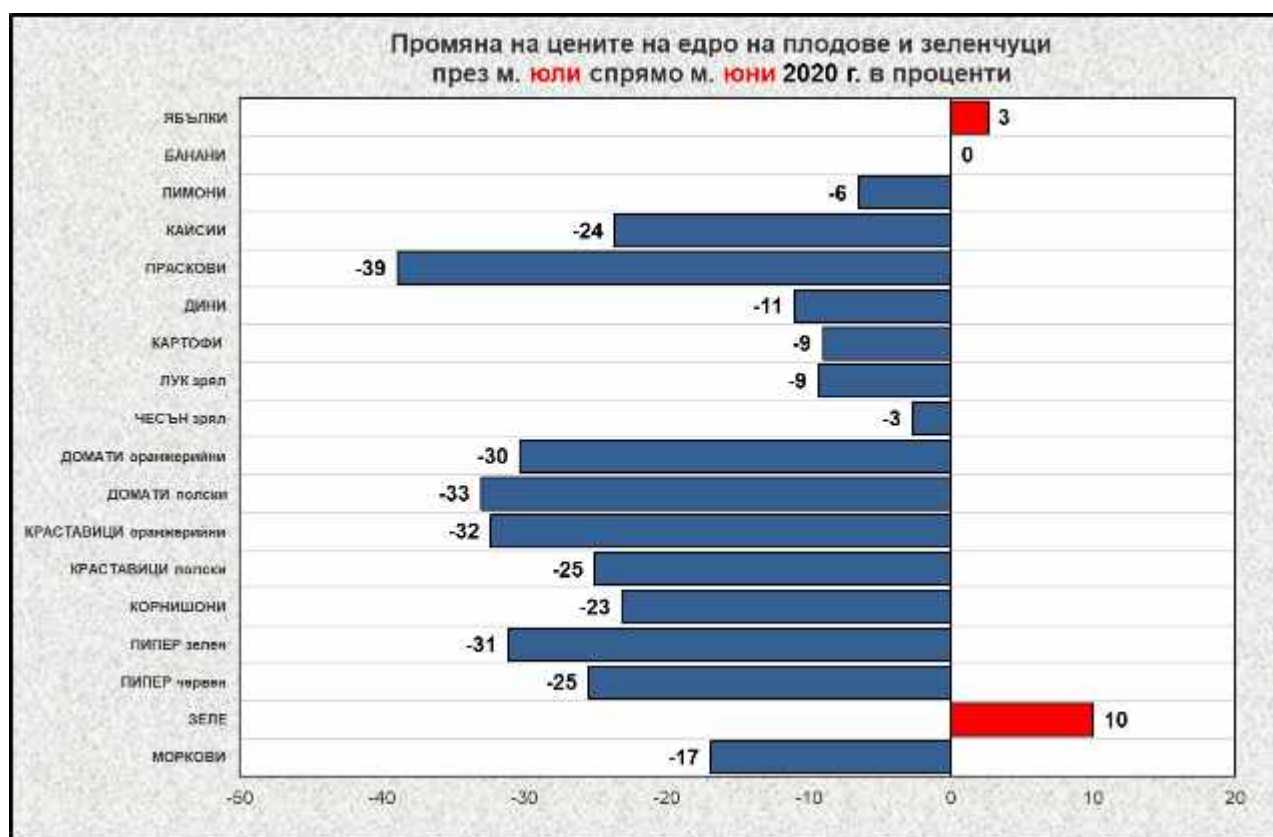
⁴ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

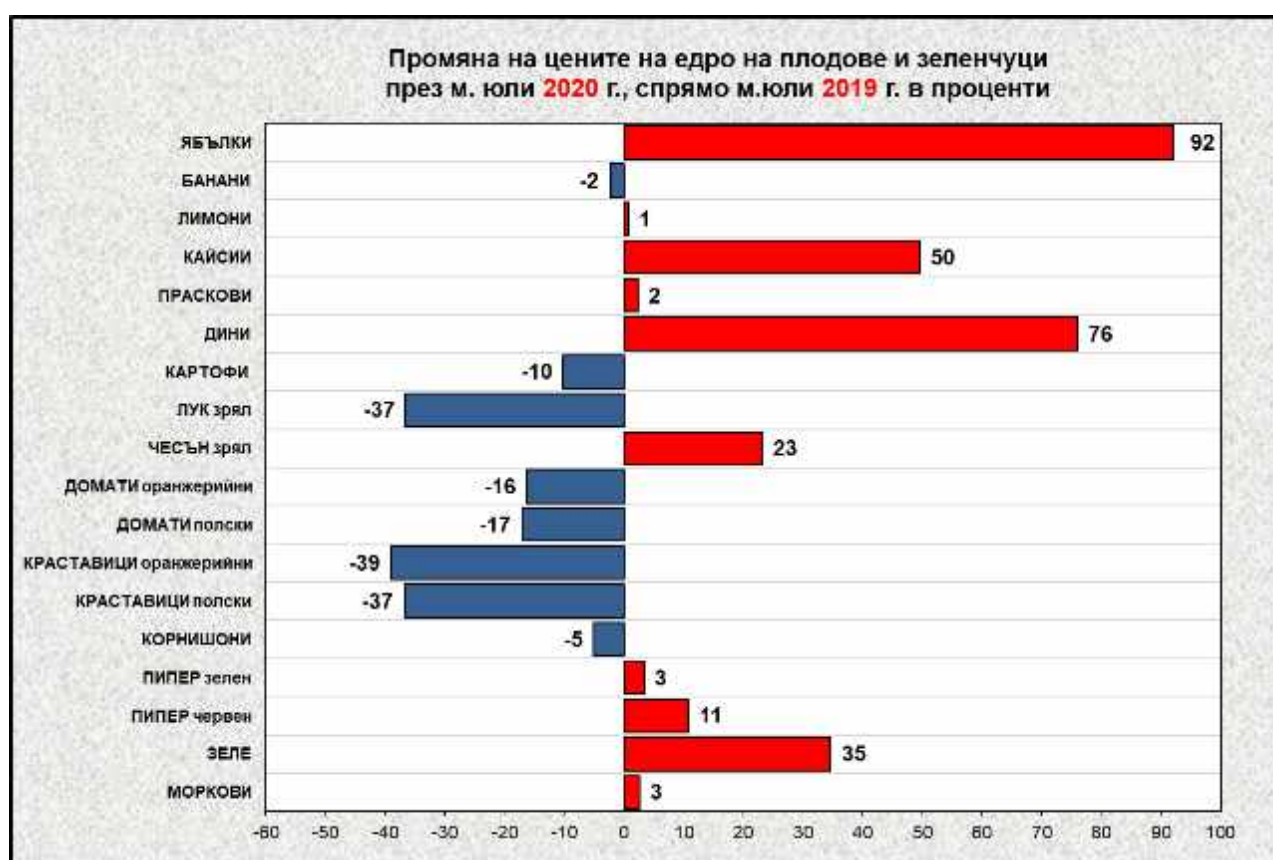
Фиг. 41

Таблица 4

СТОКА	юни'20	юли'20	промяна в %	промяна в лв.	юли'19	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,91	1,96	3	0,05	1,02	92	0,94
БАНАНИ	2,07	2,07	0	0,00	2,12	-2	-0,05
ЛИМОНИ	2,93	2,74	-6	-0,19	2,72	1	0,02
КАЙСИИ	2,88	2,20	-24	-0,68	1,47	50	0,73
ПРАСКОВИ	2,16	1,32	-39	-0,84	1,29	2	0,03
ДИНИ	0,91	0,81	-11	-0,10	0,46	76	0,35
КАРТОФИ	0,78	0,71	-9	-0,07	0,79	-10	-0,08
ЛУК зрял	0,86	0,78	-9	-0,08	1,23	-37	-0,45
ЧЕСЪН зрял	4,47	4,35	-3	-0,12	3,53	23	0,82
ДОМАТИ оранжерийни	2,21	1,54	-30	-0,67	1,84	-16	-0,30
ДОМАТИ полски	2,03	1,36	-33	-0,67	1,64	-17	-0,28
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	1,64	1,11	-32	-0,53	1,82	-39	-0,71
КРАСТАВИЦИ полски	1,40	1,05	-25	-0,35	1,66	-37	-0,61
КОРНИШОНИ	1,47	1,13	-23	-0,34	1,19	-5	-0,06
ПИПЕР зелен	2,22	1,53	-31	-0,69	1,48	3	0,05
ПИПЕР червен	2,87	2,14	-25	-0,73	1,93	11	0,21
ЗЕЛЕ	0,60	0,66	10	0,06	0,49	35	0,17
МОРКОВИ	0,95	0,79	-17	-0,16	0,77	3	0,02

Фиг. 42

Фиг. 43

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. юли спрямо м. юни се наблюдават преобладаващо низходящи тенденции. (табл. 4 и фиг.42)

На месечна база е регистриран спад на цените на всички зеленчуци, предмет на този анализ, като поевтиняването е в диапазона 17-33%. Единствено при зелето е отчетен ръст на цената на месечна база от 10%.

При цените на плодовете също се наблюдава поевтиняване, което е най-силно изразено при сезонните плодове – праскови и кайсии и е в диапазона 24-39%. Лек ръст спрямо предходния месец има при цената на ябълките (3%), а цената на бананите е без промяна спрямо юни.

В сравнение със същия месец на миналата година при цените на зеленчуците наблюдаваните тенденции са разнопосочни, а при плодовете повечето колебания са нагоре. Поскъпване на годишна база има при чесъна и зелето (23-35%), при червения пипер (11%) и по- умерено покачване на цените с 3% при зеления пипер и морковите.(фиг. 43).

При плодовете, предмет на този анализ се наблюдава значително поскъпване на годишна база с 92% при ябълките, със 76% при дините и с 50% при кайсиите. Цените на лимоните, прасковите и бананите се задържат около нивата от същия месец на предходната година. (табл.4 и фиг.43)

Таблица 5 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. юли 2015/2020г.

юли	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ внос	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ внос	ПИПЕР червен	ПИПЕР ЗЕЛЕН	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	КАЙСИИ	ПРАСКОВИ	ЛИМОНИ	БАНАНИ
ГОДИНА														
2015	0,88	0,78	0,86	0,83	1,91	1,31	0,56	0,33	0,90	0,71	1,81	1,11	3,33	2,27
2016	1,39	1,28	1,43	0,88	2,13	1,20	0,61	0,59	0,69	0,72	2,02	1,30	3,94	2,34
2017	1,33	1,13	1,09	0,89	2,13	1,45	0,62	0,46	0,78	0,63	1,21	1,15	2,95	2,10
2018	1,37	1,06	1,64	1,04	2,10	1,39	0,72	0,72	1,16	0,83	2,02	1,27	3,27	2,01
2019	1,84	1,48	1,82	1,65	1,93	1,48	0,79	0,49	0,77	1,23	1,47	1,29	2,72	2,12
2020	1,54	1,42	1,11	1,15	2,14	1,53	0,71	0,66	0,79	0,78	2,20	1,32	2,74	2,07

Фиг. 44

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. юли 2020 г. в сравнение със същия месец на шестгодишния период (2015 – 2020 г.) показва следните тенденции: (табл. 5 и фиг. 44)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

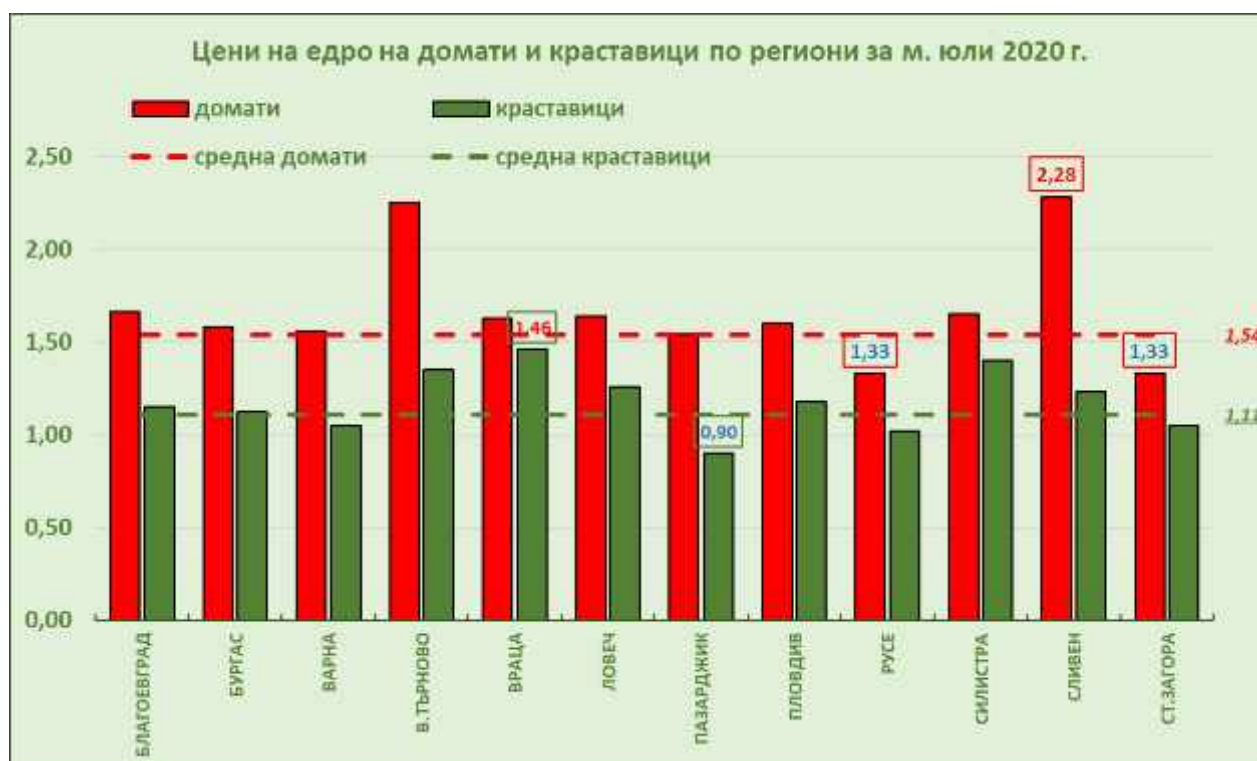
- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. юли на последните шест години е функция и от конкретните метеорологични условия.

- Цените на домати и краставиците през м. юли 2020 г. са по-ниски спрямо предходните 1-2 години. Цените на картофите, зелето, морковите и зрелия лук са около нивата от периода 2018-2019 г.

- Цените на едро на кайсиите през юли 2020 г. са най-високи спрямо същия месец на разглеждания период. Цените на прасковите, лимоните и бананите са около нивата от предходната година.

Анализът на цените на едро на зеленчуците по *региони* показва, че отклоненията на цените в различните региони от средната за страната цена са значителни и достигат на места до 100%. (фиг.45)

При средна за страната цена на едро на домати 1,54 лв./кг, цената на тържищата в област Сливен е 2,28 лв./кг, а в област Русе тяхната цена през месеца е била 1,33 лв./кг. Най-висока средно месечна цена на краставиците през м. юли е регистрирана в област Враца – 1,46 лв./кг, най-ниска е била в Пазарджик – 0,90 лв./кг, а средната цена за страната на краставиците през месеца е 1,11 лв./кг. (фиг. 45)

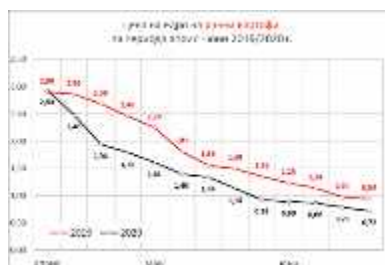
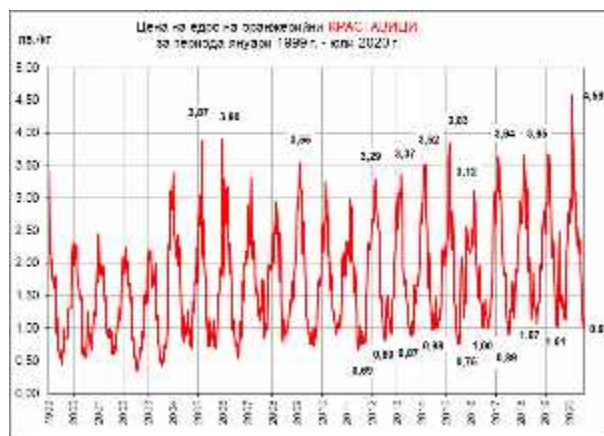
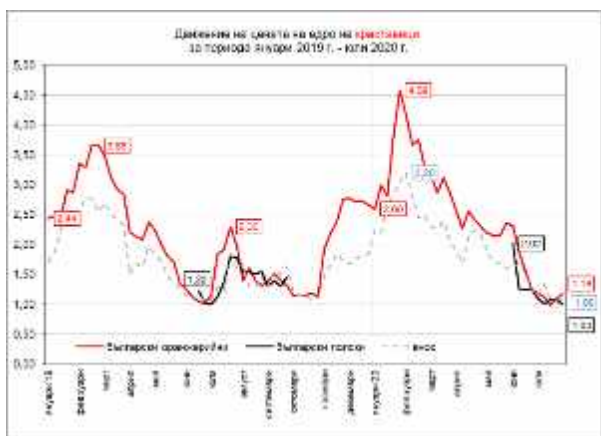
Фиг. 45

Фиг. 46

Фиг. 47

Фиг. 57

Фиг. 58

Фиг. 59

Фиг. 60

Фиг. 61

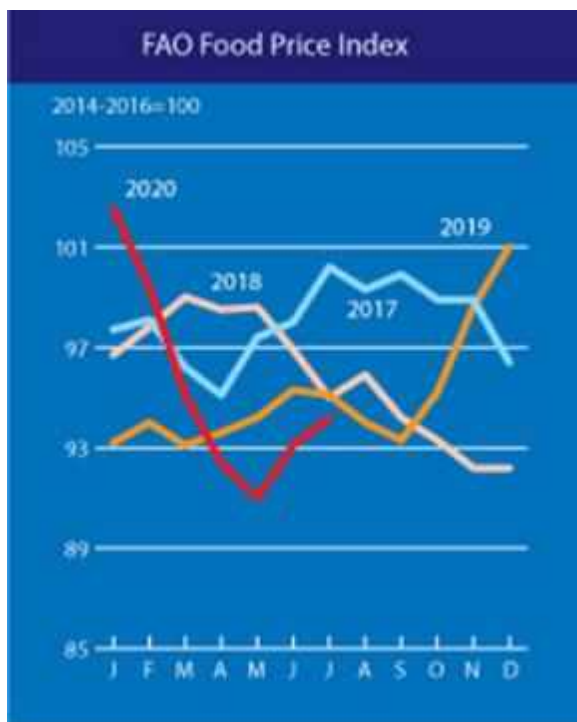
Фиг. 62

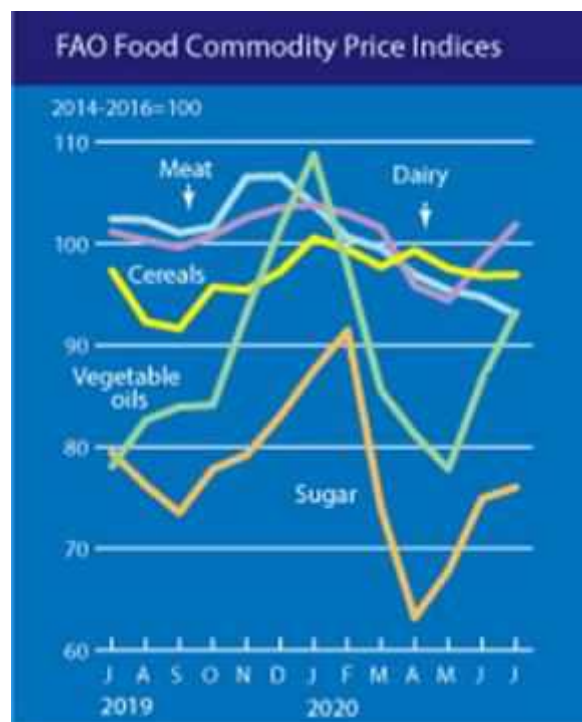
Фиг. 63

Международни цени

За втори пореден месец Индексът на цените на храните на FAO (Организацията по прехрана и земеделие (FAO) към ООН; Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations) бележи ръст.

Фиг. 64

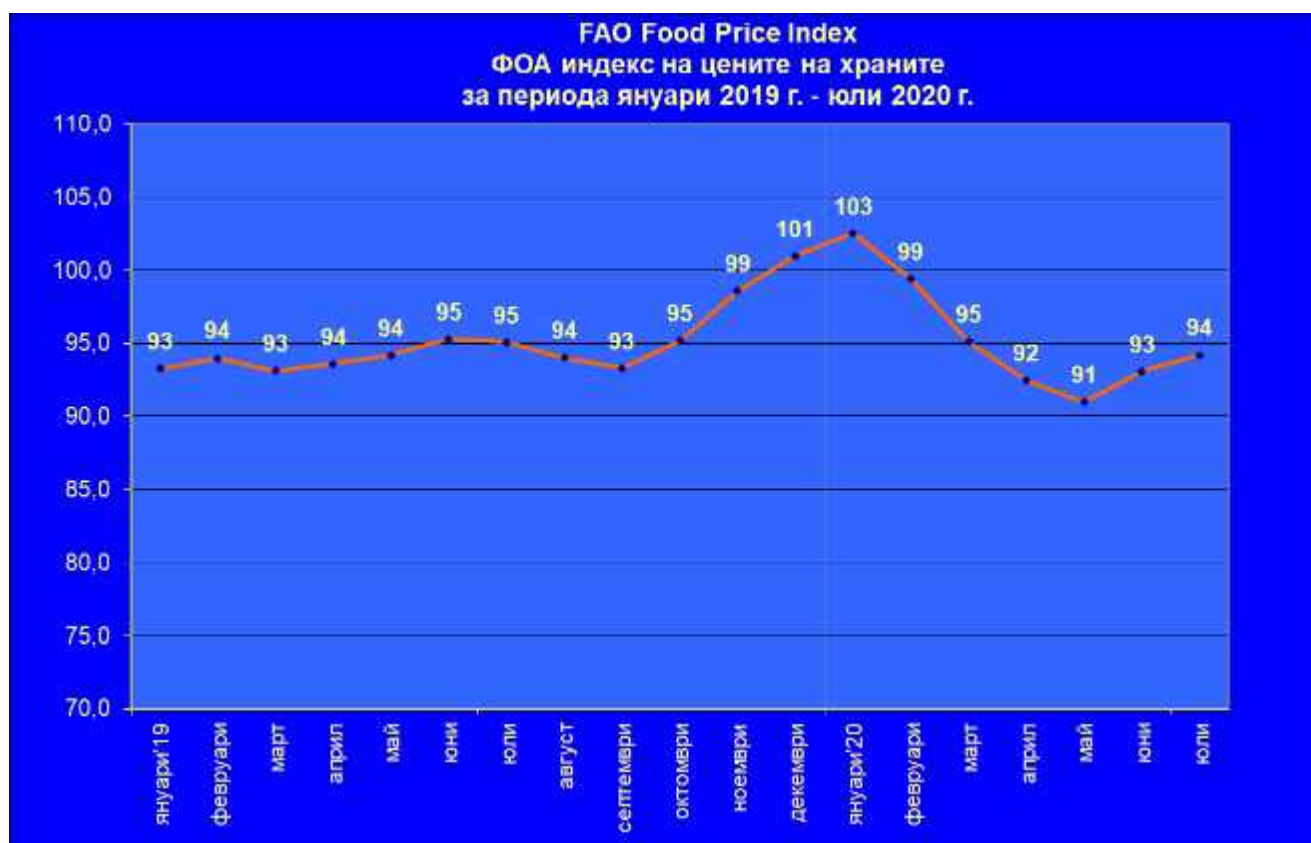

Фиг. 65

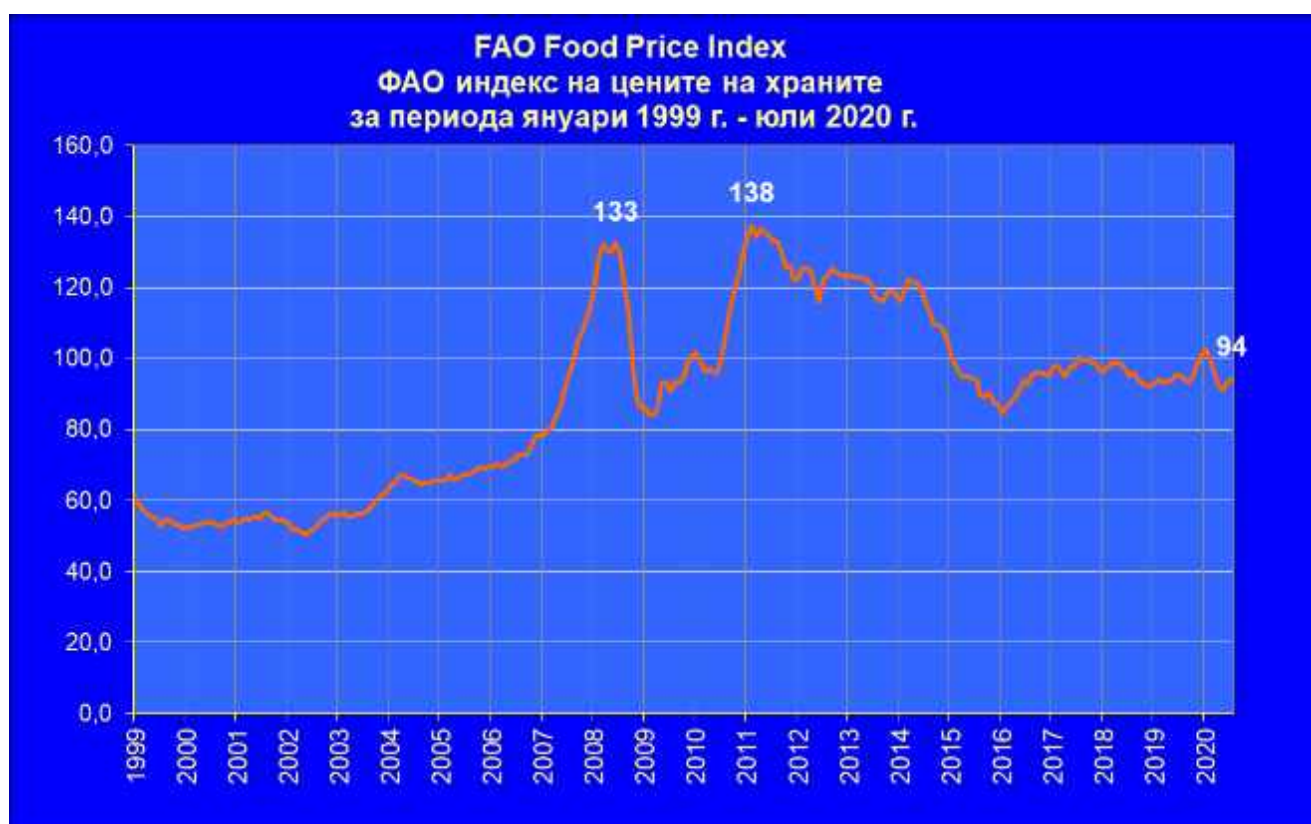
Индексът на цените на храните на FAO⁵ (FFPI) през юли 2020 г. е 94,2 пункта, като е 1,1 пункта (1,2%) по-висок спрямо юни. Повишавайки се за втори пореден месец, стойността на индекса е с близо 1 пункт (1%) над нивото от същия месец на миналата година. Продължава тенденцията от предходния месец на увеличение на цените на растителните масла, млечните продукти и захарта, а цените на месата и месните продукти намаляват. Запазват се нивата от предходния месец на котировките на зърнените култури. (фиг.64,65,66)

Най-високите стойности на този индекс (138 пункта) са регистрирани в началото на 2011 г. (фиг.67)

⁵В състава на FAO индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и меса.

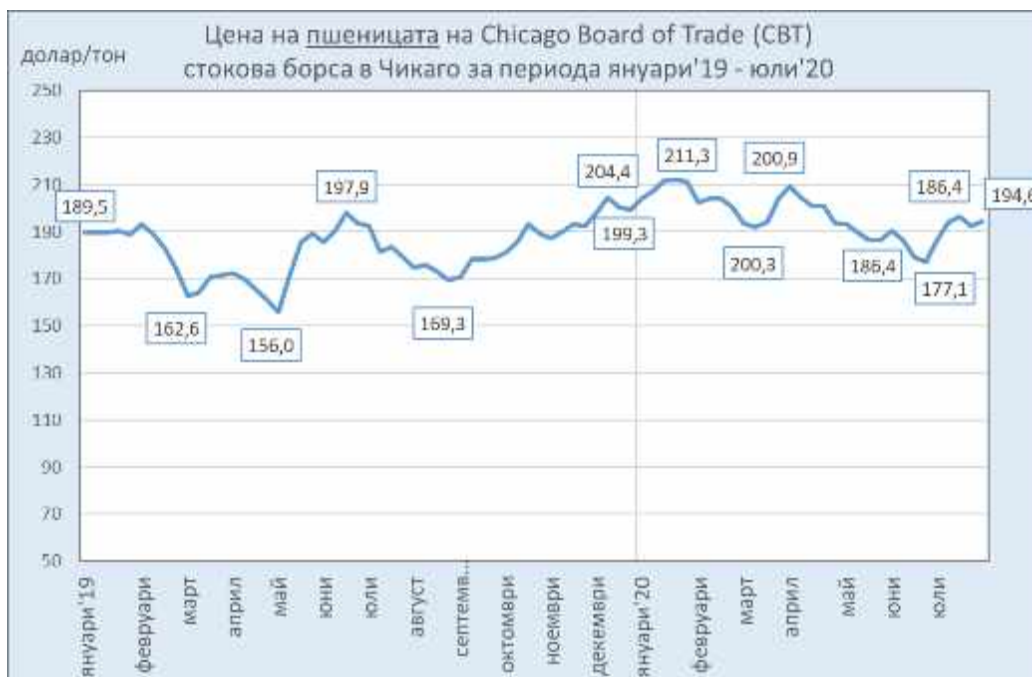
Фиг. 66

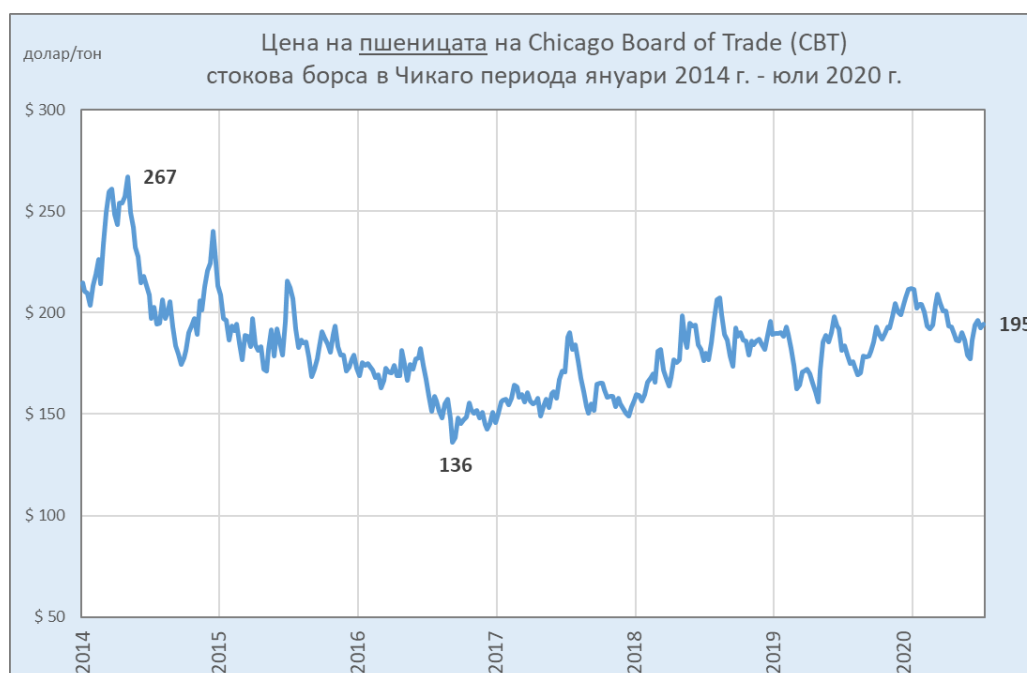
Фиг. 67

Индексът на цените на зърнените култури FAO⁶ през юли е 96,9 пункта и остава почти непроменен спрямо юни, а на годишна база е с 0,4 пункта (0,4%) по-висок.

Цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго през м. юли стартира от ниво 186 долар/тон и през последната седмица стъпва на ниво от 195 долар/тон, Най-високите стойности за последните години са достигнати през 2014 г., а на най-ниските нива цената на пшеницата е била през лятото на 2016 г. (фиг.68,69)

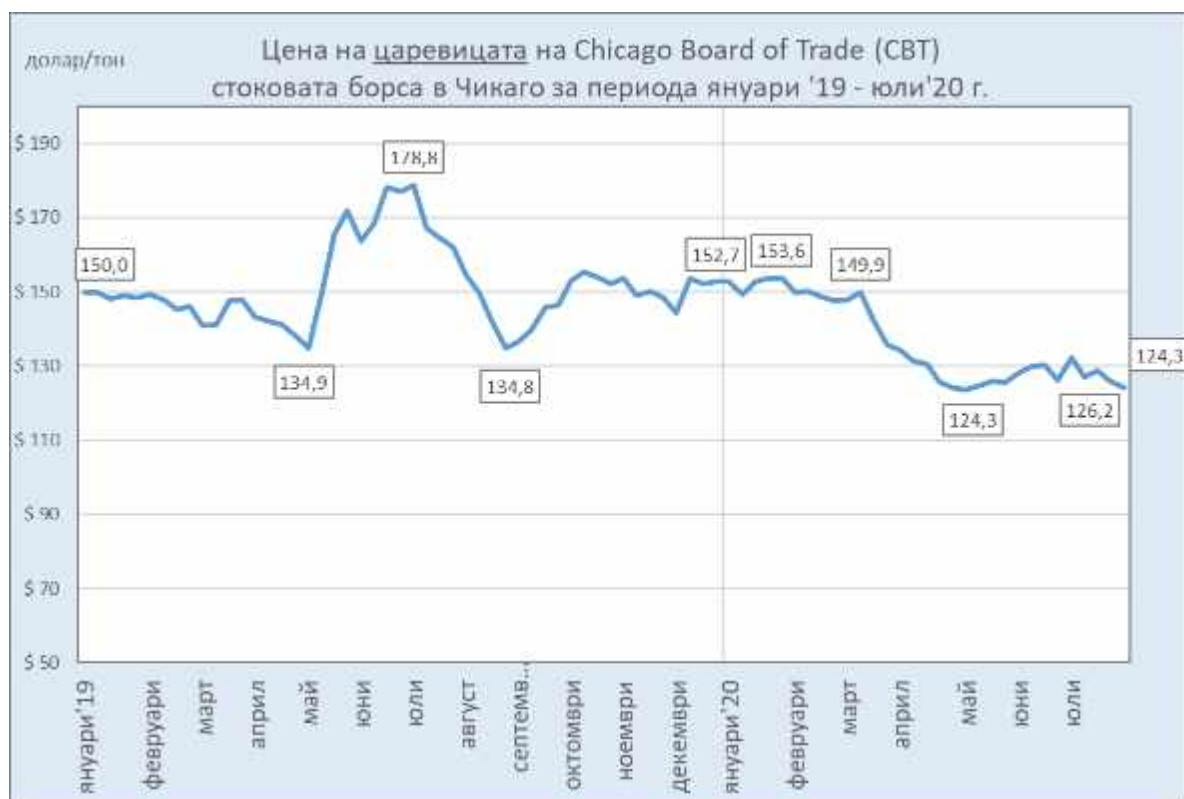
Фиг. 68

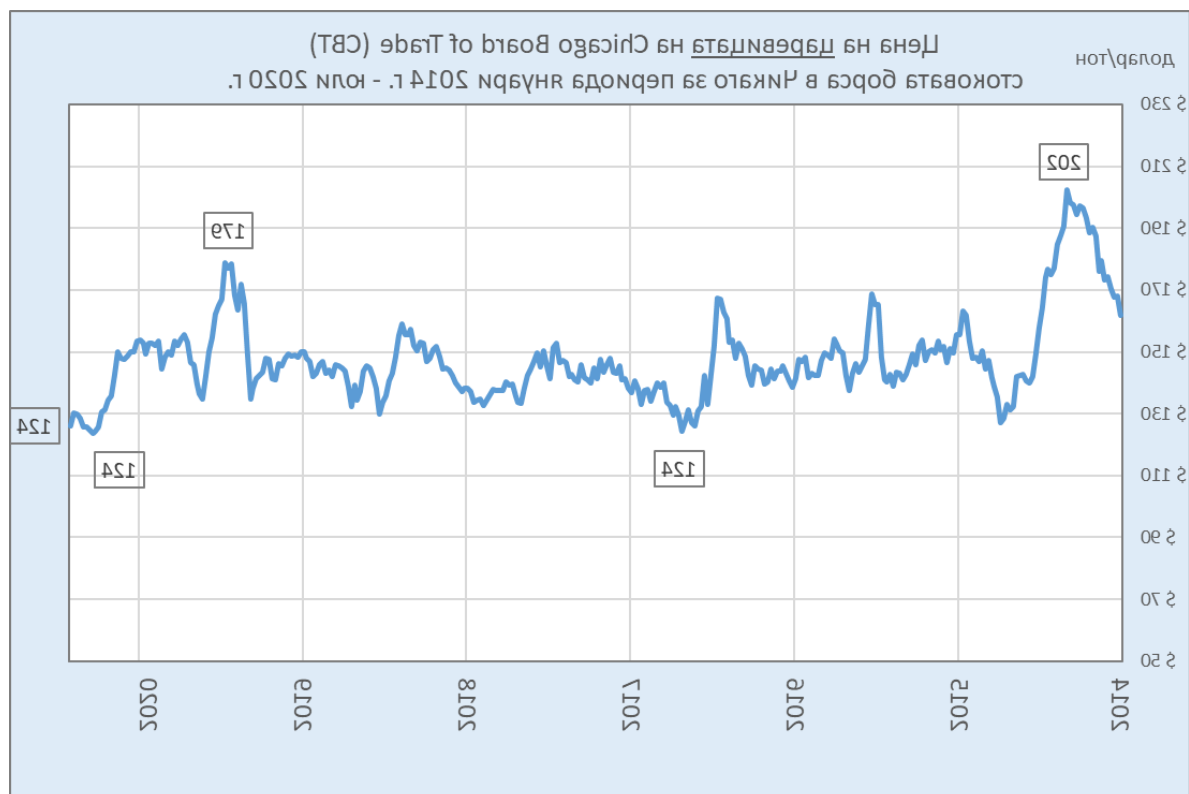
Фиг. 69

⁶ В състава на този индекс влизат пшеницата, царевичата и ориза

Цената на царевицата на стоковата борса в Чикаго през юли тръгва от ниво 132 долар/тон и достига в края на месеца до 124 долар/тон. Аналогично на цената на пшеницата и при царевицата се наблюдава пик през 2014 г. и най-ниски нива през 2016 г.(фиг.70,71)

Фиг. 70

Фиг. 71

Индексът на цените на растителните масла на ФАО⁷ през юли е средно 93,2 пункта, като е 6,6 пункта (или 7,6%) по-висок спрямо юни и най-висок за последните пет месеца. Продължаващият растеж на индекса се дължи главно на нарастването на цените за палмовото, соевото и рапичното масла.

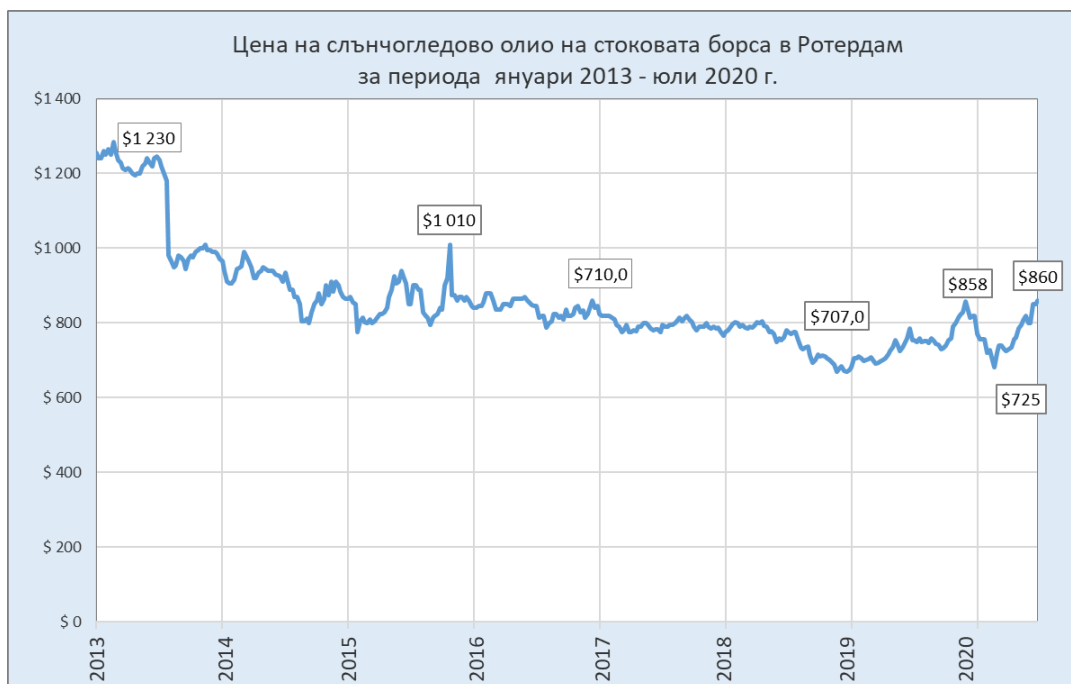
Цената на слънчогледовото олиото на борсата в Ротердам има устойчив възходящ тренд от средата на октомври 2019 г. През първата седмица на януари цената достига до 857.5 долар/тон. През следващите седмици на месеца се наблюдава успокояване и спад на цената на нерафинираното слънчогледово олио. През м. февруари и март се запазва низходящият тренд и в края на месец март кривата стъпва на ниво от 682,5 долар/тон. През м. април международната цена на олиото се покачва до 740 долар/тон, но през последната седмица на месеца кривата леко тръгва надолу. Силният възходящ тренд продължава и през следващите месеци, като в края на м. юли стойностите стъпват на ниво от 860 долар/тон. Спрямо края на март е отчетен ръст на цената на олиото от 25% (фиг.72,73)

Пикови стойности цената на олиото има през 2013 г. – 1230 долар/тон.

Фиг. 72

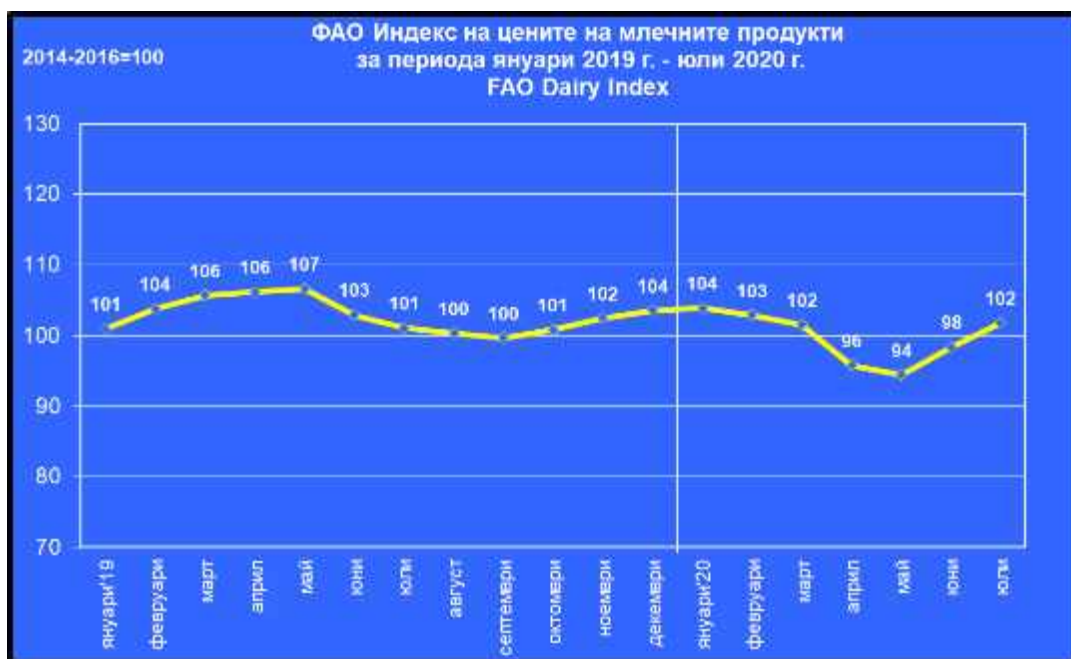
⁷ В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

Фиг. 73

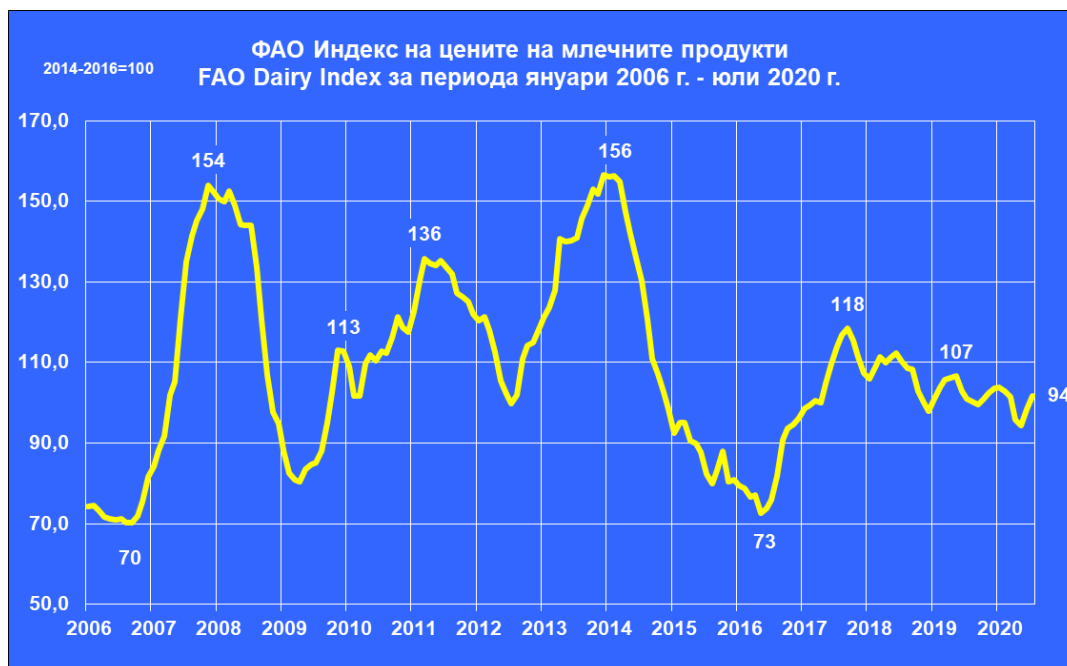
Индексът на цените на млечните продукти на ФАО⁸ през юли е 101,8 пункта, което е с 3,5 пункта (3,5%) над нивото от юни. През юли бе отчетено увеличение на котировките на всички видове млечни продукти, включени в този индекс, в резултат на което средната му стойност се увеличи с 0,7 пункта (0,7 процента) в сравнение със същия период на миналата година, като за първи път надхвърли нивото на пред пандемията. (фиг.74,75)

Пиковите стойности на този индекс са през 2014 г. – 156 пункта.

Фиг. 74

⁸ В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

Фиг. 75

Стойността на Индекса на цените на месото FAO⁹ през юли е 93.0 пункта, което е с 1.7 пункта (1.8%) по-ниско спрямо юни и с 9.4 пункта (9.2%) по-ниско спрямо същия период на миналата година. Цените на свинско и говеждо месо се понижават, котировките за птичето месо леко се покачват. (фиг.73,74)

И при този индекс най-високите стойности за последните години са регистрирани през 2014 г.

Фиг. 76

⁹ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

Фиг. 77

През юли индексът на цените на захарта на ФАО е средно 76,0 пункта, като е почти 1,0 пункта (1,4 процента) по-висок спрямо юни и с 3,4 пункта (4,3 процента) по-висок от юли 2019 г. (фиг.65)

Цената на рафинирана захар на Лондонската стокова борса в края на юли стъпва на ниво от 368 долар/тон. След голямото покачване на стойностите през 2016 г., кривата има устойчив низходящ тренд, който се обръща в средата на 2019 г., достигайки ниво от 418 долар/тон в началото на 2020 г. (фиг.78,79)

Фиг. 78

Фиг. 79

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

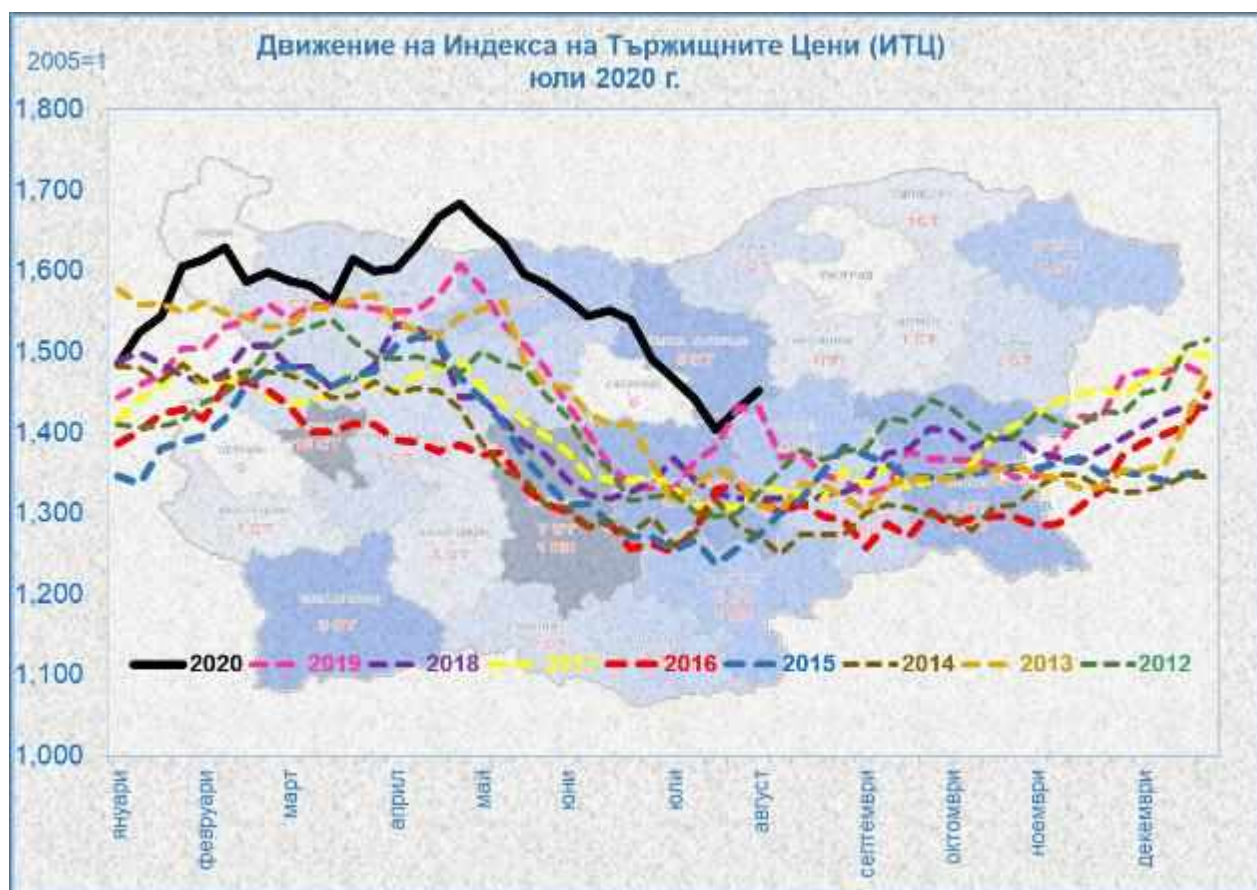
От началото на годината кривата на индекса има възходящ тренд, който се задържа до края на м. януари.

През месец април кривата на ИТЦ запазва възходящият си тренд от предходния месец, но през последната седмица на месеца индексът леко тръгва надолу и стъпва на ниво от 1.658 пункта.

Низходящият тренд на кривата на ИТЦ се запазва до средата на м. юли, когато отчетените стойности са 1,404 пункта. През последните седмици на същия месец се заражда възходяща тенденция и стойностите в края на м. юли стъпват на ниво от 1,452 пункта. Повишението за този период е 3.5%. (фиг. 81)

През месеца кривата на Индекса на тържищните цени се доближава до нивото от същия периода на предходната година, но остава много над нивата от периода 2012 – 2018 г. (фиг. 80)

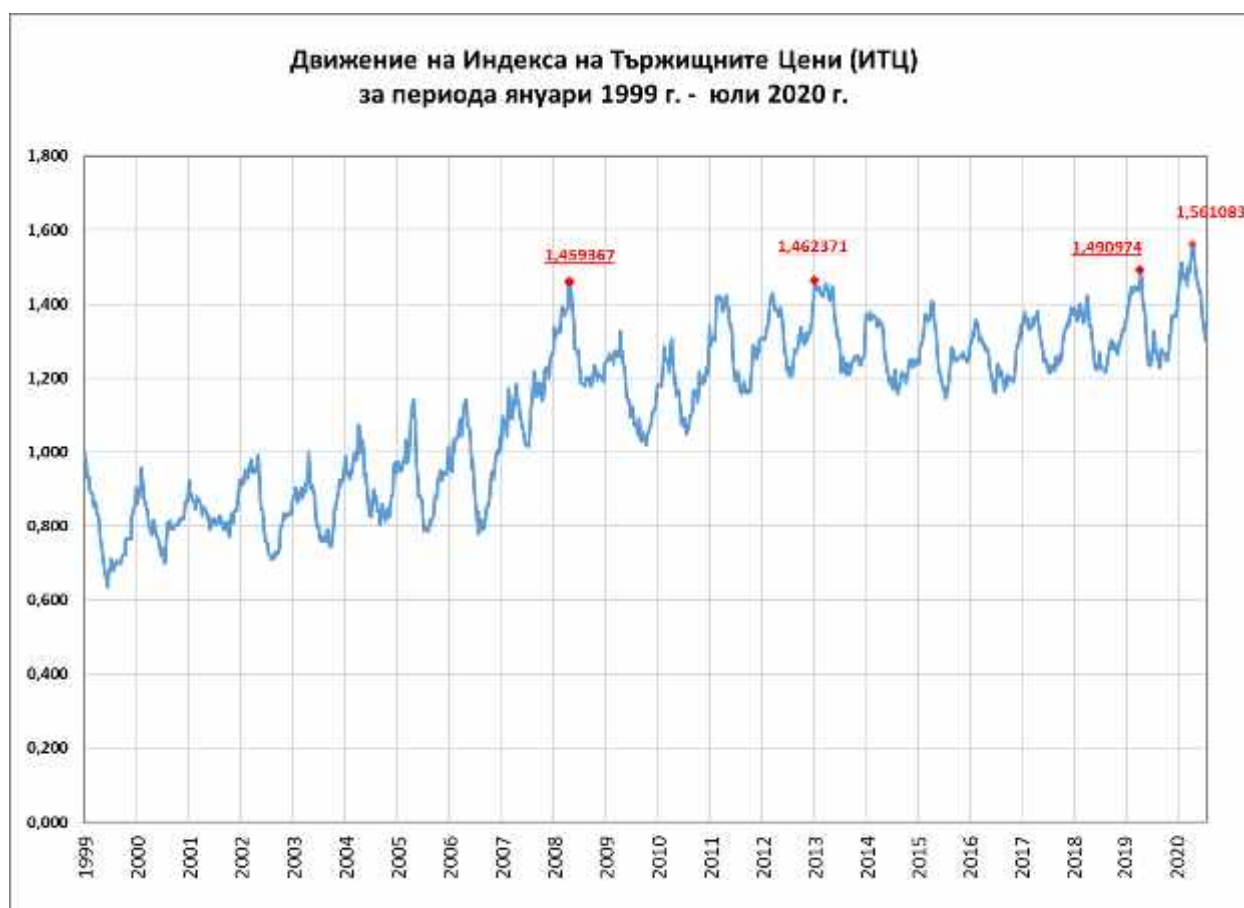
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – юли 2020 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през април 2020 г. Пикови стойности, но на малко по-ниски нива са достигнати и през зимата на 2008, 2013 и 2019 г.(фиг. 82)

Фиг. 80

Фиг. 81

Фиг. 82

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България
за месец **август** 2020 г.

През месец август пазарът на храни остава спокоен, без драстични отклонения на стойностите, като наблюдаваните тенденции са разнопосочни.

На **месечна база** тенденциите при цените на основните хранителни стоки са разнопосочни и са в диапазона $\pm 1-2\%$. Цените на маслото и киселото мляко леко се понижават, при кашкавала сиренето и яйцата се наблюдава повишение в диапазон от 1-6%, а при месата и месните произведения наблюдаваните тенденции са възходящи.

На **годишна база** цените на повечето основни хранителни стоки бележат ръст, който е в диапазон от 4% до 23%. Поскъпване спрямо миналата година има и при млечните произведения, с изключение на кравето масло, което поевтинява спрямо същия месец на миналата година. Значително покачване на цената на годишна база има при свинското месо и кренвиршите и малко по-умерено поскъпване при останалите месни произведения. Рибите и захарните изделия също поскъпват на годишна база.

През месец август цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база тенденциите са устойчиво низходящи, а на годишна база изменението на цените на плодовете и зеленчуците показват разнопосочни тенденции.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец август в **периода 2013 – 2020 г.** показва, че през тази година цените на повечето хранителни продукти и на млечните произведения са по-високи спрямо същия месец на предходните две - три години. Най-високи стойности през м. август тази година в сравнение със същия месец на предходния осемгодишен период са отчетени при брашното, фасула, ориза, кравето сирене и кашкавала, свинското месо и каймата.

Тенденциите при движението на цените на плодовете и зеленчуците през осемгодишния период показват известно стабилизиране на стойностите на зеленчуците около нивата от периода 2016 – 2017 г. и са по-ниски спрямо същия

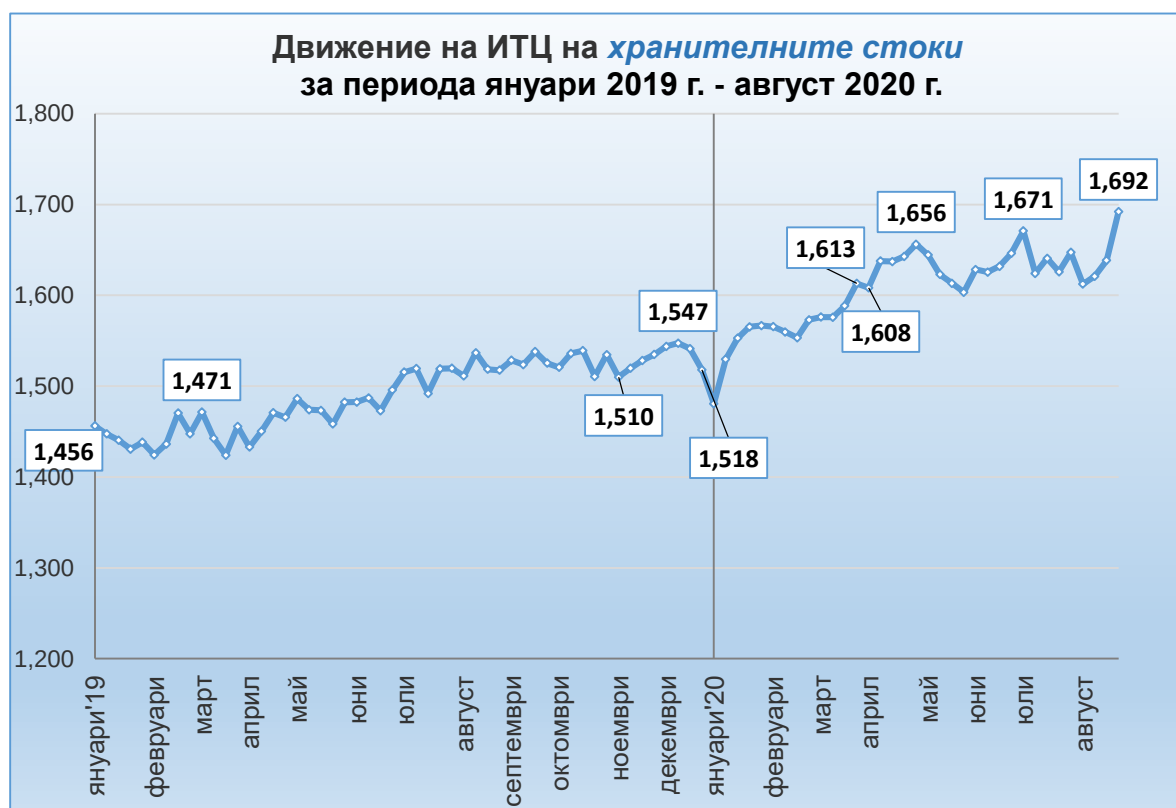
период на 2018 и 2019 г. При цените на плодовете се наблюдава ръст спрямо предходните години при кайсиите, а при останалите плодове, предмет на този анализ, стойностите са около нивата от периода 2017 – 2019 г.

През първата половина на месец август кривата на ИТЦ запазва низходящият си тренд от предходните месеци, а през последните седмици се наблюдава покачване на стойностите.

През месеца кривата на **Индекса на тържищните цени** се доближава до нивото от същия период на предходната година, но остава много над нивата от периода 2012 – 2018 г.

През август на **международния пазар** се наблюдава покачване на цените на растителните масла и мазнини, зърнените култури и захарта, цените на месата и млечните продукти остават стабилни почти без промяна спрямо месец юли.

Хранителни стоки

фиг.1

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹. (фиг.1)

През месеците май и юни стойностите на този индекс се покачват до ниво от 1.671 пункта. В края на юни се наблюдава успокояване на пазара и кривата леко тръгва надолу. През м. август стойностите леко се повишават и са на ниво от 1.692 пункта. Спрямо същия период на предходната година индексът на хранителните стоки е на по-висок ниво, като се доближава до нивото от 2017 г. (фиг.2)

Най-високите стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше през лятото на 2008 г., когато се наблюдаваше скок на цените на повечето основни хранителни стоки и през 2011 и 2012 г. (фиг.2)

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

Фиг. 2

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. август спрямо предходния месец са разнопосочни.

Поскъпване на месечна база е отчетено при яйцата с 6%, при ориза с 3% и при лещата с 1%. Поевтиняване спрямо юни има при фасула и брашното с 3% и при олиото с 1%. Цената на захарта е на нивата от предходния месец. (табл. 1, фиг.7)

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура². (фиг.3)

И при този индекс се наблюдава плавно покачване на стойностите от средата на юли, в резултат на лекото поскъпването през последните седмици на кравето сирене и кашкавала. В края на месеца кривата се стабилизира на ниво от 1.982 пункта и остава значително над нивото от същия период на миналата година.

В резултат на плавния, но устойчив възходящ тренд на кривата, наблюдаван от началото на годината, стойностите, които достига индексът на млечните произведения през април са най-високи за последните години.

Пикови стойности на ИТЦ на млечните произведения бяха регистрирани също така в края на 2017 г., когато стоките от тази група поскъпнаха рязко и това беше най-силно изразетно при кравето масло. В периода март–април тази година стойностите на индекса минават над нивото от 2017 г.(фиг.3)

Фиг. 3

² Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

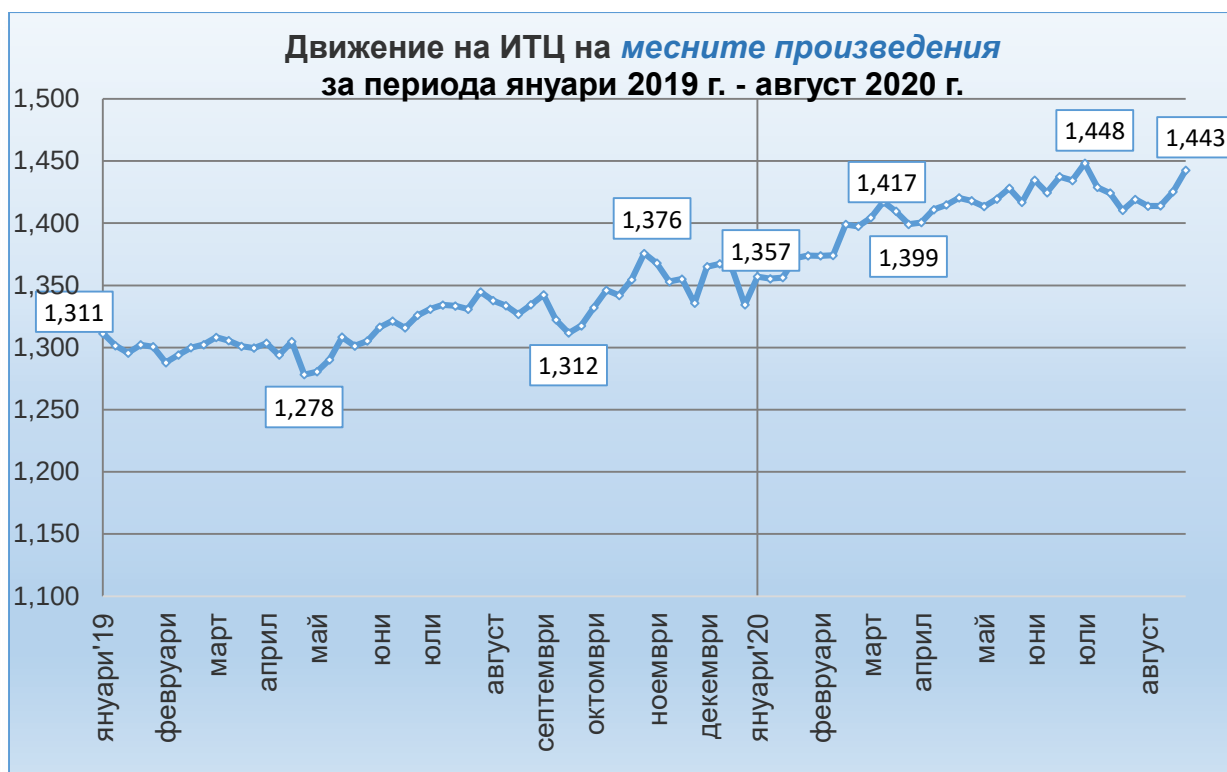

Фиг. 4

През втората половина на месеца се наблюдава покачване на цените на *млечните произведения*, но средно месечните им цени се задържат около и малко над нивата от предходния месец. (фиг.4)

ИТЦ на *месото, месните произведения и рибата*³ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо. (фиг. 5)

До средата на м. юни кривата на този индекс има плавен и устойчив възходящ тренд. Следва обръщане на тенденцията и през юли стойностите бележат лек спад, който продължава и през месец август. През последната седмица на м. август индексът стъпва на ниво от 1.419 пункта и отново е много над нивото от същия период на предходната година.

Фиг. 5

¹ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

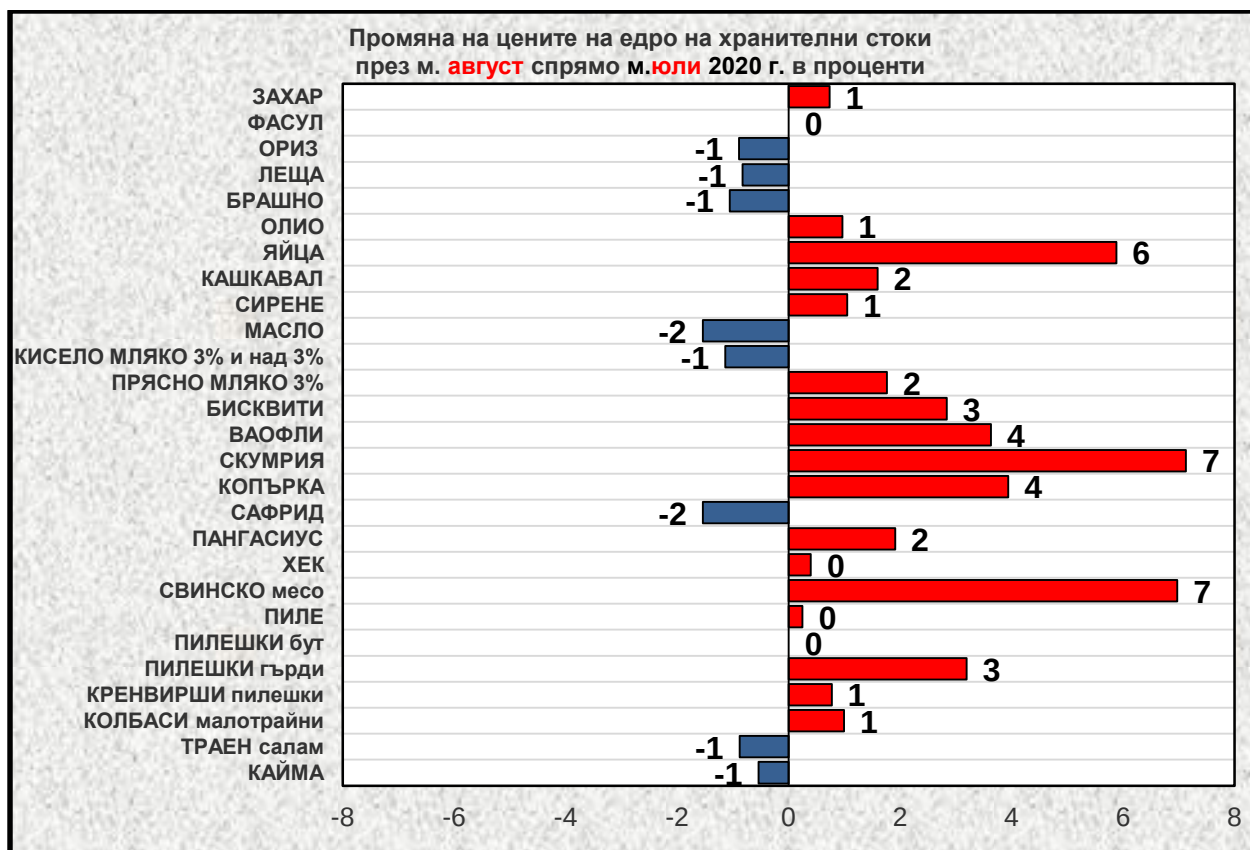
Фиг. 6

Стойностните колебания на цените на месото и месните произведения през м. август като цяло са възходящи.

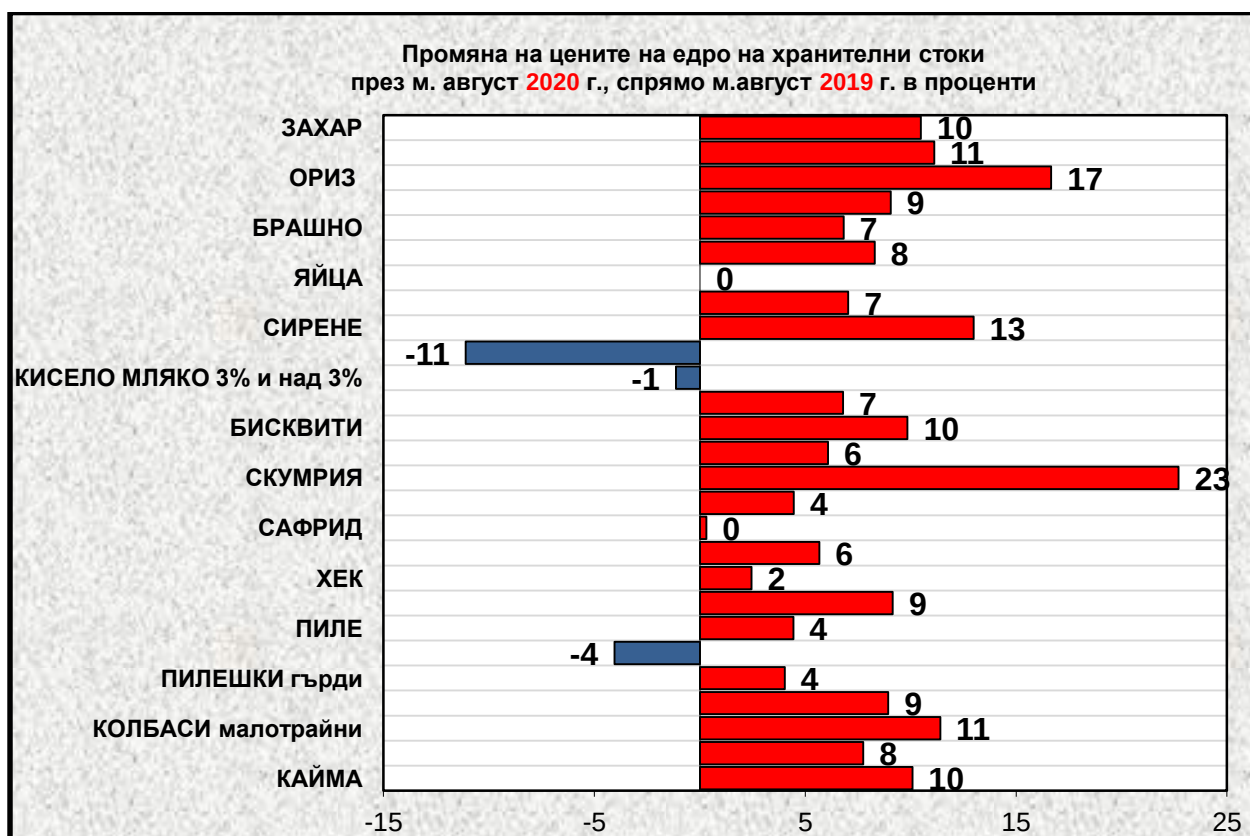
Повишение с 0,3% е отчетено при пилето ,при пилешките гърди има повишение от3,2%, свинското месо поскъпва с 7%. Поевтиняването на месечна база има при колбасите,кренвиршите и каймата .При рибата е отчетен ръст от 7% при скумрията, а от захарните изделия си наблюдава покачване на цената на вафлите с 4% и на бисквитите с 3%. (табл. 1, фиг. 7)

СТОКА	юли'20	август'20			авг.19		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.	цена	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	1,36	1,37	0,7	0,01	1,24	10,5	0,13
ФАСУЛ	3,70	3,70	0,0	0,00	3,33	11,1	0,37
ОРИЗ	2,26	2,24	-0,9	-0,02	1,92	16,7	0,32
ЛЕЩА	2,43	2,41	-0,8	-0,02	2,21	9,0	0,20
БРАШНО	0,95	0,94	-1,1	-0,01	0,88	6,8	0,06
ОЛИО	2,07	2,09	1,0	0,02	1,93	8,3	0,16
ЯЙЦА	0,17	0,18	5,9	0,01	0,18	0,0	0,00
КАШКАВАЛ	10,63	10,80	1,6	0,17	10,09	7,0	0,71
СИРЕНЕ	6,63	6,70	1,1	0,07	5,93	13,0	0,77
МАСЛО	1,95	1,92	-1,5	-0,03	2,16	-11,1	-0,24
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,88	0,87	-1,1	-0,01	0,88	-1,1	-0,01
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,70	1,73	1,8	0,03	1,62	6,8	0,11
БИСКВИТИ	1,41	1,45	2,8	0,04	1,32	9,8	0,13
ВАОФЛИ	3,03	3,14	3,6	0,11	2,96	6,1	0,18
СКУМРИЯ	4,49	4,81	7,1	0,32	3,92	22,7	0,89
КОПЪРКА	2,03	2,11	3,9	0,08	2,02	4,5	0,09
САФРИД	3,26	3,21	-1,5	-0,05	3,20	0,3	0,01
ПАНГАСИУС	3,66	3,73	1,9	0,07	3,53	5,7	0,20
ХЕК	4,99	5,01	0,4	0,02	4,89	2,5	0,12
СВИНСКО месо	9,03	9,66	7,0	0,63	8,85	9,2	0,81
ПИЛЕ	3,99	4,00	0,3	0,01	3,83	4,4	0,17
ПИЛЕШКИ бут	2,84	2,84	0,0	0,00	2,96	-4,1	-0,12
ПИЛЕШКИ гърди	7,51	7,75	3,2	0,24	7,45	4,0	0,30
КРЕНВИРШИ пилешки	3,87	3,90	0,8	0,03	3,58	8,9	0,32
КОЛБАСИ малотрайни	5,03	5,08	1,0	0,05	4,56	11,4	0,52
ТРАЕН салам	9,12	9,04	-0,9	-0,08	8,39	7,7	0,65
КАЙМА	5,60	5,57	-0,5	-0,03	5,06	10,1	0,51

Таблица 1

Фиг. 7

Фиг. 8

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават преобладаващо възходящи тенденции. (табл. 1, фиг. 8) Поскъпването на годишна база на стоките от тази група е 7 - 17%. Цените на млечните произведения се покачват на годишна база с 7-13%, а цената на кравето масло бележи спад от 11% спрямо същия месец на миналата година. Поскъпване на годишна база е отчетено при свинското месо със 9% и с 9 % при кренвиршите. Цените на останалите месни произведения се покачват в диапазона 4-23%. Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват поскъпване на скумрията и лек спад на цената на хека. При цените на захарните изделия има поскъпване на годишна база с 7-10 %. (фиг. 8)

Таблица 3 Цени на едро на хранителни стоки през м. август 2013/2020 г.

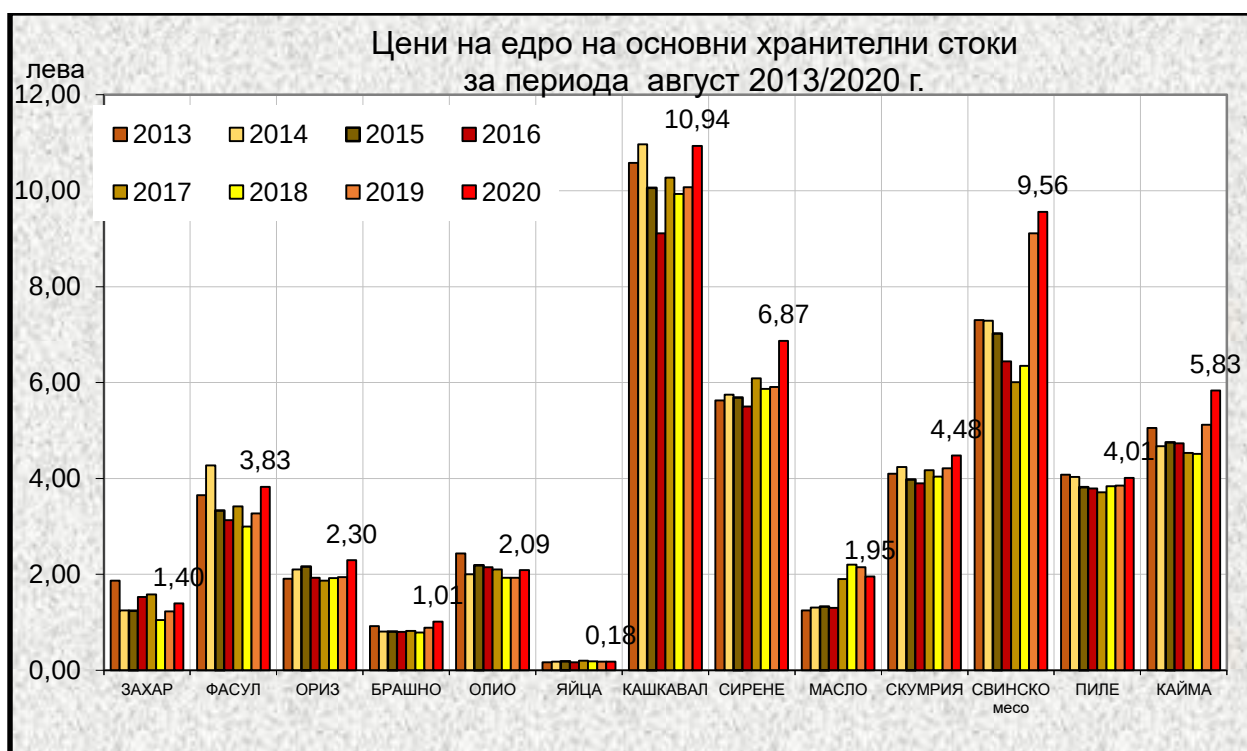
август	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2013	1,87	3,65	1,91	0,92	2,44	0,17	10,58	5,63	1,25	4,10	7,30	4,08	5,05
2014	1,25	4,27	2,10	0,81	2,00	0,18	10,97	5,75	1,31	4,24	7,29	4,03	4,67
2015	1,24	3,33	2,16	0,81	2,19	0,19	10,06	5,69	1,33	3,98	7,02	3,82	4,75
2016	1,53	3,13	1,93	0,80	2,15	0,17	9,11	5,50	1,30	3,90	6,44	3,79	4,73
2017	1,58	3,42	1,87	0,82	2,10	0,20	10,27	6,09	1,90	4,17	6,01	3,71	4,53
2018	1,05	3,00	1,92	0,79	1,93	0,19	9,93	5,87	2,20	4,04	6,35	3,84	4,51
2019	1,23	3,27	1,94	0,89	1,93	0,18	10,07	5,91	2,15	4,21	9,11	3,85	5,12
2020	1,40	3,83	2,30	1,01	2,09	0,18	10,94	6,87	1,95	4,48	9,56	4,01	5,83

Анализът на цените на хранителните стоки през м. август 2020 г. в сравнение със същия месец на осемгодишния период (2013 - 2020 г.) показва, че цените на повечето основни хранителни стоки са над нивата от същия месец на периода 2014 – 2019 г.

- През м. август тази година цените на брашното, фасула и ориза са най-високи.

- При млечните продукти се наблюдава ръст на цените спрямо периода 2013 – 2019 г., като цената на кравето сирене през август 2020 г.е най-висока. Цената на маслото е много над стойностите от 2015 - 2016 г. и се доближава до нивото от 2017г,но е по-ниска от цената през 2019 – 2018г.

- Цените на свинското месо, каймата и скумрията са най-високи спрямо предходните осем години. Цената на пилешкото месо през анализирания период се задържа на близки по стойности нива. (табл.3 и фиг.9)

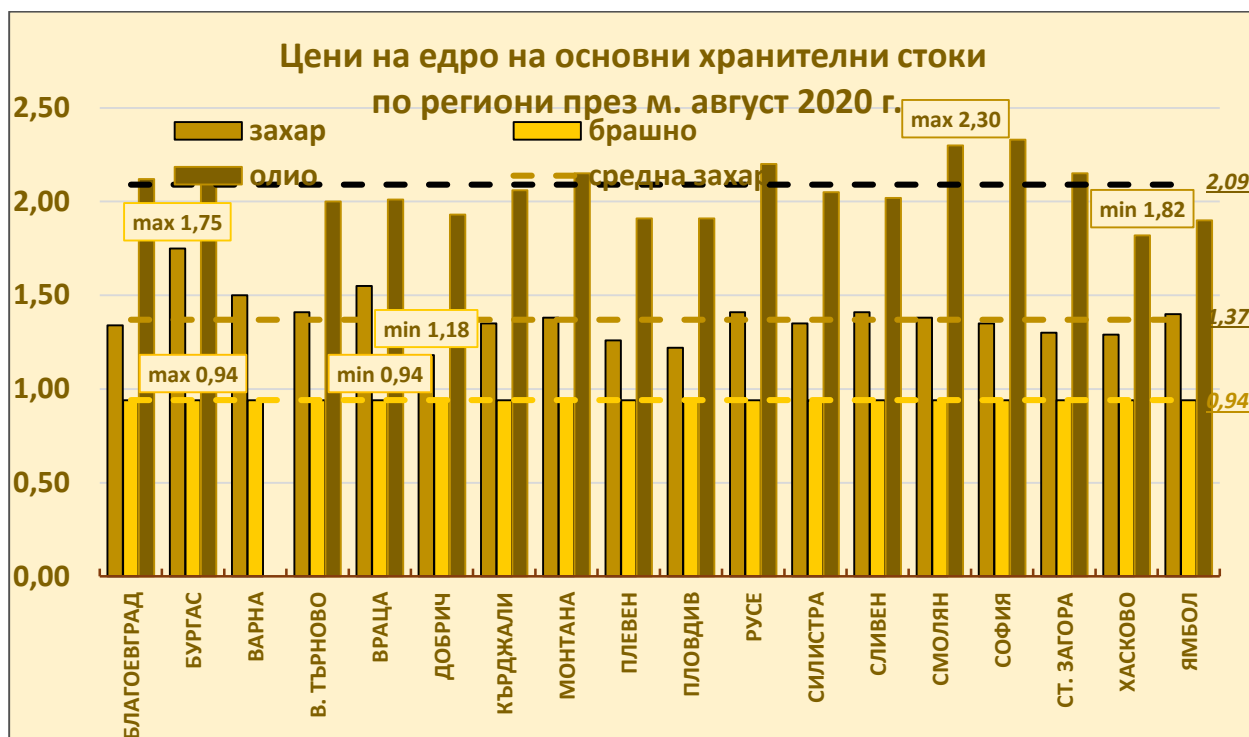
Фиг. 9

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони показва, че отклоненията в цените в различните региони от средната за страната цена са в диапазона $\pm 15 - 40\%$.

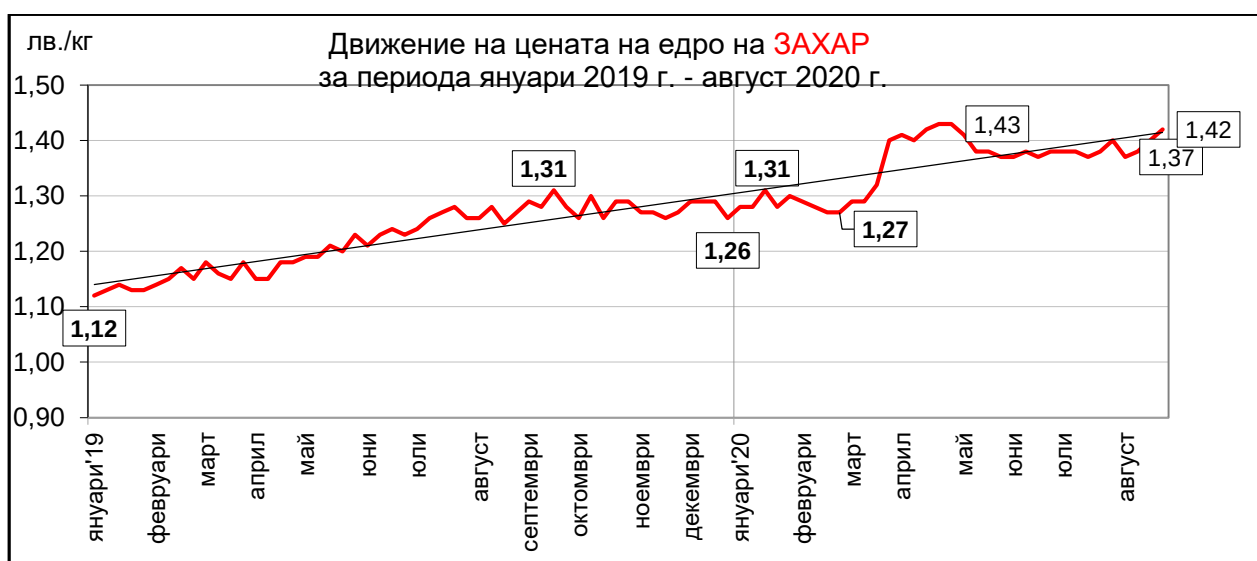
При средна цена за страната през м. август на брашното 0.94 лв./кг, средната цена на тържищата в област Бургас е 1.30 лв./кг, а в област Враца цената е 0.69 лв./кг.

Най-високи цени на едро на захарта през август са отчетени отново в област Бургас - 1,75 лв./кг, а най-ниски в област Добрич – 1.18 лв./кг, при средна цена на едро за страната 1.37 лв./кг.

Най-скъпо се е търгувало през месеца олиото на тържищата в област Смолян - 2.30 лв./л, най-евтино е било то в Хасковска област – 1.82 лв./л, а средната за страната цена на олиото през месеца е 2,09 лв./л. (фиг.10)

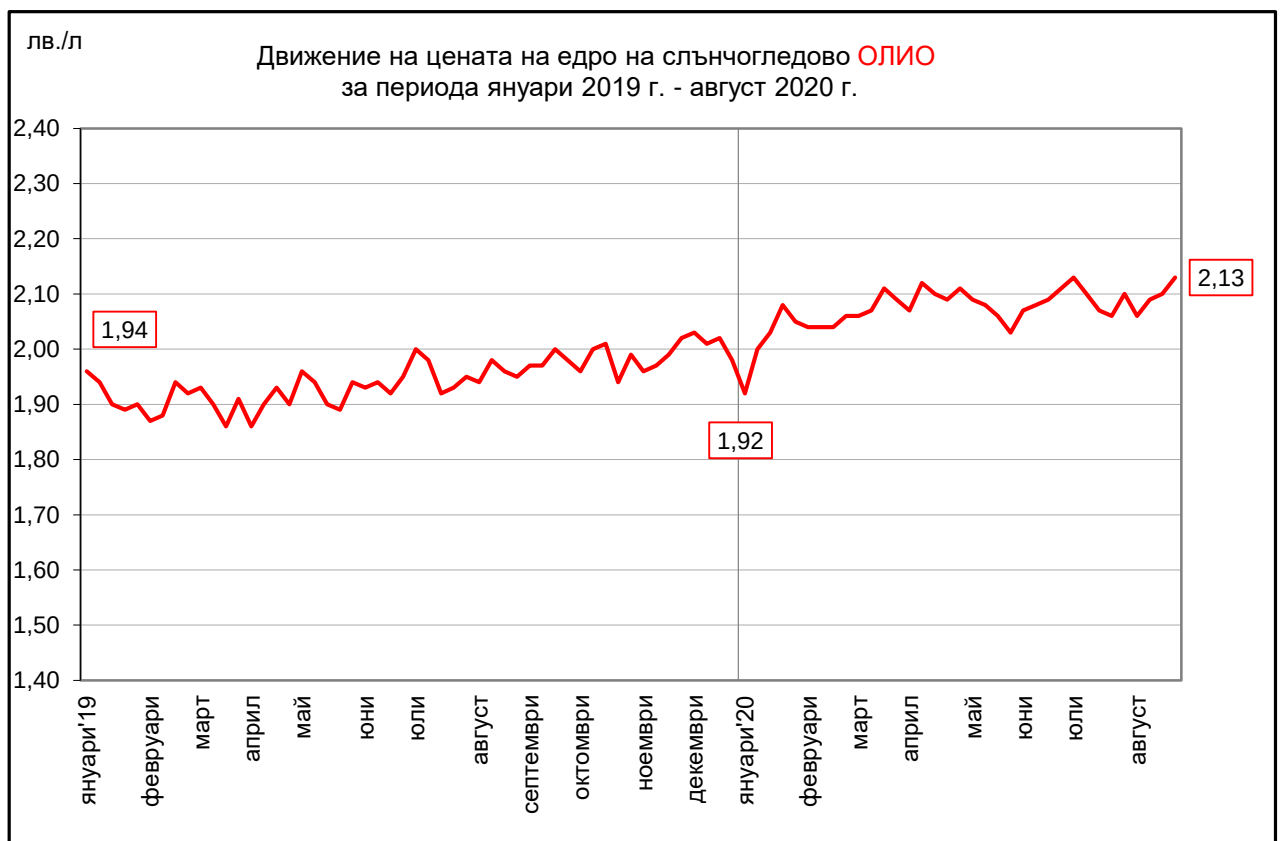
Фиг. 10

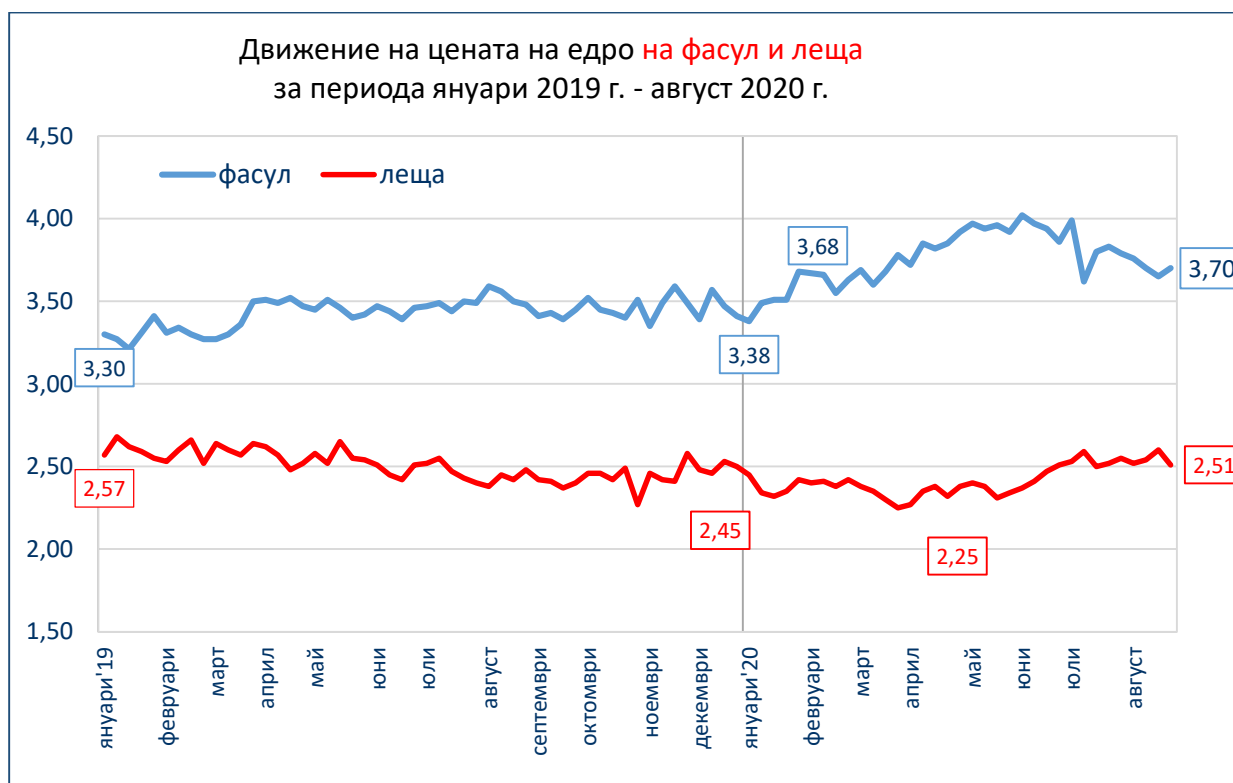
Фиг. 11

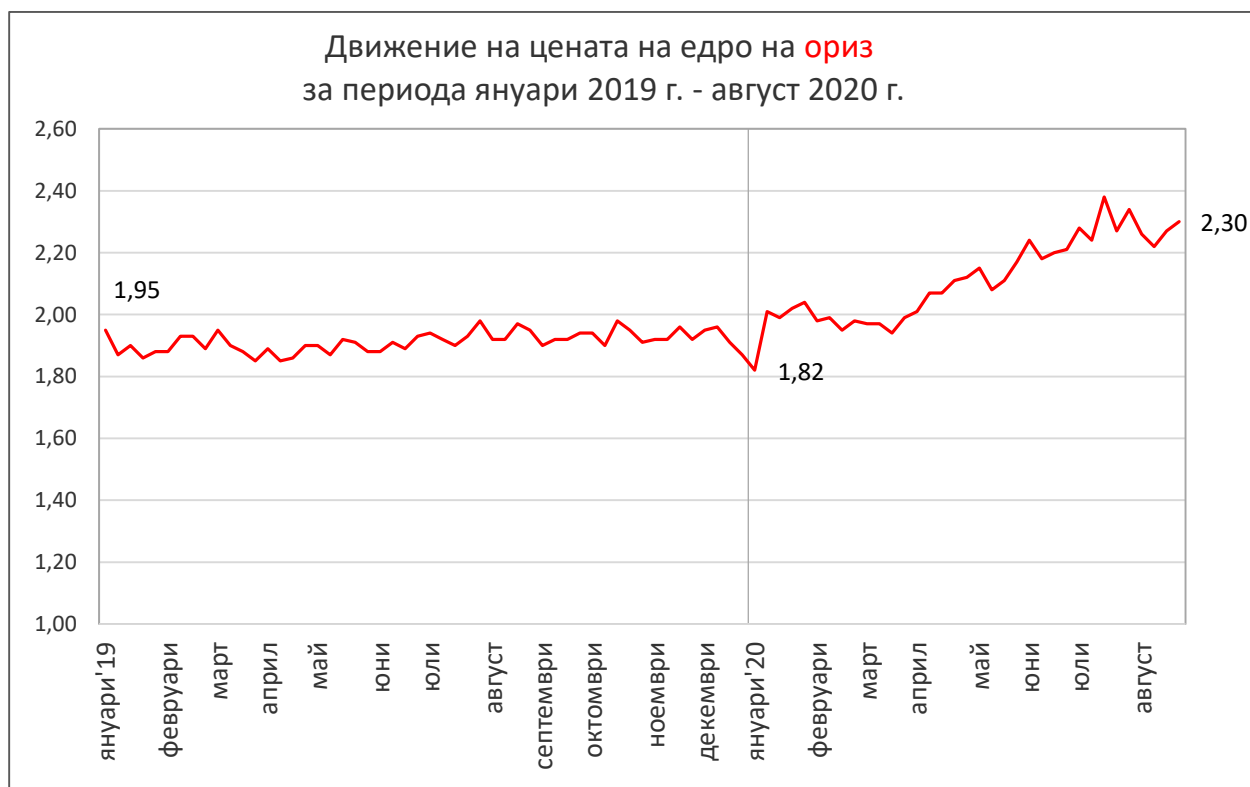
Фиг. 12

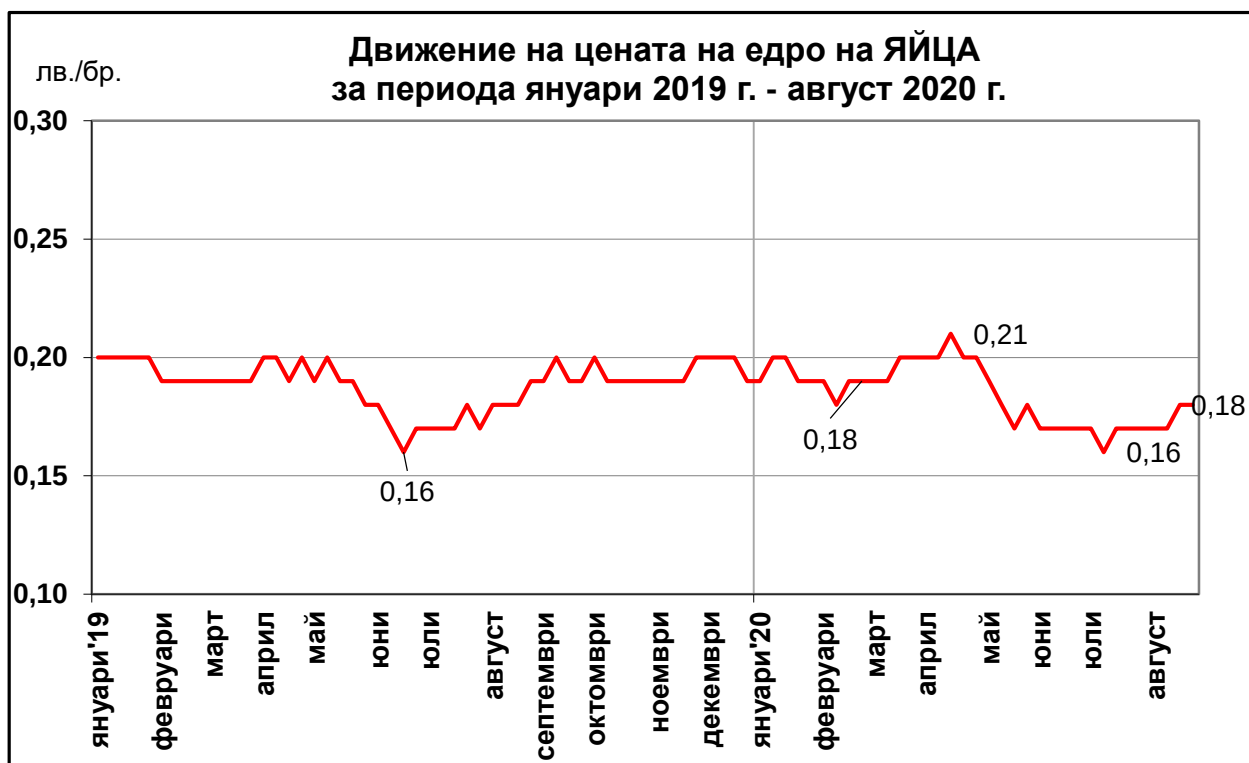
Фиг. 13

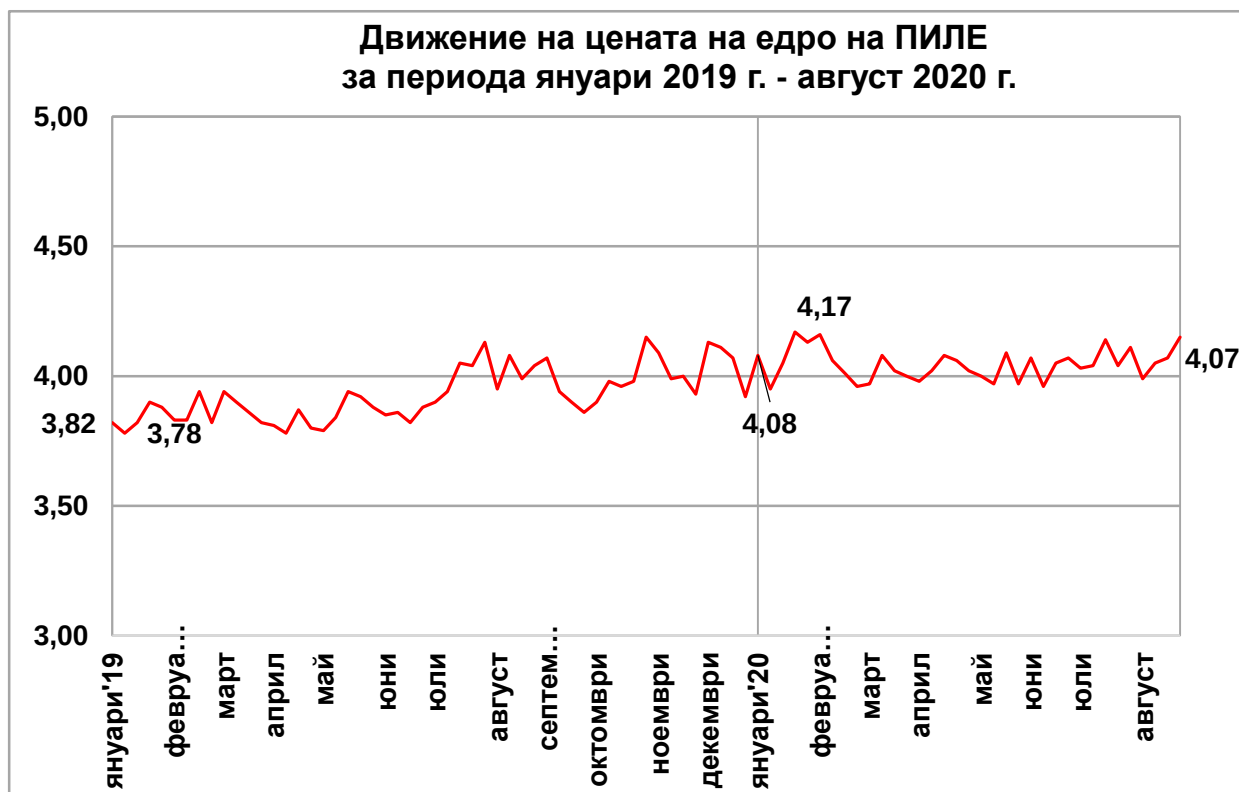
Фиг. 14

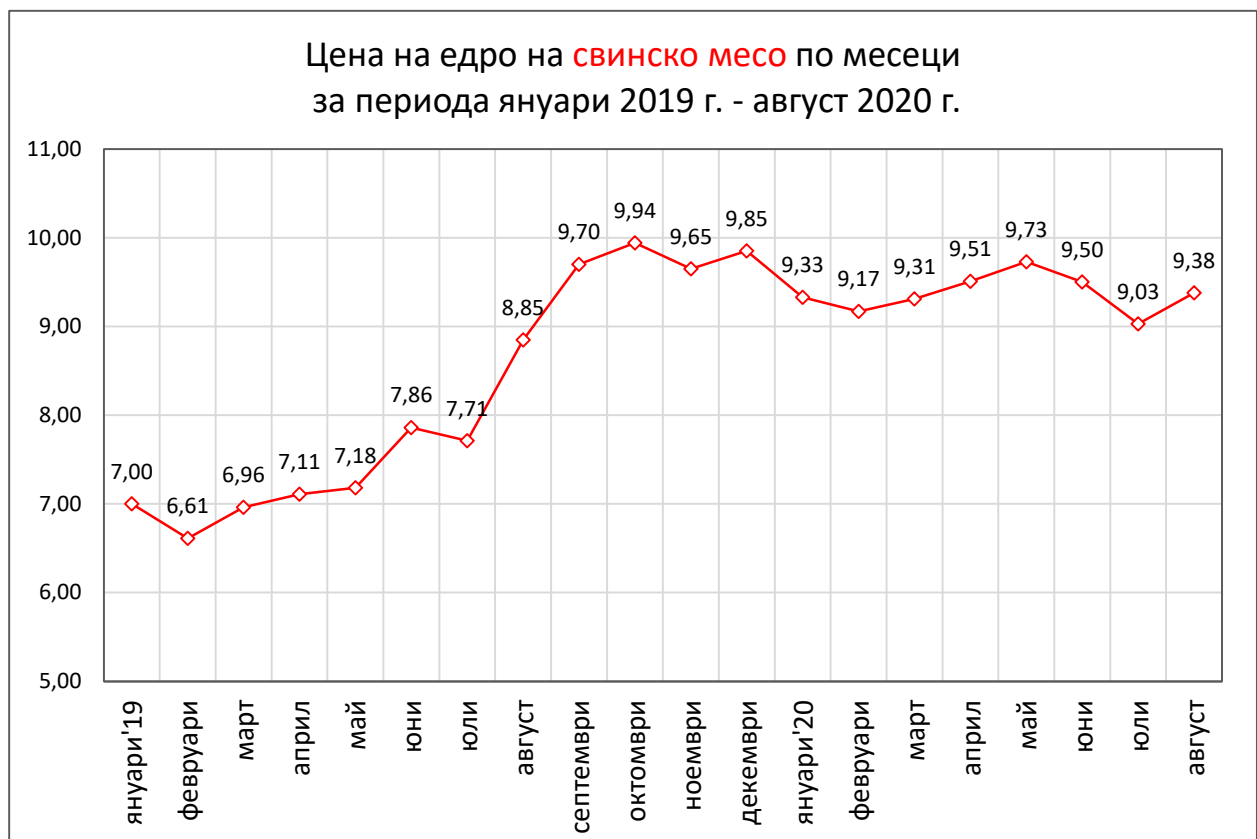
Фиг. 15

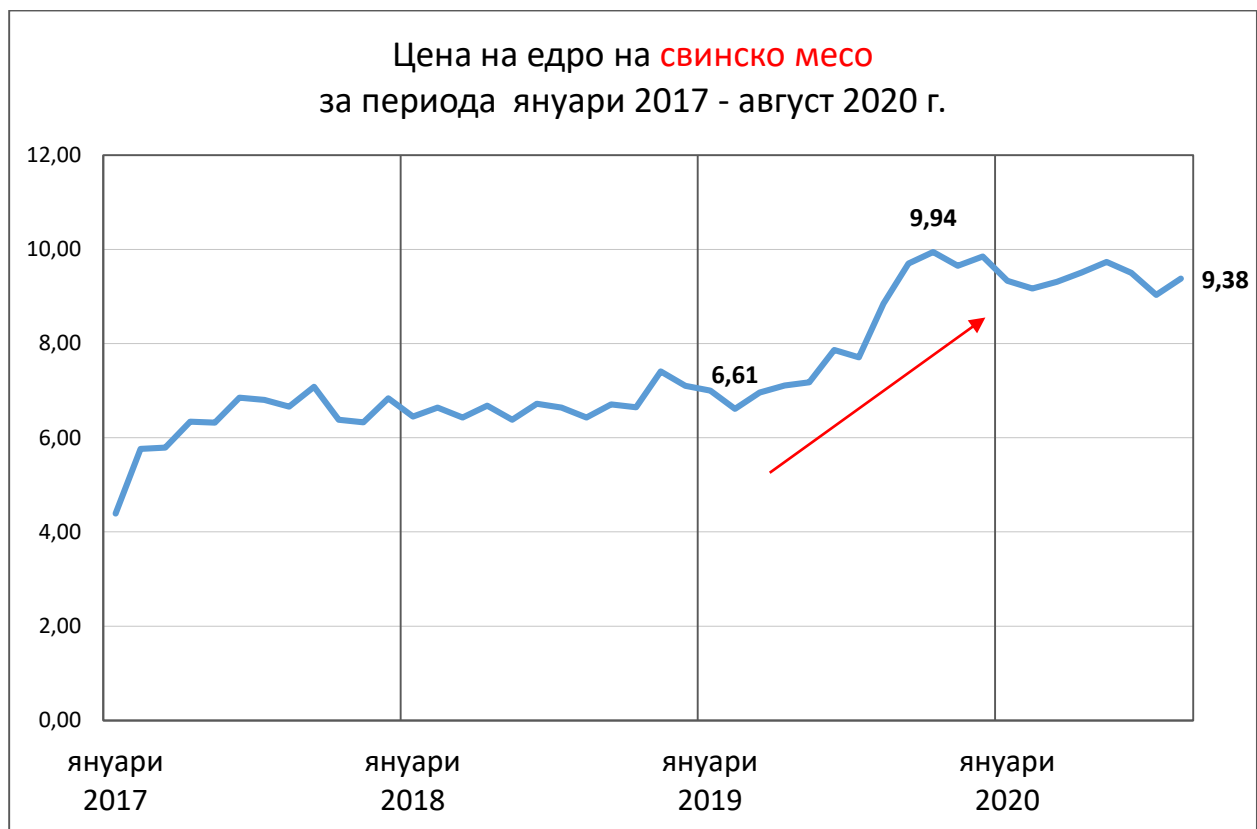
Фиг. 16

Фиг. 17

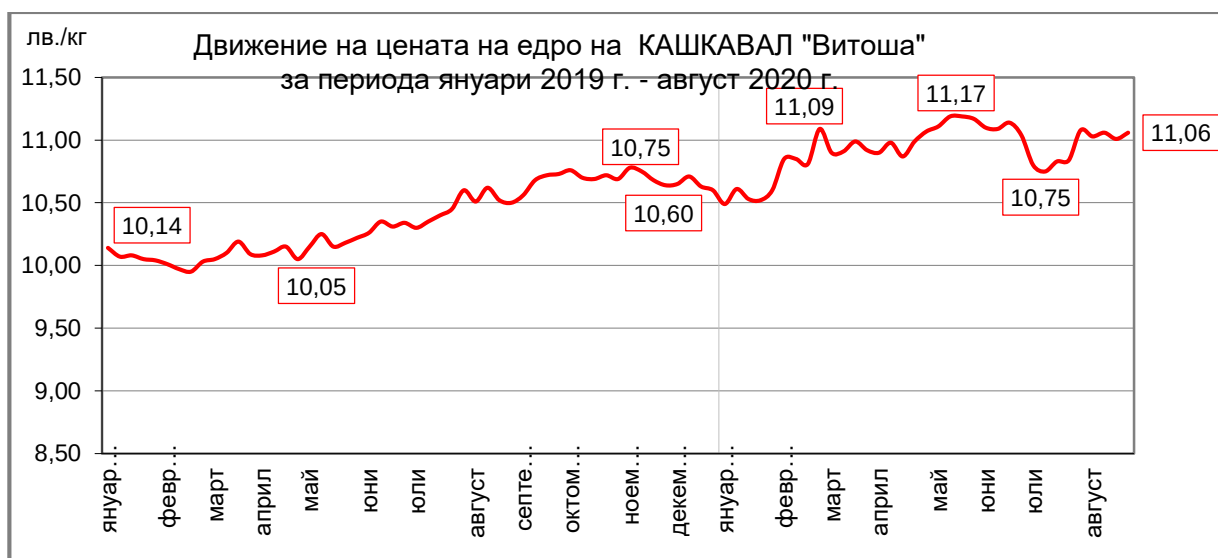
Фиг. 18

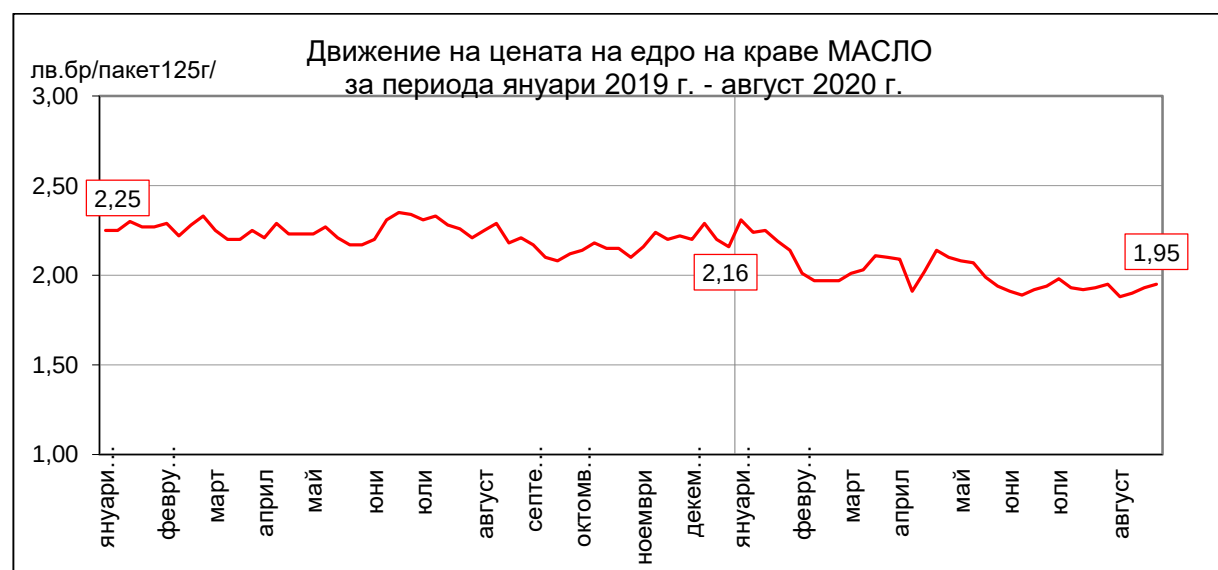
Фиг. 19

Фиг. 20

Фиг.21

Фиг.22

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават. Наблюденията върху пазара на плодовете и зеленчуците през м. август показват, че относителният дял на предлаганите количества на българската продукция е по-голям в сравнение с дела на продажбите от внос. (фиг.23)

Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос през месеца показва превес на българските домати, като съотношението е 63% към 37%. При продажбите на краставиците относителният дял на българските краставици е 95%, а на вносните съответно 5%. Относителният дял на пазара на българските картофи също е по-голям и е 81%. Количествата вносни ябълки преобладават на пазара, като съотношението 64%:-36 %. През м. август около 52-46% от предлаганите на пазара кайсии и праскови са български. (фиг.23)

Фиг. 23

Движението на кривата на ИТЦ⁴ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода февруари – април, а минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през август или септември. (фиг.24)

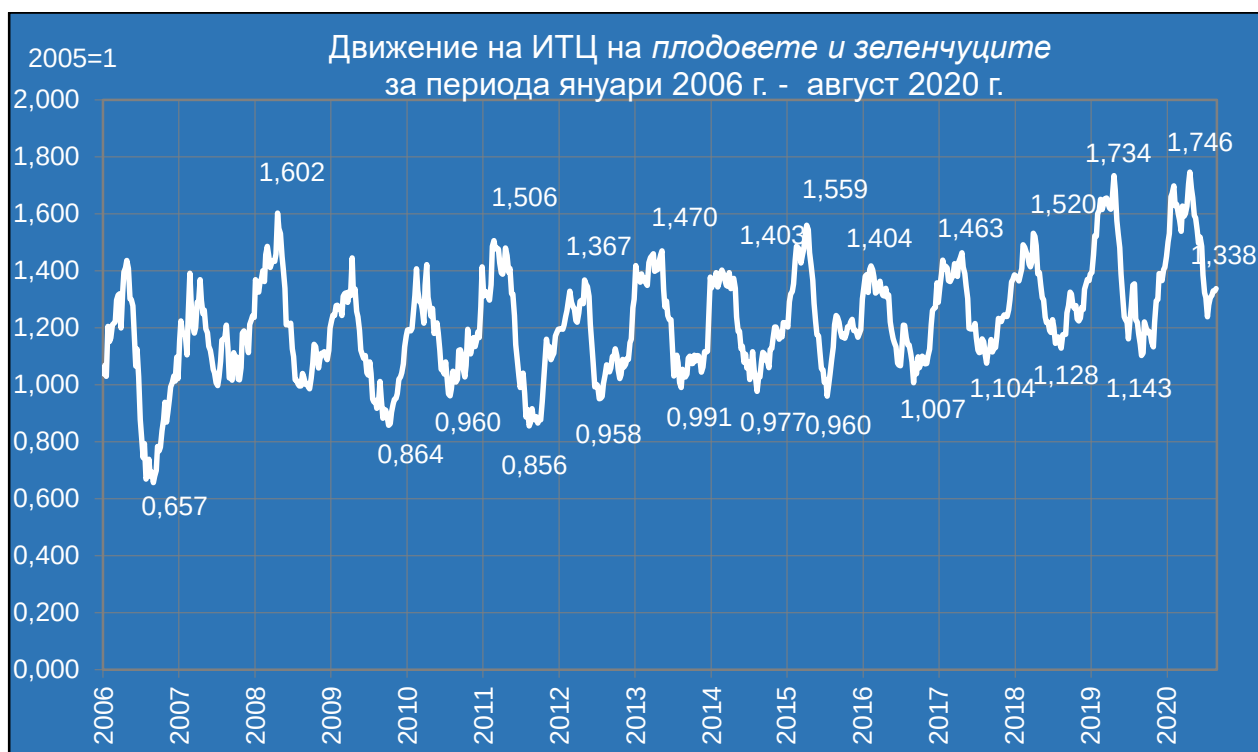
От средата на април кривата на този индекс придобива устойчив низходящ тренд, който се задържа до третата седмица на м. юли. Следва обръщане на тенденцията и през последните седмици на месец август кривата тръгва на горе. В края на август индексът стъпва на ниво от 1.338 пункта, като остава под нивото от същия месец на миналата година. Тогава се наблюдаваше силно покачване на стойностите, свързано с рязкото поскъпване на основни зеленчуци. (фиг.24)

Наблюденията от предходните години показват, че най-високи стойности индексът на плодовете и зеленчуците достига в периода февруари – април. През тази година в средата на м. април се отчетоха пикови за последните години стойности от 1.746 пункта

Фиг. 24

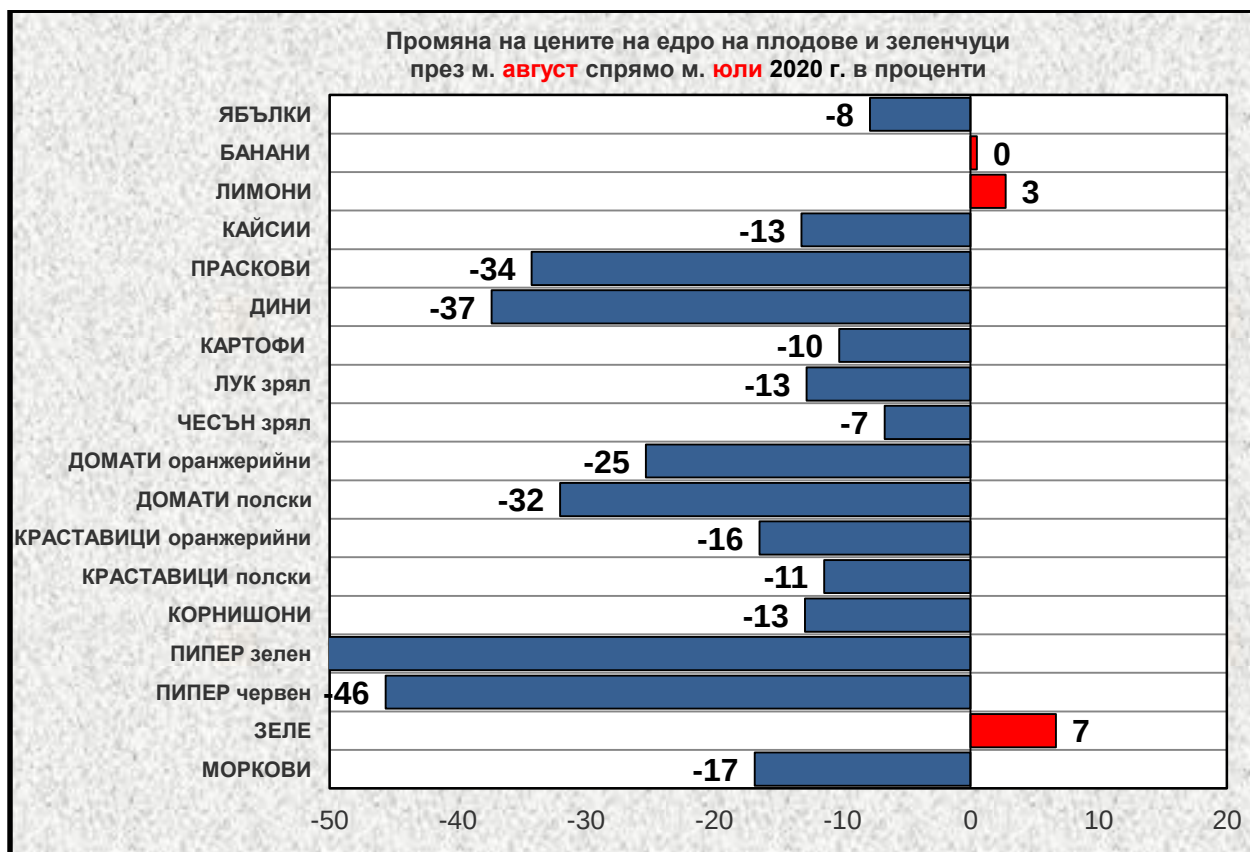
⁴ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

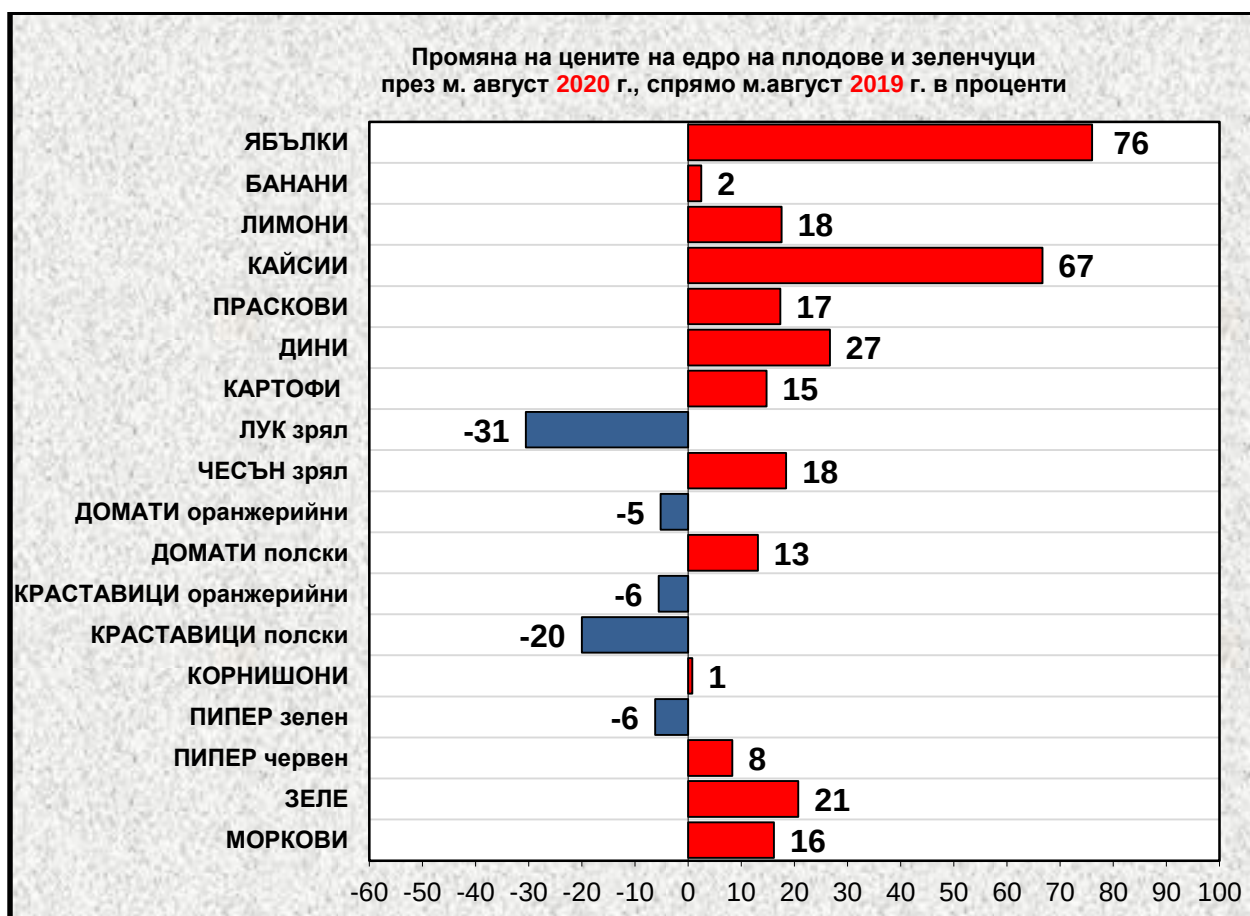
Фиг. 25

Таблица4

СТОКА	юли'20	авг.20	промяна в %	промяна в лв.	август'19	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,91	1,76	-8	-0,15	1,00	76	0,76
БАНАНИ	2,07	2,08	0	0,01	2,03	2	0,05
ЛИМОНИ	2,93	3,01	3	0,08	2,56	18	0,45
КАЙСИИ	2,88	2,50	-13	-0,38	1,50	67	1,00
ПРАСКОВИ	2,16	1,42	-34	-0,74	1,21	17	0,21
ДИНИ	0,91	0,57	-37	-0,34	0,45	27	0,12
КАРТОФИ	0,78	0,70	-10	-0,08	0,61	15	0,09
ЛУК зрял	0,86	0,75	-13	-0,11	1,08	-31	-0,33
ЧЕСЪН зрял	4,47	4,17	-7	-0,30	3,52	18	0,65
ДОМАТИ оранжерийни	2,21	1,65	-25	-0,56	1,74	-5	-0,09
ДОМАТИ полски	2,03	1,38	-32	-0,65	1,22	13	0,16
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	1,64	1,37	-16	-0,27	1,45	-6	-0,08
КРАСТАВИЦИ полски	1,40	1,24	-11	-0,16	1,55	-20	-0,31
КОРНИШОНИ	1,47	1,28	-13	-0,19	1,27	1	0,01
ПИПЕР зелен	2,22	1,06	-52	-1,16	1,13	-6	-0,07
ПИПЕР червен	2,87	1,56	-46	-1,31	1,44	8	0,12
ЗЕЛЕ	0,60	0,64	7	0,04	0,53	21	0,11
МОРКОВИ	0,95	0,79	-17	-0,16	0,68	16	0,11

Фиг. 26

Фиг27

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. август спрямо м. юли се наблюдават преобладаващо низходящи тенденции. (фиг. 33).

На месечна база е регистриран спад на цените на всички зеленчуци, предмет на този анализ, като поевтиняването е в диапазона 17-33%. Единствено при зелето е отчетен ръст на цената на месечна база от 7%.

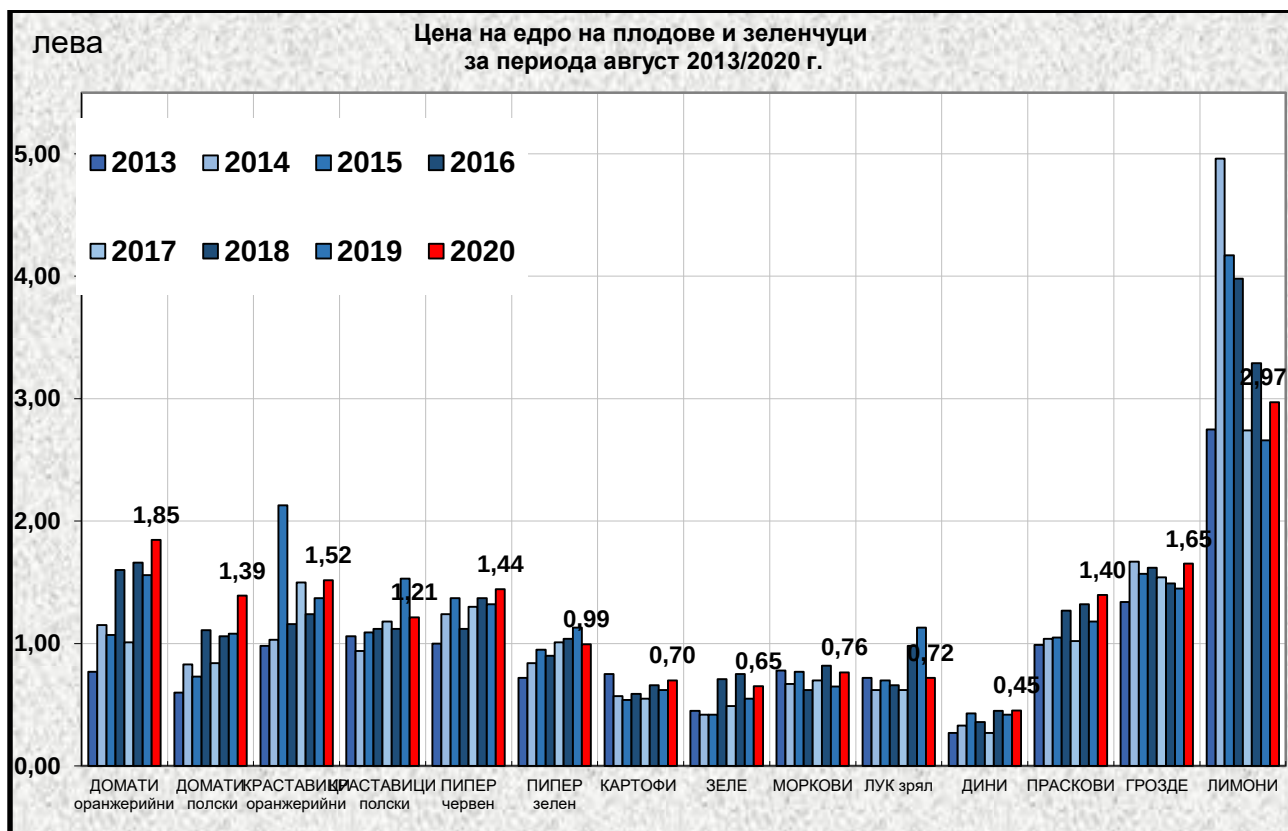
При цените на плодовете също се наблюдава поевтиняване, което е най-силно изразено при сезонните плодове – праскови и кайсии и е в диапазона 34-13%. Лек ръст спрямо предходния месец има при цената на лимоните (3%), а цената на бананите е без промяна спрямо юли.

В сравнение със същия месец на миналата година при цените на зеленчуците наблюдаваните тенденции са преобладаващо низходящи, а при плодовете повечето колебания са нагоре. Поскъпване на годишна база има при чесъна и зелето (18-21%), при червения пипер (8%) и при картофите 15%

При плодовете, предмет на този анализ се наблюдава значително поскъпване на годишна база с 76% при ябълките, със 26% при дините, с 67% при кайсиите и лимоните 18%. и 17% при прасковите. Цените на бананите се задържат около нивата от същия месец на предходната година. (табл.4 и фиг.34)

Таблица 5 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. август 2013/2020г.

август ГОДИНА	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ полски	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ полски	ПИПЕР червен	ПИПЕР зелен	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ДИНИ	ПРАСКОВИ	ГРОЗДЕ	ЛИМОНИ
2013	0,77	0,60	0,98	1,06	1,00	0,72	0,75	0,45	0,78	0,72	0,27	0,99	1,34	2,75
2014	1,15	0,83	1,03	0,94	1,24	0,84	0,57	0,42	0,67	0,62	0,33	1,04	1,67	4,96
2015	1,07	0,73	2,13	1,09	1,37	0,95	0,54	0,42	0,77	0,70	0,43	1,05	1,57	4,17
2016	1,60	1,11	1,16	1,12	1,12	0,90	0,59	0,71	0,62	0,66	0,36	1,27	1,62	3,98
2017	1,01	0,84	1,50	1,18	1,30	1,01	0,55	0,49	0,70	0,62	0,27	1,02	1,54	2,74
2018	1,66	1,06	1,24	1,12	1,37	1,04	0,66	0,75	0,82	0,98	0,45	1,32	1,49	3,29
2019	1,56	1,08	1,37	1,53	1,32	1,13	0,62	0,55	0,65	1,13	0,42	1,18	1,45	2,66
2020	1,85	1,39	1,52	1,21	1,44	0,99	0,70	0,65	0,76	0,72	0,45	1,40	1,65	2,97

Фиг. 28

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. август 2020 г. в сравнение със същия месец на осемгодишния период (2013 – 2020 г.) показва следните тенденции: (табл. 5 и фиг28)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. август на последните осем години е функция и от конкретните метеорологични условия.

- Цените на домати и краставиците през м. август 2020 г. са по-високи спрямо предходните години. Цените на картофите, зелето, морковите и зрелия лук са около нивата от периода 2018-2019 г.

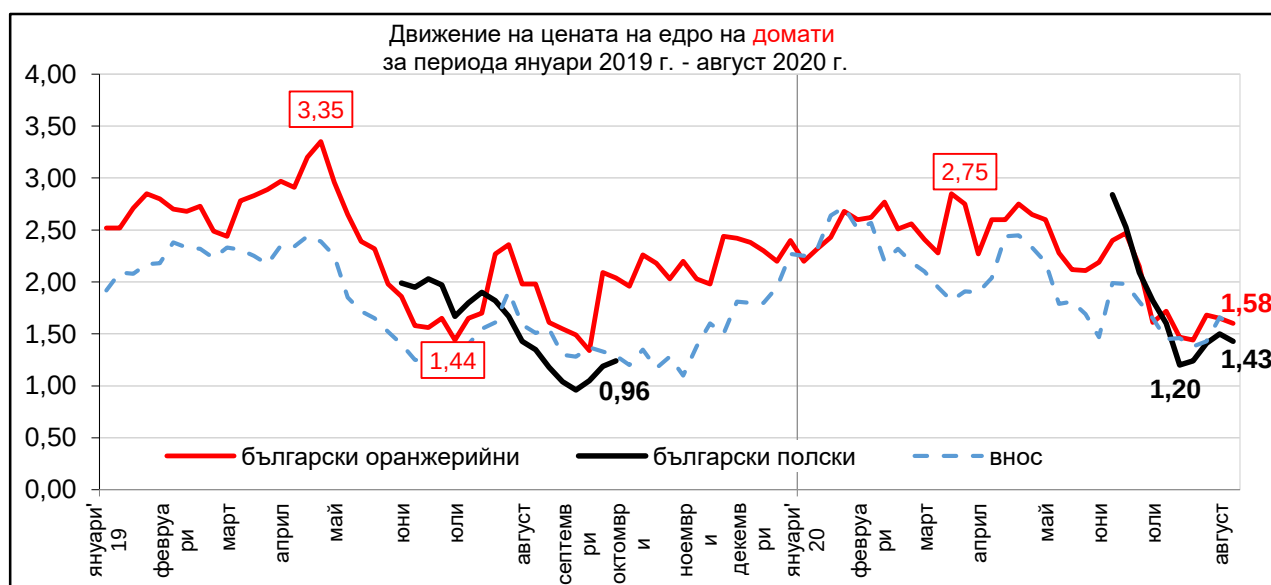
- Цените на едро на прасковите през август 2020 г. са най-високи спрямо същия месец на разглеждания период. Цените на гроздето и лимоните са по-високи от нивата от 2014-2016 година, като са близки до нивата на 2013-2019 година.

Анализът на цените на едро на домати и краставици по региони показва, че отклоненията на цените в различните региони от средната за страната цена са значителни и достигат на места до 100%. (фиг.29)

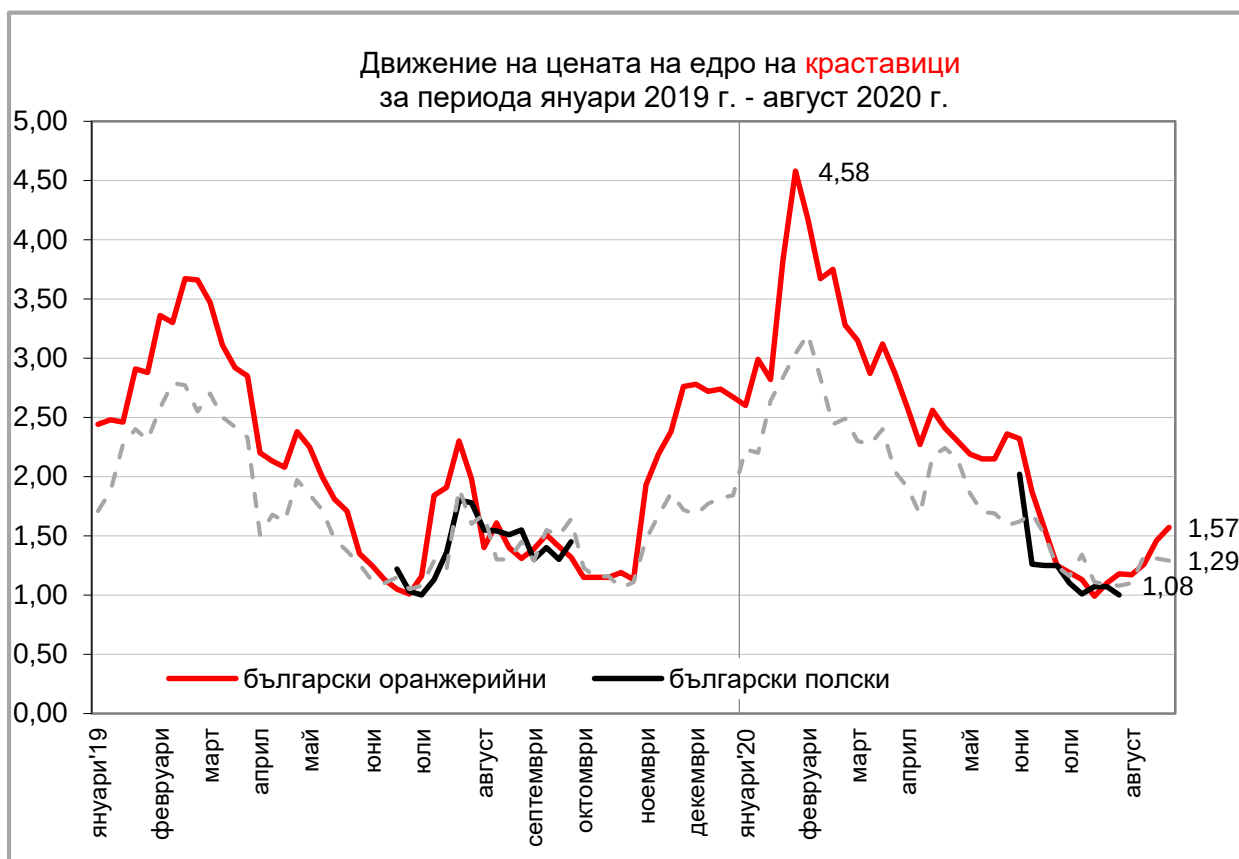
При средна за страната цена на едро на домати 1,65 лв./кг, цената на тържищата в област Сливен е 1,64 лв./кг, а в област Русе тяхната цена през месеца е била 1,75лв./кг. Най-висока средно месечна цена на краставиците през м. август е регистрирана в област Враца –1,62 лв./кг, най-ниска е била в Пазарджик – 1,11 лв./кг, а средната цена за страната на краставиците през месеца е 1,37 лв./кг.

Фиг. 29

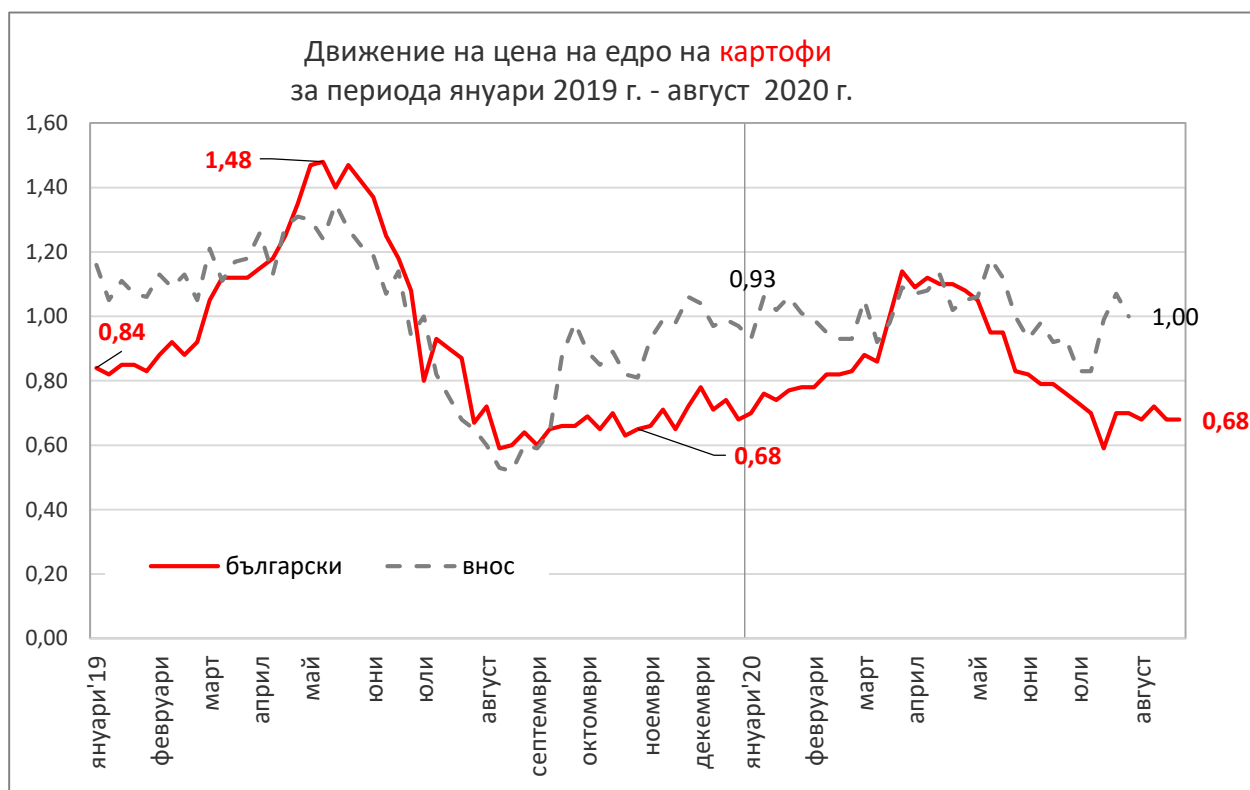
Фиг. 30

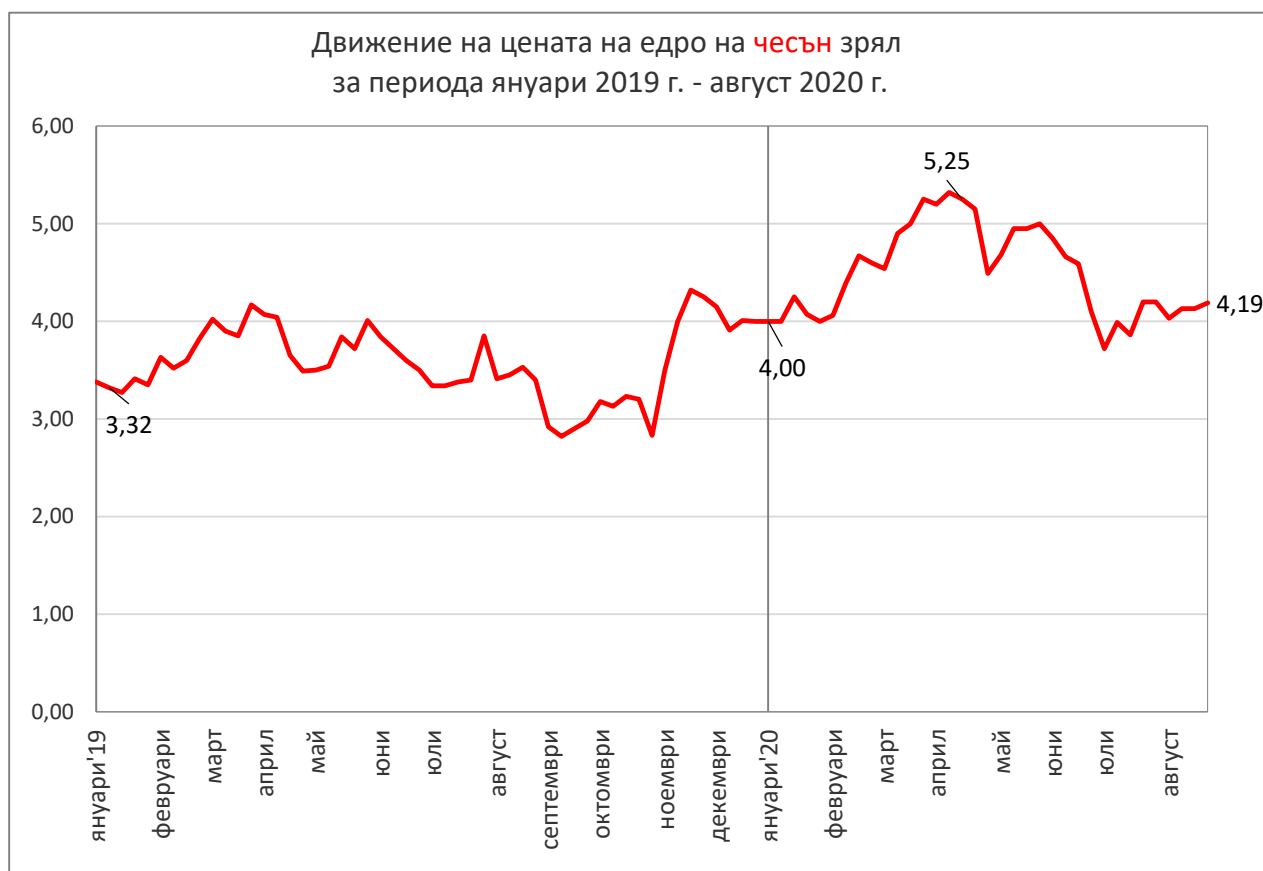
Фиг. 31

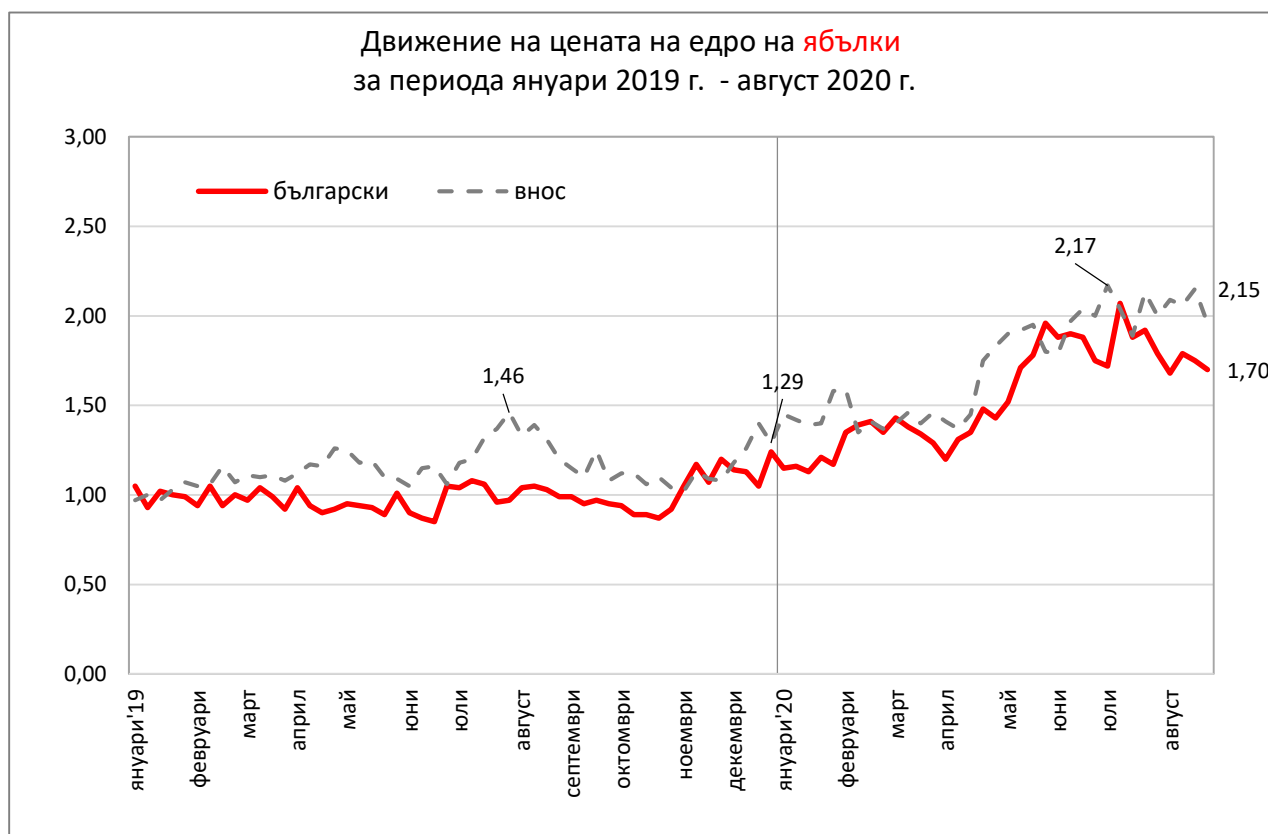
Фиг. 32

Фиг. 33

Фиг. 34

Фиг. 35

фиг,36

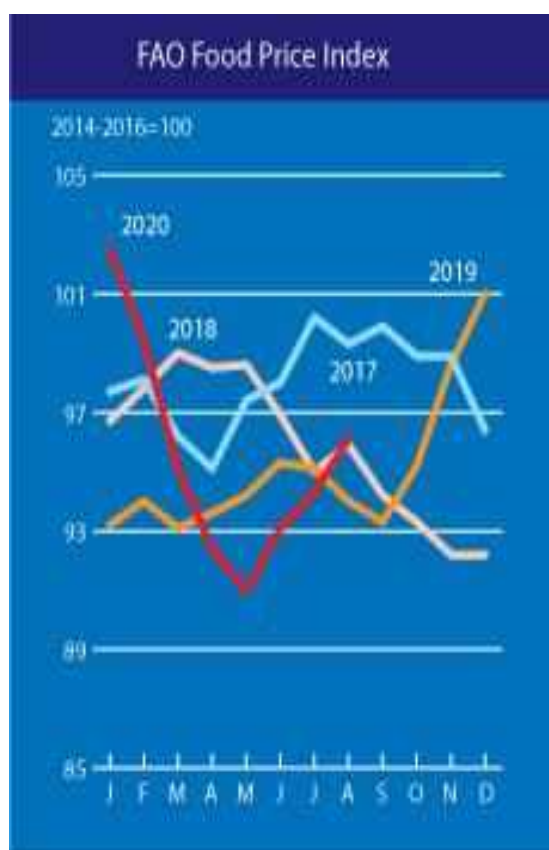
Фиг.37

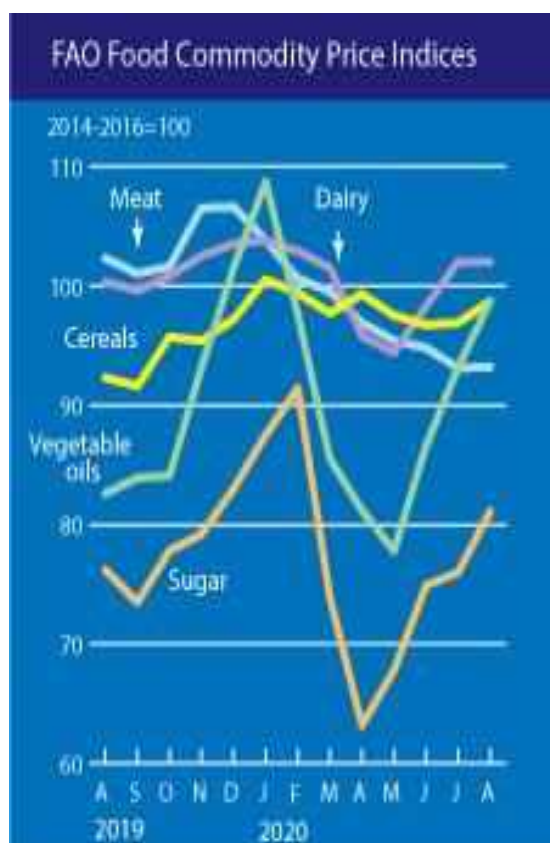
Фиг. 38

Международни цени

Индексът на цените на храните на ФАО достигна през август шестмесечен връх

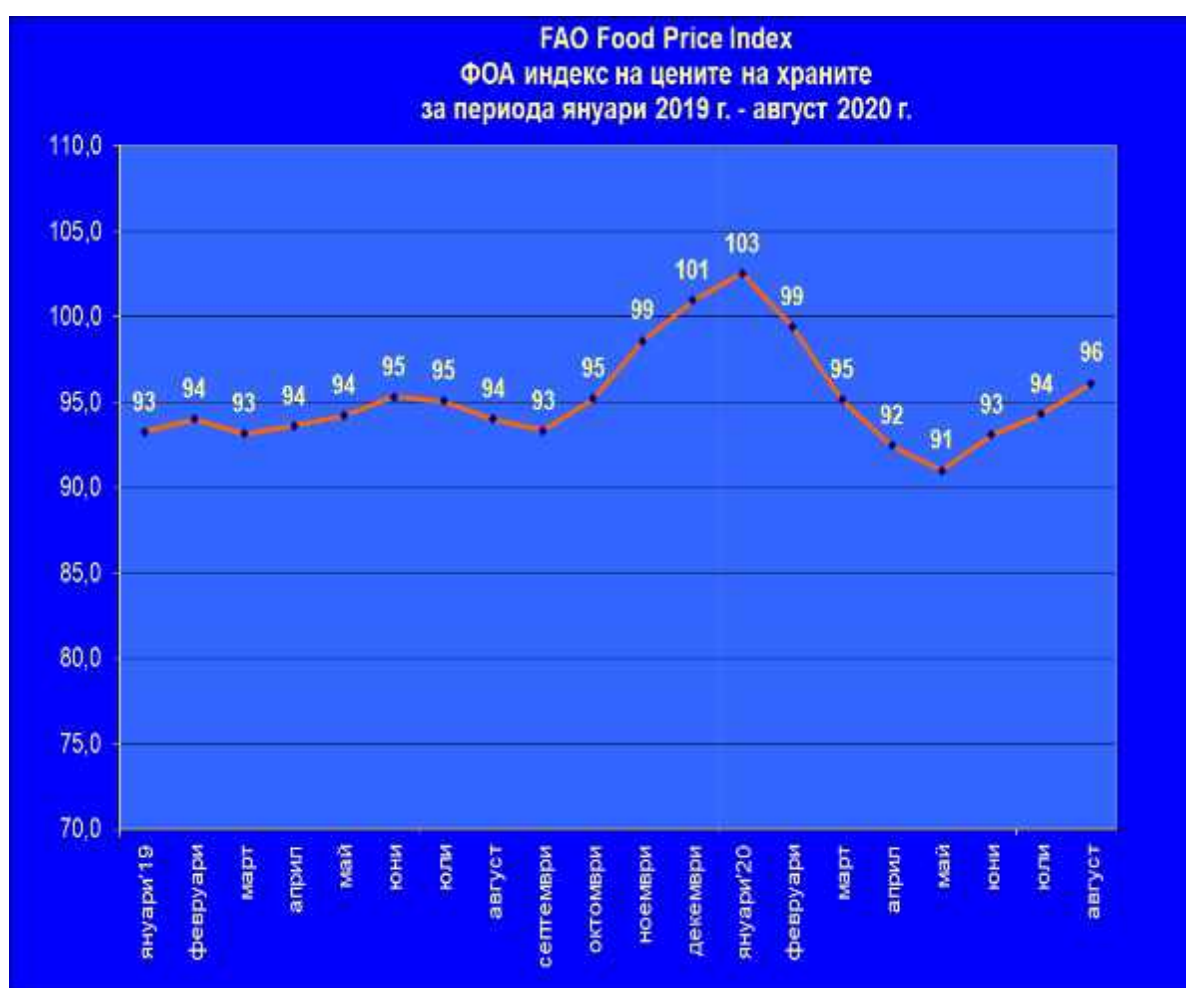
Фиг. 39

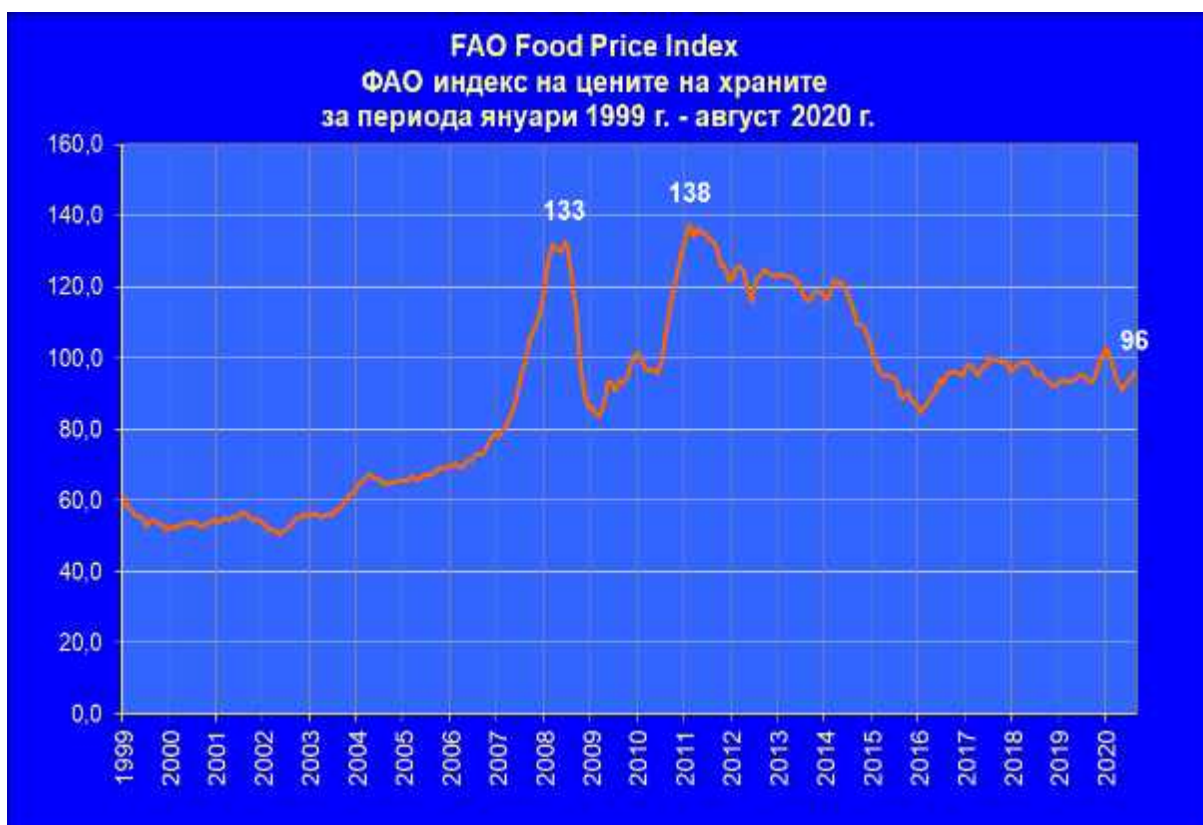
Фиг. 40

Индексът на цените на **храните на ФАО * (FFPI)** е средно 96,1 пункта през август 2020 г., което е 2,0 % повече от юли и 2,2 % по-висок от нивото си през съответния месец миналата година. Стойността за август, най-високата от февруари 2020 г., представлява увеличение за трети пореден месец. През август увеличението на цените беше по-силно изразено при захарта и растителните масла, като цените на зърнените култури също се увеличиха. За разлика от това, стойностите на месото и млечните продукти остават стабилни и са близо до нивата си през юли.

Най-високите стойности на този индекс (138 пункта) са регистрирани в началото на 2011 г. (фиг.42)

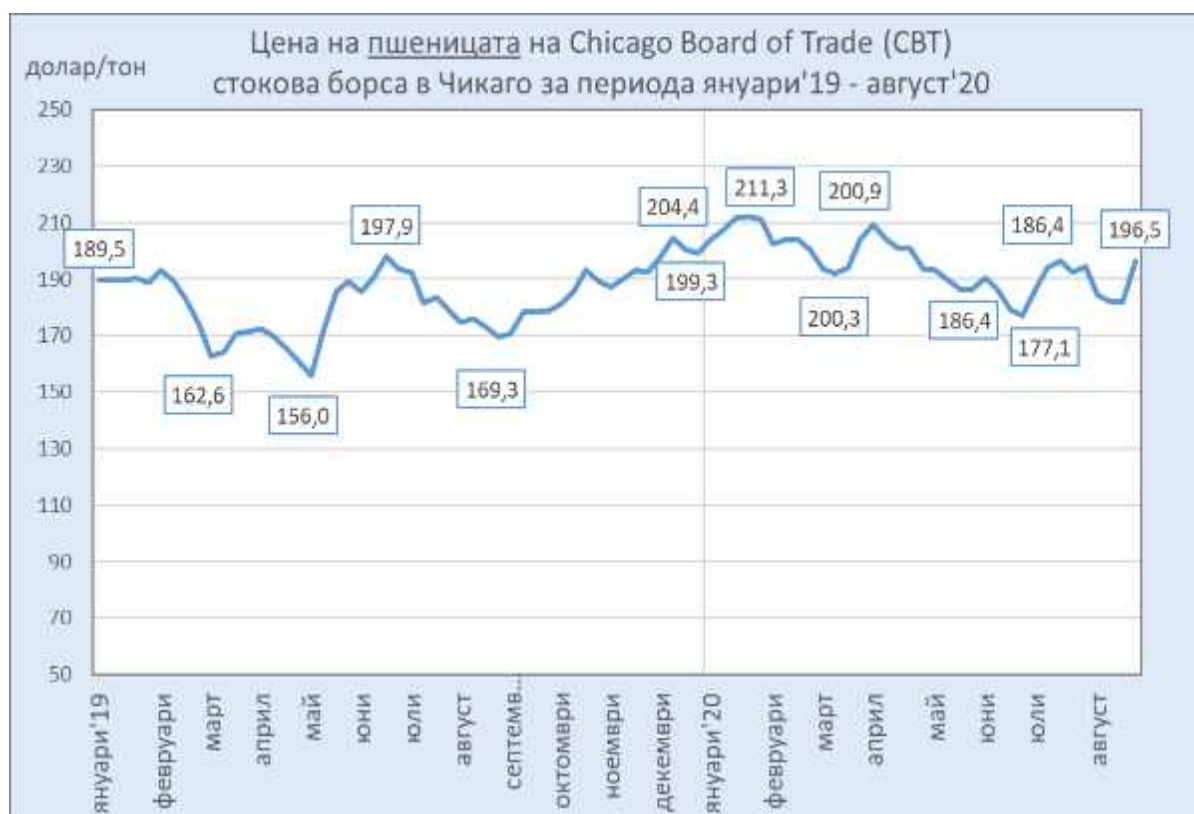
Фиг. 41

Фиг. 42

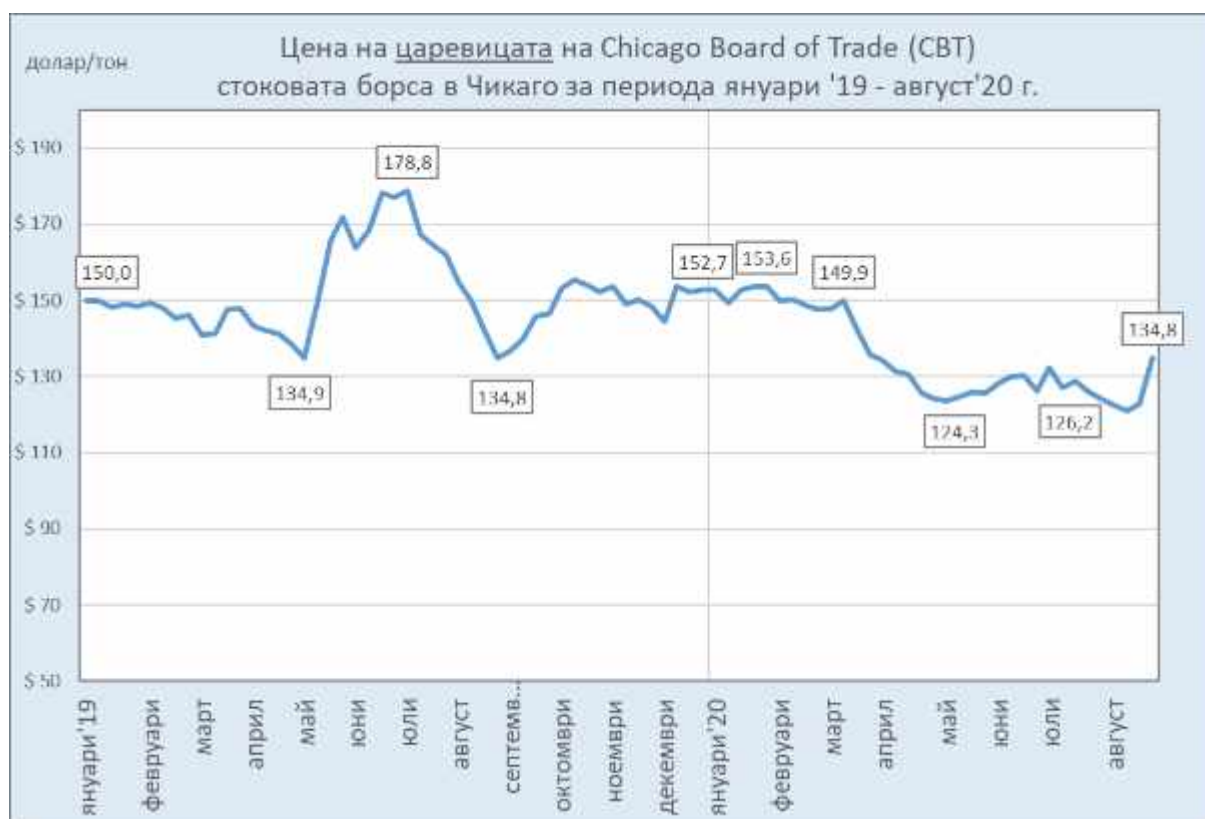
Индексът на цените на зърнените култури на ФАО е 98,7 пункта през август - със 1,9% по – висок спрямо юли и 7,0% над стойността си през съответния месец на миналата година. Сред основните зърнени култури цените на царевичата и ориза се повишиха най-много.. Цените на ечемика също се повишиха, като се увеличиха с 3,2% на месечна база, което отразява по-бързите темпове на износ от Аржентина за Китай. Цените на царевичата се увеличиха с 2,2% през август.

Цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго през м. август стартира от ниво 184 долар/тон и през последната седмица стъпва на ниво от 196 долар/тон, (фиг.43)

Фиг. 43

Цената на царевицата на стоковата борса в Чикаго през август тръгва от ниво 122 долар/тон и достига в края на месеца до 135 долар/тон (фиг.44)

Фиг. 44

Индексът на цените на растителните масла на ФАО е средно 98,7 пункта през август, като се е увеличил с 5,9% на месечна база и е достигнал най-високото си ниво от януари 2020 г. Повишените международни цени на палмово масло основно отразяват бъдещо забавяне на производството във водещи страни производители, което, в комбинация със стабилното глобално търсене на внос, се очаква да доведе до намалени нива на запасите

Цената на слънчогледовото олиото на борсата в Ротердам има устойчив възходящ тренд от средата на октомври 2019 г. През първата седмица на януари цената достига до 857.5 долар/тон. През следващите седмици на месеца се наблюдава успокояване и спад на цената на нерафинираното слънчогледово олио. През м. февруари и март се запазва низходящият тренд и в края на месец март кривата стъпва на ниво от 682,5 долар/тон. През м. април международната цена на олиото се покачва до 740 долар/тон, но през последната седмица на месеца кривата леко тръгва надолу. Силният възходящ тренд продължава и през следващите месеци, като в края на м. юли стойностите стъпват на ниво от 860 долар/тон. Спрямо края на март е отчетен ръст на цената на олиото от 25%.

В началото на м. август цената на олиото достига максимални стойности за последните две години – 890 \$, но след това кривата слиза до нивото от м. юли.

Фиг. 45

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО беше средно 102.0 пункта през август, почти непроменен спрямо юли и с (1.7 %) спрямо съответния месец на миналата година. Котировките както за сирене, така и за пълномаслено мляко на прах (WMP) се понижиха. За разлика от това, ценовите котировки за маслото се увеличиха в резултат на затягането на възможностите за износ в Европа поради нарастването на вътрешното търсене. Междувременно се увеличиха котировките на обезмаслено мляко на прах поради стабилното глобално търсене на внос и намаленото производство на мляко в Европа. Пиковите стойности на този индекс са през 2014 г. – 156 пункта.

Фиг. 46

Фиг. 47

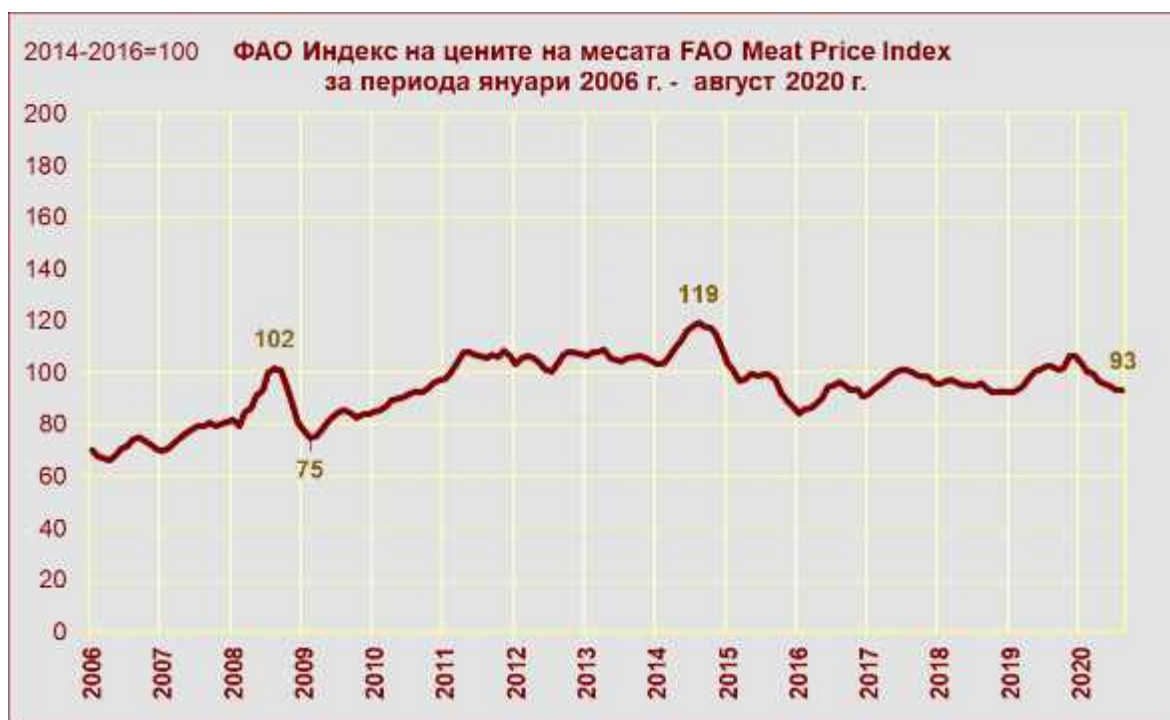
Индексът на цените на месото на ФАО ** е средно 93,2 пункта през август, почти непроменен спрямо юлската си стойност и с 8,9% по-нисък спрямо съответния месец на миналата година. Цените на свинското месо се повишиха след четири месеца на пореден спад, поради увеличения внос от Китай.

И при този индекс най-високите стойности за последните години са регистрирани през 2014 г.

Фиг. 48

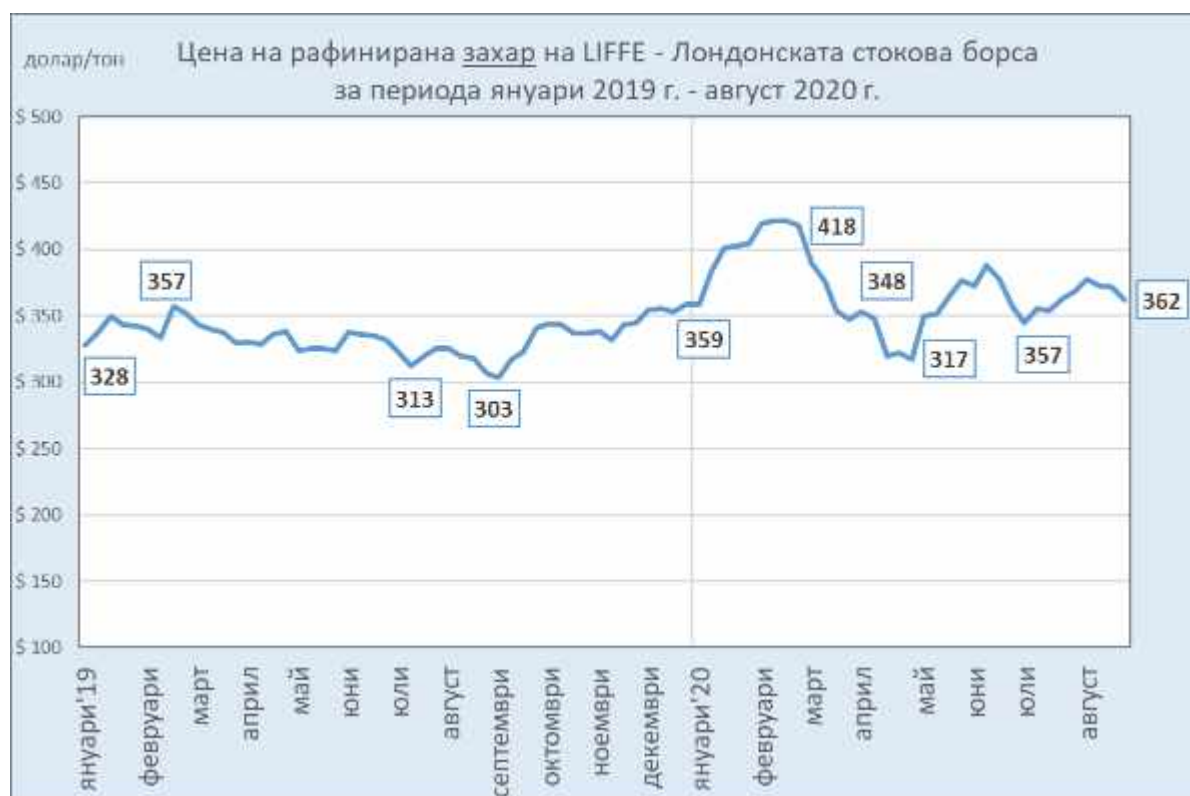
¹ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

Фиг. 49

Индексът на цените на захарта на ФАО беше средно 81,1 пункта през август, което е с 6,7% по-висок от юли и с 6,4 процента по-висок в сравнение с август 2019 г. Последното увеличение на месечната база отразява перспективите за намаляване на производството поради неблагоприятните метеорологични условия в ЕС, както и в Тайланд, вторият по големина износител на захар в света. Силното търсене на внос на захар от Китай, както и устойчивият ръст на вътрешното потребление, осигури допълнително покачване за цените.

Цената на рафинирана захар на Лондонската стокова борса в края на август стъпва на ниво от 362 долар/тон. След голямото покачване на стойностите през 2016 г., кривата има устойчив низходящ тренд, който се обръща в средата на 2019 г., достигайки ниво от 418 долар/тон в началото на 2020 г. (фиг.50)

Фиг. 50

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

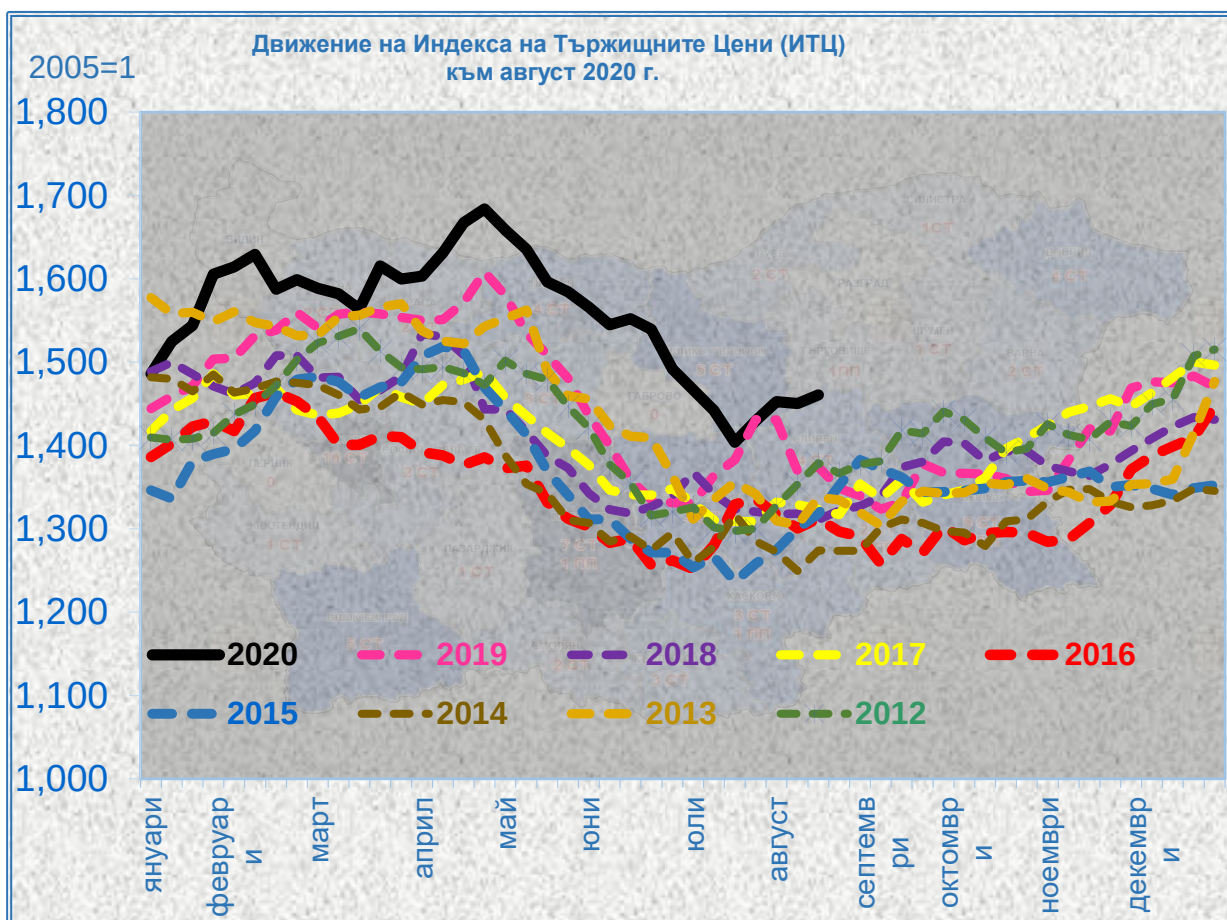
От началото на годината кривата на индекса има възходящ тренд, който се задържа до края на м. януари.

През месец април кривата на ИТЦ запазва възходящият си тренд от предходния месец, но през последната седмица на месеца индексът леко тръгва надолу и стъпва на ниво от 1.658 пункта.

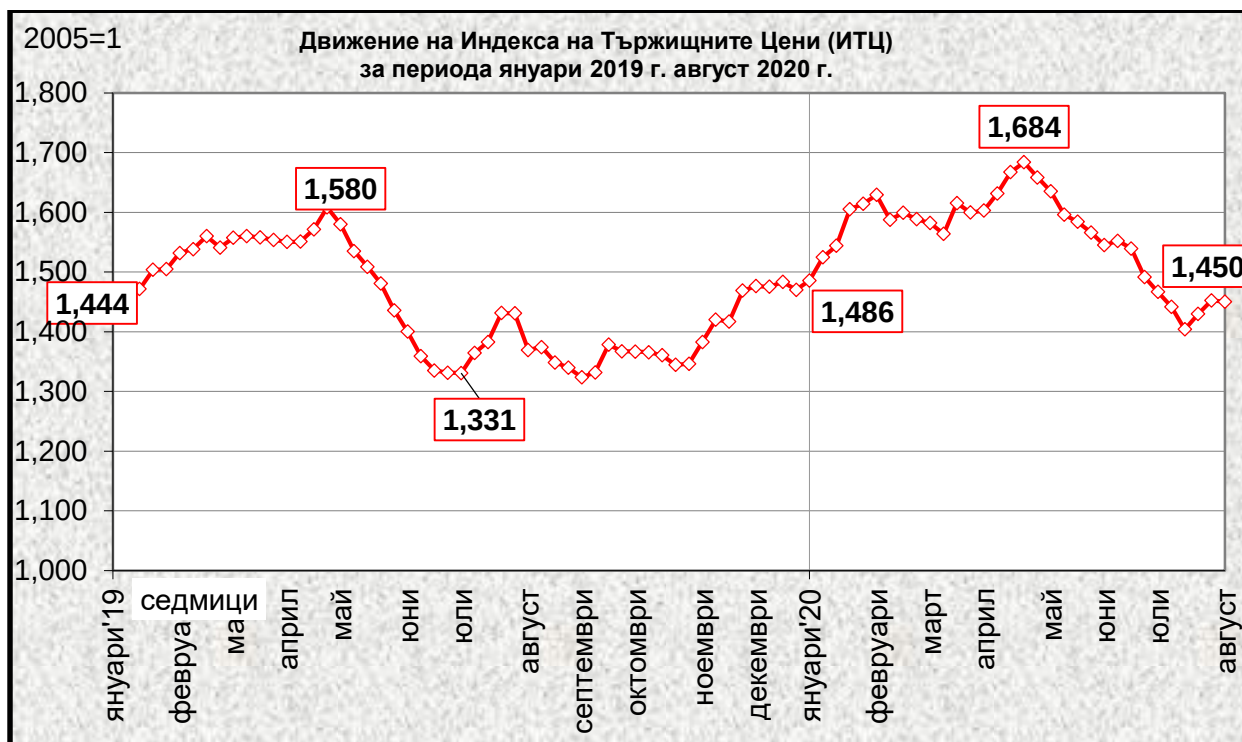
Низходящият тренд на кривата на ИТЦ се запазва до средата на м. юли, когато отчетените стойности са 1,404 пункта. През последните седмици на същия месец се заражда възходяща тенденция и стойностите в края на м. август. стъпват на ниво от 1,450 пункта.

През месеца август кривата на Индекса на тържищните цени се доближава до нивото от същия периода на предходната година, но остава много над нивата от периода 2012 – 2018 г. (фиг.51)

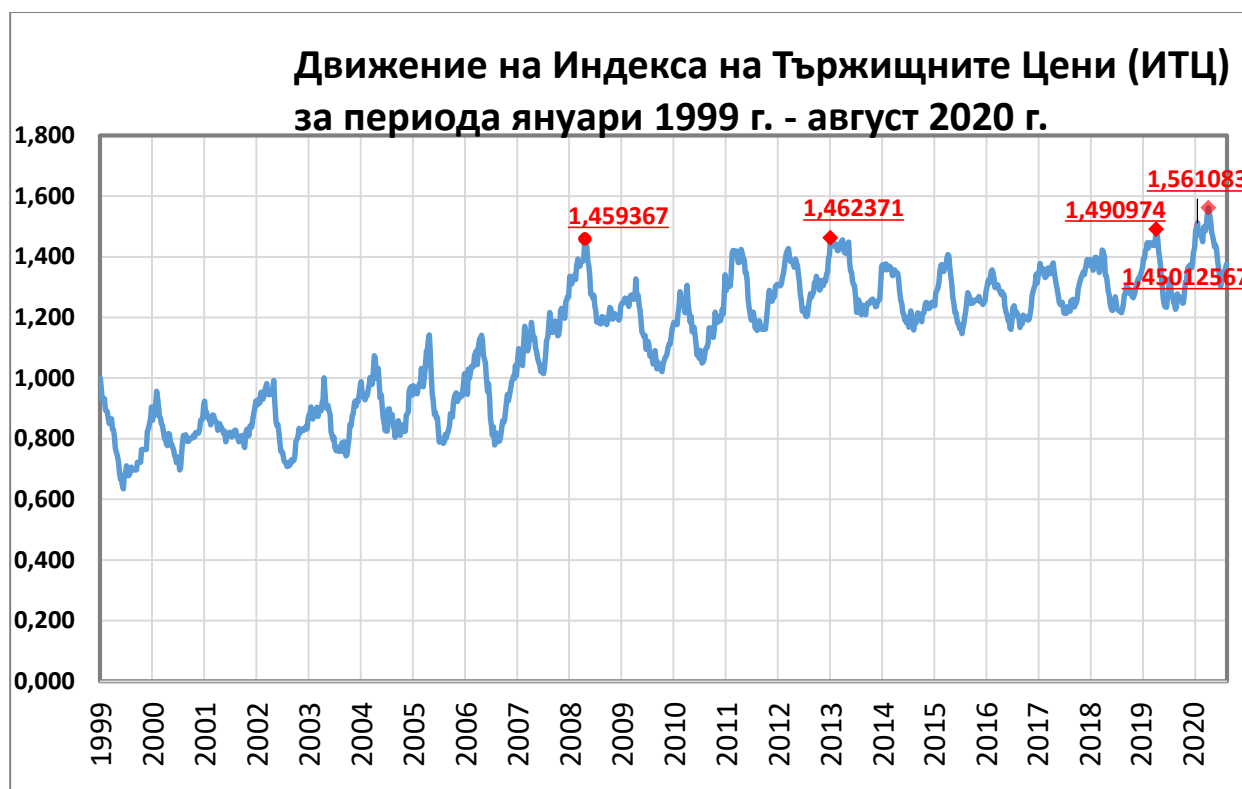
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – август 2020 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през април 2020 година. Пикови стойности, но на малко по-ниски нива са достигнати и през зимата на, 2013 и 2019 г.

Фиг. 51

Фиг. 52

Фиг. 53

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България
за месец **септември** 2020 г.

През месец септември пазарът на храни остава спокоен, без драстични отклонения на стойностите, като наблюдаваните тенденции са разнопосочни.

На **месечна база** тенденциите при цените на основните хранителни стоки са разнопосочни и са в диапазона ± 2 -6 %. При цените на маслото, кашкавала сиренето и яйцата се наблюдава повишение в диапазон от 1-3%, а при месата и месните произведения наблюдаваните тенденции са разнопосочни. При рибите стойностите са низходящи в диапазон от -1 – 5%.

На **годишна база** цените на повечето основни хранителни стоки бележат ръст, който е в диапазон от 4% до 19%. Поскъпване спрямо миналата година има и при млечните произведения, с изключение на кравето масло, което поевтинява спрямо същия месец на миналата година. Покачване на цената на годишна база има при кренвиршите, каймата, както и при колбасите. Рибите, захарта, оризът и лещата също поскъпват на годишна база.

През месец септември цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база тенденциите са устойчиво низходящи, а на годишна база изменението на цените на плодовете и зеленчуците показват разнопосочни тенденции.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец септември в **периода 2013 – 2020** г. показва, че през тази година цените на повечето хранителни продукти и на млечните произведения са по-високи спрямо същия месец на предходните две - три години. Най-високи стойности през м . септември тази година в сравнение със същия месец на предходния осемгодишен период са отчетени при брашното, фасула, ориза, кравето сирене и кашкавала, свинското месо и каймата.

Тенденциите при движението на цените на плодовете и зеленчуците през осемгодишния период показват известно стабилизиране на стойностите на зеленчуците около нивата от периода 2018 – 2019 г. и са по-високи спрямо същия период на 2016 и 2017 г. При цените на плодовете, предмет на този анализ, стойностите са около нивата от периода 2013 – 2016 г.

През първата половина на месец септември кривата на ИТЦ запазва низходящият си тренд от предходните месеци, а през последните седмици се наблюдава покачване на стойностите.

През месеца кривата на Индекса на тържищните цени е над нивото от същия период на предходните години.

През септември на международния пазар се наблюдава покачване на цените на растителните масла и зърнените култури. . Цените на млечните продукти като цяло останаха стабилни, докато тези на захарта и месото спаднаха до нивата си през август.

Хранителни стоки

фиг.1

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹. (фиг.1)

През месеците май и юни стойностите на този индекс се покачват до ниво от 1.671 пункта. В края на юни се наблюдава успокояване на пазара и кривата леко тръгва надолу. През месец септември стойностите са на ниво от 1,654 пункта, което е близко до нивото от месец август.

Спрямо същия период на предходната година индексът на хранителните стоки е на по-високо ниво, като се доближава до нивото от 2017 г. (фиг.2)

Най-високите стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше през лятото на 2008 г., когато се наблюдаваше скок на цените на повечето основни хранителни стоки и през 2011 и 2012 г. (фиг.2)

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

Фиг. 2

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. септември спрямо предходния месец са разнопосочни.

Поскъпване на месечна база е отчетено при лещата и брашното с 1%, при фасула с 5%, при олиото с 6% и при сиренето с 3% Поевтиняване спрямо август има при захарта с 2%. Цената на ориза е без промяна. (табл. 1, фиг.7)

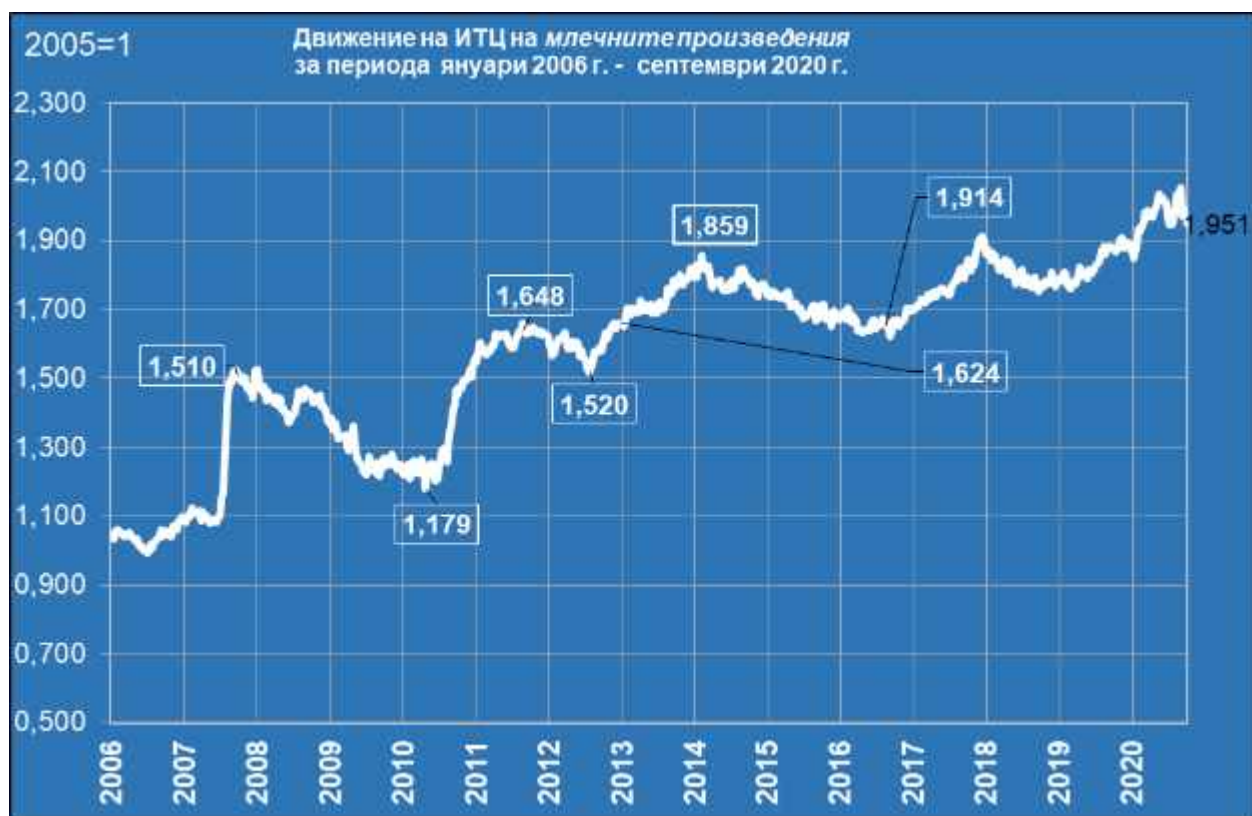
Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура². (фиг.3)

И при този индекс се наблюдава плавно покачване на стойностите от средата на юли, в резултат на лекото поскъпването през последните седмици на кравето сирене и кашкавала. В края на месеца септември кривата се стабилизира на ниво от 1.951 пункта и остава значително над нивото от същия период на миналата година.

В резултат на плавния, но устойчив възходящ тренд на кривата, наблюдаван от началото на годината, стойностите, които достига индексът на млечните произведения през май- юни са най-високи за последните години.

Пикови стойности на ИТЦ на млечните произведения бяха регистрирани също така в края на 2017 г., когато стоките от тази група поскъпнаха рязко и това беше най-силно изразетно при кравето масло. В периода март–април тази година стойностите на индекса минават над нивото от 2017 г.(фиг.3)

² Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

Фиг. 3

Фиг. 4

Средно месечните цени на **млечните произведения**, се задържат около нивата от предходния месец. (фиг.4)

ИТЦ на **месото, месните произведения и рибата**³ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо. (фиг. 5)

До средата на м. юни кривата на този индекс има плавен и устойчив възходящ тренд. Следва обръщане на тенденцията и през юли стойностите бележат лек спад, който продължава и през месец август. През последната седмица на м. септември индексът стъпва на ниво от 1.418 пункта и е над нивото от същия период на предходната година.

Фиг. 5

¹ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

Фиг. 6

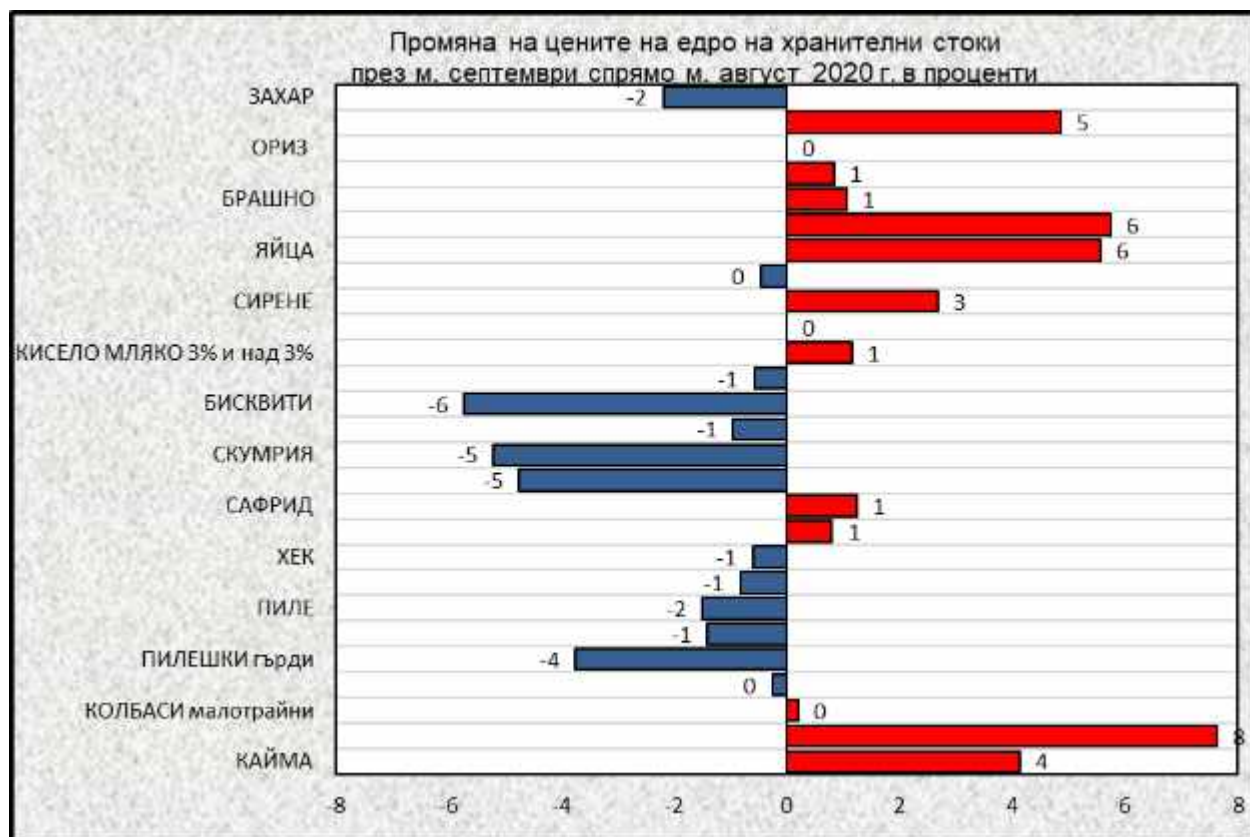
Стойностните колебания на цените на месото и месните произведения през м.септември като цяло са низходящи.

Понижение от -1,5% е отчетено при пилето, при пилешките гърди има понижение от 3,7%, свинското месо се понижава с -2,7%. При колбасите и кренвиршите стойностите са близки до предходния месец. При рибата е отчетено понижение от -5,2% при скумрията, а от захарните изделия си наблюдава понижение на цената на вафлите с -1% и на бисквитите с -6 %. (табл. 1, фиг. 7)

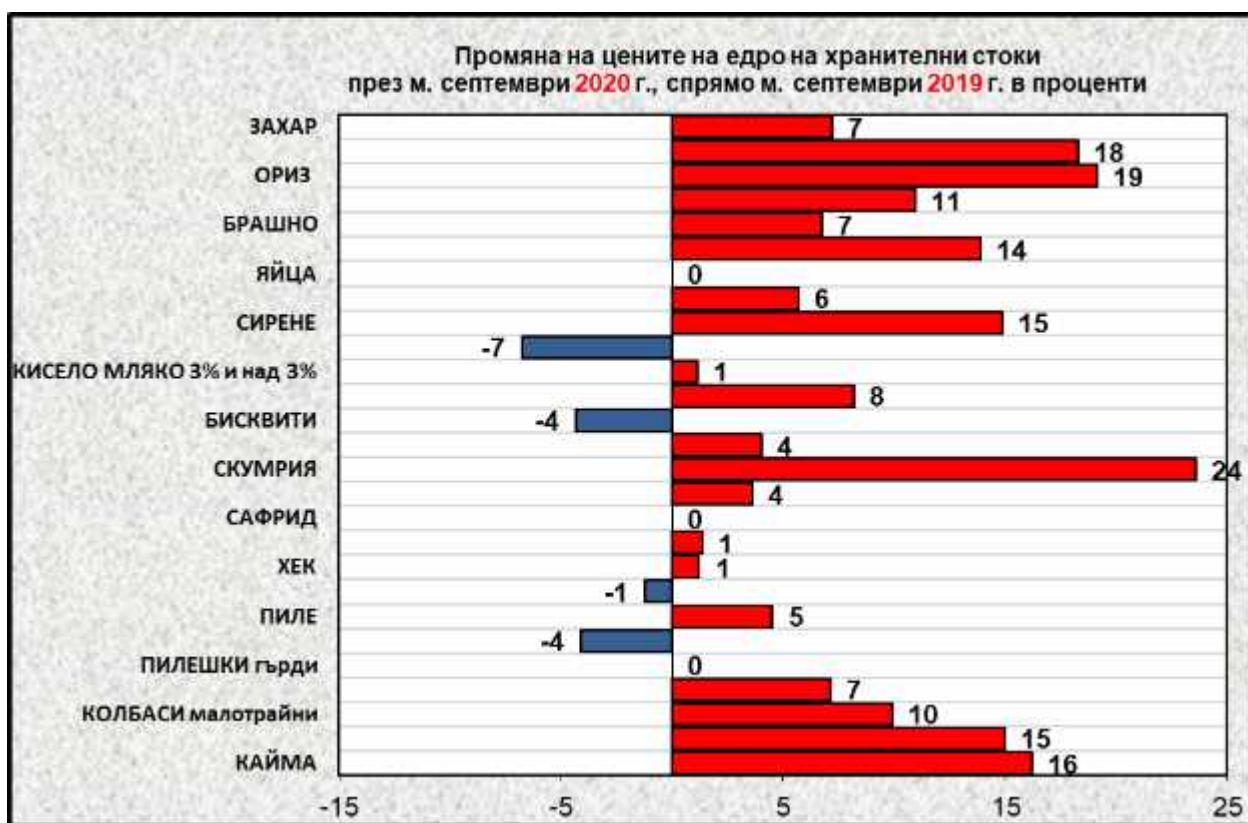
СТОКА	авг.20	сеп.20			сеп.19		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.	цена	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	1,37	1,34	-2,2	-0,03	1,25	7,2	0,09
ФАСУЛ	3,70	3,88	4,9	0,18	3,28	18,3	0,60
ОРИЗ	2,24	2,24	0,0	0,00	1,88	19,1	0,36
ЛЕЩА	2,41	2,43	0,8	0,02	2,19	11,0	0,24
БРАШНО	0,94	0,95	1,1	0,01	0,89	6,7	0,06
ОЛИО	2,09	2,21	5,7	0,12	1,94	13,9	0,27
ЯЙЦА	0,18	0,19	5,6	0,01	0,19	0,0	0,00
КАШКАВАЛ	10,80	10,75	-0,5	-0,05	10,17	5,7	0,58
СИРЕНЕ	6,70	6,88	2,7	0,18	5,99	14,9	0,89

МАСЛО	1,92	1,92	0,0	0,00	2,06	-6,8	-0,14
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,87	0,88	1,1	0,01	0,87	1,1	0,01
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,73	1,72	-0,6	-0,01	1,59	8,2	0,13
БИСКВИТИ	1,40	1,32	-5,7	-0,08	1,38	-4,3	-0,06
ВАОФЛИ	3,14	3,11	-1,0	-0,03	2,99	4,0	0,12
СКУМРИЯ	4,81	4,56	-5,2	-0,25	3,69	23,6	0,87
КОПЪРКА	2,11	2,01	-4,7	-0,10	1,94	3,6	0,07
САФРИД	3,21	3,25	1,2	0,04	3,25	0,0	0,00
ПАНГАСИУС	3,73	3,76	0,8	0,03	3,71	1,3	0,05
ХЕК	5,01	4,98	-0,6	-0,03	4,92	1,2	0,06
СВИНСКО месо	9,66	9,40	-2,7	-0,26	9,70	-3,1	-0,30
ПИЛЕ	4,00	3,94	-1,5	-0,06	3,77	4,5	0,17
ПИЛЕШКИ бут	2,84	2,80	-1,4	-0,04	2,92	-4,1	-0,12
ПИЛЕШКИ гърди	7,75	7,46	-3,7	-0,29	7,46	0,0	0,00
КРЕНВИРШИ пилешки	3,90	3,89	-0,3	-0,01	3,63	7,2	0,26
КОЛБАСИ малотрайни	5,08	5,09	0,2	0,01	4,63	9,9	0,46
ТРАЕН салам	9,04	9,73	7,6	0,69	8,46	15,0	1,27
КАЙМА	5,57	5,80	4,1	0,23	4,99	16,2	0,81

Таблица 1

Фиг. 7

Фиг. 8

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават преобладаващо възходящи тенденции. (табл. 1, фиг. 8) Поскъпването на годишна база на стоките от тази група е 7 - 19%. Цените на млечните произведения се покачват на годишна база с 6-15%, а цената на кравето масло бележи спад от 7% спрямо същия месец на миналата година. Поевтиняване на годишна база е отчетено при свинското месо със - 3 % , при пилешкия бут с -4 %. Цените на останалите месни произведения се покачват в диапазона 5-16%. Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват поскъпване на всички видове с 1-24%. При цените на захарните изделия има поскъпване на годишна база на вафлите с 4% и поевтиняване на бисквитите с 4%. (фиг. 8)

септември	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
	година												
2013	1,86	3,83	1,98	0,86	2,19	0,18	10,84	5,58	1,27	4,30	7,52	4,18	4,92
2014	1,23	4,10	2,03	0,80	1,95	0,18	10,50	5,67	1,33	4,09	7,40	3,94	4,64

2015	1,33	2,91	2,05	0,81	2,23	0,19	9,78	5,14	1,38	4,25	6,36	3,86	4,70
2016	1,56	3,12	1,88	0,77	2,13	0,18	9,25	5,34	1,37	3,90	6,29	3,72	4,71
2017	1,54	3,44	1,86	0,77	2,10	0,21	10,43	5,96	1,80	4,21	7,09	3,67	4,66
2018	1,07	2,97	1,87	0,78	1,95	0,19	9,78	5,81	2,27	3,99	6,65	3,77	4,61
2019	1,25	3,25	1,89	0,89	1,97	0,19	10,04	5,85	2,02	4,34	9,26	3,71	5,22
2020	1,35	3,90	2,19	0,97	2,25	0,19	10,60	7,00	1,93	4,59	9,40	4,01	6,03

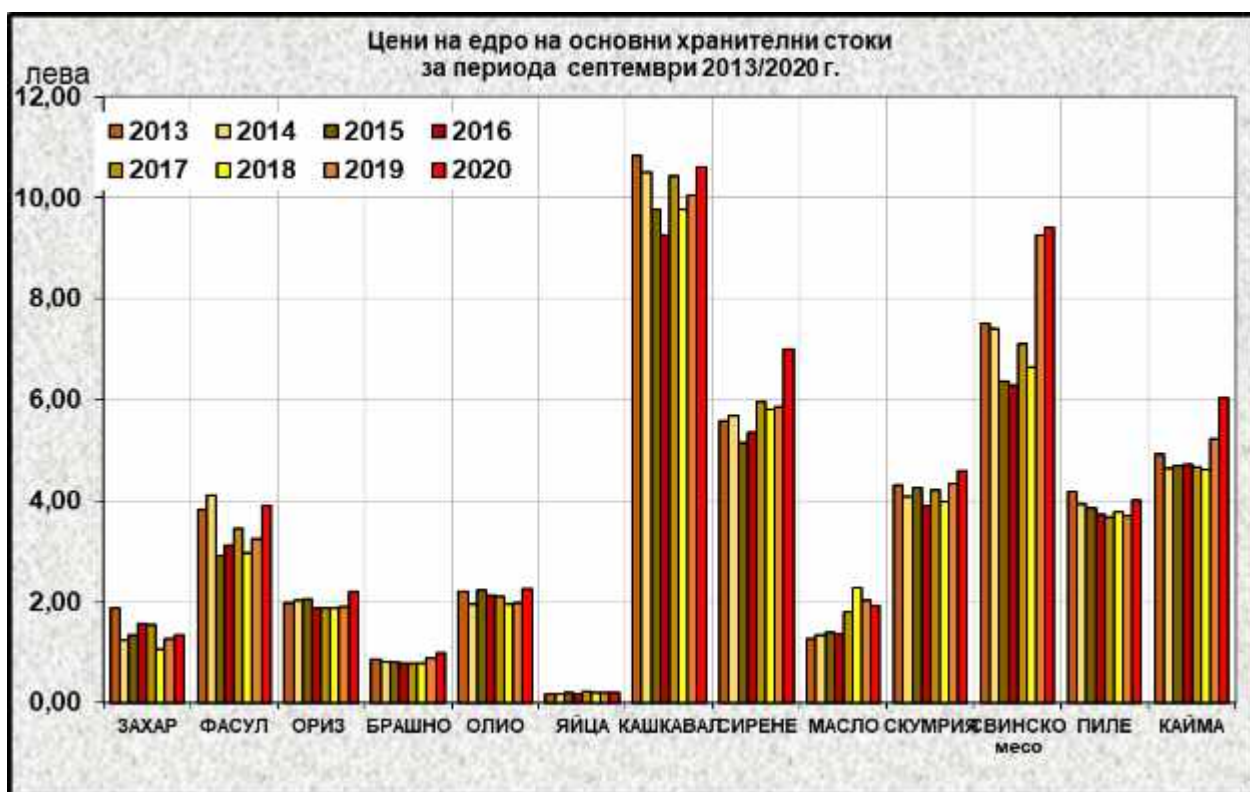
Таблица 3 Цени на едро на хранителни стоки през м. септември 2013/2020 г.

Анализът на цените на хранителните стоки през м. септември 2020 г. в сравнение със същия месец на осемгодишния период (2013 - 2020 г.) показва, че цените на повечето основни хранителни стоки са над нивата от същия месец на периода 2014 – 2018 г.

- През м. септември тази година цените на брашното, ориза и олиото са най-високи.

- При млечните продукти се наблюдава ръст на цените спрямо периода 2013 – 2019 г., като цената на кравето сирене през септември 2020г. е най-висока. Цената на маслото е под стойностите от 2018 - 2019 г. и се доближава до нивото от 2017 г.

- Цените на свинското месо, каймата и скумрията са най-високи спрямо предходните осем години. Цената на пилешкото месо през анализирания период се задържа на близки по стойности нива. (табл.3 и фиг.9)

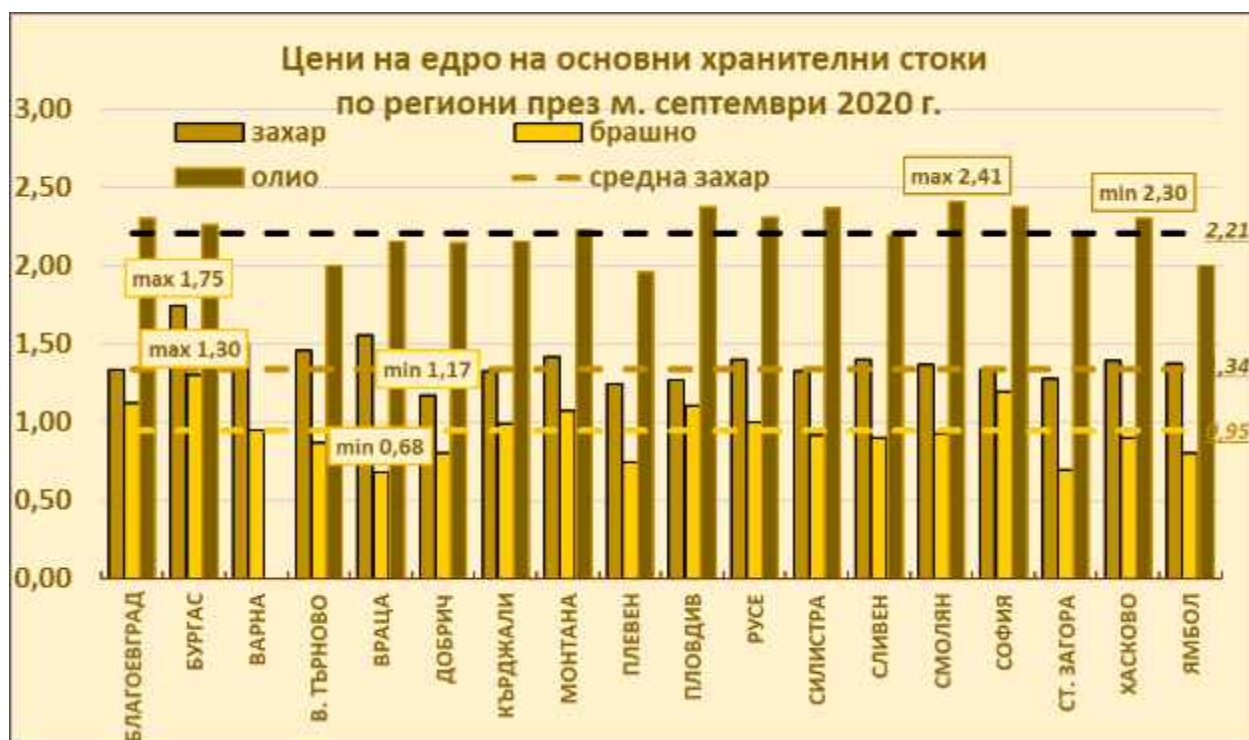
Фиг. 9

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони показва, че отклоненията в цените в различните региони от средната за страната цена са в диапазона $\pm 15 - 40\%$.

При средна цена за страната през м. септември на брашното 0.95 лв./кг, средната цена на тържищата в област Бургас е 1.30 лв./кг, а в област Враца цената е 0.68 лв./кг.

Най-високи цени на едро на захарта през септември са отчетени отново в област Бургас - 1,75 лв./кг, а най-ниски в област Добрич – 1.17лв./кг, при средна цена на едро за страната 1.34 лв./кг.

Най-скъпо се е търгувало през месеца олиото на тържищата в област Смолян – 2.41 лв./л, най-евтино е било то в Плевенска област – 1.96 лв./л, а средната за страната цена на олиото през месеца е 2,21 лв./л. (фиг.10)

Фиг. 10

Фиг. 11

Фиг. 12

Фиг. 13

Фиг. 14

Фиг. 15

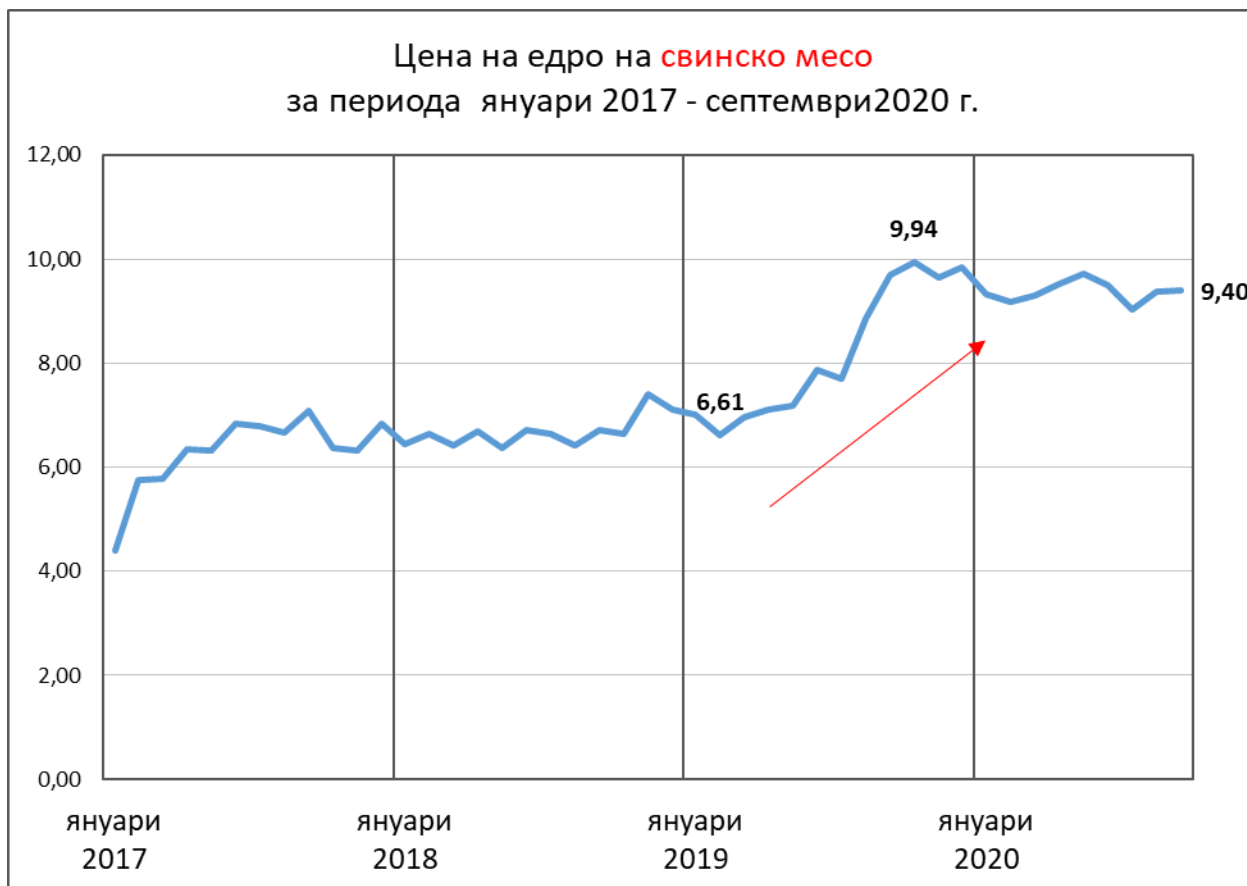
Фиг. 16

Фиг. 17

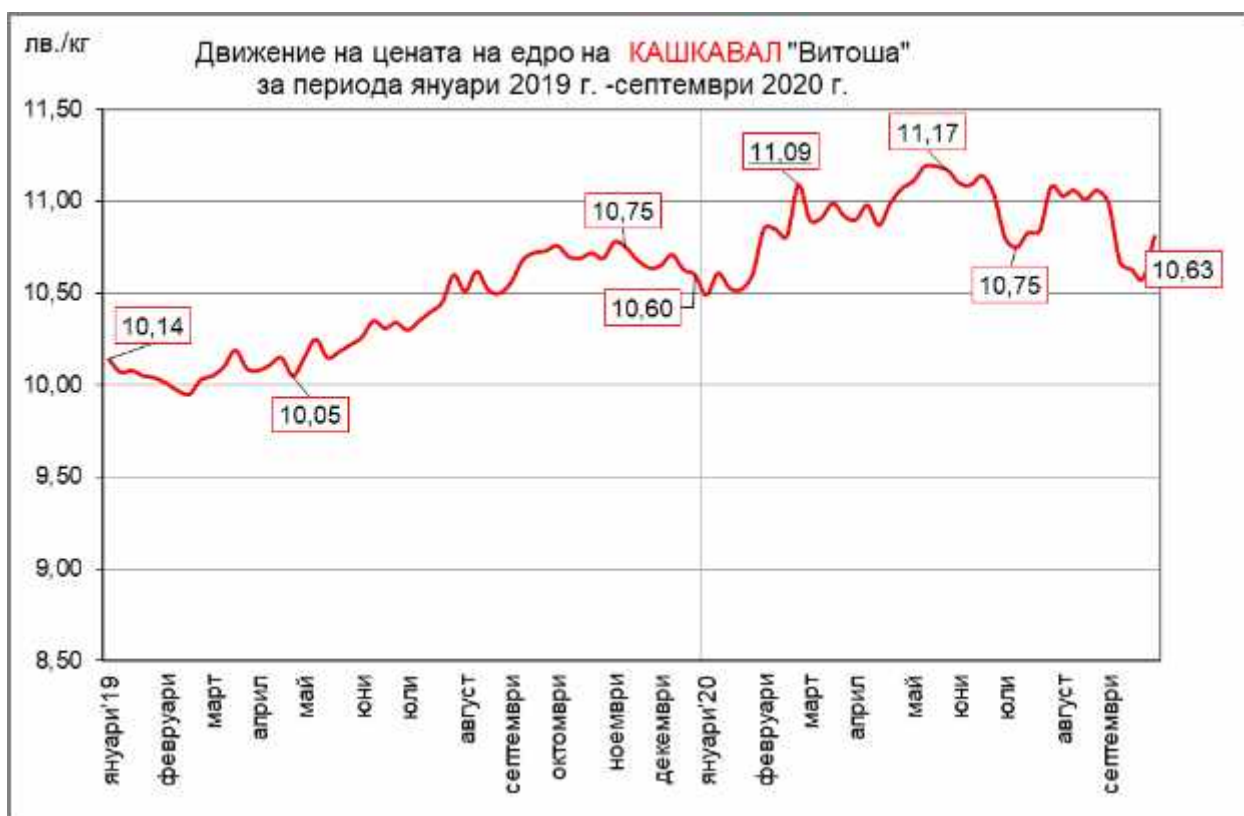
Фиг. 18

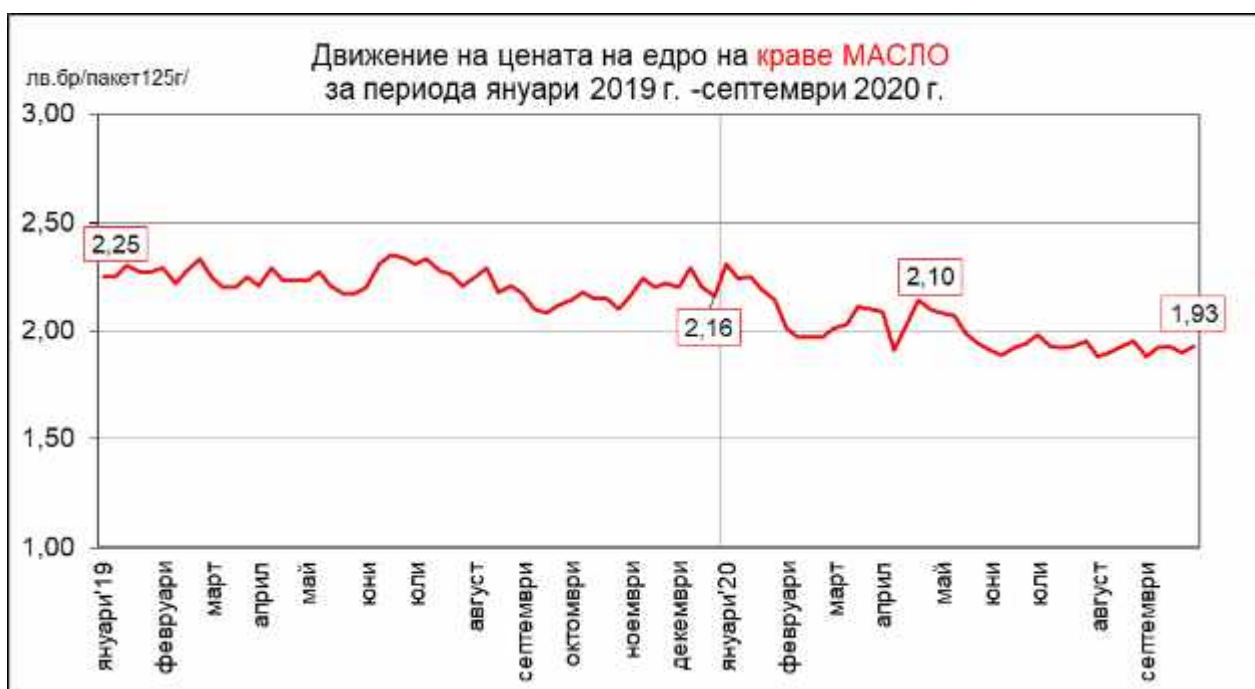
Фиг. 19

Фиг. 20

Фиг.21

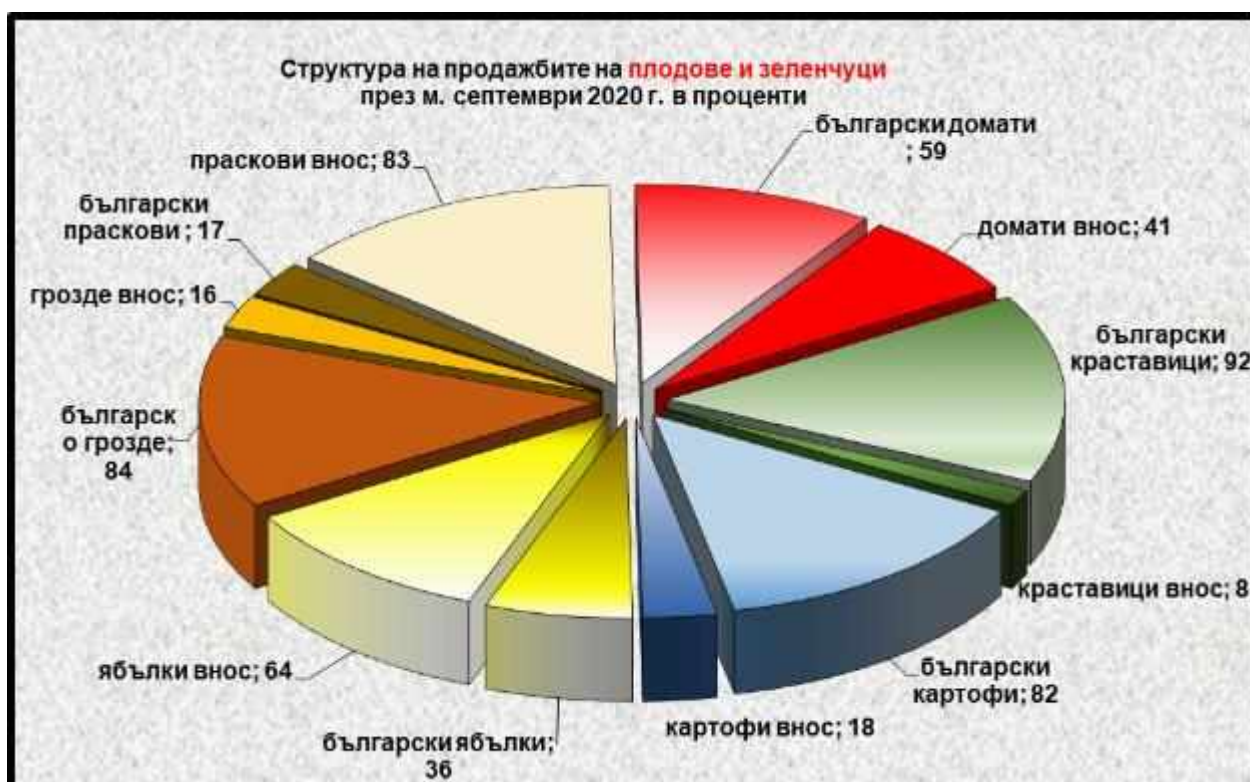

Фиг.22

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават. Наблюденията върху пазара на плодовете и зеленчуците през м. септември показват, че относителният дял на предлаганите количества на българската продукция е по-голям в сравнение с дела на продажбите от внос. (фиг.23)

Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос през месеца показва превес на българските домати, като съотношението е 59% към 41%. При продажбите на краставиците относителният дял на българските краставици е 92%, а на вносните съответно 8%. Относителният дял на пазара на българските картофи също е по-голям и е 82%. Количествата вносни ябълки преобладават на пазара, като съотношението 64%:-36 %. През м. септември 84% от предлаганото на пазара грозде е българско. (фиг.23)

Фиг. 23

Движението на кривата на ИТЦ⁴ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода февруари – април, а минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през август или септември. (фиг.24)

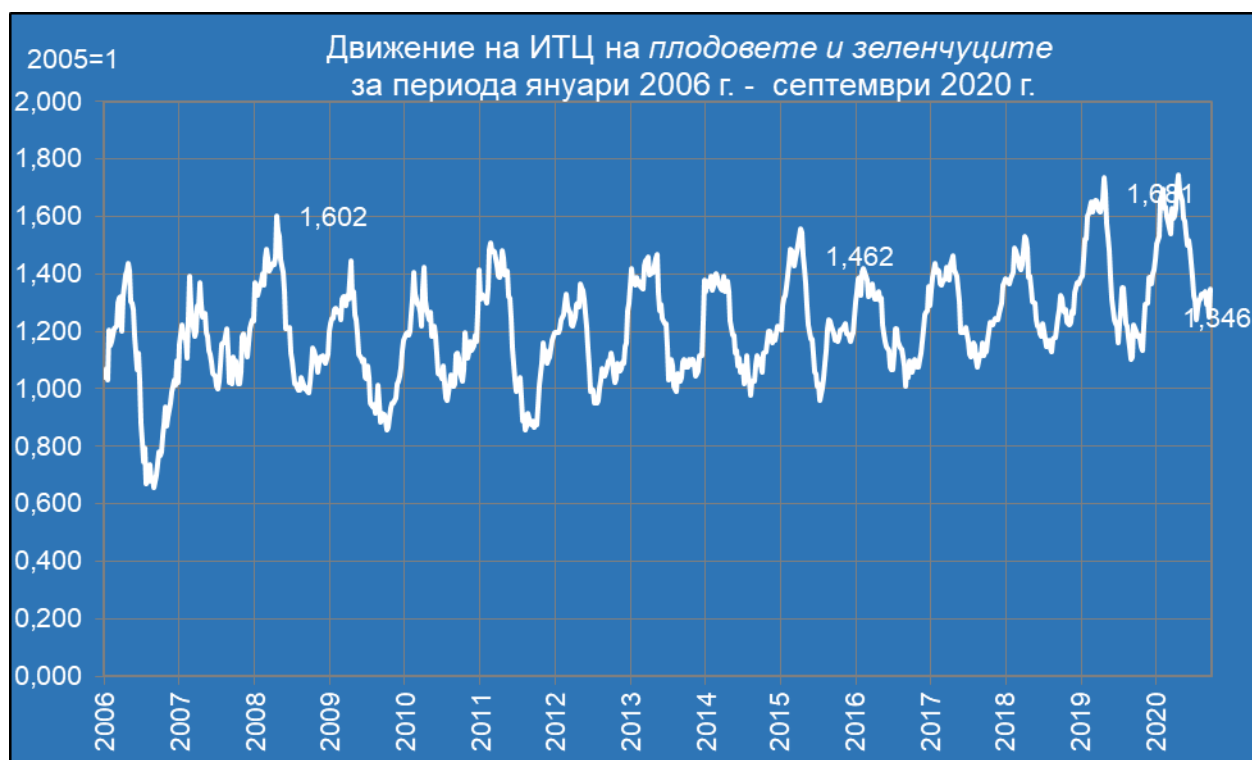
От средата на април кривата на този индекс придобива устойчив низходящ тренд, който се задържа до третата седмица на м. юли. Следва обръщане на тенденцията и през последните седмици на месец август кривата тръгва нагоре. В края на септември индексът стъпва на ниво от 1.346 пункта, което е над нивото от същия месец на миналата година. (фиг.24)

Наблюденията от предходните години показват, че най-високи стойности индексът на плодовете и зеленчуците достига в периода февруари – април. През тази година в средата на м. април се отчетоха пикови за последните години стойности от 1.746 пункта

Фиг. 24

⁴ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

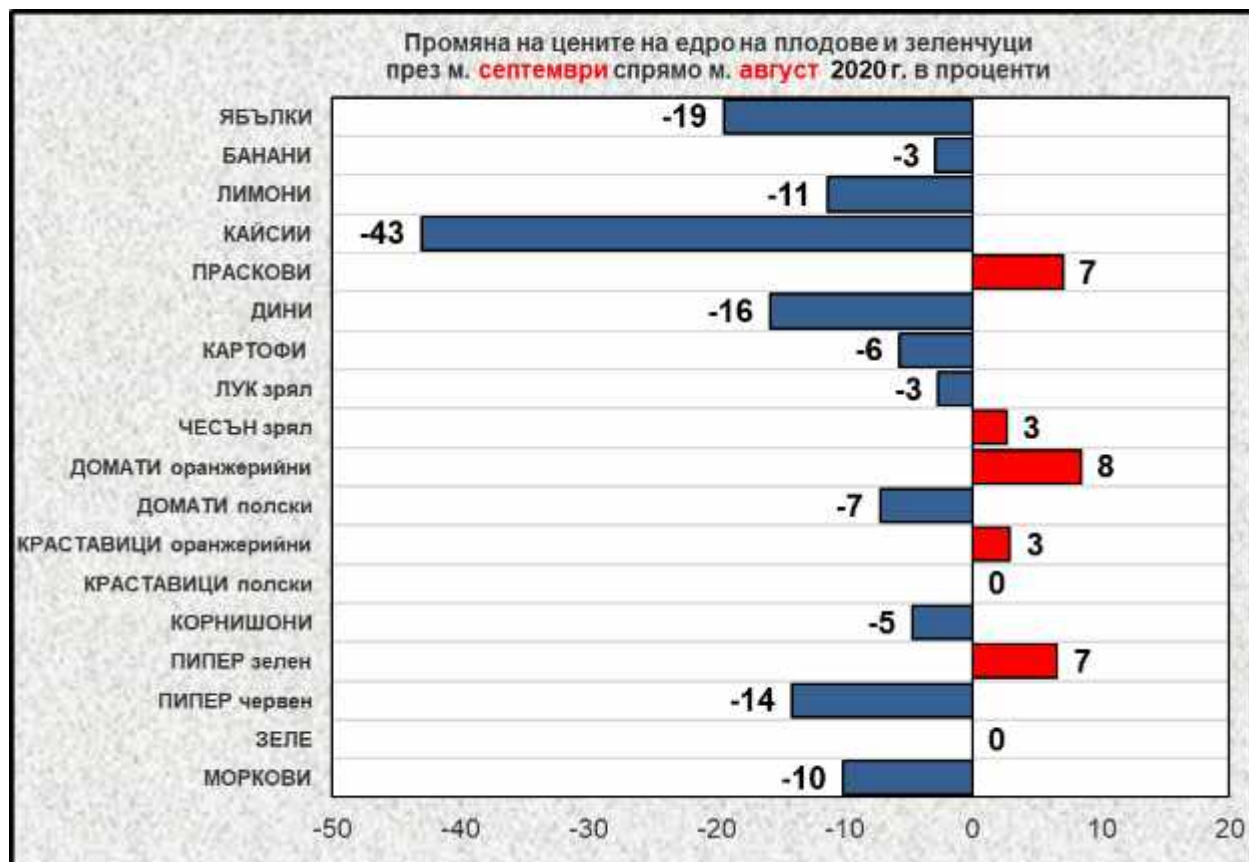

Фиг. 25

СТОКА	авг.20	сеп.20	промяна в%	промяна в лв.	сеп.19	промяна в%	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,70	1,37	-19	-0,33	1,04	32	0,33
БАНАНИ	2,08	2,02	-3	-0,06	2,03	0	-0,01
ЛИМОНИ	3,01	2,67	-11	-0,34	2,42	10	0,25
КАЙСИИ	2,00	1,14	-43	-0,86	2,20	-48	-1,06
ПРАСКОВИ	1,42	1,52	7	0,10	1,41	8	0,11
ДИНИ	0,57	0,48	-16	-0,09	0,53	-9	-0,05
КАРТОФИ	0,70	0,66	-6	-0,04	0,65	2	0,01

ЛУК зрял	0,75	0,73	-3	-0,02	1,02	-28	-0,29
ЧЕСЪН зрял	4,17	4,28	3	0,11	3,71	15	0,57
ДОМАТИ оранжерийни	1,65	1,79	8	0,14	1,70	5	0,09
ДОМАТИ полски	1,38	1,28	-7	-0,10	1,11	15	0,17
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	1,37	1,41	3	0,04	1,39	1	0,02
КРАСТАВИЦИ полски	1,24	1,24	0	0,00	1,35	-8	-0,11
КОРНИШОНИ	1,28	1,22	-5	-0,06	1,40	-13	-0,18
ПИПЕР зелен	1,06	1,13	7	0,07	1,12	1	0,01
ПИПЕР червен	1,56	1,34	-14	-0,22	1,32	2	0,02
ЗЕЛЕ	0,64	0,64	0	0,00	0,61	5	0,03
МОРКОВИ	0,79	0,71	-10	-0,08	0,68	4	0,03

Таблица4

Фиг. 26

Фиг27

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. септември спрямо м. август се наблюдават преобладаващо низходящи тенденции. (фиг.26). На месечна база е регистриран спад на цените на всички плодове, предмет на този анализ, като поевтиняването е в диапазона -3 -40 %. Поскъпване има при прасковите от 7 %. При оранжерийните домати, чесъна и зеления пипер е отчетен ръст на цената на месечна база от 7- 8 %.

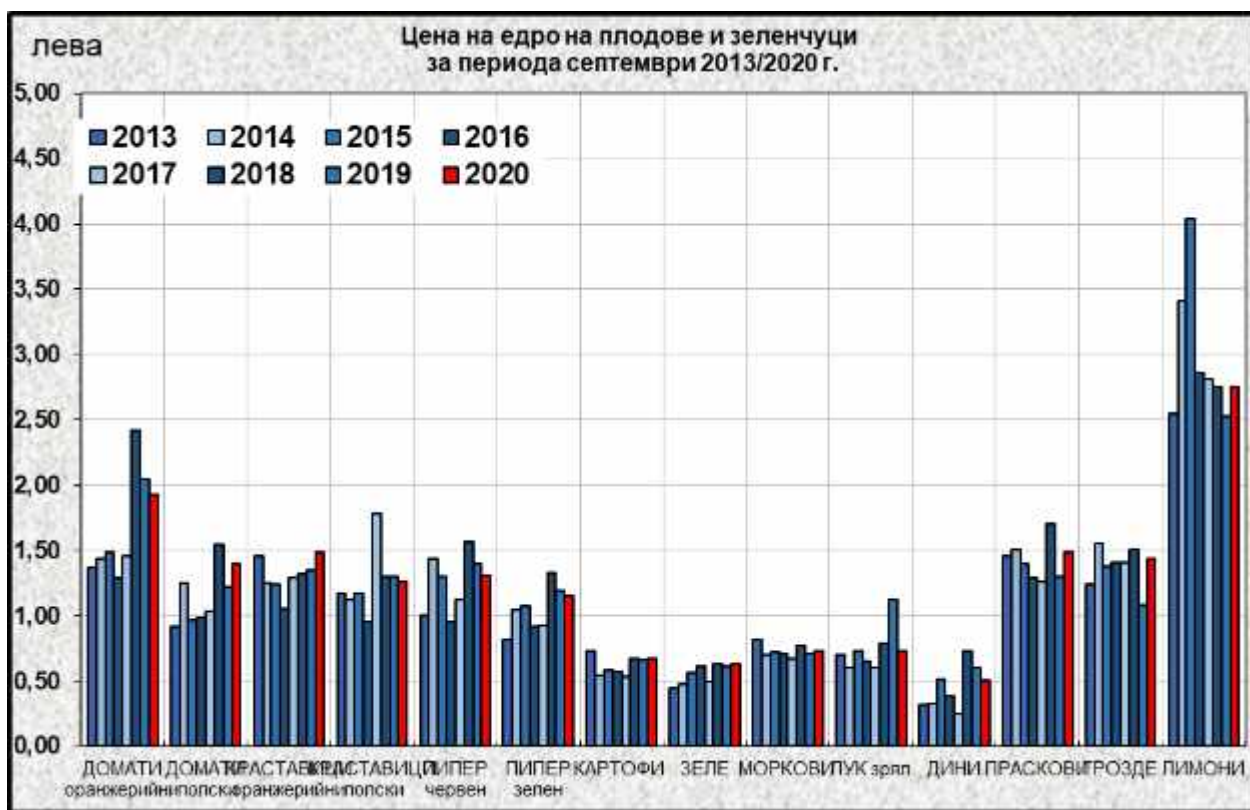
В сравнение със същия месец на миналата година при цените на зеленчуците наблюдаваните тенденции са разнопосочни, а при плодовете повечето колебания са нагоре. Поскъпване на годишна база има при чесъна, зелето (15%), при домати (5-15%) и при картофите 2%. Поевтиняване се наблюдава при краставиците -8%, при корнишоните -13% и при зрелия лук -28%.

При плодовете, предмет на този анализ се наблюдава поскъпване на годишна база с 32% при ябълките, със 10% при лимоните, с 8% при прасковите с 8%. При дините и кайсиите поевтиняването е от -9 – 48%. Цените на бананите се задържат около нивата от същия месец на предходната година.

септември	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ полски	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	ПИПЕР червен	ПИПЕР зелен	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ДИНИ	ПРАСКОВИ	ГРОЗДЕ	ЛИМОНИ
-----------	--------------------	---------------	------------------------	--------------	-------------	---------	------	---------	----------	------	----------	--------	--------

ГОДИНА													
2013	1,37	0,92	1,46	1,01	0,82	0,73	0,45	0,82	0,70	0,32	1,46	1,24	2,55
2014	1,44	1,25	1,25	1,44	1,05	0,54	0,48	0,70	0,60	0,33	1,51	1,56	3,41
2015	1,49	0,97	1,24	1,30	1,07	0,58	0,56	0,72	0,73	0,52	1,40	1,38	4,04
2016	1,29	0,99	1,06	0,96	0,92	0,57	0,61	0,71	0,65	0,39	1,29	1,41	2,86
2017	1,46	1,04	1,29	1,12	0,93	0,53	0,50	0,67	0,60	0,25	1,26	1,41	2,81
2018	2,42	1,55	1,32	1,57	1,33	0,67	0,63	0,77	0,79	0,73	1,70	1,51	2,75
2019	2,05	1,22	1,35	1,40	1,19	0,66	0,61	0,71	1,12	0,60	1,30	1,08	2,53
2020	1,93	1,40	1,49	1,31	1,15	0,67	0,63	0,73	0,73	0,51	1,49	1,44	2,75

Таблица 5 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. септември 2013/2020г.

Фиг. 28

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. септември 2020 г. в сравнение със същия месец на осемгодишния период (2013 – 2020 г.) показва следните тенденции: (табл. 5 и фиг28)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

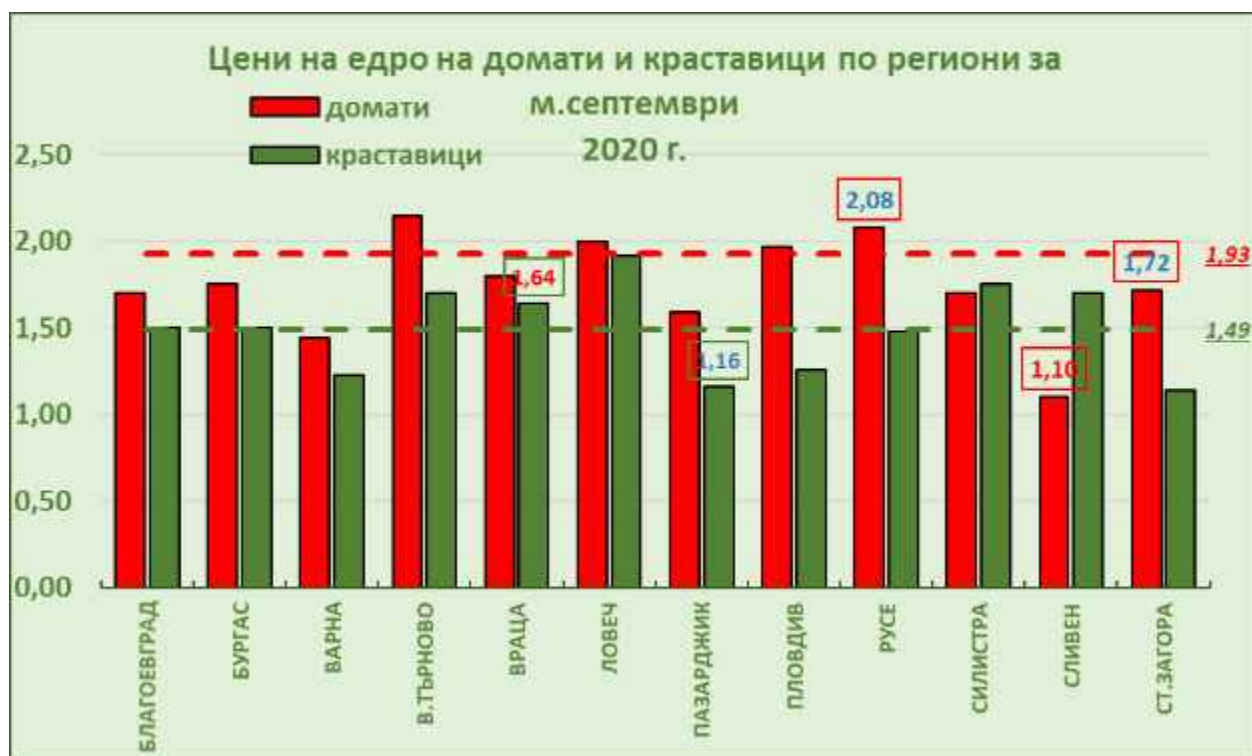
- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. септември на последните осем години е функция и от конкретните метеорологични условия.

- Цените на домати и краставиците през м. септември 2020 г. са по-високи спрямо предходните години. Цените на картофите, зелето, морковите и зрелия лук са около нивата от периода 2018-2019 г.

- Цените на едро на прасковите през септември 2020 г. са най-високи спрямо същия месец на разглеждания период., с изключение на 2018 година. Цените на гроздето и лимоните, са близки до нивата на 2017-2018 година.

Анализът на цените на едро на домати и краставици по региони показва, че отклоненията на цените в различните региони от средната за страната цена са значителни и достигат на места до 100%. (фиг.29)

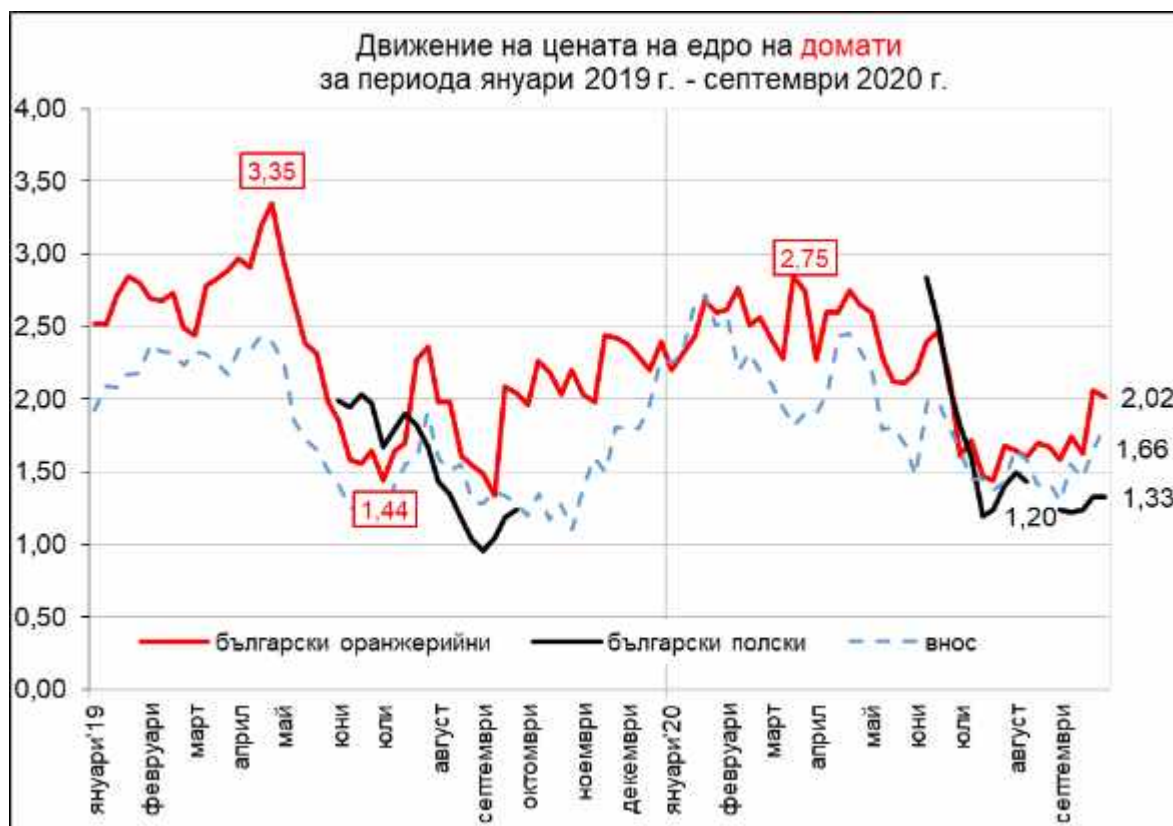
При средна за страната цена на едро на домати 1,93 лв./кг, цената на тържищата в област Сливен е най-ниска 1,10 лв./кг, а в област Русе тяхната цена през месеца е била най-висока 2,08лв./кг. Най-висока средно месечна цена на краставиците през м. септември е регистрирана в област Ловеч–1,92 лв./кг, най-ниска е била в Пазарджик – 1,16 лв./кг, а средната цена за страната на краставиците през месеца е 1,49 лв./кг.

Фиг. 29

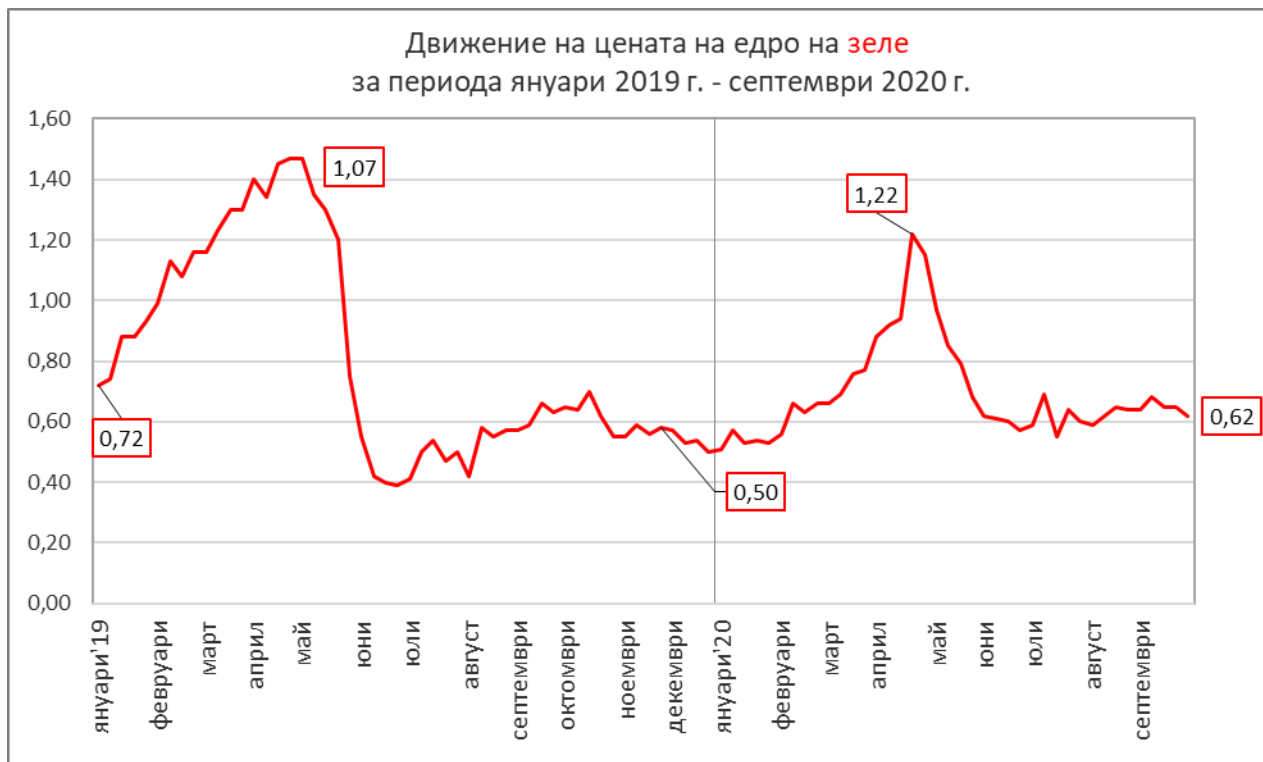
Фиг.30

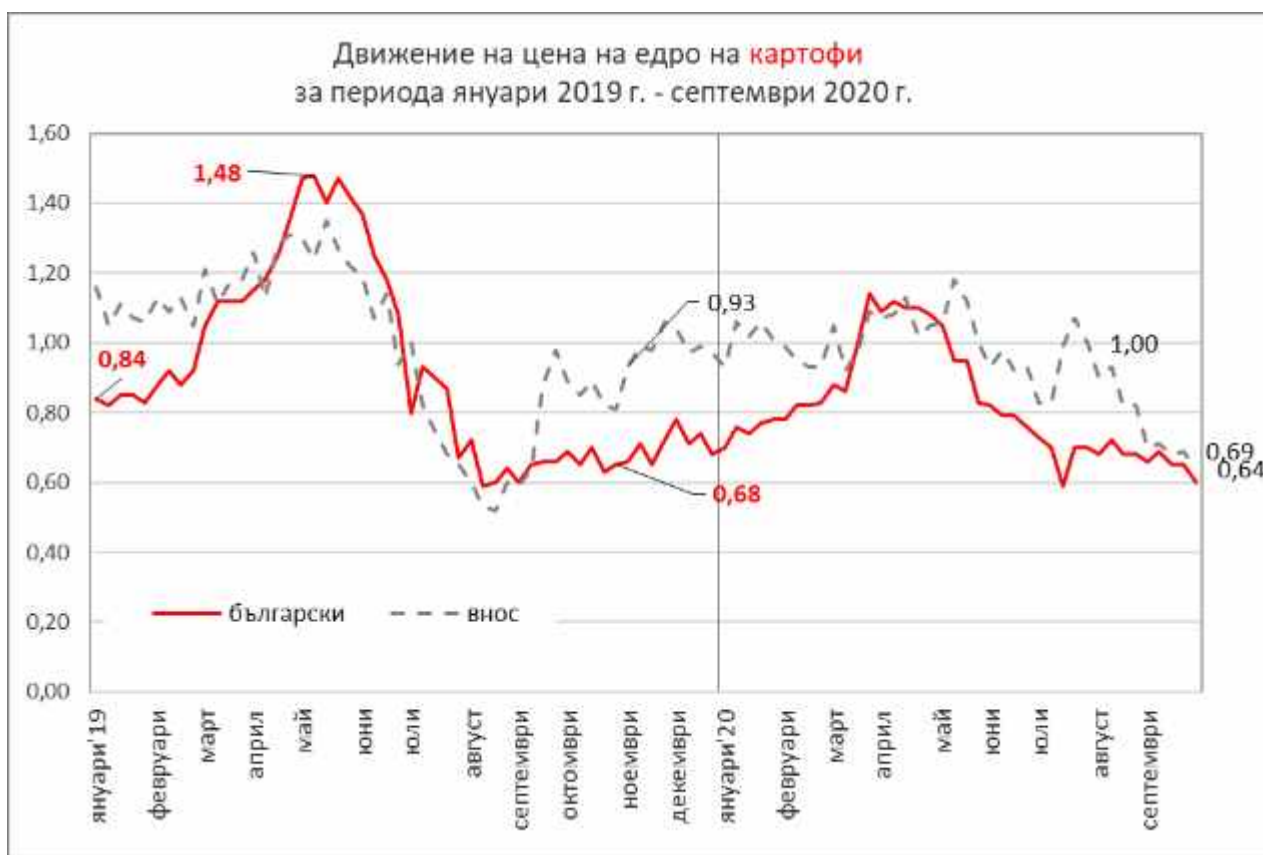
Фиг. 31

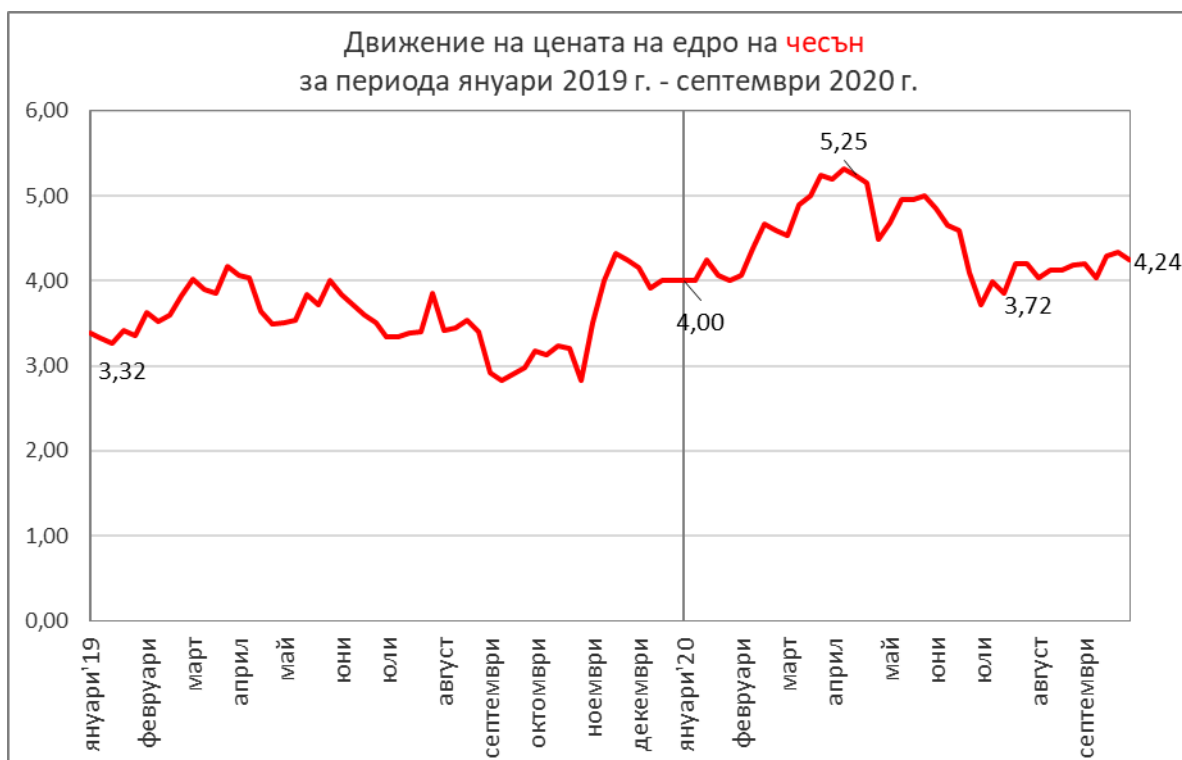
Фиг. 32

Фиг. 33

Фиг. 34

Фиг. 35

Фиг. 36

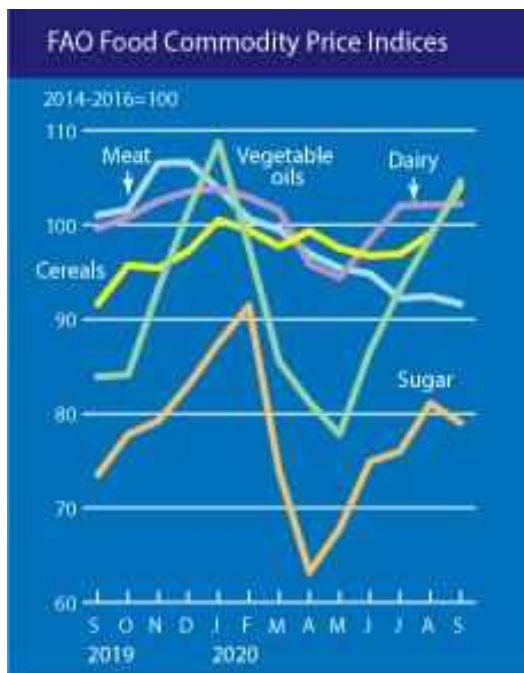
фиг.37

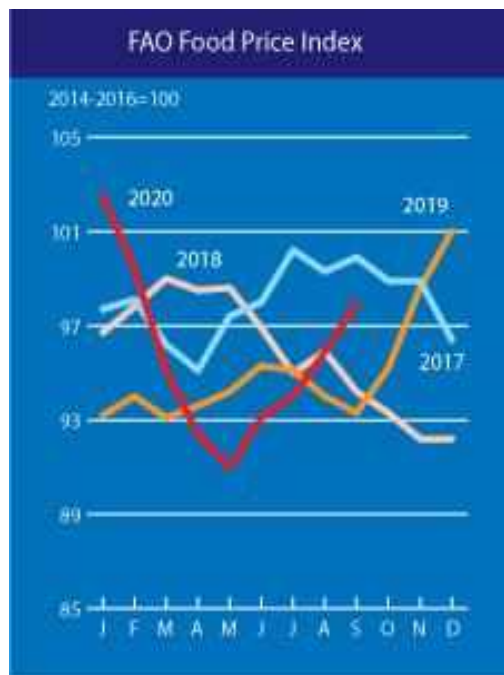
Фиг.38

Международни цени

Септември бележи четвъртото поредно месечно увеличение на индекса на цените на храните на ФАО

Фиг. 39

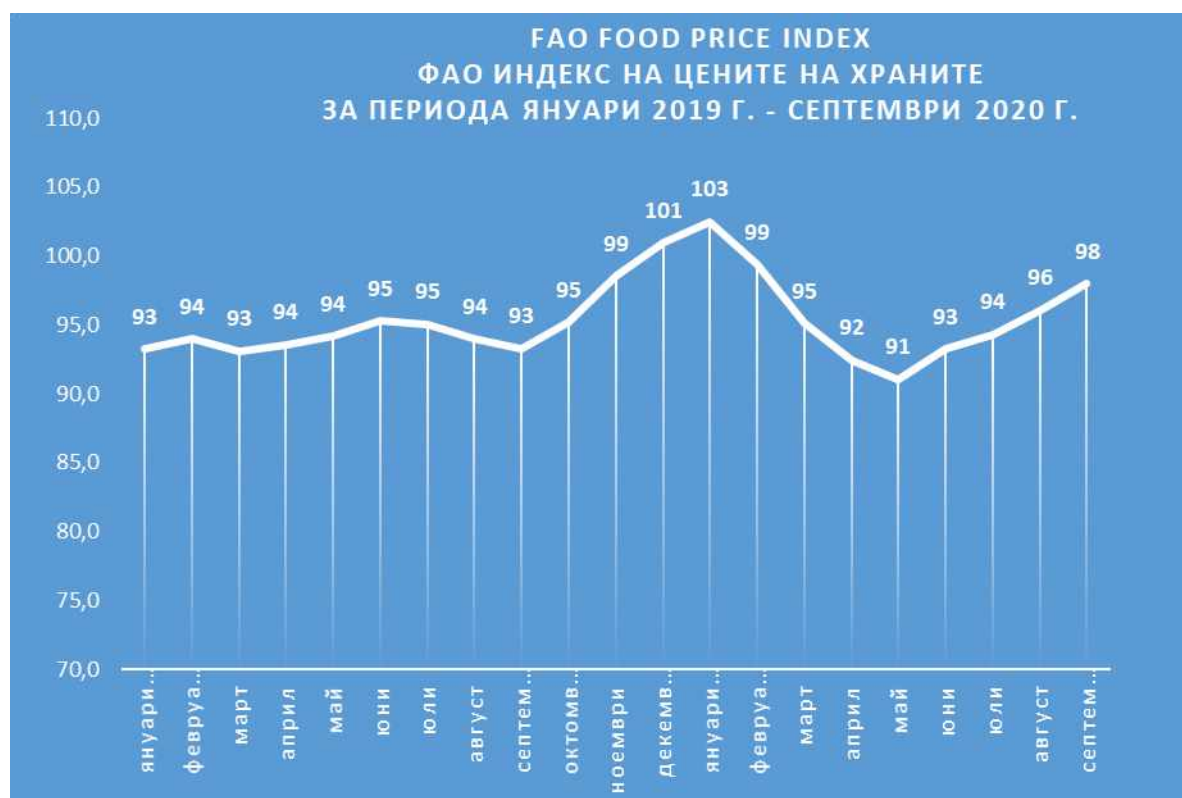
Фиг. 40

Индексът на цените на храните на ФАО * (FFPI) е средно 97,9 пункта през септември 2020 г., което е с 2,0 пункта (2,1 процента) повече от август и сега с 4,6 пункта (5,0 процента) повече от стойността си преди година. Стойността за септември е най-високата от февруари 2020 г. Цените на млечните продукти като цяло останаха стабилни, докато тези на захарта и месото се задържаха от нивата си през август.

Най-високите стойности на този индекс (138 пункта) са регистрирани в началото на 2011 г. (фиг.42)

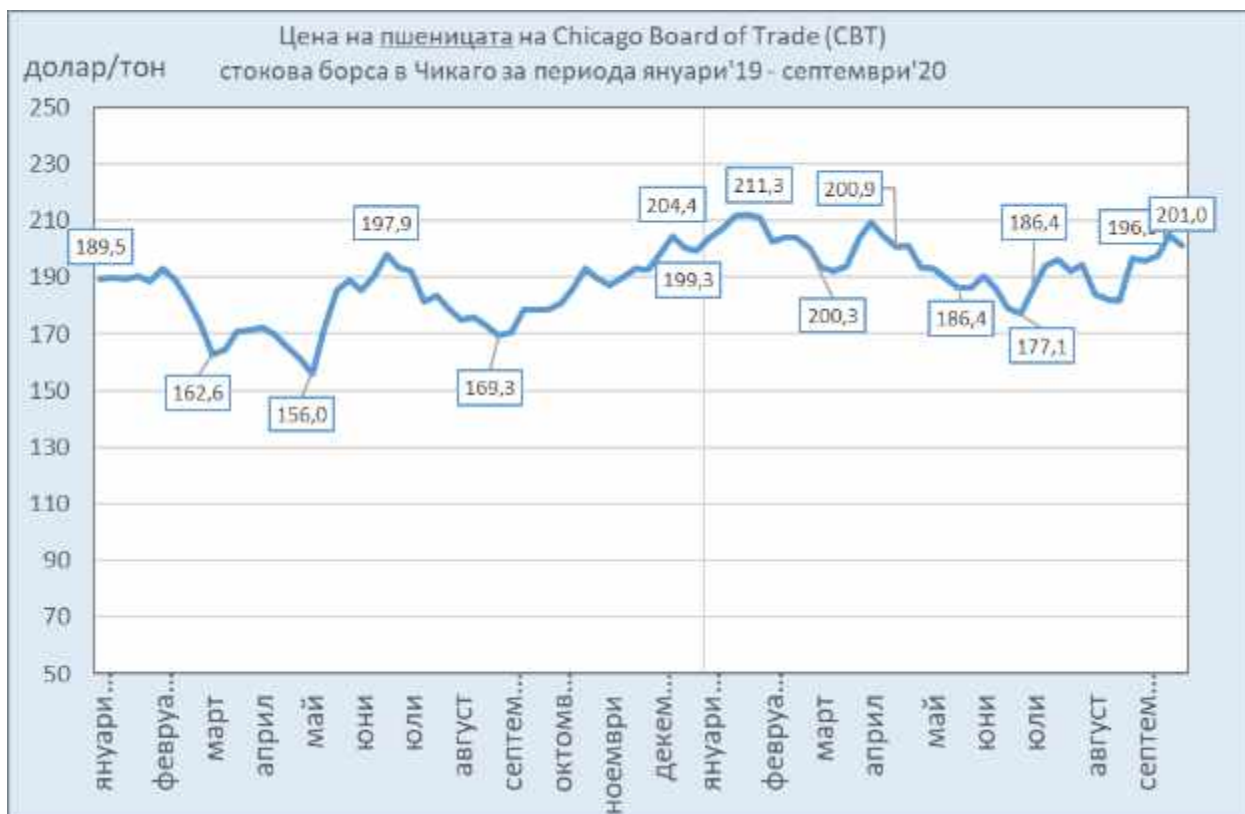
Фиг. 41

Фиг. 42

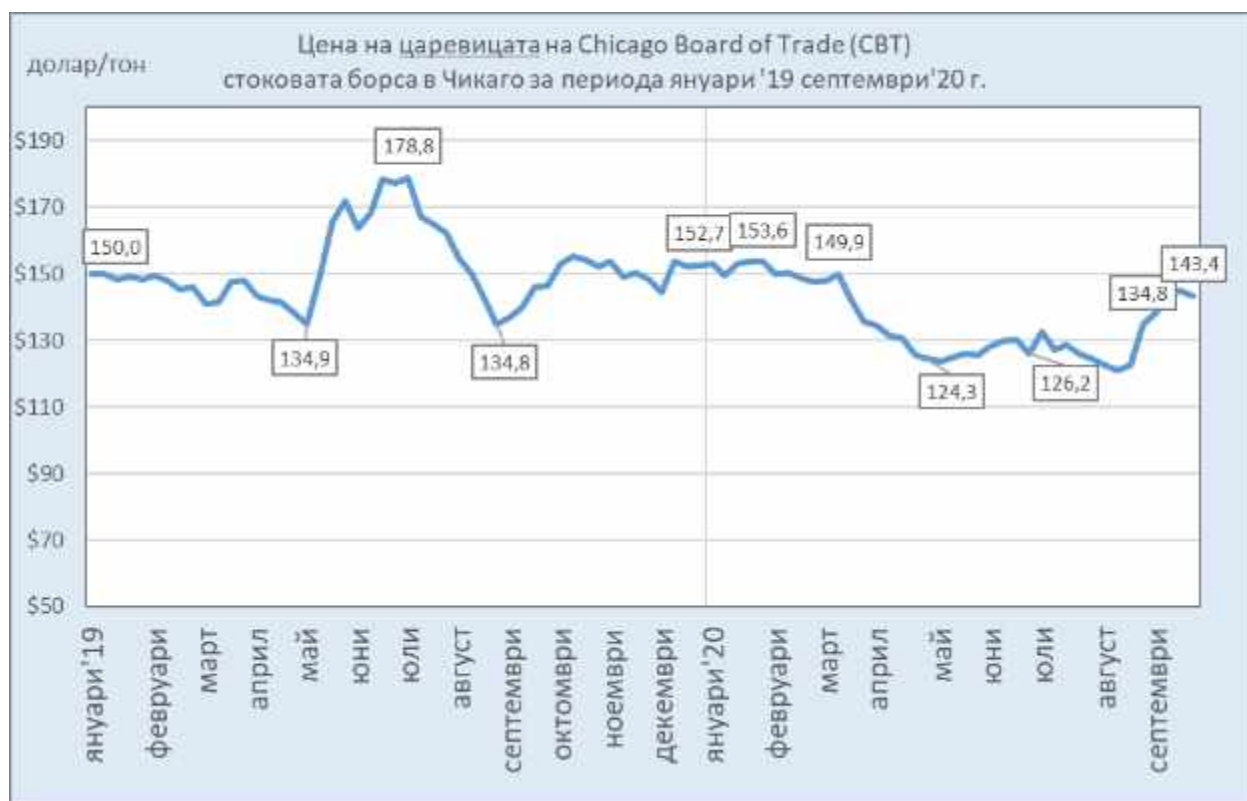
Индексът на цените на зърнените култури на ФАО беше средно 104,0 пункта през септември, което е с 5,0 пункта (5,1 процента) повече от август и с цели 12,5 пункта (13,6 процента) над стойността си през съответния месец миналата година. Септемврийското покачване бележи третия месец на поредно нарастване. Отразявайки оживената търговска активност на фона на засилените опасения относно перспективите за производство в южното полукълбо и сухите условия, влияещи неблагоприятно върху посевите на зимна пшеница в много части на Европа, цените на пшеницата рязко се повишиха през септември. Международните цени на царевичата също показаха значително увеличение.

Цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго през м. септември стартира от ниво 196 долар/тон и през последната седмица стъпва на ниво от 201 долар/тон, (фиг.43)

Фиг. 43

Цената на царевичата на стоковата борса в Чикаго през септември тръгва от ниво 134 долар/тон и достига в края на месеца до 143 долар/тон (фиг.44)

Фиг. 44

Индексът на цените на растителното масло на ФАО беше средно 104,6 пункта през септември, което е с 5,9 пункта (или 6,0 процента) повече от август и бележи осеммесечен връх. По-нататъшното увеличение на индекса се дължи главно на нарастващите котировки на палмово, слънчогледово и соево масло. Международните цени на палмовото масло се повишиха значително за четвърти пореден месец, обвързани със глобално търсене на внос. В същото време международните цени на слънчогледовото масло се увеличиха рязко през септември, главно заради влошените перспективи за реколтата в Черноморския регион.

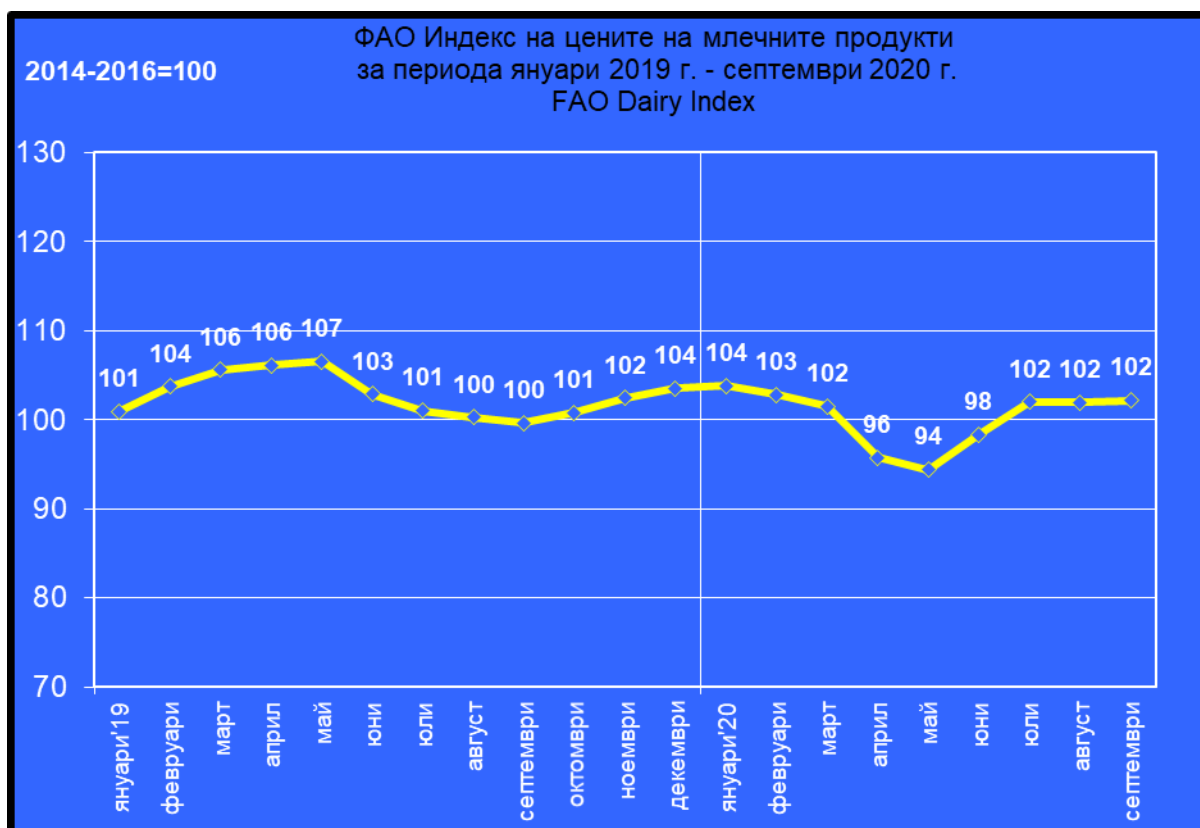
Цената на слънчогледовото олиото на борсата в Ротердам има устойчив възходящ тренд от средата на октомври 2019 г. През първата седмица на януари цената достига до 857.5 долар/тон. През следващите седмици на месеца се наблюдава успокояване и спад на цената на нерафинираното слънчогледово олио. През м. февруари и март се запазва низходящият тренд и в края на месец март кривата стъпва на ниво от 682,5 долар/тон. През м. април международната цена на олиото се покачва до 740 долар/тон, но през последната седмица на месеца кривата леко тръгва надолу. Силният възходящ тренд продължава и през следващите месеци, като в края на м. юли стойностите стъпват на ниво от 860 долар/тон. Прямо края на март е отчетен ръст на цената на олиото от 25%.

В началото на м. август цената на олиото достига максимални стойности за последните две години – 890 \$, но след това кривата слиза до нивото от м. юли. През месец септември международната цена на олиото достига максимални стойности от 2019/2020 година до ниво от 965 \$/тон.

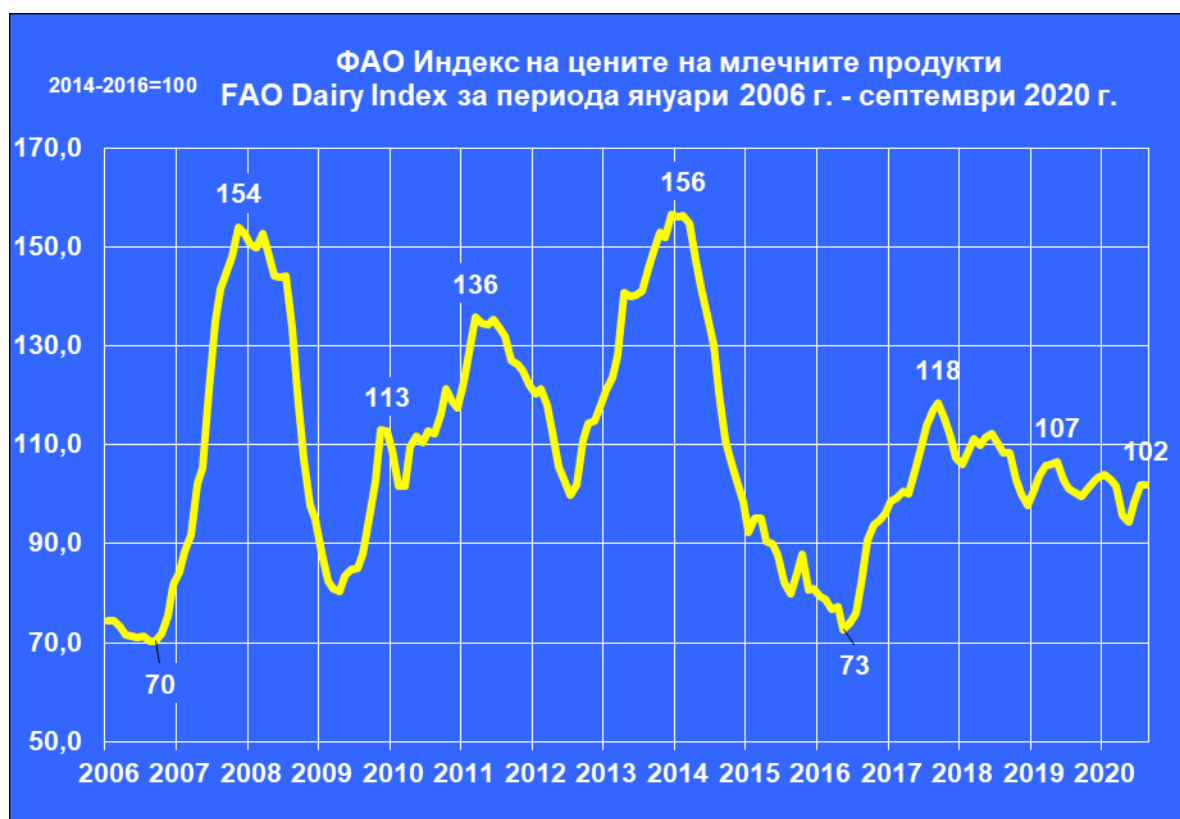

Фиг. 45

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО е средно 102,2 пункта през септември, почти непроменен спрямо август и с 2,5 пункта (2,5 процента) спрямо съответния месец на миналата година. Умереното увеличение на ценовите котировки за масло, сирене и обезмаслено мляко на прах (SMP) се компенсира от спада на тези на пълномаслено мляко на прах (WMP), което доведе до почти стабилен индекс през септември. Цените на маслото се увеличиха поради голямото търсене на краткосрочни доставки и намалената преработка в Европа, докато котировките на сиренето леко се повишиха, отразявайки нарастване на търсенето на внос, съчетано с разширено вътрешно търсене в Европа.

Фиг. 46

Фиг. 47

Индексът на цените на месото на ФАО ** е средно 91,6 пункта през септември, което е със намаление (0,9%) от август, продължавайки общата тенденция на спад, наблюдавана от януари тази година. На годишна база индексът е спаднал с 9,5 пункта (9,4 процента) от стойността си за съответния месец на миналата година. През септември котировките за свинско месо спаднаха, отчасти повлияни от решението на Китай да наложи забрана за внос от Германия след откриването на африканска чума по свинете (АЧС) сред дивите свине,. За разлика от това, котировките за птиче месо се повишиха. Цените на говеждото месо останаха стабилни.

И при този индекс най-високите стойности за последните години са регистрирани през 2014 г.

Фиг. 48

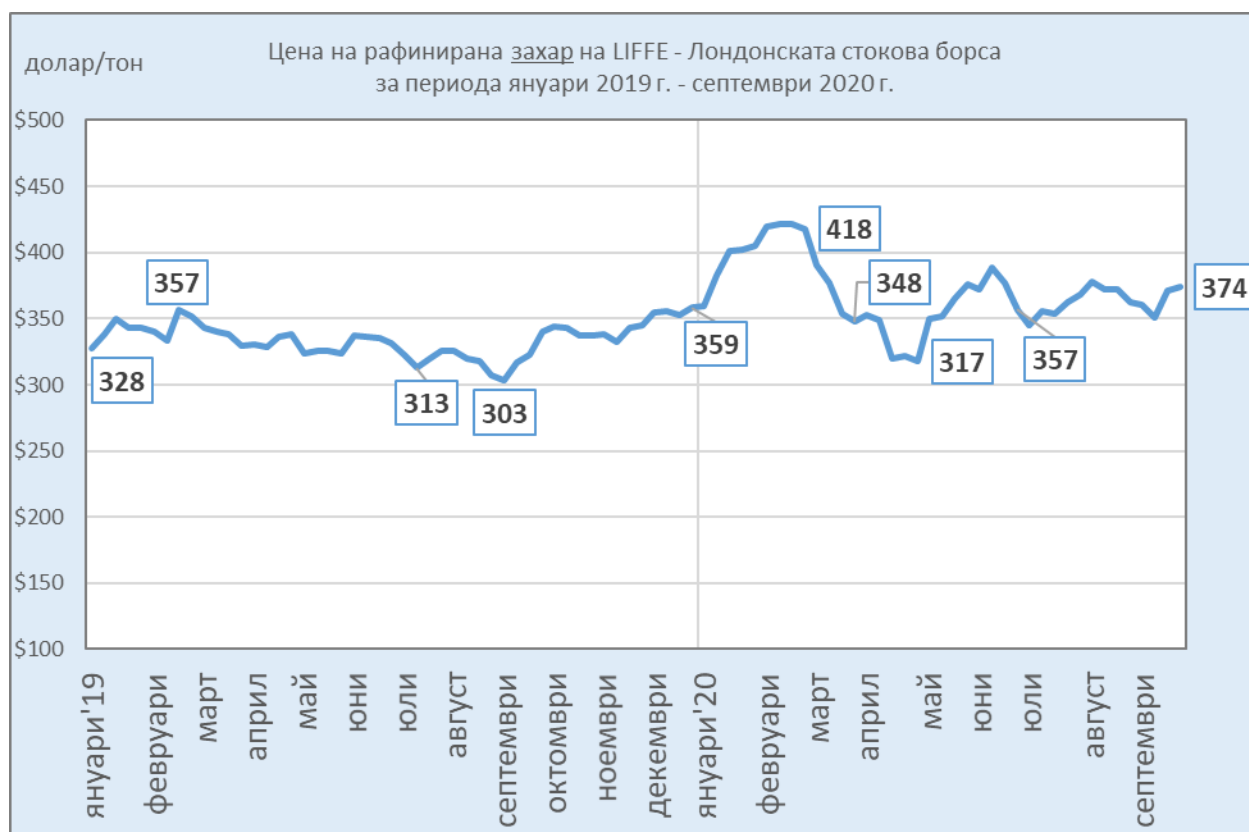
¹ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

Фиг. 49

Индексът на цените на захарта на ФАО е средно 79,0 пункта през септември, което е с 2,1 пункта (2,6%) по – малко спрямо август. Спадът в международните цени на захарта се дължи главно на очакванията за глобален излишък на производство на захар за новия сезон 2020/2021. Последните индикации сочат към значително възстановяване на производството в Индия, вторият по големина производител на захар в света, както и силно производство в Бразилия, най-големият износител в света, след регистрирания спад през миналия сезон.

Цената на рафинирана захар на Лондонската стокова борса в края на септември е на ниво от 374 долар/тон. След голямото покачване на стойностите през 2016 г., кривата има устойчив низходящ тренд, който се обръща в средата на 2019 г., достигайки ниво от 418 долар/тон в началото на 2020 г.(фиг.50)

Фиг. 50

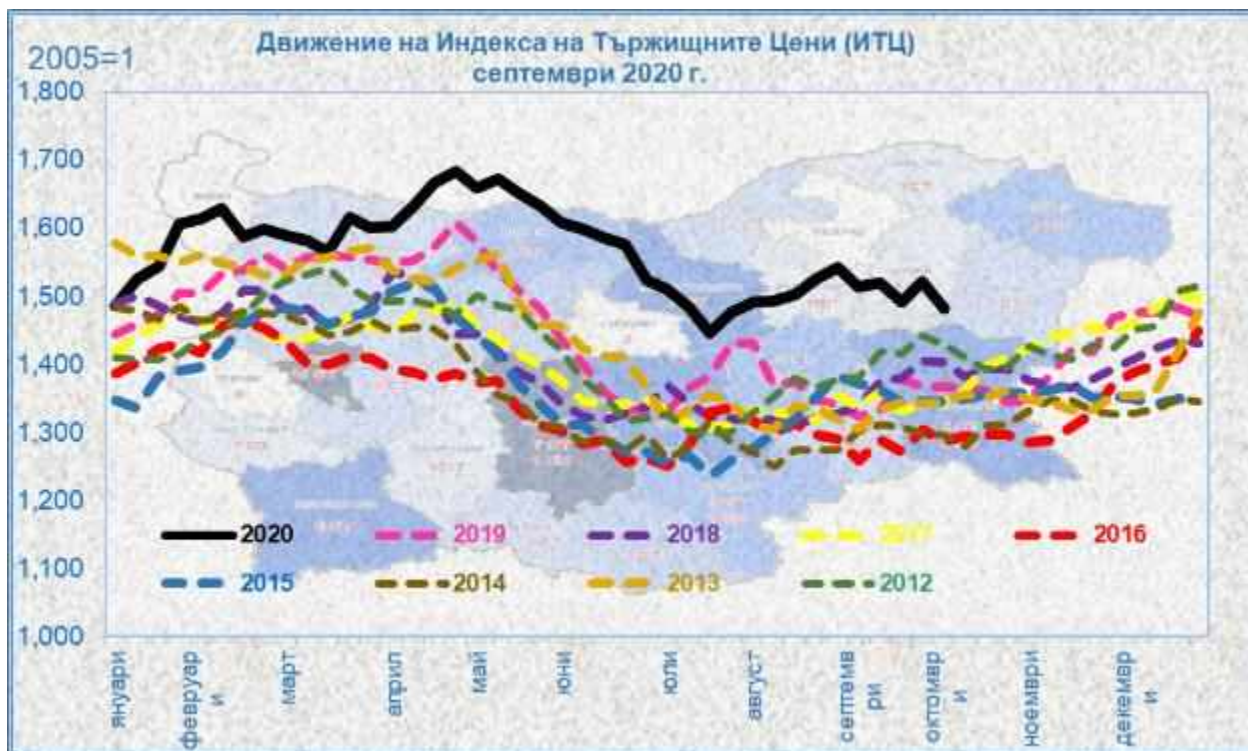
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

От началото на годината кривата на индекса има възходящ тренд, който се задържа до края на м. януари.

През месец април кривата на ИТЦ запазва възходящият си тренд от предходния месец, но през последната седмица на месеца индексът леко тръгва надолу и стъпва на ниво от 1.658 пункта.

Низходящият тренд на кривата на ИТЦ се запазва до средата на м. юли, когато отчетените стойности са 1,404 пункта. През последните седмици на същия месец се заражда възходяща тенденция и стойностите в края на м. август. стъпват на ниво от 1,450 пункта. През месеца септември кривата на Индекса на тържищните цени е 1.481, което е над нивото от същия период на предходните години. (фиг.51)

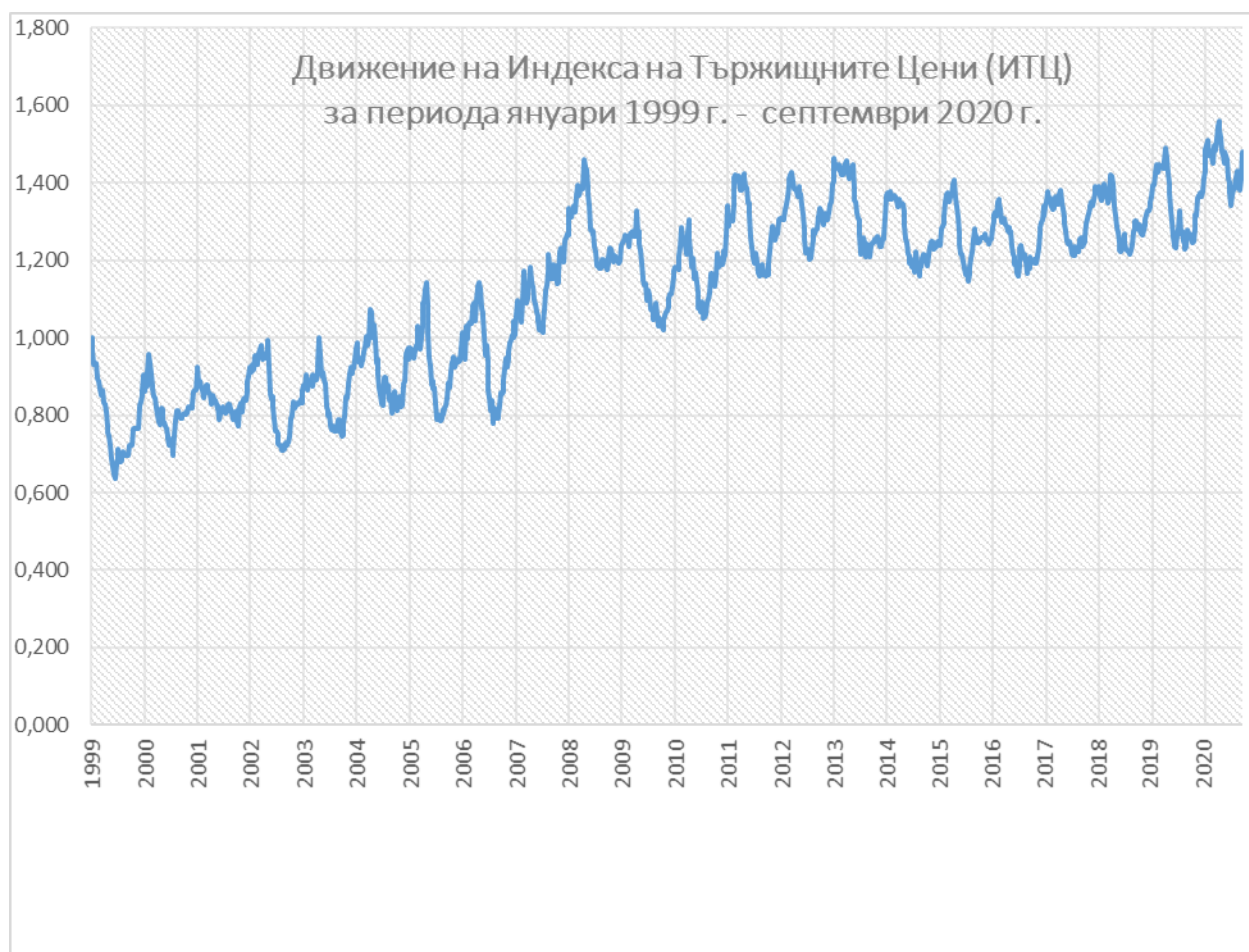
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – септември 2020 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през април 2020 година. Пикови стойности, но на малко по-ниски нива са достигнати и през зимата на 2019 и 2020 година.

Фиг. 51

Фиг. 52

Фиг. 53

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България
за месец **октомври** 2020 г.

На месечна база през месец Октомври на пазара на храни е регистрирано поскъпване на част от хранителните стоки ,най-чувствително при цената на олиото от +14% спрямо месец септември, при ориза и лещата е отчетено повишение от +1%, при брашното от +3%.

Цената на захарта е по-ниска с -1%, а на фасула с - 3%.

При цените на сиренето и яйцата няма промяна При цената на кашкавала има повишение в диапазон от +1%, а при маслото и млякото се наблюдава понижение от -1-2%.При месата и месните произведения наблюдаваните тенденции са низходящи.

На годишна база цените на повечето основни хранителни стоки бележат ръст, който е в диапазон от 5% до 26%.Значително повишение на цената на годишна база има при олиото. Поскъпване спрямо миналата година има и при млечните произведения, с изключение на кравето масло и киселото мляко, те поевтиняват спрямо същия месец на миналата година. Покачване на цената на годишна база има при кренвиршите, каймата, както и при колбасите. Рибите, захарта, оризът и лещата също поскъпват на годишна база.

При цената на свинското месо пилешките гърди и пилешкия бут се наблюдава понижение в диапазон от -7% - 6% спрямо миналата година.

През месец октомври цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база тенденциите са устойчиво низходящи, а на годишна база изменението на цените на плодовете и зеленчуците показват разнопосочни тенденции.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец октомври в периода 2013 – 2020 г. показва, че през тази година цените на повечето хранителни продукти и на млечните произведения са по-високи спрямо същия месец на предходните две - три години. Най-високи стойности през м . октомври тази година

в сравнение със същия месец на предходния осемгодишен период са отчетени при брашното, ориза, кравето сирене, олиото и каймата.

Тенденциите при движението на цените на плодовете и зеленчуците през осемгодишния период показват известно стабилизиране на стойностите на зеленчуците около нивата от периода 2018 – 2019 г. и са по-високи спрямо същия период на 2016 и 2017 г. При цените на плодовете, предмет на този анализ, стойностите са около нивата от периода 2013 – 2017 г.

През първата половина на месец октомври кривата на ИТЦ запазва низходящият си тренд от предходните месеци, а през последните седмици се наблюдава покачване на стойностите.

През месеца кривата на Индекса на тържищните цени е над нивото от същия период на предходните години.

През октомври на международния пазар се наблюдава повишение на цените на растителните масла , зърнените култури, млечните продукти и захарта.

При цените на месото се наблюдава понижение.

Хранителни стоки

фиг.1

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹. (фиг.1)

През месеците май и юни стойностите на този индекс се покачват до ниво от 1.671 пункта. В края на юни се наблюдава успокояване на пазара и кривата леко тръгва надолу. През месец октомври стойностите са на ниво от 1,775 пункта, което е по-високо от нивото през месец септември.

Спрямо същия период на предходната година индексът на хранителните стоки е на по-високо ниво, като се доближава до нивото от 2013 г. (фиг.2)

Най-високите стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше през 2008 г., когато се наблюдаваше повишение на цените на повечето основни хранителни стоки и през 2011 и 2012 г. (фиг.2)

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

Фиг. 2

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. октомври спрямо предходния месец са разнопосочни.

Поскъпване на месечна база е отчетено при лещата от 1%, брашното с 3%, ориза с 1 %. Най голямо повишение има при олиото от +14%. Поевтиняване спрямо септември има при захарта с -1%., и при фасула от – 3%.. (табл. 1, фиг.7)

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура². (фиг.3)

И при този индекс се наблюдава плавно покачване на стойностите от средата на юли, в резултат на лекото поскъпването през последните седмици на кравето сирене и кашкавала. В края на месеца октомври кривата е на ниво от 2,031 пункта и остава над нивото от същия период на миналата година.

В резултат на плавния, но устойчив възходящ тренд на кривата, наблюдаван от началото на годината, стойностите, които достига индексът на млечните произведения през май и октомври са най-високи за последните години.

Пикови стойности на ИТЦ на млечните произведения бяха регистрирани също така в края на 2017 г., когато стоките от тази група поскъпнаха рязко и това беше най-силно изразетно при кравето масло. В периода април – октомври тази година стойностите на индекса миават над нивото от 2017 г.(фиг.3)

Фиг. 3

¹ Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

Фиг. 4

Средно месечните цени на **млечните произведения**, се задържат около нивата от предходния месец. (фиг.4)

ИТЦ на **месото, месните произведения и рибата**³ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо. (фиг. 5)

До средата на м. юни кривата на този индекс има плавен и устойчив възходящ тренд. Следва обръщане на тенденцията и през юли стойностите бележат лек спад, който продължава и през месец август. През последната седмица на м. октомври индексът стъпва на ниво от 1.410 пункта и е над нивото от същия период на предходната година.

Фиг. 5

¹ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

Фиг. 6

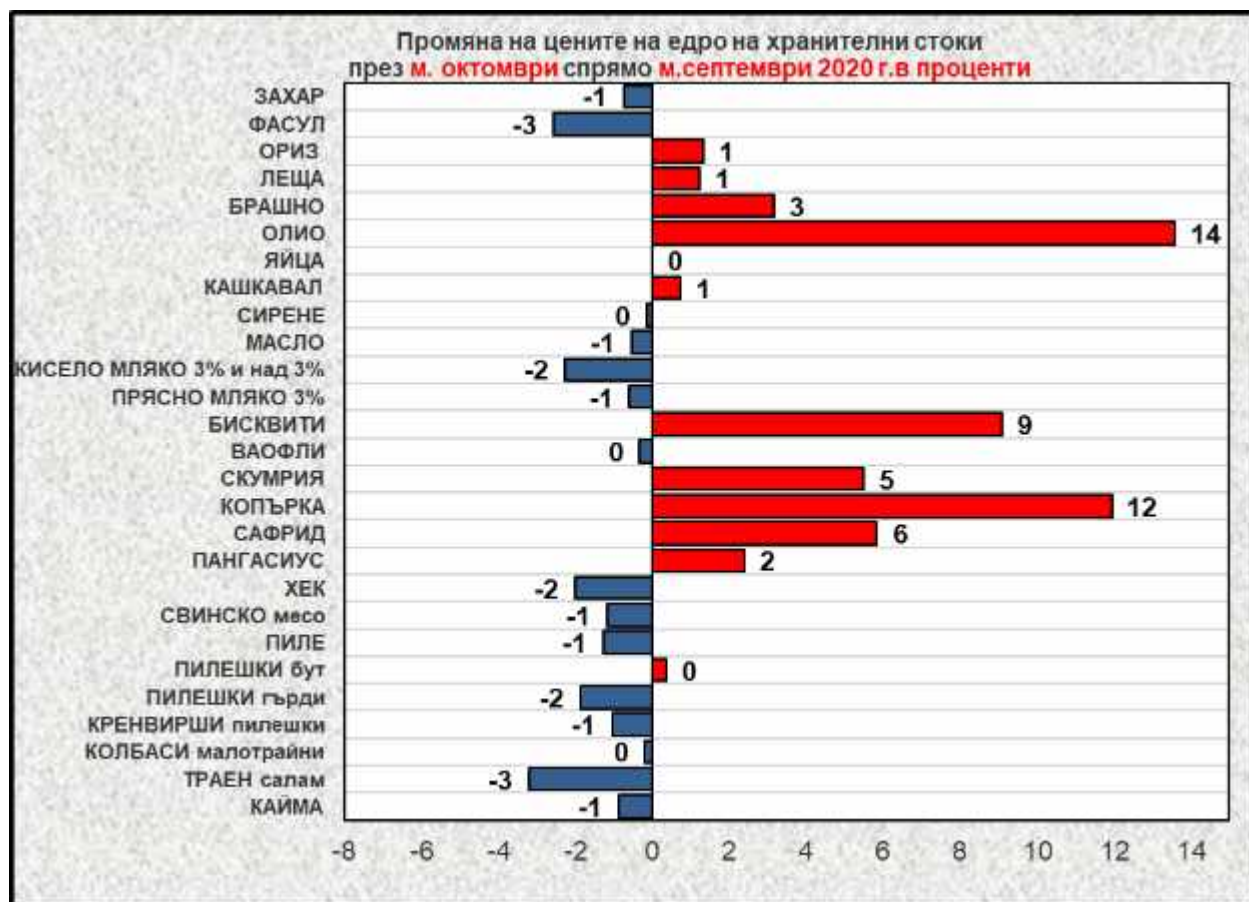
Стойностните колебания на цените на месото и месните произведения през м. Октомври спрямо месец септември като цяло са низходящи.

Понижение от -2% е отчетено при пилето, при пилешките гърди има понижение от -4%, свинското месо се понижава с -1,2%. При колбасите и кренвиршите се наблюдава понижение от -1,0%- 0,2% спрямо предходния месец. При рибата е отчетено повишение от 5% при скумрията, а от захарните изделия си наблюдава понижение на цената на вафлите с -0,3% .(табл. 1, фиг. 7)

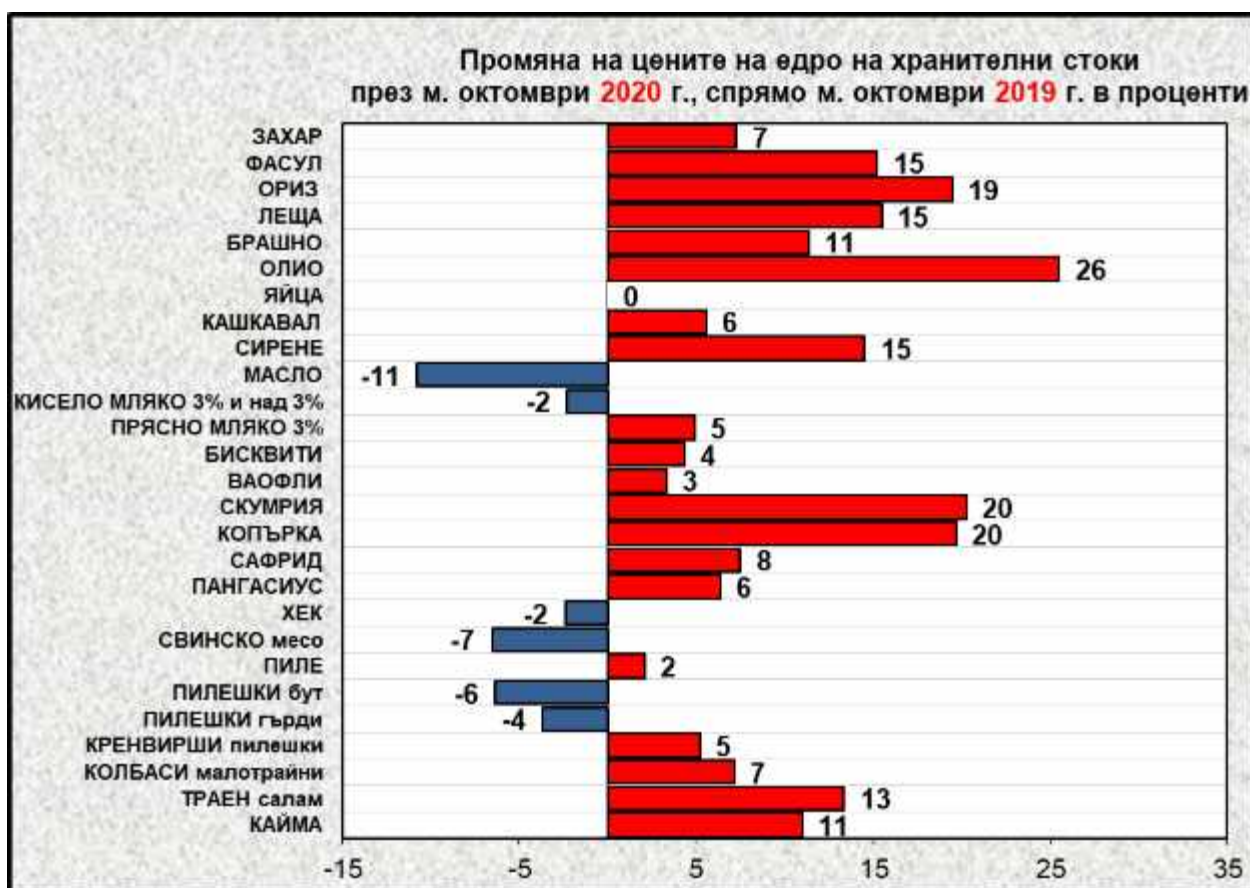
СТОКА	сеп.20	окт.20			окт.19		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.	цена	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	1,34	1,33	-0,7	-0,01	1,24	7,3	0,09
ФАСУЛ	3,88	3,78	-2,6	-0,10	3,28	15,2	0,50
ОРИЗ	2,24	2,27	1,3	0,03	1,90	19,5	0,37
ЛЕЩА	2,43	2,46	1,2	0,03	2,13	15,5	0,33
БРАШНО	0,95	0,98	3,2	0,03	0,88	11,4	0,10
ОЛИО	2,21	2,51	13,6	0,30	2,00	25,5	0,51
ЯЙЦА	0,19	0,19	0,0	0,00	0,19	0,0	0,00
КАШКАВАЛ	10,75	10,83	0,7	0,08	10,26	5,6	0,57
СИРЕНЕ	6,88	6,87	-0,1	-0,01	6,00	14,5	0,87

МАСЛО	1,92	1,91	-0,5	-0,01	2,14	-10,7	-0,23
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,88	0,86	-2,3	-0,02	0,88	-2,3	-0,02
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,72	1,71	-0,6	-0,01	1,63	4,9	0,08
БИСКВИТИ	1,32	1,44	9,1	0,12	1,38	4,3	0,06
ВАОФЛИ	3,11	3,10	-0,3	-0,01	3,00	3,3	0,10
СКУМРИЯ	4,56	4,81	5,5	0,25	4,00	20,3	0,81
КОПЪРКА	2,01	2,25	11,9	0,24	1,88	19,7	0,37
САФРИД	3,25	3,44	5,8	0,19	3,20	7,5	0,24
ПАНГАСИУС	3,76	3,85	2,4	0,09	3,62	6,4	0,23
ХЕК	4,98	4,88	-2,0	-0,10	5,00	-2,4	-0,12
СВИНСКО месо	9,40	9,29	-1,2	-0,11	9,94	-6,5	-0,65
ПИЛЕ	3,94	3,89	-1,3	-0,05	3,81	2,1	0,08
ПИЛЕШКИ бут	2,80	2,81	0,4	0,01	3,00	-6,3	-0,19
ПИЛЕШКИ гърди	7,46	7,32	-1,9	-0,14	7,60	-3,7	-0,28
КРЕНВИРШИ пилешки	3,89	3,85	-1,0	-0,04	3,66	5,2	0,19
КОЛБАСИ малотрайни	5,09	5,08	-0,2	-0,01	4,74	7,2	0,34
ТРАЕН салам	9,73	9,42	-3,2	-0,31	8,31	13,4	1,11
КАЙМА	5,80	5,75	-0,9	-0,05	5,18	11,0	0,57

Таблица 1

Фиг. 7

Фиг. 8

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават преобладаващо възходящи тенденции. (табл. 1, фиг. 8) Поскъпването на годишна база на стоките от тази група е от 7 – 26 %. Цените на млечните произведения се покачват на годишна база с 6-15%, а цената на кравето масло бележи спад от -11% спрямо същия месец на миналата година. Поевтиняване на годишна база е отчетено при свинското месо със - 7 % , при пилешкия бут с -6 %, при пилешките гърди със – 4%. Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват поскъпване на всички видове с +6% +20%, с изключение на риба хек ,при която има понижение на цената с 2%. При цените на захарните изделия има поскъпване на годишна база на вафлите с 3% и на бисквитите с 4%. (фиг. 8)

октомври.	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2013	1,81	4,06	1,93	0,84	2,15	0,19	10,88	5,56	1,30	4,21	7,30	4,17	4,99
2014	1,20	4,09	2,06	0,81	1,89	0,19	10,72	5,59	1,34	4,04	7,30	3,96	4,72
2015	1,33	3,23	2,03	0,84	2,24	0,20	9,99	5,22	1,32	7,00	7,01	3,81	4,61
2016	1,53	3,24	1,96	0,80	2,11	0,17	9,75	5,33	1,36	4,05	6,52	3,79	4,71
2017	1,41	3,33	1,90	0,80	2,02	0,25	10,47	6,18	2,24	4,14	6,36	3,78	4,64
2018	1,11	3,09	1,90	0,81	1,96	0,19	9,50	5,70	2,23	3,85	6,45	3,79	4,40
2019	1,25	3,31	1,89	0,87	1,96	0,19	10,33	6,15	2,19	4,15	10,30	3,87	4,83
2020	1,34	3,79	2,30	1,01	2,59	0,19	10,74	6,90	1,89	4,63	9,29	3,96	5,85

Таблица 3 Цени на едро на хранителни стоки през м. октомври 2013/2020 г.

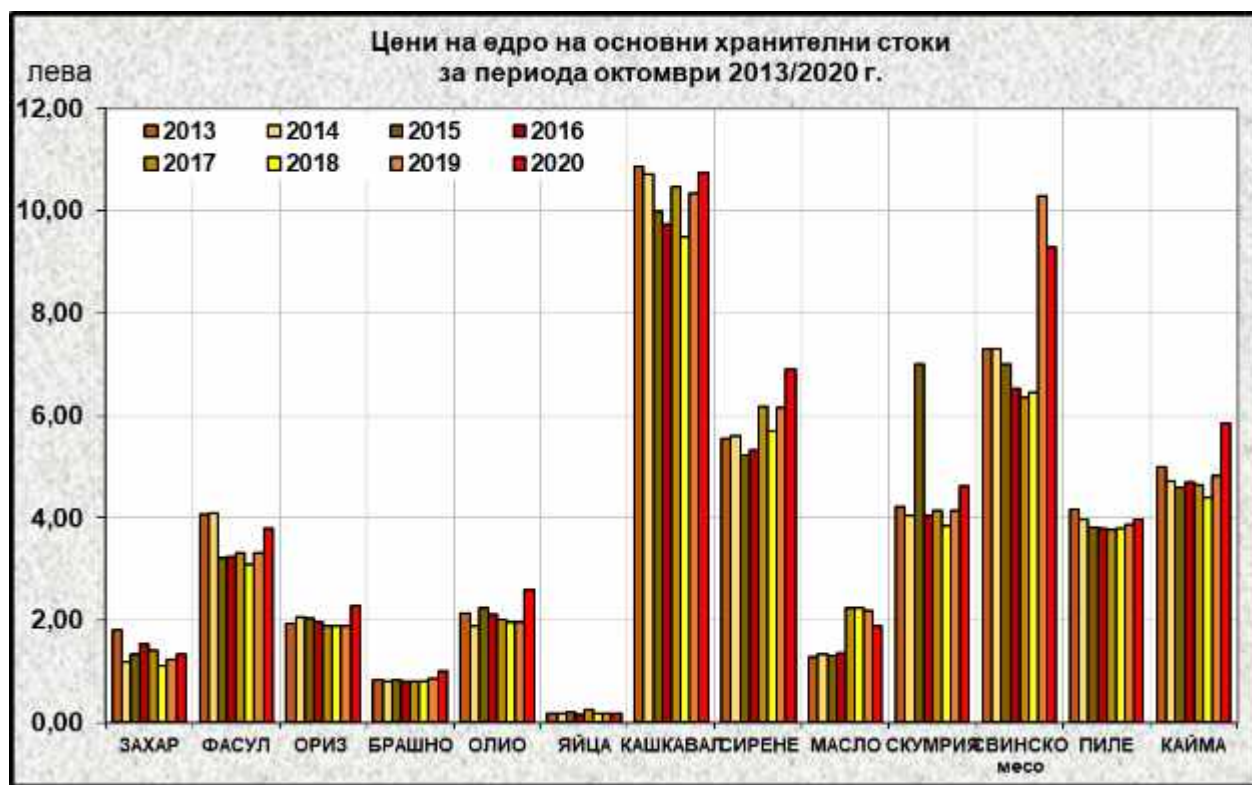
Анализът на цените на хранителните стоки през м. октомври 2020 г. в сравнение със същия месец на осемгодишния период (2013 - 2020 г.) показва, че цените на повечето основни хранителни стоки са над нивата от същия месец на периода 2014 – 2018 г.

- През м. октомври тази година цените на брашното, ориза и олиото са най-високи.

- При млечните продукти се наблюдава ръст на цените спрямо периода 2013 – 2019 г., като цената на кравето сирене през октомври 2020г. е най-висока. Цената на маслото е под стойностите от 2017 - 2019 г.

- Цената на каймата е най-висока спрямо предходните осем години. Цената на свинското месо през м.октомври е по-ниска спрямо м.октомври 2019 година.

Цената на пилешкото месо през анализирания период се задържа на близки по стойности нива. (табл.3 и фиг.9)

Фиг. 9

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони показва, че отклоненията в цените в различните региони от средната за страната цена са в диапазона $\pm 15 - 40\%$.

При средна цена за страната през м. октомври на брашното 0.98 лв./кг, средната цена на тържищата в област Бургас е 1.30 лв./кг, а в област Враца цената е 0.68 лв./кг.

Най-високи цени на едро на захарта през октомври са отчетени отново в област Бургас - 1,75 лв./кг, а най-ниски в област Добрич – 1.17лв./кг, при средна цена на едро за страната 1.33 лв./кг.

Най-скъпо се е търгуvalo през месеца олиото на тържищата в област Бургас – 2.85 лв./л, най-евтино е било то в Плевенска област – 2,09 лв./л, а средната за страната цена на олиото през месеца е 2,61 лв./л. (фиг.10)

Фиг. 10

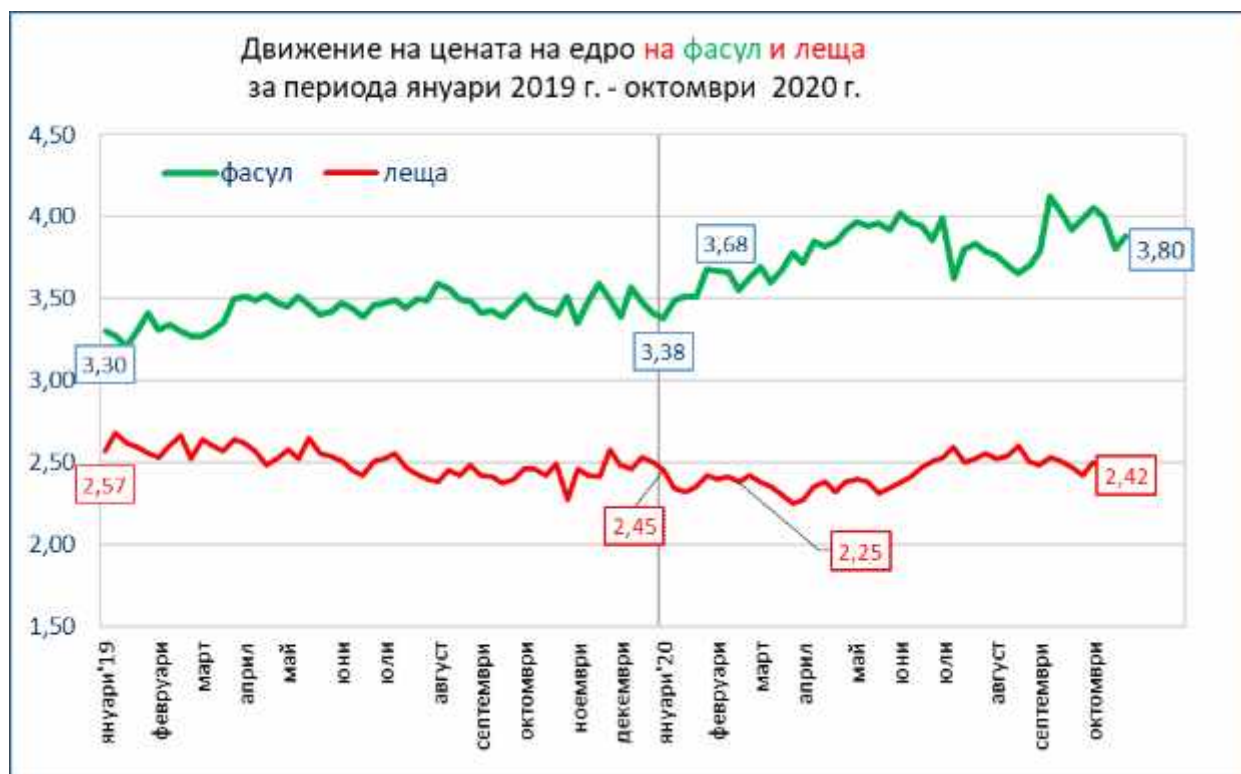
Фиг. 11

Фиг. 12

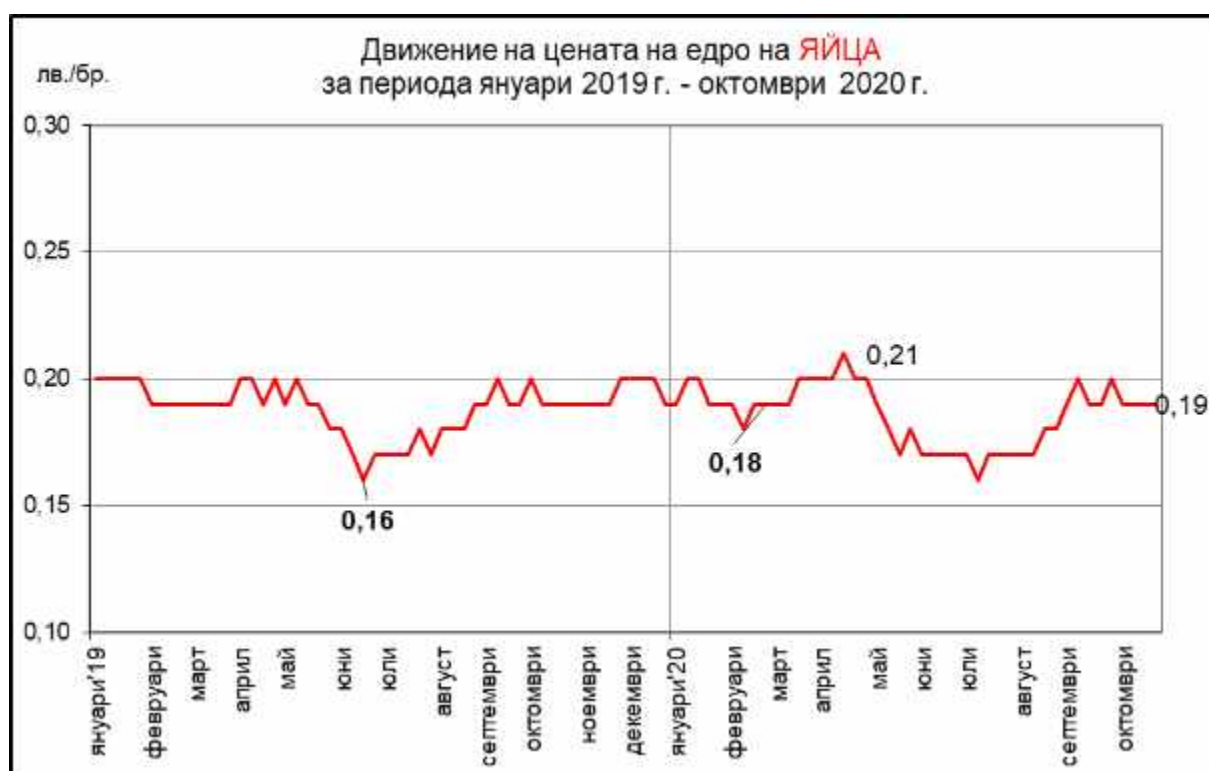
Фиг. 13

Фиг. 14

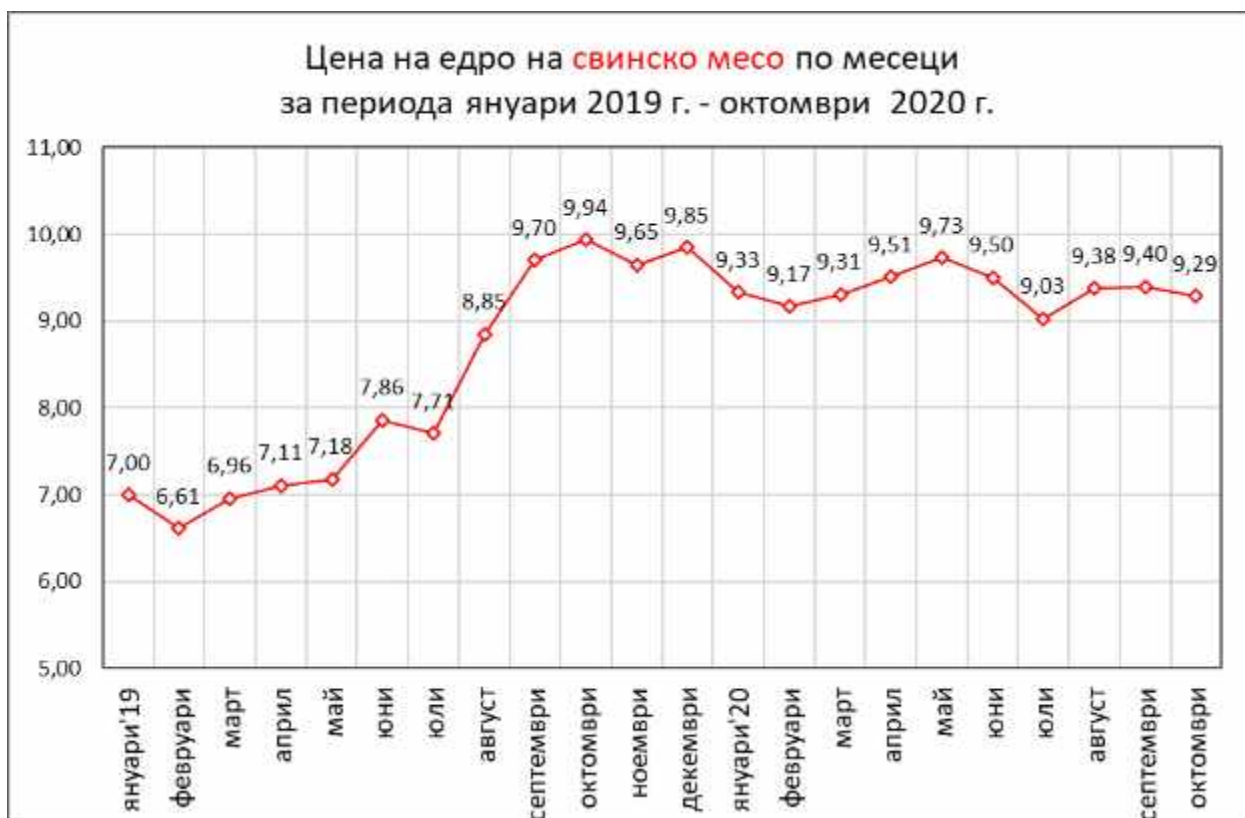
Фиг. 15

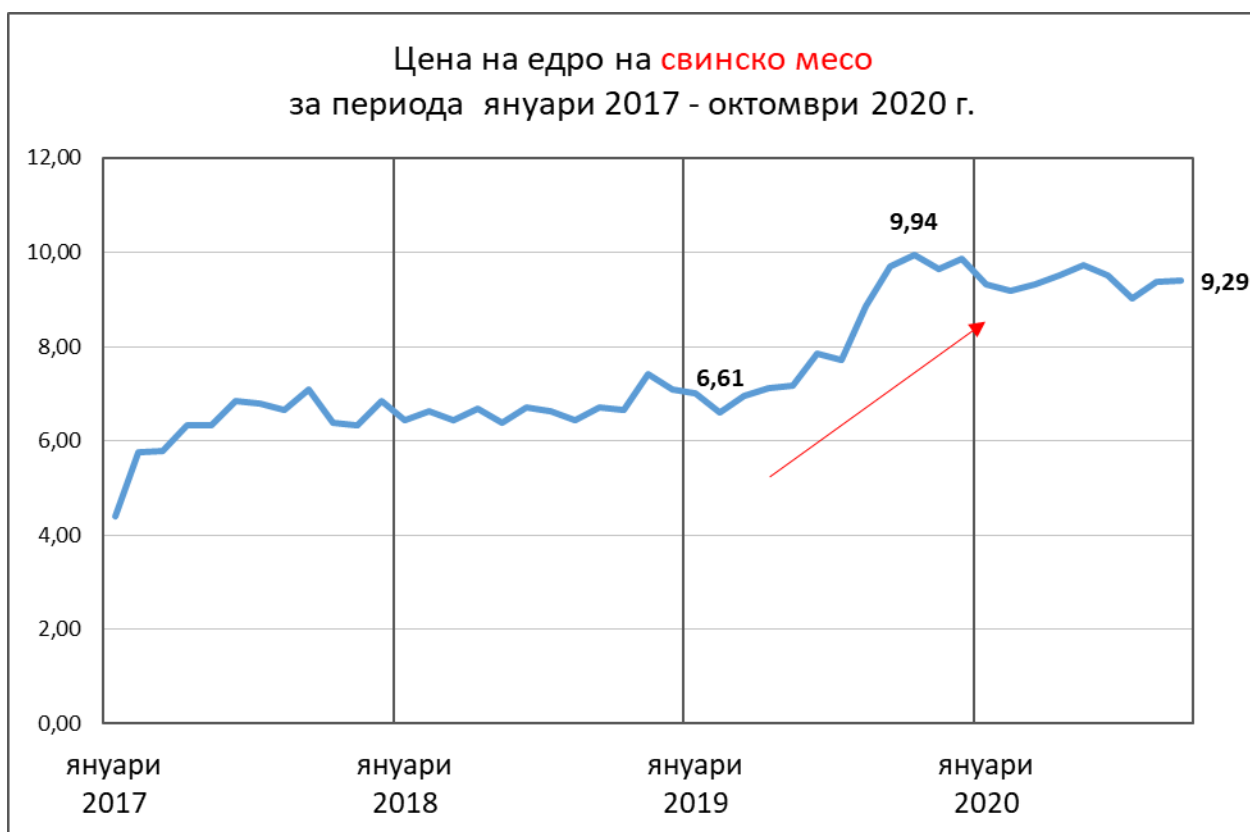
Фиг. 16

Фиг. 17

Фиг. 18

Фиг. 19

Фиг. 20

Фиг.21

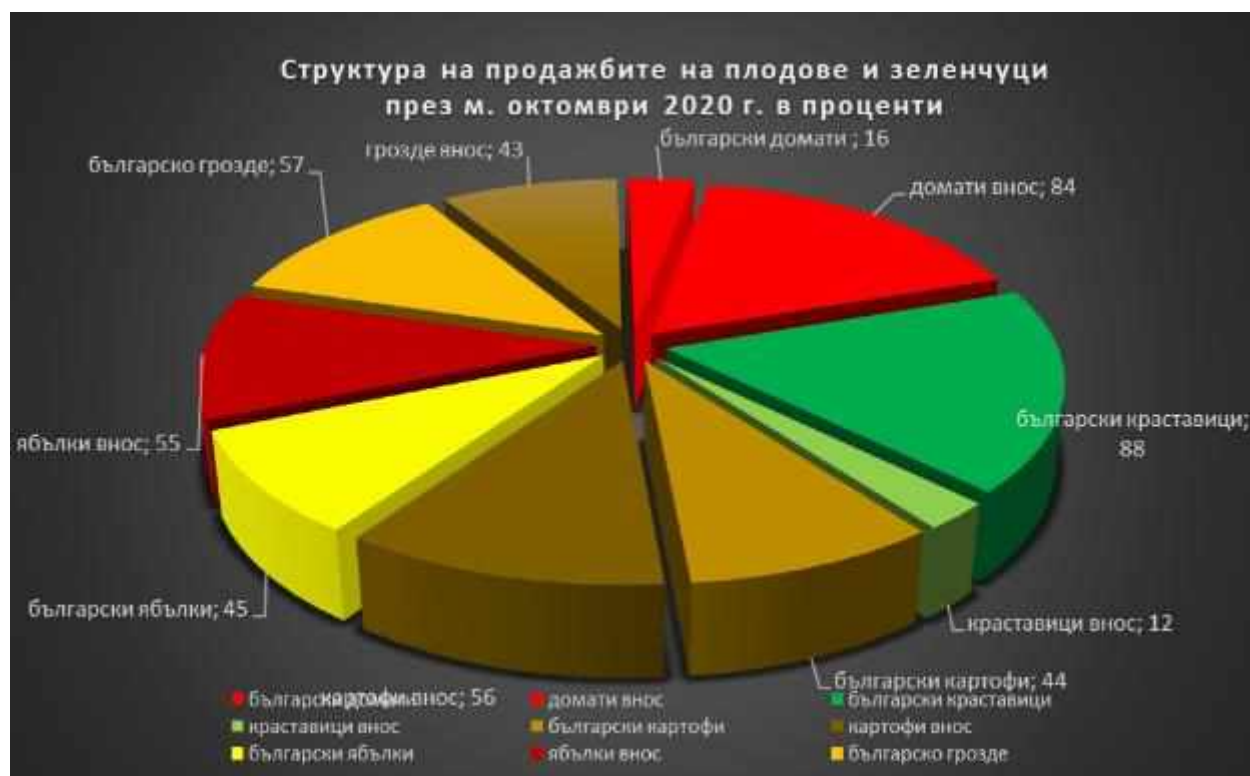

Фиг.22

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават. Наблюденията върху пазара на плодовете и зеленчуците през м. октомври показват, че относителният дял на предлаганите количества на българската продукция е по-малък в сравнение с дела на продажбите от внос. (фиг.23)

Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос през месеца показва превес на вносните домати, като съотношението е 84% към 16%. При продажбите на краставиците относителният дял на българските краставици е 88%, а на вносните съответно 12%. Относителният дял на пазара на вносните картофи е по-голям и е 56%. Количествата вносни ябълки преобладават на пазара, като съотношението е 55% -45 %. През м. октомври 57% от предлаганото на пазара грозде е българско. (фиг.23)

Фиг. 23

Движението на кривата на ИТЦ⁴ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода февруари – април, а минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични условия се регистрират през месеците юли -август. (фиг.24)

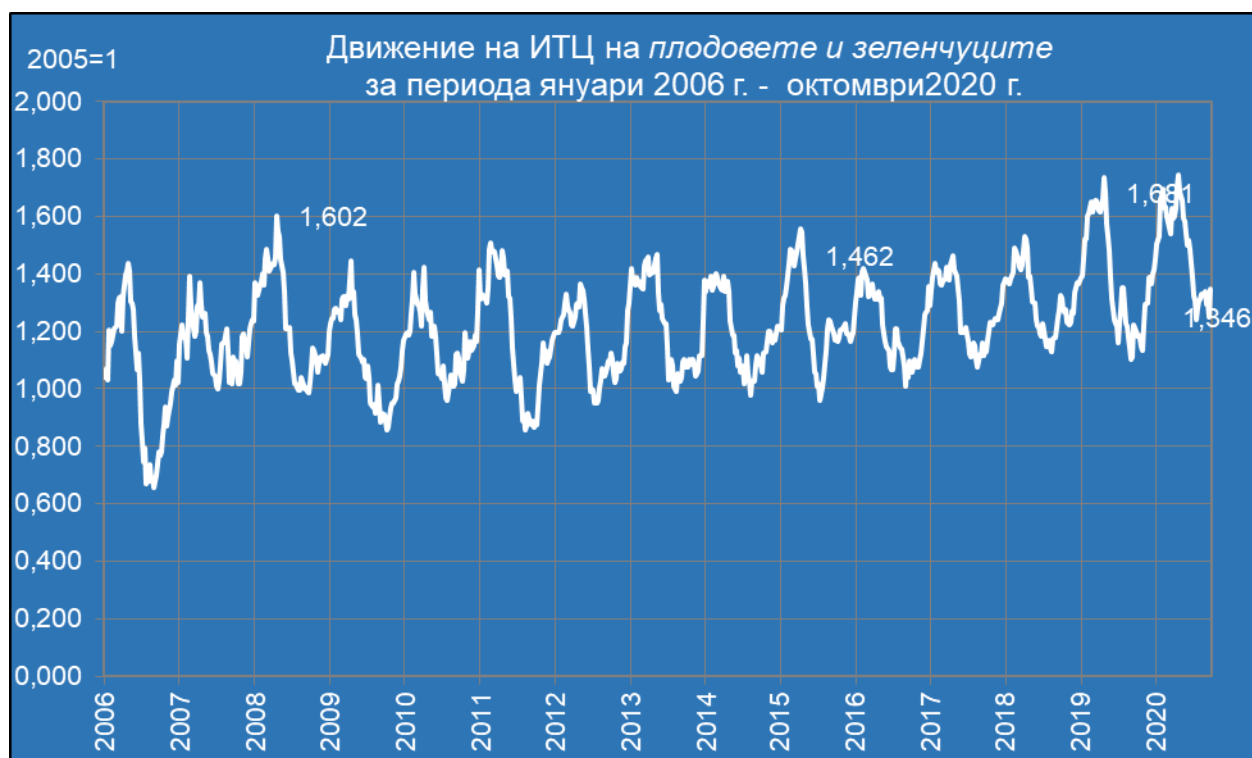
От средата на април кривата на този индекс придобива устойчив низходящ тренд, който се задържа до третата седмица на м. юли. Следва обръщане на тенденцията и през последните седмици на месец август кривата тръгва нагоре. В края на октомври индексът стъпва на ниво от 1.346 пункта, което е над нивото от същия месец на миналата година. (фиг.24)

Наблюденията от предходните години показват, че най-високи стойности индексът на плодовете и зеленчуците достига в периода февруари – април. През тази година в средата на м. април се отчетоха пикови за последните години стойности от 1.746 пункта

Фиг. 24

⁴ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

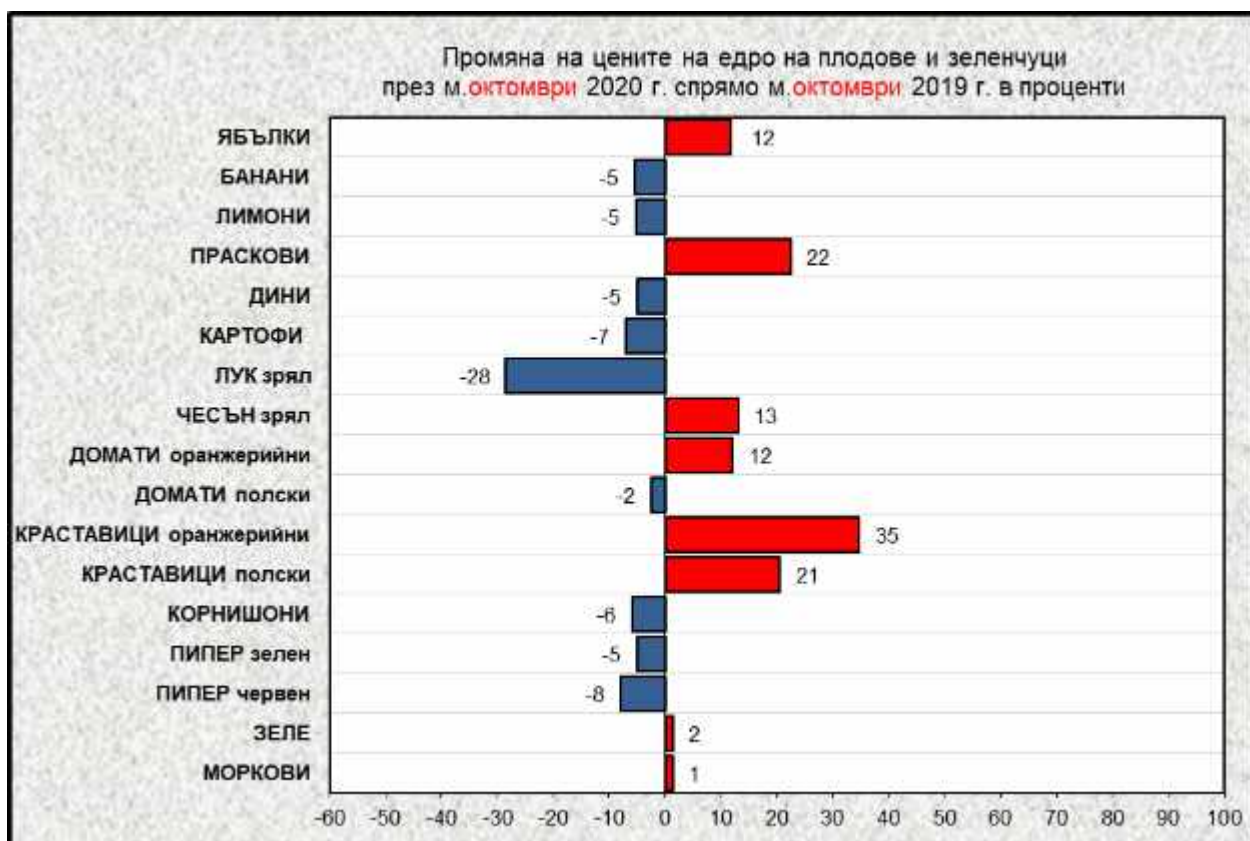
Фиг. 25

СТОКА	сеп. 20	окт. 20	промяна в %	промяна в лв.	окт. 19	промяна в %	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,37	1,24	-9	-0,13	1,11	12	0,13
БАНАНИ	2,02	1,95	-3	-0,07	2,06	-5	-0,11
ЛИМОНИ	2,67	2,23	-16	-0,44	2,35	-5	-0,12
ПРАСКОВИ	1,52	2,07	36	0,55	1,69	22	0,38
ДИНИ	0,48	0,57	19	0,09	0,60	-5	-0,03
КАРТОФИ	0,66	0,66	0	0,00	0,71	-7	-0,05
ЛУК зрял	0,73	0,73	0	0,00	1,02	-28	-0,29
ЧЕСЪН зрял	4,28	4,22	-1	-0,06	3,73	13	0,49
ДОМАТИ оранжерийни	1,79	2,23	25	0,44	1,99	12	0,24
ДОМАТИ полски	1,28	1,26	-2	-0,02	1,29	-2	-0,03
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	1,41	1,63	16	0,22	1,21	35	0,42
КРАСТАВИЦИ полски	1,24	1,41	14	0,17	1,17	21	0,24
КОРНИШОНИ	1,22	1,44	18	0,22	1,53	-6	-0,09
ПИПЕР зелен	1,13	1,16	3	0,03	1,22	-5	-0,06
ПИПЕР червен	1,34	1,39	4	0,05	1,51	-8	-0,12
ЗЕЛЕ	0,64	0,65	2	0,01	0,64	2	0,01
МОРКОВИ	0,71	0,70	-1	-0,01	0,69	1	0,01

Таблица 4

Фиг. 26

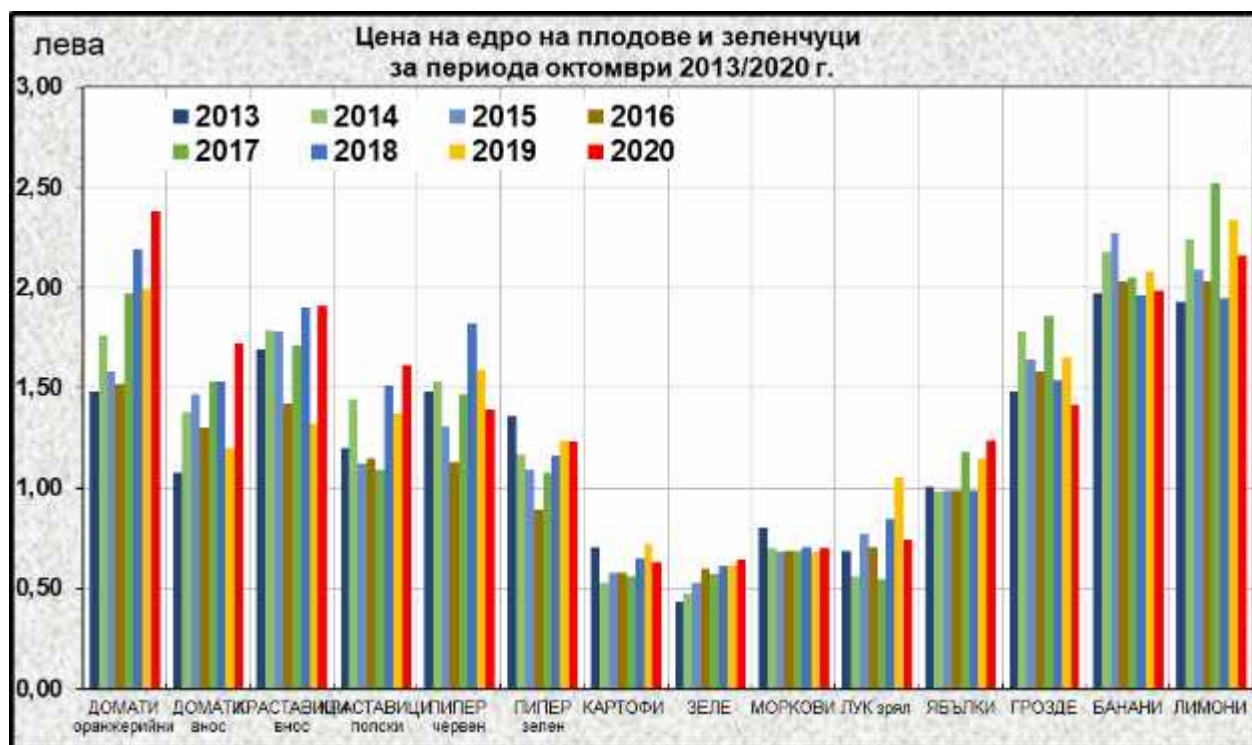
Фиг27

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. октомври спрямо м. септември се наблюдават преобладаващо възходящи тенденции. (фиг.26). На месечна база е регистриран ръст на цените на плодовете, и зеленчуците предмет на този анализ в диапазона +2 -36 %. Понижение е отчетено при ябълките -9%, лимоните от -16% и бананите от -3%. Прасковите и дините са поскъпнали съответно със 36% – 19% спрямо месец септември 2020г. При домати и краставиците е отчетено повишение от +25 +14%.

В сравнение със същия месец на миналата година при цените на зеленчуците наблюдаваните тенденции са разнопосочни. Поскъпване на годишна база има при чесъна, (13%), при оранжерийните домати (12%) и при краставиците 35%. Поевтиняване се наблюдава при картофите -7%, при корнишоните -6% при зрелия лук -28% и при зеления и червения пипер -5% - 8%. При плодовете, предмет на този анализ се наблюдава поевтиняване на годишна база с -5% при бананите, лимоните и дините. При прасковите се отчита повишение от 22% на годишна база.

октомври	ДОМАТИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ полски	ПИПЕР червен	ПИПЕР зелен	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЯБЪЛКИ	ГРОЗДЕ	БАНАНИ	ЛИМОНИ
година												
2013	1,48	1,20	1,48	1,36	0,71	0,43	0,80	0,69	1,01	1,48	1,97	1,93
2014	1,76	1,44	1,53	1,17	0,53	0,48	0,70	0,56	0,98	1,78	2,18	2,24
2015	1,58	1,12	1,31	1,09	0,58	0,53	0,68	0,77	0,99	1,64	2,27	2,09
2016	1,52	1,15	1,13	0,89	0,58	0,60	0,69	0,71	0,99	1,58	2,03	2,03
2017	1,97	1,09	1,47	1,08	0,56	0,57	0,69	0,55	1,18	1,86	2,05	2,52
2018	2,19	1,51	1,82	1,16	0,65	0,61	0,71	0,85	0,99	1,54	1,96	1,95
2019	1,99	1,37	1,59	1,24	0,72	0,61	0,68	1,05	1,15	1,65	2,08	2,34
2020	2,38	1,61	1,39	1,23	0,63	0,64	0,70	0,75	1,24	1,42	1,99	2,16

Таблица 5 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. октомври 2013/2020г.

Фиг. 28

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. октомври 2020 г. в сравнение със същия месец на осемгодишния период (2013 – 2020 г.) показва следните тенденции: (табл. 5 и фиг28)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

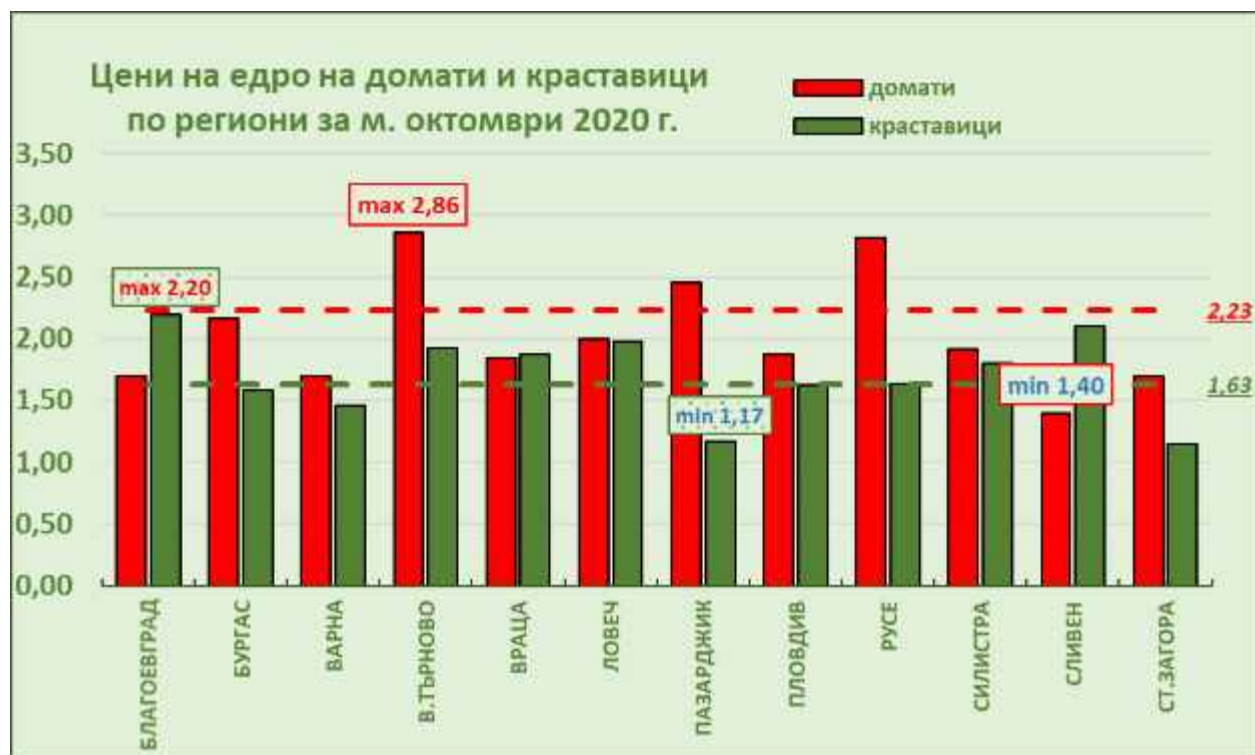
- Цените на домати и краставиците през м. октомври 2020 г. са по-високи спрямо предходните години. Цените на картофите, зелето, морковите и зрелия лук са около нивата от периода 2016-2019 г.

- Цените на гроздето и лимоните, са близки до нивата на 2013-2018 година ,като са по-ниски от 2019 година.

Анализът на цените на едро на домати и краставици по региони показва, че отклоненията на цените в различните региони от средната за страната цена са значителни и достигат на места до 100%. (фиг.29)

При средна за страната цена на едро на домати 2,23 лв./кг, цената на тържищата в област Сливен е най-ниска 1,40 лв./кг, а в област В.Търново тяхната цена през месеца е била най-висока 2,86лв./кг. Най-висока средно месечна цена

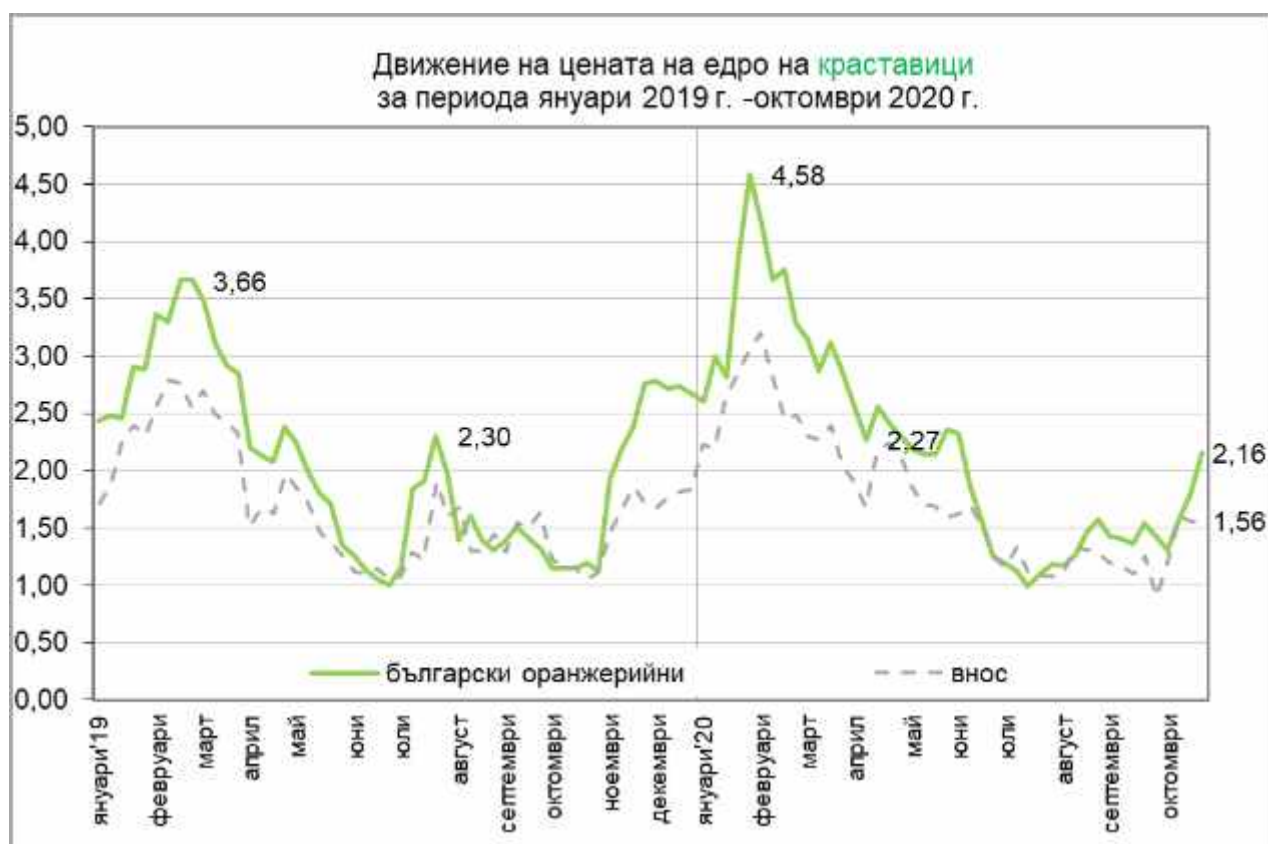
на краставиците през м. октомври е регистрирана в област Благоевград – 2,20 лв./кг, най-ниска е била в Ст.Загора – 1,15 лв./кг, а средната цена за страната на краставиците през месеца е 1,63 лв./кг.

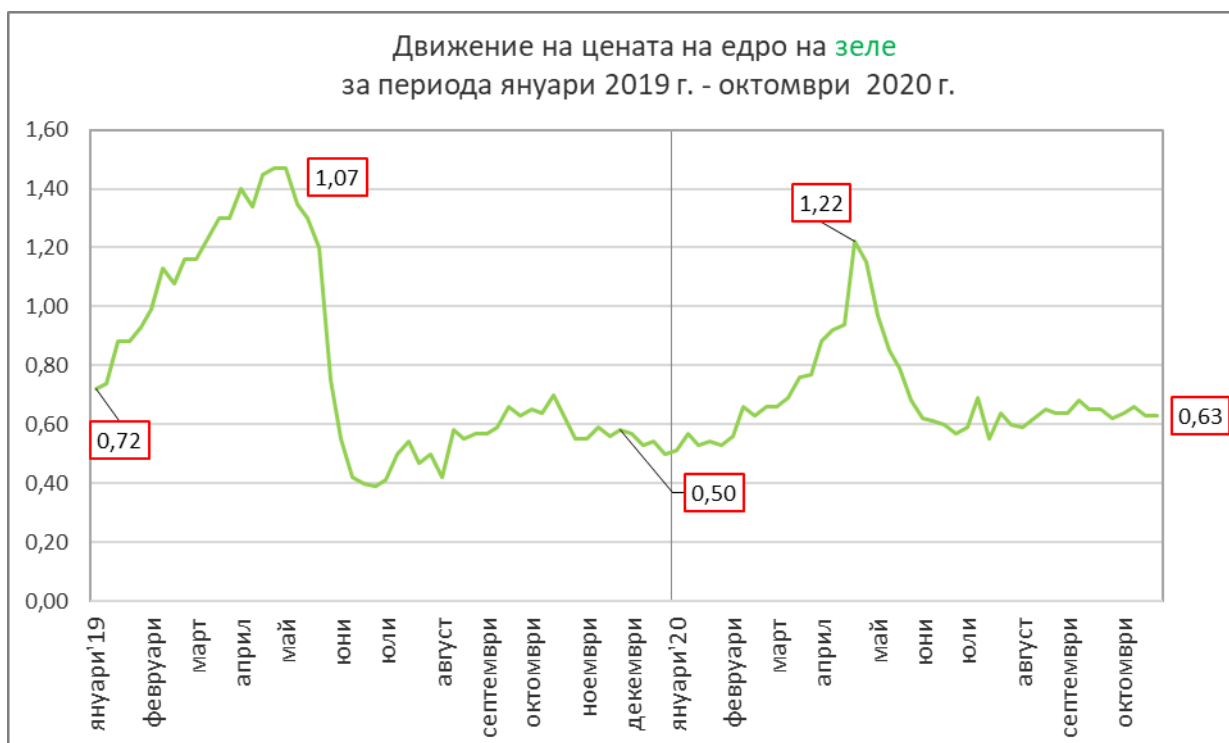
Фиг. 29

Фиг.30

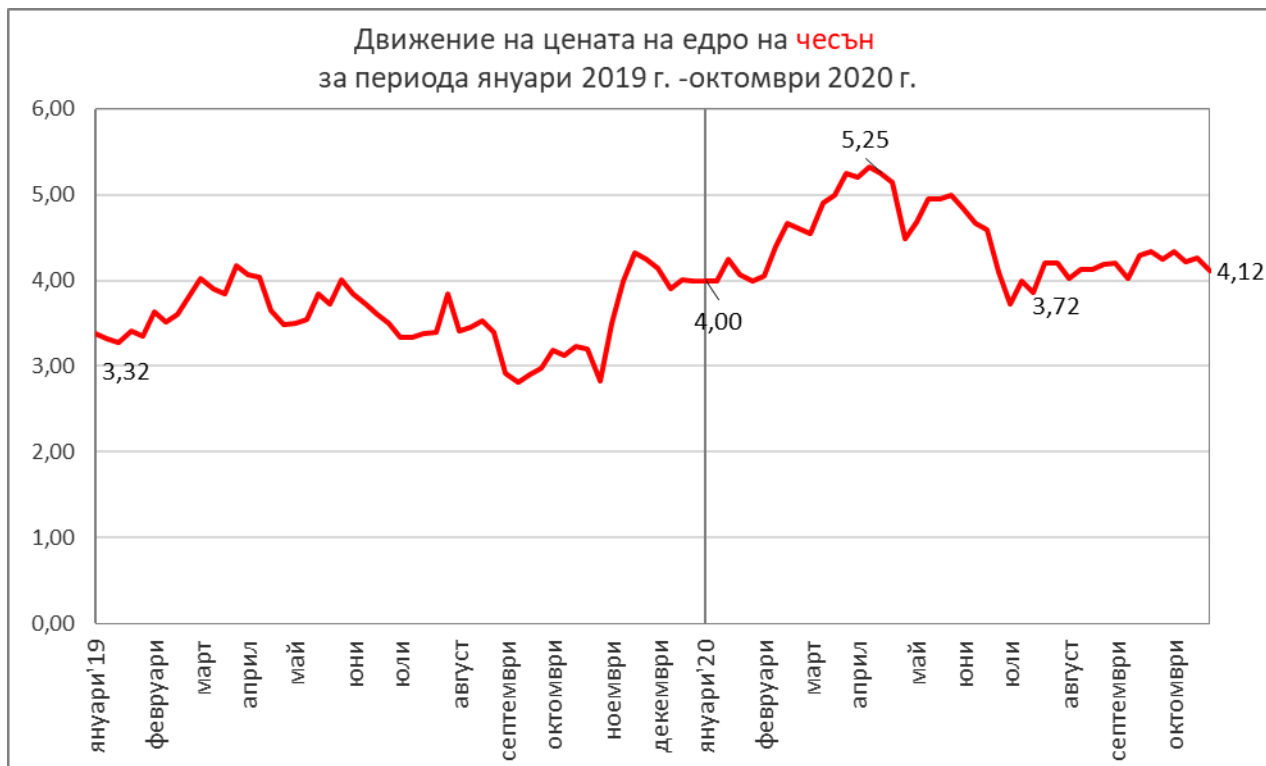
Фиг. 31

Фиг. 32

Фиг. 33

Фиг. 34

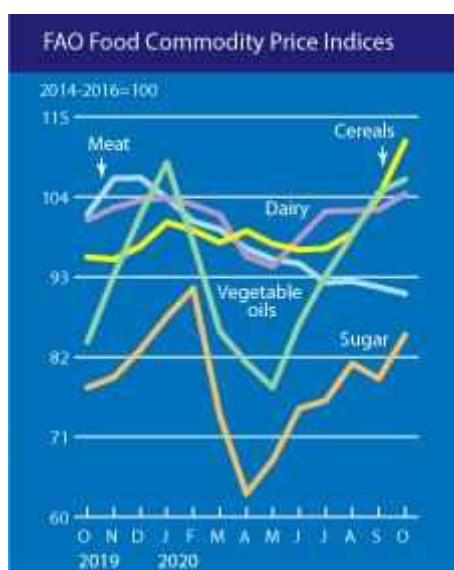
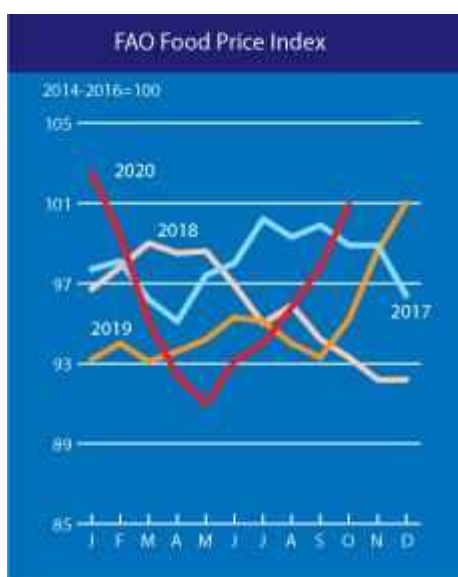
Фиг. 35

Фиг. 36

Международни цени

Индексът на цените на храните на ФАО продължи възходящата си тенденция през октомври

Фиг.37

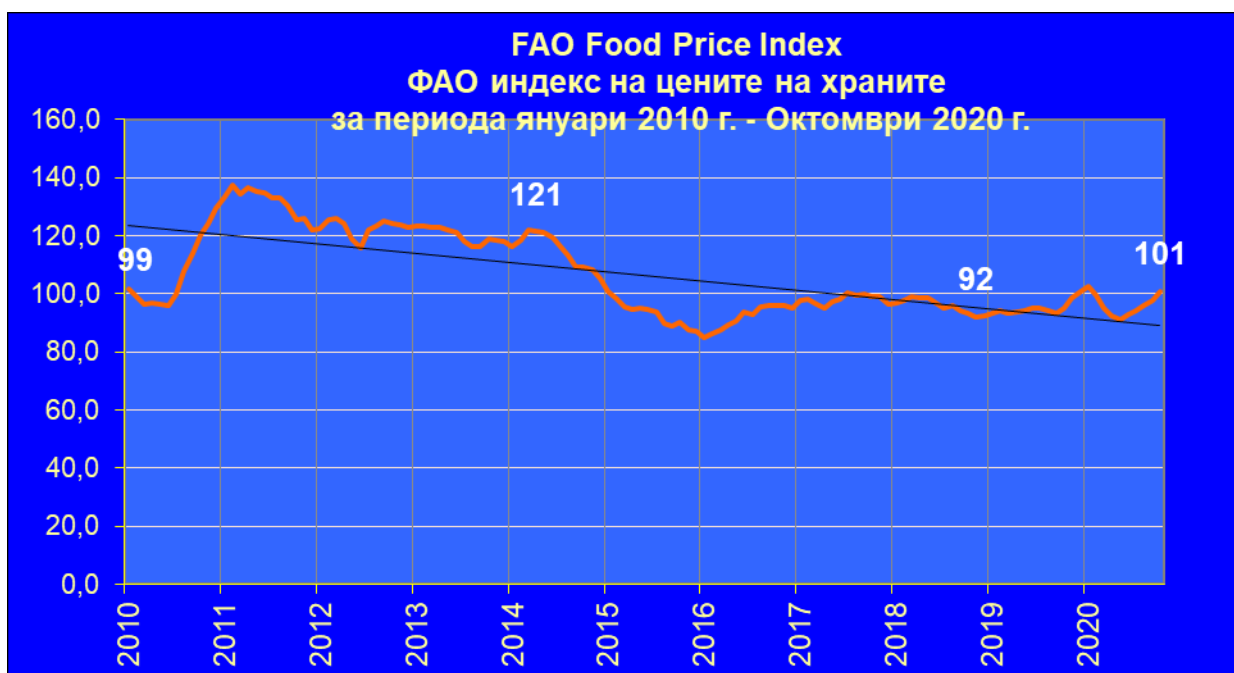
Фиг.38

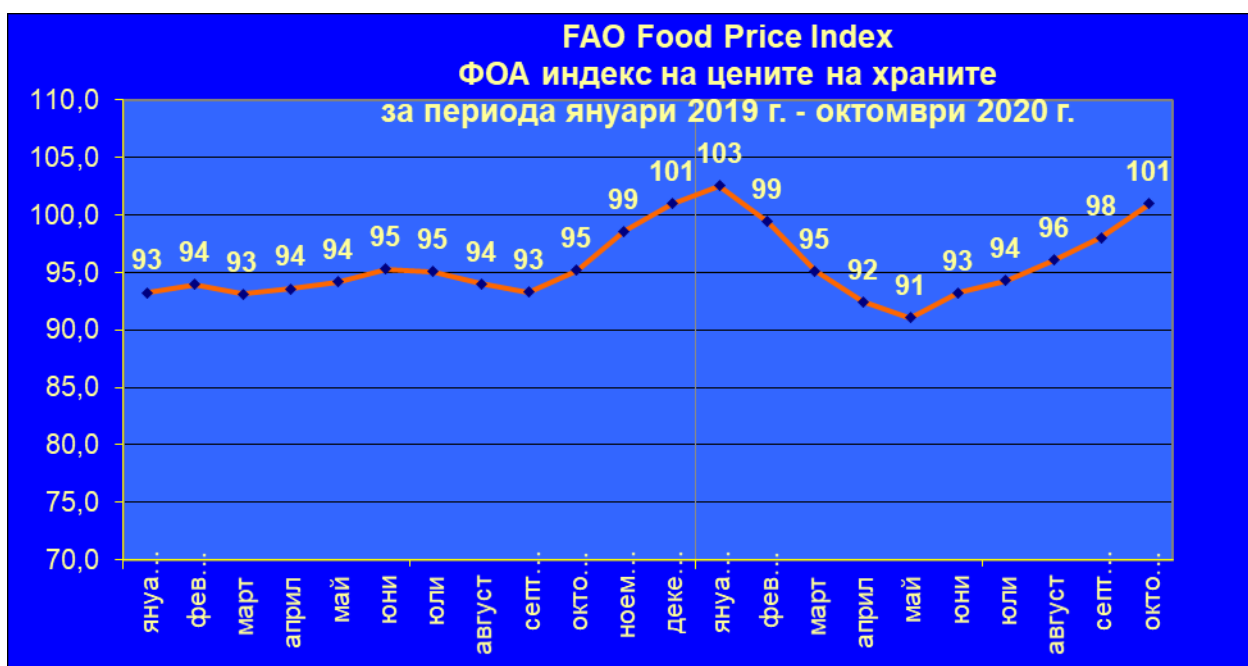
Фиг.39

Източник:FAO INDEX PRICE

Индексът на цените на храните на ФАО * (FFPI) е средно 100,9 пункта през октомври 2020 г., което е с 3,0 пункта (3,1 процента) повече от септември и 5,7 пункта (6,0 процента) повече от стойността си преди година. Стойността за октомври, най-високата от януари 2020 г., представлява петото поредно месечно увеличение. Много по-високи цени на захарта, млечните продукти, зърнените култури и растителните масла са зад последното покачване на FFPI, докато под индексът на месото леко се е понижил за втори пореден месец.

Фиг. 40

Фиг. 41

Индексът на цените на зърнените култури на ФАО беше средно 111,6 пункта през октомври, което е с 7,5 пункта (7,2%) повече от септември и с 15,8 пункта (16,5%) над стойността си през съответния месец на миналата година. Подемът през октомври бележи четвъртия месец на поредно увеличение. Експортните цени на пшеницата се повишиха още през октомври, отразявайки силното глобално търсене, лошите условия за отглеждане в Аржентина и продължаващото сухо време, неблагоприятно засягащо условията за зимната пшеница в части от Европа, Северна Америка и региона на Черно море. Международните цени на царевичата също се повишиха до над шестгодишни върхове. Международните цени на ориза спаднаха.

През м. април международната цена на олиото се покачва до 740 долар/тон, силният възходящ тренд продължава и през следващите месеци, през месец октомври се търгуваше на цени от 945 -1020\$ за тон.

Фиг. 42

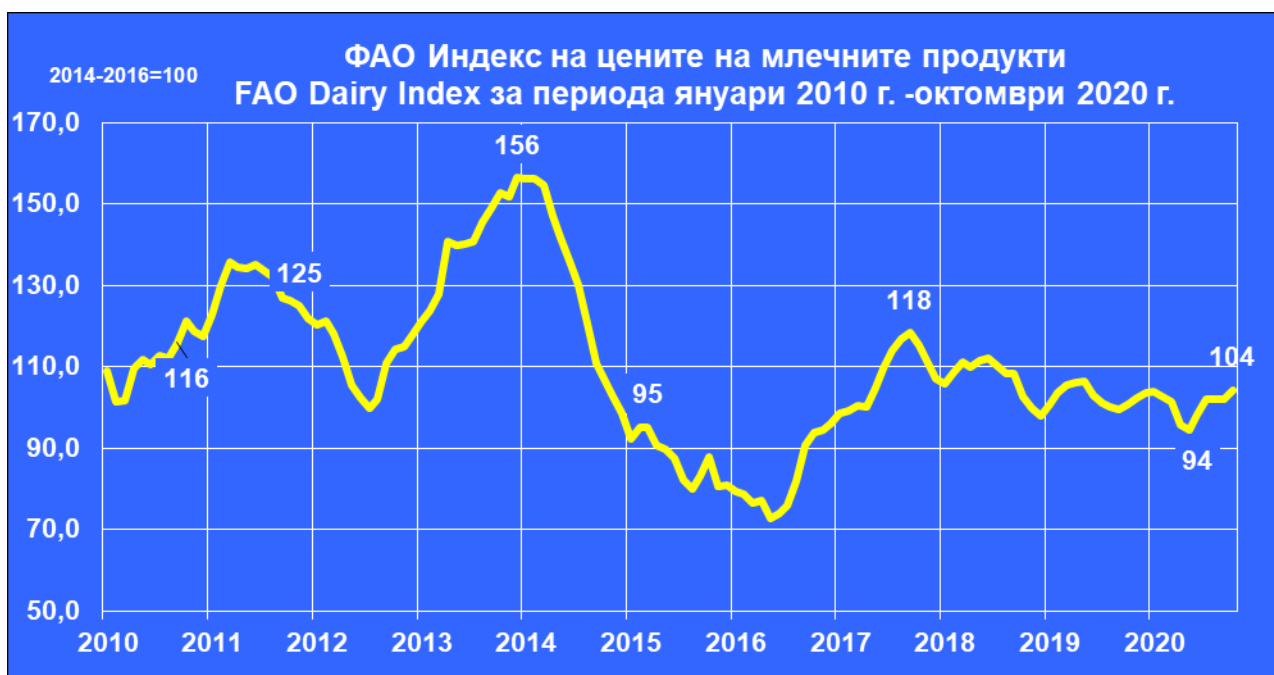

Фиг.43

Индексът на цените на растителното масло на ФАО беше средно 106,4 пункта през октомври, което е с 1,8 пункта (1,8 процента) повече на месечна база и отчете деветмесечен връх. Продължаващата сила на индекса до голяма степен отразява по-високите цени на палмово и соево масло, докато тези на рапичното масло са намалели умерено. Международните котировки на палмово масло се повишиха за пети пореден месец,

Фиг.44

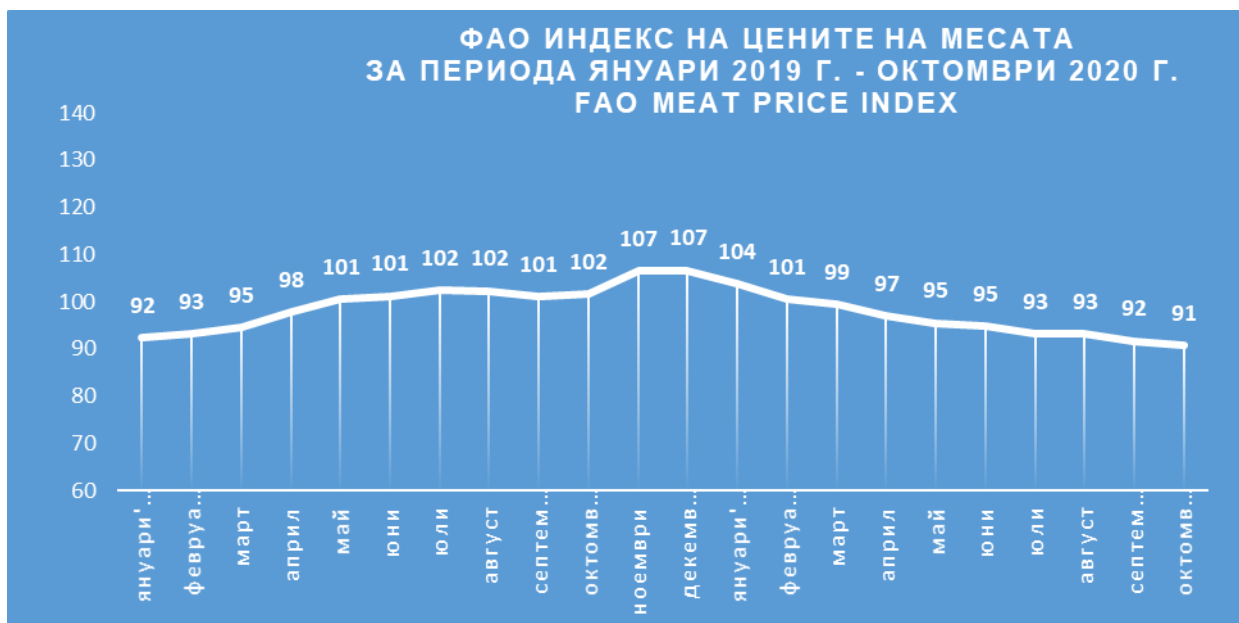
Фиг. 45

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО беше средно 104,4 пункта през октомври, което е с 2,2 пункта (2,2 процента) повече от септември, отбелязвайки петото поредно месечно увеличение и вдигайки индекса с 3,6 пункта (3,5 процента) над стойността си през съответния месец миналата година. През октомври ценовите котировки за всички млечни продукти, представени в индекса, се повишиха, като най-много се покачи сиренето, последвано от обезмаслено мляко на прах, пълномаслено мляко на прах и масло. Увеличенията на цените през

октомври отразяват известна степен на затягане на пазара за краткосрочни доставки, силното търсене на внос от азиатските и близоизточните пазари на фона на очакванията за по-малко възможности за износ от Океания по-късно тази година, когато производството ще намалява сезонно. В допълнение, нарастването на вътрешното търсене за бъдещи доставки в Европа, където производството се доближава до сезонния си минимум, също допринесе за повишението на цените.

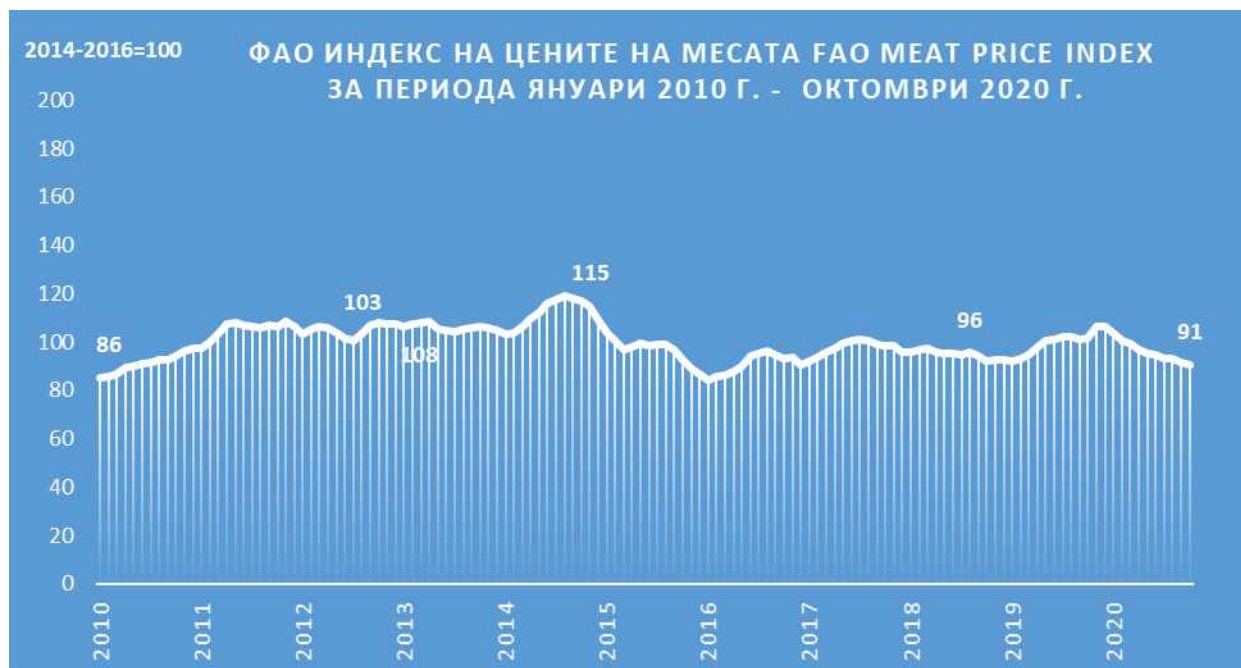
Фиг.46

Фиг.47

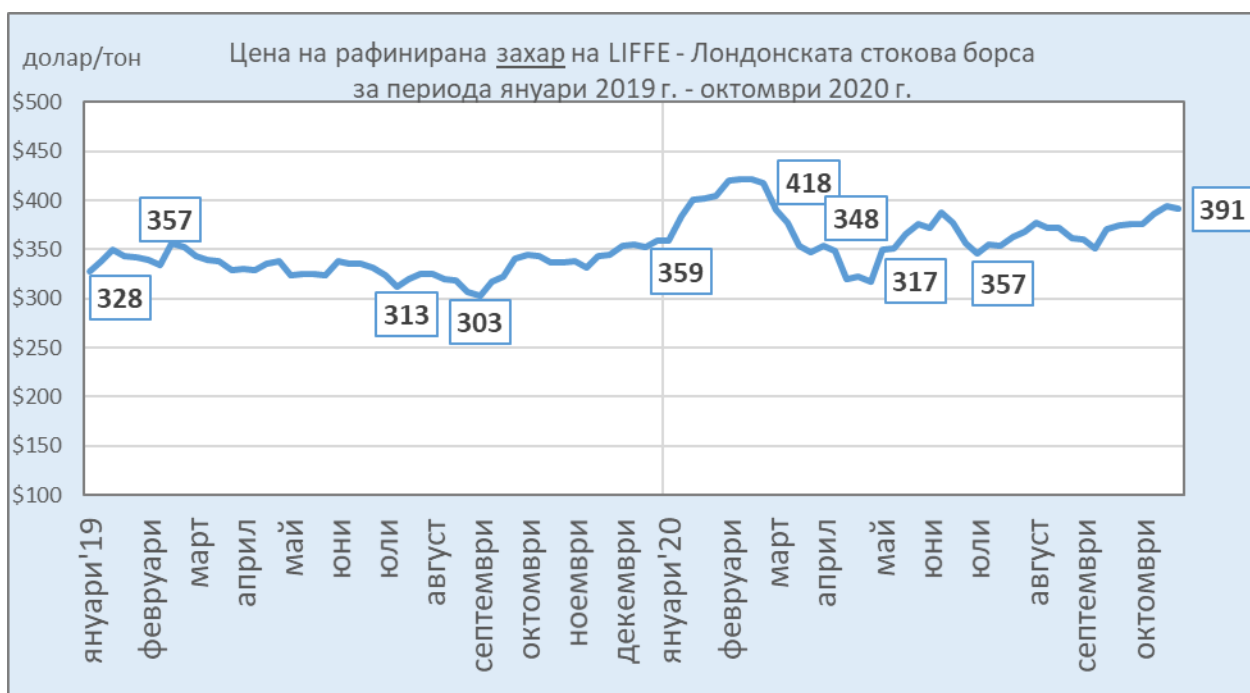
Индексът на цените на месото на ФАО ** е средно 90,7 пункта през октомври, което е с леко намаление (0,5 пункта или 0,5 процента) от септември, отбелязвайки деветия месечен спад от януари и с 10,9 пункта (10,7 процента) по-ниска стойност от преди година. Цените на свинското месо спаднаха, тъй като спадът в котировките

на германските продукти, отразяващ продължаващото влияние на ограниченията за внос, наложени от Китай върху Германия, надвиши увеличението на тези от Бразилия поради силното търсене на внос. Междувременно цените на говеждото месо спаднаха поради слабото търсене в Съединените американски щати, съчетано с нарастващите доставки от Южна Америка. Цените на птиче месо също леко се понижиха поради намалените поръчки от Китай и Саудитска Арабия. За разлика от това, цените на овче месо се повишиха при стабилно вътрешно търсене и ниски експортни доставки, особено в Австралия.

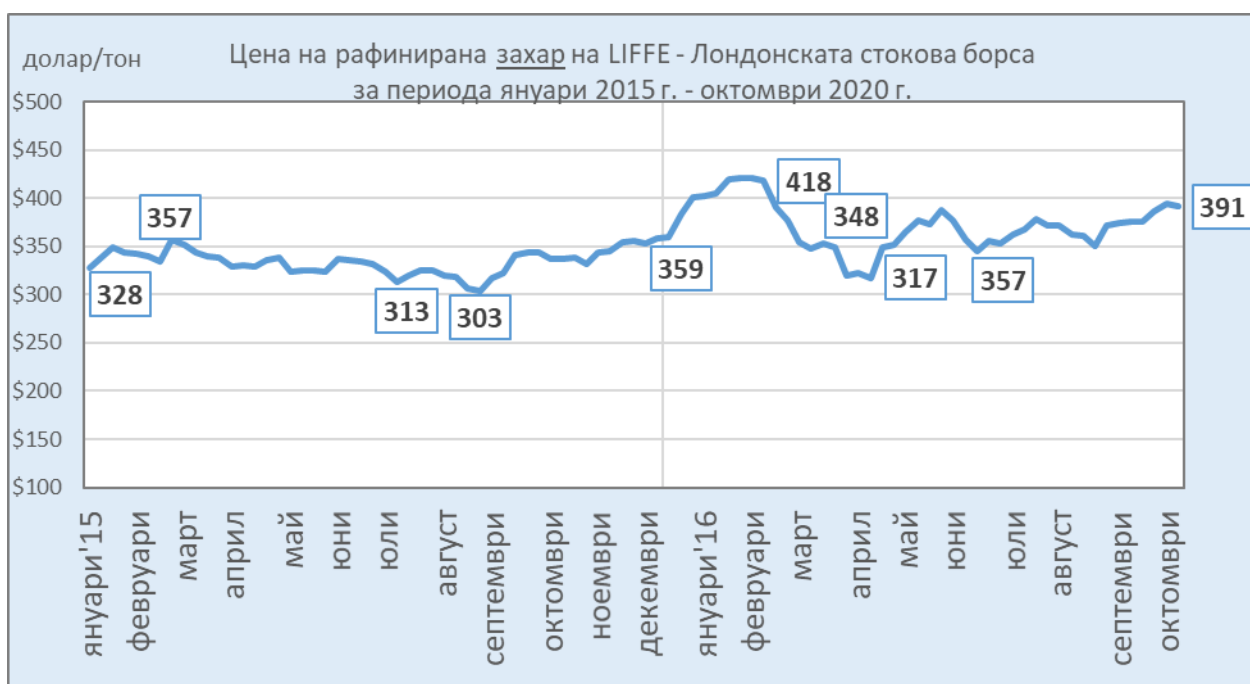

Фиг.48

Цената на рафинирана захар на Лондонската стокова борса в края на октомври е на ниво от 391 долар/тон. След голямото покачване на стойностите през 2016 г., кривата има устойчив низходящ тренд, който се обръща в средата на 2020 г., достигайки ниво от 418 долар/тон.(фиг.49)

Фиг.49

Фиг.50

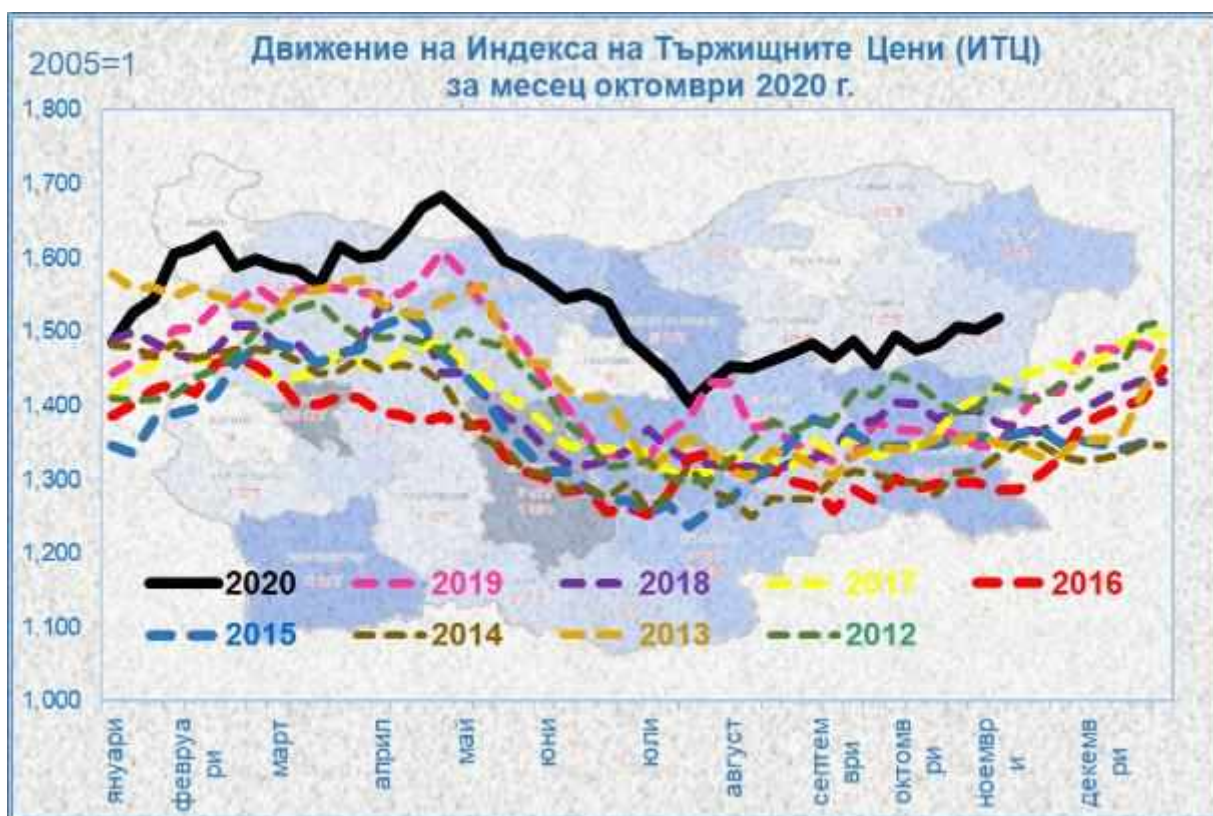
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

От началото на годината кривата на индекса има възходящ тренд, който се задържа до края на м. януари.

През месец април кривата на ИТЦ запазва възходящия си тренд от предходния месец, но през последната седмица на месеца индексът леко тръгва надолу и стъпва на ниво от 1.658 пункта.

Низходящият тренд на кривата на ИТЦ се запазва до средата на м. юли, когато отчетените стойности са 1,404 пункта. През последните седмици на същия месец се заражда възходяща тенденция и стойностите в края на м. август. стъпват на ниво от 1,450 пункта. През месеца октомври кривата на Индекса на тържищните цени е 1.517, което е над нивото от същия период на предходните години. (фиг.51)

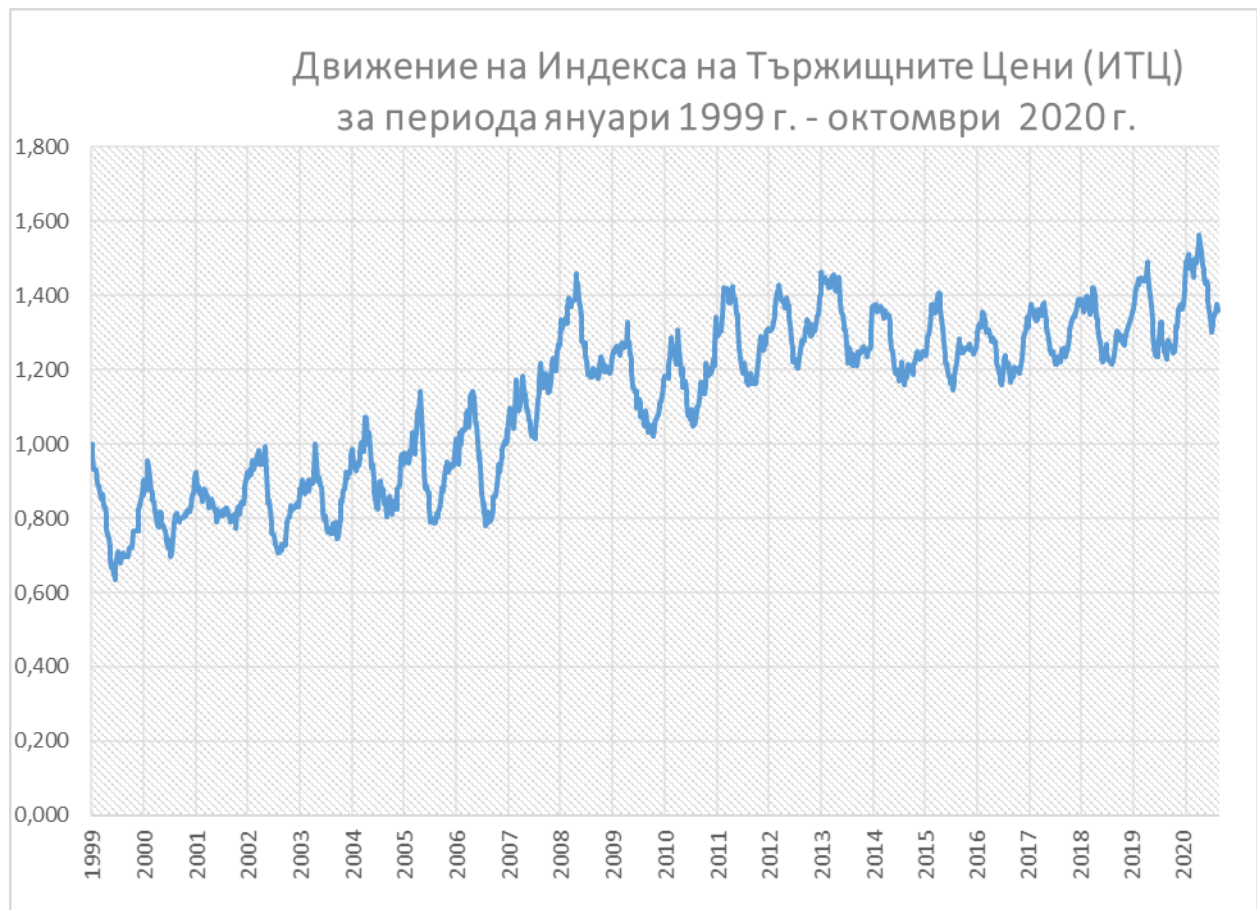
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – октомври 2020 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през април 2020 година. Пикови стойности, но на малко по-ниски нива са достигнати и през зимата на 2008, 2013 и 2019 година.

Фиг. 51

Фиг. 52

Фиг. 53

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България
за месец **ноември** 2020 г.

През месец ноември пазарът на храни е без драстични отклонения на стойностите, като наблюдаваните тенденции са разнопосочни.

На месечна база е регистрирано минимално поскъпване на част от хранителните стоки. Повишение от+ 2% е регистрирано при захарта ,фасула и ориза. При олиото повишението е от+ 4% спрямо месец октомври. При лещата е отчетено понижение от -1%, при брашното няма промяна.

При цените на сиренето, маслото и кашкавала има повишение от+1%, +2%. При яйцата няма промяна .При месата и месните произведения наблюдаваните тенденции са низходящи.

На годишна база цените на повечето основни хранителни стоки бележат ръст, който е в диапазон от 6% до 31%.Значително повишение на цената на годишна база има при олиото. Поскъпване спрямо миналата година има и при млечните произведения, с изключение на кравето масло , което и по - евтино със 13% спрямо същия месец на миналата година. Покачване на цената на годишна база има при кренвиршите, каймата, както и при колбасите. Рибите, захарта, оризът и лещата също поскъпват на годишна база.

При цената на свинското месо, пилето, пилешките гърди и пилешкия бут се наблюдава понижение в диапазон от -1% - 8% спрямо миналата година.

През месец ноември цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база тенденциите са разнопосочни, а на годишна база изменението на цените на плодовете и зеленчуците показват преобладаващо низходящи стойности.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец ноември в периода 2013 – 2020 г. показва, че през тази година цените на повечето хранителни

продукти и на млечните произведения са по-високи спрямо същия месец на предходните две - три години. Най-високи стойности през м . ноември тази година в сравнение със същия месец на предходния осемгодишен период са отчетени при брашното, ориза, кравето сирене, олиото и каймата.

Тенденциите при движението на цените на плодовете и зеленчуците през осемгодишния период показват известно стабилизиране на стойностите на зеленчуците около нивата от периода 2018 – 2019 г. и са по-високи спрямо същия период на 2016 и 2017 г. При цените на плодовете, предмет на този анализ, стойностите са около нивата от периода 2013 – 2017 г., и под нивата от 2019г.

През месец ноември кривата на Индекса на тържищните цени приема възходяща посока.

През месеца кривата на Индекса на тържищните цени е над нивото от същия период на предходните години.

През месец ноември на международния пазар се наблюдава повишение на цените на растителните масла , зърнените култури, месните и млечни продукти и захарта.

Хранителни стоки

фиг.1

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹. (фиг.1)

През месеците май и юни стойностите на този индекс се покачват до ниво от 1.671 пункта. В края на юни се наблюдава успокояване на пазара и кривата леко тръгва надолу. През месец ноември стойностите са на ниво от 1,862 пункта, което е по-високо от нивото през месец октомври.

Спрямо същия период на предходната година индексът на хранителните стоки е на по-високо ниво, като се доближава до нивото от 2013 г. (фиг.2)

Най-високите стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше през 2008 г., когато се наблюдаваше повишение на цените на повечето основни хранителни стоки и през 2011 и 2012 г. (фиг.2)

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

Фиг. 2

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. ноември спрямо предходния месец са разнопосочни.

Минимално поскъпване на месечна база е отчетено при захарта, ориза и фасула от 2%, при олиото от +4%. Поевтиняване спрямо октомври има лещата, каймата с -1%. Цената на брашното няма промяна. (табл. 1, фиг.7)

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура². (фиг.3)

И при този индекс се наблюдава плавно покачване на стойностите от средата на юли, в резултат на лекото поскъпването през последните седмици на кравето сирене и кашкавала. В края на месеца ноември кривата е на ниво от 2,043 пункта и остава над нивото от същия период на миналата година.

В резултат на плавния, но устойчив възходящ тренд на кривата, наблюдаван от началото на годината, стойностите, които достига индексът на млечните произведения през май, октомври и ноември са най-високи за последните години.

Пикови стойности на ИТЦ на млечните произведения бяха регистрирани също така в края на 2017 г., когато стоките от тази група поскъпнаха рязко и това беше най-силно изразетно при кравето масло. В периода април – ноември тази година стойностите на индекса миават над нивото от 2017 г. (фиг.3)

Фиг. 3

¹ Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

Фиг. 4

Средно месечните цени на **млечните произведения**, се задържат около нивата от предходния месец. (фиг.4)

ИТЦ на **месото, месните произведения и рибата**³ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо. (фиг. 5)

До средата на м. юни кривата на този индекс има плавен и устойчив възходящ тренд. Следва обръщане на тенденцията и през юли стойностите бележат лек спад, който продължава и през месец август. През последната седмица на м.ноември индексът стъпва на ниво от 1.386 пункта и е близко до нивото от същия период на предходната година.

Фиг. 5

¹ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

Фиг. 6

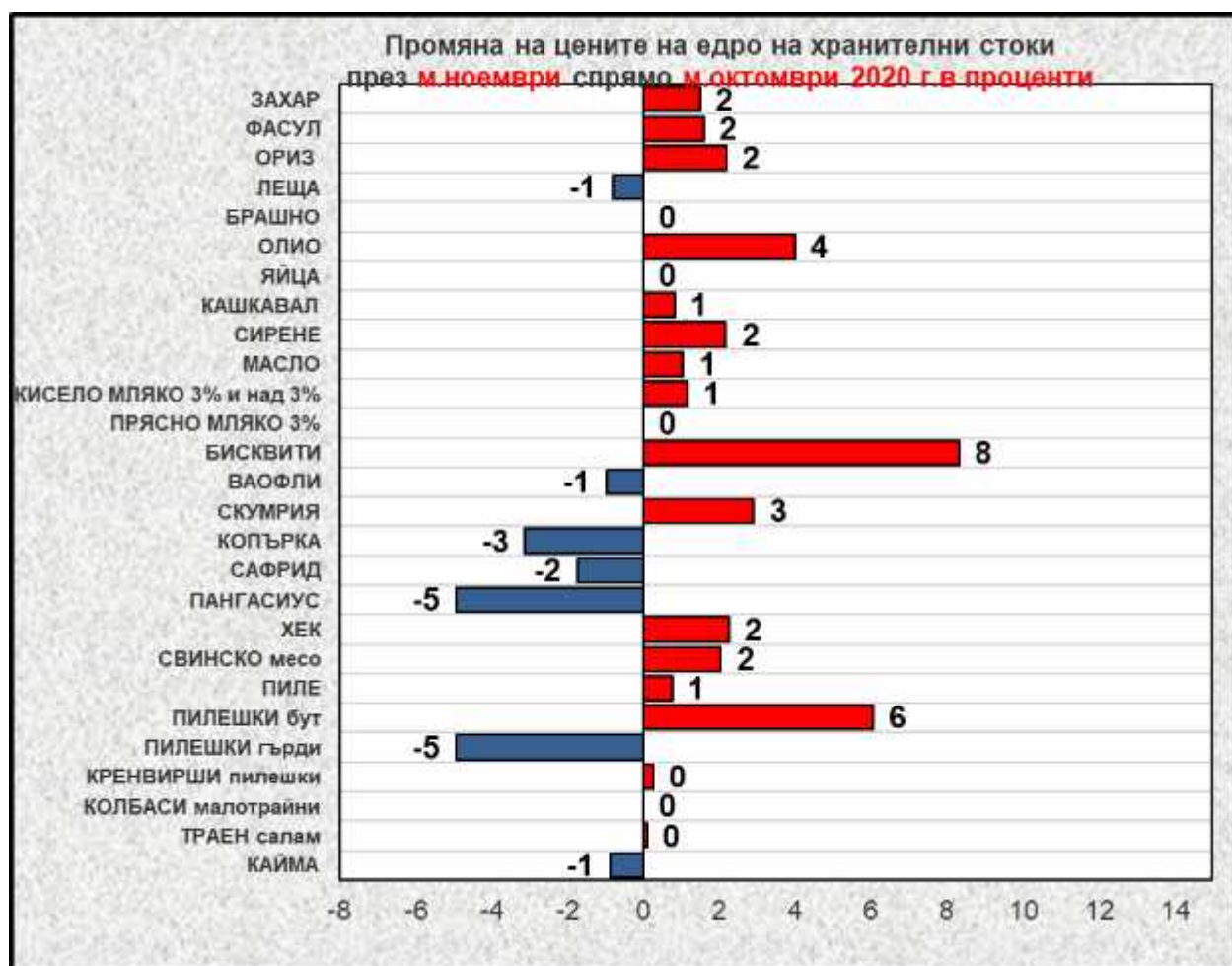
Стойностните колебания на цените на месото и месните произведения през м. Ноември спрямо месец Октомври са разнопосочни.

Повишение от 1% е отчетено при пилето, при пилешките гърди има понижение от -5%. При колбасите, трайния салам и кренвиршите цените са без промяна спрямо предходния месец. При рибата е отчетено повишение от 3% при скумрията, а при каймата се наблюдава понижение от -1%.. (табл. 1, фиг. 7)

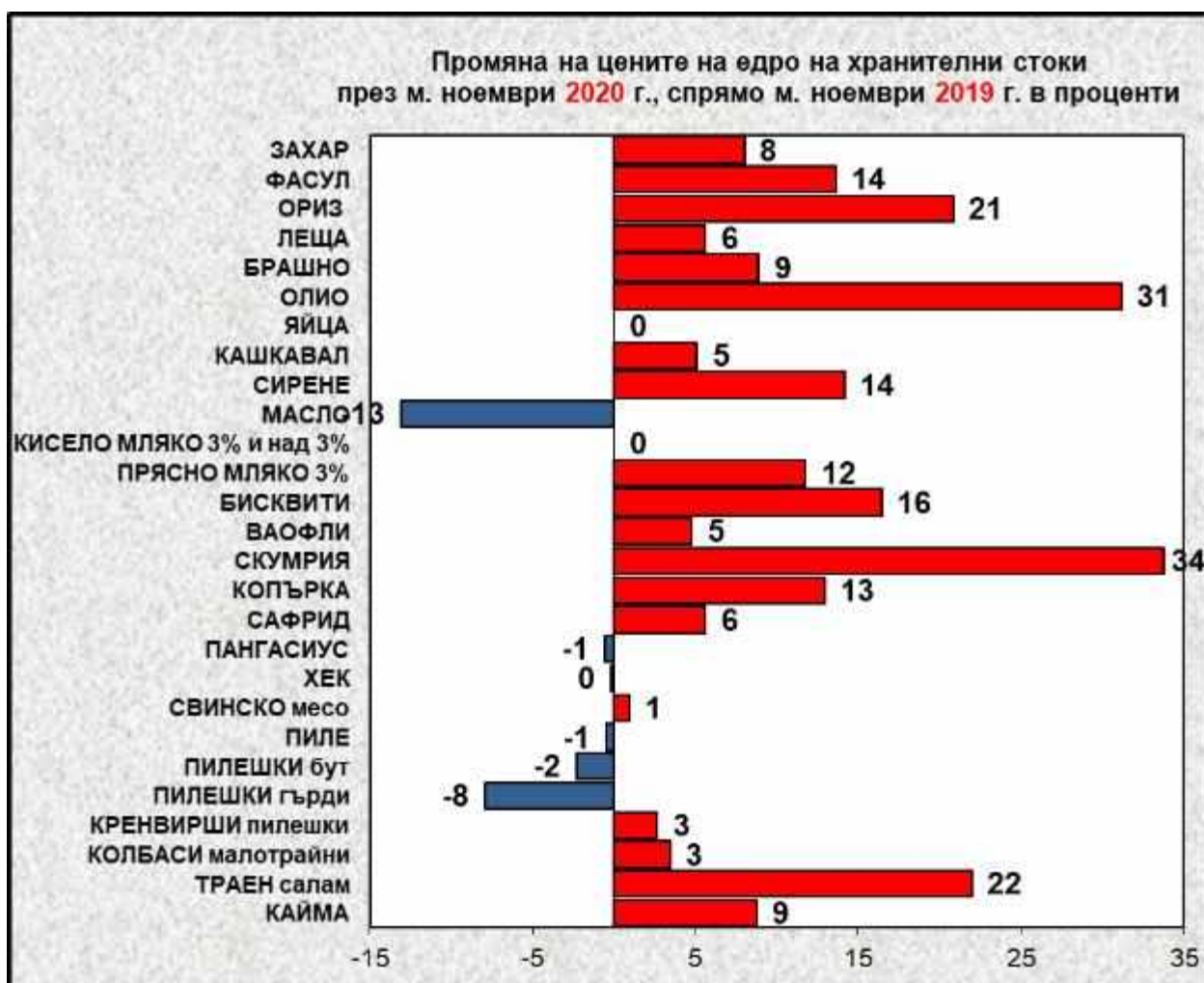
СТОКА	окт.20	ное.20		ное.19			
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.	цена	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	1,33	1,35	1,5	0,02	1,25	8,0	0,10
ФАСУЛ	3,78	3,84	1,6	0,06	3,38	13,6	0,46
ОРИЗ	2,27	2,32	2,2	0,05	1,92	20,8	0,40
ЛЕЩА	2,46	2,44	-0,8	-0,02	2,31	5,6	0,13
БРАШНО	0,98	0,98	0,0	0,00	0,90	8,9	0,08
ОЛИО	2,51	2,61	4,0	0,10	1,99	31,2	0,62
ЯЙЦА	0,19	0,19	0,0	0,00	0,19	0,0	0,00
КАШКАВАЛ	10,83	10,92	0,8	0,09	10,39	5,1	0,53
СИРЕНЕ	6,87	7,02	2,2	0,15	6,15	14,1	0,87
МАСЛО	1,91	1,93	1,0	0,02	2,22	-13,1	-0,29
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,86	0,87	1,2	0,01	0,87	0,0	0,00

ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,71	1,71	0,0	0,00	1,53	11,8	0,18
БИСКВИТИ	1,44	1,56	8,3	0,12	1,34	16,4	0,22
ВАОФЛИ	3,10	3,07	-1,0	-0,03	2,93	4,8	0,14
СКУМРИЯ	4,81	4,95	2,9	0,14	3,70	33,8	1,25
КОПЪРКА	2,25	2,18	-3,1	-0,07	1,93	13,0	0,25
САФРИД	3,44	3,38	-1,7	-0,06	3,20	5,6	0,18
ПАНГАСИУС	3,85	3,66	-4,9	-0,19	3,68	-0,5	-0,02
ХЕК	4,88	4,99	2,3	0,11	5,00	-0,2	-0,01
СВИНСКО месо	9,29	9,48	2,0	0,19	9,39	1,0	0,09
ПИЛЕ	3,89	3,92	0,8	0,03	3,94	-0,5	-0,02
ПИЛЕШКИ бут	2,81	2,98	6,0	0,17	3,05	-2,3	-0,07
ПИЛЕШКИ гърди	7,32	6,96	-4,9	-0,36	7,56	-7,9	-0,60
КРЕНВИРШИ пилешки	3,85	3,86	0,3	0,01	3,76	2,7	0,10
КОЛБАСИ малотрайни	5,08	5,08	0,0	0,00	4,91	3,5	0,17
ТРАЕН салам	9,42	9,43	0,0	0,01	7,73	22,0	1,70
КАЙМА	5,75	5,70	-0,9	-0,05	5,24	8,8	0,46

Таблица 1

Фиг. 7

Фиг. 8

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават преобладаващо възходящи тенденции. (табл. 1, фиг. 8)

Поскъпването на годишна база на стоките от тази група е от 6% до – 31 %. Най – голямо повишение е отчетено при олиото на годишна база от 31%. Цените на млечните произведения се покачват на годишна база с 5-14%, а цената на кравето масло бележи спад от -13% спрямо същия месец на миналата година.

Поевтиняване на годишна база е отчетено при пилето със - 1 % , при пилешкия бут с -2 % , при пилешките гърди със – 8%. Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват поскъпване на всички видове с +6% +34%, с изключение на рибата пангасиус ,при която има понижение на цената с -1%. При цените на захарните изделия има поскъпване на годишна база на вафлите с 5% и на бисквитите с 16%. (фиг. 8)

ноември	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА
година													
2013	1,78	4,16	1,91	0,85	2,15	0,18	11,01	5,78	1,28	4,26	6,91	4,07	5,01
2014	1,19	4,06	2,06	0,81	1,88	0,19	10,56	5,59	1,31	4,00	7,20	3,93	4,70
2015	1,33	3,10	2,10	0,83	2,15	0,19	9,91	5,28	1,31	3,92	7,04	3,85	4,58
2016	1,56	3,22	1,88	0,81	2,11	0,18	9,72	5,50	1,32	4,25	7,45	3,85	4,54
2017	1,33	3,25	1,86	0,76	1,95	0,30	10,33	6,05	2,30	4,12	6,24	3,74	4,58
2018	1,12	3,14	1,91	0,80	1,97	0,19	10,02	5,80	2,23	4,05	7,65	3,80	4,31
2019	1,26	3,40	1,96	0,90	2,00	0,19	10,37	6,20	2,19	4,71	9,78	3,96	5,03
2020	1,36	3,86	2,31	0,98	2,61	0,20	11,01	7,02	1,97	4,59	9,48	3,94	5,85
брой наблюдавани стоки	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Промяна 2020 - 2019 г. в %	8	14	18	9	31	5	6	14	-10	-3	-3	-1	16

Таблица 3 Цени на едро на хранителни стоки през м.ноември 2013/2020 г.

Анализът на цените на хранителните стоки през м. ноември 2020 г. в сравнение със същия месец на осемгодишния период (2013 - 2020 г.) показва, че цените на повечето основни хранителни стоки са над нивата от същия месец на периода 2014 – 2018 г.

- През м. ноември тази година цените на брашното, ориза и олиото са най-високи.

- При млечните продукти се наблюдава ръст на цените спрямо периода 2013 – 2019 г., като цената на кравето сирене през ноември 2020г. е най-висока. Цената на маслото е под стойностите от 2017 - 2019 г.

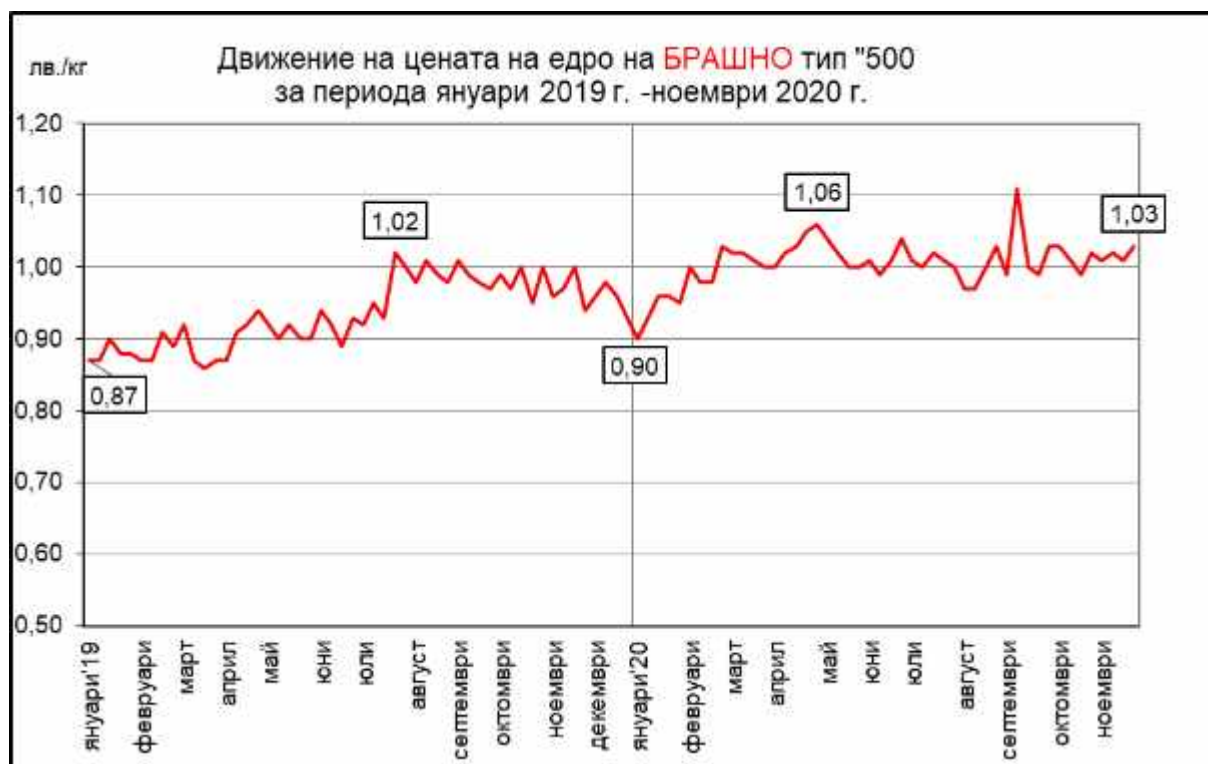
- Цената на каймата е най-висока спрямо предходните осем години. Цената на свинското и пилешкото месо през м. ноември е по-ниска спрямо м. ноември 2019 година. (табл.3 и фиг.9)

Фиг. 9

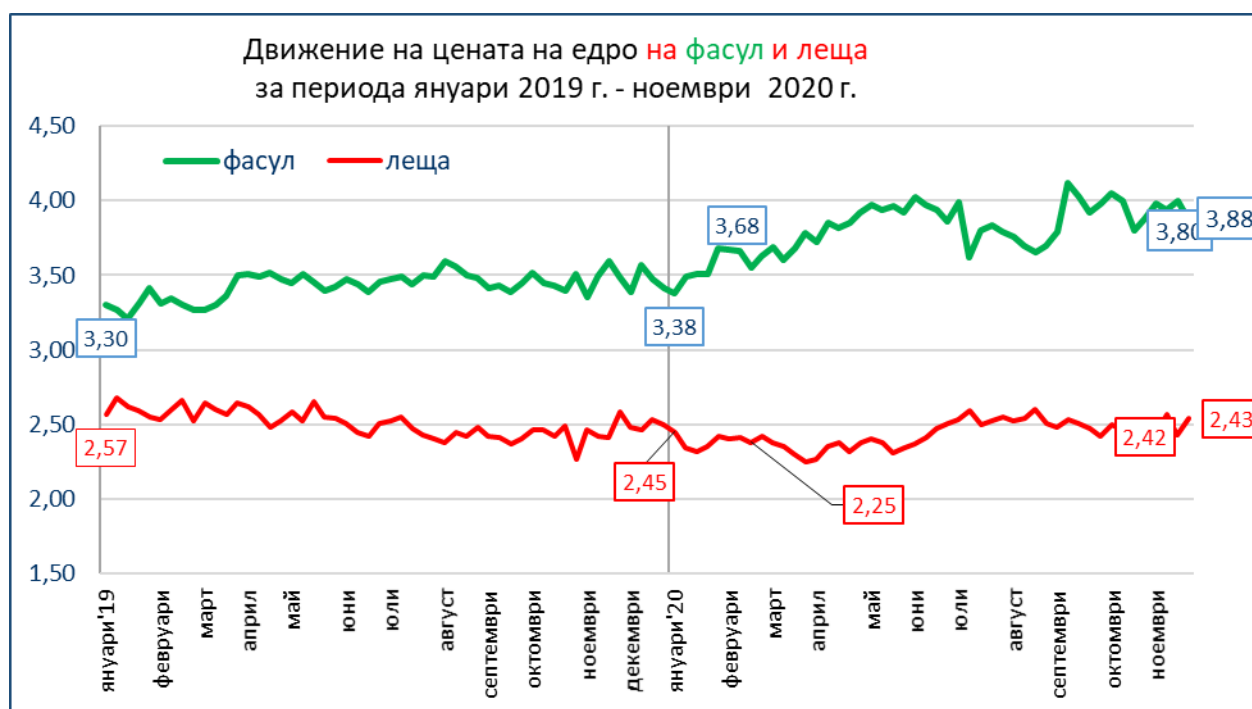
Фиг. 10

Фиг. 11

Фиг. 12

Фиг. 13

Фиг. 14

Фиг. 15

Фиг. 16

Фиг. 17

Фиг. 18

Фиг. 19

Фиг.20

Фиг.21

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават. Наблюденията върху пазара на плодовете и зеленчуците през м. ноември показват, че относителният дял на предлаганите количества на българската продукция е по-малък в сравнение с дела на продажбите от внос. (фиг.22)

Съотношението между продажбите на български домати и домати от внос през месеца показва превес на вносните домати, като съотношението е 78% към 22%. При продажбите на краставиците относителният дял на българските краставици е 59%, а на вносните съответно 41%. Относителният дял на пазара на вносните картофи е по-голям и е 57%. Количествата вносни ябълки преобладават на пазара, като съотношението е 60% -40 %. (фиг.22)

Фиг. 22

Движението на кривата на ИТЦ⁴ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода февруари – април, а минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични условия се регистрират през месеците юли -август. (фиг.23)

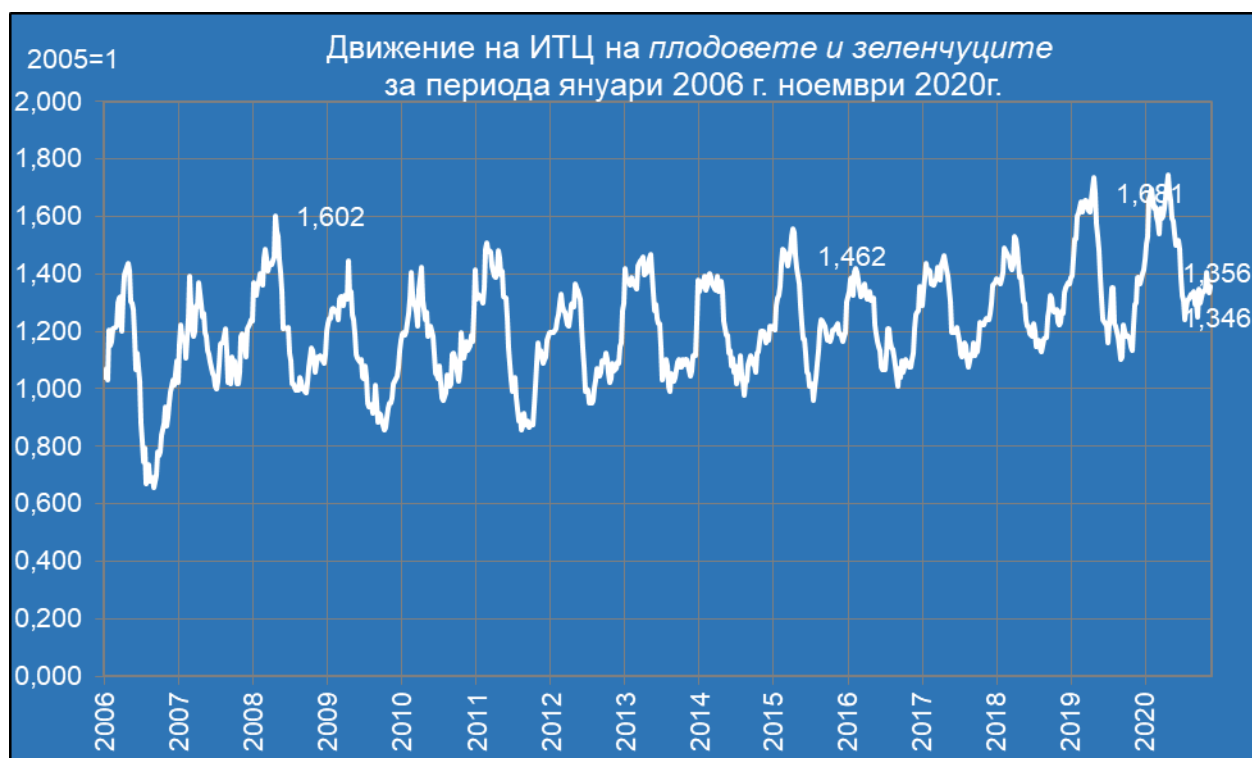
От средата на април кривата на този индекс придобива устойчив низходящ тренд, който се задържа до третата седмица на м. юли. Следва обръщане на тенденцията и през последните седмици на месец август кривата тръгва нагоре. В края на ноември индексът стъпва на ниво от 1.356 пункта, което е около нивото от същия месец на миналата година. (фиг.23)

Наблюденията от предходните години показват, че най-високи стойности индексът на плодовете и зеленчуците достига в периода февруари – април. През тази година в средата на м. април се отчетоха пикови за последните години стойности от 1.745 пункта

Фиг. 23

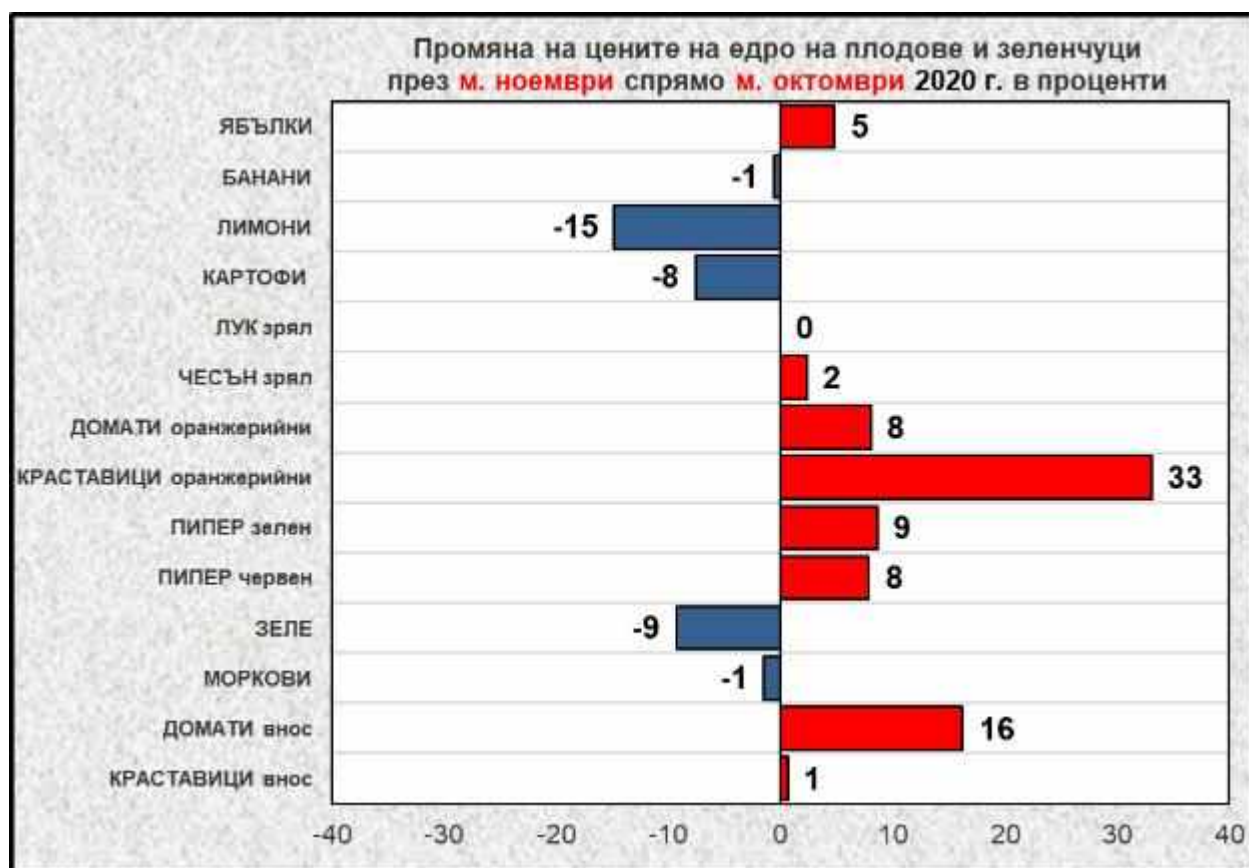
⁴ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

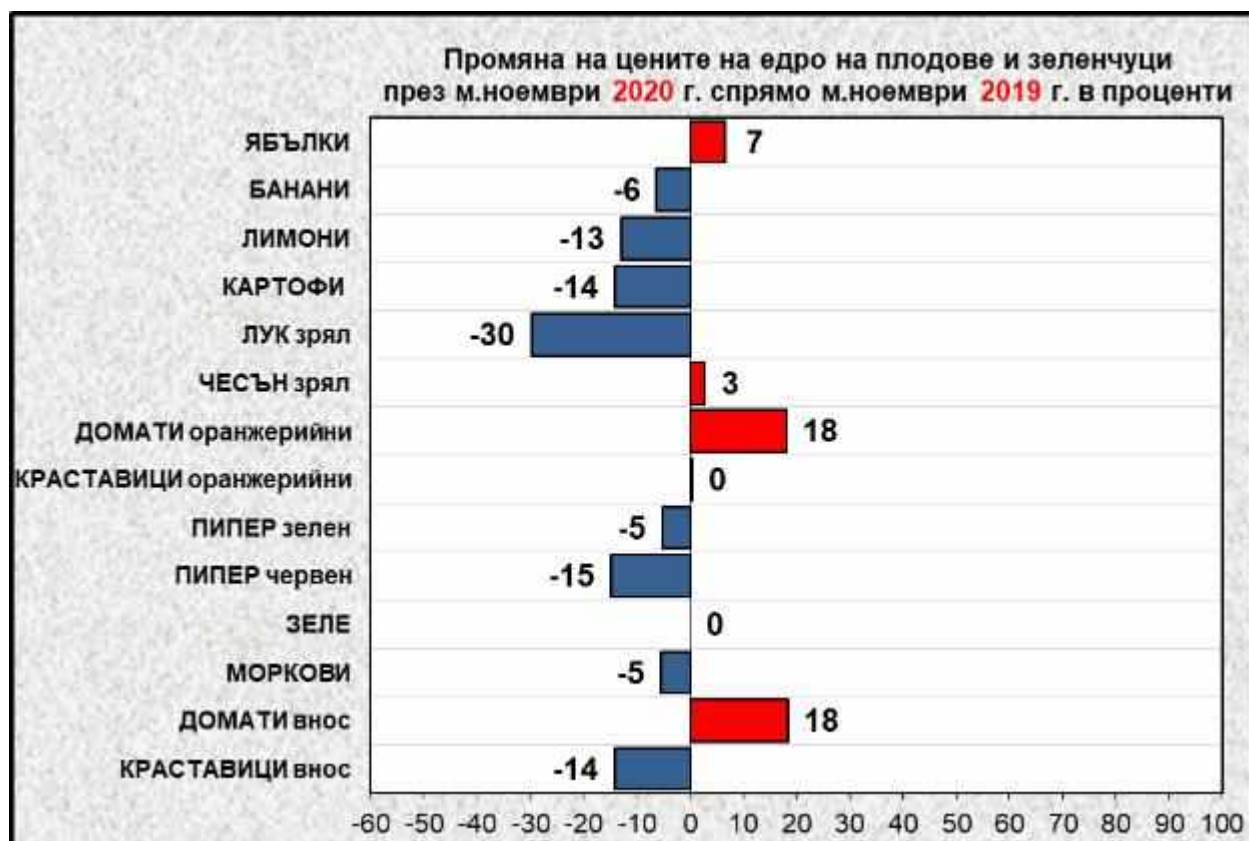
Фиг. 24

СТОКА	окт.20	ное.20	промяна в%	промяна в лв.	ное.19	промяна в%	промяна в лв.
	цена	цена			цена		
ЯБЪЛКИ	1,24	1,30	5	0,06	1,22	7	0,08
БАНАНИ	1,95	1,94	-1	-0,01	2,07	-6	-0,13
ЛИМОНИ	2,23	1,90	-15	-0,33	2,18	-13	-0,28
КАРТОФИ	0,66	0,61	-8	-0,05	0,71	-14	-0,10
ЛУК зрял	0,73	0,73	0	0,00	1,04	-30	-0,31
ЧЕСЪН зрял	4,22	4,32	2	0,10	4,20	3	0,12
ДОМАТИ оранжерийни	2,23	2,41	8	0,18	2,04	18	0,37
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	1,63	2,17	33	0,54	2,16	0	0,01
ПИПЕР зелен	1,16	1,26	9	0,10	1,33	-5	-0,07
ПИПЕР червен	1,39	1,50	8	0,11	1,76	-15	-0,26
ЗЕЛЕ	0,65	0,59	-9	-0,06	0,59	0	0,00
МОРКОВИ	0,70	0,69	-1	-0,01	0,73	-5	-0,04
ДОМАТИ внос	1,60	1,86	16	0,26	1,57	18	0,29
КРАСТАВИЦИ внос	1,50	1,51	1	0,01	1,76	-14	-0,25

Таблица4

Фиг. 25

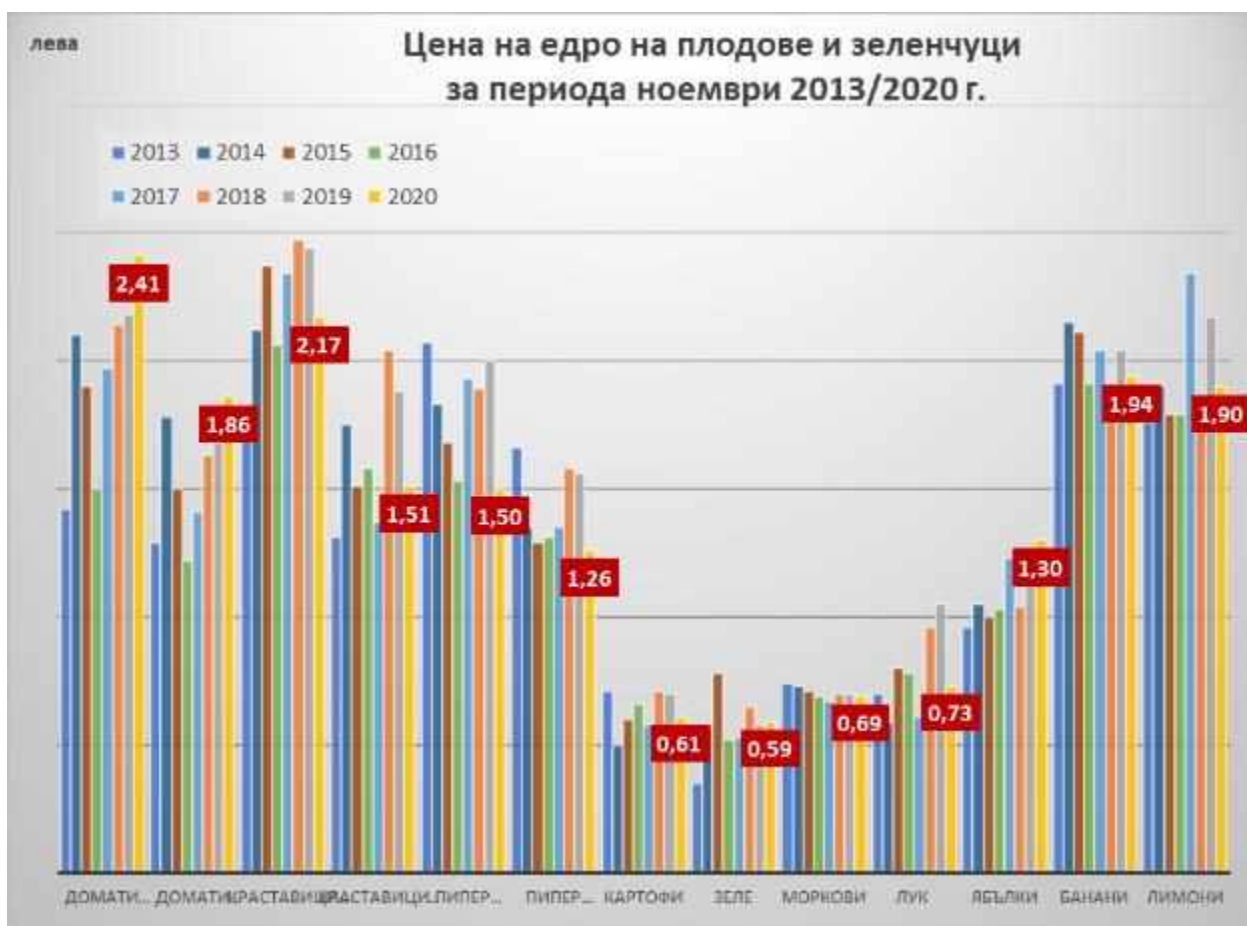
Фиг. 26

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. ноември спрямо м. октомври се наблюдават разнопосочни тенденции. (фиг.25). На месечна база е регистриран ръст на цените на плодовете, и зеленчуците предмет на този анализ в диапазона +1 -33 %. Понижение е отчетено при зелето от -9%, лимоните от -15% и картофите от -8%.. При домати и краставиците е отчетено повишение от +8 +33%.

В сравнение със същия месец на миналата година при цените на зеленчуците наблюдаваните тенденции са преобладаващо низходящи. Поскъпване на годишна база има при чесъна, (3%), при оранжерийните домати (18%) и при ябълките 7%. Поевтиняване се наблюдава при картофите -14%, при зрелия лук -30% и при зеления и червения пипер -5% - 15%. При плодовете, предмет на този анализ се наблюдава поевтиняване на годишна база с -6% при бананите и -13% при лимоните.

ноември	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ внос	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ внос	ПИПЕР червен	ПИПЕР зелен	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК	ЯБЪЛКИ	БАНАНИ	ЛИМОНИ
година													
2013	1,42	1,29	1,82	1,31	2,07	1,66	0,71	0,35	0,74	0,70	0,96	1,91	1,76
2014	2,10	1,78	2,12	1,75	1,83	1,35	0,50	0,57	0,73	0,59	1,05	2,15	1,90
2015	1,90	1,50	2,37	1,51	1,68	1,29	0,60	0,78	0,71	0,80	1,00	2,11	1,79
2016	1,50	1,22	2,06	1,58	1,53	1,31	0,66	0,52	0,69	0,78	1,03	1,91	1,79
2017	1,97	1,41	2,34	1,37	1,93	1,35	0,58	0,53	0,67	0,61	1,23	2,04	2,34
2018	2,14	1,63	2,47	2,04	1,89	1,58	0,71	0,65	0,70	0,96	1,04	1,89	1,80
2019	2,18	1,68	2,44	1,88	2,00	1,56	0,70	0,58	0,70	1,05	1,25	2,04	2,17
2020	2,41	1,86	2,17	1,51	1,50	1,26	0,61	0,59	0,69	0,73	1,30	1,94	1,90
брой наблюдавани стоки	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	14
Промяна 2020 - 2019 г. в %	11	11	-11	-20	-25	-19	-13	2	-1	-30	4	-5	-12

Таблица 5 Цени на едро на зеленчуци и плодове през м. ноември 2013/2020г.

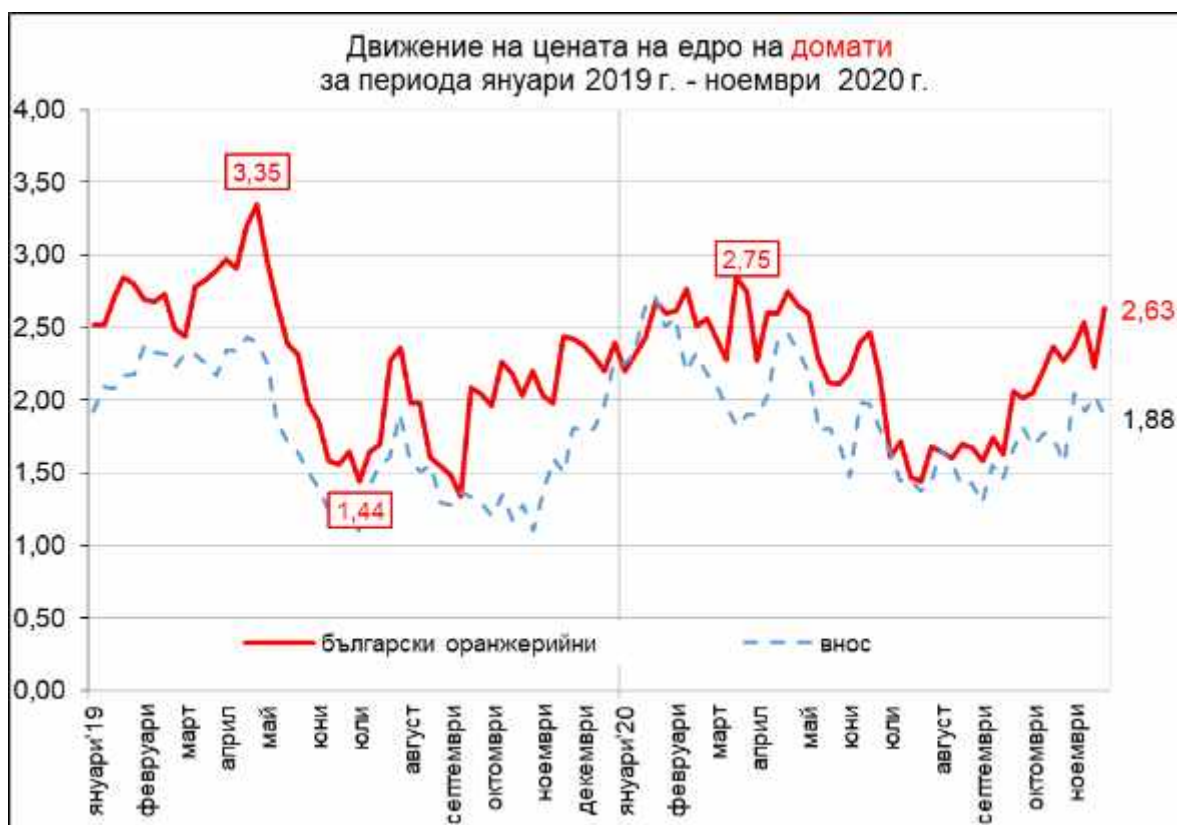
Фиг. 27

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м.ноември 2020 г. в сравнение със същия месец на осемгодишния период (2013 – 2020 г.) показва следните тенденции: (табл. 5 и фиг27)

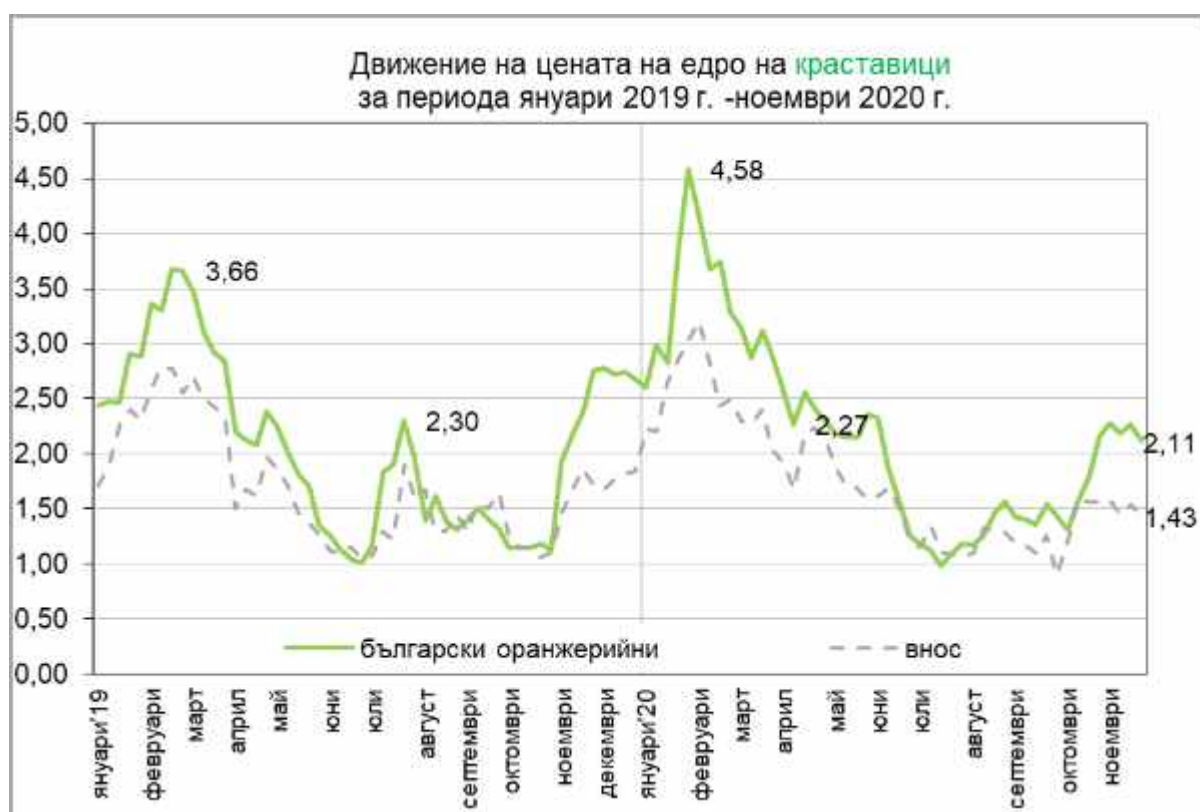
- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

- Цените на домати през м. ноември 2020 г. са по-високи спрямо предходните години. Цените на краставиците са по-ниски от 2017 – 2019 година. Цените на картофите, зелето, морковите и зрелия лук са около нивата от периода 2016-2019 г.

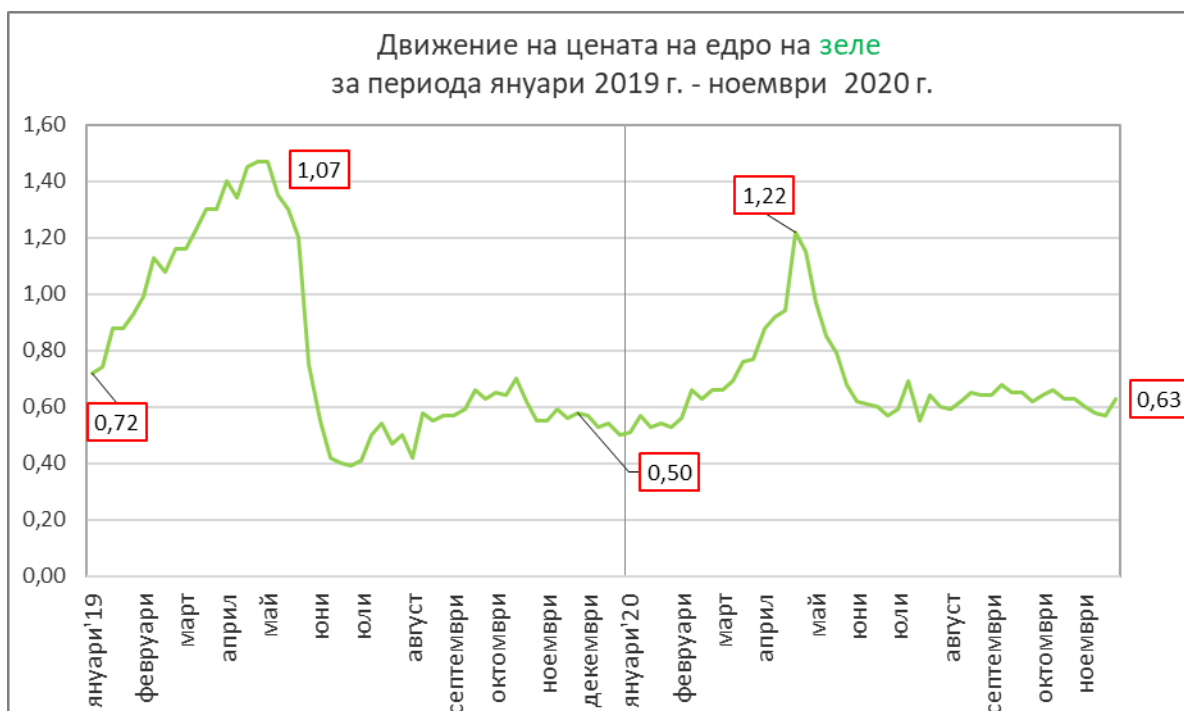
- Цените на лимоните, са близки до нивата на 2013-2018 година ,като са по-ниски от 2019 година.

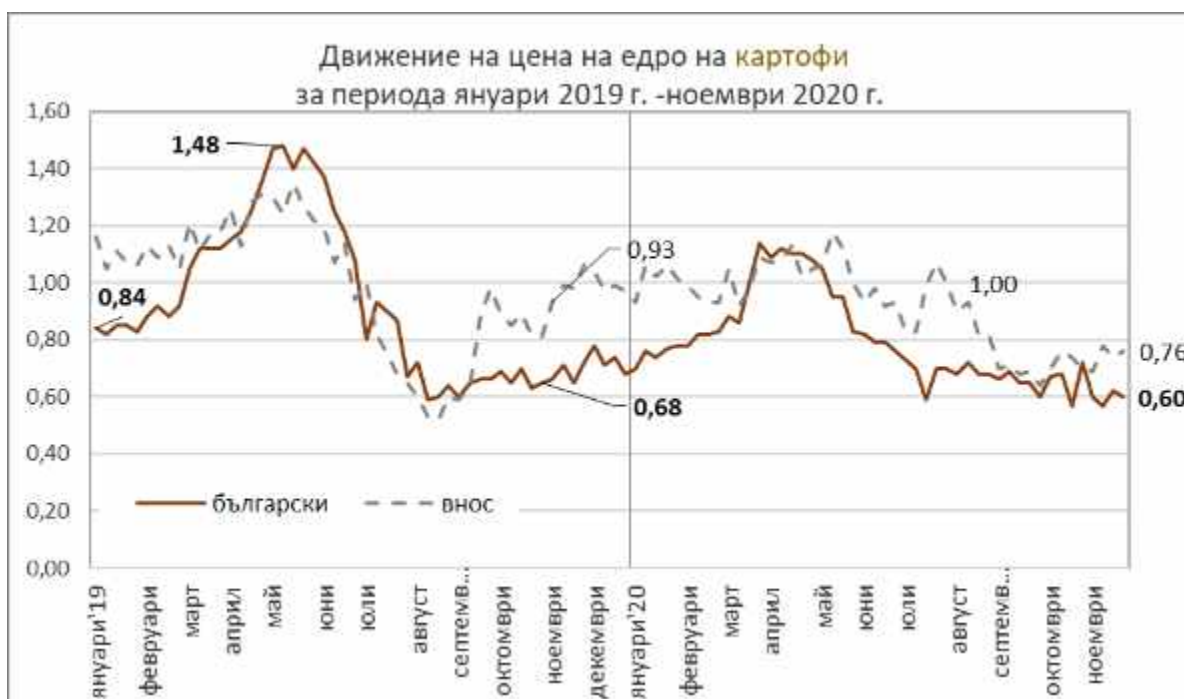
Фиг.28

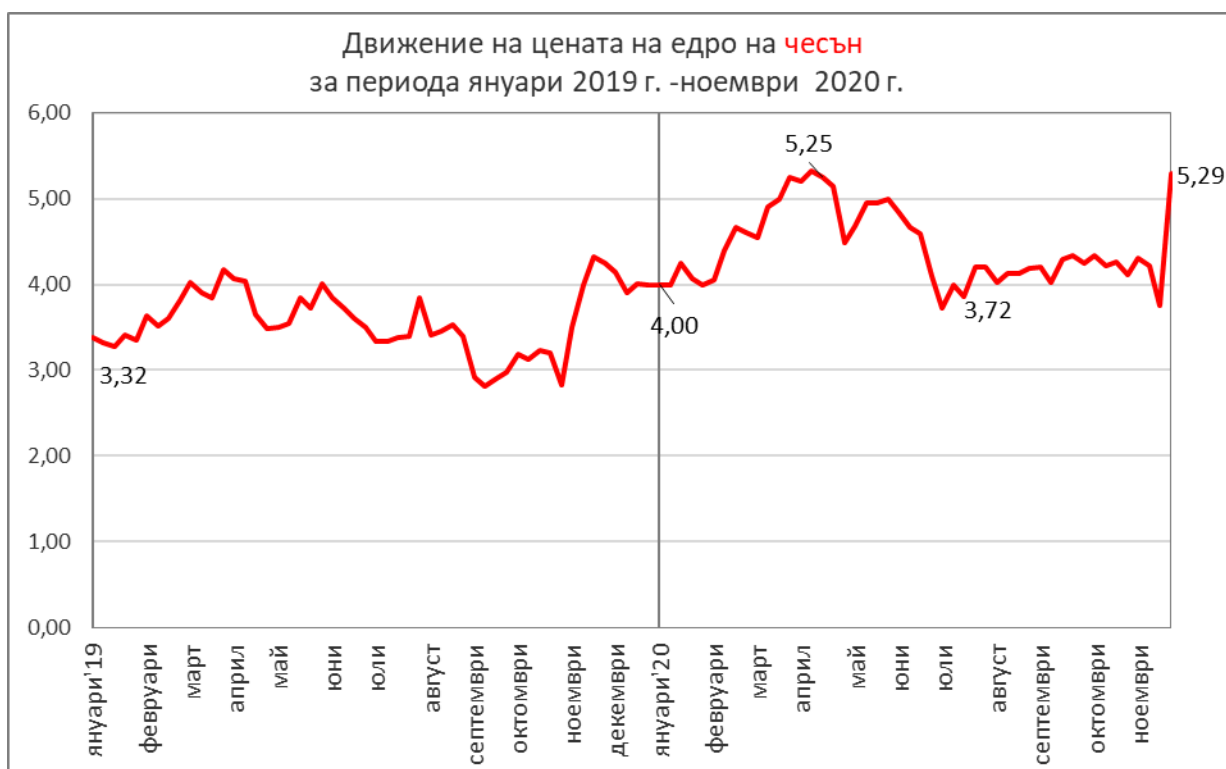
Фиг. 29

Фиг. 30

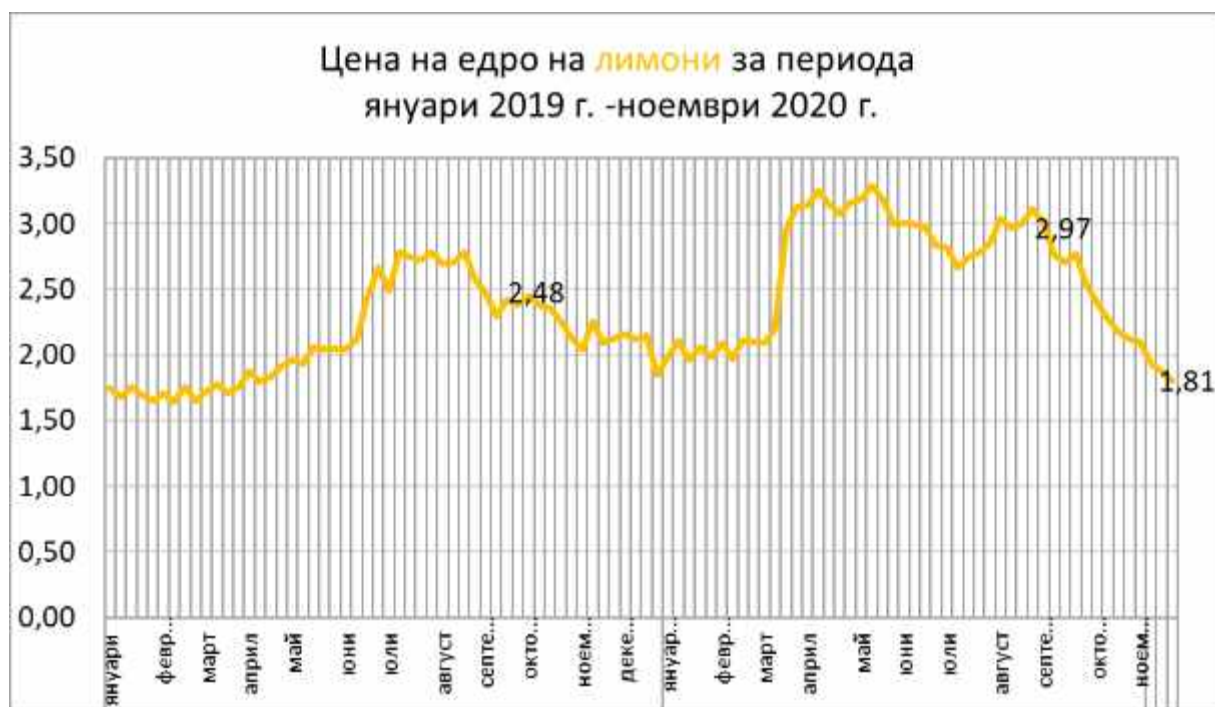
Фиг. 31

Фиг. 32

Фиг. 33

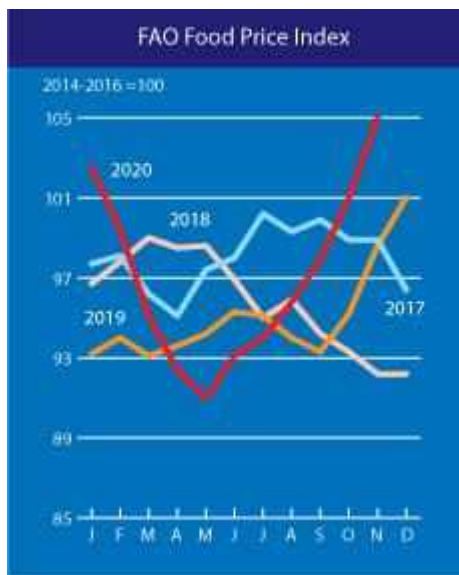
Фиг. 34

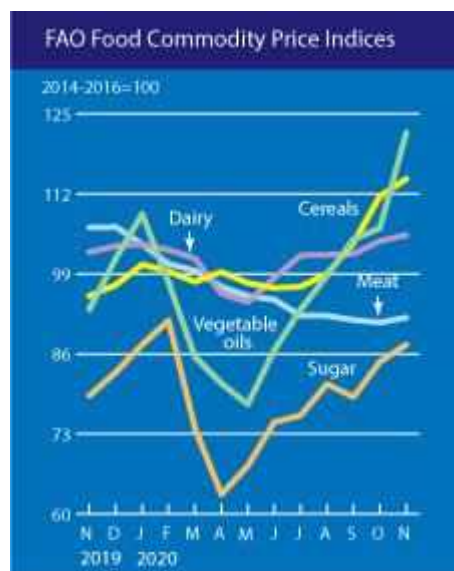
Фиг.35

Международни цени

Индексът на цените на храните на ФАО регистрира рязко покачване през ноември до най-високото си ниво от близо шест години

Фиг.36

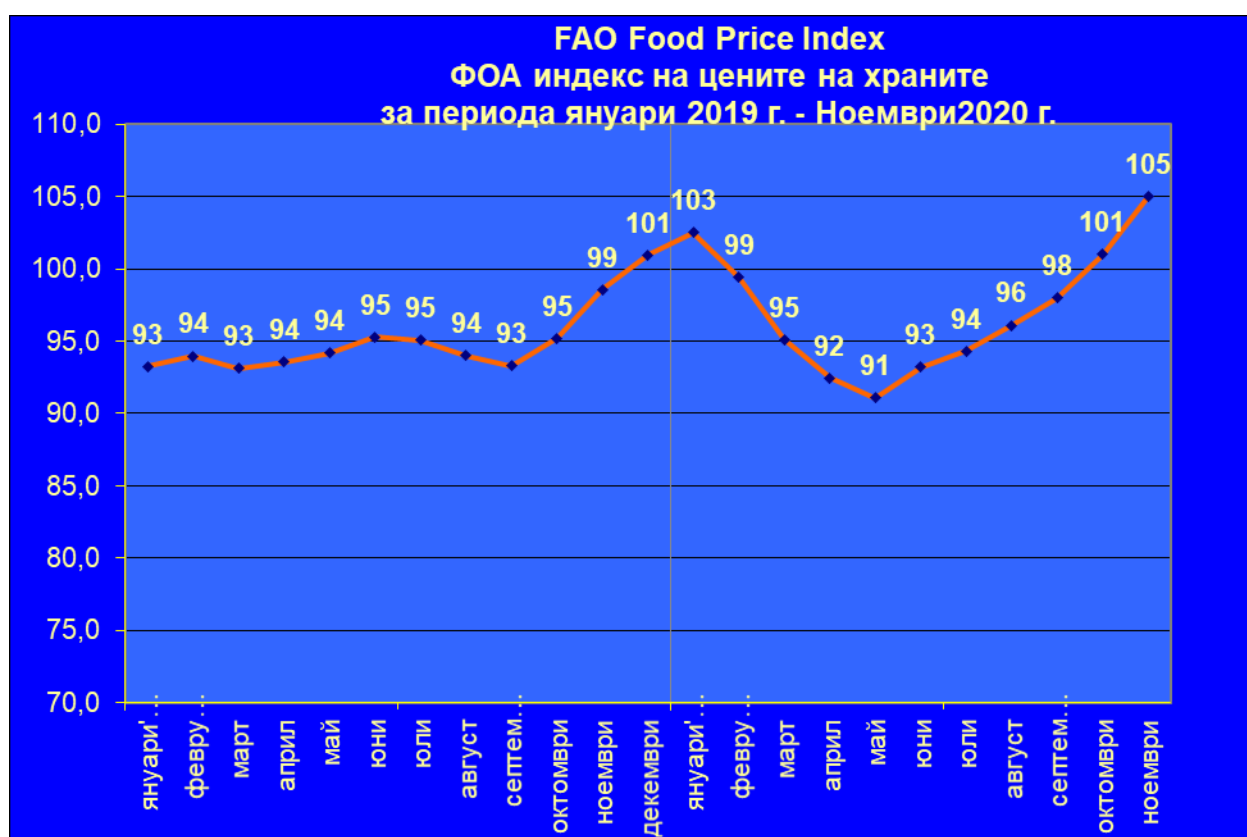
Фиг.37

Фиг.38

Източник:FAO INDEX PRICE

Индексът на цените на храните на ФАО * (FFPI) е средно 105,0 пункта през ноември 2020 г., което е с 4,0 пункта (3,9 процента) повече от октомври и 6,4 пункта (6,5 процента) по-висок от стойността си преди година. Увеличението през ноември бележи най-големия ръст на месечна база от юли 2012 г., но също така доведе до достигане на най-високото ниво от декември 2014 г. Всички под индекси на FFPI регистрираха увеличение през ноември, под индексът с растително масло се покачва най-много, следван от тези за захар, зърнени храни, млечни продукти и месо

Фиг. 39

Фиг. 40

Индексът на цените на зърнените култури на ФАО е средно 114,4 пункта през ноември, което е с 2,7 пункта (2,5 процента) повече от октомври и с 19,0 пункта (19,9 процента) по-висок от стойността си през ноември 2019 г. Последното увеличение отбелязва петото поредно месечно покачване на стойността на индекса. Експортните цени на пшеницата продължиха да се покачват през ноември, главно поради затягането на перспективите за експортни доставки и намалените перспективи за реколта в Аржентина. Цените на царевичата също нараснаха допълнително през ноември, поради продължаващите големи покупки на царевича от Китай, на фона на намаляване на прогнозите за производството през тази година в Съединените американски щати и Украйна, и двете големи износители. За разлика от тях, международните цени на ориза се задържаха стабилно през ноември.

Фиг.41

През м. април международната цена на олиото се покачва до 740 долар/тон, силният възходящ тренд продължава и през следващите месеци, през месец октомври се търгуваше на цени от 945 -1020\$ за тон.

През месец ноември се запазва възходящата тенденция и олиото на стоковата борса в Ротердам достигна цена от 1195\$ за тон.

Фиг.42

Индексът на цените на растителното масло на ФАО е средно 121,9 пункта през ноември, достигайки зашеметяващите 15,4 пункта (или 14,5 процента) повишение на месечна база и достигайки най-високото си ниво от март 2014 г. Повишението отразява главно скокове в цените на палмовото масло, както и на стойностите на соевото, рапичното и слънчогледовото масло. Котировките на международните цени на палмово масло се повишиха за шести пореден месец, подкрепени от рязко свиване на нивата на световните запаси, тъй като по-малко от обичайното производство в големите страни производителки съвпаднаше със стабилното глобално търсене на внос. По същия начин стойностите на рапичното и

слънчогледовото масло се увеличиха . Междувременно увеличението на цените на петрола също допринесе за по – високите цени на растителното масло.

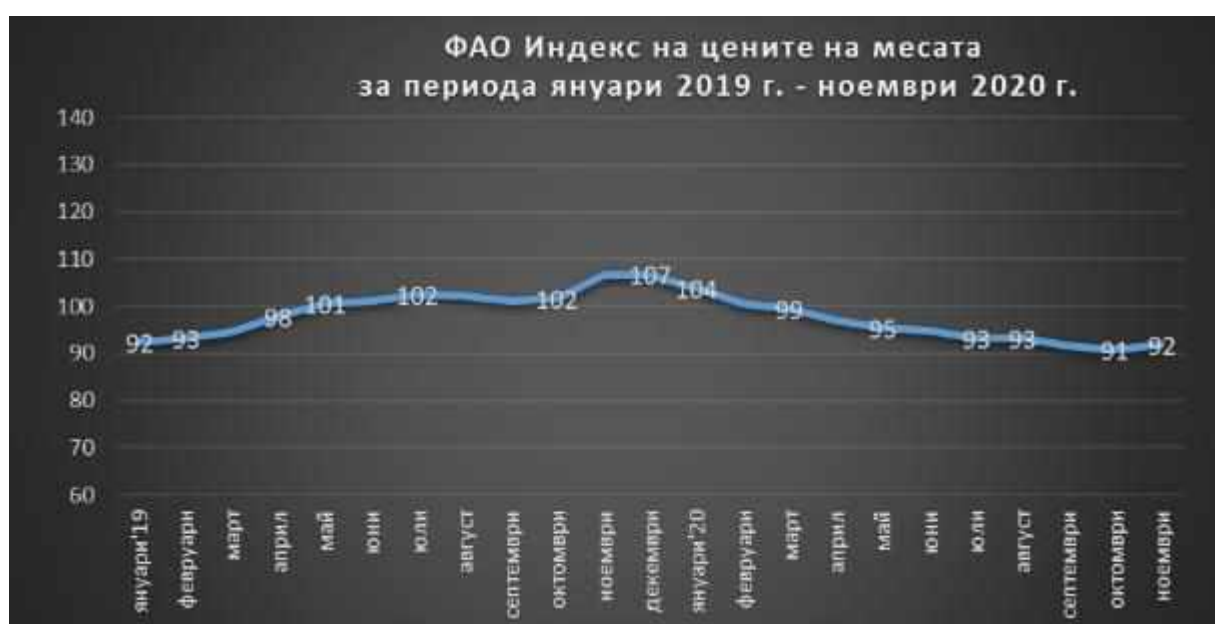

Фиг.43

Фиг. 44

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО е средно 105,3 пункта през ноември, което е с 0,9 пункта (0,9 процента) повече на месечна база, продължавайки възходящата тенденция, регистрирана през последните месеци, и се доближава до 18-месечен рекорд. Последният ръст беше до голяма степен обусловен от по-високите цени на маслото и сиренето, отразяващи непрекъснато нарастване на глобалното търсене на внос и скок на продажбите на дребно в Европа, съвпадащ с производството на мляко в региона, достигащо сезонни нива. За разлика от това, след шест месеца на последователно увеличение цените на обезмасленото мляко на прах спаднаха поради по-бавния темп на покупки в Азия, особено Китай, в съчетание с нарасналите възможности за износ в световен мащаб, включително излишъците на мляко на прах в Индия

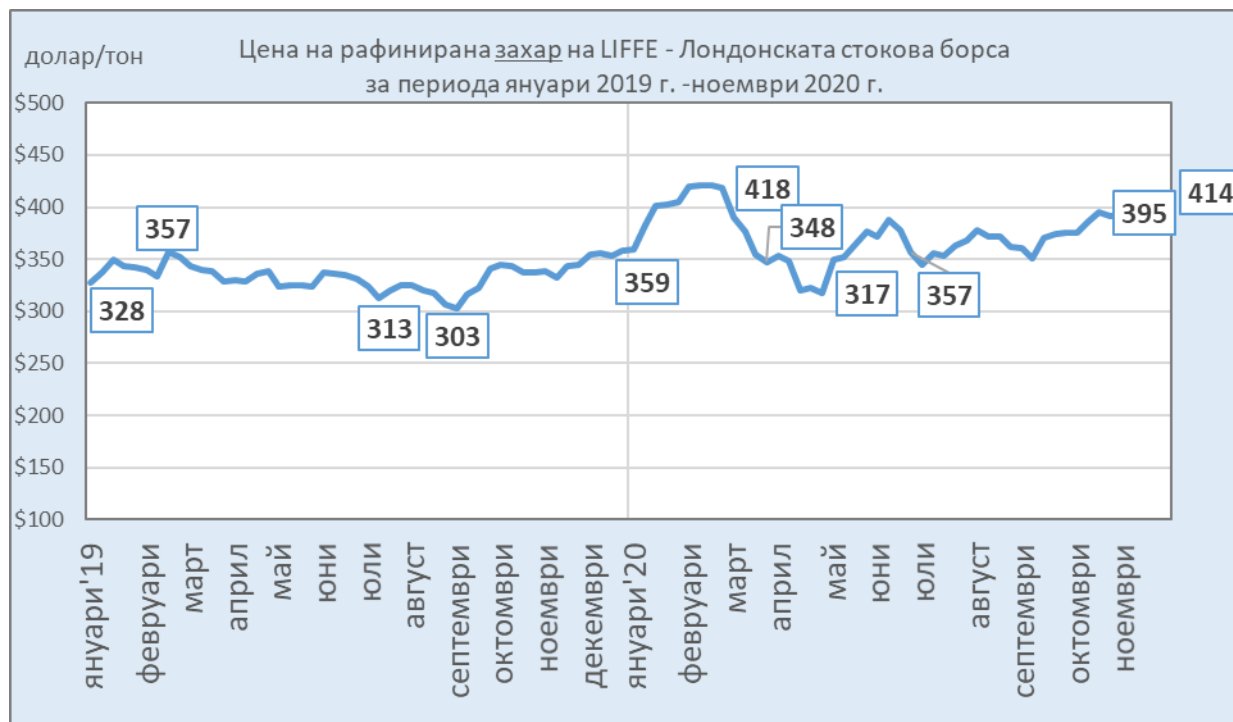

Фиг.44

Фиг.45

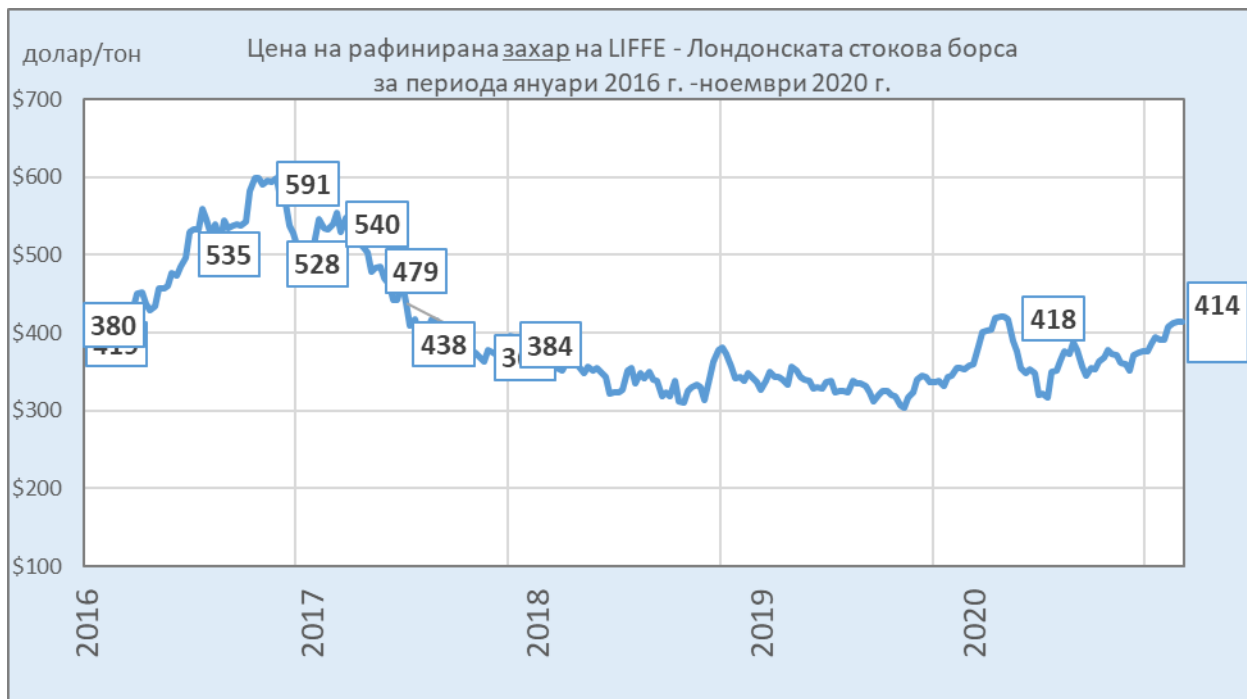
Индексът на цените на месото на ФАО ** е средно 91,9 пункта през ноември, което е с 0,8 пункта (0,9 процента) повече на месечна база, отбелязвайки първото увеличение от януари, но въпреки това с 14,6 пункта (13,7 процента) под стойността си през съответния месец миналата година . Международните цени на говеждото месо се увеличиха след четири месеца на пореден спад поради силното търсене от Китай и ограничените доставки от Океания. Цените на свинското месо леко се повишиха, подкрепени от бързия темп на покупки от Китай на фона на ниската наличност на животни, докато на Германия и Полша остава забранено да изнасят на азиатските пазари заради огнищата на африканска чума по свинете.. За разлика от това котировките на птиче месо спаднаха, отразявайки увеличените доставки от водещи производители на фона на затихналото международно търсене на внос.

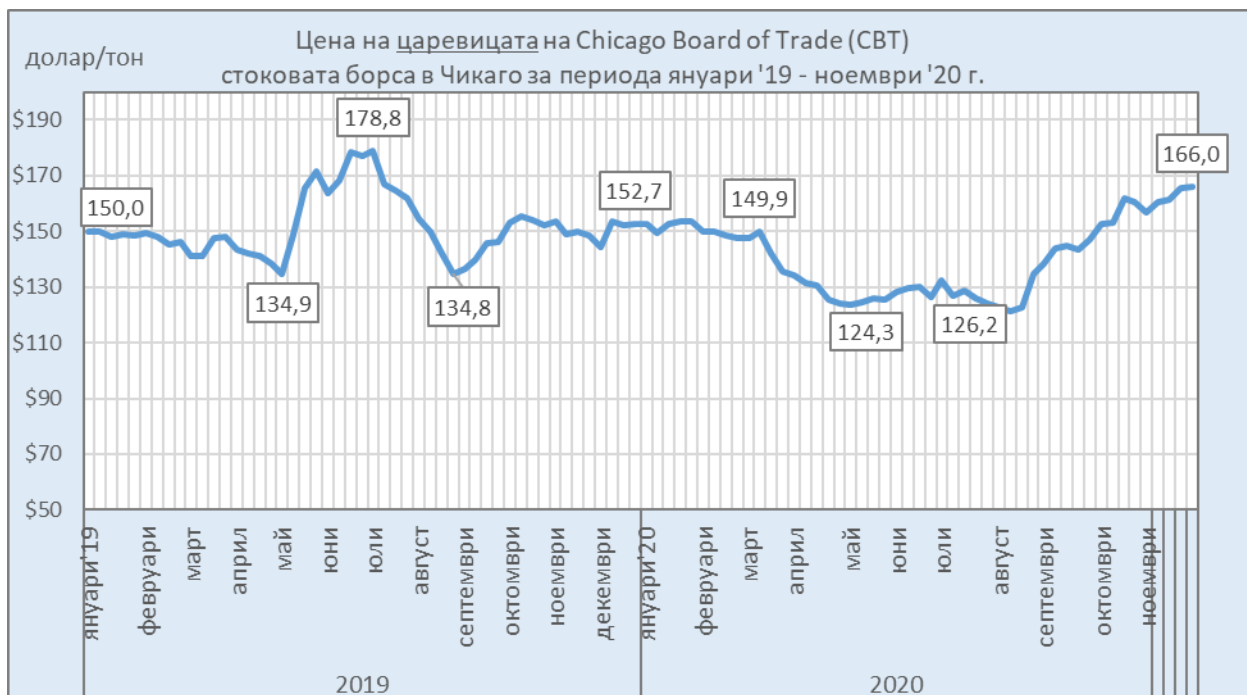
Фиг.46

Индексът на цените на захарта на ФАО е средно 87,5 пункта през ноември, което е с 2,8 пункта (3,3 процента) повече от октомври, което представлява второто поредно месечно увеличение. Увеличението на международните котировки за захар през ноември е поради очаквания за глобален производствен дефицит през пазарния сезон 2020/21. Тези очаквания са резултат от по-слабите перспективи за посевите в ЕС, Тайланд и Руската федерация, тъй като неблагоприятните метеорологични условия са се отразили негативно на добивите.

Цената на рафинирана захар на Лондонската стокова борса в края на ноември е на ниво от 414 долар/тон. След голямото покачване на стойностите през 2016 г., кривата има устойчив низходящ тренд, който се обръща в средата на 2020 г., достигайки ниво от 418 долар/тон.(фиг47.)

Фиг.47

Фиг.48

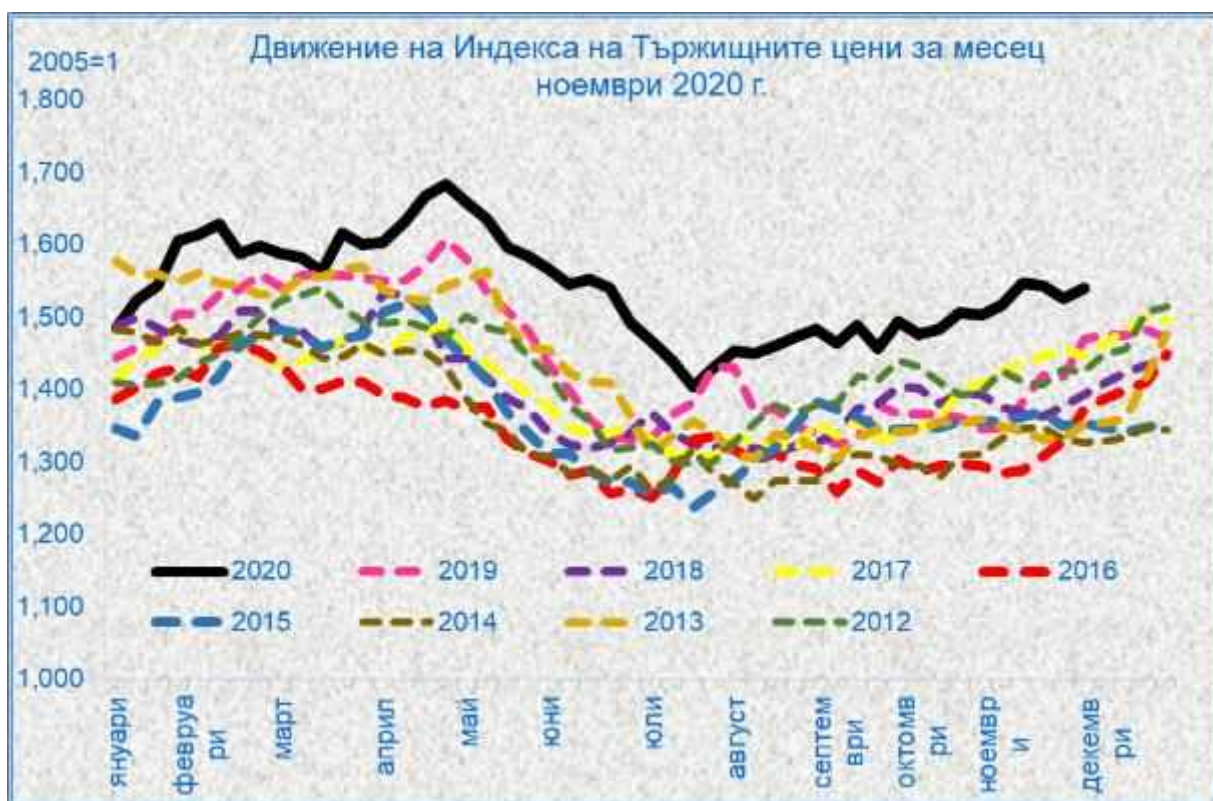
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

От началото на годината кривата на индекса има възходящ тренд, който се задържа до края на м. януари.

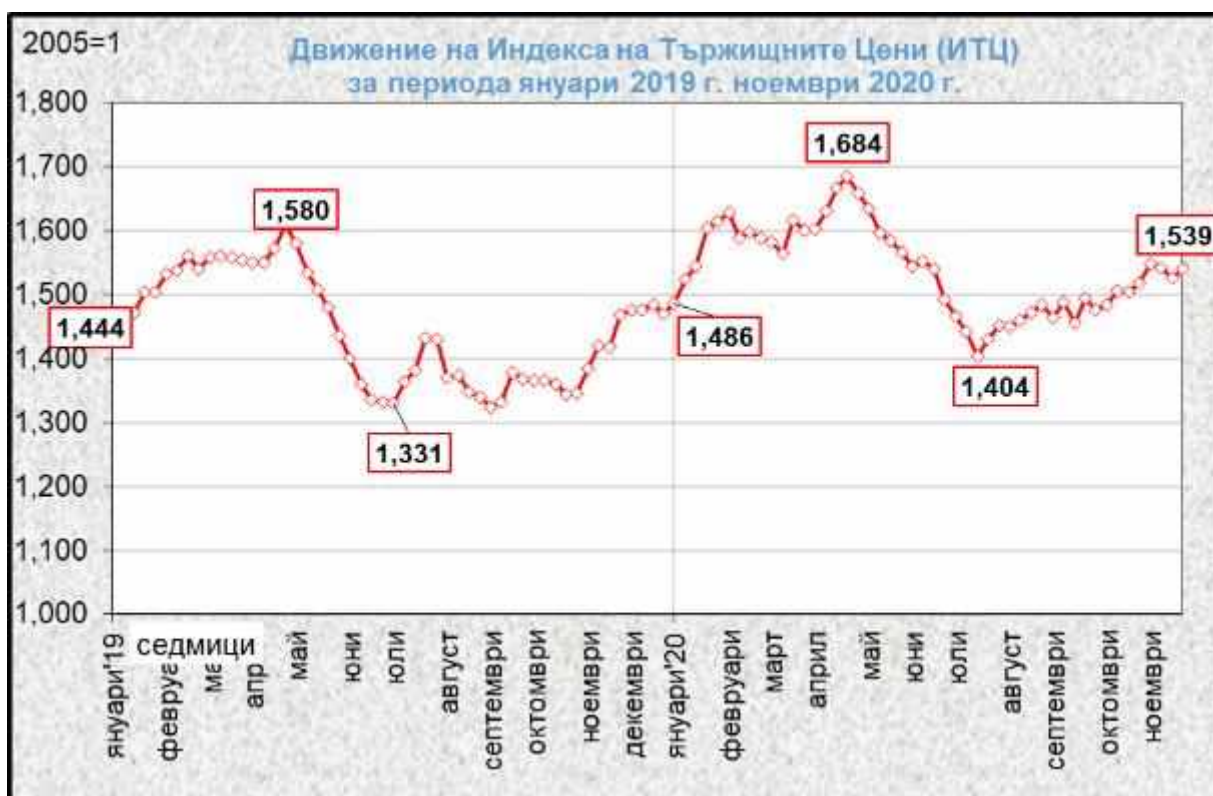
През месец април кривата на ИТЦ запазва възходящият си тренд от предходния месец, но през последната седмица на месеца индексът леко тръгва надолу и стъпва на ниво от 1.658 пункта.

Низходящият тренд на кривата на ИТЦ се запазва до средата на м. юли, когато отчетените стойности са 1,404 пункта. През последните седмици на същия месец се заражда възходяща тенденция и стойностите в края на м. август. стъпват на ниво от 1,450 пункта. През месец ноември кривата на Индекса на тържищните цени е 1.539 ,което е над нивото от същия период на предходните години. (фиг.49)

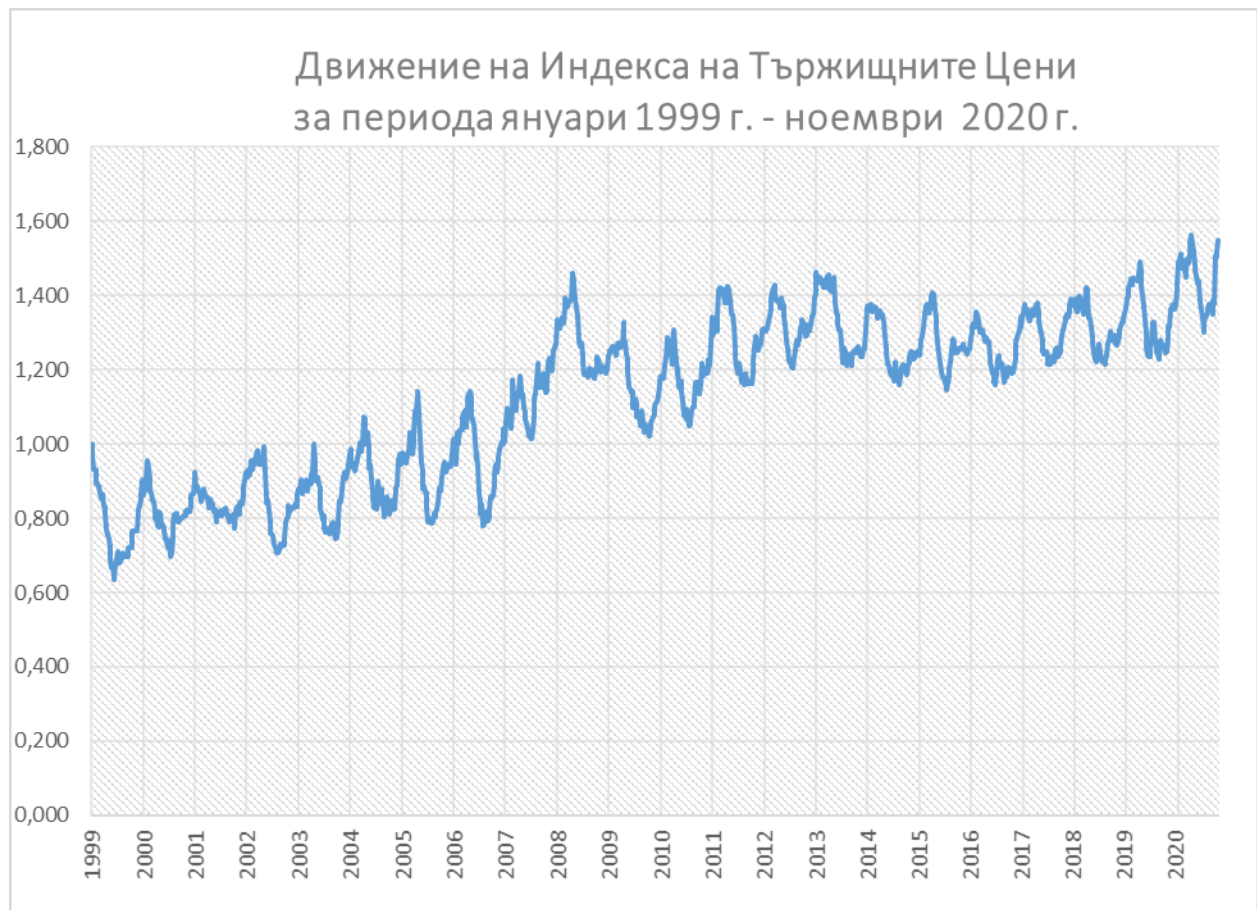
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – ноември 2020 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през април 2020 година. Пикови стойности, но на малко по-ниски нива са достигнати и през зимата на 2008,2013 и 2019 година.

Фиг.49

Фиг. 50

Фиг. 51

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ